

T.C.
ORDU ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TARİH ANABİLİM DALI

8 NUMARALI TRABZON VİLAYETİ AHKÂM DEFTERİ' NİN
YENİ YAZIYA ÇEVİRİLMESİ VE DEĞERLENDİRİLMESİ

SEVGİ KELKİTLİ

DANIŞMAN
Prof. Dr. İlhan EKİNCİ

YÜKSEK LİSANS

ORDU 2020

ÖĞRENCİ BEYAN METNİ

Yüksek Lisans tezi olarak savunduğum “8 Numaralı Trabzon Vilayeti Ahkâm Defteri'nin Yeni Yazıya Çevrilmesi ve Değerlendirilmesi” adlı çalışmamın, tarafımdan bilimsel ahlak ve geleneklere aykırı düşecek bir yardıma başvurmadan yazdığımı ve yararlandığım kaynakların “Kaynakça” bölümünde gösterilenlerden farklı olmadığını, belirtilen kaynaklara atıf yapılarak yararlandığımı belirtir ve bunu onurumla doğrularım.

07 / 02 / 2020

Sevgi KELKİTLİ
16530300013

JÜRİ ÜYELERİ ONAY SAYFASI

Ordu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Tarih Anabilim Dalı
Yüksek Lisans öğrencisi Sevgi Kelkitli 'in hazırladığı "8 Numaralı Trabzon
Vilayeti Ahkam Defteri'nin Yeni Yazıya Çevrilmesi" başlıklı tez 07 /02 /
2020...tarihinde aşağıda imzaları olan jüri tarafından Yüksek Lisans Tezi olarak
kabul edilmiştir.

	Adı-Soyadı	Üniversite	İmza
Başkan	: Prof.Dr.İlhan Ekinci	Ordu Üniversitesi	
Jüri Üyeleri	: Doc. Dr. Süleyman Uygun	Ordu Üniversitesi	
	Dr. Öğr.Üyesi. Oktay Karaman	Giresun Üniversitesi	

ÖNSÖZ

Osmanlı İmparatorluğu, tarihi süreç içerisinde hâkim olduğu coğrafyalarda idari, iktisadi, sosyal, ekonomik açılarından oldukça büyük bir öneme sahiptir. İmparatorluğun, Anadolu ve Rumelide ülke sınırları genişledikçe hâkimiyeti altındaki alanların birbiri ile etkileşimi de artmıştır. Yapılan titiz çalışmalar sayesinde bu etkileşim, gelecek nesillere aktarımı konusunda birçok adım atılmaktadır. Kaynakların, defterlerin ve eserlerin ortaya çıkmasıyla topluma bırakılan kültür mirası çoğalmış, bu birikim arşivlerin ortaya çıkmasını sağlamıştır.

Bu çalışmada, Osmanlı divanından çıkan hükümlerin, kayıt altına alındığı ahkâm defterlerinden vilayet yazışmalarının kaydının tutulduğu Trabzon Vilayetinin Ahkâm Defteri işlenmiştir. Merkezi bürokrasinin önemli kayıtlarından olan vilayet ahkâm defterlerinde içerdiği konular ve çeşitliliği açısından, merkez-taşra ilişkileri, sosyal yapı ve toplumsal ilişkiler, ekonomik ve hukuki uygulamalar ve bunun gibi birçok konuyu bulmak mümkündür. Trabzon vilayetinin Osmanlı arşivinde 1742 yılından 1911 yılına kadar olan kayıtları içeren sekiz adet ahkâm defteri görünmektedir. Bu defterlerden 8 Numaralı Ahkâm Defteri çalışılması tercih edilmiştir. Çalışmanın asıl amacı bundan sonra yapılacak tarih araştırmaları için veri sağlamayı kolaylaştırmaktır.

Çalışmam esnasında başta tez danışmanım Prof. Dr. İlhan EKİNCİ olmak üzere tüm bölüm öğretim üyelerine, tez çalışması sırasında büyük bir sabırla yardım ve desteklerini esirgemeyen Osmanlı Arşivi çalışanlarına, halen görev yaptığım Bağcılar Belediyesi Kültür Sosyal İşler Müdürlüğü, Çanakkale Zafer Müzesi çalışanı idareci ve mesai arkadaşlarıma teşekkür ederim. Tez dönemi boyunca, arşiv kaynağına ulaşmamda, defterin okunmasında yol gösterici katkılarından dolayı Cumhurbaşkanlığı Devlet Arşivleri Başkan Yardımcısı Sebahattin BAYRAM'a minnettarım. Son olarak her konuda yanımda olan eşim Muhammed Ali KELKİTLİ'ye göstermiş olduğu sabır ve vermiş olduğu tüm destek teşekkür ederim.

SEVGİ KELKİTLİ

İSTANBUL/2020

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ.....	i
İÇİNDEKİLER.....	ii
ÖZET.....	iii
ABSTRACT	iv
KISALTMALAR DİZİNİ	v
TABLolar DİZİNİ	vii
GÖRSELLER DİZİNİ.....	vii
GİRİŞ.....	1
1. OSMANLI DEVLETİNDE EYALET SİSTEMİ.....	3
1. 1.OSMANLI DEVLETİNDE EYALET	3
1. 2. TRABZON EYALETİ	5
1. 3. TRABZON EYALETİ İDARİ YAPISI	10
1. 4.TRABZON EYALETİ YÖNETİCİLERİ.....	13
1. 5. 8 NUMARALI TRABZON VİLAYETİ AHKÂM DEFTERİNDE “TRABZON EYALETİ”	19
2. OSMANLI DEVLETİNDE AHKÂM DEFTERİ	20
2. 1. AHKÂM DEFTERİ	20
2. 2. TRABZON AHKÂM DEFTERİ.....	23
2. 3. 8 NUMARALI TRABZON VİLAYETİ AHKÂM DEFTERİN MUHTEVASI.....	23
2. 4. 8 NUMARALI TRABZON VİLAYETİ AHKÂM DEFTERİNDE GEÇEN KANUN-I CEDİD MADDELERİ	27
2.5.8 NUMARALI TRABZON VİLAYETİ AHKÂM DEFTERİNDE ADI GEÇEN LAKAPLAR.....	28
SONUÇ	30
KAYNAKÇA	33
TRANSKRİPSİYON.....	38
EKLER	393
ÖZGEÇMİŞ.....	400

ÖZET

8 NUMARALI TRABZON VİLAYETİ AHKÂM DEFTERİ'NİN YENİ YAZIYA ÇEVİRİLMESİ VE DEĞERLENDİRİLMESİ

Osmanlı devleti yönetiminde devletin temelini oluşturan üç temel şey; Bâb-1 Asafî, Bâb-1 Defter, Divan-u hümayun idi.

Devletin temelini oluşturan teşkilatların birbiriyle olan ilişkileri ise merkezi olarak yönetim, taşra, askeriye, maliye, adliye gibi birçok teşkilatlanma ile oluşturulmuştur. Araştırmamız; Osmanlı da idari birim taksimatın ve yönetici idari yönetiminin teşkilatlanmasını; Osmanlı da ahkâm defterleri ve muhtevaları olarak dört ana bölümde tanzim edilmiştir. Bu defterin kayıtlar arasında en uzun defter olma niteliği ile 8 Numaralı Trabzon Vilayeti Ahkâm Defteri'nin çevirimi incelenmiştir. Bu sayede yeni yazıya çevirimi çalışarak konuların bütünlüğü olagelmıştır. Osmanlı döneminde Trabzon eyaletinin mahallesi, yer adları, yönetimi, idari teşkilatı, yöneticileri, vesikaları, meselelerinin analizini sağlayarak bilim ve sosyal tarihi adına ışık olmuştur. Değerlendirdiğimiz belgeler, dönemsel olarak 1742-1911 yıllarını içine alan aşağı-yukarı 168 yıllık bir süreci kapsamaktadır. Ahkam defterleri muhtevalarıyla farklı alanları sayesinde metin çevirimi ile dönemine katkı sağlamıştır. Dönemin çözümlenmesiyle gelecek nesillere yol gösterici olmuştur.

Anahtar Kelimeler: Osmanlı Devleti, Teşkilatlanma, Trabzon Eyaleti, Ahkâm, Adli Meseleler.

ABSTRACT

TRANSCRIPTION AND EVALUATION OF THE 8TH TRABZON VILAYET AHKÂM BOOK

Under the rule of the Ottoman Empire, the three basic things that formed the basis of the state were Bab-1 Asafi, Bab-1 Defter, Divan-i Humayun. On the other hand, the relations between the organizations that constitute the basis of the state have been established by many organizations such as central administration, provincial, military, finance and judiciary. Our research was put in order in four main parts as, The organization of administrative unit administration, and administrative executive divisions in the Ottoman Empire, Ahkâm books in the Ottoman Empire and the judicial issues. This book is the longest among the records and the translation of Ahkâm Book of Trabzon Province numbered 8 was examined. Thanks to, the integrity of the subjects has become the working by translating into new writing. History has shed light on its social history in the name of science by providing analysis of Trabzon province, neighborhood place names, administration, administrative organization, administrators, documents in the Ottoman period. The documents we evaluated involve a period of approximately 168 years, include the period 1742-1911. Thanks to its contents, Ahkam books have contributed to the period with the translation of texts. With the analysis of the period, it has guided future generations.

Key words: Ottoman Empire, Organization, Trabzon Province, Ahkâm, Judicial Issues.

KISALTMALAR DİZİNİ

ATASE.	: Genelkurmay Askeri Tarih ve Strateji Etüt Daire Başkanlığı
Bkz.	: Bakınız
BOA. AHK.	: Başbakanlık Osmanlı Arşivi Ahkam.
C	: Cemaziyelahir
C.	: Cilt
Çev.	: Çeviren
DVNS	: Divan-ı Hümayun Kalemî Sicilleri.
ed. :	: Editör
H.	: Hicrî
Haz.	: Hazırlayan
L	: Şevval
M	: Muharrem
N	: Ramazan
OA	: Osmanlı Araştırmaları
OÜSBAD	: Ordu Üniversitesi Sosyal Bilimler Araştırmaları Dergisi
R	: Rebiülahır
Ra	: Rebiülevvel
S	: Safer
s.	: Sayfa
S.	: Sayı
Ş	: Şaban
T.C	: Türkiye Cumhuriyeti

vd. : Ve Diğerleri

Yay. : Yayınları

Yy. : Yüzyıl

Z : Zilhicce

Za : Zilkade

TABLolar DİZİNİ

Tablo 1: Trabzon Vilayeti 1904.....8-9

Tablo 2: Trabzon Valileri Görev Süreleri.....15-16-17-18.

Tablo 3: Numaralı Trabzon Vilayeti Ahkâm Defterinde Geçen Kanun-ı Cedid Maddeleri.....26

Tablo 4: 8 Numaralı Trabzon Vilayeti Ahkâm Defterinde Adı Geçen Lakaplar.27-28-29.

GÖRSELLER DİZİNİ

Görsel 1: Trabzon Vilayeti 10

GİRİŞ

Osmanlı Devleti kuruluşundan itibaren gelişen bürokrasiyle devlet düzenine ait herşeyi kayıt altına almaya çalışmıştır. Kayıt tutma geleneği çeşitli kalemlerin ortaya çıkmasına sebep olmuştur. Devlet düzeni ve bürokratik süreklilik açısından bu defterlerin muhafazasına özen gösterilmiştir. Yönetim mekanizmasının özelliklerinden olan fetih olunan topraklarda geliştirilmeye çalışılan merkeziyetçilik anlayışı ile eyaletlere bölünen devlet farklı derecelerde olmakla birlikte eyalet işleri ile ilgili alınan kararların yazıldığı, işlerin görüldüğü defterler oluşturmuştur. Ahkâm defterleri, eyaletler ve bölgeler esasında dönemine ışık tutmaktadır. Ahkâm Defterleri bir bölgenin sosyal, siyasi, ekonomik, hukuki, kültürel unsurları hakkında okuyucuya bilgi vermektedir.

Osmanlı tarihi vilayet merkezli araştırmalara veya şehir tarihi çalışmaları merkezli yerel tarihe gittikçe daha fazla yönelmektedir. Bu çerçevede okuyucuya Trabzon Vilayeti kazaların, sancakların, köylerin, mahallelerin gerek merkezi yönetimle gerekse birbirleriyle olan ilişkileri bağlamında ortaya çıkan şikâyetleri ve merkezin kararlarını içerek bir tarihsel kesit sunulmaya çalışılmıştır.

Trabzon Eyaleti Ahkâm Eyaleti defterleri muhtevasında açısından içerdiği bir birçok meselelerin sebebiyle adli yapı ve kararları da içermektedir. Bu yönüyle defterde yer alan meseleler ve davalar yalnızca Osmanlı idari çözümlerini değil, hukuki çözümlerine de örneklik teşkil etmektedir.

Vilayet yönetimi söz konusu olduğunda valiler de önem kazanmaktadır. Ahkâm defterlerine yansıyan konular üzerinden valilerin merkezle ve tebea ile olan ilişkileri, meselelere yaklaşım biçimleri, merkez ile yerel arasındaki konum ve durumları, yerel ileri gelenlerle tebea arasındaki duruşlarına dair bazı hususları vilayet ahkâm defterlerinden tespit etmek mümkündür. Bu yönüyle de Osmanlı tarih kaynaklarından olan Ahkâm defterlerinden birisi olan Trabzon Vilayeti Ahkâm Defteri ele alınarak yeni yazıya çevrimi yapılması bu tez çalışmasının temelini oluşturmaktadır. Trabzon Eyaleti tarihi ulaşılabilen tarihi kaynakları açısından zengin bir alandır. Dönemin ve bölgenin kaynak ve araştırma zenginliğine ve araştırma yapacaklara kaynak sağlanması hedeflenmiştir.

Bu çalışmanın muhtevası 8 Numaralı Trabzon Vilayeti Ahkâm Defteri'nin yenyazıya çevrilmesi ve incelenmesi olarak tarih araştırmalarına kaynak sağlamaktır. Osmanlı Arşivinde Bab-1 Asafı/Divan-1 Hümeyun Sicilleri/Ahkam Defterleri/ Trabzon/Trabzon Ahkam Defterleri katalogunda A.DVNSAHK.TZ.d.8 koduyla yer alan defter 10 Ca 1275 (16 Aralık 1858) ile 1329 (1911) tarihleri arasını içermektedir. Ciltli ve ebrulu olup 189 varaktır. Değerlendirme kısmında defterde kayıtlı hükümlerde geçen yer adları verilerek araştırmacılara kolaylık sağlanmaya çalışılmıştır.

1.OSMANLI DEVLETİNDE EYALET SİSTEMİ

1.1.OSMANLI DEVLETİNDE EYALET

Osmanlı İmparatorluğu'nun en büyük askeri ve idari birimi olan eyalet (beylerbeyliği) sistemi, dönemin yapısı ve değişkenliği ile sürekli genişletilmiştir.¹ İdari taksimatı üzerinde bugüne dek çok araştırmalar yapılmıştır. Bu araştırmaların kapsamı kimi zaman eyalet bazen sancak bazen ise Anadolu olmuştur.² Amaç ise merkeze paralel bir şekilde otorite kurabilmektir. Klasik Osmanlı imparatorluğunda idari yönetimini şekillendiren en önemli özellik, devletin merkeziyetçiliğe meyilli olması idi. İmparatorlukta bu merkeziyetçi yapı, XVII. yüzyıl başlarına kadar sorunsuz şekilde varlığını sürdürebildi. Bürokrasi ile gelen bu merkezi angajman sistemi, Fatih Sultan Mehmet döneminde sağlamlaştırılmıştır.³ Ancak 1600'lü yıllardan sonra 1700 yıllara gelince hızlanan devlet yönetimindeki zayıflamalar artmaya başlamıştı. Aynı şekilde Osmanlı yönetiminin ana yapısı olan teşkilatlanma, taşra üzerinde merkezi denetlemenin yitirilmesi ve toprak rejiminin bozularak taşrada "ayan" adı verilen yeni sınıfların meydana gelmesine ve merkeze rakip olmalarına sebebiyet vermişti.⁴ Bu bağlamda Osmanlı idari teşkilatlanmasında önemli olan reform hareketleri ilerleyerek gündeme gelmiş ve bu ilerleme de kaçınılmaz olarak taşra örgütlenmesini de etkilemiştir.⁵ Eyaletler ve sancaklar idari birim yönetimlerinde ise yine klasik yönetim tarzından farklılık göstermektedir.⁶ Sancak (liva) sistemiyle sancakların bir araya toplanılması beylerbeylik/eyalet sistemini oluşturmuştur. İdari birim yönetiminde yer alan sancakların birleşimiyle, başında iki tuğlu paşalar varsa beylerbeylik olarak nitelendirilmiştir. Bilinmesi gereken

---

¹Mustafa İngenç, *Osmanlı İmparatorluğu'nda Eyalet Yönetimi ve Anadolu Eyalet Valileri (1789-1833)*, (Yüksek Lisans Tezi), Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kütahya, 2015, s. 18.

²Orhan Kılıç, *18.yy İlk yarısında Osmanlı Devleti'nin İdari Taksimatı Eyalet Sancak Tevcihati*, Ceren Matbaacılık, Haziran, Elazığ, 1997, s. XI.

³İngenç, 2015, 17.

⁴Mehmet Boztepe, "Osmanlı Devleti'nin Taşra Yönetimini Şekillendiren "Merkeziyetçilik", Yaklaşımı Ve Günümüze Etkileri", *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, S. 36, Nisan, 2013, s.1.

⁵Boztepe, 2013, 1.

⁶Kılıç, 1997, 2.

farklılık ise bu birimi, üç tuğlu paşalar yönetiyorsa birim, yani eyalet olarak isimlendirilmişti. Devleti sürekli ayakta tutabilecek bir yapılanma da askeri–idari, kazai–idari alanda var olmsıydı. Osmanlı’da kazai–idari örgütlenmede⁷; ülke baştan aşağı eyaletlere, sancaklara, kazalara, nahiyelere ve köylere ayrılmaktaydı.⁸ Bu idari birimlerin dönem içinde gösterdiği değişiklik gözle görülür durumdaydı.⁹

Osmanlı imparatorluğu’nun idari yapısı, dönemsel ve sistemli olarak üç şekilde yansıtılmıştır.

1. “*Beylerbeylik Sistemi Dönemi: 1326 - 1591 arası;*
2. *Eyâlet Sistemi Dönemi: 1591 - 1864 arası;*
3. *Vilâyet Sistemi Dönemi: 1864 - 1922 arası.*”¹⁰

İdari birim yönetimdeki zaman aralıkları, aşağıda belirtilen sistem sürelerini kapsayacak şekilde yansıtılmıştır.

1. “*Beylerbeylik Sistemi Dönemi: 1326 Bursa fethiyle başlar ve 1591 yılına kadar devam eder;*
2. *Eyâlet Sistemi Dönemi: 1591- 1864 yılları içine alır;*
3. *Vilâyet Sistemi Dönemi: 1864 yılından 1922 yılına kadar devam etmektedir.*”¹¹

Vilâyet” sistemine geçilmesi kabul edilmesiyle, birçok vilâyetler kuruldu.¹² Osmanlı imparatorluğunun 600 yıla yakın tarihi teşkilatlanmasında ortaya çıkan girift yapıyı açıklığı kavuşturmak için birçok araştırmalar yapıldı. Özellikle de bu ifade karmaşıklığında “Vilâyet” kelimesinin sık sık küçük idarî birimler için de kullanılması karışıklığa sebep olmuştur. Bu karışıklığın sonucunda meydana getirdiği “vilâyet” ifade kullanımı yukarıda gördüğümüz gibi üç dönemde incelenmiştir.¹³

Vilayette de de görüldüğü gibi dönemsel değişimlerin sebepleri arasında uzun asırlar boyunca yaşanan siyasi, sosyal, idari birçok hareketlilikler de etkili olmuştur. Bölgenin sosyal yapısı 13. yüzyıldan günümüze kadar önemli

---

⁷İngenç, 2015, 18.

⁸Mehmet Ali Türkmenoğlu, *XVII. Yüzyılın İkinci Yarısında Trabzon (Şer’iye Sicillerine Göre)*, (Doktora Tezi), T.C. Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya, 2006, s.49.

⁹Orhan Kılıç, “Yurtluk-Ocaklık Ve Hükümet Sancaklar Üzerine Bazı Tespitler”, *OTAM*, S. 10, 1999, Ankara, s.119.

¹⁰Iasha Bekadze, “Osmanlıda Kullanılan Vilâyet Tabiri Üzerine” *Karadeniz Uluslararası Bilimsel Dergi*, C. 36, S. 36, 2017, s.240.

¹¹Bekadze, 2017, 242.

¹²Tahir Sezen, *Osmanlı Yer Ağları*, T.C. Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü, Yayın No: 26, Ankara, 2017, s. VII.

¹³Bekadze, 2017, 252.

etkileşimler yaşayarak gelmiştir. İdari sistemde, vilayetlerin yönetimi merkezden yönetim ve yerinden yönetim olmak üzere iki kısımda incelenebilir. Kanunî döneminde eyalet sayısı 37, sancak sayısı da 377'ye çıkmıştır. Tanzimatla birlikte II. Mahmut devrinde birimler ise bu kapsamda üçe bölünmüş¹⁴ ve daha çok il yönetiminde merkeziyetçilik ağının daha da güçlenmesini sağlamıştır.¹⁵ Bununla birlikte Osmanlı Devleti'ndeki nüfus hareketleri, sosyal ve siyasi değişimlerle sebep-sonuç ilişkisi bakımından bağlantılı hal almıştı.¹⁶ İdari birimler Eyâlet, Sancak ve Kaza olarak üç kısımda sıralanmıştır.¹⁷ Taşrada düzeni sağlayarak merkezi hükümeti güçlendirmeyi amaçlayan bu ilk deklarasyonun ardından 1842, 1849, 1852, 1858, 1864 ve 1871'de çeşitli yasal önlemler alınmış ve idari sistemde köklü değişiklikler yapılmıştır¹⁸. Şehir, Anadolu ölçeğinde önemli bir yerleşim yeridir. Bu nedenle Tanzimat ve şehir ve kurumları mevcut süreçte giderek daha önemli hale gelmektedir. Osmanlı devletinin idari ve adli meselelerini etkilemektedir. Teşkilatlanma XIX. yüzyılda ve bu hususla da Tanzimatla başlayarak Türkiye Cumhuriyet'inde de devam etti. Türkiye Tanzimat Fermanı ile idari yönetimde başlayan reformist ilerlemeleri, 1864 Vilayet kararnameyi ile taşra teşkilatı kuruldu.¹⁹ 1870 yılında Nâhiye teşkilatı idarî birimlere eklendi.

Devletin vekillikler şeklinde teşkilatlanması ve yönetimde taşra birimlerinin oluşturulması, vilâyet kanunlarının hazırlanması, vilâyet ve belediye meclisleri gibi taşra idare heyetlerin oluşturulması ve benzeri yenilikler, modernleşme hareketlerinin modern merkeziyetçi, devlet olma önceliğinde yol almıştır.

1.2. TRABZON EYALETİ

Trabzon ismi fiziki durumundan dolayı ortaya çıkmıştır. Eski Yunancada “masa” anlamına gelen trapezus olarak niteledikleri, zamanla ismin Trapezus,

---

¹⁴Sezen, 2017, VII.

¹⁵Boztepe, 2013, 9.

¹⁶İlhan Ekinci, *Halk, Ayan Ve Devlet Tanzimat Devri Ordu Kazası*, Gece Kitaplığı, Ankara, Aralık, 2016, s. 363.

¹⁷Sezen, 2017, VII.

¹⁸Fatih Sadık Torun, “Osmanlı Taşra İdaresinin Yeniden Yapılanma Süreci (1842-1876)” *Karadeniz Araştırmaları Dergisi*, S. 32, Kış 2012, s 82.

¹⁹Boztepe, 2013, 1.

Trapezund, Trebizond²⁰ olarak özellikle değişimler geçirerek günümüze kadar geldiği belirtilmektedir. Şehir Anadolu leğinde önemli bir yerleşim yeri olduğundan hem Karadeniz kıyısındaki yerleşim yerlerinin kavŐaęında hem de uluslararası iliŐkilerin kavŐaęında yer almaktadır. Sera Deresi'nin Yıldızlı, Kalenima Deresi'nin Söğütlü, Yomra Deresi'nin Yomra, Yanbolu Deresi'nin Yalıboyu, Fol Deresi'nin Vakfıkebir, Karadere'nin Araklı, Küçük Dere'nin AŞağı avuŐlu, Manahos Deresi'nin Sürmene ve Solaklı Deresi'nin Of vreyi oluşturan coğrafi düzlüklerden oluŐur.²¹ Takiben Torul, Gümüşhane ve Bayburt müstahkem bir kale ile ayrılır. Trabzon'dan doğu'ya doğru seyahat eden seyyahlar bu konular hakkında bilgiler vermektedir.²²Trabzon ve Giresun arasındaki sahil uzanan bir yol²³jeopolitik mevki ise Şehrin, karayolu bağlantısı iki önemli ana gzergh üzerinden sağlanıyordu. İlk yol, Anadolu'nun sol kolu üzerinden ayrılan bir yoldu. Rota İstanbul'da başladı ve Üsküdar, Düzce, Bolu, Gerede, Kastamonu, TaŐköprü, Alaçam, Bafra, Samsun, nye, Ordu, Giresun ve Akçaabat kazalarının ardından Trabzon Őehrine ulaŐıldı. Trabzon başlayan ikinci yol Erzurum, Hasankale ve Tebriz'e ulaŐılıyordu. İstanbul'dan Trabzon'a yelkenli gemilerle 4-5 gün; 25-26 günde Trabzon'dan Erzurum'a yürümek mümkün olabiliyordu²⁴. Osmanlı devletinde Trabzon vilayeti, Doğu Karadeniz bölgesin'de 1461'de Fatih Sultan Mehmed Han'ın fethi ile Osmanlı Devletinde yer alan Trabzon, Rum eyaletine bağımlı haline gelen bir sancaktı. İlk başlarda sancak olarak bağlanmış ve bölgenin en önemli teŐkilatlanmada idari yönetimde başlangıç tarihi atılmıştı. Trabzon sancağı üzerinde sosyal ve iktisadi alıŐan Hanefi Bostan'ın ifadesine göre, fetihden 1514 yılına dek Rum eyaletine bağlı kalmıŐtır.²⁵ Trabzon sancağı 1514'te yılında Erzincan Bayburd vilyetine, 1517 yılının bitiminde Anadolu eyaletine, 1520'de yılının ise yeni oluŐturulan "Vilâyet-i Rum-ı Hadis'e, Erzurum eyaletine 1535'te de bağlanmıştı. 1580-1581'de Batum sancağı ile

²⁰İbrahim Güner, Mustafa Ertürk, "Türkiye İl Merkezi Kent Adlarının Kaynakları zerine Bir Araştırma", *Muğla Üniversitesi SBE Dergisi*, S. 12, Bahar 2004, s. 42.

²¹Trabzon İl Raporu, T.C. Kalkınma Bakanlığı Doğu Karadeniz Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı, Giresun, Mayıs, 2013, s. 3.

²²Bayram Arif Köse, Ortaçağ Seyahatnamelerinde Trabzon-Erzurum Gzerghi, Erzincan Ve Kars (Coğrafi, Siyasi, Ekonomik Ve Kültürel Açıdan İncelenmesi), (Yüksek Lisans Tezi), Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Tarih Anabilim Dalı, Erzurum, 2009, s.31.

²³Sinan Kılıç, "Livıpolis'den Şarlı'ya Beşikdüzü'nn Tarihi Coğrafyası", *Karadeniz İncelemeleri Dergisi Yüzüncü Yıl Üniversitesi*, Van, 2016, s. 36.

²⁴Abdullah Bay, *Trabzon Eyaletinde Mteğallibe Hareketleri Ve Ayanlık (1750 -1850)*, (Doktora Tezi), Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Tarih Anabilim Dalı, Erzurum, 2007, s. 16.

²⁵Mehmet İnbŐı, "Trabzon/Batum Eyaleti Valileri (1755-1795)", *A. . Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Dergisi*, S. 31, Erzurum, 2006, s. 164.

teşkilatlandırılarak eyalet haline gelmiştir.²⁶ 1581 yılından 17. yüzyılın başlarına kadar bir sancak olarak Batum beylerbeyliğine tabi olmuş²⁷, Batum eyaleti'ne bağlanan Trabzon sancağı, daha sonra bu eyalet ile teşkilatlandırılmış ve Trabzon / Batum eyaleti olarak adı anılmıştır.²⁸ 1632-1641 tarihleri arasında ise ‘‘Eyâlet-i Batum nâm-ı diğer Trabzon’’ adıyla anılmış Beylerbeylik 1650’lerden sonra Trabzon Eyaleti adıyla zikredilmişti.²⁹ Trabzon Eyaletinin idarî taksimat bakımından 17. yüzyıl Avârızhâne Tahrir defterlerindeki kayıtlara göre Kazâ-i Trabzon, Sürmene, Giresun, Rize, Keşap, Mapavri, Kürtün, Maçuka, Of ve Kazâ-i Yavabolu nam-ı diğer Görele’yi içinde dâhili toplam 10 kazâ merkezinden meydana gelmektedir.³⁰ Daha sonra Trabzon eyaleti, 6 sancak olarak teşkilatlandırılmıştır. Bunlar ise; Gümüşhane, Canik, Viçe, Gönve, Batum idi.1870 yılında ise Trabzon Vilayeti merkez, Giresun, Rize, Tirebolu, Of ve Ordu kazalarından oluşmaktaydı³¹

Trabzon vilayeti, 1904 yılına gelindiğinde dört sancağa ayrılan 22 kaza ve 19 nahiyeye ayrılmıştı.³²

---

²⁶ Kenan İnan, ‘‘Trabzon’un Osmanlılar Tarafından Fethi’’, *Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, S. 14, 2003, s.79.

²⁷Tülay Çetinkaya, *1135/1722 Tarihli Sicil Defterine Göre Trabzon’un Sosyal Tarihi*, (Yüksek Lisans Tezi), İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul, 2006, s.4.

²⁸İnbaşı, 2006, 164.

²⁹Çetinkaya, 2006, 4.

³⁰Süleyman Demirci, ‘‘XVII. Yüzyılda Trabzon Eyaletinin İdarî Taksimatı ve Vergilendirilebilir Nüfus: Giresun, Keşap, Kürtün ve Yavabolu Nam-ı Diğer (Görele) Kazâları Örneği’’, *Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, S. 15, 2012, s. 19 .

³¹Yasemin Nemlioğlu Koca, ‘‘19.yy.’da Trabzon Limanı: Seferler, Tüccarlar, Mallar’’, *OÜSBAD*, Temmuz, 2015, s. 445.

³²Aydın Özgören, *Osmanlı’nın Son Döneminde Pontus Rumları Büyük Güçler, Diaspora ve Silâhli Kalkışma*, Ötüken Yayınları, Ankara, 2017, s. 22-23.

Tablo 1: Trabzon Vilayeti 1904

Trabzon Sancağı	Trabzon	Maçka, Yomra, Şarlı, Tonya
	Sürmene	
	Akçabaad (Polathane)	
	Vakfikebir	
	Görele	
	Tirebolu	
	Giresun	
	Ordu	Piraziz, Keşap, Akköy
Canik Sancağı	Samsun	Kavak
	Fatsa	
	Ünye	Karakuş
	Terme	
	Çarşamba	
	Bafra	Alaçam
	Rize ³³	Karadere, Mapavri
	Of	Kur'a-i Seb'a
	Atina	Hemşin, Vize
	Hopa	Arhavi
Gümüşhane Sancağı	Gümüşhane	Kohans, Yağmurdere
	Torul	Kürtün
	Şiran	
	Kelkit	

³³Arzu Pehlevan, *1495 Numaralı Şer'iyeye Sicili Defterine Göre Rize'nin Ekonomik Ve Sosyal Hayatı*, (Yüksek Lisans Tezi), T.C. Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İlahiyat Anabilim Dalı İslam Tarihi Bilim Dalı, İstanbul, 2008, s. 9.

	Rize	Karadere, Mapavri
Lazistan Sancağı	Of	Kur'a-i Seba
	Atina	Hemşin, Vize
	Hopa	Arhavi

Bu düzenlemeye göre merkez kazâ, Maçka, Sürmene, Of, Rize, Mapavri, Giresun, Keşap, Kürtün, ‘Yavabolu’³⁴ ve Tirebolu kazâları ile Torul nahiyesi birleştirildi. Tanzimat’ın ilanı ile birlikte taşra teşkilatında ortaya çıkan değişiklikler sonucunda vilayete dönüştürüldü. Tanzimat sürecinde ve devam eden süreçte, bu kurumlar Osmanlı devletinin idari ve adli meselelerine müdahale eden bir karakter edindiler.³⁵Bu idari bölünme az bir değişikliklerle birlikte on dokuzuncu yüzyılın sonuna dek sürdüğü görülmektedir. 1910 yılında çıkarılan kanunla birlikte bu tarihten sonrası Trabzon vilayeti; Trabzon merkez, Lazistan ve Gümüşhane sancağı olmak üzere üç sancaklı bir il olarak ortaya çıkmıştı.³⁶ 19. yüzyıla gelindiğinde ise teşkilatlanma ile birlikte yeniden düzenlendi.³⁷

Düzenlenilenmiş

- 1- Trabzon Sancağı: Trabzon Merkez Kazası, Ordu, Giresun, Tirebolu, Görele, Vakfikebir, Akçaabat(Polathane), Sürmene, Of ve Maçka kazaları ile Şarlı, Yomra, Tonya, Araklı, Humurgan Nahiyeleri.
- 2-. Lazistan Sancağı: Lazistan Merkez Kazası Rize, Hopa, Atina (Pazar) kazaları ile Arhavi, Viçe (Fındıklı), Mapavri (Çayeli), Kurâ-yı Seba (İkizdere) Nahiyeleri
- 3- Gümüşhane Sancağı: Gümüşhane Merkez Kazası, Kelkit, Torul ve Şiran kazaları.”³⁸

³⁴Kılıç, 2016, 29.

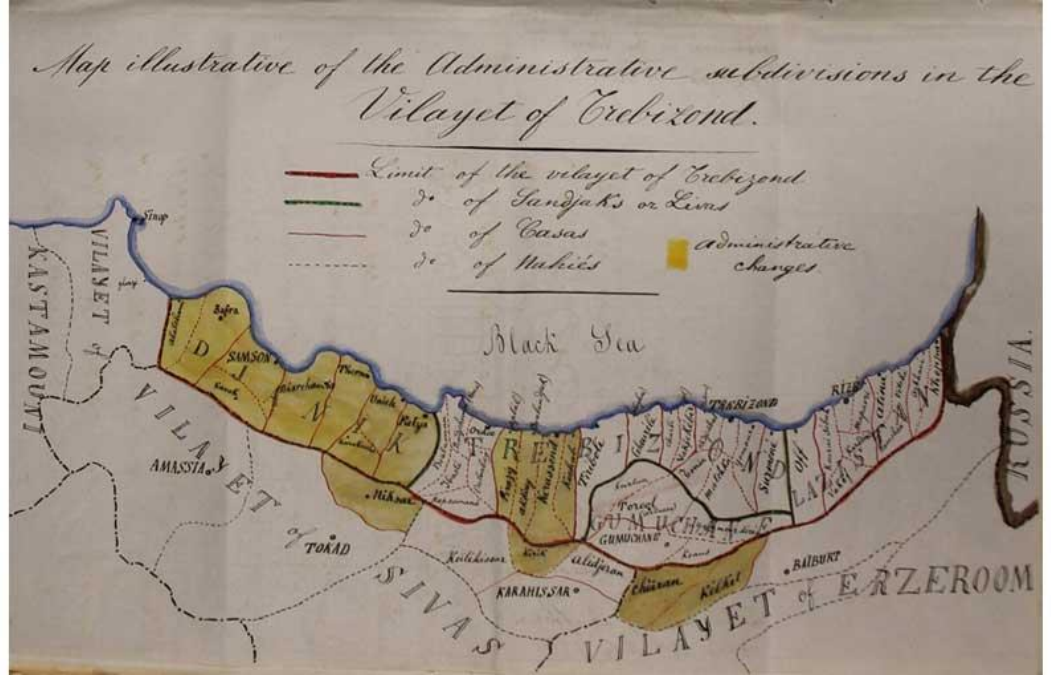
³⁵Ayşegül Kuş, “Yabancıların Gözüyle 19. Yüzyılın İkinci Yarısında Trabzon’da Konsolosluklar” *Güney-Doğu Avrupa Araştırmaları Dergisi*, S. 26, 2014, s.180.

³⁶Kazım Kartal, “Osmanlı Nüfus Defterlerinin Tarih Yazımındaki Yeri: 1835 Tarihli Trabzon Vilayeti Maçuka/Maçka Kazâsı Müslim Nüfus Defteri Örneği”, *Journal of History Studies*, C. 6, S. 3, 2014, s. 128.

³⁷https://tr.wikipedia.org/wiki/Trabzon_Eyaleti (17.01.2020).

³⁸Melek Öksüz, “Trabzon’ da Meşveret Gazetesine Göre Donanmayı Osmani Muavenet-i Milliye Cemiyeti Trabzon Şubesi ve Faaliyetleri”, *Karadeniz İncelemeleri Dergisi*, S. 16, Bahar, 2014, s. 118.

Görsel 1: Trabzon Vilayeti³⁹

1.3. TRABZON EYALETİ İDARİ YAPISI

Osmanlı İmparatorluğu'ndaki idari durumu incelerken, kendisinden önce oluşan devletlerden izler taşıdığı anlaşılmaktadır. Devletin hükümet biçimi, eyalet ve sancak prensibine dayanır ve ülke devletlere ve sancaklara ayrılmıştır. Taşra teşkilatında, eyalet ait sancaklar, kaza olarak adlandırılan ve her birinin başında birer kadının bulunduğu idari birimlere ayrılmıştır. Mevcut köyler, idari ve coğrafi sınırlarla çevrili bölgelere ayrılmıştır. İdari bölge özellikle kalelerde dizdarlar, şehirlerdeki ve kasabalardaki kadı, zaim ve ümera tarafından yönetilirdi.⁴⁰ Takriben köylerden meydana gelen idari bölgeye nahiye adı verilmişti. Ancak nahiye tabiri her zaman bir kazanın parçası değildi, bazen bir liva bazende 3-4 mahallelerden meydana gelmekteydi.⁴¹

³⁹<https://cities.blacksea.gr/en/trabzon/1-2/>, (14.11.2019).

⁴⁰Abdullah Pural, *Trabzon'un Tarihi Coğrafyası*, (Yüksek Lisans Tez), İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Beşeri Ve İktisadi Coğrafya Anabilimdalı, İstanbul, 1995, s. 33.

⁴¹Oktay Karaman, *Giresun Kazası 1850-1900*, (Doktora Tezi), Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Tarih Anabilim Dalı, Erzurum, 1999, s. 73.

Defterlerdeki bilgilere göre, yerleşim alanları özelliklerine göre üç sınıfa ayrılır: mahalle, karye / köy ve mezra. 1835 nüfus defterinden elde edilen verilerde, kaza merkezi kitaba “kaza-ı mezbûr” ve köylere “karye” şeklinde girildi.⁴²

Mahalle isimlerinin geçen isimleri genelde cami, mescid, imaret, hamam, çarşı, pazar, kilise ve meslek gruplarının vb. isimlerine bakarak adlandırılmıştır.⁴³

Trabzon da görülen nüfus mensup olduğu ırka, dine göre mahallelerde gruplanılmıştır.⁴⁴1294 (1877) Salnamesine göre Trabzon’daki mahallelere ve nüfuslara, mahalledeki müslim ve gayrimüslimlere de ulaşılabildiğini rastlamaktayız. Bunlar ise; Cami-i Kebir, Faros, Bayram Bey, Boztepe-i Bala, Musa Pasa, Boztepe-i Zir, Saçlı Hoca, Tekye, Pazarkapu, Molla Siyah, Sirin Hatun, Magara, Saray-ı Atik, Tekfurçayır, Amasya, Kasım Aga, Hasan Aga Mescidi, Debbaghane, Hoca Halil, İmaret, Zaganos, Eksotia, İçkule, İskender Pasa, Çarşı, Aya Sofya, Yeni Cuma, Tuzlu Çesme, Ayvasıl, Kavak Meydanı, Muhiddin Bey, Kemerkaya, Kindinar, Frenkhisar , Ayafilibo, Protestan, Evsak-i Sair.⁴⁵

Osmanlı dönemi 18.yy dönemi idare yönetimine bağlı mahalleler bilgiler ışığında yansımıştır. Bunlar ise;

“XVII. yüzyılda Trabzon’da bu bilgilerden sonra var olan belli başlı mahalleleri şöyle sıralayabiliriz:

- Mahalle-i Köhne Hamam
- Mahalle-i Cami-i Manastır
- Mahalle-i Müslümanan-ı Ayamarna tabir-i İskender Paşa
- Mahalle-i Cami-i Cedid
- Mahalle-i Pazdiye
- Mahalle-i Ayavasıl
- Mahalle-i Ayagorgop ma Ayverdi

---

⁴²Yunus Özger, “XIX. Yüzyılın İlk Yarısında İspir Ve Köylerinin Nüfusu”, *A. Ü. Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Dergisi*, S. 34, Erzurum, 2007, s.280.

⁴³Çetinkaya, 2006, 21.

⁴⁴Pural, 1995, 38.

⁴⁵Özgür Yılmaz, *Batılı Seyyahlara Göre Trabzon(1808-1878)*,(Yüksek Lisans Tezi), Karadeniz Teknik Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Haziran, Trabzon, 2006, s.29.

- Mahalle-i Eguhter (Kindinar)*
- Mahalle-i Ayamarza*
- Mahalle-i Eksotha*
- Mahalle-i İskender*
- Mahalle-i Elhac Kasım*
- Mahalle-i Tabak-hane*
- Mahalle-i Zagonas*
- Mahalle-i Zağraka ma Kemer kaya*
- Mahalle-i Ayayorgi*
- Mahalle-i Çömlekçi*
- Mahalle-i Abacılar*
- Mahalle-i Ahi Baba*
- Mahalle-i Aşağı Hisar*
- Mahalle-i Aya Lavis*
- Mahalle-i Ayanane*
- Mahalle-i Ayo Todori*
- Mahalle-i Ballica*
- Mahalle-i Boztepe*
- Mahalle-i Çukacı*
- Mahalle-i Debbağhane*
- Mahalle-i Zaviye*
- Mahalle-i Faroz*
- Mahalle-i Frenk Hisarı*
- Mahalle-i Galimone*
- Mahalle-i Havuzlu Çeşme*
- Mahalle-i İçkale*
- Mahalle-i Hızır-İlyas*
- Mahalle-i Kule*
- Mahalle-i Kule Yolu*
- Mahalle-i Nurullah Çelebi*
- Mahalle-i Orta Hisar*
- Mahalle-i Ovanis*

- Mahalle-i Sarmaşık
- Mahalle-i Zeytinlik
- Mahalle-i Zograf
- Mahalle-i Yeni Cuma
- Mahalle-i Urgancı

*Trabzon'un mahalle sayısı dönem dönem değişmiş olup ve her ne kadar bunlarla sınırlı olmamışsa da yerleşim alanı sınırlı olan şehrin mahallelerinin sayıca az nüfusça çok olduğu düşünülebilir.*⁴⁶

XVIII. yüzyıl dönemin de adı geçen kırk mahalleden başka (H.1153-1155) M.1740-1742 tarihli şer'iyeye sicili defterinde 52 mahalle incelenerek tespit edilmiştir. 1722-1723 tarihli sicil defterinden farklı olarak İncelenen burada Apuskapud, Bâb-ı Tatar, Babayaran, Bağhane, Bozrabe, Bozuna, Dabakhane, Eğrice, Eğridir Paşa, Eksunhâne, Eksûke (Eksükçe), Gümriya, Gümsükürhâne, Harsu, Kapakmandalı, Kayık Meydanı, Kendibâr, Kopuk Meydan, Kömürhâne, Kömürziya, Mârus, Mugâre, Muhsin Ağa Mescid-i, Musa Paşa, Mükrefiya, Şeris Hatun, Saray-ı Atik, Tekfur Câbiri, Uzunhisar, Yeni Cami'i, Yordibe, Zoğmis adlı mahalleler ge çmektedir.⁴⁷

İdari bölge olarak Trabzon, bugünkü il sınırları içindeki tüm ilçeleri kapsamakta, ilin tüm ilçeleri de Trabzon'a bağlanmış ve arşiv belgelerine kaydedilmiştir.⁴⁸

Osmanlı İmparatorluğu'nun ele alınan klasik yapısı zaman içerisinde bazı değişikliklere uğramıştır. Bu dönemde idari bölünmede bir fark olmamasına rağmen, gerçekleştirilen görevlerin bazılarının niteliklerinde bazı değişiklikler olmuştur ve bazı yeni görevler daha önemli hale gelmiştir.⁴⁹

1.4.TRABZON EYALETİ YÖNETİCİLERİ

Yöneticiler söz konusu olduğunda akla ilk gelen şey beylerbeyi, sancakbeyi ve kadıdır. Osmanlı bölge idaresindeki idari düzen 1864 yılına kadar farklı

---

⁴⁶Türkmenoğlu, 2006, 47.

⁴⁷Çetinkaya, 2006, 22.

⁴⁸Demirci, 2012, 16-17.

⁴⁹Ömer Toraman, "Osmanlı Taşra İdaresi: Klasik Dönem", *Türk İdare Dergisi*, S. 437, 2002, s. 195.

düzenlemelerde yer alırken, il idaresi kurallara uygun olarak iller, kazalar ve köyler şeklinde düzenlenmiştir. Vilayet yöneticisi vali, sancak yöneticisi mutasarrıf ve kaza yöneticisi kaymakamdan oluşmaktaydı.⁵⁰

Bu çalışma da Trabzon ahkâm defterinin 1827 - (1878)1911 yılları arasındaki tarihi örgüleri araştırılmıştır. Defterin sıralama yapıldığı yıllarda eyalet, sancak, meliklik ve voyvodalık idari birimleri yansıtılmaktadır⁵¹. Trabzon vilayeti XVII. yüzyılın ikinci yarısında paşa sancağı olarak görünmektedir.⁵²

Osmanlı da sancak beyliği idaresinde yönetimde ise Prof. Dr. Necati Demir, sancak yönetimi kimler tarafından, idare edildiği aktarılmıştır.

“II. Bayezid devrinde (1481-1512), önce Şehzade Abdullah, 1487’de ise Şehzade Selim Trabzon’a sancak beyi olarak gönderilmiştir. 1494’te Kanunî Sultan Süleyman, bu şehirde doğmuştur. Trabzon, 1514’te sancak durumuna getirilmiş, Erzincan-Bayburt Beylerbeyliği’ne başlanmıştır. Beylerbeyi olarak Bıyıklı Mehmet Paşa atanmıştır.

Kanuni Sultan Süleyman tahta geçince 1520’de Trabzon’u Batum Sancağı ile birleştirmiş ve eyalet durumuna getirmiştir.1527- 1528’de Rum vilayetine bağlı bir sancak olarak görülmekte ve İskender bey tarafından idare edilmektedir. 1553’te Kanuni tarafından Erzurum Beylerbeyliği kurulmuş ve buraya bağlanmıştır.”⁵³

1461 ile 1469 yılları arasında çeşitli valiler tarafından yönetilen Trabzon Sancağı, 1469’un sonu yahut 1470’in başlarında şehzade Abdullah’ın Sancak Beyi olarak atanmasıyla Şehzade Sancağı unvanını almıştır. On yıla yakın bir süre Trabzon’da vali olarak bulunan şehzade Abdullah’ın, mutlak olmadığıyla birlikte 1480’lerin başında önce Manisa, ardından Konya’ya atandığı bilinmektedir. Akabinde Hasan Bey, Mehmet Bey, Rakkas Sinan Bey vali olmuştur. Şehzade Selim 1487’de Trabzon’a sancakbeyi olarak atanmış ve burada 23 yıl görev yaptıktan sonra 1510 yılında buradan ayrılmıştır. Şehzade Selim’in Trabzon’da valiliği sırasında 5/6 Kasım 1494 tarihinde Şehzade Süleyman dünyaya gelerek doğmuştur.⁵⁴

---

⁵⁰Tufan Gündüz vd., *Osmanlı Teşkilat Tarihi El Kitabı*, Grafiker Yayınları, 2. Baskı, Ankara, 2013, s.78.

⁵¹Kılıç, 1997, XVI.

⁵²Türkmenoğlu, 2006, 50.

⁵³Necati Demir, *Orta Ve Doğu Karadeniz Bölgesinin Tarihi Alt Yapısı (Tarih -Etnik Yapı- Dil)*, Genelkurmay ATASE ve Genelkurmay Denetleme Başkanlığı Yayınları, Genelkurmay Basım Evi, Ankara, 2005, s.86.

⁵⁴Veysel Usta, “Şehzade Süleyman’ın (Kanuni)Trabzon’da Doğduğu Ev Meselesi”, *Karadeniz İncelemeleri Dergisi*, C. 13, S. 26, Bahar-Ocak, 2019, s.400.

Trabzon / Batum Eyâletine 1700–1740 tarihleri arasında 32 tevcihat gerçekleştirilmiştir. Bunlardan 24’ü vezir, 8’i ise beylerbeyi rütbesindedir. En az süre ile görev yapan vali Abdi Paşa olup 1 ay görevde kalmış, en uzun valilik yapan ise Silahdar Mehmed Paşa olup 29 ay valilik görevini yapmıştır. Mehmed Paşa’nın 1744–46 yılları arasında yeniden Trabzon valiliğine tayin edildiği ve Trabzon-Erzurum yol planının yapımında etkili olduğu görülmektedir.⁵⁵

Tablo 2: Trabzon Eyaleti Valileri⁵⁶

Canikli Hacı Ali Bey	1766 - 1772
Vezir Silahdar Mehmed Paşa	1772 - 1772
Vezir Süleyman Paşa	1772 - 1772
Selman Paşa-zâde Seyyid Ahmed Paşa	1772 - 1773
Vezir Canikli Hacı Ali Paşa	1773 - 1778
Vezir Mikdad Ahmed Paşa	1778 - 1779
Vezir Canikli Hacı Ali Paşa	1779 - 1779
Çerkez Hasan Paşa	1779 - 1781
Darendeli İbrahim Paşa	1781 - 1781
Vezir Canikli Hacı Ali Paşa	1781- 1784
Vezir Hüseyin Paşa	1756 - 1756
Vezir Abdurrahman Paşa	1756 - 1757
Vezir Zaralı-zâde Mehmed Paşa	1757 - 1757
Vezir el-hac İbrahim Paşa	1757 - 1757
Vezir Süleyman	1757 - 1759
Mısırî Ahmed Paşa	1759 - 1760
Vezir Süleyman Paşa	1760 - 1761
Vezir el-hac Abdurrahman Paşa	1761 - 1763
Vezir Mehmed Paşa	1763 - 1764
Vezir Numan Paşa	1764 - 1764

⁵⁵İnebaşı, 2006, 167.

⁵⁶ İnebaşı, 2006, 169.

Vezir Abdi Paşa	1764 - 1765
Vezir Mehmed Paşa	1765 - 1765
Vezir el-hac İbrahim Paşa	1765 - 1766
Sarı-zâde Mehmed	1766 - 1766

Vezir Mikdad Ahmed Paşa	1784 - 1785
Sadeddin Paşa-zâde Vezir Nasuh Paşa	1785 - 1785
Şahin-zâde Osman Paşa oğlu Mustafa	1785 -1786
Vezir Battal Seyyid Hüseyin Paşa	1786 - 1787
Vezir Mustafa Paşa	1787 -1788
Vezir Battal Seyyid Hüseyin Paşa	1788 -1788
Vezir Abdullah Paşa	1788- 1789
Vezir Battal Seyyid Hüseyin Paşa	1789 -1790
Vezir Abdullah Paşa	1790 -1791
Kuğu-zâde Süleyman Paşa	1791 -1792
Vezir Yusuf Paşa	1792
Mahmud Tayyar Paşa	1797
Vezir Canikli Tayyar Mahmut Paşa	1808 - 1808
Vezir Seyid Osman Paşa	1809 - 1809

Vezir Ahıskalı Şerif Mehmet Paşa	1809-1809
Vezir Halil İbrahim Paşa	1809-1809
Vezir Çarhacı Ali Paşa	1810-1811
Çarhacı Ali Paşa	1810-1811
Vezir Çavuşbaşı Ahmet Aziz Paşa	1811-1811
Vezir Hazineerderzade Süleyman Paşa	1810-1818
Vezir Abaza Mehmed Hüsrev Paşa	1818-1820
Vezir Salih Paşa	1820-1821
Vezir Abaza Mehmed Hüsrev Paşa	1821-1822

Vezir Hafız Ali Paşa	1822-1825
Vezir Çeçenzade Hasan Paşa	1825-1827
Vezir Hazinerderzade Osman Paşa	1827-1842
Vezir Hazinerderzade Abdullah Paşa	1842-1845
Vezir Damat Halil Rıfat Paşa	1845-1846
Vezir Tepedenli İsmail Paşa	1846-1847
Vezir Hayreddin Paşa	1847-1849
Vezir Bekir Rüstem Paşa	1849-1851
Vezir Abdurrahman Sami Paşa	1851-1851
Vezir Sadriesbak İbrahim Sarım Paşa	1853-1853
Mehmet İsmet Paşa	1853-1854
Çerkez Hafız Ahmet Paşa	1853-1854
Vezir Besim Paşa	1855-1857
Vezir Ragıp Paşa	1857-1858
Vezir Hakkıpaşazade Hacı İzzet Paşa	1858-1861
Vezir Cemal Paşa	1861-1862
Vezir Emin Muhlis Paşa	1862-1864
Kütahyalı Hacı Ali Paşa	1865-1866
Halil Paşa	1866-1866
Vezir Esat Muhlis Paşa	1866-1870
Vezir Örfipaşazade Hacı Ali Paşa	1871-1871
Vezir Abdullah Galip Paşa	1871-1871
Vezir Emin Muhlis Paşa	1871-1872
Vezir Ahmet Rasim Paşa	1872-1872
Vezir Asım Paşa	1872-1874
Vezir Saffet Paşa	1874-1875
Vezir Nusret Paşa	1875-1875
Vezir MustafaPaşa	1875-1875
Vezir Ahmet Rasim Paşa	1875-1877
Vezir İbrahim Paşa	1877-1878

Vezir Yusuf Ziya Paşa	1878-1878
Vezir Giritli Sırrı Paşa	1879-1880
Vezir Aziz Paşa	1882-1883
Vezir Asım Paşa	1883-1883
Sururi Paşa	1884-1886
Asaf Paşa	1886-1888
Ali Beyefendi	1889-1892
Kadri Bey	1892-1902
Reşat Bey	1903-1906
Hacı Arif Paşa	1906-1910
Bekir Sami Bey	1910-1911
Süleyman Nazif Bey	1911-1912
Bekir Sami Bey	1912-1912
Mehmet Ali Ayni Bey	1912-1913
Samih Rifat Bey	1913-1913
Cemal Azmi Bey	1913-1916 ⁵⁷

XVIII. yüzyılın ikinci yarısında Trabzon / Batum Eyâletinde görev yapan valilerin isimleri, göreve tayin ve ayrılış tarihleri, atama sıraları verilmiştir.⁵⁸

Beylerbeyilikten beylerbeyili'ye atamalar planlanıyordu. Trabzon Beylerbeyiliği bu süre zarfında sık olarak değiştirilen bir bölge olmuştur. Bu durum, doğu sınırındaki karışıklığın sıklıkla değişen yetkililer tarafından çözülmesi gerektirdiğini göstermektedir. Bu da yerine daha fazla karmaşanın olması ile sonuçlanmıştır.⁵⁹

⁵⁷Mahmut Goloğlu, *Trabzon Tarihi Fetihden Kurtuluşa Kadar*, Kalite Matbaası, Ankara, 1975, s. 304-305.

⁵⁸İnebaşı, 2006, 169-170.

⁵⁹Emine Dineç, "Bir Menzil Defterine Göre III. Osmanlı Dönemi'nde Yapılan Atamalar" *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, S. 24, Kütahya, 2009, s.73.

1.5. 8 NUMARALI TRABZON VİLAYETİ AHKÂM DEFTERİNDE “TRABZON EYALETİ”

Trabzon Eyaleti, Beylerbeyliği, Mirmiran, Rumeli Beylerbeyliği, Erzurum eyaletleri 8 numaralı Ahkâm defterinde yer verilmiştir

Sancaklarda ise çıldır Lazistan Gümüşhane Canik Ordu Trabzon Batum olarak söz edilmektedir.

Kazalarda ise Rize, Satlil Livane, Trabzon, Keşab, Bafra, Sürmene, Torul, Çeherşenbih, Batum, Vartan, Tavusaker, Of, Sürmene, Çürüksu, Bayramlı Müctemil, Ardahan, Akçaabad, Hopa, Arım, Ökse Gümüşhane, Vakfi Sagir, Arhavi, Giresun, Maçka, Kelkit, Hemşin, Tire, Ardavay, Cevizdere, Engüz, Yolhan, Tirebolu, Görele, Yoluman, Polathane, Ardanuç, Ulubey Habsmana, Samsun, Şavşad, Ünye Atina, Yemure, Mantaval, Peneşenbih, Meşkûr, Havla-İ Kebir, Karahisarı Şarki, Giresun 8 numralı Trabzon Ahkâm defterinde geçen kazalardır.

Bu başlık altında aktarılamayan sancaklar, kazalar, köyler, mahalleler tamamı ekler bölümünde verilmiştir.

Çalışmada ki Mahalleler; Ataş Mahallesi, Düz Mahallesi, Keçi Mahallesi, Kemer kaya Mahallesi, Aya Mihal Mahallesi, Kal'a Dere Mahallesi, Mastere Mahallesi, Halvatine Mahallesi, Cacava Mahallesi, Nasıra Bayırı Nam Mahallesi, Fındıklık Mahallesi, Hançerli Mahallesi, Yalu nam Mahallesi, Müfti Mahallesi, Boztepezir? Mahallesi, Çapelsin Mahallesi, Orta Mahallesi, Teke Mahallesi, Keçi Mahallesi, Kemer kaya Mahallesi, Tekfurçayır Mahallesi, Asargeliş Mahallesi, Darı Mahallesi, Akçakala Mahallesi, Kapıkahvesi Mahallesi, Fozandiri Mahallesi, Kufra Mahallesi, Hutha Mahallesi, Örene Mahallesi, Kuyu Mahallesi, Teke Mahallesi, gibi mahallere yer verilmiştir.

2. OSMANLI DEVLETİNDE AHKÂM DEFTERİ

2.1. AHKÂM DEFTERİ

Divân da görüşülen idari, örfî işleri vezir-i azam, şer'î ve hukuki işleri kazaskerler arazi işlerini nişancı ve mali işleri de defterdârlar kalemler tarafından tutulurdu. Ahkâm defterleri, diğer defterlere göre farklıdır. Dîvânda alınan kararlar ve görülen meseleler Ahkâm, Ahidnâme, Mühimme, Tahvil, Ruûs, Nâme ve gibi defterlerde kaleme alınırdu. Padişahın veziri azamdaki mührüyle mühürlenmiş “Defterhâne” de muhafaza edilirdi.⁶⁰ Ülkemizde modern bir arşiv inşa etme ilk girişimi, Osmanlı İmparatorluğu'nun merkezi teşkilatına ait olan büyük vezir Sadrazam Mustafa Reşid Paşa tarafından hazine i belglere Divan-i Hümayun, Bab-ı Asafi ve Bab-ı Defterinde toplanması ve tescili 1845'te başladı.⁶¹

Başlarda Mühimme defterlerine dâhil edilen ahkâmın defterlerine, 1645 ve 1742'den sonra Ahkâm-ı Şikâyet Defterleri olarak zikredilmiş ve eyaletlere göre sınıflandırılmıştır. Şikâyet Defterleri'nin devamı niteliği olan Ahkâm defterleri kayıt tutulmaya başlanmıştır. 1645-1650 yıllarına dek bütün beraat, ferman ve diğer hükümler Mühimme Defterleri kayıt edilirken bu tarihten sonra kişiye şahsi davalara ait hükümler, şikâyet defterlerine kayıt edilmiştir. Lakin Ahkâm Defterleri'nin çıkışıyla Şikâyet Defterleri son bulmamış, kaleme alınmaya devam etmişti. 18. Yüzyılda Devlet otoritesinin zayıflaması orantısız olarak şikâyetler artmış ve bu da Divan-ı Hümayûn'daki iş yükünü fazlaştırmıştı. Dönemin Reisül-Küttabı Mehmed Ragıp Efendi (Koca Ragıp Paşa) aracılığıyla gelen şikâyetleri kaleme alırken yükü hafifletmek amacı ile eyalet esasına göre şikâyetleri kaydetme usulünün getirilmesi öngörülmüş ve böylelikle Ahkâm Defterleri ortaya çıkmıştır.⁶² Her bir merkeze ilişkin olarak, ayrı defterler kayıt tutulurdu.⁶³

⁶⁰Murat Yazıcı, *39 Numaralı Mühimme Defteri'nin Transkripsiyonu Ve Değerlendirilmesi (S.119-240)*, (Yüksek Lisans Tezi), Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Erzurum, 2013, s.2.

⁶¹Beyhan Sarıcaoğlu, *Trabzon Mimarlık Ve Sanat Tarihi Literatürü: Bibliyografya, Dizin Ve Değerlendirme*, Karadeniz Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Mimarlık Anabilim Dalı, Haziran, Trabzon, 2011, s. 19.

⁶²Abdelbassat Mekki, *Ahkâm Defterlerine Göre 16. Yüzyılda Cezayir'in İdari, İktisadi Ve Sosyal Yapısı*, (Yüksek Lisans Tezi), İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul, 2006, s.16.

⁶³Mehmet Burak Buluttekın, *19. Yüzyılda İstanbul'daki Finansal Sistemin Ahkâm Defterleri Çerçevesinde Hukuku Ve Ekonomik Analizi*, (Doktora Tezi), Marmara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul, 2012. s. 6.

Ahkâm Defterleri arşivcilikte bütün olarak, Divan-ı Hümayun'dan çıkan kanunname, hüküm ve nizam özelliğinde olan kararların kaleme alındığı defterlerdir.⁶⁴ Ahkâm defterlerinin arasından en uzun olanı ve en son tarihli defter ise Trabzon Ahkâm defteri idi. Ahkâm defterleri, eyaletlere göre sınıflandırılan Adana, Anadolu, Bosna, Cezair ve Rakka, Erzurum, Halep, İstanbul, Karaman, Maraş, Özi ve Silistre, Rumeli, Sivas, Şam-ı Şerif ve Trabzon olmak üzere toplam 16 eyaletten oluşmakta idi.⁶⁵ Bugünkü arşivlerin korunması sayesinde Trabzon'un Osmanlı Devleti araştırmacılara önemli kaynaklar sağladı ve arşiv belgelerine yansıdı. “1155-1329/1742-1911 tarihleri arasındaki hükümleri ihtiva eden 8 adet defterdir. Bu defterlerde Trabzon eyaletine bağlı Canik (Canik-i Bayram/Bayramlı/Canik)⁶⁶ kazası ve Gümüshâne sancakları ile Bafra, Çarşamba, Fatsa, Samsun, Ünye, Terme, Kelkit, Şiran, Torul, Atina, Hopa, Rize, Akçaabad, Giresun, Görele, Of, Ordu, Sürmene, Tirebolu ve Vakfikebir kazalarına ait hükümler bulunmaktadır.”⁶⁷

Çalışmada 8 numaralı Trabzon Ahkâm Defterin ebatı ise 18x50'dir. Defter ciltli ve ebruludur. Sayfa usulüne göre numaralandırılmıştır. İçerisinde geçen metinler ise divani kırma yazı ile yazılmıştır. Kâtipler tarafından hızlı şekilde yazıldığı ve çok fazla noktalama harfi kullanılmadığını görmekteyiz. Dolayısıyla hükümlerin okunması aşamasında bazı sıkıntılar meydana gelmektedir. Ele alınan Ahkâm defterinin başlangıç tarihi H.1275 Ca.10 bitiş tarihi ise 1329 tarihidir. Kaydedildiği dönem ise I. Mahmud'un saltanatının son dönemleri ile Abdülmecit saltanatının ilk yıllarına denk gelmektedir.

Ahkâm-ı mîrî, Mühimme, Ahkâm-ı Şikâyet çeşidi olan Divan defterlerinin muhtevası, her şeyden önce Divan'dan çıkan kararlardan meydana gelmiştir. Bundan ötürü Divan'ın işleyişi ve çalışma şekli ile yakından bağlantılıdır ya da onun bu hareketlerini yansıtır. Ferman hüküm içerdiğinden, bu tür belgelerin genel diplomatik özellikleri aslına bağlı olarak bazı farklılıklar ile ifade edilir.⁶⁸

---

⁶⁴Mekki, 2006, 2.

⁶⁵Mekki, 2006, 2.

⁶⁶Ahmet Özkılınç vd., *Osmanlı Yer Adları: II Anadolu, Karaman, Rum, Diyarbakır, Arap ve Zülkadriye Eyaletleri (1530-1556) (Şam Ve Halep Dahil)*, Osmanlı Arşivi Daire Başkanlığı, Ankara, 2013, s.18.

⁶⁷Yusuf İhsan Genç vd., *Başbakanlık Osmanlı Arşivi Rehberi*, Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü, Osmanlı Arşivi Daire Başkanlığı, Yayın No: 42, İstanbul, 2000, s. 40.

⁶⁸Feridun M. Emecen, “Osmanlı Divanının Ana Defter Serileri: Ahkâm-ı Mîrî, Ahkâm-ı Kuyûd-ı

Osmanlı Devletinin vilayetlere dair meselelerinde Ahkâm defterleri, kayıt edildikleri coğrafyanın ekonomik, sosyal, kültürel, tarihi için önemli tarihi kaynaklık sağlamıştı. Defterlerde, şahısların birbirleriyle ya da devletle olan problemlerine devletin getirdiği çözümler yansıtılırken, aynı zamanda bölgenin sosyo-ekonomik durumunun aktarılmasında da bizlere önemli bilgiler vermektedir.⁶⁹ Osmanlı tarihinde tarih için bir kaynak sağlayarak yerel tarihte büyük bir önemi vardır.

*“Divan-ı hümayun, Osmanlı Devleti'nin en üst idarî ve yargı birimiydi. Divan'da müzakere edilerek karara bağlanan meseleler çeşitli defter serilerine yazılırdı. Bu defter serilerinden biri de 1742'de ortaya çıkan Eyalet Ahkâm defterleridir. Eyalet Ahkâm defterleri, merkeze intikal eden şikâyetleri ve mahallî mahkemelerde halledilemeyen davalara ilişkin merkezî idarenin getirdiği çözümleri içerir. Bu bakımdan Eyalet Ahkâm defterleri yerel tarih araştırmacıları için temel başvuru kaynaklarındandır.”*⁷⁰

Şehir, kayıt olunan şer'îye sicillerini gözettikten sonra bireyler mal alıp-sattıkları uyuşmazlıklarda kendilerini korumak için faaliyet yürüttükleri, borç alıp-verdikleri, ticaret yaptıkları, devletin vergi talepleri ve buna bağlı ehl-i örfün haksız uygulamaları karşısında kendilerini savundukları, cinayet, hırsızlık yaralama gibi suçlarla maruz kalırlar. Boşanma hadiseleri devrin insanın yapa geldiği bütün bireysel faaliyetleri kendi toplulukların yaşadıkları mekân olarak görülmektedir.⁷¹

Mühimme ve Ahkâm-ı Şikâyet”, *Türkiye Araştırmaları Literatür Dergisi*, C. 3, S. 5, 2005, s.126.

⁶⁹Esra Akçay, *11 Numaralı Bosna Ahkâm Defterinin Transkripsiyon Ve İncelenmesi (S. 1-100)*, (Yüksek Lisans Tezi), Karadeniz Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Mayıs Trabzon, 2018, s. 13.

⁷⁰Mehmet Fatih Gökçek, “1 Numaralı Trabzon Ahkâm Defteri’nde Kürtün Nahiyesi İle İlgili Kayıtlar (1742-1759)”, *Karadeniz İncelemeleri Dergisi*, C. 13, S. 25, Ocak, 2018, s. 69.

⁷¹ Türkmenoğlu, 2016, 39.

2.2. TRABZON AHKÂM DEFTERİ

Taşradan Osmanlı devletinin merkezine gönderilen dilekçelere karşılaştırıldığında, bu durum kayıt edilen süreler ile eyaletlere, kazalara, köylere, mahallere ulaşılan dönemler arasındaki değişimi ayırt etmeyi mümkün kılmıştır.8 Numaralı Trabzon Vilayeti Ahkâm Defteri'nin incelenmesi, yeni yazıya çevirimi ve geçen birimleri bu çalışmada aktarılmaya çalışılmıştır.

Defterlerin tamamı ise 169 yılı tekabülen zaman dilimini kapsayan Trabzon Vilayeti Ahkâm Defteri'nin muhtevasına bakıldığında, yansıyanlara göz atarsak bahsedilen kaynakları ortaya çıkarmasında yardımcı olmuştur. Çalışmanın içeriği tarih araştırmaları için 8 Numaralı Trabzon Vilayeti Ahkâm Defteri'nin yeni yazıya çevrilmesi ve incelenmesi olarak kaynak sağlamaktır. Osmanlı Arşivinde Bab-1 Asafi/Divan-1 Hümayun Sicilleri/Ahkam Defterleri/Trabzon/Trabzon Ahkam Defterleri kataloğunda A.DVNSAHK.TZ.d.8 koduyla yer alan defter 10 Ca 1275 (16 Aralık 1858) ile 1329 (1911) tarihleri arasında içermektedir. Ciltli ve ebrulu olup 189 varaktır. Değerlendirme kısmında defterde kayıtlı hükümlerde geçen yer adları verilerek araştırmacılara kolaylık sağlanmaya çalışılmıştır

2.3. 8 NUMARALI TRABZON VİLAYETİ AHKÂM DEFTERİN MUHTEVASI

Trabzon ahkâm defterinin incelenmesinde defterin içerisinde genel olarak ihtiva ettikleri belge çeşitleri veya konular şunlardır;

1. Tarla sınırları ihlali, tarlanın kullanımı.
2. Toprağın su basması halinde ne yapılması gerektiği ya da toprağın boş bırakılmasıyla alakalı kanunlar, bahisler.
3. Miras hakkı.
4. Aşiretler.
5. Hisse senetlerin kontrolü.
6. Varislerin doğru şekilde ortaya çıkarılması için yapılan başvurular.
7. Kimsesiz olan çocukların hakkı.
8. Mültecilerin,ve çocukların sünnet yapılması sünnet sanatı hakkında ve hekim durumu.

9. Fındık, bağ, bahçe, emlak işlerinde kalan mirasın fuzuli yakın sakinlerdeki şahıslar tarafından zabtı bunun üzerine başvurulması.
10. Mutasarrıfın ziraat, sebze bahçesinin öşrü edası talebi yerine getirilmesi.
11. Gümüşhane, Sürmene kazalarının arası koyun yaylatma şartları anlaşmazlıkları sonucu başvuruları sonucu yapılacakları ise karşılıklı kullanımlarında daire ihdas olunmayacağı, izin ruhsat bulunmayacağı.
12. Satılamaz olduğu, fuzuli müdahalelerde koyun vesair davar otlatmalarına mani olduğunu bildirme.
13. Alacak verecek işlerinin, fevt olunan kişinin kalan malların kim de kalacak kalmayacak davaların görüldüğü şikâyetler⁷²
14. Mahalleler arası su yolu kavgasının görüldüğü.
15. Ticarete para yardımı yaptıkları daha sonra parasını tahsis edememesi.
16. Mahkemelerde vekillerin varlığı.
17. Hücetlerin⁷³ evrakların araştırılması.
18. Kanuni Cedidi maddelerini gözeterek yerine getirilmesi için açılan dava sonuçları.
19. Defterin⁷⁴ muhtevasında da katl bahseden hükümlerin varlığı ve bunun araştırılması gerektiği gerekli meclislerle birlikte suçlunun cezalanmasının talebi olduğu konuların ihdası.
20. Başvurulan dilekçelerde sürekli bir zabt ve gadr eylenildiği, sınır anlaşmazlığı.
21. Kürum (üzüm), ağaç, emlak, dükkan, çiftlik ve aharın zabtı, mera yerlerin zabtı.
22. Otundan suyundan hakların arandığı.
23. Bir şahsın ise karbon zararı bahsi.
24. Ahkam da ahkami cezaiyyeye başvurusu yapıla geldiği.
25. Toprağın boş kullanımın süresi gözetilerek kanunların işlediği.
26. Sümela kilisesinin vakfi ve bunun kendine sağladığı katkısı verginin bahsi.

---

⁷²Saliha Okur Gümrükçüoğlu, “Şikâyet Defterlerine Göre Osmanlı Teb’asının Şikâyetleri”, *AUHFD*, 61, 2012, s.185.

⁷³Rıfat Günalan, *XVI. Yüzyılda Bâb-ı Defteri Teşkilatı Ve Maliye Ahkâm Defterler*, (Doktora Tezi) T.C. Marmara Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Bilgi Ve Belge Yönetimi Anabilim Dalı, İstanbul, 2005, 139.

⁷⁴Emecen, 2005, 124.

27. Şuhudu udul⁷⁵ mahkeme de şahitlik usulü.
28. Toprak tasarrufu hakkı.
29. Askeriyeye gidince yerine bakan kişinin fuzuli zabtı ve borcunu ödememesi.
30. Öylesine borcu bile olmayan fevtten fuzuli alacaklı olduğunu dile getirilmesi sonucu mahkemeye başvurulmuş araştırılması.
31. Parasını ödemeyecek olduklarında borçludan nasıl karşılanması hususunda kişilerin başvurusu.
32. Mahkemeye borç ödenmediği gücü yetmez ise mahkeme kararın sonuçları kimisinin kaçtığı borcunu ödemedi yazılan arzuhallerin olduğu.
33. Tasarruf izni başvurusu.
34. Trabzon defterin de içgüveysi bir mevzusu.
35. Ölçek tohum taleplerinin karşı alacaklıdan talep edildiği konular.
36. Miras davaların da yaşı tutmayan varışının hakkını ergin olduğunda kişiye tahsis etmemesi konuları.
37. Osmanlı da eşleri fevt olan kadınların amcalarının hak talep ettiği ve burdan suretle fuzuli zabtını.
38. İktisadi alanları.
39. Vergileri.
40. Müslim-Gayrimüslim İskanı.
41. Hayvancılık, yayalacılık hakları.
42. Eşkıyalık.
43. Bir tane nikâh bahsi.
44. Vergi gelirlerine müdahale.
45. Ölünün borçları.
46. Köyler arası anlaşmazlıklar.
47. Mülk alımı satımı anlaşmazlıklar.
48. Dönemin kredi meselesi anlayışı.
49. Vakıf arazileri.
50. Gönderilen makamlar.
51. İskan.

---

⁷⁵İsmail E. Erünsal, “Osmanlı Mahkemelerinde Şâhitler: Şuhûdü’l-‘Udûlden Şuhûdü’l-Hâle Geçiş”, *Osmanlı Araştırmaları Dergisi, İSAM*, 29 Mayıs Üniversitesi, TDV Yayın Matbaacılık, S. 53, İstanbul, 2019, s. 3.

52. Yağmacılık.
53. Yaylak –kışlak meselesi.
54. Gasb.
55. Meraların özel mülk haline getirme çabaları.
56. Borçlandırma taksitlendirme.
57. Arz-ı hal gönderimi.
58. Kişisel hüviyet.
59. Eşkiyanın ve memurların soygunculuğu.
60. Mahkeme kararını tanımama.
61. Kanuna aykırılık.
62. Cinayet hikayesi.
63. Tapu işlemleri.
64. Sosyal yapı ilişkileri
65. Finansal sorunlar.
66. Mahalle arası ihtilaf.
67. Ticarete yardım hizmet kazançları.
68. Arazinin vakıf malı mı yoksa vasilere tayinimi araştırılması.
69. Birblerine zabt ve gadr eyledikleri.
70. Zeytun bahçelerin zabtı.
71. Mutasarrıflara müdahale.
72. İcra meselesi.
73. Çiftliği emlakı aharın zabtı.
74. Tüfenk yaralama meseleleri.
75. Defter kayıtları.
76. Hücet, İlam, Maruz, Mürsaleler.
77. Ber nehc-i şer' ile.
78. Toprağın tasarruf şekilleri.
79. Elkaplar.
80. Gayrimenkul cinsi, özellikleri, miktarları.
81. 8 Numralı Trabzon Ahkâm defteri en erken tarih aralıkları ise 1827 yi göstermektedir.

82. Diğer şikâyetler⁷⁶.

2.4. 8 NUMARALI TRABZON VİLAYETİ AHKÂM DEFTERİNDE GEÇEN KANUN-I CEDİD MADDELERİ

Güçlü bir yönetim makamı ve vekillerin meclise karşı sorumlu oldukları bir hükümet biçimi geliştiren Kanun-ı Cedid, Osmanlı Devletinin ilk bölümünde eyaletlere ve sınırlara tanımlanmıştır. Vatandaşlarının hak ve özgürlüklerini düzenlenmiştir. Hükümet tarzının İslam hukukuna bağlı olduğu bildirilmiştir.⁷⁷

Tanzimat döneminden önce yargı teşkilatı üç unsurdan oluşuyordu: şer’i mahkemeler, cemaat mahkemeleri ve konsolosluk mahkemeleri idi. Bununla birlikte şer’i mahkemelerin başında kadı bulunmaktaydı. Kadı çok geniş yetkilere sahip bir hükümet yetkilisi olarak tarihteki yerini almıştı.⁷⁸

Tablo 3: Numaralı Trabzon Vilayeti Ahkâm Defterinde Geçen Kanun-ı Cedid Maddeleri

13.madde	58. madde	91. madde
20. madde	59. madde	93. madde
21. madde	68. madde	97. madde
22. madde	69. madde	100. madde
23. madde	71. madde	113. madde
24. madde	73. madde	114. madde
38. madde	74. madde	116. madde
39. madde	78. madde	118. madde
41. madde	84. madde	122. madde
43. madde	85. madde	124. madde
54. madde	91. madde	

⁷⁶Emel Soyer, *XVII. Yy. Osmanlı Divan Bürokrasisi’ndeki Değişimlerin Bir Örneği Olarak Mühimme Defterleri*, (Yüksek Lisans Tezi), T.C. İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Tarih Anabilim Dalı, 2007, s.78.

⁷⁷Seydi Vakkas Toprak, “İlk Osmanlı Anayasasının Hazırlık Aşaması Ve Mithat Paşa’nın Hazırladığı Kanûn-ı Cedid”, Gülten Sarıyıldız, Fatma Ürekli, Recep Karacakaya, Neriman E.Hacısalıhoğlu, (Haz.), *Prof. Dr. Ali İhsan Gencer Anısına “Osmanlıdan Cumhuriyete” Sosyo-Kültürel Siyasi Yansımalar*, Derin Yayınevi, İstanbul, 2015. s. 440- 443- 444.

⁷⁸Şeniz Anbarlı Bozatay, Konur Alp Demir, “Osmanlı Adli ve İdari Sisteminde Kadılık: Kurumsal Bir Değerlendirme”, *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, C. 6, S.10, Haziran, 2014, s.75.

2.5.8 NUMARALI TRABZON VİLAYETİ AHKÂM DEFTERİNDE ADI GEÇEN LAKAPLAR

Tablo 4: 8 Numaralı Trabzon Vilayeti Ahkâm Defterinde Adı Geçen Lakaplar

Abacı	Boşnakoğlu	Durmuşoğlu	Haylanoğlu	Kayagöoğlu
Abanosoğlu	Boyberoğlu	Duvakoğlu	Hayranoğlu	Kayıkçı
Abdal	Boyoli	Efban	Hayrulloğlu	Kebabçı
Abdioğlu	Buzluoğlu	Erdaloğlu	Hazooğlu	Keberoğlu
Abdullohoğlu	Büberoğlu	Erüksüzoğlu	İbiloğlu	Kehik
Ademoğlu	Camakoğlu	Esirci çerkes	İbrahimzade	Keskinioğlu
Aleksan	Cankıoğlu	Eslicoğlu	İhtiyaroğlu	Kethudaoğlu
Altınioğlu	Cebeoğlu	Eyüpoğlu	İloğlu	Kırımlıoğlu
Andon	Celebioğlu	Fahiloğlu	İslamoğlu	Kıvrakoğlu
Apostol	Cinoğlu	Fesika	İstanbulluoğlu	Kirfork
Asfador	Civaoğlu	Fethioğlu	İstefan	Kirhor
Aslıoğlu	Corcoroğlu	Fuatoğlu	Kadioğlu	Kirilos Rahip
Aşıkoğlu	Çayıroğlu	Gorgoroğlu	Kali	Kiryaki
Aşudoğlu	Çaylakoğlu	Haceoğlu	Kanatoğlu	Kolcuoğlu
AvaikMakdisi	Çelebi oğlu	Hacı Manok	Kapıcı Bekiroğlu	Korhor
Avakim	Çerkes	Hacıoğlu	Kapril	Kostanti
Avanis	Çıplakoğlu	Hacı Begos	Kara	Kovacı oğlu
Bağdasar	Çizmeciou	Hacı Dimitri	KaraMusatafağlu	Köseoğlu
Barika	Çolak Laz	Hacı Sava	Karabet	Kuloğlu
Bayburdoğlu	Dehciroğlu	HacıBegos	Karaçengeloğlu	Kumanınoğlu
Bayraktaroğlu	Derviş	Hadooğlu	Karakaşlıoğlu	Kurdoğlu

Bostanoğlu	Domazoğlu	Hattat	Kavaklıoğlu
Külahoğlu	Nikos	Sefaoğlu	Tuzcuoğlu
Laz	Nohudoğlu	Sekbanoğlu	Uğur
Lazoğlu	Nuhoğlu	Serkiz	Uzun Yani
Madrus	Ohannes	Sofi	Vasil
Mahlakoğlu	kszoğlu	Sofiha	Velanoğlu
Malkasoğlu	Panayot	Sofioğlu	Velidioğlu
Mardirus	Papaoğlu	Sogomon	Yani
Melke	Pehlivan	Soralioğlu	Yanifa
Memioğlu	Piyadeoğlu	Subaioğlu	Yargaki
Merdoğlu	Polulu	Subaioğlu	Yazıcılar
Mıgırdıç	Reisoğlu	Surebeoğlu	Yazıcıoğlu
Mihcioğlu	Sabi oğlu	Ŗafakođlu	Yeketmemioğlu
Mihail	Saboğlu	Ŗeyhođlu	Zehoroğlu
Mikail	Safodlu	Ŗilinođlu	
Misiloğlu	Sağiroğlu	Takılanoğlu	
Molla	Sarı	Tataroğlu	
MollaDurmuŖođlu	Sarioğlu	Tatoğlu	
Mumcuoğlu	Sefaoğlu	TekbaŖođlu	
Mrseloğlu	Sekbanoğlu	Tekeoğlu	
Mütevellioğlu	Serkiz	Timuroğlu	
Nabutoğlu	Sofi	Tiryakioğlu	
NalbendDumanoğlu	Sofiha	Tomaz oğlu	
Nalcuoğlu	Sarı	Tomisarodlu	
Nasiroğlu	Sarioğlu	Topçuoğlu	
Nikola	Sefaoğlu	Turabioğlu	

SONUÇ

Trabzon Eyalet Ahkâm defterlerindeki hükümler, Osmanlı İmparatorluğu coğrafyasının her bir bölümünün şikâyet mekanizmasını etkin bir şekilde kullandığı ve hükümlerin ana veri olarak kullanılmasıyla siyasi, adli, ekonomik, sosyal alanda faidesini bir çok alanda gözler önüne sermektedir. Divan'dan Trabzon'dan gönderilen hükümler, şikâyet mekanizmasının Osmanlı toplumunun karşılaşmış olduğu sorunların hakkında bilgileri yansıtmıştır. Bunlar; vergilerin ödenmemesi, kanunsuz vergi talebi, timar ve zeamete müdahale, vakıf gelirlerinin tahsil ve taksiminde ortaya çıkan sorunlar, eşkıyalık faaliyetleri, katl davaları, varisçinin hakkı, alacak-verecek meseleleri, mülkiyet hakkına müdahale ve miras davaları, şeklinde sıralanabilir. 8 Numaralı Trabzon Ahkâm defterlerinden devletin söz konusu şikâyetlere yaklaşımını ve bunlara getirdiği çözümleri görülmüş ve dönemsel araştırmalarda Ahkâm defterleri mahallî tarih araştırmacılarına inceleyecekleri yerlerin tarihiyle ilgili bazı bilgiler vermektedir. İncelediğimiz deftere göre tarihleri arasında Trabzon Eyaletinin yöneticilerini dönemin eyalet sancak kaza yerlerin tarihiyle ilgili bazı bilgiler vermektedir. Trabzon eyaletine bağlı birçok bölgenin olan timar sisteminin uygulandığı bir yerdir. Bölgede yönetim, yöneticilerin idare, idari alandaki yetkinliklerini alana sarfettiği bölgesel çözümleri hükümlerde mevcuttur. Bu bölgesel faaliyetli etkileşiminin önemi ise tamamen toprak ve askere odaklı olmasıydı. Nitekim faaliyetlerin sonucunda değişimler incelenmiştir. Söz konusu dönemde Tanzimat'ın ne denli etkileşimler yarattığı ve birçok alanlarda ki farklılığı, periyodik bir şekilde teşkilatlanması olarak yansıtılmıştır.

On dokuzuncu yüzyılın ikinci yarısında, Tanzimat döneminden itibaren Doğu Karadeniz Bölgesine gelen seyyahların, kendi ülkelerinin ve bölgede yaşayan kendi dindaşlarının siyasi ve ekonomik faydaları için yazdıkları eserlerinden de yararlanılmıştır. Özellikle fermandan sonra yönetimde ortaya çıkan batılama ve inovasyon çabalarına gösterdikleri tavır ve siyasi faydaları için ne anlama geldiğini aktarmışlardı. Tanzimat döneminden bu yana örnek olarak Doğu Karadeniz bölgesinde siyasi yapı meydana gelmiştir. Bunun üzerine konuyla ilgili Trabzon eyaleti hakkında birçok bilgi aktarılmıştır. Bölgesel eyalet,

sancak, kaza, köy ile ilgili birçok analiz yaptıkları ve genellikle açıklamalarını yaptıkları görülebilir.⁷⁹

Trabzon Tarihi ile ilgili birçok konulara kaynaklık eden eserlerin varlığı tarih bilimi adına okuyucuya önemli bilgi akışı temin etmekte idi. Trabzon Tarihi yazımı meselesine katkı sağlayan en önemli eser olduğunu vurgulamak çok mübağalalı bir ifade olmayacaktır.”⁸⁰

---

⁷⁹ Ayşegül Kuş, *Batılı Seyyah Ve Araştırmacılara Göre 19. Yüzyılın İkinci Yarısında Doğu Karadeniz Bölgesi*, Canik Belediyesi Kültür Yayınları, Canik Samsun, 2016, s.152.

⁸⁰ Melek Öksüz, “Trabzon Tarihi Yazımı Meselesi ve Ahmet Lütfi'nin Trabzon Tarihi (1876-1950)”, *Uluslararası Karadeniz İncelemeleri Dergisi*, C. 7, S. 7, 2009, s.92.

KAYNAKÇA

- Açık, Turan, Fetihden “19. Yüzyıla Kadar Trabzon Şehri'nin Mahalleleri”, *History Studies International Journal of History*, C. 9, S. 5, 2017, s. 25-56.
- Akbayar, Nuri, *Osmanlı Yer Adları Sözlüğü*, Tarih Vakfı Yurt Yayınları, İstanbul 2001.
- Akçay, Esra, *11 Numaralı Bosna Ahkâm Defterinin Transkripsiyon ve İncelenmesi (S. 1-100)*, (Yüksek Lisans Tezi), Karadeniz Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Trabzon 2018.
- Aygün, Necmettin, “Osmanlı Devleti'nde İdarî Taksimat Alanındaki Düzenlemelerin Taşradaki Yansımaları: Vakfikebir, Şarlı ve Tonya Örneği (1840–1918)”, *Karadeniz Araştırmaları Dergisi*, S. 26, 2010, s. 35-77.
- Bay, Abdullah, *Trabzon Eyaletinde Mütegalibe Hareketleri Ve Âyanlık (1750 -1850)*, (Yayınlanmamış Doktora Tezi), Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Tarih Anabilim Dalı, Erzurum 2007.
- Bekadze, Iasha, “Osmanlıda Kullanılan Vilâyet Tabiri Üzerine” *Karadeniz Uluslararası Bilimsel Dergi*, C. 36, S. 36, 2017, s. 240-268.
- Bozatay, Ş. A., Demir, K. A., “Osmanlı Adli ve İdari Sisteminde Kadılık: Kurumsal Bir Değerlendirme”, *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, C. 6, S.10, 2014, s. 71-89.
- Boztepe, Mehmet, “Osmanlı Devleti'nin Taşra Yönetimini Şekillendiren “Merkeziyetçilik”, Yaklaşımı ve Günümüze Etkileri”, *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, S. 36, 2013, s.1-14.
- Buluttekin, M. B, *19.Yüzyılda İstanbul'daki Finansal Sistemin Ahkam Defterleri Çerçevesinde Hukuku Ve Ekonomik Analizi*, (Doktora Tezi), Marmara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul 2012.
- Çetinkaya, Tülay, *1135/1722 Tarihli Sicil Defterine Göre Trabzon'un Sosyal Tarihi*, (Yüksek Lisans Tezi), İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul 2006.
- Demir, Necati, *Orta Ve Doğu Karadeniz Bölgesinin Tarihi Alt Yapısı (Tarih Etnik Yapı Dil)*, Genelkurmay ATASE ve Genelkurmay Denetleme Başkanlığı Yayınları, Genelkurmay Basım Evi, Ankara 2005.
- Demirci, Süleyman, “XVII. Yüzyılda Trabzon Eyaletinin İdarî Taksimatı ve Vergilendirilebilir Nüfus: Giresun, Keşap, Kürtün ve Yavabolu Nam-ı Diğer (Görel) Kazâları Örneği” *Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, S. 15, 2012, s. 15-29.

Develioğlu, Ferit, *Osmanlıca - Türkçe Ansiklopedik Lugat*, Aydın Kitabevi, Ankara 2003.

Dingeç, Emine, “Bir Menzil Defterine Göre III. Osmanlı Dönemi’nde Yapılan Atamalar” *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, S. 24, Kütahya 2009, s.70-80.

Ekinci, İlhan, *Halk, Ayan Ve Devlet Tanzimat Devri Ordu Kazası*, Gece Kitaplığı, Ankara 2016.

Emecen, Feridun M., “Osmanlı Divanının Ana Defter Serileri: Ahkâm-ı Mîrî, Ahkâm-ı Kuyûd-ı Mühimme ve Ahkâm-ı Şikâyet”, *Türkiye Araştırmaları Literatür Dergisi*, C. 3, S. 5, 2005, s. 107-139.

Erünsal, İsmail E., “Osmanlı Mahkemelerinde Şâhitler: Şuhûdü’l-‘Udûlden Şuhûdü’l-Hâle Geçiş”, *Osmanlı Araştırmaları Dergisi*, İSAM, 29 Mayıs Üniversitesi, TDV Yayın Matbaacılık, S. 53, İstanbul 2019, s. 1-336.

Genç, Yusuf İhsan, vd., *Başbakanlık Osmanlı Arşivi Rehberi*, Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü, Osmanlı Arşivi Daire Başkanlığı, Yayın No: 42, İstanbul, 2000.

Goloğlu, Mahmut, *Trabzon Tarihi Fetihden Kurtuluşa Kadar*, Kalite Matbaası, Ankara, 1975.

Gökçek, Mehmet Fatih, “1 Numaralı Trabzon Ahkâm Defteri’nde Kürtün Nahiyesi İle İlgili Kayıtlar (1742-1759)”, *Karadeniz İncelemeleri Dergisi*, C. 13, S. 25, 2018, s. 69 -102.

Gümrükçüoğlu, Saliha Okur, “Şikâyet Defterlerine Göre Osmanlı Teb’asının Şikâyetleri”, *AUHFD*, 2012, s.175-206.

Günalan, Rıfat, *XVI Yüzyılda Bâb-ı Defteri Teşkilatı ve Maliye Ahkâm Defterler*, (Doktora Tezi) T.C.Marmara Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Bilgi Ve Belge Yönetimi Anabilim Dalı, İstanbul 2005.

Gündüz, Tufan, vd., *Osmanlı Teşkilat Tarihi El Kitabı*, Grafiker Yayınları, 2. Baskı, Ankara, 2013.

Güner, İ., Ertürk, M., “Türkiye İl Merkezi Kent Adlarının Kaynakları Üzerine Bir Araştırma”, *Muğla Üniversitesi SBE Dergisi*, S. 12, 2004, s. 39 - 62.

İnan, Kenan, “Trabzon’un Osmanlılar Tarafından Fethi”, *Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, S.14, 2003, s.71-84.

İnbaşı, Mehmet, “Trabzon/Batum Eyaleti Valileri (1755–1795)”, *A.Ü. Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Dergisi*, S. 31, Erzurum 2006, s.161-191.

İngenç, Mustafa, *Osmanlı İmparatorluğu’nda Eyalet Yönetimi ve Anadolu Eyalet Valileri (1789-1833)*, (Yüksek Lisans Tezi), Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kütahya 2015.

Karaman, Oktay, *Giresun Kazası 1850-1900*, (Doktora Tezi), Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Tarih Anabilim Dalı, Erzurum 1999.

Kartal, Kazım, “Osmanlı Nüfus Defterlerinin Tarih Yazımındaki Yeri: 1835 Tarihli Trabzon Vilayeti Maçuka/Maçka Kazâsı Müslim Nüfus Defteri Örneği”, *Journal of History Studies*, C. 6, S. 3, 2014, s.119-145.

Kılıç, Orhan, “Yurtluk-Ocaklık Ve Hükümet Sancaklar Üzerine Bazı Tespitler”, *OTAM*, S.10, 1999 Ankara, s. 119-137.

Kılıç, Orhan, *18.yy İlk yarısında Osmanlı Devleti'nin İdari Taksimatı Eyalet Sancak Tevcihatı*, Ceren Matbaacılık, Elazığ, 1997.

Kılıç, Sinan, “Lıvıpolis’den Şarlı’ya Beşikdüzü’nün Tarihi Coğrafyası”, *Karadeniz İncelemeleri Dergisi*, Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Van 2016, s. 9-44.

Koca, Y. N., “19.yy.’da Trabzon Limanı: Seferler, Tüccarlar, Mallar”, *OÜSBAD*, Temmuz 2015, s. 442-481.

Köse, B. A., *Ortaçağ Seyahatnamelerinde Trabzon-Erzurum Güzergâhı, Erzincan Ve Kars (Coğrafi, Siyasi, Ekonomik Ve Kültürel Açından İncelenmesi)*, (Yüksek Lisans Tezi), Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Tarih Anabilim Dalı, Erzurum 2009.

Kuş, Ayşegül, “Yabancıların Gözüyle 19. Yüzyılın İkinci Yarısında Trabzon’da Konsolosluklar” *Güney-Doğu Avrupa Araştırmaları Dergisi*, S. 26, 2014, s. 163-184.

Kuş, Ayşegül, *Batılı Seyyah ve Araştırmacılara Göre 19. Yüzyılın İkinci Yarısında Doğu Karadeniz Bölgesi*, Canik Belediyesi Kültür Yayınları, Canik Samsun 2016.

Mekki, Abdelbassat, *Ahkâm Defterlerine Göre 16. Yüzyılda Cezayir’in İdari, İktisadi ve Sosyal Yapısı, Yayınlanmamış* (Yüksek Lisans Tezi), İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul 2006.

Öksüz, Melek, “Trabzon Tarihi Yazımı Meselesi ve Ahmet Lütfi’nin Trabzon Tarihi (1876-1950)”, *Uluslararası Karadeniz İncelemeleri Dergisi*, C. 7, S. 7, 2009, s. 79 -104.

Öksüz, Melek, “Trabzon’ da Meşveret “Gazetesine Göre Donanmayı Osmanlı Muavenet-i Milliye Cemiyeti Trabzon Şubesi ve Faaliyetleri”, *Karadeniz İncelemeleri Dergisi*, S. 16, 2014, s. 115-156.

Özger, Yunus, “XIX. Yüzyılın İlk Yarısında İspir ve Köylerinin Nüfusu”, *A.Ü. Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Dergisi*, S. 34, Erzurum 2007, s.275-295.

Özgören, Aydın, *Osmanlı’nın Son Döneminde Pontus Rumları Büyük Güçler, Diaspora ve Silâhlı Kalkışma*, Ö”tüken Yayınları, Ankara 2017.

Özkılınç, Ahmet, vd., *Osmanlı Yer Adları: II Anadolu, Karaman, Rum, Diyarbakır, Arap ve Zülkadriye Eyaletleri (1530-1556) (Şam ve Halep Dahil)*, Osmanlı Arşivi Daire Başkanlığı, Ankara 2013.

Özön, Mustafa Nihat, *Küçük Osmanlıca Türkçe Sözlük*, İnkılap Kitabevi, Yayın Sanayi, İstanbul 1988.

Pehlevan, Arzu, *1495 Numaralı Şer'iyeye Sicili Defterine Göre Rize'nin Ekonomik ve Sosyal Hayatı*, (Yüksek Lisans Tezi), T.C. Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İlahiyat Anabilim Dalı İslam Tarihi Bilim Dalı, İstanbul 2008.

Pural, Abdullah, *Trabzon'nun Tarihi Coğrafyası*, (Yüksek Lisans Tez), İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Beşeri ve İktisadi Coğrafya Anabilim Dalı, İstanbul 1995.

Sarıcaoğlu, Beyhan, *Trabzon Mimarlık ve Sanat Tarihi Literatürü: Bibliyografya, Dizin ve Değerlendirme*, Karadeniz Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Mimarlık Anabilim Dalı, Trabzon 2011.

Sezen, Tahir, *Osmanlı Yer Adları*, T.C. Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü, Yayın No: 26, Ankara 2017.

Soyer, Emel, *XVII. yy. Osmanlı Divan Bürokrasisi'ndeki Değişimlerin Bir Örneği Olarak Mühimme Defterleri*, (Yüksek Lisans Tezi), T.C. İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Tarih Anabilim Dalı, 2007.

Şemsettin, Sami, *Kamus-ı Türkî*, İstanbul 1978.

Toprak, Seydi Vakkas, "İlk Osmanlı Anayasasının Hazırlık Aşaması ve Mithat Paşa'nın Hazırladığı Kanûn-ı Cedîd", Sarıyıldız, G., Ürekli, F., Karacakaya, R., Hacısalihoğlu, N., (Haz.), *Prof. Dr. Ali İhsan Gencer Anısına "Osmanlıdan Cumhuriyete" Sosyo - Kültürel Siyasi Yansımalar*, Derin Yayınevi, İstanbul, 2015.

Toraman, Ömer, "Osmanlı Taşra İdaresi: Klasik Dönem", *Türk İdare Dergisi*, S. 437, 2002, s. 191-2002.

Torun, Fatih Sadık, "Osmanlı Taşra İdaresinin Yeniden Yapılanma Süreci (1842-1876)" *Karadeniz Araştırmaları Dergisi*, S. 32, 2012, s. 81-97.

Trabzon İl Raporu, T.C. Kalkınma Bakanlığı Doğu Karadeniz Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı, Giresun 2013.

Türk Dil Kurumu, *İmlâ Kılavuzu*, TDK Yayınları, Ankara 2000.

Türkmenoğlu, Mehmet Ali, *XVII. Yüzyılın İkinci Yarısında Trabzon (Şer'iyeye Sicillerine Göre)*, Yayınlanmamış (Doktora Tezi), T.C. Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya 2006.

Unat, Faik Reşit, *Hicri Tarihleri Miladi Tarihe Çevirme Kılavuzu*, 6. Baskı TTK Yayınları, Ankara 1988.

Usta, Veysel, "Şehzade Süleyman'ın (Kanuni) Trabzon'da Doğduğu Ev Meselesi", *Karadeniz İncelemeleri Dergisi*, C.13, S. 26, 2019, s. 397-414.

Yazıcı, Murat, *39 Numaralı Mühimme Defteri'nin Transkripsiyonu Ve Değerlendirilmesi*, (Yüksek Lisans Tezi), Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Erzurum 2013.

Yeğin, Abdullah, *İslami-İlmi Edebi, Felsefi Yeni Lugat*, Hizmet Vakfı Yayıncılık İnşaat ve Ticaret İşletmeciliği, İstanbul 1997.

Yılmaz, Özgür, *Batılı Seyyahlara Göre Trabzon(1808-1878)*,(Yüksek Lisans Tezi), Karadeniz Teknik Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Trabzon 2006.

İnternet Kaynakları

<https://cities.blacksea.gr/en/trabzon/1-2/>, (14.11.2019).

https://tr.wikipedia.org/wiki/Trabzon_Eyaleti (17.01.2020).

TRANSKRİPSİYON

A_{DVNSAHK_TZ_d_00008_00000}

Osmanlı Arşivi Daire Başkanlığı Defter Bilgi Formu

Kodu: A. {DVNSAHK_TZ.d

Sıra nu: 8

Sayfalar halinde Bab-1 Asafı/Divan-1 Hümayun Sicilleri/Ahkâm Defterleri/
Trabzon/Trabzon Ahkam Defterleri

Başlangıç Tarihi : 1275.Ca.10 Bitiş Tarihi :1329

Ciltli

Ebrulu

Numara Usulü : Sayfa Usulü

Toplam Sayfa / Varak Sayısı: 189

A_{DVNSAHK_TZ__d_00008_00001}

8 Defter_i Trabzon

Evasıt-1 Cemaziyellevvel Sene 1275 8

A_{DVNSAHK_TZ__d_00008_00002}

Sayfa 1

Bi's-mühü te'âlâ

Hâze Defteri Şikâyat-1 Eyaleti Trabzon Der Zamân-1

Sadr-1 Sudûrû'l Vüzerâ Hazret-i Mehmed

Emin Alî Paşa ve Nezaret-i Celili

Umuru Hariciye Hazret-i Mehmed

Fuad Paşa Yesurullahi Mayerid

ve Mâyeşâ Hüma Vaki Fî Ol Vechi 1275

Mülhakatiyle eyaleti Trabzon valisi ve mucebince ve imtiyaz naibi hümayun birinci rütbelerinin haiz ve hamil ve mezbur elhac İzzet paşa iclalehü ve Sürmene kazası naibine müdür-i kazâ ve vücûh-ı memlekete hüküm.

Ali nam kimesnenin Sürmene kazasına tabii Harine karyesinde kain bâ-hüccet-i şer'îyye mülkiyet üzere mutasarrıf olduğu .... mevcut iki kıta bağında ahiri alakası olmayub dahl olunmak icâb itmez iken karye-i mezbur sakinlerinden ve tebaa-i devleti aliyemden polulu ve karındaşı yani ve surebe (?) oğlu fuzuli mudahaleden hali olmadığı mukaddema arzuhal

ledel inha vel istidai mahalinde şerle rü'yet olunmak babında iki yüz yetmiş üç senesi evail cemaziyelulâsında emri şerifi sadır olmuş ise de olan ? terâfi' i olunamadığı beyanıyla mukaddema sadr olan emri şerifi mucebince amel olunmak babında teki di havi emri şerifin sudurun merkurum Ali tarafından bu defa'a ba arzuhal istida olunmuş ve kuyuda lede'l

terki havami ... şerifi suduriye merkurum ali tarafından bu defa ba arzuhal istida olunmuş ve kapularda....muharrem tarihi merkume hamer şerifi verilmediği mukayyid ve mutasavvur...

A_{DVNSAHK_TZ___d_00008_00003}

Sayfa 3

Mülhakâtıyla eyâlet-i Trabzon vâlisi ve mecîdî nişân-ı hümayunumun birinci rütbesinin hâiz ve hâмили vezîrim Ahmed İzzet Paşa iclâlehûya, Rize kazâsı nâibi ve müftüsü zîde ilmühümâ ve vücûh-ı memleket zîde kadruhum hüküm ki:

Büber oğlu İsmail ve Reşid ve Ahmed nam kimesneler Rize kazâsı toprağında ma'lûmetü'l-hudûd bir kıt'a tarlaya müşâ' ve müşterek mutasarrıflar olarak zabt ve zirâ'at ve oşrûn edâ edegelirler iken kazâ-yı mezbûr sakinlerinden Ahmed ve Memiş ve Ruşen ve Hamid ve Osman ve Ali ve Tayyar nam kimesneler fuzûli zabt edip gadr eylediği beyânıyla kânun üzere amel olunmak bâbında emri şerîfim sudûru merkûmûn İsmail ve Reşid ve Ahmed taraflarından bu def'a bâ-arzuhâl istid'â olunmuş ve kuyûda bi'l-mürâca'at arâzi-yi mezkûr merkûmûnun on

seneden mütecâviz taht-ı tasarruflarında bulunduğu mahallinden bi'l-vürûd mahfûz bulunan mazbatada muharrer olarak mücebince merkûmların uhdelere kayd ile zabt ve tasarruflarını hâvi işbu sene-i mübâreke Muharremü'l-harâmında tapu senedi verildiği Defterhâne-i âmirem cânibinden ve arâzinin derece-i kâbiliyetine göre bir veyâ iki sene ve hasbe'l-mevki şâz olarak daha ziyâdece mücerred dinlendirmek veyâhud tarlayı su basıp bir müddetden sonra su çekilerek zirâ'ate salâhiyet kesb edinceye kadar ol tarlayı hâlî bırakmağa lüzûm görünmek ve esîr olmak gibi a'zâr-ı sahîhadan biri tahakkuk etmeksizin bir tarlayı mutasarrıfı zirâ'at etmeyip ve i'âre veyâhud îcâr sûretiyle dahi ettirmeyip de üç sene ale't-tevâlî ta'til eder ise gerek arâzinin olduğu mahalde olsun ve gerek müddet-i seferba'îd olan mahalde bulunsun ol tarla müstahakk-ı tapu olup mutasarrıf-ı sâbıkı müceddeden tefevvüze tâlib olur ise bedel-i misliyle yeniden ona tefvîz olunur, tâlib olmaz ise ol vakit bi'l-müzâyede tâlibine ihâle kılınır deyü kânun-ı cedîd-i hümâyûnum altmış sekizinci maddesinde münderiç olup münâza'un-fihâ olan tarlalara merkûmûn İsmail ve Reşid ve Ahmed müşâ' ve müşterek mutasarrıflar olarak zabt ve beher sene iştirâken zirâ'at ve öşrûn edâ edegelir iken merkûmûn fuzûlî zabt eyledikleri ve bilâ-özü-i şer'î on sene geçmediği mahall-i nizâ' üzerinde me'mûru hâzır olduğu hâlde hîn-i terâfu'da inde's-şer' ve'l-meclis tebeyyün eylediği sûretde ol yerler me'muru ma'rifetiyle merkûmûn İsmail ve Reşid ve Ahmed'e alıverilip yedinde olan ma'mûlün-bih tapu senedi mücebince iştirâken zabt ve zirâ'at ettirilmek için emr-i şerîfim i'tâsı iktiza eylediği Dîvân-ı Hümâyûnum Kalemi'nden tahrîr kılınmış olmağla siz ki vâlî-yi müşâr ve nâib ve müftü ve sâir-i mûmâ-ileyhimsiz husûs-ı mezbûru şer'-i şerîfe ve bâlada muharrer kânûn-ı cedîd- ihümâyûnuma tatbîk ederek ber-vech-i hakkâniyet ru'yet birle fi'l-hakîka merkûmûnun zikr olunan tarlaları zabt eylemeleri kânûn-ı cedîd-i hümâyûnum hilâfi bulunduğu ve bilâ-özü-i şer'î on sene geçmediği mahall-i nizâ'-ı üzerinde me'mûru hâzır olduğu halde hîn-i terâfu'da inde's-şer' ve'l-meclis tebeyyün ve tahakkuk eylediği sûretde ol yerler me'muru ma'rifetiyle merkûmûna alıverilip yedlerinde olan tapu senedi mücebince kemâkan zabt ve taraflarından zirâ'at ettirilmesi husûsuna mübâderet ve husûs-ı mezbûr ilâ-âhire dikkat ve keyfiyetin kaydı bâlâsına şerh verilmek üzere der-bâr-ı şevket-karâr-ı mülûkâneme inhâ ve iş'ârına müsâra'at eylemeniz bâbında.

Fî evâil-i C. sene 275.

Mülhakâtıyla eyâlet-i Trabzon vâlisi ve Mecidiye nişân-ı hümâyûnumun birinci rütbesinin hâiz ve hâмили vezîrim Ahmed İzzet Paşa iclâlehûya ve Rize kazâsı nâibi ve müftüsüne ve müdür-i kazâ ve vücûh-ı memlekete hüküm ki:

Büber oğlu İsmail ve Reşid ve Ahmed nâm kimesnelerin Rize kasabasıyla kazâ-yı mezbûra tâbi Kabkama(?) karyesinde kâin babalarından müntakil mülkiyet üzere mutasarrıf oldukları dört menzil ve derûnunda mevcûd âlât ve eşyâlarında âharın alâkası yoğiken yine kazâ-yı mezbûr sâkinlerinden Ahmed ve Memiş ve Ruşen ve Hamid ve Osman ve Ali ve Tayyar nâm kimesneler fuzûlî ahz ve zabt eylediklerinden mâ'adâ menâzil-i mezkûreyi dahi ihrâk-ı bi'n-nâr eyledikleri beyânıyla mahallinde şer'le ru'yet ve ihkâk-ı hak olunmak bâbında emr-i şerifim sudûru merkûmûn İsmail ve Reşid ve ahmed taraflarından bu def'a istid'â olunmuş olmağla.

Sayfa 4

siz ki vâli-i müşâr ve nâib ve müftü ve sâir- imûmâ-ileyhimsiz ma'rifetiniz ile merkûmûnu mahallinde meclis-i memlekete ihzâr ve merkûmûn İsmail ve Reşid ve Ahmed ile bi'l-muvâcehe ber-nehc-i şer'î terâfu' ederek husûs-ı mezbûr inhâ olduğu üzere olduğu ve bilâ-özü-i şer'î on beş sene geçmediği inde's-şer'î ve'l-meclis sâbit ve tahakkuk olduğu hâlde ba'de's-sübût ber-muktezâ-yı şer'-i mutahhar icrâ-yı şer'-i şerîf ve ihkâk-ı hakka mübâderet ve husûs-ı mezbûr ilâ-âhire dikkat ve keyfiyetin kaydı bâlâsına şerh verilmek üzere der-bâr-ı şevket-karâr-ı mülûkâneme inhâ ve iş'ârına müsâra'at eylemeniz bâbında.

Fî evâhir-i C. sene 275.

Muahharen emr-i âlî yazılmışdır. Fî evâsıt-ı Za. sene 76

Emîrül-ümerâi'l-kirâmımdan Çıldır Kaymakamı Emin Paşa zîde ikbâlühûya ve Satlil(?) kazâsı nâibine ve müdir-i kazâ ve vücûh-ı memlekete hüküm ki:

Asâkir-i Nizâmiye-i pâdişâhânem çavuşlarından Mehmed'in babası Dede nâm kimesne iki yüz altmış yedi senesinde fevt oldukda Satlil kazâsına tâbi Sankot karyesi toprağında vâki mutasarrıf olduğu ma'lûmetül-hudûd tarlaları hasbe'l-kânun meccânen oğlu merkûm Mehmed Çavuş'a intikal etmiş iken merkûm silk-i askerîde bulunduğundan karye-i mezbûre sâkinlerinden Ahmed nâm kimesne fuzûlî zabt etmiş ve merkûm Mehmed babası yerlerini merkûmdan talep eyledikde

vermeyip gadr eylediği beyânıyla kânûn üzere amel olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûru merkum Mehmed Çavuş tarafından bu def'a bâ-arzuhâl istid'â olunmuş ve Dîvân-ı hümâyûnum Kalemi'nden kânûn ve muktezâsı suâl olundukda diyâr-ı aharda olarak bi'l-fi'il ve bi'z-zat hizmet-i askerîde istihdâm olunmakda olan asâkir- işâhânemin uhdelerinde arâzî gerek müste'cir ve müsta'ir yedlerinde bulunsun ve gerek alâ-hâlihî terk ve ta'tîl olunsun müddetleri tebeyyün etmedikçe bir vechile müstahakk-ı tapu olamaz, şâyed ol arâzî âhara verilmiş olursa tekmîl-i müddet ve hizmet ederek memleketlerine avdetlerinde arâzîlerini her kimin yedinde bulurlar ise alırlar deyü kânûn-ı cedîd- i hümâyûnumun yetmiş üçüncü mâddesinde mûnderiç olup mûnâza'un-fihâ olan tarlalara merkûm Mehmed'in babası merkûm dede mutasarrıf iken sene-i mezbûrede fevt oldukda tasarrufunda olan yerleri hasebe'l-kânun meccânen oğlu merkûm Mehmed'e intikâl etmiş iken merkûm silk-i askerîde bulunduğundan merkûm ahmed fuzûlî zabt etmiş ve merkûm Mehmed babası yerlerini merkûmdan talep ettikde vermeyip gadr eylediği mahall-i nizâ' üzerinde me'mûru hâzır olduğu hâlde hîn-i terâfu'da inde'ş-şer' ve'l-meclis tebeyyün eylediği sûretde babası yerleri me'mûru ma'rifetiyle merkûm Mehmed'e alıverilip zabt ve zirâ'at ettirmek için emr-i şerîfim i'tâsı iktizâ eylediği kalem-i mezbûrdan tahrîr kılınmış olmağla sizki kâymakam ve nâib ve sâir-i mûmâ-ileyhimsiz husûs- imezbûru şer'-i şerîfe ve bâlâda muharrer kânûn-ı cedîde tatbîk ederek ber-vech-i hakkâniyet ru'yet birle fi'l-hakîka merkûm Ahmed'in ol yerleri zabt eylemesi kânûn-ı cedîd-i hümâyûnumun hilâfi bulunduğ u mahall-i nizâ' üzerinde me'mûru hâzır olduğu hâlde hîn-i terâfu'da inde'ş-şer' ve'l-meclis tebeyyün eylediği sûretde babası yerleri me'mûru ma'rifetiyle merkûm Mehmed'e alıverilip zabt ve zirâ'at ettirilmesi husûsuna mübâderet ve keyfiyetin kaydı bâlâsına şerh verilmek üzere der-bâr-ı şevket-karâr-ı mülûkâneme inhâ ve iş'ârına müsâra'at eylemeniz bâbında.

Fî evâhir-i C. sene 275

Muahharen emr-i âlî yazılmışdır. Fî evâsıt-ı Za. sene 76

Mîrû'l-ümerâi'l-kirâmımdan Çıldır kaymakamı Emin Paşa zîde ikbâlühûya ve Satlil kazâsı nâibine ve müdür-i kazâ ve vücûh-ı memlekete hüküm ki:

Asâkir-i Nizâmiye-i Şâhânem çavuşlarından Mehmed'in babası Dede nam kimesne iki yüz altmış sekiz senesinde fevt oldukda Satlil kazâsına tâbi' Senkut

karyesinde kâin bir bâb menzil ve eşcârı mevcûd bir kıt'a bahçesi bi'l-irsi's-şer'î oğlu merkûm Mehmed'e intikâl etmişken merkûm Mehmed silk-i askerîde bulunduğundan karye-i mezbûre sâkinlerinden Ahmed nâm kimesne babası müteveffâ-yı merkûmdan müntakil mârrü'z-zikr menzil ve bahçesini hilâf-ı şer'-i şerîf fuzûlî zabt edip gadr eylediği beyânıyla mahallinde şer'le ru'yet ve ihkâk-ı hak olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûru merkûm Mehmed Çavuş tarafından bu def'a bâ-arzuhâl istid'â olunmuş olmağla siz ki kaymakam ve nâib ve sâir-i mûmâ-ileyhimsiz ma'rifetiniz ile tarafeyni mahallinde meclis-i memlekete ihzâr ve bi'l-muvâcehe ber-nehc-i şer'î terâfu' ederek husûs-ı mezbûr inhâ olduğu üzere olduğu inde's-şer' ve'l-meclis tebeyyün ve tahakkuk eylediği hâlde babası müteveffâ-yı merkûmdan müntakil merkumun hilâf-ı şer'-i şerîf fuzûlî zabt eylediği sâlifü'z-zikr menzil ve bahçesin ba'de's-sübut hüküm edip merkûm mehmed'e alıverilip icrâ-yı şer'-i şerîfe ve ihkâk-ı hakka mübâderet ve keyfiyetin kaydı bâlâsına şerh verilmek üzere der-bâr-ı şevket-karâr-ı mülûkâneme inhâ ve iş'ârına müsâra'at eylemeniz bâbında.

4Fî evâhir-i C. sene 275.

A_{DVNSAHK_TZ___d_00008_00004

Sayfa 5

Mülhakâtıyla Trabzon eyâleti vâlisi ve Mecidiye nişân-ı hümâyûnumun birinci rütbesinin hâiz ve hâмили vezîrim el-Hâc Ahmed İzzet Paşa iclâlehûya ve rütbe-i sâniye ashâbından Lazistan sancağı Kaymakamı Akif zîde ulvvühûya ve Livâne kazâsı nâibi ve müftüsüne ve müdür-i kazâ ve vücûh-ı memlekete hüküm ki:

Abdülkerim nâm kimesne Livane kazâsına tâbi' Ota(?) karyesi toprağında vâki' ma'mûlün-bih tapu senediyle mutasarrıf olduğu ma'lûmetü'l-hudûd tarlalarını zabt ve beher sene zirâ'at ve öşrün me'mûruna edâ edegelim ahardan dahl olunmak îcab etmez iken karye-i mezbûre sâkinelerinden Dudu nam hâtûn fuzûlî müdâhaleden hâlî olmadığı beyânıyla kânûn üzere amel olunmak bâbında emr- i şerîfim merkûm Abdülkerim tarafından bu def'a ba-arzuhâl istid'â olunmuş ve Dîvân-ı hümâyûnum kaleminden kânûnu ve muktezâsı suâl olundukda arâzinin derece-i kâbiliyetine göre bir veyâ iki sene ve hasbe'l-mevki' şâz olarak daha ziyâdece mücerreden dinlendirmek ve yâhud tarlayı su basıp bir müddetden sonra su çekilerek zirâ'ata salâhiyet kesb edinceye kadar ol tarlayı hâlî bırakmağa lüzûm

görünmek ve esîr olmak a'zâr-ı sahîhadan biri tahakkuk etmeksizin bir tarlayı mutasarrıfı zirâ'at etmeyip ve i'âre veyâ îcâr sûretiyle dahi ettirmeyip de üç sene ale't-tevâlî ta'tîl eder ise gerek arâzînin olduğu mahalde ve gerek müddet-i seferba'îd olan mahalde bulunsun ol tarla müstahakk-ı tapu olup mutasarrıf-ı sâbıkı müceddeden tefevvüzüne talib olur ise bedel-i misliyle yeniden ona tefvîz olunur, tâlib olmaz ise ol vakit bi'l-müzâyede tâlibine ihâle kılınır deyü kânûn-ı cedîd-i hümâyûnumun altmış sekizinci maddesinde münderiç olduğuna binâen münâza'un fihâ olan tarlaları merkûm Abdülkerim zabt eder iken zirâ'at etmeyip üç sene ale't-tevâlî bilâ-mâni' boz ve hâlî bırakıp müstahakk-ı tapu olarak bedel-i misliyle müceddeden tefevvüze tâlib olmadığından mezbûre Dudu bi'l-müzâyede sâhib-i arz me'mûru tarafından tapu-yı misliyle almış ve yedine ma'mûlün-bih sened verilmiş ise müdâhale eylemesi haseb'l-kânûn yolunda olup eğer böyle olmayıp da fi'l-hakîka merkûm Abdülkerim ol yerlere ma'mûlün-bih tapu senediyle mutasarrıf olarak zabt ve beher sene zirâ'at ve öşrûn edâ edegelir iken mezbûre Dudu fuzûlî müdâhale eylediği mahall-i niza' üzerinde me'mûru hâzır olduğu hâlde hîn-i terâfu'da inde's-şer' ve'l-meclis tebeyyün ve tahakkuk eylediği sûretde men' u def' olunmak için emr-i şerifim i'tâsı iktizâ eylediği kalem-i mezbûrdan tahrîr kılınmış olmağla siz ki Paşa-yı müşâr ve kaymakam ve nâib ve sâir-i mûmâ-ileyhimsiz husûs-ı mezbûru şer'-i şerîfe ve bâlada muharrer kânûn-ı cedîde tatbîk ederek ber-vech-i hakkâniyet ru'yet birle fi'l-hakîka ol yerlere mezbûrenin müdâhale eylemesi kânûn-ı cedîd-i hümâyûnumun hilâfı bulunduğu mahall-i niza' üzerinde me'mûru hâzır olduğu hâlde hîn-i terâfu'da inde's-şer' ve'l-meclis tebeyyün ve tahakkuk eylediği hâlde men' u def'i husûsuna mübâderet ve husûs-ı mezbûr ilâ-âhire dikkat ve keyfiyetin kaydı bâlâsına şerh verilmek üzere der-bâr-ı şevket-karâr-ı mülûkâneme inhâ ve iş'ârına müsâra'at eylemeniz bâbında.

Fî evâsıt-ı C. sene 275.

Mülhakâtıyla eyâlet-i Trabzon vâlisi ve Mecidiye nişân-ı hümâyûnumun birinci rütbesinin hâiz ve hâмили vezîrim el-Hâc Ahmed İzzet Paşa iclâlehûya ve rütbe-i sâniye ashâbından Lazistan Kaymakamı Akif zîde ulüvvühûya ve Livâne kazâsı nâibi ve mütfüsüne ve müdür-i kazâ ve vücûh-ı memlekete hüküm ki

Teba'a-i Devlet-i aliyemden Bağdasar'ın Livâne kasabası mahallâtından Çapelsin(?) mahallesinde kâin bâ-hüccet-i şermiyye mülkiyet üzere mutasarrıfe olduğu eşcârı mevcûd bir kıt'a bahçesinde âharın alâkası olmayıp dahl olunmak icâb etmez iken kazâ-yı mezbûr sâkinlerinden ve teba'a-i Devlet-i aliyye'mden Sogomon bahçe-i mezkûre hilâf-ı şer'-i şerîf fuzûlî müdâhaleden hâlî olmadığı beyânıyla ol bâbda emr-i şerîfim sudûru merkûm Bağdasar tarafından bu def'a bâ-arzuhâl istid'â olunmuş olmağla siz ki vâlî-yi müşâru ve kaymakam ve nâib ve müftü ve sâir-i mûmâ-ileyhimsiz, ma'rifetiniz ile merkûm Sogomon'u mahallinde meclis-i memlekete ihzâr ve merkûm Bağdasar ile bi'l-muvâcehe ber-nehc-i şer'î terâfu' ederek husûs-ı mezbûr inhâ olduğu üzere olduğu ve bahçe-i mezkûre şer'an dahl olunmak icâb etmediği inde's-şer' ve'l-meclis tebeyyün ve tahakkuk eylediği hâlde merkûm Sogomon'un bî-vech vâki' olan müdâhalesinin ma'rifet-i şer'le men' u def'i husûsuna mübâderet ve keyfiyetin kaydı bâlâsına şerh verilmek üzere erbâb-ı şevket-karâr-ı mülukâneme inhâ ve iş'ârına müsâra'at eylemeniz bâbında.

Fî evâsıt-ı Receb sene 275

Sayfa 6

Mülhakâtıyla Trabzon eyâleti vâlîsi ve Mecîdiye nişân- ihümâyûnumun birinci rütbesinhâiz ve hâmilî vezîrim el-Hâc Ahmed İzzet Paşa iclâlehûya ve Trabzon mollasına ve müftüsü ( ) zîde ilmühû ve a'zâ-yı meclis-i memlekete hüküm ki:

Trabzon kasabası mahallâtından Teke mahallesi sâkinlerinden Osman nâm kimesnenin mahalle-i mezbûrede kâin bâ-hüccet-i şer'iyye mülkiyet üzere mutasarrıf olduğu bir bâb menzilin yedi hisse i'tibârıyla iki hissesine bâbası Hacı Mehmed'den ve bir hissesine dahi vâlidesinden intikâlen mutasarrıf iken menzil-i mezkûru bütün bütün zabt eylediğinden mâ'adâ babası müteveffâ-yı merkûmdan müntakil bâ-defter-i kassâm iki bin guruş hakk-ı irsiyesini dahi vermeyip gadr dâ'iyesinde olduğu beyânıyla mahallinde şer'le ru'yet ve ihkâk-ı hak olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûru merkûm Osman tarafından bu def'a bâ-arzuhâl istid'â olunmuş olmağla siz ki vâlî-yi müşâr ve mevlânâ ve müftü ve sâir-i mûmâ-ileyhimsiz, ma'rifetiniz ile tarafeyni mahallinde meclis-i memlekete ihzâr ve bi'l-muvâcehe ber-nehc-i şer'î terâfu' ederek husûs-ı mezbûr inhâ olduğu üzere olduğu ve bilâ-özr-i şer'î on beş sene geçmediği inde's-şer' ve'l-meclis tebeyyün

ve tahakkuk eylediği hâlde ba‘de's-sübût ber-muktezâ-yı şer‘-i mutahhar icrâ-yı şer‘-i şerîf ve ihkâk-ı hakka mübâderet ve husûs-ı mezbûr ilâ-âhire dikkat ve keyfiyetin kaydı bâlâsına şerh verilmek üzere der-bâr-ı şevket-karâr-ı mülûkâneme inhâ ve iş‘ârına müsâra‘at eylemeniz bâbında.

Fî evâsıt-ı Receb sene 275.

İhya

Mülhakâtıyla Trabzon eyâleti vâlisî ve Mecidiye nişân-ı hümâyûnumun birinci rütbesinin hâiz ve hâмили vezîrim el-Hâc İzzet Paşa iclâlehûya ve Keşab kazâsı nâibine ve müdür-i kazâ ve vücûh-ı memlekete hüküm ki:

Keşab kazâsına tâbi‘ Düz karyesi ahâlîsinden olup bundan akdem vefat eden Asâkir-i Bahriye-i Şâhâne neferâtından Kanatoğlu İbrahim bin Mehmed bin Karadağ Ali bin Hacı Mustafa'nın babası ve ebeveyn ammî oğlunun oğlu ve hasran vârisi bulunduğu bi'l-ihbâr zâhir ve mütehakkık olan Emir Mustafa bin Emir Hasan bin Molla Mustafa ibni'l-mezbûre el-Hâc Mustafa'nın sulbî kebîr oğlu Hafız husûs-ı âti'l-beyânda taleb ve da‘vâ ve ahz u kabza vekîl olduğu Süleyman ibn-i Murtaza ve Esirci Çerkes Hüseyin ibn-i İsmail nâm kimesneler şehâdetleriyle ber-nehc-i şer‘î sâbit ve sübût-ı vekâletine hükmi şer‘î lâhık olan Ahmed Dersaâdetimde Anadolu Kadıaskeri olup Mecidiye nişân-ı hümâyûnumun ikinci rütbesinin hâiz ve hâмили olan a‘lemü efdal Mevlânâ Abdullah Refet Bey edâmallâhu te‘âlâ fezâilehû huzûrunda ma‘kûd meclis-i şer‘-i münîrde müteveffâ-yı merkûm İbrahim'in veli ebeveyn teyzesinin oğlunun oğlu Mehmed Emin ibn-i Mehmed muvâcehesinde zikr olunan Düz karyesinde harman yeri nâm mahalde köşe başında vâki‘ bir taraftan Emir Ahmed ve Hüseyin ve Nesim'in(?) findık bahçeleri ve bir taraftan diğeri Mehmed Emin'in findık bahçesi ve iki taraftan tarîk-i âm ile mahdûd iki buçuk kantarlık eşcâr- ı müsmireli bir kıt‘a mülk findık bahçesi babası ve müvekkilim mezbûr Emir Mustafa'nın mûrisi müteveffâ-yı mezbûr İbrahim'in hayâtında ile'l-vefat müstakillen taht-ı temellükünde yine karye-i mezbûrede vâki bir kıt‘a tarla dahi müteveffâ-yı merkûmun kezâlik hayâtında ile'l-vefat bâ-tapu tasarrufunda iken mezbûr İbrahim bilâ-veled fevt oldukda zikr olunan mülk findık bahçesi babam ve müvekkilim mezbûr Emir Mustafa'ya mevrûs ve tarla-yı mezkûr dahi mahlûl olarak tapu-yı misliyle sâhib-i arz vekîlinden tefvîz edip ol vechile zikr olunan findık bahçesi babam ve

müvekkilim mezbûrun el-yevm irsen (?) yedinde mülkü ve tarla-yı mezkûr dahi tefevvüzen taht-ı tasarrufunda iken mezbûr Mehmed Emin zikirleri merûr eden bahçe ve tarlayı bu esnâda bi-gayr-ı hakkın fuzûlî zabt ve tasarruf ve hâlâ vaz'-ı yed eder olmağla suâl olunup mezkûr bahçe ve tarladan bâ-re'y-i sâhib-i arz kasr-ı yed ve müvekkilim mezbûr Emir Mustafa'ya teslîme mezbûr Mehmed Emin'e tenbîh olunmak murâdıdır deyü da'vâ ettikde mezbûr Mehmed Emin dahi istintâk olundukda cevâbında kaziyye minvâl-i meşrûh üzere olduğunu bi-tamâmihâ tâyi'an ve katmiyyen ikrâr ve i'tirâf etmeğın mücebince sâlifü'z-zikr bahçeden keff-i yed ve müvekkilim merkûm Mustafa'ya bâ-re'y-i sâhib-i arz teslîme merkûm Mehmed'e tenbîh olunduğunu nâtık iki yüz dört senesinde verilen i'lâm-ı şer'î mücebince ru'yet olunamadığı merkûm Ahmed tarafından mukaddemâ bâ-arzuhâl inhâ olunduğuna binâen mahallinde şer'le ru'yet ve ihkâk-ı hak olunmak bâbında işbu sene-i mübâreke Rebi'ul-âhiresinde sâdır olan emr-i şerifim Dîvan-ı hümâyûnumda mukayyed olup el-hâletü hâzihî merkûm Emir Mustafa'nın bu def'a südde-i saâdetime takdîm eylediği bir kıt'a arzuhâlinde mezkûr Düz karyesi ahâlîsinden merkûm Emir Mustafa'nın mûrisi müteveffâ Kanatoğlu İbrahim'den mevrûs fındık bahçesi ve arâzî-yi ma'lûmeden hâric olarak yine karye-i mezbûrede kâin mülk bağ ve bahçe ve emlâk ve eşyâ-yı sâiresini karye-i merkûme ahâlîsinden Safoğlu Osman ve Mustafa oğlu Süleyman ve Kara Mustafa oğlu Ali ve İbrahim Yazıcılar ile Zeyneb ve Hadice hârunlar bi-gayrı hakkın vaz'-ı yed eder olduklarından ve tarafından Ahmed nâm kimesneyi vekîl nasb etmiş olduğu beyânıyla emlâk ve eşyâ-yı merkûme ancak merkûmün ile mahallinde ber-nech-i şer'î bi'l-muvâcehe terâfu' ve ihkâk-ı hak olunmak bâbında emr-i şerifim sudûrunu istid'â edip husûs-ı mezbûr kadıasker-i müşârun-ileyhe lede'l-havâle fi'l-vâki' merkûm Emir Mustafa

Sayfa 7

Müteveffâ-yı mezbûr Kanatoğlu İbrahim'in hasran vârisi olduğu şer'an müsbet bulunduğundan emlâk ve emvâl ve eşyâ-yı merkûme dahi tereke-i müteveffâ-yı mezbûrdan olduğu takdîrce mezbûr emir Mustafa'ya mevrûs olduğu bedîhî ise de husûs-ı mezbûr mahallinde zi'l-yed olundukları tahakkuk eden kesân muvâcehelerinde şer'le terâfu'a muhtâc olduğundan ber-vefk-i istid'â mücerreden emr-i şerifim i'tâsı irâde-i aliyyeme menût idüğünü i'lâm etmekle sizki vâlî-yi müşâr ve nâib ve sâir-i mûmâ-ileyhimsiz ma'rifetiniz ile merkûmün ve

mezbûreleri mahallinde meclis-i memlekete ihzâr ve vekîl-i merkûm ile mevlânâyı müşârun-ileyhin i'lâmı mücebince bi'l-muvâcehe terâfu' ederek ihkâk-ı hakka mübâderet ve husûs-ı mezbûr zımında müdde'î-i merkûm cânibinden ol tarafda mübâşir ta'yîni matlûb olduğu hâlde müahharen irâde-i seniyye-i mülûkânemle müesses olan nizâm mücebince ta'yîn olunacak mübâşirin masârif ve hizmet-i mübâşiriyesi muhâsebece kat' ve senede rabt olunarak müdde'î tarafından te'diye ettirilip müdde'â-aleyhim câniblerinden hizmet-i mübâşiriye ve masârif-ı mükâtebe ve ahzı ve zinhar (...) ile kimesneye gadr ve te'addî misillü vaz' ve hareket vukû'a getirilmemesi husûsuna dikkat ve keyfiyetin kaydı bâlâsına şerh verilmek üzere der-bâr-ı şevket-karâr-ı mülûkâneme inhâ ve iş'ârına müsâra'at eylemeniz bâbında.

Fî evast-ı B. sene [12]75.

Rütbe-i sâlise ashâbından Gümüşhâne Kaymakamı Hüsnü dâme mecdühûya ve Gümüşhâne kazâsı nâibine ve a'zâ-yı meclis-i memlekete hüküm ki:

Halil nâm kimesne sünnetçilik san'atında mâhir olarak Gümüşhâne kazâsında vâki' olan etfâl-i müslimîni ashâbının rızalarıyla sünnet eylemesine kimesne tarafından müdâhale olunmamak bâbında ruhsatı hâvî emr-i şerîf sudûru merkûm Halil tarafından bu def'a bâ-arzuhâl istid'â olunmuş ve husûs-ı mezbûr Mekteb-i Tıbbiye-i şâhânem nâzırı olup Mecidiye nişân-ı hümâyûnumun ikinci rütbesinin hâiz ve hâmilî olan a'lem Mevlânâ es-Seyyid Mehmed Cemaleddin edâmallâhu te'âlâ fezâilehûya lede'l-havâle merkûm Halil celb ile usûlü üzere bi'l-imtihân sünnetçilik san'atında mahâreti olup hâm-dest olmadığı nümâyân olmuş ve bu sûretde hekîmlîk ve cerrahlığa müdâhale etmeyip yalnız sünnetçilik sanatı icrâ eylemesine me'zûniyeti hâvî usûl ve emsâli vechile yedine bir kıt'a emr-i şerîfim i'tâsı lâzım geleceği meclis-i tıbbiye-i şâhânemden ifade ve beyân kılınmış ve icrâ-yı iktizâsı irâde-i seniyyeme menût idüğünü i'lâm eylemiş olmağla siz ki kaymakam ve nâib ve sâir-i mûmâ-ileyhimsiz merkûm Halil hekimlik ve cerrahlığa müdâhale etmeyip yalnız Gümüşhâne kazâsında vâki' etfâl-i müslimîn ashâbı rızalarıyla sünnet eylemesine kimesne tarafından müdâhale olunmaması husûsuna mübâderet eylemeniz bâbında.

Fî evâil-i Ş. sene 275.

Rumeli beylerbeyiliği pâyelilerinden Canik sancağı mutasarrıfı Osman Paşa dâmet me'âliyehûya ve Bafra kazâsı nâibi ve müftüsüne ve müdür-i kazâ ve vücûh-ı memleket zîde kadruhuma hüküm ki

Asâkir-i Bahriye-i Şâhânem birinci alayı ikinci taburu üçüncü bölümünde dördüncü onbaşı Salih veled-i Ali'nin Bafra kazâsına tâbi' Alacami karyesi toprağında vâki' babasından müntakil mutasarrıf olduğu ma'lûmetü'l-hudûd tarlası zabt ve beher sene tarafından zirâ'at ve öşrûn edâ olunagelir iken merkûm Asâkir-i bahriyeye idhâl kılındığından arâzî-yi merkûmeyi karye-i mezbûre sâkinlerinden Buzluoğlu Mehmed nâm kimesne fuzûlî zabt eylediğinden merkûm Salih ol yerleri merkûm Mehmed'den talep eylediğinde vermeyip gadr eylediği beyânıyla kânûn üzere amel olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûru merkum Salih tarafından bu def'a bâ-arzuhâl istid'â olunmuş ve Divân-ı hümâyûnum kaleminden kânûn ve muktezâsı lede's-suâl diyâr-ı âharda olarak bi'l-fi'il veyâ bi'z-zât hizmet-i askeriyede istihdâm olunmakda olan asâkir-i şâhânemin uhdelerinde olan arâzî gerek müste'cir ve müsta'ir yedlerinde bulunsun ve gerek alâ-hâlihî terk ve ta'tîl olunsun müddetleri tebeyyün etmedikçe bir vechile müstahakk-ı tapu olamaz, şâyed ol arâzî âhara verilmiş olursa tekmîl- i müddet ve hizmet ederek memleketlerine avdetlerinde arâzîlerini her kimin yedinde bulurlar ise alırlar deyü kânûn-ı cedîd-i hümâyûnumun yetmiş üçüncü maddesinde münderiç olduğuna ve münâza'un-fihâ olan tarlalara merkûm Salih babasından müntakil mutasarrıfe olarak zabt ve beher sene tarafından zirâ'at ve öşrû edâ olunagelir iken merkûm Salih asâkir-i bahriyeye idhâl kılındığından merkûm Mehmed fuzûlî zabt edip merkûm Salih ol yerleri merkûm Mehmed'den talep eyledikde vermeyip gadr eylediği mahall-i nizâ' üzerinde me'mûru hâzır olduğu hâlde terâfu'larında inde's-şer' ve'l-meclis tebeyyün ve tahakkuk eylediği sûretde ol yerler me'mûru ma'rifetiyle merkûm Salih'e alıverilip tarafından zabt ve zirâ'at ettirmek için emr-i şerîfim i'tâsı iktizâ eylediği kalem-i mezbûrdan tahrîr kılınmış olmağla siz ki mutasarrıf-ı müşâr ve nâib ve müftü ve sâir-i mûmâ-ileyhimsiz, husûs-ı mezburu şer'-i şerîfe ve bâlada muharrer kânûn-ı cedîde tatbîk ederek ber-vech-i hakkâniyet ru'yet birle fi'l-hakîka merkûm Mehmed'in ol yerleri zabt eylemesi kânûn-ı cedîd-i hümâyûnumun hilâfı olduğu mahall-i nizâ' üzerinde me'muru hâzır olduğu hâlde terâfu'larında

Sayfa 8

İnde'ş-şer' ve'l-meclis tebeyyün eylediği sûretde ol yerler me'mûru ma'rifetiyle merkûm Salih'e alıverilip tarafından zabt ve zirâ'at ettirilmesi husûsuna mübâderet ve husûs-ı mezbûr ilâ-âhire dikkat ve keyfiyetin kaydı bâlâsına şerh verilmek üzere der-bâr-ı şevket-karâr-ı mülûkâneme inhâ v eiş'ârına müsâra'at eylemeniz bâbında.

Fî evâsıt-ı Ş. sene 12 ? 75.

Rize kazâsı nâib ve müftüsüne ve müdür-i kazâ ve vücûh-ı memlekete hüküm ki

Cerrah Memiş nâm kimesne Rize kazâsına tâbi' Veros(?) karyesinde kâin bâ-hüccet-i şer'iyye mülkiyet üzere mutasarrıf olduğu bir bâb menziliyle bir kıt'a sebze bahçesi iki yüz altmış altı senesinde bey'-i batt-ı kat'î-i şer'iyye ile bâ-hüccet-i şer'iyye üç bin guruş bedel mukâbelesinde Yahya nam kimesneye bey' ve teslîm ve merkûm dahi iştirâ ve teslîm ve temellük ve kabûl birle mülk-i müştêrâsına dahl olunmak îcâb etmez iken merkûm Memiş zuhûr birle zikr olunan menzil ve bahçeyi mukaddemâsına bey eylediğime nâdim oldum yeniden alıp zabt ederim deyü fuzûlî müdâhaleden hâlî olmadığı beyânıyla mahallinde şer'le ru'yet olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûru merkûm Yahya tarafından bu def'a bâ-arzuhâl istid'â olunmuş olmağla siz ki nâib ve müftü ve sâir-i mûmâ-ileyhimsiz ma'rifetiniz ile tarafeyni mahallinde meclis-i memlekete ihzâr ve bi'l-muvâcehe ber-nehc-i şer'î terâfu' ederek husûs-ı mezbûr inhâ olduğu üzere olduğu hâlde bî-vech vâki' olan müdâhalesinin ma'rifet-i şer'le men' u def'i husûsuna mübâderet ve husûs-ı merkûm ilâ âhirihî dikkat ve keyfiyetin kaydı bâlâsına şerh verilmek üzere der-bâr-ı şevket-karâr-ı mülûkâneme inhâ ve iş'ârına müsâra'at eylemeniz bâbında.

Fî evâsıt-ı Ş. Sene 1 ? 275.

Mülhakâtıyla Trabzon eyâleti vâlisi ve Mecidiye nişân-ı hümayûnumun birinci rütbesinin hâiz ve hâмили vezîrim el-Hâc Ahmed İzzet Paşa iclâlehûya ve rütbe-i sâniye ashâbından Lazistan Kaymakamı Akif zîde ulüvvühûya ve Livane kazâsı nâibi ve müftüsüne ve müdür-i kazâ ve vücûh-ı memlekete hüküm ki

Mir Hüseyin ve Hasan nâm kimesnelerin vâlideleri Mesude nâm hâturn bundan akdem müteveffîye oldukda Livane kazâsı mahallâtından Orta mahallesi'nde kâin

bâ-hüccet-i şer'iyeye mülkiyet üzere mutasarrıfe olduğu kürûmu mevcûd ma'lûmü'l-kıt'ât bağları bi'l-irsi's-şer'î oğulları merkûmana intikâl etmiş iken kazâ-yı mezbûr sâkinlerinden Mir Dursun nâm kimesne müteveffıye-i mezbûreden müntakıl zıkr olunan bağları hilâf-ı şer'-i şerîf fuzûlî zabt, dahl ve ahz ve istihlâk edip gadr eylediği beyânıyla mahallinde şer'le ru'yet ve ihkâk-ı hak olunmak bâbında emr-i şerifim sudûru Mîr-i Merkûmân Hüseyin ve Hasan taraflarından bu def'a bâ-arzuhâl istid'a olunmuş ve kuyûda lede'l-mürâca'a mezbûre Mesude'nin Livane kazâsında kâin bâ-hüccet-i şer'iyeye mülkiyet üzere mutasarrıfe olduğu kürûmu mevcûd bir kıt'a bağ ve eşcârı mevcûd bir kıt'a bahçesinde mezbûrenin zevci Süleyman Bâkî Bey emlâk-ı mezkûreyi hilâf-ı şer'-i şerîf fuzûlî zabt ve kazâ-yı mezbûr sâkinlerinden Subaşıoğlu Dede nam kimesneye bey' etmiş ve mezbûre bey'i mücîze olmadığına binâen emlâk-ı mezkûreyi zi'l-yed olan merkûmdan taleb eyledikde vermeyip gadr dâ'iyesine düşmüş olduğu mezbûre Mesude Hatun tarafından mukaddemâ bâ-arzuhâl inhâ olduğuna binâen mahallinde şer'le ru'yet ve ihkâk-ı hak olunmak bâbında iki yüz altmış dokuz senesi evâsıt-ı Rebî'u'l-âhiri'nde başka ve merkûm Dursun Bey'in Livane kazâsına tâbi' Erkuş karyesinde kâin bâ-hüccet-i şer'iyeye mülkiyet üzere mutasarrıfe olduğu kürûmu mevcûd altı kıt'a bağına karye-i mezbûre sâkinlerinden Ahmed Kovacı ve diğer Ahmed ve Merdoğlu İbrahim ve Memiş ve Abdülaziz nâm kimesneler müdâhaleden hâlî olmadıkları mîr-i merkum Dursun tarafından dahi mukaddemâ bâ-arzuhâl inhâ olduğuna binâen mahallinde şer'le ru'yet olunmak bâbında sene-i mezbûre evâhir-i Rebi'u'l-âhiri'nde başka ve mezbûre mesude'nin kazâ-yı mezbûrda kâin bâ-hüccet-i şer'iyeye mülkiyet üzere mutasarrıf olduğu kürûmu mevcûd iki kıt'a bağına kazâ-yı mezbûr sâkinlerinden.

A_{DVNSAHK_TZ___d_00008_00006}

Sayfa 9

Mehmed nâm kimesne tarafından mukaddema bâ arz-ı hâl inhâ olduğuna binâen men' u def'i için sene-i mezbûre evâhir-i Rebiülahiri'nde başka evâmir-i aliyyem verildiği mukayyed ve mastûr bulunmuş olmağla siz ki vâlî-i müşâr ve kâimmakâm ve nâib ve müftî vesâir mûmâ ileyhimsiz ma'rifetiniz ile tarafeyni mahallinde meclis-i memlekete ihzâr ve bi'l-muvâcehe ber nehc-i şer'î terâfu' ederek husûs-ı mezbûr inhâ olduğuna üzre olduğu ve bilâ özr-i şer'î on beş sene geçmediği inde's-şer' ve'l-meclis tebeyyün ve tahakkuk eylediği halde vâlideleri

müteveffîye-i mezbûreden müntakil merkûmun hilâf-ı şer‘-i şerîf fuzûlî ahz u zabt eylediği bağ-ı mezkûr ile mahsûl-i müstehlike her ne ise ba‘de’s-sübût hükm idüp mîr-i merkûmâna alıvirilüp icrâ-yı şer‘-i şerîf ve ihkâk-ı hakka mübâderet ve husûs-ı mezbûr ilâ ahirihi dikkat ve keyfiyetin kaydı bâlâsına şerh verilmek üzere derbâr-ı şevket-karâr-ı mülûkâneme inhâ ve iş‘ârına müsâra‘at eylemeyiniz bâbında.

Fî evâhir-i N sene 1275

Tayyib

Mülhakâtıyla Trabzon eyaleti vâlîsi ve mecdiye nişân-ı hümâyûnumun birinci rütbesinin hâiz ve hâmile vezîrim el-Hâcc Ahmed İzzet Paşa iclâlehuya ve rütbe-i sâlise ashâbından Gümüşhane sancağı kâimmakâmı Hüsnü zîde mecduhuya ve Sürmene ve Torul kazâları nâibleri ve kazâteyn-i mezbûrteyn müdürleri ve vücûh-ı memlekete hüküm

Torul kazâsına tâbi‘ Sanine karyesi ahalisinin karye-i mezbûre toprağında vâkı‘ kadîmü’l-eyyâmdan beri koyun vesâir davarları ra‘y olunup otundan ve suyundan intifâ‘ edegeldikleri mahsûs ve müstakil kadîmî mer‘a yerlerine civârda vâkı‘ Sürmene kazâsına tâbi‘ Misehor karyesi ahalisi fuzûlî müdâhaleden hâlî olmadıkları zikr olunan Sanine karyesi ahalisi tarafından mukaddemâ bâ arz-ı hâl inhâ olduğuna binâen kânûn üzre amel olunmak bâbında iki yüz yetmiş üç senesi evâhir-i Zilhiccesi’nde sâdır olan emr-i şerîfim mahalline lede’l-vürûd yaylak-ı şer‘iyye zımnında Gümüşhane tarafından gelen i‘lâm ve mazbata ve tahrîrât-ı mezkûrun kaydı bâlâsına şerh verilmiş ise i‘lâm-ı mezkûr meâlî hükm-i şer‘îyi mutazammın olmadığı cânib-i fetvâhâneden işâret olunmuş ve karyeteyn-i mezbûrteynden konuya dâir nesne tahrîr olunmadığı kuyûddan tebeyyün etmiş olup el-hâletü hazihi zikr olunan Sanine karyesi ahalisinin südde-i sa‘âdetime takdîm eyledikleri arz-ı hâllerinde ahali-i merkûme tarafına ber vech-i muharrer emr-i şerîfim verilmişken mârru’l-beyân Misehor karyesi ahalisi mugâyir-i emr-i âlî kemâfi’l-evvel müdâhaleden hâlî olmadıkları beyânıyla ol bâbda emr-i şerîfim sudûrunu istid‘â etmeleriyle kuyûda mürâca‘at ve dîvân-ı hümâyûnum kaleminden kânûn ve muktezâsı suâl olundukda bir karyeye mine’l-kadîm mahsûs olan mer‘ada yalnız ol karye ahalisi hayvanatını ra‘y eder ve aher karye ahalisi ol

mer'aya hayvanat süremez iki veya üç veya daha ziyâde karye ahali beyinde mine'l-kadîm müşterek olan mer'a her kangı karyenin hudûdu dâhilinde bulunur ise bulunsun ol karyeler ahali hayvanlarını müşterek ra'y itdirüp yekdiğeri ra'yden men' edemez ve böyle bir karye ahalisine bilâ müstakillen ve yahud birkaç karye ahalisine bilâ müşterek mahsûs olan kadîmî mer'a yerleri alınıp satılmaz ve üzerine mandıra ve ağıl ve ebniye-i sâire ihdâs olunmaz ve kürûm ve eşcâr garsıyla bağ ve bağçe ittihâz kılınmaz ebniye ve eşcâr ihdâs ve gars eden olur ise cemi' zamânda ahali hedm ü kal' etdirebilir ve arazi-i mezzû'a misillü hiçbir kimse tarafından sökölüp zirâ'at ve hirâsete izin ve ruhsat verilmez zirâ'at eden olur ise men' olunup her ne vakit olsa me'a olmak üzre ibkâ kılınır diyü kânûn-ı cedîd-i hümâyûnumun doksan yedinci maddesinde münderic olup münâza'un fihâ olan mer'a mârru'l-beyân Misehor karyesi ahalisinin kadîmü'l-eyyâmdan berü koyun vesair davarları ra'y olunup otundan ve suyundan intifâ' edegeldikleri mahsûs ve müstakil kadîmî mer'a yerlerinden bulunmuş veyahud hayvanlarıyla zikr olunan Sanine karyesi ahalisinin hayvanlarıyla müşâ' ve müşterek ra'y olunagelmış ise müdâhale eylemeleri hasbe'l-kânûn yolunda olup eğer böyle olmayıp da fi'l-hakîka zikr olunan Sanine karyesi ahalisinin kadîmü'l-eyyâmdan berü koyun vesair davarları ra'y olunup otundan ve suyundan intifâ' edegeldikleri mahsûs ve müstakil kadîmî mer'a yerlerinden iken mârru'l-beyân Misehor karyesi ahali fuzûlî müdâhale eyledikleri mahall-i nizâ' üzerinde me'mûrî hâzır olduğu hâlde terafu'larında inde's-şer' ve'l-meclis tebeyyün eylediği sûrette men' u def' olunmak için emr-i şerîfim i'tâsı iktizâ eylediği kalem-i mezbûrdan tahrîr kılınmış olmağla siz ki vâlî-i müşâr ve kâimmakâm ve nâibler vesâir mûmâ ileyhimsiz husûs-ı mezbûrî şer'-i şerîfe ve bâlâda muharrer kânûn-ı cedîde tatbîk ederek ber vech-i hakkâniyet rü'yet birle fi'l-hakîka mârru'l-beyân Misehor karyesi ahalisinin müdâhale eylemeleri kânûn-ı cedîd-i hümâyûnumun hilâfı

Sayfa 10

bulunduğu mahalli nizâ' üzerinde me'mûrî hâzır olduğu hâlde hîn-i terâfu'da inde's-şer' ve'l-meclis tebeyyün eylediği sûrette men' u def' husûsuna mübâderet ve husûs-ı mezbûr ilâ âhirihi dikkat ve keyfiyetin kaydı bâlâsına şerh verilmek üzre derbâr-ı şevket-karâr-ı mülûkâneme inhâ ve iş'ârına müsâra'at eylemeniz bâbında

Fî evâhir-i Ş sene 1275

İhyâ

Rumili beylerbeyiği pâyelülerinden Canik sancağı mutasarrıfı Osman Paşa dâmet me‘âlihiye ve Çeharşenbih kazâsı nâibine ve müdîr-i kazâ ve vücûh-ı memlekete hüküm

Tebe‘a-i devlet-i aliyyemden Hacı Sava’nın Çeharşenbih kazâsına tâbi‘ Akçagünü karyesi sâkinlerinden ve tebe‘a-i devlet-i aliyyemden Avaik Makdisi zimmetinde cihet-i ma‘lûmeden iki kıt‘a tahvîl mûcebince sekiz bin guruş alacak hakkı olup bi‘d-defe‘ât taleb ve almak murâd eyledikde vermekde te‘allül ve muhâlefet birle ibtâl-i hakk ve gadr da‘iyyesine düşmüş olduğu beyânıyla mahallinde şer‘le rü‘yet ve ihkâk-ı hakk olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûru merkûm Hacı Sava tarafından bu def‘a bâ arz-ı hâl istid‘â olunmuş olmağla siz ki mutasarrıf-ı müşâr ve nâib vesâir mûmâ ileyhimsiz ma‘rifetiniz ile tarafeyni mahallinde meclis-i memlekete ihzâr ve bi‘l-muvâcehe ber nehc-i şer‘î terâfu‘ ederek husûs-ı mezbûr inhâ olunduğu üzre olduğu ve bilâ özr-i şer‘î on beş sene geçmediği inde’ş-şer‘ve’l-meclis tebeyyün ve tahakkuk eylediği halde merkûmun zimmetinde olan ol mikdâr guruş alacak hakkı ba‘de’s-sübût hükm idüp merkûm Hacı Sava’ya alıvirüp icrâ-yı şer‘-i şerîf ve ihkâk-ı hakka mübâderet ve husûs-ı mezbûr ilâ ahirihi dikkat ve keyfiyetin kaydı bâlâsına şerh verilmek üzre derbâr-ı şevketkarâr-ı mülûkâneme inhâ ve iş‘ârına müsâra‘at eylemeniz bâbında.

Fî evâhir-i L sene 275

Hayret

Mülhakâtıyla eyalet-i Trabzon vâlisi ve mecîdiye nişân-ı hümayûnumun birinci rütbesinin hâiz ve hâмили vezîrim İzzet Paşa iclâlehuya ve rütbe-i sâniye ashâbından Lazistan sancağı kâimmakâmı Akif zîde uluvvuhuya ve Batum kazâsı nâib ve müftîsine ve a‘zâ-yı meclis-i memlekete hüküm

Batum kazâsına tâbi‘ Gedekde karyesi sâkinlerinden Mehmed bin Murad nâm kimesnenin vâlidesi Fatıma nâm hatun bundan akdem müteveffıye oldukda karye-

i mezbûrede kâin bâ hüccet-i şer'iyeye mülkiyet üzere mutasarrıf olduğu bir bâb menzili ile eşcârı mevcûd bir kıt'a bağçe bi'l-irsi's-şer'î merkûm Mehmed'e intikâl idüp âharın alakası yoğiken karye-i mezbûre sâkinlerinden Emin nâm kimesne mârru'z-zikr menzil ve bağçenin hilâf-ı şer'-i şerîf fuzûlî zabt ve torunları Şükrü ve Raşid nâm kimesnelere virüp gadr eylediği beyânıyla mahallinde şer'le rü'yet ve ihkâk-ı hakk olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrı merkûm Mehmed tarafından bu def'a bâ arz-ı hâl istid'â olunmuş olmağla siz ki vâlî-i müşâr ve kâimmakâm ve nâib ve müftî vesâir mûmâ ileyhimsiz ma'rifetiniz ile tarafeyni mahallinde meclis-i memlekete ihzâr ve bi'l-muvâcehe ber nehc-i şer'î terâfu' ederek husûs-ı mezbûr inhâ olunduğu üzere olduğu ve bilâ özr-i şer'î on beş sene geçmediği mahallinde meclis-i memleketde ber nehc-i şer'î terâfu'da tebeyyün ve tahakkuk eylediği hâlde merkûm Emin'in fuzûlî zabt ve torunları merkûmân Şükrü ve Raşid'e vermiş olduğu mârru'z-zikr menzil ve bağçe-i mezkûr zu'l-yed olan merkûmândan ba'de's-sübût hükm idüp merkûm Mehmed'e alıverilip icrâ-yı şer'-i şerîf ve ihkâk-ı hakka mübâderet ve husûs-ı mezbûra ilâ ahirihi dikkat ve keyfiyetin kaydı bâlâsına şerh verilmek üzere derbâr-ı şevket-karâr-ı mülûkâneme inhâ ve iş'ârına müsâra'at eylemeniz bâbında.

Fî evâhir-i L sene 1275

Mülhakâtıyla eyalet-i Trabzon valisi ve mecdiye nişân-ı hümâyûnumun birinci rütbesinin hâiz ve hâмили vezîrim İzzet Paşa iclâlehuya ve rütbe-i sâniye ashâbından Lazistan sancağı kâimmakâmı Akif zîde uluvvuhuya ve Batum kazâsı nâib ve müftîsine ve a'zâ-yı meclis-i memlekete hüküm ki

Batum kazâsına tâbi' Gedekde karyesi sakinlerinden Mehmed bin Murad nâm kimesne kendü hâlinde arzıyla mukayyed olup hilâf-ı şer'-i şerîf vaz' u hareketi ve kimesneye deyn ve kefâleti olmayup üzerine dahi şer'an bir nesne sâbit ve zâhir olmuş değil iken karye-i mezbûre sâkinlerinden Emin ve İlyas nâm kimesneler kendü hâlinde olmaduklarından iki yüz yetmiş üç senesinde merkûm Mehmed'i kurşun ile sol ayağından darb ve mecrûh idüp ol vechile gadr eylediği beyânıyla ber muktezâ-yı şer'-i enver icrâ-yı şer'-i şerîf ve ihkâk-ı hakk olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrunun merkûm Mehmed tarafından bu def'a bâ arz-ı hâl istid'â olunmuş olmağla siz ki vâlî-i müşâr ve kâimmakâm ve nâib ve müftî

vesâir mûmâ ileyhimsiz ma‘rifetiniz ile merkûmân Emin ve İlyas mahallinde meclis-i memlekete ihzâr ve merkûm Mehmed ile bi’l-muvâcehe ber nehc-i şer‘î terâfu‘ ederek husûs-ı mezbûr inhâ olunduğu üzre olduğu inde’ş-şer‘

A_{DVNSAHK_TZ___d_00008_00007

Sayfa 11

verilmesi tebeyyün ve tahakkuk eylediği hâlde ba‘de’s-sübût ber muktezâ-yı şer‘-i mutahhar icrâ-yı şer‘-i şerîf ve ihkâk-ı hakka mübâderet ve husûs-ı mezbûr ilâ ahirihi dikkat ve keyfiyetin kaydı bâlâsına şerh verilmek üzre der-bâr-ı şevketkarâr-ı mülûkâneme inhâ ve iş‘ârına müsâra‘at eylemeniz bâbında.

Fî evâhir-i L sene 1275

Mîrmîrân-ı kirâmımdan Çıldır sancağı kâimmakâmı Ziya Paşa dâme ikbâlehuya ve Tavusker kazâsı nâibine ve müdür-i kazâ ve vücûh-ı memlekete hüküm

Hacer ve Mahbube ve Ayişe nâm hâtûnların babaları ve Emine ve Fatıma nâm hâtûnların zevci Ali nâm kimesne bundan akdem fevt oldukda Tavusker kazâsında kâin bâ hüccet-i şer‘iyye mülkiyet üzre mutasarrıf olduğu bir bâb menzil ve isticârı mevcûd dört kıt‘a bağçesi bi’l-irsi’ş-şer‘î kızları mezbûrân Hacer ve Mahbube ve Ayişe ve zevceleri Emine ve Fatıma ile ammizâdeleri kazâ-i mezbûr sâkinlerinden Süleyman nâm kimesneye intikâl etmişiken merkûm Süleyman emlâk-ı mezkûrdan kendü hisse-i şâyi‘asın zabta adem-i kanâ‘at birle mezbûrların hisse-i şâyi‘aları hilâf-ı şer‘-i şerîf fuzûlî zabt idüp gadr eylediği ve taraflarından Eyyub nâm kimesneyi vekîl nasb etmiş oldukları beyânıyla mahallinde şer‘le rü‘yet ve ihkâk-ı hakk olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûru mezbûrân Hacer ve Mahbube ve Ayişe ve Emine ve Fatıma taraflarından bu def‘a bâ arz-ı hâl istid‘â olunmuş ve dîvân-ı hümâyûnum kalemi kuyûduna lede’l-mürâca‘a merkûm Süleyman’ın Tavusker kazâsına tâbi‘ Yer karyesinde kâin bâ hüccet-i şer‘iyye mülkiyet üzre mutasarrıf olduğu eşcârı mevcûd dört kıt‘a zeyton bağçesine Hadice ve mezbûrân Mahbûbe ve Ayişe ve Emine ve Fatıma hilâf-ı şer‘-i şerîf fuzûlî zabt idüp gadr eyledikleri ve merkûm Süleyman tarafından mukaddemâ bâ arz-ı hâl inhâ olunduğuna binâen mahallinde şer‘le rü‘yet ve ihkâk-ı hakk olunmak bâbında sene-i şerîfe evâsıt-ı Rebiülevveli’nde emr-i şerîfim verildiği mastûr ve mukayyed

olmağla siz ki kâimmakâm ve nâib vesâir mûmâ ileyhimsiz ma‘rifetiniz merkûmı mahallinde meclis-i memlekete ihzâr ve vekîl-i merkûm ile bi'l-muvâcehe ber nehc-i şer‘î terâfu‘ ederek husûs-ı mezbûr inhâ olunduğu üzre olduğu ve bilâ gadr-i şer‘î on beş [sene] geçmediği inde‘ş-şer‘ ve‘l-meclis tebeyyün ve tahakkuk eylediği hâlde ba‘de’s-sübût ber muktezâ-yı şer‘-i mutahhar icrâ-yı şer‘-i şerîf ve ihkâk-ı hakka mübâderet ve husûs-ı mezbûr ilâ ahirihi dikkat ve keyfîyetin kaydı bâlâsına şerh verilmek üzre derbâr-ı şevket-karâr-ı mülûkâneme inhâ ve iş‘ârına müsâra‘at eylemeniz bâbında.

Fî evâhir-i L sene 1275

Rasuhi

Rütbe-i sâniye ashâbından Lazistan sancağı kâimmakâmı Akif zîde uluvvuhuya ve Livane kazâsı nâib ve müftîsine ve müdür-i kazâ ve vücûh-ı memlekete hüküm

Livane kazâsı mahallâtından Ataş mahallesi ahalilerinin kadîmü’l-eyyâmdan berü mahalle-i mezbûreye cârî olup saky ve şurb ve intifâ‘ edegeldikleri mahsûs ve müstakil kadîmî sularında âharın alakası olmayup dahl olunmak îcâb etmez iken civarlarında vâkî‘ Düz mahallesi ahalileri ol suyu mecrâ-yı kadîminden ihrâc ve kendü mahallelerine icrâ ve ol vechile zarûret ve müzâyakalarına bâ‘is ve bâdî oldukları beyânıyla mahallinde şer‘le ru‘yet olunup ol su kadîmden tahammülden ne vechile cereyân edegelmîş ise yine ol mahalden ve ol vechile kadîmîsi üzre icrâ etdirilmek bâbında emr-i şerîfim sudûru sâlifü’z-zikr Ataş mahallesi ahalisi taraflarından bu def‘a bâ arz-ı hâl istid‘â olunmuş ve dîvân-ı hümâyûnum kaleminden kânûn ve muktezâsı suâl olundukda hakk-ı şurb ve saky ve mecrâ nizâ‘ında ancak tevessül-i kadîm i‘tibâr olunur diyü kânûn-ı cedîd-i hümâyûnumun yüz yirmi dördüncü maddesinde münderic olduğuna binâen münâza‘un fihâ olan su dahi dahl eden mârru’l-beyân Düz mahallesi ahalisinin mahsûs ve müstakil kadîmî suları olmayup fi’l-hakîka zikr olunan Ataş mahallesine kadîmü’l-eyyâmdan berü cârî olup mahalle-i mezbûre ahalisi saky ve şurb ve intifâ‘ edegeldikleri mahsûs ve müstakil kadîmî suları iken mârru’l-beyân Düz mahallesi ahalisi ol suyu mecrâ-yı kadîminden ihrâc ve kendü mahallelerine icrâ dâ‘iyyesinde

Sayfa 12

oldukları mahall-i nizâ‘ üzerinde terâfu‘larında inde’ş-şer‘ ve’l-meclis tebeyyün eylediği sûretde ol su kadîmden ne mahalden ve ne vechile cârî olagelmiş ise ba‘de’s-sübût yine ol mahalden ve ol vechile kadîmîsi üzre icrâ etdirilmek için emr-i şerîfim i‘tâsı iktizâ eylediği kalem-i mezbûrdan tahrîr kılınmış olmağla siz ki kâimmakâm ve nâib ve müftî vesâir mûmâ ileyhimsiz husûs-ı mezbûr inhâ olunduğu üzre olduğu inde’ş-şer‘ ve’l-meclis tebeyyün eylediği sûretde ol su kadîmden ne mahalden ve ne vechile mahalle-i mezbûreye cârî olagelmiş ise ba‘de’s-sübût yine ol mahalden ve ol vechile kadîmîsi üzre icrâ etdirilmesi husûsuna mübâderet ve husûs-ı mezbûr ilâ ahirihi dikkat ve keyfiyetin kaydı bâlâsına şerh verilmek üzre derbâr-ı şevket-karâr-ı mülûkâneme inhâ ve iş‘ârına müsâra‘at eylemeniz bâbında.

Fî evâil-i Zâ sene 75

Hasbi

Mülhakâtıyla Trabzon eyalet valisi ve mecîdiye nişân-ı hümâyûnumun birinci rütbesinin hâiz ve hâmilî vezîrim el-Hâcc İzzet Paşa iclâlehuya ve Sürmene kazâsı nâibine ve müdür-i kazâ ve vücûh-ı memlekete hüküm ki

Tebe‘a-i Devlet-i aliyyemden Yanifa’nın bâ hüccet-i şer‘iyye vasîleri olduğu Barifa ve Yuvani ve Hristo nâm sagîrlerin babası Sürmene kazâsına tâbî‘ Asu karyesi sâkinlerinden Gorgoroğlu Yani bundan akdem fevt oldukda karye-i mezbûre toprağında vâkî‘ ma‘mûlun bih tapu senediyle mutasarrıf olduğu ma‘lûmetü’l-hudûd tarlaları hasbe’l-kânûn meccânen oğulları merkûmûna intikâl idüp aharın alakası olmayup dahl olunmak îcâb etmez iken karye-i mezbûre sâkinlerinden Neml Mülazım ve karındaşı Ali Cavli (?) nâm kimesneler fuzûlî müdâhaleden hâlî olmadıkları beyânıyla kânûn üzre amel olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûru vasîleri merkûm Banifa tarafından bu def‘a bâ arz-ı hâl istid‘â olunmuş ve dîvân-ı hümâyûnum kaleminden kânûn ve muktezâsı suâl olduğda arazi-i mîrîye ve mevkûfe mutasarrıf ve mutasarrıfelerinden biri fevt oldukda uhdesinde olan arazi erkek ve kız evladına gerek arazinin olduğu mahalde bulunsunlar ve gerek diyar-ı aharda olsunlar meccânen ve bilâ bedel mütesâviyen intikâl eyler yalnız erkek veyahud yalnız kız evladı olur ise kezâ bilâ bedel

müstakillen intikâl eder arazi mutasarrıflarından biri fevt olup da zevcesi hâmile bulunduğu halde ol arazi hamlin zuhûruna kadar tevkîf olunur diyü kânûn-ı cedîd-i hümâyûnumun elli dördüncü maddesinde münderic olduğundan ve münâza'un fihâ olan tarlalara merkûm Yani bâ tapu mutasarrıfiken hâl-i hayatında hakk-ı tasarrufu rızâsı ve sâhib-i arz ma'rifetiyle merkûmân Neml ve Ali'ye ferâğ ve tefvîz eylemiş ve yedlerine ma'mûlun bih senedi verilmiş ise müdâhale eylemeleri hasbe'l-kânûn yolunda olup eğer böyle olmayup da fi'l-hakîka merkûm Yani ol yerlere ma'mûlun bih tapu senediyle mutasarrıfiken fevt oldukda ol yerleri hasbe'l-kânûn meccânen sabî oğulları Banifa(?) ve Yuvani ve Hristo'ya intikâl idüp bâ hüccet-i şer'iyeye vasîleri merkûm Banifa bi'l-vesâye harc-ı intikâlini me'mûruna edâ birle taraflarından bi'l-vesâye zabt u zirâ'at murâd eyledikde merkûmân fuzûlî müdâhale eyledikleri mahall-i nizâ' üzerinde me'mûrî hâzır olduğü hâlde hîn-i terâfu'da inde's-şer' ve'l-meclis tebeyyün eylediği sûretde men' u def'yle ber müceb-i nizâm tesviye olunmak için emr-i şerîfim i'tâsı iktizâ eylediği kalem-i mezbûrdan tahrîr kılınmış olmağla siz ki vâlî-i müşârun ve nâib vesâir mûmâ ileyhimsiz husûs-ı mezbûrî şer'-i şerîfe ve bâlâda muharrer kânûn-ı cedîde tatbîk ederek ber vech-i hakkâniyet rü'yet birle fi'l-hakîka merkûmânın ol yerlere müdâhaleleri kânûn-ı cedîd-i hümâyûnumun hilâfı bulunduğu mahall-i nizâ' üzerinde me'mûrî hâzır olduğü hâlde hîn-i terâfu'da inde's-şer' ve'l-meclis tebeyyün eylediği sûretde men' u def'yle ber müceb-i nizâm tesviyesi husûsuna mübâderet ve husûs-ı mezbûr ilâ ahirihi dikkat ve keyfiyetin kaydı bâlâsına şerh verilmek üzere derbâr-ı şevket-karâr-ı mülûkâneme inhâ ve iş'ârına müsâra'at eylemeniz bâbında.

Fî evâil-i Zâ sene 1275

Rasuhî

A_{DVNSAHK_TZ__d_00008_00008

Sayfa 13

Rumili beğlerbeğiliği pâyelülerinden Canik sancağı mutasarrıfı Osman Paşa dâmet me'âlihiye ve Samsun kazâsı nâib ve müftîsine ve müdîr-i kazâ ve vücûh-ı memlekete hüküm

Mustafa nâm kimesnenin Samsun kazâsında kâin bâ hüccet-i şer'iyeye mülkiyet üzere mutasarrıf olduğü eşcârı mevcûd bir kıt'a bağçesiyle bir bâb menzil arsa ve

bir bâb dükkânda olan hisselerinde âharın alakası yoğiken kazâ-i mezbûr sâkinlerinden Çelebioğlu Mehmed dimeğle arîf kimesne emlâk-ı mezkûre hisselerin fuzûlî zabt eylediğinden merkûmun yeğeni yine kazâ-i mezbûr sâkinlerinden Ali nâm kimesne zimmetinde on bin guruş alacağını merkûm Ali'den talep eyledikte vermeyüp gadr eyledikleri beyânıyla mahallinde şer'le rü'yet ve ihkâk-ı hakk olunmak ve mümkün olmaz ise Dersa'âdetime ihrâcları i'lâm kılınmak bâbında emr-i şerîfim sudûru merkûm Mustafa tarafından bu def'a bâ arz-ı hâl istid'â olunmuş olmağla siz ki mutasarrıf ve nâib ve müftû vesâir mûmâ ileyhimsiz ma'rifetiniz ile merkûmları mahallinde meclis-i memlekete ihzâr ve merkûm Mustafa ile bi'l-muvâcehe ber nehc-i şer'î terâfu' iderek husûs-ı mezbûr inhâ olunduğu üzre olduğu ve bilâ özr-i şer'î on beş sene geçmediği inde'sş-şer' ve'l-meclis tebeyyün ve tahakkuk eylediği halde ba'de's-sübût ber muktezâ-yı şer'-i enver icrâ-yı şer'-i şerîf ve ihkâk-ı hakka mübâderet ve eğer mahallinde ihkâk-ı hakk mümkün olmayup da müdde'a aleyhimânın li ecli't-terâfu' derbâr-ı şevket-karâr-ı mülûkâneme ihzârları lâzım gelür ise keyfiyetin îzâhen i'lâm ve iş'ârına müsâra'at ve husûs-ı mezbûr ilâ âhirihi dikkat eylemeniz bâbında.

Fî evâsıt-ı Zâ sene 75

Lebîb

İşbu emr-i âlî mahalline lede'l-vürûd tarafeyn celb ile merkûm Mardirus şer'an rü'yet-i a'lâ olunmasını istid'â ve hasmları dahi mukaddemâ meclis-i ticâretde bırakılmış olduğunu bi'l-beyân yine meclis-i mezkûrda fasl-ı nizâ' olunmasını ifâde ile yedinde bulunan senedâtı ibrâz ve i'tâ etmesiyle senedât-ı mezkûre meclis-i mezbûra verilerek tedkîk olundukda bu madde altmış beş tarihinde dahi merkûm Artin ve şerîki tarafından vukû' bulan istid'â üzerine meclis-i mezkûrda muhâsabeleri lede'l-ru'ye merkûm Mardirus'un matlûbı ve hakkı zuhûr etmediğinden başka altı bin guruş dahi deyn-i sahîhi olduğu tebeyyün ederek ol vakt dahi mazbata olduğuna dâir bu kerre meclis-i mezkûrdan tanzîm kılınan mazbata ile mezbûr dört kıt'a tahvîl sûreti leffen takdîm kılınmış ve mazbata-i mezkûr müfâdına nazaran merkûm Mardirus'un iddiası vâhî görünerek cevâb verilmiş ise de iskân olunamayıp ve şerîr bir adem olduğu işidildiğinden başka

rûşen-i tavrından dahi anlaşıldığını mübeyyin Trabzon valisi devletlü İzzet Paşa hazretlerinin vârid olan tahrîrâtı meâli bâ fermân-ı âlî şerh verildi.

Fî 13 Rebiülevvel sene 1276

Mülhakâtıyla Trabzon eyaleti valisi ve mecîdiye nişân-ı hümayûnumun birinci rütbesinin hâiz ve hâмили vezîrim el-Hâcc İzzet Paşa iclâlehuya ve Trabzon kâdîsına ve müftîsi ( ) zîde ilmuhuya ve a'zâ-yı meclis-i memlekete hüküm

Tebe'a-i Devlet-i aliyemden Mardirus Trabzon kazâsına tâbi' Tamzara karyesi sâkinlerinden ve tebe'a-i Devlet-i aliyemden Şilinoğlu Artin (?) gel bana ticâretimden i'ânet ve hıdmet ile hâsıla olan fâidede seni teşrîk edeyim dimeğle merkûm Mardirus dahi ticâretinde iki yüz altmış yedi senesinden berü i'ânet ve hıdmet idüp şu kadar fâide hâsıla oldukda merkûm Artin bir nesne vermediği merkûm hıdmetinin ecr-i mislini merkûm Artin'den almağa kâdir olduğuna cânib-i şeyhü'l-islâmîden fetvâ-yı şerîfesi olduğu beyânıyla mahallinde şer'le rü'yet ve ihkâk-ı hakk mümkün olamadığı halde Dersa'âdetime ihzârı i'lâm kılınmak bâbında emr-i şerîfim sudûru merkûm Mardirus tarafından bu def'a bâ arz-ı hâl istid'â olunmuş olmağla siz ki vali-i müşâr ve mevlânâ ve müftî vesâir mûmâ ileyhimsiz ma'rifetiniz ile tarafeyni mahallinde meclis-i memlekete ihzâr ve bi'l-vücûh ber nehc-i şer'î terâfu' ederek husûs-ı mezbûr inhâ olunduğu üzre olduğu inde'ş-şer' ve'l-meclis tebeyyün ve tahakkuk eylediği halde ba'de's-sübût ber mûceb-i fetvâ ihkâk-ı hakka mübâderet ve mahallinde ihkâk-ı hakk mümkün olamadığı halde müdde'a aleyhânın li ecli't-terâfu' derbâr-ı şevket-karâr-ı mülûkâneme ihzârı lâzım gelir ise keyfiyetin îzâhen i'lâm ve iş'ârına müsâra'at ve husûs-ı mezbûr ilâ ahirihi dikkat eylemeniz bâbında.

Fî evâsıt-ı Zâ sene 1275

Lebîb

Mu'ahharan emr-i âlî yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı Rebiülahir sene 1276

Mülhakâtıyla Trabzon eyâleti valisi ve mecîdiye nişân-ı hümâyûnumun birinci rütbesinin hâiz ve hâmili vezîrim el-Hâcc İzzet Paşa iclâlehuya ve Trabzon mollasına ve müftîsi zîde ilmuhu ve a'zâ-yı meclis-i memlekete hüküm ki

Asâkir-i bahriye-i şâhânem binbaşılardan kıdvetü Mustafa Bey zîde mecduhunun babası Mehmed nâm kimesne bundan akdem fevt oldukda Trabzon kazâsında kâin bâ hüccet-i şer'iyeye mülkiyet üzre mutasarrıf olduğu beş bâb menzil arsasıyla sekiz kıt'a bağçe ve bir kıt'a bağı bi'l-irsi's-şer'i'l-a'lâ mûmâ ileyhe intikâl idüp âharın alakası yoğiken kazâ-i mezbûr sâkinlerinden Hasan ve Mahmud ve İbrahim nâm kimesneler emlâk-ı mezkûreyi hilâf-ı şer'-i şerîf fuzûlî zabt idüp gadr eyledikleri ve tarafından asâkir-i redîfe-i şâhânem miralaylarından iftihârü'l-ümerâi'l-mükerremîn Mir Halil zîde ikbâlehuyu vekîl nasb etmiş olduğu beyânıyla mahallinde şer'le rü'yet ve ihkâk-ı hakk olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûru mûmâ ileyh Mustafa'nın tarafından bu def'a bâ arz-ı hâl istid'â olunmuş olmağla siz ki vâlî-i müşâr ve mevlânâ ve müftî vesâir mûmâ ileyhimsiz ma'rifetiniz ile merkûmûnı mahallinde meclis-i memlekete ihzâr ve vekîl-i mûmâ ileyh ile bi'l-muvâcehe ber nehc-i şer'î terâfu' ederek husûs-ı mezbûr inhâ olunduğu üzre olduğu ve bilâ özri şer' on beş sene geçmediği inde's-şer' ve'l-meclis tebeyyün ve tahakkuk eylediği hâlde babası müteveffâ-yı merkûmdan müntakil merkûmûnun şer'-i şerîf fuzûlî zabt eyledikleri emlâk-ı mezkûreyi ba'de's-sübût hükm idüp vekîl-i mûmâ ileyhe alıverilip icrâ-yı şer'-i şerîf ve ihkâk-ı hakka mübâderet ve husûs-ı mezbûr ilâ âhirihi dikkat ve keyfiyetin kaydı bâlâsına şerh verilmek üzre derbâr-ı şevket-karâr-ı mülûkâneme inhâ ve iş'ârına müsâra'at eylemeniz bâbında.

Fî evâil-i Zi'l-hicce sene 75

Rüşdî

Sayfa 14

Mu'ahharan emr-i âlî yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı Rebiülahir sene 1276

Mülhakâtıyla Trabzon eyaleti valisi ve mecîdiye nişân-ı hümâyûnumun birinci rütbesinin hâiz ve hâmili vezîrim el-Hâcc İzzet Paşa iclâlehuya ve Trabzon mollasına ve müftîsi ( ) zîde ilmuhuya ve a'zâ-yı meclis-i memlekete hüküm ki

Asâkir-i bahriye-i şâhânem binbaşlarından kıdvetü Mir Mustafa zîde mecduhunun babası Mehmed nâm kimesnenin Trabzon kazâsı toprağında vâkı‘ ma‘lûmetü’l-hudûd tarla ve kadîmî otu biçilür çayıra ma‘mûlun bih tapu senediyle mutasarrıfiken fevt oldukda ol tarla ve çayırlar hasbe’l-kânûn meccânen oğlu mîr-i mûmâ ileyh Mustafa’ya intikâl idüp harc-ı intikâlini me’mûruna edâ etmek üzere iken kazâ-i mezbûr sâkinlerinden Hasan ve Mahmud ve İbrahim nâm kimesneler fuzûlî zabt idüp gadr eyledikleri ve tarafından asâkir-i redif-i şâhânem miralaylarından iftihâr Halil Bey zîde ikbâlehuyu vekîl nasb etmiş olduğu beyânıyla kânûn üzere amel olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûru mîr-i mûmâ ileyh tarafından bu def‘a bâ arz-ı hâl istid‘â olunmuş ve dîvân-ı hümâyûnum kaleminden kânûn ve muktezâsı suâl olundukda arazi-i mîriye ve mevkûfe mutasarrıf ve mutasarrıfelerinden biri fevt oldukda uhdesinde olan arazi erkek ve kız evlâdına gerek arazinin olduğu mahalde bulunsunlar ve gerek diyâr-ı âharda bulunsunlar meccânen ve bilâ bedel mütesâviyen intikâl eyler yalnız erkek ve kız evlâdı olur ise kezalik bilâ bedel müstakillen intikâl eder arazi mutasarrıflarından biri fevt olup da zevcesi hâmile bulunduğu halde ol arazi hamlin zuhûruna kadar tevkîf olunur diyü kânûn-ı cedîd-i hümâyûnumun elli dördüncü maddesinde mûnderic olup münâza‘un fihâ olan tarla ve kadîmî otu biçilür çayıra mîr-i merkûm Mustafa’nın babası merkûm Mehmed bâ tapu mutasarrıfiken hâl-i hayatında hakk-ı tasarrufunu rızâsı ve sâhib-i arz ma‘rifetiyle merkûm Hasan ve Mahmud ve İbrahim’e ferâğ ve tefvîz etmiş ve yedlerine ma‘mûlun bih sened verilmiş ise zabt eylemeleri hasbe’l-kânûn yolunda olup eğer böyle olmayup da fi’l-hakîka merkûm ol tarla ve kadîmî otu biçilür çayıra ma‘mûlun bih tapu senediyle mutasarrıfiken fevt oldukda ol tarla ve çayırlar hasbe’l-kânûn meccânen oğlu mîr-i mûmâ ileyhe intikâl idüp harc-ı intikâlini me’mûruna edâ etmek üzere iken merkûmûn Hasan ve Mahmud ve İbrahim fuzûlî zabt eyledikleri ve bilâ öZR-i şer‘î on sene geçmediği mahall-i nizâ‘ üzerinde me’mûrî hâzır olduğu halde hîn-i terâfu‘da tebeyyün eylediği sûretde babası yerleri vekîli mûmâ ileyhe alıverilüp ber mûceb-i nizâm tesviye olunmak için emr-i şerîfim i‘tâsı iktizâ eylediği kalem-i mezbûrdan tahrîr kılınmış olmağla siz ki vali-i müşâr ve mevlânâ ve müftî vesâir mûmâ ileyhimsiz husûs-ı mezbûrî şer‘-i şerîfe ve bâlâda muharrer kânûn-ı cedîde tatbîk ederek ber vech-i hakkâniyet rü’yet birle fi’l-hakîka merkûmûn Hasan ve Mahmud ve İbrahim’in ol yerleri zabt eylemeleri kânûn-ı cedîd-i hümâyûnumun hilâfî bulunduğu ve bilâ öZR-i şer‘î on sene geçmediği mahall-i nizâ‘ üzerinde

me'mûrı hâzır olduğu hâlde hîn-i terâfu'da tebeyyün eylediği sûretde babası yerleri vekîl-i mûmâ ileyhe aliverilip ber mûceb-i nizâm tesviyesi husûsuna mübâderet ve keyfiyetin kaydı bâlâsına şerh verilmek üzere derbâr-ı şevket-karâr-ı mülûkâneme inhâ ve iş'ârına müsâra'at eylemeniz bâbında.

Fî evâil-i Zâ sene 75

Rüşdî

Mülhakâtıyla Trabzon eyaleti valisi ve mecîdiye nişân-ı hümâyûnumun birinci rütbesinin hâiz ve hâmilî vezîrim el-Hâcc İzzet Paşa iclâlehuya ve Trabzon mollasına ve müftisi ( ) zîde ilmuhuya ve a'zâ-yı meclis-i memlekete hüküm ki

Hüseyin nâm kimesne Trabzon kazâsına tâbi' Tufan (?) karyesinde kâin babasından müntakil bâ hüccet-i şer' mülkiyet üzere mutasarrıf olduğu bir kıt'a bağçesini diyâr-ı âhara gider oldukda karye-i mezbûr sâkinlerinden Molla Yusuf nâm kimesneye sipariş idüp tarafından zabt ve tasarruf olunmakda iken merkûm Yusuf fevt olduğuna binâen bağçe-i mezbûrî kazâ-i mezbûr mütemekkinlerinden ve tebe'a-i Devlet-i Aliyyemden Nikola (?) hilâf-ı şer'-i şerîf fuzûlî zabt itmeğle ba'dehu merkûm Hüseyin diyâr-ı âhardan varup emlâk-ı mezkûreyi merkûm Nikola'dan talep eyledikde vermeyüp gadr eylediği beyânıyla mahallinde şer'le rü'yet ve ihkâk-ı hakk olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu merkûm Hüseyin tarafından bu def'a bâ arz-ı hâl istid'â olunmuş olmağla siz ki vali-i müşâr ve mevlânâ ve müftî vesâir mûmâ ileyhimsiz ma'rifetiniz ile Trabzon mahallinde meclis-i memlekete ihzâr ve bi'l-muvâcehe ber nehc-i şer'î terâfu' ederek husûs-ı mezbûr inhâ olunduğu üzere olduğu ve bilâ özr-i şer' on beş sene geçmediği inde's-şer' ve'l-meclis tebeyyün ve tahakkuk eylediği halde ba'de's-sübût ber muktezâ-yı şer'-i mutahhar icrâ-yı şer'-i şerîf ve ihkâk-ı hakka mübâderet ve husûs-ı mezbûr ilâ âhirihi dikkat ve keyfiyetin kaydı bâlâsına şerh verilmek üzere derbâr-ı şevket-karâr-ı mülûkâneme inhâ ve iş'ârına müsâra'at eylemeniz bâbında.

Fî evâhir-i Zâ sene 275

Mukbil

Sayfa 15

Mülhakâtıyla Trabzon eyaleti valisi ve mecîdiye nişân-ı hümâyûnumun birinci rütbesinin hâiz ve hâmili vezîrim el-Hâcc İzzet Paşa iclâlehuya ve Trabzon mollasına ve müftüsine ( ) zîde ilmuhuya ve a'zâ-yı meclis-i memlekete hüküm ki Hüseyin nâm kimesne Trabzon kazâsına tâbi' Tufan karyesi toprağında vâkı' babasından müntakil ma'mûlun bih tapu senediyle mutasarrıf olduğu ma'lûmetü'l-hudûd bir kıt'a tarlasını diyâr-ı ahara gider oldukda karye-i mezbûre sâkinlerinden Molla Yusuf nâm kimesneye sipariş idüp zabt ve beher sene tarafından zirâ'at ve öşrü me'mûruna edâ olunagelir iken fevt olduğuna binâen kazâ-i mezbûr mütemekkinlerinden ve tebe'a-i Devlet-i Aliyyemden Nikola arazi-i mezkûreyi fuzûlî zabt itmekle ba'dehu merkûm Hüseyin diyâr-ı âhardan varup ol yerleri merkum Nikola'dan taleb eyledikde vermeyüp gadr eylediği beyânıyla kânûn üzre amel olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûru merkûm Hüseyin tarafından bu def'a bâ arz-ı hâl istid'â olunmuş ve dîvân-ı hümâyûnum kaleminden kânûn ve muktezâsı suâl olundukda müddet-i sefer ba'îd mahalde bulunup hayatı ma'lûm olan kimesneye gerek zükûr ve gerek inâs gerek ebeveyninden ve gerek evladından arazi intikâl etdikde ol kimse kendisine intikâl etmiş olan araziyi bi'z-zât gelerek tasarruf etmeyüp veyahud tarafından birisi mektûbla ve âher sûretle emr-i zirâ'ate tevkîl etmeyüp üç sene bilâ öZR mütevâliyeten terk ve ta'tîl eylese ol arazi müstehakk-ı tapu olur diyü kânûn-ı cedîd-i hümâyûnumun yetmiş dördüncü maddesinde mûnderic olduğuna binâen merkûm Hüseyin diyâr-ı âhara gider oldukda babasından müntakil tasarrufunda olan tarlalarını tarafidan sipariş eylediği merkûm Molla Yusuf zirâ'at etmeyüp üç sene ale't-tevâlî bilâ mâni' boz ve hâlî bıragup müstehakk-ı tapu olarak bedel-i misliyle merkûm Nikola sâhib-i arz me'mûrî tarafından tapu-yı misliyle almış ve yedine ma'mûlun bih sened verilmiş ise zabt eylemesi hasbe'l-kânûn yolunda olup eğer böyle olmayup da fi'l-hakîka merkûm Hüseyin tarafından sipariş eylediği merkûm Molla Yusuf zabt ve beher sene tarafından zirâ'at ve öşrü me'mûruna edâ olunagelür iken fevt olduğuna binâen merkûm Nikola arazi-i mezkûreyi fuzûlî zabt itmeğle ba'dehu merkûm Hüseyin diyâr-ı âhardan varup ol yerleri merkûmdan taleb eyledikde vermeyüp gadr eylediği ve bilâ öZR-i şer'î on sene geçmediği mahall-i nizâ' üzerinde me'mûrî hâzır olduğu hâlde hîn-i

terâfu'da inde'ş-şer' ve'l-meclis tebeyyün eylediği sûretde ol yerler me'mûrı ma'rifetiyle merkûm Hüseyin'e alıverilip ber-karâr-ı sâbık zabt ve tarafından zirâ'at etdirilmek için emr-i şerîfim i'tâsı iktizâ eylediği kalem-i mezbûrdan tahrîr kılınmış olmağla siz ki vali-i müşâr ve mevlânâ ve müftî vesâir mûmâ ileyhimsiz husûs-ı mezbûrı şer'-i şerîfe ve bâlâda muharrer kânûn-ı cedîde tatbîk ederek ber vech-i hakkâniyet rü'yet birle fi'l-hakîka merkûm Nikola'nın ol yerleri zabt eylemesi kânûn-ı cedîd-i hümâyûnumun hilâfı bulunduğ ve bilâ özi-i şer'î on sene geçmediği mahall-i nizâ' üzerinde me'mûrı hâzır olduğu hâlde hîn-i terâfu'da inde'ş-şer' ve'l-meclis tebeyyün eylediği sûretde ol yerler me'mûrı ma'rifetiyle merkûm Hüseyin'e alıverilip ber karâr-ı sâbık zabt ve tarafından zirâ'at etdirilmesi husûsuna mübâderet ve husûs-ı mezbûr ilâ âhirihi dikkat ve keyfiyetin kaydı bâlâsına şerh verilmek üzere derbâr-ı şevket-karâr-ı mülûkâneme inhâ ve iş'ârına müsâra'at eylemeniz bâbında.

Fî evâhir-i Zâ sene 75

Mukbil

Mülhakâtıyla Trabzon eyaleti valisi ve mecîdiye nişân-ı hümâyûnumun birinci rütbesinin hâiz ve hâмили vezîrim el-Hâcc İzzet Paşa iclâlehuya ve rütbe-i sâniye ashâbından Lazistan sancağı kâimmakâmı Akif zîde uluvvuhuya ve Çürüksu kazâsı nâibine ve müdür-i kazâ ve vücûh-ı memlekete hüküm ki

Hasan nâm kimesnenin babası tebe'a-i Devlet-i Aliyyemden Şifalı Çürüksu kazâsına tâbi' Kakür karyesinde kâin bâ hüccet-i şer'iyye mülkiyet üzere mutasarrıf olduğu kürûm ve eşcârı mevcûd bağ ve bağçesini karye-i mezbûr sâkinlerinden İsmail ve Yusuf nâm kimesneler icâr ve merkûmânın istîcâr ve kabûl birle müste'ciren zabt ve tasarruf edegelirler iken babam merkûm fevt oldukda emlâk-ı mezkûre bi'l-irsi'ş-şer'î oğlu merkûm Hasan'a intikâl idüp merkûm dahi şeref-i İslâm ile müşerref olarak emlâk-ı mezkûreyi merkûmândan talep eyledikde vermeyüp gadr eyledikleri ve bu bâbda da'vâsına muvâfık cânib-i şeyhü'l-islâmîde fetvâ-yı şerîfe verildiği beyânıyla mahallinde şer'le rü'yet ve ihkâk-ı hakk olunmak bâbında

Sayfa 16

emr-i şerîfim sudûru merkûm Hüseyin tarafından bu def'a bâ arz-ı hâl istid'â olunmuş olmağla siz ki vâlî-i müşâr ve kâimmakâm ve nâib vesâir mûmâ ileyhimsiz ma'rifetiniz ile merkûmânı mahallinde meclis-i memlekete ihzâr ve merkûm Hasan ile bi'l-muvâcehe ber nehc-i şer'î terâfu' ederek husûs-ı mezbûr inhâ olduğu üzere olduğu ve babası vefâtından sonra bilâ öZR-i şer'î on beş sene geçmediği inde'ş-şer' ve'l-meclis tebeyyün ve tahakkuk eylediği hâlde ba'de's-sübût ber muktezâ-yı şer'-i mutahhar icrâ-yı şer'-i şerîf ve ihkâk-ı hakka mübâderet ve husûs-ı mezbûr ilâ âhirihi dikkat ve keyfiyetin kaydı bâlâsına şerh verilmek üzere derbâr-ı şevket-karâr-ı mülûkâneme inhâ ve iş'ârına müsâra'at eylemeniz bâbında.

Fî evâsıt-ı Z sene 275

İhyâ

Mülhakâtıyla Trabzon eyaleti valisi ve mecîdiye nişân-ı hümâyûnumun birinci rütbesinin hâiz ve hâmilî vezîrim el-Hâcc İzzet Paşa iclâlehuya ve Dergâh-ı mu'allâm kapucubaşlarından Ordu sancağı kâimmakâmı Mustafa dâme mecduhuya ve Ordu kazâsı nâibine ve a'zâ-yı meclis-i memlekete hüküm ki

Mîr Osman nâm kimesnenin Ordu Bayramlı kazâsına tâbi' Bucak karyesinde Keci mahallesinde kâin bâ hüccet-i şer'îyye mülkiyet üzere mutasarrıf olduğu çiftliği emlâkinde âharın alakası yoğiken ecânibden Mir Süleyman ve Mir Hamid ve Mir Hasan Nuri nâm kimesneler fuzûlî zabt idüp gadr eyledikleri beyânıyla mahallinde şer'le rü'yet ve ihkâk-ı hak olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûru mîr-i merkûm Osman tarafından bu def'a bâ arz-ı hâl istid'â olunmuş olmağla siz ki vâlî-i müşâr ve kâimmakâm ve nâib vesâir mûmâ ileyhimsiz ma'rifetiniz ile merkûmânı mahallinde meclis-i memlekete ihzâr ve mîr-i merkûm ile bi'l-muvâcehe ber nehc-i şer'î terâfu' iderek husûs-ı mezbûr inhâ olduğu üzere olduğu ve bilâ öZR-i şer'î on beş sene geçmediği inde'ş-şer' ve'l-meclis tebeyyün ve tahakkuk eylediği halde mîr-i merkûmünün hilâf-ı şer'-i şerîf fuzûlî zabt eylediği emlâk-ı mezkûreyi ba'de's-sübût hükm idüp mîr-i merkûm Osman'a aliverilip icrâ-yı şer'-i şerîf ve ihkâk-ı hakka mübâderet ve husûs-ı mezbûr ilâ

âhirihi dikkat ve keyfiyetin kaydı bâlâsına şerh verilmek üzere derbâr-ı şevket-karâr-ı mülûkâneme inhâ ve iş'ârına müsâra'at eylemeniz bâbında.

Fî evâsıt-ı Muharrem sene 276

Remzi

Mülhakâtıyla Trabzon eyaleti valisi ve mecâdiye nişân-ı hümayûnumun birinci rütbesinin hâiz ve hâмили vezîrim el-Hâcc İzzet Paşa iclâlehuya ve Dergâh-ı mu'allâm kapucubaşlarından Ordu sancağı kâimmakâmı Mustafa dâme mecduhuya ve Ordu kazâsı nâibine ve a'zâ-yı meclis-i memlekete hüküm ki

Mîr Osman nâm kimesne Ordu Bayramlı kazâsına tâbi' Bucak karyesinde Keci mahallesi toprağında vâkı' ma'mûlun bih tapu senediyle mutasarrıf olduğu ma'lûmetü'l-hudûd çiftliği arazisini zabt ve beher sene zirâ'at ve öşrûn edâ edegelir iken ecânibden Mîr Süleyman ve Mîr Hamid ve Mîr Hasan Nuri nâm kimesneler fuzûlî zabt idüp gadr eyledikleri beyânıyla kânûn üzere amel olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûru mîr-i merkûm Osman tarafından bu def'a bâ arz-ı hâl istid'â olunmuş ve dîvân-ı hümayûnum kaleminden kânûn ve muktezâsı suâl olundukda arazinin derece-i te'mîne göre bir veya iki sene ve hasbe'l-mevki' şâzz olarak daha ziyâdece mücerred dinlendirmek veyahud tarlayı su basup bir müddetden sonra su çekilerek zirâ'ate salâhiyet kesb edinceye kadar ol tarlayı hâlî bırakmağa lüzûm görünmek ve esîr olmak gibi a'zâr-ı sahîhadan biri tahakkuk etmeksizin bir tarlayı mutasarrıfı zirâ'at etmeyüp ve i'âre veya îcâr sûretiyle dahi itdirmeyüp de üç sene ale't-tevâlî ta'tîl eder ise gerek arazinin olduğu mahalde olsun ve gerek müddet-i sefer ba'îd olan mahalde bulunsun ol tarla müstehakk-ı tapu olup mutasarrıf-ı sâbıkı mücerreden tefevvüze tâlib olur ise bedel-i misliyle yeniden âna tefvîz olunur tâlib olmaz ise ol vakit bi'l-müzâyede tâlibine ihâle kılınır diyü kânûn-ı cedîd-i hümayûnumun altmış sekizinci maddesinde münderic olup münâza'un fihâ olan çiftlik arazisini mîr-i merkûm Osman zabt eder iken zirâ'at etmeyüp üç sene ale't-tevâlî bilâ mâni' boz ve hâlî biragup müstehakk-ı tapu olarak bedel-i misliyle müceddeden tefevvüze tâlib olduğundan merkûmûn Mîr Süleyman ve Mîr Hamid ve Mîr Hasan Nuri bi'l-müzâyede sâhib-i arz tarafından tapu-yı misliyle almış ve yedine ma'mûlun bih sened verilmiş ise zabt eylemeleri hasbe'l-kânûn yolunda olup eğer böyle olmayup da fi'l-hakîka mîr-i merkûm Osman çiftlik-i mezkûr arazisine ma'mûlun bih tapu senediyle mutasarrıf

olarak zabt ve beher sene zirâ'at ve öşrün me'mûruna edâ edegelir iken mîr-i merkûmûn fuzûlî zabt eyledikleri ve bilâ öZR-i şer'î on sene geçmediği mahall-i nizâ' üzerinde me'mûrî hâzır olduğu hâlde hîn-i terâfu'da inde's-şer' ve'l-meclis tebeyyün eylediği sûretde ol yerler me'mûrî ma'rifetiyle mîr-i merkûm Osman'a alıverilip yedinde olan tapu senedi mücebince zabt u zirâ'at etdirilmek için emr-i şerîfim i'tâsı iktizâ eylediği kalem-i mezbûrdan tahrîr kılınmış olmağla siz ki vâlî-i müşâr ve kâimmakâm ve nâib vesâir mûmâ ileyhimsiz husûs-ı mezbûrî şer'-i şerîfe ve bâlâda muharrer kânûn-ı cedîde tatbîk ederek ber vech-i hakkâniyet ru'yet birle fi'l-hakîka mîr-i merkûmûnun ol yerleri zabt eylemeleri kânûn-ı cedîd-i hümâyûnumun hilâfî olduğu ve bilâ öZR-i şer'î on sene geçmediği mahall-i nizâ' üzerinde me'mûrî hâzır olduğu hâlde hîn-i terâfu'da inde's-şer' ve'l-meclis tebeyyün eylediği sûretde ol yerler me'mûrî ma'rifetiyle mîr-i merkûm Osman'a alıverilip yedinde olan tapu senedi mücebince zabt ve zirâ'at etdirilmesi husûsuna

A_{DVNSAHK_TZ___d_00008_00010}

Sayfa 17

mübâderet ve husûs-ı mezbûr ilâ âhirihi dikkat ve keyfiyetin kaydı bâlâsına şerh verilmek üzere derbâr-ı şevket-karâr-ı mülûkâneme inhâ ve iş'ârına müsâra'at eylemeniz bâbında.

Fî evâsıt-ı Muharrem sene 76

Remzi

Rumili beğlerbeğiliği pâyelülerinden Canik sancağı mutasarrıfı ve mecîdiye nişân-ı hümâyûnumun üçüncü rütbesinin hâiz ve hâmilî Osman Paşa dâmet me'âlihiye ve Bafra kazâsı nâib ve müftîsine ve müdîr-i kazâ ve vücûh-ı memlekete hüküm

Tebe'a-i Devlet-i Aliyyemden Kiryaki'nin Bafra kazâsı sâkinlerinden Osman nâm kimesneye otuz bin ve Zihni nâm kimesneye beş bin ve Mustafa nâm kimesneye beş bin guruş deyni olup meblağ-ı mezbûrî def'aten edâda kudreti yoğiken dâyinleri merkûmûn def'aten talebiyle tazyîkden hâlî oldukları beyânıyla ol bâbda emr-i şerîfim sudûru merkûm Kiryaki tarafından bu def'a bâ arz-ı hâl istid'â olunmuş kuyûda mürâca'at ve muktezâsı dîvân-ı hümâyûnum kaleminden suâl olundukda bu makûle taksît ve murâbaha hakkında irâde-i seniyye-i şâhânemle

karârgîr olan nizâm evâmir-i aliyyemle memâlik-i mahrûseme neşr ve i'lân olunduğu müstebân olarak husûs-ı mezbûr inhâ olunduğu üzere ise mahallî sicilinde mukayyed zikr olunan emr-i âlîşânımda münderic nizâma tatbîkan meclis-i memleketde rü'yet olunmak için emr-i şerîfim i'tâsı iktizâ eylediği kalem-i mezbûrdan tahrîr kılınmış olmağla siz ki mutasarrıf-ı müşâr ve nâib ve müftî vesâir mûmâ ileyhimsiz keyfîyet ma'lûmunuz oldukda ber minvâl-i muharrer merkûmun def'aten edâ-yı deyne iktidârı olduğu meclis ma'rifetiyle bi't-tahkîk tebeyyün eylediği hâlde nizâm-ı mezkûre tatbîkan iktizâsının icrâsına dikkat ve hilâf-ı şer'-i şerîf ve mugâyir-i nizâm hâl ü hareketden mücânebet eylemeniz bâbında.

Fî evâil-i Muharrem sene 76

Rüşdi

Rütbe-i sâniye ashâbından Lazistan sancağı kâimmakâmı Akif zîde uluvvuhuya ve Batum kazâsı nâibi ve müftîsine ve a'zâ-yı meclis-i memlekete hüküm

Batum kazâsına tâbi' Artusyeye karyesi ahâlisinden olup bundan akdem vefât eden tebe'a-i Devlet-i aliyyemden Tomazoğlu Ohannes'in hayâtında ile'l-vefât taht-ı tasarrufunda bulunan bir kıt'a sebze bağçesi hîn-i vefâtında verese-i münhasırası olan sulbî kebîr oğulları Karabet ve Agop seviyyen mevrûs olup ba'dehu merkûm Karabet dahi fevt oldukda bağçe-i mezkûrede olan hissesi sulbî sagîr oğulları Ohannes ve Esteban'a mevrûs oldukdan sonra yine tebe'a-i Devlet-i Aliyyemden Artin bağçe-i merkûmeyi tedâvül-i eyâdî ile iki yüz altmış iki senesinde bâ hüccet iştirâ ve temellük ve tesellüm ve kabz ve kabûl idüp ol vechile mülki olmak üzere tasarruf eder iken bu esnâda merkûmân Esteban ve Ohannes bâliğler olup bağçe-i mezkûr bizim babamızdan mevrûs mülkümüz olduğundan semen-i medfû'un olan altı bin guruş bizden ahz ve bağçe-i mezkûreden kefi-yed ve bize teslim eyle diyü merkûmu rencîdeden hâlî olmadıkları beyânıyla mahallinde şer'le rü'yet ve ihkâk-ı hakk olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûru merkûm Artin tarafından bu def'a bâ arz-ı hâl istid'â olunmuş ve husûs-ı mezbûr bi'l-fi'il Anadolu kâdîaskeri olup ve mecîdiye nişân-ı hümâyûnumun ikinci rütbesini hâiz ve hâмили olan a'lem-i efdal mevlânâ Şerîfe Mehmed Tahir edâmallâhu te'âlâ fezâilehuya lede'l-havâle husûs-ı mezbûr mahallince tahakkuk eder mevâddan olduğundan bir def'a istid'â-yı emr-i şerîfim i'tâsı irâde-i aliyyeme menût idüğünü i'lâm etmiş olmağla siz ki

kâimmakâm ve nâib ve müftî vesâir mûmâ ileyhimsiz ma'rifetiniz ile tarafeyni mahallinde meclis-i memlekete ihzâr ve mevlânâ-yı müşârun ileyhin i'lâmı mûcebince bi'l-muvâcehe ber nehc-i şer'î terâfu' ederek ba'de's-sübût ber muktezâ-yı şer'-i enver ihkâk-ı hakka mübâderet ve keyfiyetin kaydı bâlâsına şerh verilmek üzere derbâr-ı şevket-karâr-ı mülûkâneme inhâ ve iş'ârına müsâra'at eylemeniz bâbında.

Fî evâsıt-ı Muharrem sene 276

Tayyib

Rumili beğlerbeğliği pâyelülerinden Canik sancağı mutasarrıfı ve mecîdiye nişân-ı hümâyûnumun üçüncü rütbesinin hâiz ve hâмили Osman Paşa dâmet me'âlihiye ve Bafra kazâsı nâib ve müftîsine ve müdür-i kazâ ve vücûh-ı memlekete hüküm

Tebe'a-i Devlet-i Aliyyem'den Hacı Manok'un Bafra kazâsı sâkinlerinden Hacı Osman nâm kimesneye dokuz bin sekiz yüz ve Yusuf nâm kimesneye bin yüz elli ve İsmail nâm kimesne ile tebe'a-i Devlet-i Aliyyem'den Kehik ve Avakim'e beş bin

Sayfa 18

ve Vasil'e on yedi bin iki yüz ve İstefan'a on bin üç yüz ve Kirhor'a üç bin ve Hacı Ayuban'a üç bin ve diğer Kirhor'a yedi bin beş yüz ve Hacı Malkon'a bin yüz elli ve Karabet'e üç bin ve Yani'ye sekiz yüz ve diğer İstefan'a yedi bin dokuz yüz guruş deyni olup meblağ-ı mezbûreyi def'aten edâya kudreti yoğiken dâyinleri merkûmûn def'aten talebiyle tazyîkden hâlî olmadıkları beyânıyla ol bâbda emr-i şerîfim sudûru merkûm Hacı Manok tarafından bu def'a bâ arz-ı hâl istid'â olunmuş ve kuyûda mürâca'at ve muktezâsı dîvân-ı hümâyûnumun kaleminden suâl olundukda bu makûle taksît ve murâbaha hakkında irâde-i seniyye-i şâhânemle ta'dîl ve te'sîs kılınan nizâm iki yüz altmış sekiz senesi evâsıt-ı Cemâziye'l-ahiresinde evâmir-i aliyyemle memâlik-i mahrûseme neşr ve i'lân olunmuş olduğundan husûs-ı mezbûr inhâ olduğu üzere ise mahall-i sicillinde mukayyed zikr olunan emr-i âlîşânımda mûnderic nizâma tatbîkan meclis-i memleketde rü'yet olunmak için emr-i şerîfim i'tâsı iktizâ eylediği kalem-i mezbûrdan tahrîr kılınmış olmağla siz ki mutasarrıf-ı müşâr ve nâib ve

müftî vesâir mûmâ ileyhimsiz keyfiyet ma‘lûmun oldukda ber minvâl-i muharrer merkûmun def‘aten edâ-yı deyne iktidârı olup olmadığı dâyinlerin muvâcehesinde meclisce bi’t-tahkîk tebeyyün eylediği hâlde nizâm-ı mezkûre tatbîkan iktizâsının icrâsıyla keyfiyeti bu tarafa inhâ ve iş‘ârına mübâderet ve hilâf-ı şer‘-i şerîf ve mugâyir-i nizâm hâl ü hareketden mücânebet eylemeniz bâbında.

Fî evâhir-i Muharrem sene 276

Hayret

Mu‘ahharan emr-i âlî yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı Safer sene 77

Mülhakâtıyla Trabzon eyaleti valisi ve mecîdiye nişân-ı hümâyûnumun birinci rütbesinin hâiz ve hâмили vezîrim el-Hâcc İzzet Paşa iclâlehuya ve rütbe-i sâniye ashâbından Lazistan sancağı kâimmakâmı Akif zîde uluvvuhuya ve Çürüksu kazâsı nâibine ve müdür-i kazâ ve vücûh-ı memlekete hüküm ki

Talebe-i ulûmdan İzzet Hulusi nâm kimesnenin babası Çürüksu kazâsına tâbi‘ Havsuban karyesi sâkinlerinden Hâceoğlu Ahmed dimeğle meşhûr kimesne kendü hâlinde arzıyla mukayyed olup hilâf-ı şer‘-i şerîf kimesneye vaz‘ u hareketi yoğiken karye-i mezbûr sâkinlerinden Camakoğlu Mehmed nâm kimesne kendü hâlinde olmadığından iki yüz yetmiş beş senesinde babası merkûmı tüfenk kurşunuyla hilâf-ı şer‘-i şerîf ve bi-gayr-ı hakk darb ve ol darbdan müte’essiren fevt olmuş olduğu beyânıyla ol bâbda emr-i şerîfim sudûru merkûm İzzet Hulusi tarafından bu def‘a bâ arz-ı hâl istid‘â olunmuş ve dîvân-ı hümâyûnum kaleminden muktezâsı suâl olundukda husûs-ı mezbûr inhâ olduğu üzere olduğu halde kâtil-i merkûm Trabzon meclis-i kebîrine celb ve ihzâr ve maktûl-i merkûmun veresesini ile ahkâm-ı cezâiyyeye tatbîkan kemâl-i dikkatle terâfu‘ olunarak madde-i katl merkûmun üzerine şer‘an sâbit olur ise ba‘dehu icrâ olunmak üzere sûret-i hâl bâ mazbata ve i‘lâm ve tahrîrât Dersa‘âdetime inhâ kılınmak üzere emr-i şerîfim i‘tâsı iktizâ eylediği kalem-i mezbûrdan tahrîr kılınmış olmağla siz ki vâlî-i müşâr ve kâimmakâm ve nâib vesâir mûmâ ileyhimsiz ma‘rifetiniz ile kâtil-i merkûmı meclis-i mezkûra ihzâr ve maktûl-i merkûmun veresesini ile ber nehc-i şer‘î ahkâm-ı cezâiyyeye tatbîkan kimi dikkatle

terâfu' ederek mâdde-i katl merkûmun üzerine şer'an sâbit olur ise ba'dehu icâbı icrâ olunmak üzere sûret-i hâl bâ mazbata ve i'lâm ve tahrîrât Dersa'âdetime inhâya mübâderet ve hilâf-ı şer'-i şerîf ve mugâyir-i ahkâm-ı cezâiyye yekdiğere gadr vukû'undan mücânebet olunmak bâbında.

Fî evâhir-i Muharrem sene 276

Hayret

Rize kazâsı nâib ve müftîsine ve müdür-i kazâ ve vücûh-ı memlekete hüküm

Rize kazâsına tâbi' Kumrık karyesinde kâin bir bâb mülk menzil arsasıyla bir kıt'a mülk bağçe Memiş nâm kimesnenin babası Osman ile mezbûr Osman'ın li ebeveyn er karındaşı Mahmud'un seviyyen yedlerinde mülkleri iken mezbûr Mahmud fevt oldukda mâlik olduğu nisf hissesi oğlu Hasan'a ve mezbûr Osman dahi fevt olup mâlik olduğu nisf hissesi oğlu merkûm Memiş'e mevrûs oldukdan sonra zikrleri mürûr eden menzil arsasıyla bağçe-i mezkûri bi't-terâzî beynlerinde iktisâm murâd eylediklerinde ahaliden bazı kimesnenin istishâbiyla mezbûr Hasan zikr olunan arsa ile bağçenin ziyâde kıymet ve rağbetli mahallerini ahz ve ifrâz ederek kısmet-i âdile bulunmayup kendüye gadr olunmuş idüğü beyânıyla husûs-ı mezkûrun mahallinde ba'de'l-keşf kısmet-i âdile ile tevzî' ve taksîm olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûru merkûm Memiş tarafından bu def'a bâ arz-ı hâl istid'â olunup husûs-ı mezbûr bi'l-fi'il Anadolu kâdîaskeri olup mecîdiye nişân-ı hümâyûnumun ikinci rütbesinin hâiz ve hâmili olan a'lem-i akzâ mevlânâ Şerif Mehmed Tahir edâmallâhu te'âlâ fezâilehuya lede'l-havâle husûs-ı müsted'â emlâk taksîmi nizâ'dan ve mahallince ba'de'l-keşf lede't-terâfu' tahakkuk eder mevâddan olduğundan ber vakfi

A_{DVNSAHK_TZ__d_00008_00011

Sayfa 19

istid'â emr-i şerîfim ısdârı irâde-i aliyyeme menût idüğünü i'lâm etmeğle siz ki nâib ve müftî vesâir mûmâ ileyhimsiz ma'rifetiniz ile tarafeyni mahallinde meclis-i memlekete ihzâr ve mevlânâ-yı müşârun ileyhin i'lâmı mûcebince emlâk-ı mezkûreyi mahallinde bi'l-muvâcehe kısmet-i âdile ile tevzî' ve taksîm ederek ihkâk-ı hakka mübâderet husûs-ı mezbûr ilâ ahirihi dikkat ve keyfiyetin kaydı

bâlâsına şerh verilmek üzere derbâr-ı şevket-karâr-ı mülûkâneme inhâ ve iş'ârına müsâra'at eylemeniz bâbında.

Fî evâil-i S sene 76

Hayret

Mülhakâtıyla Trabzon eyalet valisi ve mec'diye nişân-ı hümayûnumun birinci rütbesinin hâiz ve hâмили vezîrim el-Hâcc İzzet Paşa iclâlehuya ve Rize kazâsı nâibi ve müftîsine ve müdîr-i kazâ ve vücûh-ı memlekete hüküm

Asâkir-i bahriye-i şâhânem tüfenk-endâz taburunun avcı bölüğünde birinci çavuş Mustafa Çavuş nâm kimesnenin babası Rize kazâsına tâbi' Korunaz karyesi sâkinlerinden Mustafa nâm kimesne bundan akdem fevt oldukda karye-i mezbûrede vâki' bâ hüccet-i şer'îyye mülkiyet üzere mutasarrıf olduğu çiftliği emlâkiyle emvâl ve eşyâsı bi'l-irsi's-şer'î oğlu merkûm Mustafa'ya intikâl etmiş ise de merkûm ol vakit sagîr ve ba'dehu silk-i askerîde bulunduğuna binâen ammîsi oğlu Hasan nâm kimesne emlâk ve eşyâ-yı mezkûreyi hilâf-ı şer'-i şerîf fuzûlî zabt etmiş ve el-hâletü hazihi merkûm erişip bâliğ ve da'vâya kâdir olarak emlâk ve emvâl ve eşyâ-yı mezbûreyi merkûmdan talep eyledikde vermeyüp gadr eylediği beyânıyla mahallinde şer'le rü'yet ve ihkâk-ı hakk olunmak bâbında emri şerîfim sudûrı merkûm Mustafa Çavuş tarafından bu def'a bâ arz-ı hâl istid'â olunmuş olmağla siz ki vâl-i müşâr ve nâib ve müftî vesâir mûmâ ileyhimsiz ma'rifetiniz ile tarafeyni mahallinde meclis-i memlekete ihzâr ve bi'l-muvâcehe ber nehc-i şer'î terâfu' ederek husûs-ı mezbûr inhâ olunduğu üzere olduğu ve ba'de't-teblîğ bilâ öZR-i şer'î on beş sene mürûr eylemediği inde's-şer' ve'l-meclis tebeyyün ve tahakkuk eylediği halde babası müteveffâ-yı merkûmdan müntakıl merkûmun hilâf-ı şer'-i şerîf fuzûlî zabt eylediği emlâk ve emvâl ve eşyâ her ne ise ba'de's-sübût hükm idüp merkûm Mustafa Çavuş'a alıverilip icrâ-yı şer'-i şerîf ve ihkâk-ı hakka mübâderet ve keyfiyetin kaydı bâlâsına şerh verilmek üzere derbâr-ı şevket-karâr-ı mülûkâneme inhâ ve iş'ârına müsâra'at eylemeniz bâbında.

Fî evâil-i S sene 276

Hasbi

Livane kazâsı nâib ve müftîsine ve müdür-i kazâ ve vücûh-ı memlekete hüküm

Ayişe nâm hatunun Livane kazâsına tâbi‘ Daracke karyesinde kâin mülkiyet üzere mutasarrıf olduğu eşcârı mevcûd iki kıt‘a bağçelerinde âharın alakası yoğiken mezbûre diyâr-ı âharda bulunduğundan ecânibden Molla İsmail oğlu Mustafa dimeğle arîf kimesne mârru’z-zikr bağçeleri hilâf-ı şer‘-i şerîf fuzûlî zabt etmeğle şimdi mezbûre diyâr-ı âhardan varup mezkûr bağçeleri merkûmûn taleb eyledikde vermeyüp gadr eylediği beyânıyla mahallinde şer‘le rü’yet ve ihkâk-ı hakk olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûru mezbûre Ayişe Hatun tarafından bu def‘a bâ arz-ı hâl istid‘â olunmuş olmağla siz ki nâib ve müftî vesâir mûmâ ileyhimsiz ma‘rifetiniz ile tarafeyni mahallinde meclis-i memlekete ihzâr ve bi’l-muvâcehe ber nehc-i şer‘î terâfu‘ ederek husûs-ı mezbûr inhâ bulunduğu üzere olduğu ve bilâ ömr-i şer‘î on beş sene geçmediği inde’ş-şer‘ ve’l-meclis tebeyyün ve tahakkuk eylediği halde merkûmun hilâf-ı şer‘-i şerîf fuzûlî ahz u kabz eylediği sâlifü’z-zikr bağçeleri ba‘de’s-sübût hükm idüp mezbûre Ayişe’ye alıverilip icrâ-yı şer‘-i şerîf ve ihkâk-ı hakka mübâderet ve husûs-ı mezbûr ilâ âhirihi dikkat ve keyfiyetin kaydı bâlâsına şerh verilmek üzere derbâr-ı şevket-karâr-ı mülûkâneme inhâ ve iş‘ârına müsâra‘at eylemeniz bâbında.

Fî evâil-i Râ sene 276

Dâniş

Sayfa 20

Mülhakâtıyla Trabzon eyalet valisi ve mecâdiye nişân-ı hümâyûnumun birinci rütbesinin hâiz ve hâмили vezîrim el-Hâcc İzzet Paşa iclâlehuya ve Trabzon kâdîsına ve müftîsi ( ) zîde ilmuhu ve a‘zâ-yı meclis-i memlekete hüküm

Talebe-i ulûmdan Ahmed nâm kimesnenin babası Çürüksu kazâsına tâbi‘ Gevenliş karyesi sâkinlerinden Hüseyin nâm kimesne kendi hâlinde arzıyla mukayyed ve umûruyla meşgûl olup kimesneye vaz‘ u hareketi yoğiken karye-i mezbûre sâkinlerinden Dehciroğlu Hurşid nâm kimesne kendü hâlinde olmadığından merkûm Hüseyin’i hilâf-ı şer‘-i şerîf ve bi-gayr-ı hakk katl idüp gadr eylediği beyânıyla ol bâbda emr-i şerîfim maktûl-i merkûmun oğlu Ahmed tarafından bu def‘a bâ arz-ı hâl istid‘â olunmuş ve dîvân-ı hümâyûnum kaleminden muktezâsı suâl olundukda husûs-ı mezbûr inhâ bulunduğu üzere olduğu hâlde kâtil-i merkûmı Trabzon meclis-i kebîrine celb ve ihzâr ve maktûl-i

merkûmun oğlu merkûm Ahmed ile ahkâm-ı cezâiyyeye tatbîkan kemâl-i dikkatle terâfu' olunarak mâdde-i katl merkûmun üzerine Şer'an sâbit olur ise ba'dehu îcâbı icrâ olunmak üzere sûret-i hâl bâ mazbata ve i'lâm ve tahrîrât Dersa'âdetime inhâ olunmak için emr-i Şerîfim i'tâsı iktizâ eylediği kalem-i mezbûrdan tahrîr kılınmış olmağla siz ki vâlî-i müşâr ve mevlânâ ve müftî vesâir mûmâ ileyhimsiz ma'rifetiniz ile kâtil-i merkûmı meclis-i memlekete ihzâr ve maktûl-i merkûmun oğlu merkûm Ahmed ile bi'l-muvâcehe ber nehc-i Şer'î ahkâm-ı cezâiyyeye tatbîkan kemâl-i dikkatle terâfu' ederek mâdde-i katl merkûmun üzerine Şer'an sâbit olur ise ba'dehu îcâbı icrâ olunmak üzere sûret-i hâl bâ mazbata ve i'lâm Dersa'âdetime inhâ ve iş'âra müsâra'at ve hilâf-ı Şer'-i Şerîf ve mugâyir-i ahkâm-ı cezâiyye yekdiğere bir gûne gadr vukû'undan be gâyet ihtirâz ve mücânebet eylemeniz bâbında.

Fî evâil-i Râ sene 276

Ferhat

Mu'ahharan emr-i âlî yazılmışdır. Fî evâsıt-ı Râ sene 77

Mûlhakâtıyla Trabzon eyalet valisi ve mecîdiye nişân-ı hümâyûnumun birinci rütbesinin hâiz ve hâmili vezîrim el-Hâcc İzzet Paşa iclâlehuya ve Rize kazâsı nâib ve müftîsine ve müdür-i kazâ ve vücûh-ı memlekete hüküm

Asâkir-i bahriye-i Şâhânemden donanma-yı hümâyûnum hocalarından Ahmed nâm kimesne Rize kazâsı toprağında vâkı' ma'lûmetü'l-hudûd iki kıt'a tarlaya karındaşları Abdülhamid ve Ruşen ve Memiş ve Osman ve Ali ve Tayyar nâm kimesneler ile müşâ' ve müşterek mutasarrıflar olarak zabt ve beher sene iştirâken zirâ'at ve öşrûn edâ edegelür iken merkûm Ahmed silk-i askerîde bulunduğundan mârru'z-zikr yerlerden merkûm Ahmed'in hissesini kazâ-i mezbûr sâkinlerinden Büberoğlu İsmail nâm kimesne fuzûlî zabt idüp gadr eylediği beyânıyla kânûn üzere amel olunmak bâbında emr-i Şerîfim sudûrı merkûm Ahmed tarafından bu def'a bâ arz-ı hâl istid'â olunmuş ve dîvân-ı hümâyûnum kaleminden kânûn ve muktezâsı suâl olundukda diyâr-ı âharda olarak bi'l-fi'il ve bizzat hıdmet-i askerîde istihdâm olunmakda olan asâkir-i Şâhânemde uhdelerinde olan arazi gerek müste'cir ve müste'id yedlerinde bulunsun ve gerek alâ hâlihi terk ve ta'til

olunsun müddetleri tebeyyün etmedikce bir vechile müstehakk-ı tapu olamaz şayed ol arazi âhara verilmiş olur ise tekmîl-i müddet ve hıdmet ederek memleketlerine avdetlerinde arazilerini her kimin yedinde bulurlar ise alırlar diyü kânûn-ı cedîd-i hümâyûnumun yetmiş üçüncü maddesinde münderic olduğuna binâen münâza'un fihâ olan yerlere merkûm Ahmed karındaşları merkûmın Abdülhamid ve Ruşen ve Memiş ve Osman ve Ali ve Tayyar ile tapu senediyle müşâ' ve müşterek mutasarrıflar olarak zabt ve beher sene iştirâken zirâ'at ve öşrün edâ edegelirler iken merkûm Ahmed silk-i askerîde bulunduğundan merkûm İsmail ol yerlerden merkûm Ahmed'in hissesini fuzûlî zabt etmiş ve şimdi merkûm Ahmed varup hissesini merkûm İsmail'den talep eyledikde vermeyüp gadr eylediği mahall-i nizâ' üzerinde me'mûrî eline aldığı halde hîn-i terâfu'da inde's-şer' ve'l-meclis tebeyyün eylediği sûretde ol yerlerden hissesi me'mûru ma'rifetiyle merkûm Ahmed'e alıverilip yedinde olan tapu senedi mûcebince iştirâken zabt ve zirâ'at etdirilmek için emr-i şerîfim i'tâsı iktizâ eylediği kalem-i mezbûrdan tahrîr kılınmış olmağla siz ki vâlî-i müşâr ve nâib ve müftî vesâir mûmâ ileyhimsiz husûs-ı mezbûrî şer'-i şerîfe ve bâlâda muharrer kanûn-ı cedîde tatbîk ederek ber vech-i hakkâniyet rü'yet birle fi'l-hakîka merkûm İsmail'in ol yerlerden merkûm Ahmed'in hissesini zabt eylemesi kânûn-ı cedîd-i hümâyûnumun hilâfi bulunduğu mahall-i nizâ' üzerinde me'mûrî hâzır olduğu hâlde hîn-i terâfu'da inde's-şer' ve'l-meclis tebeyyün eylediği sûretde ol yerlerden merkûm Ahmed'in hissesi me'mûrî ma'rifetiyle merkum Ahmed'e alıverilip yedinde olan tapu senedi mûcebince iştirâken zabt ve zirâ'at etdirilmesi husûsuna mübâderet ve husûs-ı mezbûr ilâ âhirihi dikkat ve keyfiyetin kaydı bâlâsına şerh verilmek üzre derbâr-ı şevket-karâr-ı mülûkâneme inhâ ve iş'ârına müsâra'at eylemeniz bâbında.

Fî evâil-i Râ sene 276

Hasbi

A_{DVNSAHK_TZ___d_00008_00012}

Sayfa 21

Of kazâsı nâibine ve müdür-i kazâ ve vücûh-ı memlekete hüküm ki

Ahmed nâm kimesne sünnetcilik san'atında ustalara varup hıdmet ve tekmîl-i san'at birle mâhir olarak Of kazâsında vâkı' olan etfâl-i mülteci ashâbının

rızâlarıyla sünnet eylemesine kimesne tarafından müdâhale olunmamak bâbında ruhsatı hâvî emr-i şerîfim sudûru merkûm Ahmed tarafından bu def`a bâ arz-ı hâl istid`â olunmuş ve husûs-ı mezbûr a`zam-ı ricâl-i devlet-i aliyyemden mekteb-i tıbbiye-i şâhânem nâzırı iftihâr Hayrullah dâme uluvvuhuya lede`l-havâle merkûm Ahmed celb ve usûl ve nizâmı vechile imtihân olundukda emr-i mesnûn-ı hattân edâsına muktedir ve sünnetcilikde mâhir olduğu tebeyyün etmiş ve bu sûretde kimesne tarafından mûmâna`at olunmamak ve ol vechile mahall-i mezkûrda sünnetcilik etmek üzere emsâli misillü yedine emr-i şerîfim i`tâsı lâzım geleceğini i`lâm etmiş olmağla siz ki nâib vesâir mûmâ ileyhimsiz merkûm Ahmed Of kazâsında vâkı` etfâl-i mültecî ashâbı rızâlarıyla sünnet etmesine kimesne tarafından bî-vech müdâhale ve ta`arruz etdirilmemesi husûsuna mübâderet eylemeniz bâbında fermân-ı âlîşânım sâdır olmağla mazmûn-ı münîfi üzere amel ve hareket eyleyesiz.

Fî evâsıt-ı Râ sene 76

Tayyib

Mülhakatıyla Erzurum eyâleti vâlisi ve mecâdiye nişân-ı hümâyûnumun dördüncü rütbesinin hâiz ve hâмили vezîrim Edhem Paşa iclâlehuya ve Mîrmîrân-ı kirâmımdan Çıldır kâimmakâmı Ziya Paşa dâme ikbâlehuya ve Satil kazâsı nâibine ve müdür-i kazâ ve vücûh-ı memlekete hüküm

Tebe`a-i Devlet-i aliyyemden Madrus Satil kazâsı toprağında vâkı` ma`mûlun bih tapu senediyle mutasarrıf olduğu ma`lûmetü`l-hudûd bir kıt`a tarlasını zabt ve beher sene zirâ`at ve öşrûn edâ edegelüp dahl olunmak îcâb etmez iken kazâ-i mezbûr sâkinlerinden ve tebe`a-i Devlet-i aliyyemden Avanis ve Bedros ve Kapril zikr olunan tarlaya hilâf-ı kânûn fuzûlî müdâhaleden hâlî olmadıkları beyânıyla kânûn üzere amel olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrî merkûm Madrus tarafından bu def`a bâ arz-ı hâl istid`â olunmuş ve dîvân-ı hümâyûnum kaleminden kânûn ve muktezâsı suâl olundukda arazinin derece-i kâbiliyetine göre bir veya iki sene ve hasbe`l-mevki` şâzz olarak daha ziyâdece mücerred dinlendirmek veyahud tarlayı su basup bir müddetden sonra su çekilerek zirâ`ata salâhiyet kesb edinceye kadar ol tarlayı hâlî bırakmağa lüzûm görünmek ve esir olmak gibi a`zâr-ı sahîhadan biri tahakkuk etmeksizin bir tarlayı mutasarrıfı

zirâ'at etmeyüp ve i'âre veya îcâr sûretiyle dahi etdirmeyüp de üç sene ale't-tevâlî ta'tîl eder ise gerek arazinin olduğu mahalde olsun ve gerek müddet-i sefer ba'îd olan mahalde bulunsun ol tarla müstehakk-ı tapu olup mutasarrıf-ı sâbıkı müceddeden tefevvüze tâlib olur ise bedel-i misliyle yeniden âna tefvîz olunur tâlib olmaz ise ol vakit bi'l-müzâyede tâlibine ihâle kılınır diyü kânûn-ı cedîd-i hümâyûnumun altmış sekizinci mâddesinde münderic bulunduğuna ve münâza'un fihâ olan tarlayı merkûm Madrus zabt eder iken zirâ'at etmeyüp üç sene ale't-tevâlî bilâ mâni' boz ve hâlî bıragup müstehakk-ı tapu olmuş ve bedel-i misliyle müceddeden tefevvüze tâlib olmadığından merkûmûn Avanis ve Bedros ve Kapril bi'l-müzâyede sâhib-i arz tarafından tapu-yı misliyle almış ve yedlerine ma'mûlun bih sened verilmiş ise müdâhale eylemeleri hasbe'l-kânûn yolunda olup eğer böyle olmayup da fi'l-hakîka merkûm Madrus ol yerlere ma'mûlun bih tapu senediyle mutasarrıf olarak zabt ve beher sene zirâ'at ve öşrûn edâ edegelir iken merkûmûn fuzûlî müdâhale eyledikleri mahall-i nizâ' üzerinde me'mûrî hâzır olduğu hâlde hîn-i terâfu'da inde's-şer' ve'l-meclis tebeyyün ve tahakkuk eylediği sûretde men' u def' olunmak için emr-i şerîfim i'tâsı iktizâ eylediği kalem-i mezburdan tahrîr kılınmış olmağla siz ki vâlî-i müşâr ve kâimmakâm ve nâib vesâir mûmâ ileyhimsiz husûs-ı mezbûrî şer'-i şerîfe ve bâlâda muharrer kânûn-ı cedîde tatbîk ederek ber vech-i hakkâniyet rü'yet birle fi'l-hakîka merkûmûnun ol yerlere müdâhaleleri kânûn-ı cedîd-i hümâyûnumun hilâfi bulunduğu mahall-i nizâ' üzerinde me'mûrî hâzır olduğu hâlde hîn-i terâfu'da inde's-şer' ve'l-meclis tebeyyün ve tahakkuk eylediği hâlde merkûmûnun vâkı' olan müdâhalelerinin men' u def'i husûsuna mübâderet ve husûs-ı mezbûr ilâ âhirihi dikkat ve keyfiyetin kaydı bâlâsına şerh verilmek üzere derbâr-ı şevket-karâr-ı mülûkâneme inhâ ve iş'ârına müsâra'at eylemeniz bâbında.

Fî evâsıt-ı Râ sene 76

Recai

Der-zamân-ı sadr-ı sudûrû'l-vüzerâ hazret-i Mehmed Paşa
ve nâzır-ı umûr-ı hâriciye hazret-i müşârun ileyh

Fî 21 Rebiülevvel sene 76

Sayfa 22

Mülhakâtıyla Trabzon eyalet valisi ve mecâdiye nişân-ı hümayûnumun birinci rütbesinin hâiz ve hâмили vezîrim el-Hâcc İzzet Paşa iclâlehuya ve Akçaabad kazâsı nâibine ve müdür-i kazâ ve vücûh-ı memlekete hüküm

Trabzon sancağında Akçaabad nâhiyesine tâbi‘ Aydın karyesiyle tahtında muharrer bagât-ı hâssa ve zeytun-ı hâssa nâhiye-i mezbûra tâbi‘ Hasebdir nâm karye müşterekiyle ve gayriden bin dört yüz seksen akçe gerek yedinde mutasarrıf Trabzon kal‘ası merdânından Mehmed Emin veledi Salih’in kaydında olduğu ve zikr olunan Aydın karyesinde kâin bagât ve eşcâr-ı zeytûn-ı hâssadan mâ‘adâ zeytun eşcârı öşr ve rüsûm verilmemek üzere Macuka nâhiyesine tâbi‘ Sümele kilisası vakfı önü defter-i hâkânîde mârru’z-zikr Aydın karyesinden Sümele kilisası vakfı olan eşcâr-ı zeytûndan öşr ve rüsûm mütâlebe olduğu Kirilos Rahib tarafından mukaddemâ bâ arz-ı hâl inhâ olunduğuna binâen defter-i hâkânî mûcebince amel olunmak bâbında bin yüz seksen iki senesi evâil-i Cemâziye’l-evvelinde sâdır olan emr-i âlî dîvân-ı hümayûnumda mukayyed olmağla mârru’z-zikr Aydın karyesinde kâin bagât ve eşcâr-ı zeytun-ı hâssadan mâ‘adâ Sümele manastırı vakfı olan zeytun eşcârından bu âna kadar öşr ve rüsûm mutâlebe olduğu yoğiken bu esnâda a‘şâr mültezimleri tarafından öşr mütâlebe olduğu beyânıyla men‘i bâbında emr-i şerîfim sudûrı kilisa-yı mezkûr rahibleri tarafından istid‘â veistirhâm bulunmakda olduğu bâ mazbata inhâ olunmuş olmakdan nâşî ve defterhâne-i âmiremde mahfûz rûznâmçe-i hümayûn ve defter-i icmâl ve mufassala mürâca‘at olundukda Akçaabad nâhiyesine tâbi‘ neferât ile karye-i Aydın tahtında bagât-ı hâssa ve aded-i eşcâr seksen ve eşcâr-ı zeytûn yetmiş ve revgan-ı zeyd iki ve hâsılı tahtında hinta ve şa‘îr ve mahsûl-i zeytûn-ı hâssa ve mahsûl-ı bagât-ı hâssa bin yedi yüz akçe yazu ile defter-i mufassalda muharrer kalemiyle tahrîr ve defter-i icmâlde tamam yazû-yı mezkûresinden üç yüz yirmi dört akçesi ifrâz ve yine nâhiye-i mezbûra tâbi‘ Hasebdir karyesiyle birikdirilip bin dört yüz seksen akçe ber-icmâl ve icmâl-i mezbûr tamâmen merkûm Mehmed Emin veledi Salih’in ve yine nâhiye-i mezbûre tâbi‘ emlâk ve eşcâr-ı zeytun ve karye-i Aydın vakf kilisa almışdır Sümele gayr-ı ez bagât-ı hâssa zikr olunan zeytunluk kadîmü’l-eyyâm vakfiye üzere kilisa-yı mezbûrun rahibleri zabt ve tasarruf idüp kimesne öşr ü rüsûm verilmeye diyü ellerinde emr-i şerîf olmağın mutasarrıf oldukları üzere ber mûceb-i emr-i şerîf defter-i atîkde kayd olunup ve

Macuka nâhiyesine tâbi‘ neferât ile kilisa-yı Sümele mezkûrûn papaslar mâ-tekaddemden öşr ve rüsûm ve avâriz vesâir tekâlîf-i örfiyeden mu‘âf olup ellerinde mu‘âfnâme-i hümâyûnları olmağın ber karâr-ı sâbık öşr ve rüsûm talep olunmayup avâriz vesâir tekâlîf-i örfiye teklîfiyle olmamak üzere defter kayd olundular diyü kezalik defter-i mufassalda muharrer kalemiyle tahrîr olunup bu takrîrce ber muktezâ-yı defter-i hâkânî sâlifü’z-zikr Aydın karyesinin mahsûlât ve rüsûmâtıyla tahtında muharrer bagât-ı hâssa ve zeytûn-ı hâssa hâsılât merkûm Mehmed Emin veledi Salih ile sâir müşterekleri taraflarından ve karye-i mezbûrede kâin bagât ve eşcâr-ı zeytûn-ı hâssadan mâ‘adâ zeytûn eşcârı öşr ve rüsûm vermemek üzere Sümele kilisesi vakfı tarafından zabt olunmak iktizâ eylediği mütehayyizân-ı ricâl-i devlet-i aliyyemden bi’l-fi‘il olan iftihâr Ahmed Tevfik dâme uluvvuhu tarafından arz olunmuş ve dîvân-ı hümâyûnum kaleminden kânûn ve muktezâsı suâl olundukda bir manastıra mine’l-kadîm merbût olup da merbûtiyeti defterhâne-i âmiremde mukayyed bulunan arazi tapu ile tasarruf olunmaz ve alınıp satılmaz iken kadîmden berü bâ tapu tasarruf olunagelir iken mu’ahharan ber-takrîb ile ruhbân eline geçmiş ve manastıra merbût olmak üzere bilâ tapu tasarruf olunmakda bulunmuş olan arazi hakkında sâir arazi-i mîriye mu‘âmelesi olunup kemâfi’s-sâbık tapu ile tasarruf etdirilir diyü kânûn-ı cedîd-i hümâyûnumun yirmi ikinci maddesinde münderic olup husûs-ı mezbûr kânûn-ı cedîd-i mezkûrun fıkra-i ûlâsında ve ıslâhât-ı mileliyeyi hâvî sudûr eden emr-i âlişânım ifâkat etmiş olmakla bu sûretde defter-i hâkânî ve emîn-i müşârun ileyhimin arzı nâtik olduğu üzere zikr olunan Aydın karyesinde vâkı‘ bâgât ve eşcâr-ı zeytûn-ı hâssadan yani sipâhilere âid olan mâliye hazîne-i celîlesi tarafından zabt ve idâre ve ihâle olunan zeytûn eşcârından mâ‘adâ öşr ve rüsûm verilmemek üzere Sümele kilisasına vakf olan zeytûn eşcâr a‘şâr mültezimleri tarafından defter-i hâkânî ve kânûn müfâdına mugâyir öşr mütâlebesiyle te‘addî olunmamak üzere emr-i şerîfim i‘tâsı iktizâ eylediği kalem-i mezbûrdan tahrîr kılınmış ve mücebince emr-i şerîfim ısdârını vükelâ-yı fihâm-ı saltanat-ı seniyyeden hâlen mâliye nâzırı olup mecîdiye ve imtiyâz nişân-ı hümâyûnumun birinci rütbelerini hâiz ve hâmil olan müşîr-i sadakat-semîr es-Seyyid Mehmed Hasib Paşa edâmallâhu te‘âlâ iclâlehu tarafından bâ takrîr ifâde ve ifhâm olunmuş olmağla

Sayfa 23

mûcebince amel olunmak fermânım olmağın imdi siz ki vâlî-i müşâr ve nâib vesair mûmâ ileyhimsiz defter-i hâkânî ve emîn-i müşârun ileyhın arzı mûcebince zikr olunan Aydın karyesinde vâkı' bâğât ve eşcâr-ı zeytûn-ı hâssadan sipahilere âid olarak hazîne-i celîle-i mezkûre tarafından zabt ve idâre ve ihâle olunan zeytûn eşcârından mâ'adâ öşr vermemek üzere Sümela kilisasına vakf olan zeytûn eşcârından a'sâr mültezimleri tarafından hilâf-ı defter-i hâkânî ve mugâyir-i kânûn öşr mütâlebesiyle te'addî ve rencîde etdirilmemesi husûsuna mübâderet eylemen bâbında.

Fî evâhir-i Râ sene 276

Daniş

Mülhakâtıyla Trabzon eyalet valisi ve mecîdiye nişân-ı hümâyûnumun birinci rütbesinin hâiz ve hâмили vezîrim Ahmed İzzet Paşa iclâlehuya ve Trabzon mollâsına ve müftîsi zîde ilmuhu ve a'zâ-yı meclis-i memlekete hüküm

Tebe'a-i devlet-i aliyyemden Hacı Dimitri'nin Trabzon kazâsı mahallâtından Kemerkaya mahallesinde kâin bâ hüccet-i şer'iyeye mülkiyet üzere mutasarrıf olduğu bir bâb menziliyle ittisâlinde kâin bir bâb mağazasını iki yüz kırk üç senesinde iki bin üç yüz yigirmi dört gurusu bedel mukâbelesinde bey'-i bât-ı kat'î ile yine tebe'a-i devlet-i aliyyemden Kostanti'ye bey' ve temlik ve teslîm ve merkûm Kostanti dahi iştirâ ve temellük ve tesellüm ve kabûl birle mülk-i müşterâsına dahl olunmak îcâb etmez iken mahalle-i mezbûre sâkinelerinden Tomene zuhûr birle zikr olunan menzil ve mağaza mukaddemâ benim babamın idi diyü fuzûlî müdâhaleden hâlî olmadığı beyânıyla mahallinde şer'le rü'yet olunmak babında emr-i şerîfim sudûru merkûm Kostanti tarafından bu def'a bâ arz-ı hâl istid'â olunmuş olmağla siz ki vâlî-i müşâr ve mevlânâ ve müftî vesâir mûmâ ileyhimsiz ma'rifetiniz ile tarafeyni mahallinde meclis-i memlekete ihzâr ve bi'l-muvâcehe ber nehc-i şer'î terâfu' ederek husûs-ı mezbûr inhâ olduğu üzere olduğu ve müdâhale-i vâkı'a bî-vech ve hilâf-ı şer'-i şerîf idüğü mahallinde meclis-i memleketin ber nehc-i şer'î terâfu'larında tebeyyün eylediği sûretde bî-

vech vâkı‘ olan müdâhalenin men‘ u def‘i husûsuna mübâderet ve husûs-ı mezbûr ilâ âhirihi dikkat ve keyfiyetin kaydı bâlâsına şerh verilmek üzere derbâr-ı şevketkarâr-ı mülûkâneme inhâ ve iş‘ârına müsâra‘at eylemeniz bâbında.

Fî evâil-i R sene 76

Lebib

Mülhakâtıyla Trabzon eyalet valisi ve mecîdiye nişân-ı hümâyûnumun birinci rütbesinin hâiz ve hâmilî vezîrim el-Hâcc Ahmed İzzet Paşa iclâlehuya ve Giresun kazâsı nâib ve müftîsine ve müdîr-i kazâ ve vücûh-ı memlekete hüküm

Ahmed nâm kimesnenin Giresun kazâsına tâbi‘ Konca karyesi toprağında vâkı‘ babasından intikâlen mutasarrıf olduğu ma‘lûmetü’l-hudûd tarlalarını zabt ve beher sene tarafından zirâ‘at ve öşrü edâ oluna gelüp dahl olunmak îcâb etmez iken karye-i mezbûre sâkinlerinden Mustafa nâm kimesne fuzûlî müdâhaleden hâlî olmadığı beyânıyla kânûn üzere amel olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrî merkûm Ahmed tarafından bu def‘a bâ arz-ı hâl istid‘â olunmuş ve dîvân-ı hümâyûnum kaleminden kânûn ve muktezâsı suâl olundukda arazinin derece-i kâbiliyetine göre bir veya iki sene ve hasbe’l-mevki‘ şâzz olarak daha ziyâdece mücerred dinlendirmek veyahud tarlayı su basup bir müddetden sonra su çekilerek zirâ‘ate salâhiyet kesb edinceye kadar ol tarlayı hâlî bırakmağa lüzûm görünmek ve esîr olmak gibi a‘zâr-ı sahîhadan biri tahakkuk etmeksizin bir tarlayı mutasarrıfı zirâ‘at etmeyüp ve i‘âre veya îcâr sûretiyle dahi itdirmeyüp de üç sene ale’t-tevâlî ta‘tîl eder ise gerek arazinin olduğu mahalde olsun ve gerek müddet-i sefer ba‘îd olan mahalde bulunsun ol tarla müstehakk-ı tapu olup mutasarrıf-ı sâbıkı mücerreden tefevvüze tâlib olur ise bedel-i misliyle yeniden âna tefvîz olunur tâlib olmaz ise ol vakit bi’l-müzâyede tâlibine ihâle kılınır diyü kânûn-ı cedîd-i hümâyûnumun altmış sekizinci maddesinde mûnderic olup mûnâza‘un fihâ olan tarlaları merkûm Ahmed zabt eder iken zirâ‘at etmeyüp üç sene ale’t-tevâlî bilâ mâni‘ boz ve hâlî bıragup müstehakk-ı tapu olarak bedel-i misliyle mücerreden tefevvüze tâlib

Sayfa 24

olmadığından merkûm Mustafa bi'l-müzâyede sâhib olunmak tapu-yı misliyle almış ise müdâhale eylemesi hasbe'l-kânûn yolunda olup eğer böyle olmayup da fi'l-hakîka merkûm Ahmed ol yerlere babasından müntakilen mutasarrıf olarak zabt ve beher sene zirâ'at ve oşrin edâ edegelir iken merkûm fuzûlî müdâhale eylediği mahall-i nizâ' üzerinde me'mûrî hâzır olduğu hâlde hîn-i terâfu'da inde's-şer' ve'l-meclis tebeyyün eylediği sûretde men' u def' olunmak için emr-i şerîfim i'tâsı iktizâ eylediği kalem-i mezbûrdan tahrîr kılınmış olmağla siz ki vâlî-i müşâr ve nâib ve müftî vesâir mûmâ ileyhimsiz husûs-ı mezbûrî şer'-i şerîfe ve bâlâda muharrer kânûn-ı cedîde tatbîk eylediği ber vech-i hakkâniyet rü'yet birle fi'l-hakîka merkûm Mustafa'nın ol yerlere müdâhaleleri kânûn-ı cedîd-i hümâyûnumun hilâfı olduğu mahall-i nizâ' üzerinde me'mûrî hâzır olduğu hâlde hîn-i terâfu'da inde's-şer' ve'l-meclis tebeyyün eylediği sûretde men' u def'î husûsuna mübâderet husûs-ı mezbûr ilâ âhirihi dikkat ve keyfiyetin kaydı bâlâsına şerh verilmek üzere derbâr-ı şevket-karâr-ı mülûkâneme inhâ ve iş'ârına müsâra'at eylemeniz bâbında.

Fî evâil-i R sene 76

Hasbi

Sâhibi matlûb etmemiş olduğundan emr-i âlîsi battâlda hıfz olunmuştur.

Mülhakâtıyla Trabzon eyalet valisi ve mecâdiye nişân-ı hümâyûnumun birinci rütbesinin hâiz ve hâmilî vezîrim el-Hâcc Ahmed İzzet Paşa iclâlehuya ve Sürmene kazâsı nâibine ve müdür-i kazâ ve vücûh-ı memlekete hüküm ki

Ali nâm kimesnenin Sürmene kazâsına tâbi' Hazine karyesinde kâin bâ hüccet-i şer'îyye mülkiyet üzere mutasarrıf olduğu kürûmı mevcûd iki kıt'a bâğına karye-i mezbûre sâkinlerinden ve tebe'a-i devlet-i aliyyemden Boyoli (?) ve karındaşı Yani ve Hasan Cebeoğlu fuzûlî müdâhaleden hâlî olmadıkları merkûm Ali tarafından mukaddemâ bâ arz-ı hâl inhâ olunduğuna binâen mahallinde şer'le rü'yet olunmak bâbında iki yüz yetmiş üç senesi evâhir-i Cemâziye'l-evvelisinde başka ve ba'dehu te'kîdi hâvî iki yüz yetmiş beş senesi evâsıt-ı Cemâziye'l-evvelisinde başka sâdır olan emr-i şerîfim mücebince Sürmene kazâsına tâbi'

Alev karyesi ahalisinden olup bundan akdem vefât eden Mustafa ibni Bilal bin Abdullah'ın verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Naile Hatun ibneti Hasan bin Abdurrahman ile sulbî kebîr oğulları Ali ve asâkir-i bahriye-i şâhânem mülâzımlarından Mehmed Temel ve sulbiye kebîre kızları Ayişe ve Penbe ve Fatıma hatunlara münhasıra ve tashîh-i mesele-i mîrâsları sekiz sehmden olup sihâm-ı mezkûreden bir sehmi zevce-i mezbûre Naile Hatun'a ve birer sehmden üç sehmi ebnân-ı mezbûrân Ayişe ve Penbe ve Fatıma hatunlara ve ikişer sehmden dört sehmi ebnân-ı mezbûrân Ali ve Mehmed Temel'e isâbeti lede'ş-şer'ü'l-enver mütehakkık oldukdan sonra nefisinden asîl ve zevce-i mezbûre Naile Hatun ile li ebeveyn er ve kız karındaşları mezbûrân Ayişe ve Penbe ve Fatıma hatunlar ve Ali taraflarından zikri âtî husûsunda vekîl olduğu zât-ı mezbûrânı bi'l-ma'rifeti'ş-şer'iyye ârifân Hasan bin Osman ve Mustafa ibni Memiş nâm kimesneler şehâdetleriyle ber nehc-i şer'î sâbit ve sübût-ı vekâletine hükm-i şer'î lâhık olan ibn-i kebîr-i mezbûr Mehmed Temel kazâ-i mezkûrede akd olunan meclis-i şer'-i enverde karye-i mezkûre mütemekkinlerinden ve Devlet-i aliyem tebe'asından olup zikri âtî menzile bi'l-irâe vaz'-ı yedi ber nehc-i şer'î sâbit ve mütehakkık olan Yano veledi Zamen (?) muvâcehesinde karye-i mezkûre ahalisinden Hasan bin Osman hâzır olduğu hâlde karye-i mezkûrede kâin bir bâb mülk menzil benimle müvekkillerim mezbûrânun mûrisimiz babamız müteveffâ-yı merkûm Mustafa'nın hayatında babasından müntakil ve mevrûs dâhil-i havza-i tasarruf ve vaz'-ı yedinde iken hâzır-ı mezbûr Hasan hüccet ile şer'den zimmetinde iki yüz guruş alacak hakkıma bedel takâs ve mahsûb olmak üzere menzil-i mezkûrî bana ferâğ ve tefvîz eyle diyü babam müteveffâyı mezbûrdan hayatında teferru' ve şîrâya tâlib olduğundan babamız müteveffâ-yı mezbûr dahi imtinâ' etmekle hâzır-ı mezbûr hüsn-i tehdîdini îkâ'a kâdir olmağla babamız müteveffâ-yı mezbûrî hayatında tehdîd ve ikrâh-ı mu'teber-i şer'î ile ikrâhen menzil-i mezkûrî bundan mukaddem fuzûlî ve bi-gayr-ı hakk zabt ve vaz'-ı yed eyledikten sonra hâzır-ı mezbûr Hasan babamız müteveffâ-yı mezbûrun hayatında izn ve icâzeti olmaksızın menzil-i mezkûrî merkûm Yano'ya semen-i ma'lûm mukâbelesinde bey' ve temlîk etdikde ol dahi iştirâ ve temellük ve kabûl etmeğle babamız müteveffâ-yı mezbûr hayatında menzil-i mezkûrî mürûr-ı zamân bulunmaksızın birkaç def'a huzûr-ı şer'de merkûm Yano'dan da'vâ tasaddî eylediyse de merkûm Yano merkûm Hasan'a iştirâda hâzır-ı mezbûr Hasan'ın vech-i meşrûh üzere cebr ve kerhi babamız müteveffâ-yı mezbûrun vefâtına kadar

mütevâlî ve müstemir olduğundan babamız müteveffâ-yı mezbûr Mustafa'ya ihbâr birle kirâh-ı mu'tebere ile da'vâdan men' ve ol vechile babamız müteveffâ-yı mezbûr Mustafa menzil-i mezkûrî hayatında da'vâya zafer bulamayıp bundan beş sene mukaddem babamız mezbûr Mustafa vefât etmeğle meccânen menzil-i mezkûrî dahi tashîh-i mezkûr üzre vâlidemiz müvekkilem zevce-i mezbûre Naile Hatun ile li ebeveyn er ve kız karındaşlarım müvekkillerim mezbûrûna mevrûs olmağla suâl olunup menzil-i mezkûrdan kefi yed birle mahallinde benimle vâlidemiz zevce-i mezbûre ile er ve kız karındaşlarım müvekkillerim mezbûrûna red ve teslîme merkûm Yano'ya tenbîh olunmak bi'l-asâle ve bi'l-vekâle matlûbumdur diyü da'vâ etdikde merkûm Yano dahi cevâbında menzil-i mezkûrî hâzır-ı mezbûr Hasan'dan takdîm ve iştirâ birle vaz'-ı yedini ikrâr müdde'î-i asîl ve vekîl mezbûr Mehmed Temel'in ber tafsîl mezkûr müdde'âsını hâzır-ı mezbûr Hasan ile ma'an inkâr idicek müdde'î-i asîl ve vekîl mezbûr Mehmed Temel ber vech-i muharrer müdde'âsını her biri mahallerinde lede't-tezkiye adl ve makbûlü'ş-şehâde idükleri ihbâr olunan karye-i mezbûre ahalisinden Kara Mustafa oğlu Hasan bin Hamza ve Sofioğlu Ahmed bin Ali nâm kimesneler şehâdetleriyle bi'l-muvâcehe vech-i şurû'ı üzre isbât etmeğın mücebince menzil-i mezkûrdan kefi yed birle mahallinde asîl ve vekîl mezbûr Mehmed Temel ve Ali ile müvekkilleri mezbûrûn Naile ve Ayişe ve Penbe ve Fatıma hatunlara red ve teslîme mezbûr Yano'ya tenbîh olunduğunu nâtık taraf-ı şer'eden i'lâm-ı şer'î verilmişiken merkûm Yano bu esnâda mugâyir-i i'lâm-ı şer'î yine müdâhaleden hâlî olmadığı beyânıyla ol bâbda emr-i şerîfim sudûrî bu def'a bâ arz-ı hâl istid'â ve niyâz ve i'lâm-ı mezkûr dahi takdîm ve ibrâz kılınmış ve i'lâm-ı mezkûr meâli usûlüne muvâfık idüğü cânib-i fetvâhâneden işâret kılınmış olmağla siz ki vâlî-i müşâr ve nâib vesâir mûmâ ileyhimsiz husûs-ı mezbûr inhâ ve i'lâm olunduğu üzre olduğu halde menzil-i mezkûre merkûm Yano tarafından bî-vech ve mugâyir-i i'lâm-ı şer'î dahl ü ta'arruz etdirilmeyüp ma'rifet-i şer'le men' u def'i husûsuna mübâderet eylemeniz bâbında.

Fî evâsıt-ı R sene 276

Lebiba

Sayfa 25

Bu dahi

Mülhakâtıyla Trabzon eyalet valisi ve mecâdiye nişân-ı hümâyûnumun birinci rütbesinin hâiz ve hâmilî vezîrim el-Hâcc Ahmed İzzet Paşa iclâlehuya ve Sürmene kazâsı nâibine ve müdür-i kazâ ve vücûh-ı memlekete hüküm ki

Sürmene kazâsına tâbi‘ Alev karyesi ahalisinden olup bundan akdem vefât eden Mustafa ibni Bilal bin Abdullah’ın verâseti sulbî kebîr oğulları Ali ve asâkir-i bahriye-i şâhânem mülâzımlarından Mehmed Temel ve sulbiye kebîre kızları Ayişe ve Penbe ve Fatıma hatunlara münhasıra olduğu lede’ş-şer‘î-l-enver zâhir ve mütehakkık oldukdan sonra kendüden asîl ve li ebeveyn er ve kız karındaşları mezbûrûn Ali ve Ayişe ve Penbe ve Fatıma hatunlar taraflarından zikri âtî husûsda vekîl olduğu bi’l-ma‘rifeti’ş-şer‘iyye ârifân olan Hasan bin Osman ve Mustafa ibni Memiş nâm kimesneler şehâdetleriyle ber nehc-i şer‘î sâbit ve sübût-ı vekâletine hükmi şer‘î lâhık olan ibn-i kebîr-i mezbûr Mehmed Temel kazâ-i mezkûrede akd olunan meclis-i şer‘de yine karye-i mezkûre mütemekkinlerinden ve devlet-i aliyyem tebe‘asından olup zikri âtî bir kıt‘a tarlaya bi’l-irâe vaz‘-ı yedi ber nehc-i şer‘î sâbit ve mütehakkık olan Boyoli veledi Fako muvâcehesinde sâhib-i arz me‘mûrî hâzır oldukları hâlde karye-i mezbûrede vâkı‘ bir kıt‘a tarla babamız müteveffâ-yı mezbûr Mustafa’nın hayatında babasından müntakil dâhil-i havza-i tasarrufunda iken hâzır-ı mezbûr Hasan hüccet ile şer‘den zimmetinde iki yüz guruş alacağıma bedel takâs ve mahsûb olmak üzere tarla-yı mezkûrî bana ferâğ ve tefvîz eyle diyü babamız müteveffâ-yı mezbûrun hayatında teferruğa tâlib olduğundan babamız müteveffâ-yı mezbûr dahi imtinâ‘ etmekle hâzır-ı mezbûr Hasan tehdîdini îkâ‘a kâdir olmağla babamız müteveffâ-yı mezbûrî hayatında tehdîd ve ikrâh-ı mu‘tebere-i şer‘î ile ikrâh ve bilâ izn-i sâhib-i arz tarla-yı mezkûrî bundan akdem fuzûlî ve bi-gayr-ı hakk zabt ve vaz‘-ı yed etdikden sonra tarla-yı mezkûrî Boyoli’ye bedel-i ma‘lûm ve makbûza bilâ izn-i sâhib-i arz ferâğ ve tefvîz ol dahi ber vech-i muharrer teferruğ ve tefevvüz etmekle babamız müteveffâ-yı mezbûr hayatında tarla-yı mezkûrî mürûr-ı zamân bulunmaksızın birkaç def‘a huzûr-ı şer‘de merkûm Boyoli’den da‘vâya tesaddî etmeğle merkûm Boyoli tarla-yı mezkûrî hâzır-ı mezbûr Hasan’dan teferruğ eylediği cihetle

babamız müteveffâ-yı mezburun vefâtına kadar mütevâlî ve müstemir olduğundan babamız müteveffâ-yı mezbûr Mustafa'ya icbâr ve ikrâh-ı mu'teber-i şer'î ile cebr ve kerhle da'vâdan men' ve ol vechile babamız müteveffâ-yı mezbûr Mustafa tarla-yı mezkûr hayatında da'vâya zafer bulamayıp bundan beş sene mukaddem babamız merkûm Mustafa vefat etmeğle tarla-yı mezkûr meccânen intikâl-i âdî ile ancak benimle müvekkilim er ve kız karındaşlarım merkûm Ali ile mezbûrtân Ayişe ve Penbe ve Fatıma hatunlara intikâl etmeğle suâl olunup tarla-yı mezkûrdan kef-i yed birle sâhib-i arz me'mûrî re'yiyle mahallinde benimle er ve kız karındaşlarım müvekkilim mezbûrûna red ve teslîme merkûm Boyoli'ye tenbîh olunmak bi'l-asâle ve bi'l-vekâle matlûbumdur diyü da'va etdikde merkûm Boyoli cevâbında tarla-yı mezkûre hâzır-ı mezbûr Hasan'dan vaz'-ı yedini ikrâr müdde'î-i mezbûrun ber tafsîl-i mezkûr müdde'âsını hâzır-ı mezbûr Hasan ile ma'an inkâr idicek müdde'â ileyh ve vekîl-i mezbûr Mehmed Temel ber vech-i muharrer müdde'âsını her biri mahallerinde lede't-tezkiye adl ve makbûlü'ş-şehâde idükleri ihbâr olunan karye-i mezbûre ahalisinden Kara Mustafa oğlu Hasan bin Hamza ve Sofioğlu Ahmed bin Ali nâm kimesneler şehâdetleriyle bi'l-muvâcehe vech-i şer'î üzre isbât etmeğın mücebince tarla-yı mezkûrdan kef-i yed birle sâhib-i arz me'mûrî ma'rifetiyle mahallinde asîl-i mezbûr Mehmed Temel ile müvekkileleri er ve kız karındaşları mezbûrûna red ve teslîme mezbûr Boyoli'ye tenbîh olunduğunu nâtık taraf-ı şer'den i'lâm-ı şer'î verilmişiken merkûm Boyoli mugâyir-i i'lâm-ı şer'î yine müdâhaladen hâlî olmadığı beyânıyla ol bâbda emr-i şerîfim sudûrî bu def'a bâ arz-ı hâl istid'â ve niyâz ve i'lâm-ı mezkûr dahi takdîm ve ibrâz kılınmış ve i'lâm-ı mezkûr meâlî usûlüne muvâfık idüğü cânib-i fetvâhâneden işâret olunmuş ve dîvân-ı hümâyûnum kaleminden kânûnı suâl olundukda tehdîdini îkâ'a muktedir olan eşhâsın cebr ve ikrâhıyla arazi-i mîriye ve mevkûfenin ferâğı mu'teber değildir ve bir kimse böyle cebr ve ikrâh ile teferruğ eylediği araziyi âhara ferâğ etmiş veyahud fevt olup da ol arazi evlâdına babasına veya anasına intikâl eylemiş veyahud ânlardan birisi olmadığı hâlde fevt olmasıyla mahlûl olsa bile fâriğ bulunan kimsenin ikrâh da'vâsına salâhiyeti olacağı misillü fâriğ fevt oldukdan sonra evlâdının yahud babasının veya anasının ikrâh da'vâsına salâhiyeti vardır ammâ böyle hakk-ı intikâle nâil olan varisi olmayarak fevt oldukda ol araziye mahlûl nazarıyla bakılmayup her kimin yedinde ise elyakk (?) kılınur diyü kânûn-ı cedîd-i hümâyûnumun yüz on üçüncü maddesinde mûnderic olmağla siz ki vâlî-i müşâr ve nâib vesâir mûmâ ileyhimsiz

husûs-ı mezbûr inhâ ve i'lâm olunduğu üzre olduğu hâlde münâza'un fihâ olan arazi merkûmân Ali ve Mehmed Temel ile ve mezbûrûn Ayişe ve Penbe ve Fatıma taraflarından zabt u zirâ'at itdirüp merkûm Boyoli tarafından mugâyir-i i'lâm-ı şer'î ve münâfî-i kânûn dahl ü ta'arruz etdirilmeyüp ma'rifet-i şer'le men' u def'i husûsuna mübâderet eylemeniz bâbında.

Fî evâsıt-ı R sene 276

Lebibâ

Mülhakâtıyla Trabzon eyalet valisi ve mecîdiye nişân-ı hümâyûnumun birinci rütbesinin hâiz ve hâмили vezîrim el-Hâcc Ahmed İzzet Paşa iclâlehuya ve Keşab kazâsı nâibine ve müdür-i kazâ ve vücûh-ı memlekete hüküm

Mehmed nâm kimesne kendü hâlinde arzıyla mukayyed olup kimesneye deyn ve kefâleti ve üzerine dahi şuhûd-ı udûl ile şer'an bir nesne sâbit ve zâhir olmuş değil iken kazâ-i mezbûr sâkinlerinden Tekeroğlu İmam Mehmed nâm kimesne kendü hâlinde olmadığından merkûmdan on bir bin guruş hilâf-ı şer'-i şerîf fuzûlî ahz idüp gadr eylediği beyânıyla

Sayfa 26

mahallinde şer'le rü'yet ve ihkâk-ı hakk olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûru merkûm Mehmed tarafından bu def'a bâ arz-ı hâl istid'â olunmuş olmağla siz ki vâlî-i müşâr ve nâib vesâir mûmâ ileyhimsiz ma'rifetiniz ile tarafeyni mahallinde meclis-i memlekete ihzâr ve bi'l-muvâcehe ber nehc-i şer'î terâfu' ederek husûs-ı mezbûr inhâ olunduğu üzre olduğu ve bilâ özr-i şer'î on beş sene mürûr eylemediği inde'ŝ-şer' ve'l-meclis tebeyyün eylediği hâlde ba'de's-sübût ber muktezâ-yı şer'-i mutahhar icrâ-yı şer'-i şerîf ve ihkâk-ı hakka mübâderet ve husûs-ı mezbûr ilâ âhirihi dikkat ve keyfiyetin kaydı bâlâsına şerh verilmek üzere derbâr-ı şevket-karâr-ı mülûkâneme inhâ ve iş'ârına müsâra'at eylemeniz bâbında.

Fî evâil-i R sene 276

İhya

Mülhakâtıyla Trabzon eyalet valisi ve mecîdiye nişân-ı hümâyûnumun birinci rütbesinin hâiz ve hâmilî vezîrim el-Hâcc İzzet Paşa iclâlehuya ve Trabzon mollasına ve müftüsine ve a'zâ-yı meclis-i memlekete hüküm

Asâkir-i bahriye-i şâhânem binbaşılardan Mir Mustafa'nın babası Mehmed bundan akdem fevt oldukda Trabzon kazâsında kâin bâ hüccet-i şer'iyeye mülkiyet üzere mutasarrıf olduğu beş bâb menzil arsasıyla eşcârı mevcûd sekiz kıt'a bağçe ve kürûmı mevcûd bir kıt'a bağı bi'l-irsi's-şer'î oğlu mîr-i merkûma intikâl etmişiken kazâ-i mezbûr sâkinlerinden Hasan ve Mahmud ve İbrahim nâm kimesneler emlâk-ı mezkûreyi hilâf-ı şer'-i şerîf fuzûlî zabt idüp gadr eyledikleri ve tarafından asâkir-i redîfe-i şâhânem miralaylarından iftihâr Halil Bey zîde ikbâlehuyu vekîl nasb etmiş olduğu mîr-i mûmâ ileyh tarafından mukaddemâ bâ arz-ı hâl inhâ olunduğuna binâen mahallinde şer'le rü'yet ve ihkâk-ı hakk olunmak bâbında iki yüz yetmiş beş senesi evâil-i zi'l-hiccesinde sâdır olan emr-i şerîfim mahalline vâsıl olmaksızın mîr-i mûmâ ileyhın mağrûkan irtihâlî vukû' bulmuş ve oğlu Mir Ali ve kızı Canan nâm sagîr ve sagîreyi terk etmiş olduğu ve tarafından mûmâ ileyh Halil Bey'i vekîl nasb ve ta'yîn eylediği beyânıyla ol bâbda emr-i şerîfim sudûru sagîr ve sagîre-i mezbûrenin bâ hüccet-i şer'iyeye vasîleri asâkir-i bahriye-i şâhânem zâbitânından kıdvetü'l-emâcid ve'l-ekârim Hüseyin zîde mecduhu tarafından bâ arz-ı hâl istid'â olunmuş olmağla siz ki vâlî-i müşâr ve mevlânâ ve müftî-i mûmâ ileyhimsiz ma'rifetiniz ile merkûmûnı mahallinde meclis-i memlekete ihzâr ve vekîl-i mûmâ ileyh ile bi'l-muvâcehe ber nehc-i şer'î terâfu' ederek husûs-ı mezbûr inhâ olunduğu inde's-şer' ve'l-meclis tebeyyün ve tahakkuk eylediği halde müteveffâ-yı merkûm Mehmed'den oğlu müteveffâ-yı mîr-i mûmâ ileyhe ve ânın dahi vefâtından sagîr ve sagîrelere intikâl idüp elyevm merkûmûnun fuzûlî zabtlarında olan emlâk-ı mezkûreyi ba'de's-sübût hükm idüp vekîl-i mûmâ ileyhe alıverilip icrâ-yı şer'-i şerîf ve ihkâk-ı hakka mübâderet ve husûs-ı mezbûr ilâ âhirihi dikkat ve keyfiyetin kaydı bâlâsına şerh verilmek üzere derbâr-ı şevket-karâr-ı mülûkâneme inhâ ve iş'ârına müsâra'at eylemeniz bâbında.

Fî evâil-i Câ sene 276

Hasbi

Mülhakâtıyla Trabzon eyalet valisi ve mecîdiye nişân-ı hümâyûnumun birinci rütbesinin hâiz ve hâmili vezîrim el-Hâcc Ahmed İzzet Paşa iclâlehuya ve Trabzon mollâsına ve müftîsi ve a'zâ-yı meclis-i memleket zîde ilmuhuya hüküm

Asâkir-i bahriye-i şâhânem binbaşlarından Mîr Mustafa'nın babası Mehmed nâm kimesne Trabzon kazâsı toprağında vâkı' ma'lûmetü'l-hudûd tarla ve kadîmî otu biçilür çayıra ma'mûlun bih tapu senediyle mutasarrıfiken fevt oldukda tarla ve çayırlar hasbe'l-kânûn meccânen oğlu mîr-i mûmâ ileyh Mustafa'ya intikâl idüp harc-ı intikâlini me'mûruna edâ etmek üzere iken kazâ-i mezbûr sâkinlerinden Hasan ve Mahmud ve İbrahim nâm kimesneler fuzûlî zabt idüp gadr eyledikleri ve tarafından asâkir-i redif-i şâhânem miralaylarından iftihârü'l-ümerâi'l-mükerremîn Halil Bey zîde ikbâlehuyu vekîl nasb etmiş olduğu mîr-i mûmâ ileyh tarafından mukaddemâ bâ arz-ı hâl inhâ olunduğuna binâen kânûn üzere amel olunmak bâbında iki yüz yetmiş beş senesi evâil-i Zi'l-hiccesinde sâdır olan emr-i şerîfim mahalline vâsıl olmaksızın mîr-i mûmâ ileyhın mağrûkan irtihâli vukû' bulmuş ve oğlu Mir Ali ve kızı Canan nâm sagîr ve sagîreyi terk etmiş olduğu ve tarafından mûmâ ileyh Halil Bey'i vekîl nasb ve ta'yîn eylediği beyânıyla ol bâbda emr-i şerîfim sudûru sagîr ve sagîre-i mezbûrenin bâ hüccet-i şer'iyeye vasîleri asâkir-i bahriye-i şâhânem zâbitânından kıdvetü'l-emâsil ve'l-ekârim Hüseyin zîde mecduhu tarafından bâ arz-ı hâl istid'â olunup dîvân-ı hümâyûnum kalemi kuyûduna mürâca'at ve kânûn ve muktezâsı suâl oldukda ber vech-i muharrer mîr-i müteveffâ-yı mûmâ ileyhe emr-i şerîfim verildiği ve arazi-i mîriye ve mevkûfe mutasarrıf ve mutasarrıfelerinden biri fevt oldukda uhdesinde olan arazi ve çayır erkek ve kız evladına gerek arazinin olduğu mahalde bulunsunlar ve gerek diyâr-ı âharda olsunlar meccânen ve bilâ bedel mütesâviyen intikâl eyler yalnız erkek ve yahud yalnız kız evladı olur ise kezalik bilâ bedel müstakillen intikâl eder arazi mutasarrıflarından biri fevt olup da zevcesi hâmile bulunduğu hâlde ol arazi hamlin zuhûruna kadar tevkîf olunur diyü kânûn-ı cedîdi

A_{DVNSAHK_TZ___d_00008_00015

Sayfa 27

hümâyûnumun elli dördüncü maddesinde mûnderic olduğuna binâen mûnâza'un fihâ olan tarla ve kadîmî otu biçilür çayıra mîr-i müteveffâ-yı mûmâ ileyhın babası merkûm Mehmed bâ tapu mutasarrıfiken hâl-i hayatında hakk-ı tasarrufunu

rızâsı ve sâhib-i arz ma‘rifetiyle merkûmûn Hasan ve Mahmud ve İbrahim’e ferâğ ve tefvîz etmiş ve yedlerine ma‘mûlun bih sened verilmiş ise zabt eylemeleri hasbe’l-kânûn yolunda olup eğer böyle olmayup da fi’l-hakîka mîr-i müteveffâ-yı mûmâ ileyhın babası merkûm ol tarla ve kadîmî otu biçilür çayıra ma‘mûlun-bih tapu senediyle mutasarrıfiken fevt oldukda ol tarla ve çayır oğlu müteveffâ-yı mîr-i mûmâ ileyhe ba‘de’l-intikâl merkûmûn fuzûlî zabt idüp kable’l-istirdâd mîr-i mûmâ ileyhın mağrûkan vefâtı hasebiyle zikr olunan arazi ve çayır meccânen ve mütesâviyen oğlu merkûm Ali ve sulbiye kızı Canan’a intikâl itmişiken zikr olunan arazi ve çayırına merkûmûnun fuzûlî zabtlarında olduğu mahall-i nizâ‘ üzerinde me’mûrî dahi olduğu halde hîn-i terâfu‘larında tebeyyün eylediği üzre harc-ı intikâlini me’mûruna edâ ile arazi ve çayır-ı mezkûr bi’l-vesâye merkûm Hüseyin’e aliverilip ber mûceb-i nizâm tesviye olunmak için emr-i şerîfim i’tâsı iktizâ eylediği kalem-i mezbûrdan tahrîr kılınmış olmağla siz ki vâlî-i müşâr ve mevlânâ ve müftî vesâir mûmâ ileyhimsiz husûs-ı mezbûrî şer‘-i şerîf ve kânûn-ı cedîd-i pâdişâhâneme tatbîk ederek ber vech-i hakkâniyet rü’yet birle fi’l-hakîka merkûmûnun ol tarla ve çayırını mukaddem ve mu’ahhar zabt eylemeleri kânûn-ı cedîd-i hümâyûnumun hilâfı bulunduğu mahall-i nizâ‘ üzerinde me’mûrî hâzır olduğu hâlde hîn-i terâfu‘larında tebeyyün eylediği sûretde ol arazi ve çayır bi’l-vesâye merkûm Hüseyin’e aliverilip ber mûceb-i nizâm tesviyesi husûsuna mübâderet ve husûs-ı mezbûr ilâ âhirihi dikkat ve keyfiyetin kaydı bâlâsına şerh verilmek üzre derbâr-ı şevket-karâr-ı mülûkâneme inhâ ve iş‘ârına müsâra‘at eylemeniz bâbında.

Fî evâil-i Câ sene 276

Hasbi

Mülhakâtıyla Trabzon eyalet valisi ve mecâdiye nişân-ı hümâyûnumun birinci rütbesinin hâiz ve hâmilî vezîrim el-Hâcc Ahmed İzzet Paşa iclâlehuya ve Trabzon mollâsına ve müftîsine ve a‘zâ-yı meclis-i memlekete hüküm

Tebe‘a-i Devlet-i aliyyemden Artin ve Kirhor ve Mikail’in Trabzon kazâsı sâkinlerinden Hüseyin nâm kimesneye üç bin ve Süleyman nâm kimesneye sekiz bin ve Molla Şeyh nâm kimesneye dört yüz ve Memişoğlu’na sekiz yüz kırk ve Mustafa’nın oğluna bin otuz iki ve Abdal Mehmed nâm kimesneye iki bin yüz

altmış ve Köseoğlu'na sekiz yüz altmış dört ve Çolak Laz'a iki bin beş yüz ve tebe'a-i Devlet-i aliyyemden Uğur'a iki yüz ve Lazoğlu'na bin yüz guruh deynleri olup mebâliğ-i mezbûreyi def'aten edâya kudretleri yoğiken dâyinleri merkûmûna def'aten talebiyle tazyîkden hâlî olmadıkları beyânıyla ol bâbda emr-i şerîfim sudûrı merkûmûn Artin ve Kirhor ve Mikail taraflarından bu def'a bâ arz-ı hâl istid'â olunmuş ve kuyûda mürâca'at ve muktezâsı dîvân-ı hümâyûnum kaleminden suâl olundukda bu makûle taksît ve murâbaha hakkında irâde-i seniyye-i şâhânemle mü'esses olan nizâm iki yüz altmış sekiz senesi evâsıt-ı Cemâziye'l-ahiresinde evâmir-i aliyyemle memâlik-i mahrûseme neşr ve i'lân olduğundan husûs-ı mezbûr inhâ olduğü üzre ise mahalli sicilinde mukayyed mârru'z-zikr emr-i âlişânımda münderic nizâma tatbîkan meclis-i memleketde rü'yet olunmak için emr-i şerîfim i'tâsı iktizâ eylediği kalem-i mezbûrdan tahrîr kılınmış olmağla siz ki vâlî-i müşâr ve mevlânâ ve müftî vesâir mûmâ ileyhimsiz keyfiyet ma'lûmunuz oldukda ber minvâl-i muharrer merkûmûnun def'aten edâ-yı deyne iktidârları olup olmadığı dâyinleri muvâcehesinde meclisce bi't-tahakkuk tebeyyün eylediği hâlde nizâm-ı mezkûre tatbîkan iktizâsının icrâsıyla keyfiyetin bu tarafa inhâ ve iş'ârına mübâderet ve hilâf-ı şer'-i şerîf ve mugâyir-i nizâm hâl ve hareketden mücânebet eylemeniz bâbında.

Fî evâil-i Câ sene 76

Hayret

Mülhakâtıyla Trabzon eyalet valisi ve mecîdiye nişân-ı hümâyûnumun birinci rütbesinin hâiz ve hâmilî vezîrim el-Hâcc Ahmed İzzet Paşa iclâlehuya ve mîrmîrân-ı kirâmımdan Lazistan sancağı kâimmakâmı Alaaddin Paşa dâme ikbâlehuya ve Hopa kazâsı nâibine ve müdîr-i kazâ ve vücûh-ı memlekete hüküm ki

Hasan nâm kimesne Hopa kazâsı toprağında vâkı' ma'mûlun bih tapu senediyle mutasarrıf olduğü ma'lûmetü'l-hudûd tarlalarını hâl-i hayatında hakk-ı tasarrufunu rızâsı ve sâhib-i arz ma'rifetiyle kazâ-i mezbûr sâkinlerinden İbrahim nâm kimesneye ferâğ ve tefvîz ve merkûm dahi tefevvüz ve kabûl birle yedine verilen tapu senedi mücebince zabt ve zirâ'at ve öşrin edâ edegelim dahl olunmak icâb etmez iken müteveffâ-yı merkûmun karındaşı kazâ-i mezbûr sâkinlerinden

Mustafa nâm kimesne fuzûlî müdâhaleden hâlî olmadığı beyânıyla kânûn üzre amel olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûru merkûm İbrahim tarafından bu def'a bâ arz-ı hâl istid'â olunmuş ve dîvân-ı hümâyûnum kaleminden kânûn ve muktezâsı suâl olundukda iki yüz altmış üç senesi Cemâziye'l-evvelisi guresinden sonra oğlu ve kızı kalmayan müteveffânın yerleri bî-garaz

Sayfa 28

erbâb-ı vukûfun takdîr eyledikleri tapu-yı misliyle on seneye değin baba bir er karındaşına verilmiş tarih-i mezkûrda tanzîm olunmuş olan kânûnda münderic olup münâza'un fihâ olan tarlalara merkûm Hasan bâ tapu mutasarrıfiken fevt oldukda oğlu ve kızı kalmayup tasarrufunda olan yerleri tapuya müstehakk ve hakk-ı tapu bî-garaz erbâb-ı vukûfun takrîr eyledikleri tapu-yı misliyle baba bir er karındaşı merkûm Mustafa'nın olduğuna binâen merkûm Mustafa on sene mürûr etmeksizin ol yerler bî-garaz erbâb-ı vukûfun takdîr eyledikleri tapu-yı misliyle almış ve yedine ma'mûlun bih sened verilmiş ise müdâhale eylemesi hasbe'l-kânûn yolunda olup eğer böyle olmayup da fi'l-hakîka merkûm Hasan ol yerlere ma'mûlun bih tapu senediyle mutasarrıfiken hâl-i hayatında hakk-ı tasarrufunu rızâsı ve sâhib-i arz ma'rifetiyle merkûm İbrahim'e ferâğ ve tefvîz ve merkûm dahi tefevvüz ve kabûl birle yedine verilen tapu senedi mücebince zabt ve zirâ'at ve oşrin edâ edegelir iken merkûm Mustafa fuzûlî müdâhale eylediği mahall-i nizâ' üzerinde me'mûrî hâzır olduğu halde hîn-i terâfu'da inde's-şer' ve'l-meclis tebeyyün eylediği sûretde men' u def' olunmak için emr-i şerîfim i'tâsı iktizâ eylediği kalem-i mezbûrdan tahrîr kılınmış olmağla siz ki vâlî-i müşâr ve kâimmakâm ve nâib vesâir mûmâ ileyhimsiz husûs-ı mezbûrî şer'-i şerîfe ve bâlâda muharrer kânûna tatbîk ederek ber vech-i hakkâniyet rû'yet birle fi'l-hakîka merkûm Mustafa'nın ol yerlere müdâhalesi hilâf-ı kânûn idüğü mahall-i nizâ' üzerinde me'mûrî hâzır olduğu hâlde hîn-i terâfu'da inde's-şer' ve'l-meclis tebeyyün eylediği sûretde men' u def'i husûsuna mübâderet ve husûs-ı mezbûr ilâ âhirihi dikkat ve keyfiyetin kaydı bâlâsına şerh verilmek üzre derbâr-ı şevketkarâr-ı mülûkâneme inhâ ve iş'ârına müsâra'at eylemeniz bâbında.

Fî evâil-i Câ sene 276

Lami'i

Mülhakâtıyla Trabzon eyalet valisi ve mecîdiye nişân-ı hümâyûnumun birinci rütbesinin hâiz ve hâmili vezîrim el-Hâcc Ahmed İzzet Paşa iclâlehuya ve mîrmîrân-ı kirâmımdan Lazistan sancağı kâimmakâmı Alaaddin Paşa dâme ikbâlehuya ve Hopa kazâsı nâibine ve müdür-i kazâ ve vücûh-ı memlekete hüküm İbrahim nâm kimesnenin Hopa kazâsına tâbi‘ Kevakuşehor (?) karyesi toprağında vâki‘ otuz seneden berü ma‘mûlun bih tapu senediyle mutasarrıf olduğu ma‘lûmetü’l-hudûd tarlalarını zabt ve beher sene zirâ‘at ve öşrûn edâ edegelip dahl olunmak icâb etmez iken karye-i mezbûr sâkinlerinden Kara Hasan oğlu Ali ve Hüseyin nâm kimesneler fuzûlî müdâhaleden hâlî olmadıkları beyânıyla kânûn üzere amel olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûru merkûm İbrahim tarafından bu def‘a bâ arz-ı hâl istid‘â olunmuş ve dîvân-ı hümâyûnum kaleminden kânûn ve muktezâsı suâl olundukda arazinin derece-i kâbiliyetine göre bir veya iki sene ve hasbe’l-mevki‘ şâzz olarak daha ziyâdece mücerred dinlendirmek ve yahud tarlayı su basup bir müddetden sonra su çekilerek zirâ‘ata salâhiyet kesb edinceye kadar ol tarlayı hâlî bırakmağa lüzûm görünmek ve esir olmak gibi a‘zâr-ı sahîhadan biri tahakkuk etmeksizin bir tarlayı mutasarrıfı zirâ‘at etmeyüp ve i‘âre veya icâr sûretiyle dahi etdirmeyüp de üç sene ale’t-tevâlî ta‘tîl eder ise gerek arazinin olduğu mahalde olsun ve gerek müddet-i ba‘îd olan mahalde bulunsun ol tarla müstehakk-ı tapu olup mutasarrıf-ı sâbıkı müceddeden tefevvüze tâlib olur ise bedel-i misliyle yeniden âna tefvîz olunur tâlib olmaz ise ol vakit bi’l-müzâyede tâlibine ihâle kılınır diyü kânûn-ı cedîd-i hümâyûnumun altmış sekizinci mâddesinde mûnderic olup münâza‘un fihâ olan tarlaları merkûm İbrahim zabt eder iken zirâ‘at etmeyüp üç sene ale’t-tevâlî bilâ mâni‘ boz ve hâlî bırakup müstehakk-ı tapu olarak bedel-i misliyle mücerreden tefevvüze tâlib olmadığından merkûmân Ali ve Hüseyin bi’l-müzâyede sâhib-i arz me’mûrî ma‘rifetiyle almış ve yedlerine ma‘mûlun bih sened verilmiş ise müdâhale eylemeleri hasbe’l-kânûn yolunda olup eğer böyle olmayup da fi’l-hakîka merkûm İbrahim ol yerlere otuz seneden berü ma‘mûlun bih tapu senediyle mutasarrıf olarak zabt ve beher sene zirâ‘at ve öşrûn edâ edegelür iken merkûmân fuzûlî müdâhale eyledikleri mahall-i nizâ‘ üzerinde me’mûrî hâzır olduğu hâlde hîn-i terâfu‘da inde’ş-şer‘ ve’l-meclis tebeyyün eylediği sûretde men‘ u def‘ olunmak için emr-i şerîfim i‘tâsı iktizâ eylediği kalem-i mezbûrdan temhîr kılınmış olmağla siz ki vâlî-i müşâr ve kâimmakâm ve nâib vesâir mûmâ ileyhimsiz husûs-ı mezbûrî şer‘-i şerîfe ve

bâlâda muharrer kânûn-ı cedîde tatbîk ederek ber vech-i hakkâniyet rü'yet birle fi'l-hakîka merkûmânın ol yerlere müdâhaleleri kânûn-ı cedîd-i hümâyûnumun hilâfi bulunduğu mahall-i nizâ' üzerinde me'mûrı hâzır olduğu hâlde hîn-i terâfu'da inde'ş-şer' ve'l-meclis tebeyyün eylediği sûretde men' u def'i husûsuna mübâderet ve husûs-ı mezbûr ilâ âhirihi dikkat ve keyfiyetin kaydı bâlâsına şerh verilmek üzre derbâr-ı şevket-karâr-ı mülûkâneme inhâ ve iş'ârına müsâra'at eylemeniz bâbında.

Fî evâil-i Câ sene 276

İhya

Der-zamân-ı sadr-ı sudûrü'l-vüzerâ hazret-i Mehmed Rüşdü Paşa

ve nâzır-ı umûr-ı hâriciye hazret-i müşârun ileyh

fi 29 Cumâde'l-ûlâ sene 276

Mülhakâtıyla Trabzon eyalet valisi ve mec'diye nişân-ı hümâyûnumun birinci rütbesinin hâiz ve hâмили vezîrim el-Hâcc Ahmed İzzet Paşa iclâlehuya ve Akçaabad kazâsı nâibine ve müdür-i kazâ ve vücûh-ı memlekete hüküm

Tebe'a-i Devlet-i aliyemden Nikoli'nin Akçaabad kazâsına tâbi' Zahor karyesi toprağında vâkı' ma'mûlun bih tapu senediyle mutasarrıf olduğu ma'lûmetü'l-hudûd tarlalarını zabt ve beher sene zirâ'at ve öşrûn edâ edegelir iken merkûm Nikoli bundan akdem diyâr-ı âhara gidüp zikr olunan tarlaları tarafından kız karındaşı Antosi'ye sipariş eylediğinden mezbûre zabt ve beher sene zirâ'at ve öşrû edâ olunagelür iken

A_{DVNSAHK_TZ___d_00008_00016

Sayfa 29

karye-i mezbûre sâkinlerinden ve tebe'a-i devlet-i aliyemden Yani ve Dimitri ve Borika ve İstefan fuzûlî zabt idüp gadr eyledikleri beyânıyla kânûn üzre amel olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûru merkûm Nikola tarafından bu def'a bâ arz-ı hâl istid'â olunmuş ve dîvân-ı hümâyûnumun kaleminden kânûn ve muktezâsı suâl olundukda müddet-i sefer ba'îd mahalde bulunup hayatı ma'lûm olan kimseye gerek zükûr ve gerek inâs gerek ebeveyninden ve gerek evlâdından arazi

intikâl etdikde ol kimse kendisine intikâl etmiş olan araziyi bizzat gelerek tasarruf etmeyip veyahud tarafından birini mektûbla ve âhar sûretle emîr-i zirâ'ate tevkîl eylemeyüp üç sene bilâ gadr mütevâliyen terk ve ta'tîl eylese ol arazi müstehakk tapu olur diyü kânûn-ı cedîd-i hümâyûnumun yetmiş dördüncü maddesinde münderic olduğuna binâen münâza'un fihâ olan tarlaları merkûm diyar-ı ahara gider oldukda tasarrufunda olan tarlaları tarafından sipariş eylediği kız karındaşı mezbûre Antosi zirâ'at etmeyüp üç sene ale't-tevâlî bilâ mâni' boz ve hâlî bırakıp müstehakk-ı tapu olarak bedel-i misliyle merkûmdan Yani ve Dimitri ve Borika ve İstefan sâhib-i arz me'mûrî tarafından tapu-yı misliyle almış ve yedlerine ma'mûlun bih sened verilmiş ise zabt eylemeleri hasbe'l-kânûn yolunda olup eğer böyle olmayup da fi'l-hakîka merkûm Nikola tarafından sipariş eylediği kız karındaşı mezbûre Antosi zabt ve beher sene zirâ'at ve oşrü me'mûruna edâ olunagelir iken merkûmûn fuzûlî zabt eyledikleri ve bilâ öZR-i şer'î on sene geçmediği mahall-i nizâ' üzerinde me'mûrî hâzır olduğu hâlde hîn-i terâfu'da inde's-şer' ve'l-meclis tebeyyün eylediği sûretde ol yerler me'mûrî ma'rifetiyle merkûm Nikola'ya alıverilip yedinde olan tapu senedi mücebince zabt ve tarafından zirâ'at etdirilmek için emr-i şerîfim i'tâsı iktizâ eylediği kalem-i mezbûrdan tahrîr kılınmış olmağla siz ki vâlî-i müşâr ve nâib vesâir mûmâ ileyhimsiz husûs-ı mezbûrî şer'-i şerîfe ve bâlâda muharrer kânûn-ı cedîde tatbîk ederek ber vech-i hakkâniyet rü'yet birle fi'l-hakîka merkûmûn Yani ve Dimitri ve Borika ve İstefan'ın ol yerleri zabt eylemeleri kânûn-ı cedîd-i hümâyûnumun hilâfî bulunduğu ve bilâ öZR-i şer'î on sene geçmediği mahall-i nizâ' üzerinde me'mûrî hâzır olduğu halde hîn-i terâfu'da inde's-şer' ve'l-meclis tebeyyün eylediği sûretde ol yerler me'mûrî ma'rifetiyle merkûm Nikola'ya alıverilip ber müceb-i nizâm tesviyesi husûsuna mübâderet ve husûs-ı mezbûr ilâ ahirihi dikkat ve keyfiyetin kaydı bâlâsına şerh verilmek üzere derbâr-ı şevket-karâr-ı mülûkâneme inhâ ve iş'ârına müsâra'at eylemeniz bâbında.

Fî evâhir-i Câ sene 276

Ataniş

Rumili beğlerbeğiliği payelülerinden Canik sancağı mutasarrıfı ve mecîdiye nişân-ı hümâyûnumun üçüncü rütbesinin hâiz ve hâмили Osman Paşa dâmet me‘âlihiye ve Arım kazâsı nâibine ve müdfîr-i kazâ ve vücûh-ı memlekete hüküm

Ökse kazâsına tâbi‘ Sungurlu nâm karye mütemekkinlerinden İstanbullu oğlu Makdisi Agob veledi Gazar mukaddemâ meclis-i şer‘de bin iki yüz kırk üç senesi şehir-i Rebiülevveli’nin evâsıtında merkûm Agob’un hâl-i sıgarında vasî-i mansûbı Mumcuoğlu Asador İstanbulluoğlu müteveffâ mühtedî el-Hâcc İbrahim’in sagîr oğulları Mehmed ve Mustafa ve Mahmud ve İsmail ve Ahmed nâm kimesneler ile sagîre kızı Fatıma’nın vasî-i muhtârı el-Hâcc Abdülhalim bin es-Seyyid Osman nâm kimesne Arım mahkemesinde meclis-i şer‘de vasîsi olduğum sagîr-i merkûm Makdisi Agob’un babası Gazar ile müteveffa el-Hâcc İbrahim’in li-ebeveyn karındaşları olup babaları Mardirus’dan mevrûs ve müntakil sermayeleri nisfîyet üzre beynlerinde mahlût ve kesb-i kârları dahi ale’l-iştirâk olup ol vechile iştirâken mutasarrıflar iken on üç sene mukaddem sagîr-i merkûm Makdisi Gazar fevt olup müteveffâ-yı mezbûr el-Hâcc İbrahim kable’l-islâm sekiz sene zarfında yine ke’l-evvel karındaşı oğlu sagîr Makdisi Agob ile islâma dâhil oluncaya değin gerek nukûd ve gerek zimemât ve gerek eşyâ ve gerek hayvânât min külli’l-vücûh sagîr-i merkûm ile ale’l-iştirâk tasarruf idüp ve sermaye malımız mahlût ve alâ hâle karındaşım oğlu Agob ile cümle hayvânât ve nukûd ve zimemât ve gerek eşyâmda benim müstakil malım yokdur cümlesi nisfîyet üzre karındaşım oğlu Agob’un malıdır diyü şeref-i islâmla müşerref oluncaya kadar emvâl-i mezkûrede şevketini kirâren ve mirâren ikrâr idüp islâma dâhil olduktan sonra merkûm Agob’un babası hâlik-i merkûm Makdisi Gazar’ın mâlı on bir re’s kısrak ve üç re’s camus ve altı re’s sığır hayvanatıdır dedikde müdde‘a aleyh vasî-i merkûm es-Seyyid Abdülhalim dahi efkâr edecek müdde‘î-i mersûmdan müdde‘âsına mutâbık beyyine taleb olundukda bî-garaz müslimîn mevsûku’l-kelim kimesnelerden hassa bağçe karyesi sâkinlerinden Serrâc Mehmed bin İbrahim ve Sarıcalı karyesinden el-Hâcc Halil ibni Mustafa nâm kimesneler meclis-i şer‘a hâzırân olup istişhâd olunduklarında müdde‘âsına mutâbık edâ-yı şehâdet-i şer‘iyye eylediklerinde ba‘de’t-ta‘dîl ve’t-tezkiye şehâdetleri hîn-i kabûlde dâfi‘ olup ve meclis-i ma‘kûd-ı mezkûrda huzzâr kuzzât-ı muvahhidîn vesâir cemm-i gafîr kimesneler dahi ber minvâl-i muharrer ikrâr-ı meşrûhunu her biri bi’t-tevâtür ba‘de’s-sübût mutasarrıfı mühtedî

Sayfa 30

İbrahim'in taht-ı tasarrufunda olan mârru'z-zikr hayvânât ve nükûd ve zimemât ve eşyânın nisfî merkûm Makdisi Agob'un malı ve mülk-i sarîhi olduğuna ve zabt ve tasarrufuna hükm ve tenbih olunarak hüccet-i şer'iyeye verildiği mukaddemâ bâ i'lâm ve tahrîrât inhâ olduğuna binâen Anadolu kâdîaskeri esbak i'lâmıyla iki yüz elli sekiz senesi evâsıt-ı Rebiülahiri'nde sâdır olan emr-i şerîfimin te'kîdini hâvî iki yüz altmış dört senesi evâsıt-ı Rebiülahiri'nde başka ve ba'dehu iki yüz yetmiş iki senesi evâhir-i Recebi'nde başka te'kîdi hâvî sâdır olan evâmir-i şerîfem dîvân-ı hümâyûnumda mukayyed olup el-hâletü hazîhi merkûm Agob'un südde-i sa'âdetime takdîm eylediği arz-ı hâlinde bu esnâda merkûm mühtedî İbrahim'in oğlu Mehmed nâm kimesne kâni' ve mündefi' olmayarak müdâhalesinde ısrâr birle nizâ'dan hâlî olmadığı beyânıyla ol bâbda te'kîdi hâvî emr-i şerîfim sudûrunu istid'â etmekden nâşî dîvân-ı hümâyûnumda mahfûz ahkâm-ı kuyûdâta teblîğ etdirildikde ber vech-i muharrer tevarih-i muhtelifede evâmir-i şerîfem verildiği mukayyed ve mastûr bulunmuş olmağla siz ki paşa-yı müşârun ileyh vesâir mûmâ ileyhimsiz husûs-ı mezbûr i'lâm ve inhâ olduğu üzere olduğu hâlde husûs-ı mezkûr zımında merkûm Mehmed tarafından mezbûr Makdisi Agob'a bî-vech ve mugâyir-i hüccet-i şer'iyeye vâkî' olan müdâhalesinin ma'rifet-i şer'le men' u def'i husûsuna mübâderet ve husûs-ı mezbûr ilâ âhirihi dikkat ve keyfiyetin kaydı bâlâsına şerh verilmek üzere derbâr-ı şevket-karâr-ı mülûkâneme inhâ ve iş'ârına müsâra'at eylemeniz bâbında.

Fî evâil-i Receb sene 276

Hasbî

Mülhakâtıyla Trabzon eyaleti valisi ve mecîdiye nişân-ı hümâyûnumun birinci rütbesinin hâiz ve hâmilî vezirim el-Hâcc Ahmed İzzet Paşa iclâlehuya ve rütbe-i sâlise ashâbından Gümüşhane kâimmakâmı Hüsni dâme mecduhuya ve Gümüşhane kazâsı nâibine ve a'zâ-yı meclis-i memlekete hüküm

Mehmed nâm kimesne Gümüşhane kazâsında kâin iki bâb menzil ve eşcârı mevcûd bir kıt'a bağçe ve bir kıt'a ahura ammisi Hafizoğlu A'mâ Ali dimeğle arîf kimesne ile bâ hüccet-i şer'iyeye mülkiyet üzere müşâ' ve müşterek mutasarrıflar iken ammisi merkûm emlâk-ı mezkûreden kendi hissesini zabta adem-i kanâ'at birle merkûm Mehmed'in hissesiyle ma'an ecânibden ve tebe'a-i devlet-i

aliyyemden Korfor'a bey' ve fûruht etmeğle şimdi ammisi merkûm fevt olmak murâbahasıyla merkûm Mehmed emlâk-i mezkûreden kendü hissesini merkûm Korfur'dan taleb eyledikde vermeyip gadr eylediği beyânıyla mahallinde şer'le rü'yet ve ihkâk-ı hakk olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûru merkûm Mehmed tarafından bu def'a bâ arz-ı hâl istid'â olunmuş olmağla siz ki vâlî-i müşâr ve kâimmakâm ve nâib vesâir mûmâ ileyhimsiz ma'rifetiniz ile tarafeyni mahallinde meclis-i memlekete ihzâr ve bi'l-muvâcehe ber nehc-i şer'î terâfu' ederek husûs-ı mezbûr inhâ olunduğu üzre olduğu ve bilâ özr-i şer'î on beş [sene] geçmediği inde'ş-şer' ve'l-meclis tebeyyün ve tahakkuk eylediği halde ba'de's-sübût ber muktezâ-yı şer'-i mutahhar icrâ-yı şer'-i şerîf ve ihkâk-ı hakka mübâderet ve husûs-ı mezbûr ilâ âhirihi dikkat ve keyfiyetin kaydı bâlâsına şerh verilmek üzre derbâr-ı şevket-karâr-ı mülûkâneme inhâ ve iş'ârına müsâra'at eylemeniz bâbında.

Fî evâil-i Receb sene 1276

Rasuhî

Mülhakâtıyla Trabzon eyaleti vâlisi ve mecâdiye nişân-ı hümâyûnumun birinci rütbesinin hâiz ve hâмили vezîrim el-Hâcc Ahmed İzzet Paşa iclâlehuya ve rütbe-i sâlise ashâbından Gümüşhane kâimmakâmı Hüsnü dâme mecduhuya ve Gümüşhane kazâsı nâibine ve a'zâ-yı meclis-i memlekete hüküm

Mehmed nâm kimesnenin vâlidesi Gümüşhane kazâsı sâkinelerinden Emine nam hatun bundan akdem müteveffîye oldukda bi'l-cümle emlâk ve emvâl ve eşyâsı bi'l-irsi'ş-şer'î oğlu merkum Mehmed'e intikâl etmişiken kazâ-i mezbûra tâbî' Zermut karyesi sâkinlerinden Molla Musa nâm kimesne validesi müteveffîye mezbûreden müntakil emlâk ve emvâl ve eşyâyı hilâf-ı şer'-i şerîf fuzûlî ahz ve zabt idüp gadr eylediği beyânıyla mahallinde şer'le rü'yet ve ihkâk-ı hakk olunmamak bâbında emr-i şerîfim sudûru merkûm Mehmed tarafından bu def'a bâ arz-ı hâl istid'â olunmuş olmağla siz ki vâlî-i müşâr ve kâimmakâm ve nâib vesâir mûmâ ileyhimsiz ma'rifetiniz ile merkûmı mahallinde meclis-i memlekete ihzâr ve merkûm Mehmed ile bi'l-muvâcehe ber nehc-i şer'î terâfu' ederek husûs-ı mezbûr inhâ olunduğu üzre olduğu ve bilâ özr-i şer'î on beş sene geçmediği inde'ş-şer' ve'l-meclis tebeyyün ve tahakkuk eylediği halde vâlidesi müteveffîye-i mezbûreden müntakil merkûmun hilâf-ı şer'-i şerîf fuzûlî ahz u zabt eylediği emlâk ve emvâl ve eşya her ne ise ba'de's-sübût hükm idüp merkûm Mehmed'e

aliverilip icrâ-yı şer‘-i şerîf ve ihkâk-ı hakka mübâderet ve husûs-ı mezbûr ilâ âhirihi dikkat ve keyfiyetin kaydı bâlâsına şerh verilmek üzere derbâr-ı şevketkarâr-ı mülûkâneme inhâ ve iş‘ârına müsâra‘at eylemeniz bâbında.

Fî evâil-i Receb sene 1276

Rasuhî

A_{DVNSAHK_TZ__d_00008_00017}

Sayfa 31

Mülhakâtıyla Trabzon valisi ve mecîdiye nişân-ı hümâyûnumun birinci rütbesinin hâiz ve hâмили vezîrim el-Hâcc Ahmed İzzet Paşa iclâlehuya ve rütbe-i sâlise ashâbından Gümüşhane kâimmakâmı Hüsnü dâme mecduhuya ve Gümüşhane kazâsı nâibine ve a‘zâ-yı meclis-i memlekete hüküm

Emine nâm hatun Gümüşhane kazâsına tâbi‘ Zermut nâm karye toprağında vâkı‘ ma‘mûlun bih tapu senediyle ma‘lûmetü’l-hudûd tarlalara mutasarrife iken iki yüz altmış dokuz senesinde müteveffiyeye oldukda ol yerlere hasbe’l-kânûn meccânen oğlu Gümüşhane kazâsı mezbûr sâkinlerinden Mehmed nâm kimesneye intikâl idüp harc-ı intikâli me‘mûruna edâ etmek üzere iken ecânibden Molla Musa nâm kimesne hilâf-ı kânûn fuzûlî zabt idüp gadr eylediği beyânıyla kânûn üzere amel olunmamak bâbında emr-i şerîfim sudûru merkûm Mehmed tarafından bu def‘a bâ arz-ı hâl istid‘â olunmuş ve dîvân-ı hümâyûnum kaleminden kânûn ve muktezâsı suâl oldukda müteveffiyenin yerleri on seneye değin meccânen oğluna intikâl eylemesi kânûn olup münâza‘un fihâ olan tarlalara mezbûre Emine Hatun bâ tapu mutasarrife iken hâl-i hayatında hakk-ı tasarrufunu rızâsı ve sâhib-i arz ma‘rifetiyle merkûm Musa’ya ferâğ ve tefvîz etmiş ve yedine ma‘mûlun bih sened verilmiş ise zabt eylemesi hasbe’l-kânûn yolunda olup eğer böyle olmayup da fi’l-hakîka mezbûre Emine ol yerlere ma‘mûlun bih tapu senediyle mutasarrife iken sene-i mezbûrede müteveffiyeye oldukda ol yerler hasbe’l-kânûn meccânen oğlu merkûm Mehmed’e intikâl idüp harc-ı intikâlini me‘mûruna edâ etmek üzere iken merkûm Musa fuzûlî zabt eylediği mahall-i nizâ‘ üzerinde me‘mûrî hâzır olduğu hâlde hîn-i terâfu‘da inde’ş-şer‘ ve’l-meclis tebeyyün eylediği sûretde vâlidesi yerleri me‘mûrî ma‘rifetiyle merkûm Mehmed’e aliverilip ber mûceb-i nizâm tesviye olunmak için emr-i şerîfim i‘tâsı iktizâ eylediği kalem-i mezbûrdan tahrîr kılınmış olmağla siz ki vâlî-i müşâr ve kâimmakâm ve nâib vesâir mûmâ

ileyhimsiz husûs-ı mezbûrî şer‘-i şerîfe ve bâlâda muharrer kânûn-ı münîfe tatbîk ederek ber vech-i hakkâniyet rü‘yet birle merkûm Musa’nın ol yerleri zabt eylesi kânûn idüğü mahall-i nizâ‘ üzerinde me‘mûrî hâzır olduğı hâlde hîn-i terâfu‘da inde’ş-şer‘ ve’l-meclis tebeyyün eylediğı sûretde vâlidesi yerleri me‘mûrî ma‘rifetiyle merkûm Mehmed’e alıverilip ber mûceb-i nizâm tesviyei husûsuna mübâderet ve husûs-ı mezbûr ilâ âhirihi dikkat ve keyfiyetin kaydı bâlâsına şerh verilmek üzere derbâr-ı şevket-karâr-ı mülûkâneme inhâ ve iş‘ârına müsâra‘at eylemeniz bâbında.

Fî evâil-i Receb sene 1276

Rasuhî

Mülhakâtıyla Trabzon eyaleti valisi ve mecîdiye nişân-ı hümâyûnumun birinci rütbesinin hâiz ve hâмили vezîrim el-Hâcc Ahmed İzzet Paşa iclâlehuya ve Vakf-ı Sagir kazâsı nâibine ve müdür-i kazâ ve vücûh-ı memlekete hüküm

Ömer nâm kimesnenin Trabzon kazâsına tâbi‘ Mankanbur karyesinde kâin bâ hüccet-i şer‘iyye mülkiyet üzere mutasarrıf olduğı bir bâb menzil arsasında âharın alakası olmayup dahl olunmak îcâb etmez iken yine karye-i mezbûre sâkinlerinden Ahmed nâm kimesne fuzûlî müdâhâleden hâlî olmadığı beyânıyla mahallinde şer‘le rü‘yet olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrî merkûm Ömer tarafından bu def‘a bâ arz-ı hâl istid‘â olunmuş olmağla siz ki vâlî-i müşâr ve nâib vesâir mûmâ ileyhimsiz ma‘rifetiniz ile merkûmı mahallinde meclis-i memlekete ihzâr ve mezbûr Ömer ile bi’l-muvâcehe ber nehc-i şer‘î terâfu‘ ederek husûs-ı mezbûr inhâ olunduğı üzere olduğı ve müdâhale-i vâkı‘ bî-vech ve hilâf-ı şer‘-i şerîf ederek mahallinde meclis-i memleketde terâfu‘larında tebeyyün eylediğı hâlde bî-vech vâkı‘ olan müdâhalenin ma‘rifet-i şer‘le men‘ u def‘i husûsuna mübâderet ve husûs-ı mezbûr ilâ âhirihi dikkat ve keyfiyetin kaydı bâlâsına şerh verilmek üzere derbâr-ı şevket-karâr-ı mülûkâneme inhâ ve iş‘ârına müsâra‘at eylemeniz bâbında.

Fî evâil-i Receb sene 76

Hasletî

Mülhakâtıyla Trabzon eyaleti valisi ve mecidiye nişân-ı hümayûnumun birinci rütbesinin hâiz ve hâмили vezîrim el-Hâcc Ahmed İzzet Paşa iclâlehuya ve Of kazâsı nâibine ve müdür-i kazâ ve vücûh-ı memlekete hüküm

Mekkiye ve Fatıma nâm hatunların Of kazâsına tâbi‘ Havle karyesi toprağında vâki‘ ma‘mûlun bih tapu senediyle müşâ‘ ve müşterek mutasarrıfe oldukları ma‘lûmetü’l-hudûd tarlalarını zabt ve beher sene iştirâken taraflarından zirâ‘at ve öşrin me‘mûruna edâ olunagelir iken ecâ nibden Molla Ahmed ve Hüseyin ve Mustafa ve Mahmud nâm kimesneler fuzûlî zabt idüp gadr eyledikleri beyânıyla kânûn üzre amel olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrı mezbûrtân Mekkiye ve Fatıma hatunlar taraflarından bu def‘a bâ arz-ı hâl istid‘â olunmuş ve dîvân-ı hümayûnum kaleminden kânûn ve muktezâsı suâl olundukda arazinin derece-i kâbiliyetine göre bir veya iki sene ve hasbe’l-mevki‘ şâzz olarak daha ziyâdece mücerred dinlendirmek veyahud tarlayı su basıp bir müddetden sonra su çekilerek zirâ‘ate salâhiyet kesb edinceye kadar ol tarlayı hâlî bırakmaya lüzûm görünmek ve esîr olmak gibi a‘zâr-ı sahîhadan biri tahakkuk etmeksizin bir tarlayı mutasarrıfı zirâ‘at etmeyüp üç sene ale’t-tevâlî ta‘tîl eder ise gerek arazinin olduğu mahalde olsun ve gerek müddet-i sefer ba‘îd

Sayfa 32

olan mahalde bulunsun ol tarla müstehakk-ı tapu olup mutasarrıf-ı sâbıkı müceddeden tefevvüze tâlib olur ise bedel-i misliyle yeniden âna tefvîz olunur tâlib olmaz ise ol vakit bi’l-müzâyede tâlibine ihâle kılınır diyü kânûn-ı cedîd-i hümayûnun altmış sekizinci maddesinde mûnderic olup münâza‘un fi hâ olan tarlalar mezbûrtân Mekkiye ve Fatıma taraflarından zabt olunur iken zirâ‘at etmeyüp üç sene ale’t-tevâlî bilâ mâni‘ boz ve hâlî birağıp müstehakk-ı tapu olarak bedel-i misliyle müceddeden tefvîze tâlib olduklarından merkûmûn Ahmed ve Hüseyin ve Mustafa ve Mahmud bi’l-müzâyede sâhib-i arz me‘mûrı tarafından tapu-i misliyle almış ve yedlerine ma‘mûlun bih sened verilmiş ise zabt eylemeleri hasbe’l-kânûn yolunda olup eğer böyle olmayup da fi’l-hakîka mezbûrtân Mekkiye ve Fatıma ol yerlere ma‘mûlun bih tapu senediyle müşâ‘ ve müşterek mutasarrıflar olarak zabt ve beher sene iştirâken taraflarından zirâ‘at ve öşrü me‘mûruna edâ olunagelir iken merkûmûn fuzûlî zabt eyledikleri ve bilâ öZR-ı şer‘î on sene geçmediği mahall-i nizâ‘ üzerinde me‘mûrı hâzır olduğu hâlde hîn-i terâfu‘da inde’ş-şer‘ ve’l-meclis tebeyyün eylediği sûretde ol yerler me‘mûrı

ma'rifetiyle mezbûrtân Mekkiye ve Fatıma'ya aliverilip iştirâken zabt ve taraflarından zirâ'at etdirilmek için emr-i şerîfim i'tâsı iktizâ eylediği kalem-i mezbûrdan tahrîr kılınmış olmağla siz ki vâlî-i müşâr ve nâib vesâir mûmâ ileyhimsiz husûs-ı mezbûrî şer'-i şerîfe ve bâlâda muharrer kânûn-ı cedîde tatbîk ederek ber vech-i hakkâniyet ru'yet birle fi'l-hakîka merkûmûnun ol yerleri zabt eylemeleri kânûn-ı cedîd-i hümâyûnumun hilâfı bulunduğ ve bilâ öZR-i şre'î on sene geçmediği mahall-i nizâ' üzerinde me'mûrî hâzır olduğu hâlde hîn-i terâfu'da inde'ş-şer' ve'l-meclis tebeyyün eylediği sûretde ol yerler me'mûrî ma'rifetiyle mezbûrtân Mekkiye ve Fatıma'ya aliverilip iştirâken zabt ve taraflarından zirâ'at etdirilmesi husûsuna mübâderet ve husûs-ı mezbûr ilâ âhirihi dikkat ve keyfiyetin kaydı bâlâsına şerh verilmek üzere derbâr-ı şevket-karâr-ı mülûkâneme inhâ ve iş'ârına müsâra'at eylemeniz bâbında.

Fî evâil-i Receb sene 276

İhya

Rumili beğlerbeğliği payelilerinden Canik sancağı mutasarrıfı ve mecîdiye nişân-ı hümâyûnumun üçüncü rütbesinin hâiz ve hâмили Osman Paşa dâmet me'âlihiye ve Ünye kazâsı nâib ve müftîsine ve müdür-i kazâ ve vücûh-ı memlekete hüküm

Mehmed ve İsmail nâm kimesnelerin ammileri Ünye kazâsı sâkinlerinden Mehmed nâm kimesne bundan akdem fevt [olup] kazâ-i mezbûrda kâin bâ hüccet-i şer'iyeye mülkiyet üzere mutasarrıf olduğu bir bâb menzil ve bâ defter-i müfredât bi'l-cümle emvâl ve eşyâsı bi'l-irsi'ş-şer'î merkûmân ile kızları kazâ-i mezbûre sâkinlerinden Şerife ve Şefika nâm hatunlara intikâl idüp ancak mezbûrtân babaları müteveffâ-yı merkûmdan müntakil emvâl ve eşyâ ve menzilden kendi hisse-i irsiyelerine isâbet edeni ahz ve zabta adem-i kanâ'at birle merkûmânın hisselerini dahi hilâf-ı şer'-i şerîf fuzûlî ahz u zabt idüp gadr eylediği beyânıyla mahallinde şer'le rü'yet ve ihkâk-ı hakk olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûru merkûmân Mehmed ve İsmail taraflarından bu def'a bâ arz-ı hâl istid'â olunmuş olmağla siz ki mutasarrıf-ı müşâr ve nâib ve müftî vesâir mûmâ ileyhimsiz ma'rifetiniz ile mezbûrtânı mahallinde meclis-i memlekete ihzâr ve merkûmân ile bi'l-muvâcehe ber nehc-i şer'î terâfu' ederek husûs-ı mezbûr inhâ olunduğu üzere olduğu ve bilâ öZR-i şer' on beş sene geçmediği inde'ş-şer' ve'l-meclis tebeyyün

ve tahakkuk eylediği halde merkûmânın ammileri müteveffâ-yı merkûmdan müntakıl emvâl ve eşyâ ve menzilden hisse-i irsiyeleri her ne ise ba'de's-sübût hükm idüp merkûmân Mehmed ve İsmail'e alıverilip icrâ-yı şer'-i şerîf ve ihkâk-ı hakka mübâderet ve husûs-ı mezbûr zımında ilâ âhirihi dikkat ve keyfiyetin kaydı bâlâsına şerh verilmek üzere derbâr-ı şevket-karâr-ı mülûkâneme inhâ ve iş'ârına müsâra'at eylemeniz bâbında.

Fî evâhir-i Ş sene 276

Remzi

Rütbe-i sâlise ashâbından Gümüşhane sancağı kâimmakâmı Hüsni dâme mecduhuya ve Gümüşhane kazâsı nâibine ve a'zâ-yı meclis-i memlekete hüküm

İbrahim Rifat nâm kimesnenin Gümüşhane kazâsı sâkinlerinden İbrahim nâm kimesneye iki bin beş yüz ve diğer İbrahim nâm kimesneye iki bin ve Mehmed nâm kimesneye bin beş yüz ve Osman nâm kimesneye dokuz yüz ve tebe'a-i devlet-i aliyemden Panayot'a on bin ve Kuzma'ya on yedi bin guruş deyni olup meblağ-ı merkûmeyi def'aten edâya kudreti yoğiken dâyinleri merkûmân def'aten talebiyle tazyîkden hâlî olmadıkları beyânıyla ol bâbda emr-i şerîfim sudûru merkûm İbrahim Rifat tarafından bu def'a bâ arz-ı hâl istid'â olunmuş olup kuyûda mürâca'at ve muktezâsı dîvân-ı hümâyûnum kaleminden suâl olundukda bu makûle taksît ve murâbaha hakkında irâde-i seniyye-i şâhânem müesses olan nizâm iki yüz altmış sekiz senesi Cemaziye'l-ahiresinde evâmir-i aliyemle memâlik-i mahrûse neşr ve i'lân olunmuş olduğundan husûs-ı mezbûrî inhâ olduğu üzere ise mahallî sicilinde mukayyed zikr olunan emr-i âlişânımda mûnderic nizâma tatbîkan meclis-i memlekette rü'yet olunmak için emr-i şerîfim i'tâsı iktizâ eylediği kalem-i mezbûrdan tahrîr kılınmış olmağla siz ki kâimmakâm ve nâib vesâir mûmâ ileyhimsiz keyfiyet ma'lûmunuz oldukda ber minvâl-i muharrer merkûmun def'aten edâ-yı deyne iktidârı olup olmadığı dâyinleri muvâcehesinde meclisce tazyîk tebeyyün eylediği hâlde nizâm-ı mezkûre tatbîkan iktizâsının icrâsıyla keyfiyetin bu tarafa inhâ ve iş'ârına müsâra'at ve hilâf-ı şer'-i şerîf ve mugâyir-i nizâm hâl ü hareketden mücânebet eylemeniz bâbında.

Fî evâhir-i Şa'ban sene 276

Kesbî

A_{DVNSAHK_TZ___d_00008_00018

Sayfa 33

Mülhakâtıyla Trabzon eyaleti vâlisi ve mecîdiye nişân-ı hümayûnumun birinci rütbesinin hâiz ve hâmilî vezîrim el-Hâcc Ahmed İzzet Paşa iclâlehuya ve Akçaabad kazâsı nâibine ve müdür-i kazâ ve vücûh-ı memlekete hüküm

Mehmed nâm kimesne Akçaabad kazâsına tâbî‘ Tekin karyesi toprağında vâkı‘ ma‘mûlun bih tapu senediyle mutasarrıf olduğu ma‘lûmetü’l-hudûd tarlalarını zabt ve beher sene zirâ‘at ve öşrin edâ edegelir iken karye-i mezbûre sâkinlerinden Emin nâm kimesne fuzûlî zabt ve oğulları Reşid ve Sadık nâm kimesnelere ferâğ idüp gadr eylediği beyânıyla kânûn üzre amel olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûru merkûm Mehmed tarafından bu def‘a bâ arz-ı hâl istid‘â olunmuş ve dîvân-ı hümayûnum kaleminden kânûn ve muktezâsı suâl olundukda arazinin derece-i kâbiliyetine göre bir veya iki sene ve hasbe’l-mevki‘ şâzz olarak daha ziyâdece mücerred dinlendirmek veyahud tarlayı su basup bir müddetden sonra su çekilerek zirâ‘ate salahiyet kesb edinceye kadar ol tarlayı hâlî bırakmaya lüzûm görünmek ve esîr olmak gibi a‘zâr-ı sahîhadan biri tahakkuk etmeksizin bir tarlayı mutasarrıfı zirâ‘at etmeyip ve i‘âre veya îcâr sûretiyle dahi etdirmeyip de üç sene ale’t-tevâlî ta‘tîl eder ise gerek arazinin olduğu mahalde olsun ve gerek müddet-i sefer ba‘îd olan mahalde bulunsun ol tarla müstehakk-ı tapu olup mutasarrıf-ı sâbıkı müceddeden tefevvüze tâlib olur ise bedel-i misliyle yeniden âna tefvîz olunur tâlib olmaz ise ol vakit bi’l-müzâyede tâlibine ihâle kılınır diyü kânûn-ı cedîd-i hümayûnumun altmış sekizinci maddesinde mûnderic olduğuna binâen münâza‘un fihâ olan tarlaları merkûm Mehmed zabt eder iken zirâ‘at etmeyip üç sene ale’t-tevâlî bilâ mâni‘ boz ve hâlî bırakıp müstehakk-ı tapu olarak bedel-i misliyle müceddeden tefevvüze tâlib olmadığından merkûm Emin bi’l-müzâyede sâhib-i arz me’mûrî tarafından tapu-yı misliyle almış ve yedine ma‘mûlun bih sened verildikten sonra hakk-ı tefevvüzünü rızâsı ve sâhib-i arz ma‘rifetiyle merkûmân Reşid ve Sadık’a ferâğ ve tefvîz etmiş ve yedlerine ma‘mûlun bih sened verilmiş ise zabt eylemeleri hasbe’l-kânûn yolunda olup eğer böyle olmayup da fi’l-hakîka merkûm Mehmed ol yerlere ma‘mûlun bih tapu senediyle mutasarrıf olarak zabt ve beher sene zirâ‘at ve öşrin edâ edegelir iken

merkûm Emin fuzûlî zabt ve merkûmâna ferâğ eylediği ve zabt olalı bilâ öZR-i şer'î on sene geçmediği mahall-i nizâ' üzerinde me'mûr hazır olduğu hâlde hîn-i terâfu'da inde's-şer' ve'l-meclis tebeyyün eylediği sûretde ol yerler me'mûrî ma'rifetiyle zu'l-yed olan merkûmândan merkûm Mehmed'e alıverilip yedinde olan tapu senedi mücebince zabt ve zirâ'at etdirilmek için emr-i şerîfim i'tâsı iktizâ eylediği kalem-i mezbûrdan tahrîr kılınmış olmağla siz ki vâlî-i müşâr ve nâib vesâir mûmâ ileyhimsiz husûs-ı mezbûrî şer'-i şerîfe ve bâlâda muharrer kânûn-ı cedîde tatbîk ederek ber vech-i hakkâniyet rû'yet birle fi'l-hakîka merkûm Emin zikr olunan tarlaları fuzûlî zabt ve merkûmâna ferâğ eylediği ve bilâ öZR-i şer'î on sene geçmediği mahall-i nizâ' üzerinde me'mûrî hâzır olduğu hîn-i terâfu'da inde's-şer' ve'l-meclis tebeyyün ve tahakkuk eylediği sûretde ol yerler me'mûrî ma'rifetiyle zu'l-yed olan merkûmândan merkûm Mehmed alıverilip yedinde olan tapu senedi mücebince zabt ve zirâ'at etdirilmesi husûsuna mübâderet ve husûs-ı mezbûr ilâ âhirihi dikkat ve keyfiyetin kaydı bâlâsına şerh verilmek üzere derbâr-ı şevket-karâr-ı mülûkâneme inhâ ve iş'ârına müsâra'at eylemeniz bâbında.

Fî evâhir-i Şa'ban sene 76

Rûtbe-i sâlise ashâbından Gümüşhane sancağı kâimmakâmı Hüsnü dâme mecduhuya ve Maçka kazâsı nâibine ve müdür-i kazâ ve vücûh-ı memlekete hüküm

Tebe'a-i devlet-i aliyyemden Apostol Maçka kazâsına tâbi' İstila karyesinde kâin bâ hüccet-i şer'iyye mülkiyet üzere mutasarrıf olduğu bir yeri menzil ve eşcârı mevcûd bağ ve bağçesiyle eşyâ-yı ma'lûmesini iki yüz altmış dokuz senesinde hâl-i hayatında ve kemâl-i akl ve sıhhatinde mahzar-ı şuhûdda oğlu yine tebe'a-i devlet-i aliyyemden Nikola'ya bey'-i bāt-ı kat'î ile semen-i ma'lûm mukâbelesinde bey' ve teslîm ve merkûm dahi iştirâ ve tesellüm ve kabûl birle sene-i mezbûreden beri zabt ve tasarruf edegelir iken babası merkûm Apostol fevt olmak mülâbesesiyle kızı Anadolu zuhûr birle babam müteveffâ-yı merkûmun

Sayfa 34

emlâk ve eşyâsını sana bey' eylediğini tutmam diyü bî vech-i şer'î müdâhaleden hâlî olmadığı merkûm Nikola tarafından mukaddemâ bâ arz-ı hâl inhâ olduğuna binâen mahallinde şer'le rü'yet olunmak bâbında iki yüz yetmiş iki senesi evâsıt-ı Şevvali'nde sâdır olan emr-i şerîfim mahalline lede'l-vürûd merkûm Nikola kazâ-i mezkûr müdfiri ve sâhib-i arz me'mûrı ve bi'l-cümle a'zâ-yı meclis hâzır oldukları hâlde akd olunan meclis-i şer'-i enverde zikri âtî araziye vaz'-ı yedi mütehakkık olan li ebeveyn kız karındaşı mezbûre Anadolu muvâcehesinde babamız müteveffâ-yı merkûm Apostol veledi Kostantin'in vefâtından üç sene mukaddem hâl-i hayâtında ve kemâl-i akl ve sıhhatinde yedimde mevcûd hüccet-i şer'iyeye mücebince mahzar-ı şuhûdda şurût-ı müfsideden ârî semen-i medfû' ve makbûza bana safka-i vâhide ile bey' ve temlîk ve teslîm eylediği emlâk ve eşyâ-yı mezkûreden altı kıyye evân-ı nühâs ve üç re's kara sığır ineği ile karye-i mezkûre toprağında vâkı' yedimde mevcûd tapu senedleri mücebince bâ re'y sâhib-i arz ferâğ-ı mu'teber-i kat'î ile fâriğ olduğu üç kıt'a tarlalarımı iki seneden beri fuzûlî ve bi gayr-ı hakk zabt ve vaz'-ı yed eder olmağla suâl olunup emlâk-ı muharrere-i mezkûr ile arazi-i mezbûreden kefi yed bana red ve teslîme kız karındaşım mezbûre Anadolu'ya tenbîh-i şer'î olunmak murâdımdır diyü da'vâ etdikde ol dahi cevâbında müdde'î-i merkûm Nikola'ya fâriğ olduğunu kazıyye minvâl-i muharrer üzre idüğünü bi-temâmihâ bi't-tav' ve'r-rızâ tâyi'an ve kat'iyen ikrâr ve i'tirâf etmeğın mücebince mârru'z-zikr altı kıyye evân-ı nühâs ile üç re's kara sığır ineği ve üç kıt'a araziden kefi yed ve müdde'î-i merkûm Nikola'ya def' ve teslîmiyle mezbûre Anadolu'ya tenbîh olunduğunu nâtik taraf-ı şer'den i'lâm-ı şer'î verilmişiken mezbûre Anadolu mugâyir-i i'lâm-ı şer'î yine müdâhaleden hâlî olmadığı beyânıyla ol bâbda emr-i şerîfim sudûru merkûm Nikola bu def'a bâ arz-ı hâl istid'â ve niyâz ve i'lâm-ı mezkûr dahi takdîm ve ibrâz etmiş ve meâli husûsuna muvâfık idüğü cânib-i fetvâhâneden işâret kılınmış ve dîvân-ı hümâyûnum kalemi kuyûduna mürâca'at ve kânûnı suâl olundukda bir kimse arazisini meccânen yani bilâ tesmiye etmeyerek âhara fâriğ oldukdan sonra muahharan ol arazi mukâbilinde bedel iddi'âsına kendüsünün salâhiyeti olmayacağı misillü vefâtında veresesinin dahi da'vâya salâhiyeti olamaz ve mikdâr-ı ma'lûm bedel vermek üzre me'mûrı izniyle âhara ferâğ eyledikten sonra mefrûğun leh tarafından bedel-i mezkûr fâriğ bulunan kimseye i'tâ olunmadığı

hâlde fâriğin veyahud vefâtından sonra hakk-ı intikâline nâil olan vârislerinin mefrûğun leh fevt olmuş ise hakk-ı intikâle nâil olan vârislerinden evvel araziye istirdâd ve zabta salâhiyetleri vardır ve bedel-i merkûm i'tâ olduğu takdîrde ber vech-i muharrer da'vâ ve istirdâda salâhiyetleri kalmaz diyü kânûn-ı cedîd-i hümâyûnumun otuz sekizinci maddesinde münderic idüğü ve ber vech-i muharrer tarih-i merkûmda emr-i şerîfim verildiği mastûr ve mukayyed bulunmuş olmağla siz ki kâimmakâm ve nâib vesâir mûmâ ileyhimsiz husûs-ı mezbûr inhâ ve i'lâm olduğu üzere olduğu hâlde mârru'l-beyân emvâl ve hayvânât ve araziye mezbûre Anadolu tarafından bî-vech ve mugâyir-i i'lâm ve kânûn dahl ve ta'arruz etdirilmeyüp ma'rifet-i şer'le men' u def'i husûsuna mübâderet eylemeniz bâbında.

Fî evâil-i Şevvâl sene 276

Daniş

Mülhakâtıyla Trabzon eyaleti valisi ve mecidiye nişân-ı hümâyûnumun birinci rütbesinin hâiz ve hâmilî vezîrim el-Hâcc Ahmed İzzet Paşa iclâlehuya ve Trabzon mollâsına ve müftîsi (boş) zîde ilmuhuya ve a'zâ-yı meclis-i memlekete hüküm

Osman nam kimesnenin Trabzon kazâsı sâkinlerinden Osman Çavuş nâm kimesneye yedi bin beş yüz ve Temel nâm kimesneye bin altı yüz ve diğeri Hızır Temel nâm kimesneye yedi yüz ve Hacı Mehmed nâm kimesneye bin ve Hacı Emin nâm kimesneye yüz elli ve Hacı İsmail Bey nâm kimesneye bin ve Veli nâm kimesneye bin beş yüz ve Halid nâm kimesneye bin dört yüz ve tebe'a-i devlet-i aliyyemden Ohannes'e üç bin ve Nalbend Dumanoglu'na iki yüz ve nalbendin torununa bin ve Pandeli'nin oğluna iki yüz ve Nikola'ya dört yüz ve Panayot'a iki yüz yirmi gurusu deyni olup mebâliğ-i mezbûreyi def'aten edâya kudreti yoğiken dâyinleri merkûmün def'aten talebiyle tazyîkden hâlî oldukları beyânıyla ol bâbda emr-i şerîfim sudûrî merkûm Osman tarafından bu def'a bâ arz-ı hâl istid'â olunmuş olup kuyûda mürâca'at ve muktezâsı dîvân-ı hümâyûnum kaleminden suâl olundukda bu makûle taksît ve murâbaha hakkında irâde-i seniyye-i şâhânemle ta'dîl ve te'essüs kılınan nizâm iki yüz altmış sekiz senesi evâsıt-ı Cemâziye'l-ahiresinde evâmir-i aliyyemle memâlik-i mahrûseme neşr ve i'lân

olduğundan husûs-ı mezbûr inhâ olduğu üzere ise mahallî sicilinde mukayyed mârru'z-zikr emr-i âlîşânımda mûnderic nizâma tatbîkan meclis-i memleketde rû'yet olunmak için emr-i şerîfim i'tâsı iktizâ eylediği kalem-i mezbûrdan tahrîr kılınmış olmağla siz ki vâlî-i müşâr ve mevlânâ ve müftî vesâir mûmâ ileyhimsiz keyfiyet ma'lûmunuz oldukda ber minvâl-i muharrer merkûmun dikkatle edâ-yı deyne iktidârları olup olmadığı dâyinleri muvâcehesinde meclisce bi't-tahkîk tebeyyün eylediği hâlde nizâm-ı mezkûre tatbîkan iktizâsının icrâsıyla keyfiyetin bu tarafa inhâ ve iş'ârına müsâra'at ve hilâf-ı şer'-i şerîf ve mugâyir-i nizâm hâl ve hareketden mücânebet eylemeniz bâbında.

Fî evâhir-i Şevvâl sene 276

Nafiz

Der-zamân-ı sadr-ı sudûrü'l-vüzerâ hazret-i Mehmed Paşa ve nâzır-ı umûr-ı hâriciye hazret-i müşârun ileyh fi 7 Zi'l-ka'de sene 1276

A_{DVNSAHK_TZ___d_00008_00019}

Sayfa 35

Der-zamân-ı kâimmakâm-ı âlî-makâm hazret-i Emin Ali Paşa ve nâzır-ı umûr-ı hâriciye hazret-i müşârun ileyh fi 8 Zi'l-ka'de sene 1276

Mîr-mîrân-ı kirâmımdan Çıldır kâimmakâmı ve mecîdiye nişân-ı hümâyûnumun dördüncü rütbesinin hâiz ve hâmilî Ziya Paşa dâme ikbâlehu Sabail kazâsı nâibine ve müdür-i kazâ ve vücûh-ı memlekete hüküm ki

Asâkir-i nizâmiye-i şâhânem çavuşlarından Mehmed'in babası Dede nâm kimesne iki yüz altmış yedi senesinde fevt oldukda Sabail kazâsına tâbi' Senkut karyesi toprağında vâkı' mutasarrıf olduğu ma'lûmetü'l-hudûd tarlaları hasbe'l-kânûn meccânen oğlu merkûm Mehmed Çavuş'a intikâl etmişiken merkûm silk-i askerîde bulunduğundan karye-i mezbûre sâkinlerinden Ahmed nâm kimesne fuzûlî zabt etmiş ve merkûm Mehmed babası yerlerini merkûmdan taleb eyledikde vermeyüp gadr eylediği merkûm Mehmed Çavuş tarafından mukaddemâ bâ arz-ı hâl inhâ olunmuş ve dîvân-ı hümâyûnum kaleminden kânûn ve muktezâsı suâl

olundukda diyâr-ı aharda olarak bi'l-fi'il ve bizzat hıdmet-i askeriyede istihdâm olunmakda olan asakir-i şâhânemin uhdelerinde olan arazi gerek müste'cir ve müste'ir yedlerinde bulunsun ve gerek alâ hâle terk ve ta'til olunsun bunları tebeyyün etmedikçe bir vechile müstehakk-ı tapu olamaz şayed ol arazi ahere verilmiş olursa tekmîl-i müddet ve hıdmet ederek memleketlerine avdetlerinde arazilerini her kimin yedinde olurlar ise olurlar diyü kânûn-ı cedîd-i hümâyûnumun yetmiş üçüncü maddesinde münderic münâza'un fihâ olan tarlalara merkûm Mehmed Çavuş'un babası merkûm Dede mutasarrıfiken sene-i mezbûrede fevt oldukda tasarrufunda olan yerleri hasbe'l-kânûn meccânen oğlu merkûm Mehmed'e intikâl etmişiken merkûm silk-i askerîde bulunduğundan merkûm Ahmed fuzûlî zabt etmiş ve merkûm Mehmed babası yerlerini merkûmdan talep eyledikde vermeyüp gadr eylediği mahall-i nizâ' üzerinde me'mûrî hâzır olduğu hâlde hîn-i terâfu'da inde's-şer' ve'l-meclis tebeyyün eylediği sûretde babası yerleri me'mûrî ma'rifetiyle merkûm Mehmed Çavuş'a alıverilip zabt ve zirâ'at etdirilmek için emr-i şerîfim i'tâsı iktizâ eylediği kalem-i mezbûrdan tahrîr kılındığına binâen kânûn üzre amel olunmak bâbında iki yüz yetmiş beş senesi evâhir-i Cemâziye'l-ahiresinde emr-i şerîfim sâdır olmuş ise de ile'l-ân terâfu' olunamadığı beyânıyla ol bâbda te'kîdi hâvî emr-i şerîfim sudûru merkûm Mehmed Çavuş tarafından bu def'a bâ arz-ı hâl istid'â olunmuş ve dîvân-ı hümâyûnum kalemi kuyûduna lede'l-mürâca'a ber vech-i muharrer tarih-i merkûmda emr-i şerîfim verildiği mukayyed ve mastûr bulunmuş olmağla siz ki kâimmakâm ve nâib vesâir mûmâ ileyhimsiz husûs-ı mezbûrî şer'-i şerîfe ve bâlâda muharrer kânûn-ı cedîde tatbîk ederek ber vech-i hakkâniyet birle fi'l-hakîka merkûm Ahmed'in ol yerleri zabt etmesi kânûn-ı cedîd-i hümâyûnumun hilâfî bulunduğu mahall-i nizâ' üzerinde me'mûrî ma'rifetiyle merkûm Mehmed Çavuş'a alıverilip zabt ve zirâ'at etdirilmesi husûsuna mübâderet ve keyfiyetin kayd-ı bâlâsına şerh verilmek üzre derbâr-ı şevket-karâr-ı mülûkâneme inhâ ve iş'ârına müsâra'at eylemeniz bâbında.

Hasbî

Mîr-mîrân-ı kirâmımdan Çıldır kâimmakâmı ve mecîdiye nişân-ı hümâyûnumun dördüncü rütbesinin hâiz ve hâмили Ziya Paşa dâme ikbâlehuya ve Sabail kazâsı nâibine ve müdür-i kazâ ve vücûh-ı memlekete hüküm ki

Asâkir-i nizâmiye-i şâhânem çavuşlarından Mehmed'in babası Dede nâm kimesne iki yüz altmış yedi senesinde fevt oldukda Sabail kazâsına tâbi' Senkut karyesinde kâin bâ hüccet-i şer'iyeye mülkiyet üzere mutasarrıf olduğu bir bâb menzil ve eşcârı mevcûd bir kıt'a bağçesi bi'l-irsi's-şer' oğlu merkûm Mehmed Çavuş'a intikâl etmişiken merkûm silk-i askerîde bulunduğundan karye-i mezbûre sâkinlerinden Ahmed nâm kimesne babası müteveffâ-yı merkûmdan müntakil mârru'z-zikr menzil ve bağçesini hilâf-ı şer'-i şerîf fuzûlî zabt idüp gadr eylediği merkûm Mehmed Çavuş tarafından mukaddemâ bâ arz-ı hâl inhâ olduğuna binâen mahallinde şer'le rü'yet ve ihkâk-ı hakk olunmak bâbında iki yüz yetmiş beş senesi evâhir-i Cemâziye'l-ahiresinde emr-i şerîfim sâdir olmuş ise de ile'l-ân terâfu' olunamadığı beyânıyla ol bâbda te'kîdi hâvî emr-i şerîfim sudûru merkûm Mehmed Çavuş tarafından bu def'a bâ arz-ı hâl istid'â olunmuş ve dîvân-ı hümâyûnum kalemi kuyûduna lede'l-mürâca'a ber vech-i muharrer tarih-i merkûmda emr-i şerîfim verildiği mukayyed ve mastûr bulunmuş olmağla siz ki kâimmakâm ve nâib vesâir mûmâ ileyhimsiz ma'rifetiniz ile tarafeyni mahallinde meclis-i memlekete ihzâr ve bi'l-muvâcehe ber nehc-i şer'î terâfu' ederek husûs-ı mezbûr inhâ olduğuna üzere olduğu inde's-şer' ve'l-meclis tebeyyün ve tahakkuk eylediği halde babası müteveffâ-yı merkûmdan müntakil merkûmun hilâf-ı şer'-i şerîf fuzûlî zabt eylediği sâlifü'z-zikr menzil ve bağçesin ba'de's-sübût hükm idüp merkûm Mehmed Çavuş'a aliverilip icrâ-yı şer'-i şerîf ve ihkâk-ı hakka mübâderet ve keyfiyetin kaydı bâlâsına şerh verilmek üzere derbâr-ı şevket-karâr-ı mülûkâneme inhâ ve iş'ârına müsâra'at eylemeniz bâbında.

Fî evâsıt-ı Zi'l-ka'de sene 276

Hasbî

Sayfa 36

Mülhakâtıyla Trabzon eyaleti valisi ve mecîdiye nişân-ı hümâyûnumun birinci rütbesini hâiz ve hâмили olan vezîrim el-Hâcc Ahmed İzzet Paşa iclâlehuya ve Trabzon mollâsına ve müftîsi (boş) zîde ilmuhuya ve a'zâ-yı meclis-i memlekete hüküm

Ahmed nâm kimesnenin Trabzon kazâsı sâkinlerinden Hacı Ahmed nâm kimesneye yirmi bin ve Hacı Hüseyin nâm kimesneye sekiz bin ve Derviş Hasan nâm kimesneye bin Topçu nâm kimesneye bin ve Memiş nâm kimesneye sekiz yüz ve Hacı Mahmud nâm kimesneye beş yüz ve Memiş nâm kimesneye beş yüz ve Molla Halil nâm kimesneye yedi yüz ve Bayburdluoğlu mutallakasına iki bin ve Rabiş ve Mahbûbe nâm hatunlara altı bin ve tebe'a-i devlet-i aliyyemden Hacı Kostandi'ye beş bin gurusı deyni olup mebâliğ-i mezbûreyi def'aten edâya kudreti yoğiken dâyinleri merkûmûn ve mezbûreler def'aten talebiyle tazyikden hâlî olmadıkları beyânıyla ol bâbda emr-i şerîfim sudûrî merkûm Ahmed tarafından bu def'a bâ arz-ı hâl istid'â olunmuş ve dîvân-ı hümâyûnum kalemi kuyûduna mürâca'at ve muktezâsı suâl olundukda bu makûle taksît ve murâbaha hakkında irâde-i seniyye-i şâhânemle mü'eyyed ve teessüs kılınan nizâm iki yüz altmış sekiz senesi evâsıt-ı Cemâziye'l-âhiresinde evâmir-i aliyyemle memâlik-i mahrûseme neşr ve i'lân olduğundan husûs-ı mezbûr inhâ olduğü üzre ise mahall-i sicillinde mukayyed mârru'z-zikr emr-i âlîşânımda münderic nizâma tatbîkan meclis-i memleketde rü'yet olunmak için emr-i şerîfim i'tâsı iktizâ eylediği kalem-i mezbûrdan tahrîr kılınmış olmağla siz ki vâlî-i müşâr ve mevlânâ ve müftî vesâir mûmâ ileyhimsiz keyfiyet ma'lûmunuz oldukda ber minvâl-i muharrer merkûmun def'aten edâ-yı deyne iktidârı olup olmadığı dâyinleri muvâcehesinde mahallinde meclisce bi't-tahkik tebeyyün eylediği sûretde nizâm-ı mezkûre tatbîkan iktizâsının icrâsıyla keyfiyetin Dersa'âdetime inhâ ve iş'ârına müsâra'at ve hilâf-ı şer'-i şerîf ve mugâyir-i nizâm hâl ve hareketden mücânebet eylemeniz bâbında.

Fî evâhir-i Zâ sene 276

Mukbil

Mu'ahharan emr-i âlî yazılmışdır.

Fî evâil-i Şevvâl sene 77

Mülhakâtıyla Trabzon eyaleti valisi ve mecîdiye nişân-ı hümâyûnumun birinci rütbesinin hâiz ve hâmilî vezîrim el-Hâcc Ahmed İzzet Paşa iclâlehuya ve Hemşin kazâsı nâib ve müftîsine ve müdîr-i kazâ ve vücûh-ı memlekete hüküm

Hemşin kazâsına tâbi‘ Cemil karyesi ahalisinden kadîmü’l-eyyâmdan berü koyun vesâir davarları ra‘y olunup otundan ve suyundan intifâ‘ edegeldikleri mahsûs ve müstakil kadîmî mer‘â yerlerine âhardan dahl olunmak îcâb etmez iken yine karye-i mezbûre sâkinlerinden Tomisar oğlu Memiş ve yeğeni Ahmed nâm kimesneler ol yerleri söküp zirâ‘at ederiz diyü fuzûlî müdâhaleden hâlî olmadıkları zikr olunan Cemil karyesi ahalsi tarafından mukaddemâ bâ arz-ı hâl inhâ olunduğuna binâen kânûn üzre amel olunmak bâbında iki yüz altmış beş senesi evâsıt-ı Rebiülevvelinde emr-i şerîfim sâdır olmuş ise de ile’l-ân terâfu‘ olunamadığı beyânıyla ol bâbda te’kîdi hâvî emr-i şerîfim sudûrı zikr olunan Cemil karyesi ahalsi taraflarından bu def‘a bâ arz-ı hâl istid‘â olunmuş ve dîvân-ı hümâyûn kalemi kuyûduna bi’l-mürâca‘a kânûn ve muktezâsı suâl olundukda bir karyeye mine’l-kadîm mahsûs olan mer‘âda yalnız ol karye ahalsi hayvânâtını ra‘y eder ve Aher karye ahalsi ol mer‘âya hayvânât süremez iki veya üç ve daha ziyâde karye ahalsi beyninde mine’l-kadîm müşterek olan mer‘â her kangı karyenin hudûdı dâhilinde bulunursa bulunsun ol karyeler ahalsi hayvanlarını müştereken ra‘y itdirip yekdiğeri ra‘yden men‘ edemezler diyü yine bir karye ahalsine bilâ müstakillen veyahud birkaç karye ahalsine bilâ müşterek mahsûs olan karye mer‘â yerleri alınıp satılmaz ve üzerine mandıra ve ağıl ve ebniye-i sâir ihdâs olmaz ve kürûm ve eşcâr garsıyla bağ ve bağçe îcâr kılınmaz ebniye ve eşcâr ihdâs ve gars eden olur ise cemî‘ zamanda ahali hedm ve kal‘ etdirebilir ve arazi-i mevrû‘a misillü hiçbir kimse tarafından sökölüp zirâ‘at ve hirâsete izn ve ruhsat verilmez ve zirâ‘at eden olur ise men‘ olunup her ne vakit olsa mer‘â alınmak üzre ibkâ kılınır diyü kânûn-ı cedid-i hümâyûnumun doksan birinci maddesinde mûnderic olup mûnâza‘un fihâ olan mahall kadîmden tapu ile verilip zabt ve zirâ‘at ve öşrü edâ olunagelen yerlerden olarak merkûmân Memiş ve Ahmed tapu senediyle müşâ‘ ve müşterek mutasarrıflar ise müdâhale eylemeleri hasbe’l-kânûn yolunda olup eğer böyle olmayup da fi’l-hakîka zikr olunan Cemil karyesi ahalsinin kadîmü’l-eyyâmdan beri koyun vesâir davarları ra‘y olunup otundan ve suyundan intifâ‘ edegeldikleri mahsûs ve müstakil kadîmî mer‘â yerlerinden iken merkûmân Memiş ve Ahmed fuzûlî müdâhale edegeldikleri mahall-i nizâ‘ üzerinde me’mûrı hâzır olduğu hâlde hîn-i terâfu‘da inde’ş-şer‘ ve’l-meclis tebeyyün ve tahakkuk eylediği sûretde men‘ u def‘ olunmak içün emr-i şerîfim i’tâsı iktizâ eylediği kalem-i mezbûrdan tahrîr kılınmış ve ber vech-i muharrer tarih-i merkûmda emr-i şerîfim verildiği mukayyed ve mastûr bulunmuş

olmağla siz ki vali-i müşâr ve nâib ve müftî vesâir mûmâ ileyhimsiz husûs-ı mezbûrî şer‘-i şerîfe ve bâlâda muharrer kânûn-ı cedîde tatbîk ederek ber vech-i hakkâniyet rû‘yet birle fi‘l-hakîka merkûmânın ol mer‘â yerlerine müdâhaleleri kânûn-ı cedîd-i hümâyûnumun hilâfı bulunduğ u mahall-i nizâ‘ üzerinde me‘mûrî hâzır olduğı hâlde hîn-i terâfu‘da inde‘ş-şer‘ ve‘l-meclis tebeyyün eylediğı sûtetde men‘ u def‘ husûsuna mübâderet ve husûs-ı mezbûr ilâ âhirihi dikkat ve keyfiyetin kaydı bâlâsına şerh verilmek üzere derbâr-ı şevket-karâr-ı mülûkâneme inhâ ve iş‘ârına müsâra‘at eylemeniz bâbında.

Fî evâil-i Zâ sene 276

İhya

A_{DVNSAHK_TZ___d_00008_00020

Sayfa 37

Mîrmîrân-ı kirâmımdan Ordu sancağı kâimmakâmı ve meci diye nişan-ı hümâyûnumun dördüncü rütbesinin hâiz ve hâmilî Ali Paşa zîde ikbâlehuya ve Giresun kazâsı nâib ve müftisine ve müdür-i kazâ ve vücûh-ı memlekete hüküm

Tebe‘a-i devlet-i aliyemden Aleksan’ın Giresun kazâsı sakinlerinden Şerife nâm hatuna on bin üç bin dört yüz elli ve tebe‘a-i devlet-i aliyemden Begos’a on bin altı yüz altmış yedi ve Kifork’a sekiz bin ve Nişan’a üç bin üç yüz elli ve Esrak’a dört bin dört yüz elli guruş deyni olup mebâliğ-i merkûmeyi def‘aten edâya kudreti yoğiken dâyinleri merkûmûn def‘aten talebiyle tazyikden hâlî olmadıkları beyânıyla ol bâbda emr-i şerîfim sudûrî merkûm Aleksan tarafından bu defa bâ arz-ı hâl istid‘â olunmuş ve dîvân-ı hümâyûnum kalemi kuyûduna mürâca‘at ve muktezâsı sual olundukda bu makûle taksît ve murâbaha hakkında irâde-i seniyye-i şâhânemle karârgîr olan nizam iki yüz altmış sekiz senesi evâil-i Cemaziye‘l-ahiresinde evâmîr-i aliyemle memalik-i mahruseme neşr ve i‘lân olunduğundan husûs-ı mezbûr inhâ olunduğı üzere ise mahallî sicillinde mukayyed zikr olunan emr-i âlîşânımda mûnderic nizâma tatbîkan meclis-i memleketde rû‘yet olunmak için emr-i şerîfim i‘tâsı iktizâ eylediğı kalem-i mezbûrdan tahrîr kılınmış olmağla siz ki paşa ve nâib ve müftî vesâir mûmâ ileyhimsiz keyfiyet ma‘lûmunuz oldukda ber minvâl-i muharrer merkûmun def‘aten edâ-yı deyne iktidârı olup olmadığı dâyinleri muvâcehesinde mahallinde meclisce bi‘t-tahkîk tebeyyün eylediğı halde nizâm-ı mezkûre tatbîkan iktizâsının icrâsıyla keyfiyetin Dersa‘âdetime inhâ ve

iş'ârına müsâra'at ve hilâf-ı şer'-i şerîf ve mugâyir-i nizâm hâl ve hareketden mücânebet eylemeniz bâbında.

Fî evâil-i Z sene 276

Hayret

Mülhakâtıyla Trabzon eyaleti valisi ve mecidiye nişan-ı hümayunumun birinci rütbesinin hâiz ve hâmili vezirim el-Hâcc Ahmed İzzet Paşa iclâlehuya ve Of kazâsı nâibine ve müdür-i kazâ ve vücûh-ı memlekete hüküm

Hasan nam kimesnenin Of kazâsına tâbi' Anano karyesinde kâin bâ hüccet-i şer'yye mülkiyet üzere mutasarrıf olduğu bir bâb menziline aharın alakası yoğiken merkûm diyar-ı aharda bulunduğundan oğlu Mehmed nâm kimesne menzil-i mezkurı hilâf-ı şer'-i şerîf fuzûlî zabt ve karye-i mezbur sâkinlerinden Kahraman ve Hafız nam kimesnelere ferâğ idüp gadr eylediği beyânıyla mahallinde şer'le rü'yet ve ihkâk-ı hakk olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrî merkûm Hasan tarafından bu defa bâ arz-ı hâl istid'â olunmuş olmağla siz ki vali-i müşâr ve nâib-i mûmâ ileyhimsiz ma'rifetiniz ile tarafeyni mahallinde meclis-i memlekete ihzâr ve bi'l-muvâcehe ber nehc-i şer'î terâfu' ederek husûs-ı mezbûr inhâ olunduğu üzere olduğu ve bilâ ömr-i şer'î on beş sene geçmediği inde's-şer' ve'l-meclis tebeyyün ve tahakkuk eylediği sûretde merkum Mehmed'in hilâf-ı şer' fuzûlî zabt ve fûruht eylediği menzil-i mezkûrun zu'l-yed olan merkûmândan ba'de's-sübût hükm idüp merkum Hasan'a alıverilip icrâ-yı şer'-i şerîf ve ihkâk-ı hakka mübâderet ve husûs-ı mezbûr ilâ âhirihi dikkat ve keyfiyetin kaydı bâlâsına şerh verilmek üzere derbâr-ı şevket-karâr-ı mülûkâneme inhâ ve iş'ârına müsâra'at eylemeniz bâbında.

Fî evâil-i Z sene 276

Nafiz

Mülhakâtıyla Trabzon eyaleti valisi ve mecidiye nişan-ı hümayunumun birinci rütbesinin hâiz ve hâmili vezirim el-Hâcc Ahmed İzzet Paşa iclâlehuya ve Of kazâsı nâibine ve müdür-i kazâ ve vücûh-ı memlekete hüküm

Hasan nâm kimesne diyar-ı ahara gider oldukda Of kazâsına tâbi‘ Anano karyesi toprağında vâkı‘ ma‘mûlun bih tapu senediyle mutasarrıf olduğu ma‘lûmetü’l-hudûd tarlalarını tarafından sipariş eylediği kimesne zabt ve beher sene zirâ‘at ve öşri me‘mûruna edâ olunagelir iken oğlu Mehmed nâm kimesne ol yerleri fuzûlî zabt ve ecânibden Kahraman ve Hafız nam kimesnelere ferâğ idüp gadr eylediği beyânıyla kânûn üzre amel olunmak babında emr-i şerîfim sudûru merkûm Hasan tarafından bu defa bâ arz-ı hâl istid‘â olunmuş ve dîvân-ı hümâyûnum kaleminden kânûn ve muktezâsı suâl olundukda müddet-i sefer ba‘îd mahalde bulunup hayatı ma‘lûm olan kimesneye gerek zükûr ve gerek inâs gerek ebeveyninden ve gerek evlâdlarından arazi intikâl etdikde ol kimse kendisine intikâl etmiş olan araziye ya bizzat gelerek tasarruf etmeyüp veyahud tarafından birini mektûbla ve aher suretle emr-i zirâ‘ate tevkîl eylemeyüp üç sene bilâ öZR mütevâliyen terk ve ta‘tîl eylese ol arazi müstehakk-ı tapu olur diyü kânûn-ı cedîd-i hümâyûnumun yetmiş dördüncü maddesinde mûnderic olup merkûm Hasan diyar-ı ahara gider oldukda tasarrufunda olan tarlalarını tarafından sipariş eylediği kimesne zirâ‘at etmediği veyahud zira‘ate kimesneyi tevkîl etmeyüp üç sene ale‘t-tevâlî bilâ mâni‘ boz ve hâlî kaldığı halde müstehakk-ı tapu olarak bedel-i misliyle oğlu merkûm Mehmed sâhib-i arz me‘mûrun tarafından almış ve yedine ma‘mûlun bih sened verildiği halde hakk-ı tasarrufa rızâsı ve sâhib-i arz ma‘rifetiyle merkûmân Kahraman ve Hafız’a ferâğ ve tefvîz ve merkûmân dahi tefevvüz ve kabûl birle yedlerine ma‘mûlun bih sened verilmiş ise zabt eylemeleri hasbe’l-kânûn yolunda olup eğer böyle olmayup da fi’l-hakîka merkûm Hasan tarafından sipariş eylediği kimesne zabt ve beher sene zirâ‘at ve öşrin me‘mûruna edâ olunagelir iken merkûm Mehmed ol yerleri merkûmâna fuzûlî ferâğ eylediği ve bilâ öZR-i şer‘î on sene geçmediği mahall-i nizâ‘ üzerinde me‘mûrı hâzır olduğu halde hîn-i terâfu‘da inde’ş-şer‘ ve’l-meclis tebeyyün eylediği sûretde ol yerler me‘mûrı ma‘rifetiyle zu’l-yed olan merkûmândan merkûm Hasan’a alıverilip yedinde olan tapu senedi mûcebince zabt ve zirâ‘at etdirilmek için emr-i şerîfim i‘tâsı iktizâ eylediği kalem-i mezbûrdan tahrîr kılınmış olmağla siz ki vali-i müşâr ve nâib vesair mûmâ ileyhimsiz husûs-ı mezbûr şer‘-i şerîfe ve bâlâda muharrer

Sayfa 38

kânûn-ı cedîde tatbîk ederek ber vech-i hakkâniyet rû‘yet birle fi’l-hakîka merkûmânın ol yerlere müdâhaleleri kânûn-ı cedîd-i hümâyûnumun hilâfi

bulunduğu mahall-i nizâ' üzerinde me'mûrî hâzır olduğu halde hîn-i terâfu'da inde'ş-şer' ve'l-meclis tebeyyün eylediği sûretde ol yerler me'mûrî ma'rifetiyle zu'l-yed olan merkûmândan merkûm Hasan'a aliverilip yedinde olan tapu senedi mûcebince zabt ve zirâ'at etdirilmesi husûsuna mübâderet ve husûs-ı mezbûr ilâ âhirihi dikkat ve keyfiyetin kaydı bâlâsına şerh verilmek üzere derbâr-ı şevket-karâr-ı mülûkâneme inhâ ve iş'ârına müsâra'at eylemeniz bâbında.

Fî evâil-i Z sene 276

Nafiz

Mülhakâtıyla Trabzon eyaleti valisi ve mecidiye nişan-ı hümayunumun birinci rütbesinin hâiz ve hâмили vezirim el-Hâcc Ahmed İzzet Paşa iclâlehuya ve Rize kazâsı nâib ve müftisine ve müdîr-i kazâ ve vücûh-ı memlekete hüküm

Rize kasabası ahalisinden olup Tire kasabasında sâkin tüccârdan Fethi oğlu Mustafa ibni Abdullah nâm kimesne tarafından husûs-ı âti'l-beyânda bâ hüccet-i şer'iyeye vekîl olduğu kasaba-i merkûmeden bu esnâda Dersa'âdetime gelen Kebabcı Mustafa ibni Osman ve Kayıkcı Ali ibni Memiş şehâdetleriyle ber nehc-i şer'î sâbit ve sübût-ı vekâletine hükm-i şer'î lâhık olan müvekkil-i merkûmun li ebeveyn er karındaşı oğlu tüccârdan el-Hâcc Hüseyin ibni el-Hâcc İbrahim Dersaadetimde ma'kûd meclis-i şer'-i münîrde mârru'z-zikr Rize kasabası ahalisinden Tuzcu oğlu İsmail ibni Ahmed muvâcehesinde mârru'z-zikr Rize kasabası toprağında vâkı' tahmînen dört dönüm mikdarı bir kıt'a tarla müvekkilim ammim mezbûr Mustafa ile pederim olup bundan mukaddem vefât eden İbrahim'in hayatında ber vech-i muharrer münâsafaten bâ tapu iştirâken taht-ı tasarruflarında iken müvekkilim ammim mezbûr Mustafa'nın bin iki yüz yirmi beş senesi hilâlinde sâlifü'l-beyân Rize kazâsından hicret ve Dersaadetime azîmet ve ba'dehu Tire kazâsına giderek el-ân kasaba-i merkûmede ikâmet eder olduğuna binâen mezbûr İsmail'in cediti müteveffâ el-Hâcc Memiş tarla-yı mezkûrî hayatında tarih-i merkûmda bi gayr-ı hakk müstakillen fuzûlî zabt ve iki yüz otuz üç senesine gelince sekiz sene müddet zirâ'at ve hırâset idüp ba'dehu fevt oldukda sulbî kebîr oğlu Ahmed dahi iki yüz elli senesine gelince on sekiz sene müddet kezalik fuzûlî ve bi-gayr-ı hakk zabt ve tasarruf ve zirâ'at ve hırâset idüp ol dahi fevt oldukda sulbî kebîr oğulları mezbûr İsmail ile sâlifü'l-beyân Rize kazâsında

sâkinler Mehmed ve Hurşid'den her biri dahi işbu tarih-i i'lâma gelince yirmi altı seneden beri bi'l-ma'iyye fuzûlî ve bi gayr-ı hakk zabt ve tasarruf ve hâlâ zirâ'at ve hırâset ederler olup lakin ammim ve müvekkilim mezbûr Mustafa sene-i mezbûreden işbu sene-i mübârekeye gelince on bir sene müddet-i sefer ba'îd olan ahar beldele ikâmetle kazâ-i merkûmeye girmeyüp ve merkûmûna dahi mülâkî olmayup (silik) da'vâ etmişdi el-haletü hazihi tarla-yı mezkûrda müvekkilim ammim mezbûrun mutasarrıf olduğu nisf hisse-i şâyi'a merkûmeden kef-i yed ve mahallinde bi'r-re'y sâhib-i arz müvekkilim ammim mezbûr Mustafa için bana teslîme mezbûr Ahmed'e tenbih olunmak murâdımdır diyü da'vâ etdikde ol dahi cevâbında tarla-yı mezkûr benim li-ebb ceddim mezbûr el-Hâcc Mehmed Memiş'in bâ tapu müstakillen taht-ı tasarrufunda iken fevt oldukda ancak sulbî kebîr oğlu mezbûr Ahmed'e ol dahi fevt oldukda üç nefer evlâdı benimle karındaşlarım mezbûrdan Mehmed ve Hurşid'e eslâsen intikâl etmeyle binâen aleyh tarla-yı merkûma elyevm bi-hakkın vaz'-ı yed ederiz diyüp müdde'î vekîli merkûmun ber vech-i muharrer müdde'âsını ba'de'l-inkâr husûs-ı mezkûr mahallinde ehl-i vukûfdan bi'l-ıtlâk ba'de't-tahkîk ba'dehu sâhib-i arz me'mûrî hâzır olduğu hâlde mahallinde huzûr-ı şer'le yahud cihet-i terâfu' şer' ve ihkâk-ı hakka muhtâc mevâddan idüğü tarafına tefhîm olundukda ânlar dahi râzılar olup mahallinde terâfu'a bi'l-asâle ve bi'l-vekâle ittifâk ve ittihâz eylediklerini nâtık sâbık Anadolu kadıaskeri ve mecîdiye nişân-ı hümâyûnumun ikinci rütbesinin hâiz ve hâmili a'lemü'l-fezâil mevlânâ Mehmed Şerif Tahir edamallâhu fezâilehu tarafından nüsha-i sâniye olan i'lâm-ı şer'î verildiği beyânıyla ol bâbda emr-i şerîfim sudûrî merkûm Mustafa tarafından bu def'a bâ arz-ı hâl istid'â olunmuş ve dîvân-ı hümâyûnum kaleminden kânûn ve muktezâsı suâl olundukda

(...) ve müddet-i sefer ba'îd olan diyârda bulunmak gibi a'zâr-ı şer'iyeye-i mu'tebereden biri şer'an tahakkuk etmedikce on sene bilâ nizâ' tasarruf olunan tapuyı araziye müte'allık da'vâlar istimâ' olunmaz ve ol a'zâr-ı mu'teberenin zevâl ve intifâ'ı tarihinden i'tibâren on seneye kadar araziye müte'allık de'âvî istimâ' olup müddet-i mezkûre mürûrunda istimâ' kılınmaz fakat müdde'a-aleyh yedinde bulunan araziye fuzûlen zabt ve zirâ'at etmiş olduğunu ikrâr ve i'tirâf eder ise bu sûretde mürûr-ı zamân ve tasarrufa i'tibâr olunmayup ol araziye sâhibine aliverilir diyü kânûn-ı cedîd-i hümâyûnumun

Sayfa 39

yirminci maddesinde munderic olup husûs-ı mezbûr mevlânâ-yı müşârun ileyhın i'âmı mûcebince mahallinde meclis-i memleketde bi gayr-ı hakk erbâb-ı vukûfdan tahkîk sâhib-i arz me'mûrı hâzır olduğu hâlde terâfu'-ı şer'-i şerîf olunarak şer'an ve kânûnen terettüb edecek hükmün bâ i'âm ve tahrîrât ve mazbata Dersa'âdetime iş'âr ve inhâ hakkında emr-i şerîfim i'tâsı iktizâ eylediği kalem-i mezbûrdan tahrîr kılınmış olmağla siz ki vali-i müşârun ileyh ve nâib ve müftî vesâir mûmâ ileyhimsiz husûs-ı mezbûr şer'-i şerîfe ve bâlâda muharrer kânûn-ı cedîde tatbîk ederek mevlânâ-yı müşârun ileyhın i'âmı mûcebince mahallinde meclis-i memleketde bi gayr-ı hakk erbâb-ı vukûfdan tahkîk ve sâhib-i arz me'mûrı hâzır olduğu halde ber nehc-i şer'î terâfu'-ı şer'-i şerîf ederek şer'an ve kânûnen terettüb edecek hükmün bâ i'âm ve tahrîrât ve mazbata ve Dersa'âdetime inhâ ve iş'ârı husûsuna mübâderet eylemeniz bâbında.

Fî evâhir-i Z sene 276

Rüşdî

Mîrmîrân-ı kirâmımdan Lazistan sancağı kâimmakâmı Alaaddin Paşa dâme ikbâlehuya ve Arhavi kazâsı nâib ve müftûsine ve müdîr-i kazâ ve vücûh-ı memlekete hüküm

Fatma ve Ayşe nâm hatunların babaları Arhavi kazâsına tâbî' Filarken karyesi sâkinlerinden Ali nâm kimesne bundan akdem fevt oldukda karye-i mezbûrede kâin bâ hüccet-i şer'iyeye mülkiyet üzre mutasarrıf olduğu iki bâb menzil ve iki anbar ve iki mağaza ve eşcârı mevcûd bir kıt'a bağçesiyle bâ defter-i müfredât emvâl ve eşyâsı bi'l-irsi's-şer'î merkûmân Fatma ve Ayşe ile karındaşları ve müteveffâ-yı merkûmun oğlu Mehmed nâm kimesneye intikâl idüp kable'l-kısme merkûm Mehmed dahi fevt olup ânın dahi hissesi bi'l-irsi's-şer'î oğlu Hüseyin nâm kimesneye intikâl idüp kable'l-kısme merkûm Hüseyin dahi fevt oldukda ânın dahi hisse-i irsiyyesi zevcesi Fatıma nâm hatuna intikâl etmişiken mezbûre Fatıma zevci müteveffâ-yı merkûm Hüseyin'den müntakil hisse-i şâyi'asını ahz u zabta adem-i kanâ'at birle babaları müteveffâ-yı merkûm Ali'den müntakil emlâk

ve emvâl ve eşyanın cümlesini hilâf-ı şer‘-i şerîf fuzûlî zabt idüp gadr eylediği beyânıyla mahallinde şer‘le rü’yet ve ihkâk-ı hakk olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûru mezbûrtân Fatma ve Ayişe taraflarından bu def‘a bâ arz-ı hâl istid‘â olunmuş olmağla siz ki kâimmakâm ve nâib ve müftî vesâir mûmâ ileyhimsiz ma‘rifetiniz ile tarafeyni mahallinde meclis-i memlekete ihzâr ve bi’l-muvâcehe ber nehc-i şer‘î terâfu‘ ederek husûs-ı mezbûr inhâ olunduğu üzre olduğu ve bilâ özr-i şer‘î on beş sene mürûr etmediği inde’ş-şer‘ ve’l-meclis tebeyyün ve tahakkuk eylediği hâlde babaları müteveffâ-yı merkûm Ali’den müntakil müteveffâ-yı merkûm Hüseyin’in zevcesi mezbûre Fatıma’nın hilâf-ı şer‘-i şerîf fuzûlî ahz u zabt eylediği emlâk ve emvâl ve eşyâdan hisse-i irsiyyeleri her ne ise ba‘de’s-sübût hükm idüp mezbûrelere aliverilip icrâ-yı şer‘-i şerîf ve ihkâk-ı hakka mübâderet ve husûs-ı mezbûr ilâ âhirihi dikkat ve keyfiyetin kaydı bâlâsına şerh verilmek üzre derbâr-ı şevket-karâr-ı mülûkâneme inhâ ve iş‘ârına müsâra‘at eylemeniz bâbında.

Fî evâil-i M sene 277

Münîr

Mülhakâtıyla eyalet-i Trabzon valisi ve mec‘diye nişân-ı hümâyûnumun ikinci rütbesinin hâiz ve hâмили vezîrim Cemaleddin Paşa iclâlehuya ve mîr-i ümerâ-i kirâmdan Ordu sancağı kâimmakâmı ve nişân-ı mezkûrun dördüncü rütbesinin hâiz ve hâмили Ali Paşa zîde ikbâlehuya ve Giresun kazâsı nâib ve müftisine ve müdîr-i kazâ ve vücûh-ı memlekete hüküm

Abdi ve Hüseyin ve Mehmed nâm kimesneler Giresun kazâsına tâbi‘ Çandır karyesi toprağında vâkı‘ müşâ‘ ve müşterek mutasarrıf oldukları ma‘lûmetü’l-hudûd tarlalarını tasarruflarına rızâları ve sâhib-i arz me’mûr ma‘rifetiyle karye-i mezbûre sâkinlerinden ve tebe‘a-i devlet-i aliyemden Astador ve Melke’ye ferâğ ve tefvîz ve merkûmân dahi tefevvüz ve kabûl idüp iki yüz yetmiş senesi Muharremü’l-haramında defterhâne-i âmirem cânibinden verilen ma‘mûlun bih tapu senedi mücebince sene-i mezbûreden beri zabt ve beher sene iştirâken zirâ‘at ve öşrin me’mûrına edâ edegelirler iken fâriğ-i merkûmûndan merkûm Hüseyin ol yerlerden hissemi sizlere ferâğ eylediğime nâdim oldum yedinizden alıp zabt

ederim diyü hilâf-ı kânûn fuzûlî müdâhaleden hâlî olmadığı beyânıyla kânûn üzre amel olunmak bâbında emr-i şerîfim

Sayfa 40

sudûrı merkûmân Astador ve Melke taraflarından bu def'a bâ arz-ı hâl istid'â olunmuş ve dîvân-ı hümayûnum kaleminden kânûn ve muktezâsı suâl olundukda bir kimse arazisini meccânen ve gerek bedel-i ma'lûm mukâbilinde me'mûrı izniyle âhara ferâğ-ı mu'teber-i kat'î ile fâriğ oldukdan sonra ferâğından rücû' edemez diyü kânûn-ı cedîd-i hümayûnumun otuz dokuzuncu maddesinde münderic bulunduğuna binâen münâza'un fihâ olan tarlalara merkûmûn Abdi ve Hüseyin ve Mehmed mutasarrıflar iken hakk-ı tasarrufların rızâları ve sâhib-i arz me'mûrı ma'rifetiyle merkûmûn Astador ve Melke'ye ferâğ ve tefvîz ve merkûmân dahi tefevvüz ve kabûl idüp iki yüz yetmiş senesi Muharremü'l-haramında defterhâne-i âmirem cânibinden verilen ma'mûlun bih tapu senedi mücebince sene-i mezbûreden beri zabt ve beher sene iştirâken zirâ'at ve öşrûn me'mûruna edâ edegelir iken fâriğ-i merkûmûndan merkûm Hüseyin ol yerlerde hissemi ferâğ eylediğime nâdim oldum yedinizden alup zabt ederim diyü fuzûlî müdâhale eylediği mahall-i nizâ' üzerinde me'mûrı hâzır olduğu hâlde hîn-i terâfu'da inde's-şer' ve'l-meclis tebeyyün eylediği sûretde men' u def' olunmak için emr-i şerîfim i'tâsı iktizâ eylediği kalem-i mezbûrdan tahrîr kılınmış olmağla siz ki vâlî-i müşâr ve kâimmakâm ve nâib ve müftî vesâir mûmâ ileyhimsiz husûs-ı mezbûrı şer'-i şerîfe ve bâlâda muharrer kânûn-ı cedîde tatbîk eyledik ber vech-i hakkâniyet rû'yet birle fi'l-hakîka merkûm Hüseyin'in ol yerlerde hissemi ferâğ eylediğime nâdim oldum yedinizden alup zabt ederim diyü müdâhalesi kânûn-ı cedîd-i hümayûnumun hilâfı bulunduğu mahall-i nizâ' üzerinde me'mûrı hâzır olduğu hâlde hîn-i terâfu'da inde's-şer' ve'l-meclis tebeyyün ve tahakkuk eylediği sûretde men' u def'i husûsuna mübâderet ve husûs-ı mezbûr ilâ âhirihi dikkat ve keyfiyetin kaydı bâlâsına şerh verilmek üzre derbâr-ı şevket-karâr-ı mülûkâneme inhâ ve iş'ârına müsâra'at eylemeniz bâbında.

Fî evâhir-i M sene 77

Nebih

Mülhakâtıyla Trabzon eyaleti valisi ve mecîdiye nişân-ı hümâyûnumun ikinci rütbesinin hâiz ve hâmili vezîrim Cemaleddin Paşa iclâlehuya ve Tirebolu ve nâm-ı diğere Görele kazâsı nâib ve müftisine ve müdür-i kazâ ve vücûh-ı memlekete hüküm

Esad ve İbrahim Derviş nâmûn kimesneler ile Fatma Rukiyye nâm hatunun babaları Tirebolu kazâsı sâkinlerinden el-Hâcc Hafız Ali bundan akdem fevt oldukda kazâ-i mezbûrede kâin bâ hüccet-i şer'iyeye mülkiyet üzere mutasarrıf olduğu eşcârı mevcûd bir kıt'a bağçesi bi'l-irsi's-şer'î oğulları merkûmûn Esad ve İbrahim Derviş ile kızı Fatma Rukiyye'ye intikâl idüp ancak merkûmûn ve mezbûre ol vakitte sagîr ve sagîre bulduklarından verâsetinde alakası olmayan kazâ-i mezkûre sâkinlerinden Emin nâm kimesne bağçe-i mezkûrî fuzûlî zabt itmeğle el-hâletü hazîhi merkûmûn ile mezbûre irişüp bâliğ ve bâliğa ve da'vâya kâdir ve kâdire olduklarından babaları müteveffâ-yı merkûmdan müntakil bağçe-i mezkûrî merkûm Emin'den taleb ve almak üzere iken merkûm Emin fevt olmak mülâbesesiyle oğlu yine kazâ-i mezbûre sâkinlerinden Abdülhalim nâm kimesneden taleb eylediklerinde babam yedinde buldum diyü virmeyüp yine kazâ-i mezbûr sâkinlerinden ve tebe'a-i devlet-i aliyyemden Kali ve Hacı Sava ve Andon ve Mihail bey' ve fûruht eylediğine binâen merkûmûn ve mezbûre bağçe-i mezkûrî ve zi'l-yed olan merkûmûn Kali ve Hacı Sava ve Andon ve Mihailden taleb eylediklerinde virmeyüp gadr eyledikleri beyânıyla mahallinde şer'le rü'yet ve ihkâk-ı hakk olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrî merkûmûn Esad ve İbrahim Derviş ve Fatma Rukiyye taraflarından bu def'a bâ arz-ı hâl istid'â olunmuş olmağla siz ki vâlî-i müşâr ve nâib ve müftî vesâir mûmâ ileyhimsiz ma'rifetiniz ile tarafeyni mahallinde meclis-i memlekete ihzâr ve bi'l-muvâcehe ber nehc-i şer'î terâfu' ederek husûs-ı mezbûr inhâ olunduğu üzere olduğu ve merkûmûn ile mezbûre ba'de'l-bulûğ bilâ özr-i şer'î on beş sene geçmediği inde's-şer' ve'l-meclis tebeyyün eylediği hâlde babaları müteveffâ-yı merkûmdan müntakil bağçe-i mezkûrî zu'l-yed olan merkûmûndan ba'de's-subût hükm idüp merkûmûn Esad ve İbrahim Derviş ve Fatma Rukiyye'ye alıverilip icrâ-yı şer'-i şerîf ve ihkâk-ı hakka mübâderet ve husûs-ı mezbûr ilâ âhirihi dikkat ve keyfiyetin kaydı bâlâsına şerh verilmek üzere derbâr-ı şevket-karâr-ı mülûkâneme inhâ ve iş'ârına müsâra'at eylemeniz bâbında.

Fî evâil-i S sene 77

Remzi

A_{DVNSAHK_TZ___d_00008_00022

Sayfa 41

Mülhakâtıyla eyalet-i Trabzon valisi ve mecrediye nişan-ı hümayûnumun ikinci rütbesinin hâiz ve hâмили vezîrim Cemaleddin Paşa iclâlehuya ve Trabzon mollasına ve müftisi zîde ilmuhuya ve a'zâ-yı meclis-i memlekete hüküm

Talebe-i ulûmdan İzzet Hulusi nam kimesnenin babası Çürüksu kazasına tâbi' Susuyak karyesi sâkinlerinden Haceoğlu Ahmed dimeğle meşhûr kimesne kendü halinde arzıyla mukayyed olup hilâf-ı şer'-i şerif kimesneye vaz' u hareketi yoğiken karye-i mezbûr sâkinlerinden Mahlakoğlu Mehmed nam kimesne kendü halinde olmadığından iki yüz yetmiş beş senesinde babası merkûmı tüfenk kurşunuyla hilâf-ı şer'-i şerîf ve bi gayr-ı hakk darb ve bu darbdan müteessiren fevt olmuş olduğu merkûm İzzet Hulusi tarafından mukaddemâ bâ arz-ı hâl inhâ olduğuna binâen dîvân-ı hümayûnum kaleminden muktezası suâl olundukda husûs-ı mezbûr inhâ olduğu üzre olduğu hâlde fâil-i merkûm Trabzon meclis-i kebîrine celb ve ihzâr ve maktûl-i mezbûrun veresesı ile ahkâm-ı cezâiyyeye tatbîkan kemâl-i dikkatle terâfu' olunarak madde-i katl merkûmun üzerine şer'an sâbit olur ise ba'dehu îcâbı icrâ olunmak üzre sûret-i hâl bir mazbata ve tahrîrât ve i'lâm Dersa'âdetime inhâ kılınmak üzre sene-i sâbıka evâhir-i Muharremi'nde emr-i şerîfim sâdır olmuş ise de ile'l-ân terâfu' olunamadığı beyânıyla ol bâbda te'kîdi hâvî emr-i şerîfim sudûrı merkûm İzzet Hulusi tarafından bu def'a bâ arz-ı hâl istid'â olunmuş ve kuyûda lede'l-mürâca'a ber vech-i muharrer tarih-i merkûmda emr-i şerîfim verildiği mukayyed ve mastûr bulunmuş olmağla siz ki vali-i müşâr ve mevlânâ ve müftî vesâir mûmâ ileyhimsiz ma'rifetiniz ile kâtil-i merkumı meclis-i mezkûre ihzâr ve maktûl-i merkûmun veresesı ile ber nehc-i şer'î ahkâm-ı cezâiyyeye tatbîkan kemâl-i hürmetle terâfu' ederek madde-i katl merkûmun üzerine şer'an sâbit olur ise ba'dehu îcâbı icrâ olunmak üzre sûret-i hâl bâ mazbata ve i'lâm ve tahrîrât Dersa'âdetime inhâya mübâderet ve hilâf-ı şer'-i şerîf ve mugâyir-i ahkâm-ı cezâiyye yekdiğere gadr vukû'undan mücânebet eylemeniz bâbında

Fî evâil-i S sene 277

Hasbî

Rumili beğlerbeğli payelilerinden Canik sancağı mutasarrıfı Kamil Paşa dâmet me'âlihiye ve Çeharşenbih kazâsı nâib ve müftisine ve müdür-i kazâ ve vücûh-ı memlekete hüküm

Yusuf nam kimesne Çeharşenbih kazasına tâbi' Elan karyesi toprağında vâkı' ma'mûlun bih tapu senediyle mutasarrıf olduğu ma'lûmu'l-hudûd tarlalarını zabt ve beher sene zirâ'at ve öşrin edâ edegelirler iken fevt oldukda ol yerler hasbe'l-kânûn meccânen oğlu diğer Yusuf nam kimesneye intikal etmişiken kazâ-i mezbûr sâkinlerinden Mir Süleyman nâm kimesne ol yerleri baban müteveffâ-yı merkûm Yusuf hâl-i hayatında babam Osman Paşa'ya ferâğ etmiş idi diyü fuzûlî müdâhaleden hâlî olmadığı ve tarafından asâkir-i bahriye-i şâhânem çavuşlarından Hasan Çavuş'u vekîl nasb etmiş olduğu beyânıyla kânûn üzre amel olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûru merkûm diğer Yusuf tarafından bu def'a bâ arz-ı hâl istid'â olunmuş ve dîvân-ı hümâyûnum kaleminden kânûn ve muktezâsı suâl oldukda arazi-i mîriye ve mevkûfe mutasarrıf ve mutasarrıfelerinden biri fevt oldukda uhdesinde olan arazisi meccânen oğluna intikâli kânûn-ı kadîm ve cedîdde musarrah olup münâza'un fihâ olan tarlalara merkûm Yusuf'un babam mezbûr Yusuf'a bâ tapu mutasarrıfiken hâl-i hayatında hakk-ı tasarrufunu rızâsı ve sâhib-i arz ma'rifetiyle mûmâ ileyhâ Osman Paşa'ya ferâğ ve tefvîz ve mûmâ ileyh dahi tefevvüz ve kabûl birle yedine verilen tapu senedi mücebince zabt ve beher sene zirâ'at ve öşrin edâ edegelir iken fevt oldukda ol yerler hasbe'l-kânûn meccânen oğlu mîr-i merkûm Süleyman'a intikâl etmiş olmayup fi'l-hakîka merkûm Yusuf ol yerlere ma'mûlun bih tapu senediyle mutasarrıf olarak zabt ve beher sene zirâ'at ve öşrin edâ edegelir iken fevt oldukda ol yerler hasbe'l-kânûn meccânen oğlu merkûm diğer Yusuf'a intikâl etmişiken mîr-i merkûm ol yerleri baban müteveffâ-yı merkûm hâl-i hayatında babam müteveffâ-yı mûmâ ileyhe ferâğ etmiş diyü fuzûlî müdâhale eylediği mahall-i nizâ' üzerinde me'mûrî hâzır olduğu halde vekîliyle hîn-i terâfu'da inde's-şer' ve'l-meclis tebeyyün eylediği sûretde men' u def' olunmak için emr-i şerîfim i'tâsı iktizâ eylediği kalem-i mezbûrdan tahrîr kılınmış olmağla siz ki mutasarrıf-ı müşâr ve nâib ve müftî vesâir mûmâ ileyhimsiz husûs-ı mezbûrî şer'-i şerîfe ve bâlâda muharrer kânûn-ı cedîde tatbîk ederek ber vech-i hakkâniyet rü'yet birle fi'l-hakîka mîr-i merkûm Süleyman'ın ol yerlere müdâhale eylemesi hilâf-ı kânûn idüğü mahall-i nizâ'

üzerinde me'mûrı hâzır olduğu hâlde vekîliyle hîn-i terâfu'da inde's-şer' ve'l-meclis tebeyyün eylediği sûretde men' u def'i husûsuna mübâderet ve husûs-ı mezbûr ilâ âhirihi dikkat ve keyfiyetin kaydı bâlâsına şerh verilmek üzere derbâr-ı şevket-karâr-ı mülûkâneme inhâ ve iş'ârına müsâra'at eylemeniz bâbında.

Fî evâhir-i Safer sene 1277

Hasbî

Rumili beğlerbeğili payelilerinden Canik sancağı mutasarrıfı Kamil Paşa dâmet me'âlihiye ve Çeharşenbih kazâsı nâib ve müftîsine ve müdîr-i kazâ ve vücûh-ı memlekete hüküm

Yusuf nâm kimesne bundan akdem fevt oldukda Çeharşenbih kazâsına tâbi' Elan karyesinde kâin bâ hüccet-i şer'iyeye mülkiyet üzere mutasarrıf olduğu bir bâb menzil bi'l-irsi's-şer' oğlu diğer Yusuf nâm kimesneye intikâl etmişiken kazâ-i mezbûr sâkinlerinden Mîr Süleyman nâm kimesne menzil-i mezkûrı babası müteveffâ-yı merkûm hâl-i hayatında babam Osman Paşa'ya bâ hüccet-i şer'iyeye bey' etmiş diyü fuzûlî müdâhaleden hâlî olmadığı ve tarafından asker-i bahriye-i şâhânem çavuşlarından Hasan Çavuş'u vekîl nasb etmiş olduğu beyânıyla mahallinde şer'le rü'yet olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûru merkûm diğer Yusuf

Sayfa 42

tarafından bu def'a bâ arz-ı hâl istid'â olunmuş olmağla siz ki mutasarrıf-ı müşâr ve nâib ve müftî vesâir mûmâ ileyhimsiz ma'rifetiniz ile merkûm Süleyman'ı mahallinde meclis-i memlekete ihzâr ve merkûm Yusuf'un terâfu' ederek husûs-ı mezbûr inhâ olunduğu üzere olduğu ve menzil-i mezkûra şer'an dahl olunmak îcâb etmediği inde's-şer' ve'l-meclis tebeyyün ve tahakkuk eylediği hâlde mîr-i merkûmun bî-vech vâkı' olan müdâhalelerinden ma'rifet-i şer'le men' u def'i husûsuna mübâderet ve husûs-ı mezbûr ilâ âhirihi dikkat ve keyfiyetin kaydı bâlâsına şerh verilmek üzere derbâr-ı şevket-karâr-ı mülûkâneme inhâ ve iş'ârına müsâra'at eylemeniz bâbında.

Fî evâhir-i Safer sene 77

Hasbî

Rumili beğlerbeğili payelilerinden Canik sancağı mutasarrıfı Kamil Paşa dâmet me'âlihiye ve Samsun kazâsı nâib ve müftîsine ve müdîr-i kazâ ve vücûh-ı memlekete hüküm

Tebe'a-i devlet-i aliyyemden Karabet'in Samsun kazâsı sâkinlerinden Ali nâm kimesneye bin beş yüz altmış beş ve Durmuş nâm kimesneye sekiz bin üç yüz ve Galib oğluna üç yüz kırk ve Molla Ali nâm kimesneye bin ve Şaban nâm kimesneye bin sekiz yüz ve Arif nâm kimesneye sekiz yüz yirmi beş ve Hüseyin nâm kimesneye üç bin dört yüz elli ve Emin nâm kimesneye sekiz yüz kırk ve tebe'a-i devlet-i aliyyemden Hacı Begos'a otuz iki bin ve Niko'ya yirmi bin seksen dört ve Pandeli'ye beş bin ve Bedros'a bin iki yüz ve Hacı Ağacan'a bin dokuz yüz guruş deyni olup mebâliğ-i mezbûreyi def'aten edâya kudreti yoğiken dâyinleri merkûmûn def'aten taleble tazyikden hâlî olmadıkları beyânıyla ol bâbda emr-i şerîfim sudûru merkûm Karabet tarafından bu defa bâ arz-ı hâl istid'â olunmuş dîvân-ı hümayûnumun kalemi kuyûduna bi'l-mürâca'a muktezâsı sual olundukda bu makûle taksît ve murabaha hakkında irade-i seniyye-i şâhânemle müesses olan nizam iki yüz altmış sekiz senesi evâsıt-ı Cemaziye'l-ahiresinde evâmîr-i aliyyemle memalik-i mahrûsime neşr ve i'lân olunmuş olduğundan husûs-ı mezbûr inhâ olduğu üzere olduğu halde mahallî sicillinde mukayyed zikr olunan emr-i âlîşânımda mûnderic nizâma tatbîkan meclis-i memleketde rû'yet olunmak için emr-i şerîfim i'tâsı iktizâ eylediği kalem-i mezburdan tahrir kılınmış olmağla siz ki mutasarrıf-ı müşâr ve naib ve müftî vesair mûmâ ileyhimsiz keyfiyet ma'lûmunuz oldukda ber minvâl-i muharrer merkumun def'aten edâ-yı deyne iktidârı olup olmadığı dâyinleri muvâcehesinde mahallinde meclisce bi't-tahkîk tebeyyün eylediği halde nizam-ı mezkûre tatbîkan iktizâsının icrâsıyla keyfiyetin Dersaadetime inhâ ve iş'ârına müsâra'at ve hilâf-ı şer'-i şerîf ve mugâyir-i nizâm hal ve hareketden mücânebet eylemeniz babında.

Fî evâsıt-ı Râ sene 77

Dâniş

Mülhakâtıyla eyalet-i Trabzon valisi ve mecâdiye nişân-ı hümâyûnumun ikinci rütbesinin hâiz ve hâmilî vezîrim Cemaleddin Paşa iclâlehuya ve Rize kazâsı naib ve müftisine ve müdür-i kazâ ve vücûh-ı memlekete hüküm

Asakir-i bahriye-i şâhânemden donanma-yı hümâyûnum hâcelerinden Ahmed nâm kimesne Rize kazâsı toprağında vâkî' ma'lûmetü'l-hudûd iki kıt'a tarlaya karındaşları Abdülhamid Derviş ve Memiş ve Osman ve Ali ve Tayyar nâm kimesneler ile müşâ' ve müşterek mutasarrıflar olarak zabt ve beher sene iştirâken zirâ'at ve öşrûn edâ edegelir iken merkûm Ahmed silk-i askerîde bulunduğundan ol yerlerden merkûm Ahmed'in hissesini kaza-i mezbûr sakinlerinden Boyaroğlu İsmail nâm kimesne fuzûlî zabt idüp gadr eylediği merkum Ahmed tarafından mukaddema bâ arz-ı hâl inhâ olunduğuna binâen ve dîvân-ı hümâyûnum kaleminden kânûnu sual olundukda diyâr-ı aharda olarak bi'l-fi'il ve bizzat hıdmet-i askeriye de istihdâm olan asâkir-i şâhânenin uhdelerinde olan arazi gerek müste'cir ve müste'îr yedlerinde bulunsun ve gerek alâ hâle terek ve ta'tîl bulunsun müddetleri tebeyyün etmedikce bir vechile müstehakk tapu olamaz şayed ol arazi ahara verilmiş olursa tekmîl müddet ve hıdmet ederek memleketlerine avdetlerinde arazilerini her kimin yedinde olurlar ise olurlar diyü kânûn-ı cedîd-i hümâyûnumun yetmiş üçüncü maddesinde mûnderic bulunduğuna binaen kânûn üzre amel olunmak bâbında sene-i sâbika evâil-i Rebiülevvelinde sâdır olan emr-i şerîfim mahalline lede'l-vürûd mûmâ ileyh Ahmed bu esnâda me'zûnen kazâsına varup li ebeveyn er karındaşı ve vekîl-i müseccel-i şer'îsi merkûm Memiş münâza'un fih olan arazi-i mîriyeden bir kıta tarla üzerinde husûs-ı âtîde ma'lûmât-ı kâmileleri bulunan kazâ-i mezbûr ahalisinden cerîdede mazbûtu'l-esâmî mevsûku'l-kefîm bi gayr-ı hakk müslimîn ile bi'l-cümle

A_{DVNSAHK_TZ___d_00008_00023}

Sayfa 43

a'zâ-yı meclis hâzır oldukları hâlde akd olunan meclis-i şer'-i âlîde Müfti mahallesi ahalisinden olup tarla-yı mezkûre bi'l-asâle vaz'-ı yedi beyyine-i âdile ile mütehakkık olan Ahmed bin Süleyman bin Abdullah tarafından husûmet ve redd-i cevâba vekîl-i müseccel-i şer'îsi ve mezbûr Ahmed'in li ebeveyn ammissi olup cünûn-ı mutbık ile mecnûn olan Boyberoğlu İsmail ibni'l-müteveffâ Mehmed Memiş'in dahi bâ hüccet-i şer'îyye tesviye-i umûruna vasîsi olmağla

tarla-yı mezkûre bi'l-vesâye kezalik vaz'-ı yedi mütehakkık olan kazâ-i mezbûre tâbi' Halavit karyesi ahalisinden Mematizâde Osman ibni Derviş nâm kimesne muvâcehesinde ve sâhib-i arz me'mûrî hâzır oldukları hâlde derûnunda akd-i meclis-i şer'-i âlîde tahmînen yirmi beş ölçek mısır buğdayı tohumu istî'âb eder bir kıt'a tarla mecnûn-ı mezbûr İsmail'in babası müteveffâ-yı mezbûr Mehmed Memiş'in hayatında müstakillen bâ tapu taht-ı tasarrufunda iken müteveffâ-yı mezbûr Mehmed Memiş ber vech-i muharrer mutasarrıf olduğu tarla-yı mezkûrî hayatında bin iki yüz kırk sekiz senesinde işbu yedimizde mevcûd bulunan ma'mûlun bih bir kıt'a tapu temessükü mücebince hüsn-i rızâ ve tayyib-i hâtır ve ferâğ-ı mu'teber-i kat'î ile sekiz bin beş yüz guruş bedel-i medfû' ve makbûz mukâbelesinde ma'rifet-i sâhib-i arz babamız müteveffâ Abdülkadir'e hayatında ferâğ ve tefvîz eylediğinde ol dahi ber minvâl-i meşrûh teferru' ve tefevvûz ve kabz ve kabûl idüp ol vechile tarla-yı mezkûr babamız Abdülkadir'in ile'l-vefât müstakillen dâhil-i havza-i tasarrufu olup ba'de vefâtihi kânûn-ı atık mücebince müvekkilem karındaşım mezbûr Ahmed ile bana ve diğeri li ebeveyn er karındaşlarımız Derviş Abdullah ve Ali ve Osman ve Tayyar ve Abdülhamid hasbe'l-âde sebâ'an intikâl idüp bin iki yüz elli üç senesi evâilinde müvekkilim mezbûr Ahmed on yaşında sagîr olduğu hâlde müteveffâ-yı mezbûr Mehmed Memiş'in hayatında ferâğ-ı mezkûr kat'iyen ve sahîhan olup ve bedel-i mezkûr sekiz bin beş yüz guruşu babamız müteveffâ-yı mezbûr Abdülkadir yedinden tamamen ve kâmilan ahz u kabz eylediğini ve tarla-yı mezkûrda kendünün alaka ve medhali kalmayup babamız müteveffâ-yı mezbûr Abdülkadir'in ile'l-vefât dâhil-i havza-i tasarrufu olup vefât etdikde ber vech-i muharrer müvekkilim ve karındaşım mezbûr ile bana ve diğeri karındaşlarım mezbûrûna intikâl eylediğini şuhûd mahzarında bi't-tav' ve'r-rızâ ikrâr-ı kat'î ile ikrâr etdikden sonra müteveffâ-yı mezbûr Mehmed Memiş kezalik hayatında tarla-yı mezkûrî bizden isticâr idüp biz dahi icârdan imtinâ' eylediğimizde tarla-yı mezkûrî fuzûlî ve bi-gayr-ı zabt ve zikri mürûr eden bin iki yüz elli üç senesi evâhirinde vefât etdikde tarla-yı mezkûrî ol vakit kemâl-i akl-i sıhhatinde olan oğlu mecnun-ı mezbûr İsmail ile karındaşı oğlu müvekkil-i mezbûr Ahmed kezalik fuzûlî ve bi-gayr-ı hakk vaz'-ı yed birle hâlâ müvekkil-i mezbûr Ahmed ile vasî ve vekîl-i mezbûr Osman zabt ve tasarruf ederler olup ve müvekkil-i mezbûr Ahmed ba'de'l-bulûğ beş sene mürûrunda yani bin iki yüz altmış dört senesi tarihinde silk-i asâkir-i şâhâneme duhûl ile Asitâne-i aliyyeme gidüp ânda on bir sene müddet mukîm ve

bu esnâda me'zûnen kazâ-i mezbûre gelüp tarla-yı mezkûrdan ber vech-i muharrer mutasarrıf süb' hissesini zabt murâd eylediğinde müvekkil-i mezbûr Ahmed ile vasî ve vekîl-i mezbûr Osman bî-vech mümâna'at eder olmalarıyla suâl olunup tarla-yı mezkûrun süb' hissesinden kefi yed birle müvekkil-i mezbûr Ahmed'e red ve teslim etmek üzere müvekkil-i mezbûr Ahmed ve mecnûn-ı mezbûra izâfetle vasî ve vekîl-i mezbûr Osman'a tenbîh olunmak matlûbumdur diyü bi'l-vekâle ba'de'd-da'vâ ve's-suâl vasî ve vekîl-i mezbûr Osman dahi cevâbında tarla-yı mezkûre müteveffa-yı mezbûr Mehmed Memiş'in bâ tapu taht-ı tasarrufunda olduğu halde mezbûr Mehmed Memiş hayatında bin iki yüz elli iki tarihinde tarla-yı mezkûrun on altı ölçek mısır buğdayı tohumu isti'âb eder mahallini uhde-i tasarrufunda ibkâ ve bâkîsi olan dokuz ölçek mısır buğdayı tohumu isti'âb eder mahallini müvekkil-i mezbûr Ahmed ile li ebeveyn er karındaşı gâib-i ani'l-beled Reşid'e bâ ma'rifet-i me'mûr-ı sâhib-i arz bi'l-münâsafe ferâğ ve tefvîz eylediğinde ânlar dahi ber vech-i muharrer tefevvüz ve kabûl eylediklerinden sonra zikr olunan bin iki yüz elli üç senesi evâhirinde mezbûr Mehmed Memiş vefât etdikde tarla-yı mezkûrdan uhde-i tasarrufunda ibkâ eylediği on altı ölçek Mısır buğdayı tohum isti'âb eder mahall-i mezkûr vasîsi olduğum mecnûn-ı mezbûrun ve mâ'adâsı olan dokuz ölçek mısır buğdayı tohumu isti'âb eder mahall müvekkil-i mezbûr Ahmed ile karındaşı mezbûr Reşid'in dâhil-i havza-i tasarrufları olmak üzere vaz'-ı yed ederiz diyü ber vech-i muharrer tarla-yı mezkûre müvekkil-i mezbûr Ahmed ile bi'l-asâle ve bi'l-vesâye vaz'-ı yedlerini ikrâr ve müdde'î-i vekîl-i mezbûr Mehmed Memiş'in ber minvâl-i meşrûh bi'l-vekâle müdde'âsını inkâr etmeğle müdde'î-i vekîl-i mezbûr Mehmed Memiş ber vech-i meşrûh müdde'âsını tarla-yı mezkûr mahallinde irâe ve tahdîd dahi idüp kizb üzerine tavattunları tasavvur olunmayup tevâtür mertebesinde olan mahalle-i mezkûr ahalisinden Beyoğlu Ali bin Hüseyin ve Ömer bin Ali ve Molla Hüseyin bin Memiş ve Sarı Hüseyin bin Abdullah ve Öksüzoğlu Hüseyin bin Durmuş ve İsmail oğlu Mahmud bin Mustafa ve Tatoğlu Hüseyin bin Ahmed ve Karaca Yakup bin Durmuş ve Kıvrakoğlu Ali bin Hüseyin ve civâr ahalisinden Hüseyin bin Ali ve Bostan oğlu Mahmud bin Mehmed ve Ali bin Kürt Ahmed ve Mustafa bin Hüseyin ve Temel bin Durmuş nâm kimesneler şehâdetleriyle ale's-şehâde ve't-tevâtür bi'l-muvâcehe vech-i şer'î üzere isbât itmeğın mücebince tarla-yı mezkûrun süb' hissesinden kefi yed birle

Sayfa 44

bâ re'y-i me'mûr-ı sâhib-i arz müvekkil-i mezbûr Ahmed'e red ve mahallinde layıkı vechile teslîme vasîsi olduğu mecnûn-ı mezbûr İsmail ile müvekkil-i mezbûr Ahmed'e vasî ve vekîl-i mezbûr Osman'a tenbîh olduğu nâtik taraf-ı şer'eden i'lâm-ı şer'î verildiği beyânıyla ol bâbda emr-i şerîfim sudûru merkûm Ahmed Hâce tarafından bu def'a bâ arz-ı hâl istid'â ve niyâz ve i'lâm-i mezkûrı dahi takdîm ve ibrâz etmiş ve i'lâm meâlî husûlüne muvâfık idüğü cânib-i fetvâhâneden işâret kılınmış olmağla siz ki vâlî-i müşâr ve nâib ve müftî vesâir mûmâ ileyhimsiz husûs-ı mezbûr inhâ ve i'lâm olduğu üzre olduğu halde süb' arazi-i mezkûre ber müceb-i i'lâm ve kânûn mûmâ ileyh Ahmed'e alıverilip tarafından zabt ve zirâ'at etdirilip hilâf-ı kânûn ve mugâyir-i i'lâm dahl ü ta'arruz etdirilmeyüp men' u def'î husûsuna mübâderet eylemeniz bâbında.

Fî evâsıt-ı Râ sene 1277

Hayret

Mîrmîrân-ı kirâmımdan Lazistan kâimmakâmı Alaaddin Paşa dâme ikbâlehuya ve Ardavay kazâsı nâib ve müftîsine ve müdür-i kazâ ve vücûh-ı memlekete hüküm

Mustafa nâm kimesnenin Ardavay kazâsına tâbi' Ortaköy karyesi sâkinlerinden Mehmed nâm kimesne zimmetinde iki yüz yetmiş dört senesinden beri sekiz bin altı yüz on iki guruş alacak hakkı olup mebâliğ-i mezbûreyi kable'l-edâ merkûm Mehmed firâr etmiş olduğundan mebâliğ-i mezbûrı küfelâsı olan yine karye-i mezbûr sâkinlerinden Yakup ve Hasan ve Osman ve Hüseyin nâm kimesnelerden taleb ve almak üzre iken merkûmûndan merkûm Osman dahi firâr eylemiş bu cihetle mebâliğ-i mezbûrun altı bin üç yüz elli guruşunu merkûmûn Yakup ve Hasan ve Hüseyin'den ma'rifet-i şer'le tahsîl olunmuş gayr-ı ez teslîm zimmetlerinde mütebâkî kalan iki bin iki yüz altmış iki guruş küfelâsı merkûmûndan taleb eyledikde vermeyüp gadr eyledikleri beyânıyla mahallinde şer'le rü'yet ve ihkâk-ı hakk olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrı merkûm Mustafa tarafından bu def'a bâ arz-ı hâl istid'â olunmuş olmağla siz ki kâimmakâm ve nâib ve müftî vesâir mûmâ ileyhimsiz ma'rifetiniz ile tarafeyni mahallinde meclis-i memlekete ihzâr ve bi'l-muvâcehe ber nehc-i şer'î terâfu' ederek husûs-ı mezbûr inhâ olduğu üzre olduğu hâlde merkûmûnun kefâletleri

cihetle gayr-ı ez teslîm zimmetlerinde bâkî kalan ol mikdâr gurusu alacak hakkın ba'de's-sübût hükm idüp merkûm Mustafa'ya aliverilip icrâ-yı şer'-i şerîf ve ihkâk-ı hakka mübâderet ve eğer merkûm Mustafa murâbahacı tâifesinden olduğu halde ol vakit hükm başka olacağından iki yüz altmış sekiz senesi evâsıt-ı Cemâziye'l-âhiresinde evâmîr-i aliyyemle her tarafa neşr olunup sicill-i mahkemede mahfûz olan murâbaha nizâmına tatbîkan hareketle husûs-ı mezbûrun fasl u rü'yetiyle alâ külli't-takdîreyn keyfiyetin îzâhen i'lâm ve iş'ârına müsâra'at ve husûs-ı mezbûr ilâ âhirihi dikkat eylemeniz bâbında.

Fî evâsıt-ı Râ sene 1277

Hasbi

Mîrmîrân-ı kirâmımdan Lazistan kâimmakâmı Alaaddin Paşa dâme ikbâlehuya ve Ardavay kazâsı nâib ve müftîsine ve müdür-i kazâ ve vücûh-ı memlekete hüküm

Mustafa nâm kimesne kendü hâlinde arzıyla mukayyed olup hilaf-ı şer'-i şerîf vaz' u hareketi ve kimesneye deyn ve kefâleti olmayup üzerine dahi şer'an bir nesne sâbit ve zâhir olmuş değil iken yine kazâ-i mezbûre tâbi' Ortaköy karyesi sâkinlerinden Yakup ve Mustafa Berber ile yekdil ve yekcihet olarak ma'lûmu'l-esâmî çend nefer avenesiyle merkûm Mustafa'nın hânesini basup derûnunda mevcûd beş bin gurusluk emvâl ve eşyâsını hilâf-ı şer'-i şerîf gasb ve gâret idüp ol vechile gadr eyledikleri beyânıyla mahallinde şer'le rü'yet ve ihkâk-ı hak olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûru merkûm Mustafa tarafından bu def'a bâ arz-ı hâl istid'â olunmuş olmağla siz ki kâimmakâm ve nâib ve müftî vesâir mûma ileyhimsiz ma'rifetiniz ile tarafeyni mahallinde meclis-i memlekete ihzâr ve bi'l-muvâcehe ber nehc-i şer'î terâfu' ederek husûs-ı mezbûr inhâ olunduğu üzere olduğu ve bilâ özr-i şer'î on beş sene geçmediği inde's-şer' ve'l-meclis tebeyyün ve tahakkuk eylediği hâlde merkûmûnun yağmâ ve gârât etmiş oldukları ol mikdâr gurusluk emvâl ve eşyâsı her ne ise ba'de's-sübût hükm idüp merkûm Mustafa'ya aliverilip icrâ-yı şer'-i şerîf ve ihkâk-ı hakka mübâderet ve husûs-ı mezbûr ilâ âhirihi dikkat ve keyfiyetin kaydı bâlâsına şerh verilmek üzere derbâr-ı şevket-karâr-ı mülûkâneme inhâ ve iş'ârına müsâra'at eylemeniz bâbında.

Fî evâsıt-ı Râ sene 277

Hasleti

A_{DVNSAHK_TZ___d_00008_00024

Sayfa 45

Te'kidi hâvî mu'ahharan emr-i âlî yazılmışdır.

Fî evâil-i Râ sene 1278

Mülhakâtıyla Trabzon eyâleti vâlisi ve mecîdiye nişân-ı hümâyûnumun ikinci rütbesinin hâiz ve hâmili vezîrim Cemaleddin Paşa iclâlehuya ve rütbe-i sâlise ashâbından Gümüşhane kâimmakâmı Hüsnü dâme mecduhuya ve Gümüşhane kazâsı nâibine ve a'zâ-yı meclis-i memlekete hüküm

Gülizar nâm hatunun babası Gümüşhane kazâsına tâbi' Ayakofa karyesi sâkinlerinden Dursun nâm kimesne karye-i mezbûre toprağında vâkı' ma'mûlun bih tapu senediyle müstakillen mutasarrıfe olduğu ma'lûmetü'l-hudûd tarlalarını zabt ve beher sene zirâ'at ve öşrûn edâ edegelir iken iki yüz altmış sekiz senesinde fevt oldukda oğlu kalmayup tasarrufunda olan yerleri hasbe'l-kânûn meccânen kızı mezbûre Gülizar hatuna intikâl idüp dahl olunmak îcâb etmez iken karye-i mezbûre sâkinlerinden ammizâdesi diğêr Dursun ol yerlerde benim dahi hissem vardır diyü fuzûlî müdâhaleden hâlî olmadığı ve tarafından Veli nâm kimesneyi vekîl nasb etmiş olduğu beyânıyla ol bâbda emr-i şerîfim sudûrı mezbûre Gülizar Hatun tarafından bu def'a bâ arz-ı hâl istid'â olunmuş ve dîvân-ı hümâyûnum kaleminden kânûn ve muktezâsı suâl olundukda kable'n-nizâm ya'ni iki yüz altmış üç senesi Cemaziye'l-evvelisi guresinden sonra fevt olanların arazileri zükûr ve inâsına meccânen ve mütesâviyen intikâl eylemek kânûn olup münâza'un fihâ olan tarlalara mezbûre Gülizar'ın babası Dursun ile diğêr Dursun tapulu ve temessüklü müşâ' ve müşterek mutasarrıflar ise merkûm diğêr Dursun'un hissem vardır diyü müdâhalesi hasbe'l-kânûn yolunda olup eğer böyle olmayup da fi'l-hakîka mezbûre Gülizar'ın babası merkûm Dursun ol yerlere ma'mûlun bih tapu senediyle müstakillen mutasarrıf olarak zabt ve beher sene zirâ'at ve öşrûn edâ edegelir iken sene-i mezbûrede fevt oldukda oğlu kalmayup tasarrufunda olan yerleri hasbe'l-kânûn meccânen kızı mezbûreye intikâl idüp harc-i intikâlini me'mûruna edâ etmek üzre iken merkûm diğêr Dursun ol yerlerde benim dahi hissem vardır diyü fuzûlî müdâhale eylediği mahall-i nizâ' üzerinde me'mûrî hâzır olduğu hâlde vekiliyle hîn-i terâfu'da inde's-şer' ve'l-meclis

tebeyyün ve tahakkuk eylediği sûretde men' u def' olunmak için emr-i şerîfim i'tâsı iktizâ eylediği kalem-i mezbûrdan tahrîr kılınmış olmağla siz ki vâlî-i müşâr ve kâimmakâm ve nâib vesâir mûmâ ileyhimsiz husûs-ı mezbûrî şer'-i şerîfe ve bâlâda muharrer kânûn-ı münîfe tatbîk ederek ber vech-i hakkâniyet rü'yet birle fi'l-hakîka merkûm diğêr Dursun'un ol yerlerde benim dahi hissem vardır diyü fuzûlî müdâhalesi bî-vech idüğü mahall-i nizâ' üzerinde me'mûrî hâzır olduğı hâlde vekîliyle terâfu'da inde's-şer' ve'l-meclis tebeyyün ve tahakkuk eylediği sûretde men' u def'i husûsuna mübâderet ve husûs-ı mezbûr ilâ âhirihi dikkat ve keyfiyetin kaydı bâlâsına şerh verilmek üzere derbâr-ı şevket-karâr-ı mülûkâneme inhâ ve iş'ârına müsâra'at eylemeniz bâbında.

Fî evâsıt-ı Rebiülevvel sene 1277

Lebib

Rumili beğlerbeğiliği pâyelülerinden Canik sancağı mutasarrıfı Kamil Paşa dâmet me'âlihiye ve Samsun kazâsı nâib ve müftîsine ve müdür-i kazâ ve vücûh-ı memlekete hüküm

Tebe'a-i devlet-i aliyyemden Mıgırdıç'ın Samsun kazâsı sâkinlerinden Molla nâm kimesneye dört yüz seksen beş ve Sofi İsmail Hâce nâm kimesneye sekiz bin ve Gabaşı nâm kimesneye bin sekiz yüz yirmi beş ve Ali nâm kimesneye yirmi bin altı yüz otuz ve Hattat Abdullah Hâce nâm kimesneye sekiz bin beş yüz ve Kavaklıoğlu Tahir nâm kimesneye sekiz bin ve Laz Reşid nâm kimesneye bin yedi yüz ve Arif'in üveği oğlu Şakir nâm kimesneye yedi yüz yetmiş ve tebe'a-i Devlet-i Aliyyem'den Avraham'a sekiz bin iki yüz ve Tolah'a iki bin yüz seksen ve Kuyumcu Arakil'e yüz yirmi beş ve Abacı Toros'a bin ve Karabet'e beş bin gurus deyni olup meblağ-ı mezbûreyi def'aten edâya kudreti yoğiken dâyinleri merkûmûn def'aten talebiyle tazyîkden hâlî olmadıkları beyânıyla ol bâbda emr-i şerîfim sudûrî merkûm Mıgırdıç tarafından bu def'a bâ arz-ı hâl istid'â olunmuş olup dîvân-ı hümâyûnum kalemi kuyûduna lede'l-mürâca'a muktezâsı suâl olundukda bu makûle taksît ve murâbaha hakkında irâde-i seniyye-i şâhânemle mü'esses olan nizâm iki yüz altmış sekiz senesi evâsıt-ı Cemâziye'l-âhiresinde evâmîr-i aliyyemle memâlik-i mahrûseme neşr ve i'lân olunmuş olduğundan husûs-ı mezbûr inhâ olunduğ üzere ise mahalle sicillinde mukayyed zikr olunan

emr-i âlîşânımda münderic nizâma tatbîkan meclis-i memleketde rü'yet olunmak için emr-i şerîfim i'tâsı iktizâ eylediği kalem-i mezbûrdan tahrîr kılınmış olmağla siz ki mutasarrıf-ı müşâr ve nâib ve müftî vesâir mûmâ ileyhimsiz keyfiyet ma'lûmunuz oldukda ber minvâl-i

Sayfa 46

muharrer merkûmun def'aten edâ-yı deyne iktidârı olup olmadığı dâyinleri muvâcehesinde mahallinde meclisce bi't-tahkîk tebeyyün eylediği hâlde nizâm-ı mezkûre tatbîkan iktizâsının icrâsıyla keyfiyetin Dersa'âdetime inhâ ve iş'ârına müsâra'at ve hilâf-ı şer'-i şerîf ve mugâyir-i nizâm hâl ü hareketden mücânebet eylemeniz bâbında.

Fî evâsıt-ı Râ sene 1277

Tayyib

Zâyi'inden müceddeden emr-i âlî yazılmışdır. Fî evâil-i C sene 1278

Mülhakâtıyla Trabzon eyâleti vâlîsi ve mecîdiye nişân-ı hümâyûnumun ikinci rütbesinin hâiz ve hâmilî vezîrim Cemaleddin Paşa iclâlehuya ve Akçaabad kazâsı nâibine ve müdür-i kazâ ve vücûh-ı memlekete hüküm

Akçaabad kazâsına tâbi' Kalira karyesi sâkinelerinden olup sıfatları ma'lûmu'l-esâmî kesân ta'rifleriyle mu'arrefe Cemile ve Fatıma binti İsmail bin Ahmed nâm hatunlar kazâ-i mezkûre meclisinde ma'kûd meclis-i şer'-i enverde karye-i mezkûre ahalisinden olup zikri âti tarlalara mahallinde bi'l-irâe bi'l-beyyine vaz'-ı yedi ber nehc-i şer'î sâbit ve mütehakkık olan li ebeveyn er karındaşları Ali nâm kimesne muvâcehesinde sahib-i arz me'mûrî hâzır olduğu halde karye-i mezbûre toprağında tahminen kırk beş ölçek tohum istî'âb eder ma'lûmetü'l-hudûd iki kıt'a tarla babamız İsmail'in hayatında ile'l-vefât dâhil-i havza-i tasarrufunda iken babamız mezbûr İsmail bin iki yüz yetmiş üç senesi Kânûn-ı sâninin altıncı Pazar günü vefât idüp ol vechile tarla-yı mezkûreler ber müceb-i kânûn-ı cedîd bi-tarîki'l-eslâs seviyyen ve meccânen bizimle karındaşımız mezbûr Ali'ye intikâl etmişken karındaşımız mezbûr Ali tarla-yı mezkûrun tahmînen kırk beş kot tohum istî'âb eder tarlayı babamız merkûm sene-i mezbûre Kânûn-ı sânisinin onuncu günü hayatında on beş bin guraşa sahib-i arz me'mûrî ma'rifetiyle bana ferâğ ve

tefvîz eyledi diyü tarla-yı mezkûrun mecmû'ını müstakillen bi-gayr-ı hakk fuzûlî zabt ve hilâf-ı vaz'-ı yed itmeğle suâl olunup tarla-yı mezkûrdan kef-i yed birle sâhib-i arz me'mûrî ma'rifetiyle mahallinde bizlere red ve teslîme karındaşımız mezbûr Ali'ye tenbih olunmak matlûbumuzdur diyü da'vâ etdiklerinde mezbûr Ali dahi cevâbında tarla-yı mezkûrlara vaz'-ı yedini ikrâr lakin yedimde olup sene-i mezbûre Ramazan-ı mübâreki'nin sekizinci günü tarihiyle müverrah ve tarih-i mezkûrda kaza-i mezkûrede nâibü'ş-şer' hatmiyle mahtûm bir kıt'a i'lâm-ı şer'î mantûkınca kız karındaşlarım mezbûrtân Cemile ve Fatıma hatunlar nâib-i mûmâ ileyh huzûrunda ma'kûd meclis-i şer'de tarla-yı mezkûrlar kânûn-ı cedîd mûcebince seviyyen bi-tarîki'l-eslâs bizlere intikâl eder diyü da'vâya tesaddî eylediklerinde ben dahi babamız müteveffâ-yı merkûm sene-i mezbûre Kânûn-ı sânisinin onuncu günü ber-hayat olduğı halde tarla-yı mezkûrları on beş bin guruşa bana ferâğ ve tefvîz ve ben dahi ber vech-i muharrer teferruğ ve tefevvüz ve kabûl ve sene-i mezbûre Recebû'l-ferdi'nin ve Nisan'ın üçüncü günü sâhib-i arz me'mûrî tarafından yedime i'tâ olunan bir kıt'a tapu senedi mantûkınca tarla-yı mezkûrlar teferruğan dâhil-i havza-i tasarruf olmağla bi-hakkın zabt ve vaz'-ı yed ederem diyü kız karındaşım mezbûre Cemile'nin vekîl-i şer'îsi bulunan Mehmed veledi Hasan ve mezbûre Fatıma'nın vekîl-i şer'îsi Salih bin Mehmed'in inkârlarına mukârin tesaddî eylediğim ferâğ da'vâmı Abdülaziz oğulları Abdülaziz bin Hüseyin bin Mehmed nâm kimesneler şehâdetleriyle bi'l-muvâcehe işbât idüp ol vechile tarla-yı mezkûr teferruğan dâhil-i havza-i tasarrufum olmağla bi-hakkın zabt ve vaz'-ı yed ederim diyü i'lâm-ı mezkûrî ibrâz birle fi'l-hakîka nâib-i mûmâ ileyh huzûrunda murâfa'a-i mezkûre vech-i meşrûh üzre olup lakin murâfa'a-i mezkûre arazi nizâ'ı olup sâhib-i arz huzûrî lâzım iken murâfa'-i mezkûrelerinde sâhib-i arz huzûrî bulunmadığından mâ'adâ arazi-i mezkûrenin hudûdunda bulunan kimesnelerin ebâ ve ceddleri isimlerine dahi ta'arruz olunmadığından mahtûm i'lâm-ı mezkûrun ashabınca salahiyeti görünmediğinden başka mezbûr Ali tarla-yı mezkûreleri i'lâm-ı mezkûrede zikr olunduğı vech üzre mârru'l-beyân sene-i Arabiye'den bin iki yüz yetmiş üç senesi Kânûn-ı sânisinin üçüncü günü teferruğ eyledim diyü iddi'âsı ve kasaba-i mezkûrenin meclis cerîdesinde kaydı Mart ayının dahilinde ve yedimde bulunan tapu senedleri zikr olunan sene-i Arabiyeden Recebû'l-ferdi ve Nisan'ın üçüncü günü muharrer bulunduğı dahi sûret-i tenâkııda görüldüğünden tapu-yı mezkûrlar tarihleri dahi atıka olduğı zâhir olmağla bu sûretde babaları müteveffâ-yı mezbûr İsmail zikr

olunan sene-i Arabiyeden bin iki yüz yetmiş üç senesi Kânûn-ı sâñnin altıncı günü ki ferâğ-ı mezkûr tarihinden dört gün mukaddem vefât eylediğine müdde'iyân-ı mezbûrtân Cemile ve Fatıma hatunlardan ber vech-i muharrer meşhûr ve müte'ârif müdde'âlarına mutâbık bi-tarîki't-tevâtür beyyine taleb olundukda mezbûrtân Cemile ve Fatıma hatunlar ber vech-i muharrer meşhûr ve müte'ârif müdde'âlarını kizb üzerine ictimâ'ları mutasavver olmayup müstenidün anı ilm zarûfî hasıl olup her biri mahallerinden lede't-tezkiye makbûlü's-şehâde idükleri Molla Durmuş oğlu el-Hâcc Mehmed ibni Ahmed ve Kara Osman oğlu el-Hâcc Arif ibni Ali ve İbrahimzâde Mustafa bin İbrahim ve Timuroğlu Hüsnü ibni Ahmed ve Ademoğlu Bekar bin Hüsnü ve Dilaver oğlu Osman bin Hüseyin ve Timuroğlu Kamil bin Hüsnü ve Mumcuoğlu Ali bin Osman ve Mumcuoğlu Mehmed bin Ali ve Timuroğlu Türkmen bin Hüseyin ve Boşnakoğlu Salih bin İsmail ve Receb oğlu Hüseyin bin Hasan ve Mumcu oğlu Ahmed bin Ali ve Boşnak oğlu Osman bin Süleyman ve Hacıoğlu Emin bin Hasan ve Hayrullah oğlu Durmuş bin Memiş ve Hayrullah oğlu Hasan bin Ahmed ve Hayrullah oğlu Bekar bin Osman ve Hacıoğlu Ahmed bin Hasan ve Yazıcıoğlu Ahmed bin Ali ve Kara Hüseyin oğlu Hasan bin Hüseyin ve Reisoğlu Salih bin Hüseyin ve Çerkes oğlu Arif bin Abdullah ve Şafaklıoğlu Amiş bin Osman nâm yirmi dört nefer kimesne şehâdetleriyle bi'l-muvâcehe vech-i şer'î üzre isbât itmeğın mücebine babaları müteveffâ-yı mezbûr İsmail ferâğ-ı mezkûr tarihinden dört gün mukaddem vefât eylediğine hükm-i şer'î lâhık

A_{DVNSAHK_TZ___d_00008_00025}

Sayfa 47

olmağla bu suretde tarla-yı mezkûrlar müteveffâ-yı mezbûr İsmail'in hayatında ile'l-vefât müstakillen dâhil-i havza-i tasarrufu olup ber müceb-i kânûn-ı cedîd mezbûrtân Cemile ve Fatıma Hatunlar ile karındaşları mezbûr Ali'ye meccânen ve seviyyen intikâl etmişiken ol vechile tarla-yı mezkûrun her birinde müdde'iyân-ı mezbûrtân Cemile ve Fatıma Hatunların birer sehmden ikişer sehmlerini red ve teslîme mezbûr Ali'ye tenbîh olunduğunu nâtik taraf-ı şer'îden i'lâm-ı şer'î verilmişiken merkûm Ali mugâyir-i i'lâm-ı şer'î teslîmden imtinâ' eylediği beyânıyla ol bâbda emr-i şerîfim sudûrı mezbûrtân Cemile ve Fatıma taraflarından bu def'a bâ arz-ı hâl istid'â ve niyâz ve bir kıt'a i'lâm dahi takdîm ve ibrâz olunmuş ve da'vâ-yı mezkûr meâli ancak beyyine-i mezkûr hakkında husûlüne

muvâfık idüğü cânib-i fetvâhânededen işâret kılınmış olup dîvân-ı hümâyûnum kaleminden kânûnı sual olundukda arazi-i mîriye ve mevkûfe mutasarrıf ve mutasarrıfelerinden biri fevt oldukda uhdesinde olan arazi erkek ve kız evladına gerek arazinin olduğu mahalde olsun ve gerek diyar-ı aharda olsunlar meccânen ve bilâ bedel mütesâviyen intikâl eyler yalnız erkek veyahud yalnız kız evladı olur ise kezalik bilâ bedel müstakillen intikâl eder arazi mutasarrıflarından biri fevt olup da zevcesi hâmile bulunduğu halde ol arazi hamlin zuhûruna kadar tevkîf olunur diyü kânûn-ı cedîd-i hümâyûnumun elli dördüncü maddesinde münderic bulunmuş olmağla siz ki vali-i müşâr ve naib vesair mûmâ ileyhimsiz husûs-ı mezbûr inhâ ve i'lâm olunduğu üzre olduğu halde mezbûrtân Cemile ve Fatıma'nın babaları müteveffâ-yı merkûmdan müntakil arazi-i mezkûreden hisseleri ber müceb-i i'lâm-ı şer'î mezbûrtâna alıverilip taraflarından zabt ve zirâ'at etdirilmesi husûsuna mübâderet eylemeniz bâbında.

Fî evâsıt-ı Râ sene 277

Rasuhî

Mîr-i ümerâ-i kirâmdan Ordu sancağı kâimmakamı ve mecdiye nişan-ı hümâyûnumun dördüncü rütbesinin hâiz ve hâмили Ali Paşa zîde ikbâlehuya ve Giresun kazâsı nâib ve müftisine ve müdir-i kaza ve vücûh-ı memlekete hüküm

Tebe'a-i devlet-i aliyemden Hacı Begos'un Giresun kazasında kain bâ hüccet-i şer'iyeye mülkiyet üzre mutasarrıf olduğu bir bâb menzil ve arsasında aharın alakası yoğiken kaza-i mezbure sâkinlerinden ve tebe'a-i devlet-i aliyemden Kirhor zikr olunan arsayı hilâf-ı şer'-i şerîf fuzûlî zabt ve üzerine binâ inşâ idüp gadr eylediği beyanıyla mahallinde şer'le rü'yet ve ihkâk-ı hakk olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrı merkûm Begos tarafından bu def'a bâ arz-ı hâl istid'â olunmuş olmağla siz ki paşa ve naib ve müfti vesâir mûmâ ileyhimsiz ma'rifetiniz ile tarafeyni mahallinde meclis-i memlekete ihzâr ve bi'l-muvâcehe ber nehc-i şer'î terâfu' ederek husûs-ı mezbûr inhâ olunduğu üzre olduğu ve zabt olalı bilâ özr-i şer'î on beş sene geçmediği inde's-şer' ve'l-meclis tebeyyün ve tahakkuk eylediği halde ba'de's-sübût ber muktezâ-yı şer'-i mutahhar icrâ-yı şer'-i şerîf ve ihkâk-ı hakka mübâderet ve husûs-ı mezbûr ilâ âhirihi dikkat ve keyfiyetin kaydı

bâlâsına şerh verilmek üzere derbâr-ı şevket-karâr-ı mülûkâneme inhâ ve iş'ârına müsâra'at eylemeniz bâbında.

Fî evâil-i Rebiülahir sene 1277

Rüşdî

Muahharan emr-i âlî yazılmışdır

Fî evâsıt-ı Şa'bân sene 1278

Rumili beylerbeyiği pâyelülerinden Canik sancağı mutasarrıfı Kamil Paşa dâmet me'âlihiye ve Samsun kazası nâib ve müftisine ve müdür-i kazâ ve vücûh-ı memlekete hüküm

Tebe'a-i devlet-i aliyyemden Bedros ve Nikos ve Serkiz ve Kifork'un Samsun kazası sakinlerinden Hacı İbrahim nâm kimesneye dört bin ve Abdullah nâm kimesneye üç bin ve Salih nâm kimesneye dört bin Ali nâm kimesneye üç bin ve Hafız nâm kimesneye üç bin ve tebe'a-i devlet-i aliyyemden Karabet'e otuz bin Yorgaki'ye on bir bin ve Karakaşoğlu'na altı bin ve Serkiz'e dört bin beş yüz ve Abraham'a dört bin guruş deyni olup mebalîğ-i mezbûreyi def'aten edaya kudretleri yoğiken dâyinleri merkûmûn def'aten talmebiyle tazyikden hâli olmadıkları beyânıyla ol bâbda emr-i şerîfim sudûrı merkûmûn Bedros ve Nikos ve Serkiz ve Kifork taraflarından bu defa bâ arz-ı hâl istid'â olunmuş olup kuyûda mürâca'at ve dîvân-ı hümâyûnum kaleminden muktezâsı suâl olundukda bu makûle taksît ve murabaha hakkında irâde-i seniyye-i şâhânemle ta'dîl ve te'sîs kılınan nizâm iki yüz altmış sekiz senesi evasıt-ı Cemaziyelahirinde evâmîr-i aliyyemle memâlik-i mahrûseme neşr ve i'lân olunmuş olduğundan husûs-ı mezbûr inhâ olduğu üzere olduğu ve merkûmûnun def'aten edâ-yı deyne iktidârı olmadığı inde'sher' ve'l-meclis sâbit olduğu halde mahalli sicillinde mukayyed mârru'z-zikr emr-i âlîşânımda mûnderic nizâma tatbîkan meclis-i memleketde rû'yet olunmak için emr-i şerîfim i'tâsı iktizâ eylediği kalem-i mezbûrdan tahrir kılınmış olmağla siz ki mutasarrıf-ı müşar ve naib ve müfti vesair mûmâ ileyhimsiz keyfiyet ma'lûmunuz oldukda ber minvâl-i muharrer merkûmûnun def'aten edâ-yı deyne iktidârları olup olmadığı dâyinleri muvâcehesinde mahallinde meclisce bi't-tahkîk tebeyyün eylediği hâlde nizâm-ı mezkûre tatbîkan

iktizâsının icrâsıyla keyfiyetin Dersaadetime inhâ ve iş'ârına müsâra'at ve hilâf-ı şer'-i şerîf mugâyir-i nizâm hâl ve hareketden mucânebet eylemeniz bâbında.

Fî evâsıt-ı Câ sene 277

Sayfa 48

Rumili beylerbeyiği pâyelülerinden Canik sancağı mutasarrıfı Kamil Paşa dâmet me'âlihiye ve Bafra kazâsı nâib ve müftisine ve müdür-i kazâ ve vücûh-ı memlekete hüküm

Tebe'a-i devlet-i aliyemden Hacı Karabet ve Hacı Begos'un Bafra kazası sakinlerinden Mehmed nam kimesneye iki bin altı yüz ve Hacı Yusuf nam kimesneye beş yüz ve Ali nam kimesneye yedi yüz yirmi ve diğêr Mehmed nâm kimesneye yüz elli ve Hacı Salih nâm kimesneye üç yüz yirmi ve Dede dimeğle ma'rûf kimesneye yüz yetmiş ve Ali nâm kimesneye doksan ve Salih nâm kimesneye altmış ve Mustafa nâm kimesneye yüz ve diğêr Mehmed nâm kimesneye yüz otuz ve tebe'a-i devlet-i aliyemden Kirkor'a bin elli ve Deli Kiryako'ya bin yüz ve Hacı Karabet'e dokuz yüz yetmiş ve Niko'ya dört bin ve Hacı Yani'ye dört yüz elli ve Hacı İstefan'a iki yüz ve Kazar'a yüz doksan altı ve Artin'e iki yüz otuz ve diğêr Kirkor'a yüz yirmi ve Ohannes'e yüz kırk ve diğêr Kirkor'a yetmiş beş ve Hacı Melkon'a doksan ve Anastaş'a doksan ve Gerenlif'e altmış gurus deynleri olup mebâliğ-i mezbûreyi def'aten edaya kudretleri yoğiken dâyinleri merkûmûn def'aten talebiyle tazyikden hâlî olmadıkları beyânıyla ol bâbda emr-i şerîfim sudûrı merkûmûn Hacı Karabet ve Hacı Begos taraflarından bu def'a bâ arz-ı hâl istid'â olunmuş ve kuyûda lede'l-mürâca'a muktezâsı dîvân-ı hümâyûnum kaleminden sual olundukda bu makûle taksît ve murabaha hakkında irâde-i seniyye-i şahânemle ta'dîl ve te'sîs kılınan nizâm iki yüz altmış sekiz senesi evâsıt-ı Cemaziye'l-ahiresinde evâmir-i aliyemle memâlik-i mahruseme neşr ve i'lân olunmuş olduğundan husûs-ı mezbûr inhâ olduğun üzere olduğun ve merkûmânın def'aten edâ-yı deyne iktidârları olmadığı inde's-şer' ve'l-meclis sâbit olduğun hâlde mahallî sicillinde mukayyed zikr olunan emr-i âlişânımda münderic nizâma tatbîkan meclis-i memleketde ru'yet olunmak için emr-i şerîfim i'tâsı iktizâ eylediğün kalem-i mezbûrdan tahrîr kılınmış olmağla siz ki mutasarrıf-ı müşâr ve naib ve müfti vesâir mûmâ ileyhimsiz keyfiyet ma'lûmunuz olduğun ber minvâl-i muharrer merkûmânın def'aten edâ-yı deyne iktidârları olup olmadığı

dâyinleri muvâcehesinde mahallinde meclisce bi't-tahkîk tebeyyün eylediği hâlde nizâm-ı mezkûre tatbîkan iktizâsının icrâsıyla keyfiyetin Dersaadetime inhâ ve iş'ârına müsâra'at ve hilâf-ı şer'-i şerîf ve mugâyir-i nizâm hâl ve hareketden mücânebet eylemeniz bâbında.

Fî evâil-i Câ sene 277

Hasbî

Mülhakâtıyla Trabzon eyaleti valisi ve mecîdiye nişân-ı hümâyûnumun ikinci rütbesinin hâiz ve hâмили vezîrim Cemaleddin Paşa iclâlehuya ve Trabzon mollasına ve müftisi zîde ilmuhuya ve a'zâ-yı meclis-i memlekete hüküm

Devlet-i aliyyem tebe'asından Vasil'in babası Akçaabad kazâsına tâbi' Kisarta karyesi sâkinlerinden ve tebe'a-i devlet-i aliyyemden Nikola kendü halinde umûruyla meşgûl olup hilâf-ı şer'-i şerîf kimesneye vaz' u hareketi yoğiken karye-i mezbûre sâkinlerinden Kolcuoğlu Ahmed ve Kara Osman oğlu Hüseyin dimeğle arîf kimesneler kendü hallerinde olmadığından iki yüz yetmiş bir senesinde merkûmun menziline basup derûnunda mevcûd bi'l-cümle emvâl ve eşyâ ve nükûdunu hilâf-ı şer'-i şerîf gâsîb ve gârât eylediklerinden mâ'adâ merkûmı dahi bi-gayr-ı hakk katl eyledikleri beyânıyla ol babda emr-i şerîfim sudûrı merkûm Vasil tarafından bu defa bâ arz-ı hâl istid'â olunmuş ve dîvân-ı hümâyûnum kaleminden muktezâsı suâl olundukda husûs-ı mezbûr inhâ olunduğu üzere olduğu halde kâtil-i merkûmânı Trabzon meclis-i kebîrine ihzâr ve maktûlün veresiyle ahkâm-ı cezâiyyeye tatbîkan kemâl-i dikkatle terâfu' olunarak madde-i katl ve merkûmândan kangısı üzerine şer'an sâbit olur ise ba'dehu îcâbı icrâ olunmak üzere sûret-i hâl bâ mazbata ve i'lâm ve tahrîrât Dersaadetime inhâ kılınmak ve emvâl ve eşyâ ve nükûd-ı mevcûde dahi ba'de's-sübût-ı şer'î tamâmen tahsîlle ihkâk-ı hakk olunmak için emr-i şerîfim i'tâsı iktizâ eylediği kalem-i mezbûrdan tahrîr kılınmış olmağla siz ki vâlî-i müşar ve mevlânâ ve müfti vesâir mûmâ ileyhimsiz ma'rifetiniz ile kâtil-i merkûmânı meclis-i mezkûra ihzâr ve maktûl-i merkûmun veresiyle ber nehc-i şer'î ahkâm-ı eczâiyyeye tatbîkan kemâl-i dikkatle terâfu' ederek madde-i katl kâtil-i merkûmdan kangısının üzerine sâbit olur ise ba'dehu îcâbı icrâ olunmak üzere sûret-i hâl bâ mazbata ve i'lâm ve tahrîrât Dersaadetime inhâya mübâderet ve hilâf-ı şer'-i şerîf ve mugâyir-i ahkâm-

ı cezâiyye yekdiğere gadr vukû‘undan mucânebet kılınmak ve emvâl ve eşyâ ve nükûd-ı mensûbe dahi ba‘de’s-sübût-i şer‘î aliverilip ihkâk-ı hakka mübâderet eylemeniz bâbında.

Fî evâhir-i Câ sene 1277

Dâniş

A_{DVNSAHK_TZ__d_00008_00026

Sayfa 49

Mülhakâtıyla Trabzon eyaleti valisi ve mecîdiye nişân-ı hümâyûnumun ikinci rütbesinin hâiz ve hâмили vezîrim Cemaleddin Paşa iclâlehuya ve mîr-i ümerâ-i kirâmdan Lazistan sancağı kâimmakâmı Alaaddin Paşa zîde ikbâlehuya ve Çürüksu kazâsı nâibine ve müdür-i kazâ ve vücûh-ı memlekete hüküm

Menşur nâm hatunun Çürüksu kazâsına tâbi‘ Same karyesi toprağında vâkı‘ babasından intikâlen mutasarrıf olduğu ma‘lûmetü’l-hudûd bir kıta tarlasını zabt ve beher sene tarafından zirâ‘at ve oşrü edâ olunagelir iken ecânibden Süleyman nâm kimesne fuzûlî zabt idüp gadr eylediği beyânıyla kânûn üzre amel olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrı mezbûre tarafından bu defa bâ arz-ı hâl istid‘â olunmuş ve dîvân-ı hümâyûnum kaleminden kânûn ve muktezâsı sual olundukda arazinin derece-i kabiliyetine göre bir veya iki sene ve hasbe’l-mevki‘ şâzz olarak daha ziyâdece mücerred dinlendirmek veyahud tarlayı su basıp bir müddetden sonra su çekilerek zirâ‘ate salâhiyet kesb edinceye kadar ol tarlayı hâlî bırakmaya lüzûm görünmek ve esîr olmak gibi a‘zâr-ı sahîhadan biri tahakkuk etmeksizin bir tarlayı mutasarrıfı zirâ‘at etmeyüp ve i‘âre veya îcâr-ı suverine dahi itdirmeyip de üç sene ale’t-tevâlî ta‘fîl eder ise gerek arazinin olduğu mahalde olsun ve gerek müddet-i sefer ba‘îd olan mahalde bulunsun ol tarla müstehakk-ı tapu olup mutasarrıf-ı sâbıkı müceddeden tefevvüze tâlib olur ise bedel-i misliyle yeniden âna tefvîz olunur tâlib olmaz ise ol vakit bi’l-müzâyede tâlibine ihâle kılınır diyü kânûn-ı cedîd-i hümâyûnun altmış sekizinci maddesinde mûnderic olup münâza‘un fihâ olan tarla mezbûre tarafından zabt olunur iken zirâ‘at olunmayüp ve i‘âre ve îcâr dahi etdirmeyip üç sene ale’t-tevâlî bilâ mâni‘ boz ve hâlî bırakıp müstehakk tapu olarak bedel-i misliyle mücerreden tefevvüze tâlib olmadığından merkûm Süleyman sâhib-i arz me’mûrı tarafından tapu-yı misliyle almış ve yedine ma‘mûlun bih sened verilmiş ise zabt eylemesi hasbe’l-kânûn yolunda

olup eğer böyle olmayup da fi'l-hakîka mezbûre ol yerlere babasından intikâlen mutasarrıfe olarak zabt ve beher sene tarafından ziraat ve öşrü edâ olunagelir iken merkûm Süleyman fuzûlî zabt eylediği ve bilâ öZR-i şer'î on sene geçmediği mahall-i nizâ' üzerinde me'mûrî hâzır olduğu halde hîn-i terâfu'da inde'ş-şer' ve'l-meclis tebeyyün eylediği sûretde ol yerler me'murî ma'rifetiyle mezbûreye alıverilip yedinde olan tapu senedi mûcebince zabt ve tarafından ziraat etdirilmek için emr-i şerîfim i'tâsı iktizâ eylediği kalem-i mezbûrdan tahrîr kılınmış olmağla siz ki vali-i müşar ve kaimmakam ve naib vesair mûmâ ileyhimsiz husûs-ı mezbûrî şer'-i şerîfe ve bâlâda muharrer kânûn-ı cedîde tatbîk ederek ber vech-i hakkâniyet rü'yet birle fi'l-hakîka merkûm Süleyman'ın ol yerleri zabt eylemesi kânûn-ı cedîd-i hümâyûnumun hilâfı olduğu ve bilâ öZR-i şer'î on sene geçmediği mahall-i nizâ' üzerinde me'mûrî hâzır olduğu halde hîn-i terâfu'da inde'ş-şer' ve'l-meclis tebeyyün eylediği sûretde ol yerler me'mûrî ma'rifetiyle mezbûreye alıverilip yedinde olan tapu senedi mûcebince zabt ve tarafından ziraat etdirilmesi husûsuna mübâderet ve husûs-ı mezbûr ilâ âhirihi dikkat ve keyfiyetin kaydı bâlâsına şerh verilmek üzere derbâr-ı şevket-karâr-ı mülûkâneme inhâ ve iş'ârına müsâra'at eylemeniz bâbında.

Fî evâil-i C sene 277

Hasbî

Mülhakâtıyla Trabzon eyaleti valisi ve mecîdiye nişân-ı hümâyûnumun ikinci rütbesinin hâiz ve hâмили vezîrim Cemaleddin Paşa iclâlehuya ve Istabl-ı âmirem müdürliği payelülerinden Gümüşhane kâimmakâmı Ali Bey zîde uluvvuhuya ve Gümüşhane kazâsı nâibine ve müdür-i kazâ ve vücûh-ı memlekete hüküm

Tebe'a-i devlet-i aliyemden Apostol'un Gümüşhane kazâsı sâkinlerinden Halim nâm kimesneye altı yüz ve tebe'a-i devlet-i aliyemden Yorgaki'ye üç bin ve Simyon'a üç bin ve Uzun Yani'ye bin sekiz yüz ve Hacı Nazar'a dört bin ve diğer Yani'ye üç bin ve Yorgi'ye bin ve diğer Yorgaki'ye bin yedi yüz ve diğer Yorgaki'ye dört yüz ve diğer Yani'ye bin dört yüz ve Mihail'e dört yüz elli ve Dimitri'ye dört yüz elli ve Papa Yani'ye iki yüz yirmi beş ve diğer Yani'ye iki yüz elli ve Efban'a iki yüz elli ve Yanaki'ye iki yüz elli ve diğer Yani'ye yüz elli ve Yorgi'ye iki yüz elli ve Fesaki'ye bin ve Sofiha'ya bin altı yüz guruş deyni

olup mebâliğ-i mezbûreyi def'aten edâya kudreti yoğiken dâyinleri merkûmün def'aten talebiyle tazyikden hâlî olmadıkları beyânıyla ol bâbda emr-i şerîfim sudûrı merkûm Apostol tarafından bu def'a bâ arz-ı hâl istid'â olunmuş ve kuyûda lede'l-mürâca'a muktezâsı dîvân-ı hümâyûnum kaleminden suâl olundukda bu makûle taksît ve murâbaha hakkında irâde-i seniyye-i şâhânemle ta'dîl ve te'essüs kılınan nizâm iki yüz altmış sekiz senesi evâsıt-ı Cemaziye'l-ahiresinde evâmir-i aliyyemle memâlik-i mahrûseme neşr ve i'lân olunmuş olduğundan husûs-ı mezbûr inhâ olduğu üzere olduğu ve merkûmun def'aten edâ-yı deyne iktidârı olup olmadığı inde'ş-şer' ve'l-meclis sâbit olduğu hâlde mahalli sicillinde mukayyed zikr olunan emr-i âlîşânında münderic nizâma tatbîkan meclis-i memleketde rü'yet olunmak emr-i şerîfim i'tâsı iktizâ eylediği kalem-i mezbûrdan tahrîr kılınmış olmağla siz ki vâlî-i müşâr ve kâimmakâm ve naib ve müftî vesâir mûmâ ileyhimsiz keyfiyet ma'lûmunuz oldukda ber minvâl-i muharrer merkûmun def'aten edâ-yı deyne iktidârı olup olmadığı dâyinleri muvâcehesinde meclisce bi't-tahkîk tebeyyün eylediği halde nizâm-ı mezkûre tatbîkan iktizâsının icrâsıyla keyfiyetin Dersaadetime inhâ ve iş'ârına müsâra'at ve hilâf-ı şer'-i şerîf ve mugâyir-i nizâm hâl ve hareketden mücânebet eylemeniz bâbında.

Fî evâil-i Câ sene 77

Lebib

Sayfa 50

Mülhakâtıyla Trabzon eyaleti valisi ve mecîdiye nişân-ı hümâyûnumun ikinci rütbesinin hâiz ve hâmilî vezîrim Cemaleddin Paşa iclâlehuya ve Akçaabad kazâsı nâibine ve müdür-i kazâ ve vücûh-ı memlekete hüküm

Derviş Ahmed nâm kimesne Gülnam hatun ile Akçaabad kazâsına tâbi' Kavance karyesi toprağında ma'mûlun bih tapu senediyle başka başka mutasarrıf ve mutasarrıfe oldukları ma'lûmetü'l-hudûd tarlalarını iki yüz yetmiş bir senesinde su basıp ba'dehu su çekilmeğle merkûm Ahmed kendü tarlasını zabt ve ziraat murâd eyledikde mezbûre Gül Hatun su basan yerlerin cümlesi benimdir diyü merkûm Derviş Ahmed'in tarlasını dahi fuzûlî zabt idüp gadr eylediği beyânıyla kânûn üzere amel olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrı merkûm Derviş Ahmed tarafından bu defa bâ arz-ı hâl istid'â olunmuş ve dîvân-ı hümâyûnum kaleminden kânûn ve muktezâsı suâl olundukda bir kimsenin uhde-i tasarrufunda bulunan

araziyi müddet-i medfide su basıp ba'dehu su çekildikde ol arazi müstehakk-ı tapu olmayup mutasarrıf-ı sâbıkı ke'l-evvel zabt ve tasarruf eder mutasarrıf-ı sâbıkı fevt olmuş ise evlâdı veyahud babası ve anası zabt ve tasarruf eyler bunlardan yeri yoğise hakk-ı tapu ashabına tapu-yı misliyle verilir ve su çekilip de ziraat salâhiyet eylemedikten sonra kendisi veyahud ber minvâl-i sâbık hakk-ı intikâle nâil olanlar tasarruf etmeyip bilâ öZR üç sene ale't-tevâlî ta'tîl ederler ise müstehakk-ı tapu olur diyü kânûn-ı cedîd-i hümâyûnumun altmış dokuzuncu maddesinde münderic bulunduğu binâen münâza'un fihâ olan tarlaların cümlesine mezbûre Gül Hatun tapulu ve temessüklü müstakil mutasarrıfe olup fi'l-hakika merkum Derviş Ahmed ve mezbûre ma'mûlun bih tapu senediyle başka başka mutasarrıf ve mutasarrıfe olarak arazi-i mezkûrelerini sene-i mezbûrede su basıp ba'dehu su çekilmekle merkûm Ahmed kendi arazisini zabt ve ziraat murâd eyledikde mezbûre su basan yerlerin cümlesi benimdir diyü merkûm Derviş Ahmed'in mutasarrıf olduğu tarlasını dahi fuzûlî zabt eylediği mahall-i nizâ' üzerinde me'mûrî hâzır olduğu halde hîn-i terâfu'da inde's-şer' ve'l-meclis tebeyyün eylediği sûretde merkûm Derviş Ahmed'in tarlasını me'mûrî ma'rifetiyle merkûm Derviş Ahmed'e aliverilip zabt ve ziraat etdirilmek için emr-i şerîfim i'tâsı iktizâ eylediği kalem-i mezbûrdan tahrîr kılınmış olmağla siz ki vali-i müşar ve naib vesair muma ileyhimsiz husus-ı mezbûrî şer'-i şerîfe ve bâlâda muharrer kânûn-ı cedîde tatbîk ederek ber vech-i hakkâniyet rü'yet birle fi'l-hakika mezbûre Gül Hatun merkûm Ahmed'in tarlasını zabt eylediği mahall-i nizâ' üzerinde me'mûrî hâzır olduğu hâlde hîn-i terâfu'da inde's-şer' ve'l-meclis tebeyyün eylediği sûretde merkûmumun tarlası me'mûrî ma'rifetiyle merkûm Derviş Ahmed'e aliverilip yedinde olan tapu senedi mücebince zabt ve ziraat etdirilmesi husûsuna mübâderet ve husûs-ı mezbûr ilâ âhirihi dikkat ve keyfiyetin kaydı bâlâsına şerh verilmek üzere derbâr-ı şevket-karâr-ı mülûkâneme inhâ ve iş'ârına müsâra'at eylemeniz bâbında.

Fî evâsıt-ı Receb sene 277

Lebîb

Mülhakâtıyla Trabzon eyaleti valisi ve mecîdiye nişân-ı hümâyûnumun ikinci rütbesinin hâiz ve hâмили vezîrim Cemaleddin Paşa iclâlehuya ve Trabzon kâdîsı

zîdet fezâilehuya ve müftîsine ve a'zâ-yı meclis-i memleket zîde kadruhuma hüküm

Abdülhamid nâm kimesnenin Trabzon kazasına tabi Ahende karyesi sakinlerinden Osman nâm kimesne zimmetinde gayr-ı ez teslîm bin dört yüz guruş alacak hakkı olup meblağ-ı mezbûrî merkûmdan bi'd-defe'ât talep eyledikde vermeyip gadr da'ıyyesinde olduğu beyânıyla mahallinde şer'le rü'yet ve ihkâk-ı hakk olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrî merkûm Abdulhamid tarafından bu def'a bâ arz-ı hâl istid'â olunmuş olmağla siz ki vali-i müşâr ve mevlânâ ve müftî vesâir mûmâ ileyhimsiz ma'rifetiniz ile tarafeyni mahallinde meclis-i memlekete ihzâr ve bi'l-muvâcehe ber nehc-i şer'î terâfu' ederek husûs-ı mezbûr inhâ olduğu üzere olduğu ve bilâ özr-i şer'î on beş sene geçmediği inde's-şer' ve'l-meclis tebeyyün eylediği halde merkûmun gayr-ı ez teslîm zimmetinde olan ol mikdâr guruş alacak hakkın ba'de's-sübût hükm idüp merkûm Abdülhamid'e alıverilip icrâ-yı şer'-i şerîf ve ihkâk-ı hakka mübâderet ve husûs-ı mezbûr ilâ âhirihi dikkat ve keyfiyetin kaydı bâlâsına şerh verilmek üzere derbâr-ı şevket-karâr-ı mülûkâneme inhâ ve iş'ârına müsâra'at eylemeniz bâbında.

Fî evâhir-i Şa'bân sene 277

Rumili beylerbeyiği pâyelülerinden Canik sancağı mutasarrıfı Kamil Paşa dâmet me'âlihiye ve Cevizderesi kazâsı nâibine ve müdür-i kazâ ve vücûh-ı memlekete hüküm

Tebe'a-i devlet-i aliyyemden Yorgi'nin Cevizderesi kazâsına tâbi' Mandinos karyesi toprağında vâkı' ma'lûmetü'l-hudûd tarlalara yine tebe'a-i devlet-i aliyyemden Haralambo ile müşâ' ve müşterek mutasarrıflar olarak zabt ve beher sene iştirâken zirâ'at ve öşrûn edâ edegelirler iken müştereki merkûm Haralambo ol yerlerden hissesini zabta adem-i kanâ'at birle merkûm

Sayfa 53

Mülhakâtıyla Trabzon eyaleti valisi ve mecîdiye nişân-ı hümâyûnumun ikinci rütbesinin hâiz ve hâmili vezîrim Cemaleddin Paşa iclâlehuya ve Keşab kazâsı nâibine ve müdür-i kazâ ve vücûh-ı memlekete hüküm

Halil nam kimesne Keşab kazâsına muzâfe Engüz nahiyesine tâbi‘ Firuz karyesi toprağında vâkı‘ ma‘mûlun bih tapu senediyle mutasarrıf olduğu ma‘lûmetü’l-hudûd tarlalarını Hasan nam kimesneye kendüyi ölünceye görüp gözetmek şartıyla ferâğ ve tefvîz idüp merkûm Hasan fevt olduğuna ve bu makûle şart ile olan ferâğın adem-i sıhhatine binâen arazi-i mezkûreyi müteveffâ-yı merkumun kız karındaşı karye-i mezbure sakinlerinden Esmâ nâm hatundan taleb eyledikde vermeyüp gadr eylediği beyânıyla kânûn üzre amel olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrı merkûm Halil tarafından bu defa bâ arz-ı hâl istid‘â olunmuş ve dîvân-ı hümâyûnum kaleminden kânûn ve muktezâsı suâl olundukda ölünceye dek görüp gözetmek ve hoş geçinmek gibi şer‘an müfsid olan şurût ile arazi-i mîriye ve mevkûfenin ferâğ ve tefvîz mu‘teber değildir bu sûrette bir kimse böyle şurût-ı müfside ile ferâğ etmiş olduğu araziyi ahara ferâğ etmiş veyahud kendisi fevt olup da ol arazi evladına veyahud babasına veya anasına intikâl etmiş olsa bile fâriğ bulunan kimsenin ve eğer fevt olmuş ise hakk-ı intikâl nâil olan varislerinin şart-ı müfsid da‘vâsına salâhiyetleri vardır diyü kânûn-ı cedîd-i hümâyûnumun yüz on dördüncü maddesinde mûnderic olup münâza‘un fihâ olan tarlalara merkûm Halil bâ tapu mutasarrıfiken hakk-ı tasarrufuna rızâsı ve sahib-i arz ma‘rifetiyle merkûm Hasan’a ferâğ ve tefvîz etmiş ve merkum dahi tefevvüz ve kabûl birle yedine verilen tapu senedi mücebince zabt ve beher sene ziraat ve öşrûn edâ edegelir iken fevt oldukda oğlu ve kızı ve baba bir er karındaşı kalmayup ol yerler tapuya müstehakk ve hakk-ı tapu bî-garaz erbâb-ı vukûfun takdîr eyledikleri resm-i tapu ile sâhib-i arazi me‘mûrundan almış ve yedine ma‘mûlun bih sened verilmiş ise zabt etmesi hasbe’l-kânûn yolunda olup eğer böyle olmayup da fi’l-hakîka merkûm Halil ol yerleri merkûm Hasan’a kendüyi ölünceye dek görüp gözetmek şartıyla ferâğ ve tefvîz idüp merkûm Hasan fevt olduğuna ve bu makûle şart ile olan ferâğın sıhhatine binâen arazi-i mezkûreyi müteveffâ-yı merkûmun kız karındaşı mezbûreden taleb eyledikde vermeyüp gadr eylediği mahall-i nizâ‘ üzerinde me‘mûrı hazır olduğu halde hîn-i terâfu‘da

inde'ş-şer' ve'l-meclis tebeyyün eylediği sûretde ol yerler sâhib-i arz me'mûrı ma'rifetiyle merkûm Halil'e aliverilip kemâfi's-sâbık zabt ve tarafından ziraat etdirilmek için emr-i şerîfim i'tâsı iktizâ eylediği kalem-i mezbûrdan tahrîr kılınmış olmağla siz ki vali-i müşâr ve nâib vesâir mûmâ ileyhimsiz husûs-ı mezbûrı şer'-i şerîfe ve bâlâda muharrer kânûn-ı cedîde tatbîk ederek ber vech-i hakkâniyet birle fi'l-hakîka mezbûrenin ol yerleri zabt eylemesi kânûn-ı cedîd-i hümâyûnumun hilâfı bulunduğ mahall-i nizâ' üzerinde me'mûrı hâzır olduğu halde hîn-i terâfu'da inde'ş-şer' ve'l-meclis tebeyyün eylediği sûretde ol yerler me'mûrı ma'rifetiyle merkûm Halil'e aliverilip kemâfi's-sâbık zabt ve tarafından ziraat etdirilmesi husûsuna mübâderet ve husûs-ı mezbûr ilâ âhirihi dikkat ve keyfiyetin kaydı bâlâsına şerh verilmek üzere derbâr-ı şevket-karâr-ı mülûkâneme inhâ ve iş'ârına müsâra'at eylemeniz bâbında.

Fî evâsıt-ı Şevvâl sene 277

İhyâ

Mülhakâtıyla Trabzon eyaleti valisi ve mecîdiye nişân-ı hümâyûnumun ikinci rütbesinin hâiz ve hâмили vezîrim Cemaleddin Paşa iclâlehuya ve Keşab kazâsı nâibine ve müdür-i kazâ ve vücûh-ı memlekete hüküm

Halil nâm kimesnenin Keşab kazâsına muzâf Engüz nâhiyesine tâbi' Firuz karyesinde kâin mülkiyet üzere mutasarrıf olduğu eşcâr ve kürûmı mevcûd iki kıt'a bağ ve bağçesini karye-i mezbûre sâkinlerinden Hasan nâm kimesneye kendüyi ölünceye görüp gözetmek şartıyla bey' ve teslîm idüp ba'dehu merkûm Hasan fevt olduğuna ve bu makûle şart ile olan ferâğın adem-i sıhhatine binâen emlâk-ı mezkûreyi müteveffâ-yı merkûmun kız karındaşı karye-i mezbûre sâkinlerinden Esmâ nâm hatundan talep eyledikde vermeyüp gadr eylediği beyânıyla mahallinde şer'le rü'yet ve ihkâk-ı hakk olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrı merkum Halil tarafından bu defa bâ arz-ı hâl istid'â olunmuş olmağla siz ki vali-i müşâr ve naib vesair mûmâ ileyhimsiz ma'rifetiniz ile tarafeyni mahallinde meclis-i memlekete ihzâr ve bi'l-muvâcehe ber nehc-i şer'î terâfu' ederek husûs-ı mezbûr inhâ olduğuna üzere olduğu inde'ş-şer' ve'l-meclis tebeyyün ve tahakkuk eylediği halde ba'de's-sübût ber muktezâ-yı şer'-i enver icrâ-yı şer'-i şerîf ve ihkâk-ı hakka mübâderet ve husûs-ı mezbûr ilâ âhirihi dikkat ve keyfiyetin kaydı bâlâsına şerh

verilmek üzere derbâr-ı şevket-karâr-ı mülûkâneme inhâ ve iş'ârına müsâra'at eylemeniz bâbında.

Fî evâsıt-ı Şevvâl sene 277

İhyâ

Sayfa 54

Mülhakâtıyla Trabzon eyaleti valisi ve mecîdiye nişân-ı hümâyûnumun ikinci rütbesinin hâiz ve hâмили vezîrim Cemaleddin Paşa iclâlehuya ve Keşab kazâsı nâibine ve müdür-i kazâ ve vücûh-ı memlekete hüküm

Hafize nâm hatunun Keşab kazâsında kâin mülkiyet üzere mutasarrıf olduğu eşcârı mevcut bir kıta bağçesinde aharın alakası yoğiken kaza-i mezbur sakinlerinden Hasan nam kimesne fuzûlî zabt idüp gadr eylediği beyânıyla mahallinde şer'le rü'yet ve ihkak-ı hakk olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrı mezbûre Hafize Hatun tarafından bu defa bâ arz-ı hâl istid'â olunmuş olmağla siz ki vâlî-i müşâr ve nâib vesâir mûmâ ileyhimsiz ma'rifetiniz ile tarafeyni mahallinde meclis-i memlekete ihzâr ve bi'l-muvâcehe ber nehc-i şer'î terâfu' ederek husûs-ı mezbûr inhâ olunduğu üzere olduğu ve bilâ özi-i şer'î on beş sene geçmediği inde's-şer' ve'l-meclis tebeyyün ve tahakkuk eylediği halde merkumun hilâf-ı şer'-i şerîf fuzûlî zabt eylediği bağçe-i mezkûrı ba'de's-sübût hükm idüp mezbûre Hafize'ye alıverilip icrâ-yı şer'-i şerîf ve ihkâk-ı hakka mübâderet ve husûs-ı mezbûr ilâ âhirihi dikkat ve keyfiyetin kaydı bâlâsına şerh verilmek üzere derbâr-ı şevket-karâr-ı mülûkâneme inhâ ve iş'ârına müsâra'at eylemeniz bâbında.

Fî evâsıt-ı Şevvâl sene 277

Mülhakâtıyla eyalet-i Trabzon valisi ve mecîdiye nişân-ı hümâyûnumun ikinci rütbesinin hâiz ve hâмили vezîrim Cemaleddin Paşa iclâlehuya ve mîr-i ümerâ-i kirâmımdan Ordu sancağı kâimmakâmı ve nişan-ı mezkûrun dördüncü rütbesinin hâiz ve hâмили Ali Paşa zîde ikbâlehuya ve Giresun kazâsı nâib ve müftisine ve müdür-i kazâ ve vücûh-ı memlekete hüküm

Feyzullah nam kimesnenin babası Giresun kazâsına tâbi‘ Akpınar karyesi sâkinlerinden Hasan nâm kimesne bundan akdem fevt oldukda karye-i mezbûrede kâin bâ hüccet-i şer‘iyye mülkiyet üzre mutasarrıf olduğu bir bâb menzil arasıyla bir kıt‘a bağçesi bi’l-irisi’ş-şer‘î oğlu merkûm Feyzullah’a intikâl idüp ancak merkûm Feyzullah ol vakitte bulunduğuna ve muahharan silk-i askerîye idhâl kılındığına binâen karye-i mezbûr sâkinlerinden Mehmed nâm kimesne fuzûlî zabt itmeğle şimdi merkûm Feyzullah varup babasından müntakil emlak-ı mezkureyi merkûmdan talep eyledikde vermeyüp gadr da‘iyyesinde olduğu beyânıyla mahallinde şer‘le rü’yet ve ihkâk-ı hakk olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrı merkûm Feyzullah tarafından bu defa bâ arz-ı hâl istid‘â olunmuş olmağla siz ki vali-i müşâr ve kâimmakâm ve naib ve müfti vesâir mûmâ ileyhimsiz ma‘rifetiniz ile tarafeyni mahallinde meclis-i memlekete ihzâr ve bi’l-muvâcehe ber nehc-i şer‘î terâfu‘ ederek husûs-ı mezbûr inhâ olunduğu üzre olduğu inde’ş-şer‘ ve’l-meclis tebeyyün ve tahakkuk eylediği halde babası müteveffa-yı merkumdan müntakil emlak-ı mezkûresin ba‘de’s-sübût hükm idüp merkûm Feyzullah’a aliverilip icrâ-yı şer‘-i şerîf ve ihkâk-ı hakka mübâderet ve husûs-ı mezbûr ilâ âhirihi dikkat ve keyfiyetin kaydı bâlâsına şerh verilmek üzre derbâr-ı şevket-karâr-ı mülûkâneme inhâ ve iş‘ârına müsâra‘at eylemeniz bâbında.

Fî evâsıt-ı L sene 277

Dâniş

Mülhakâtıyla eyalet-i Trabzon valisi ve mecîdiye nişân-ı hümâyûnumun ikinci rütbesinin hâiz ve hâмили vezîrim Cemaleddin Paşa iclâlehuya ve mîr-i ümerâ-i kirâmımdan Ordu sancağı ve nişân-ı mezkûrun dördüncü rütbesinin hâiz ve hâмили Ali Paşa zîde ikbâlehuya ve Giresun kazâsı nâib ve müftisine ve müdîr-i kazâ ve vücûh-ı memlekete hüküm

Feyzullah nâm kimesnenin babası Giresun kazâsına tâbi‘ Akpınar karyesi sâkinlerinden Hasan nâm kimesne karye-i mezbûre toprağında vâkı‘ ma‘lûmetü’l-hudûd tarlalara ma‘mûlun bih tapu senediyle mutasarrıfiken fevt oldukda ol yerler meccânen oğlu merkûm Feyzullah’a intikâl idüp ancak merkum Feyzullah ol vakitte sagîr bulunduğuna ve muahharan silk-i askerîye idhâl kılındığına binâen karye-i mezbûre sâkinlerinden Mehmed nâm kimesneye fuzûlî zabt etmeğle şimdi

merkûm Feyzullah varup babası yerlerini merkûmdan taleb eyledikde vermeyüp gard dâ'iyesinde bulunduğu beyânıyla kânûn üzre amel olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrı merkûm Feyzullah tarafından bu defa bâ arz-ı hâl istid'â olunmuş ve dîvân-ı hümâyûnum kaleminden kânûn ve muktezâsı sual olundukda arazi-i mîriye ve mevkûfe mutasarrıf ve mutasarrıfelerinden biri fevt oldukda uhdesinde olan arazi erkek ve kız evladına gerek arazinin olduğu mahalde bulunsun ve gerke diyar-ı aharda olsunlar meccanen ve bilâ bedel mütesâviyen intikâl eyler yalnız erkek veyahud kız evladı olur ise kezalik bilâ bedel müstakillen intikâl eder arazi mutasarrıflarından biri fevt oldukda zevcesi hâmile bulunduğu halde ol arazi hamlin zuhûruna kadar tevkîf olunur ve diyar-ı aharda olarak bi'l-fi'il ve bizzat hıdmet-i askeriyede istihdâm olunmakda olan asâkir-i şâhânemin uhdelerinde olan arazi gerek müste'cir ve müste'ir yerlerinde bulunsun ve gerek alâ hâle terk ve ta'tîl olunsun mevtleri tebeyyün etmedikçe bir vechile müstehakk-ı tapu olamaz şâyed ol arazi ahara verilmiş olur ise tekmîl müddet ve hıdmet ederek memleketlerine avdetlerinde arazilerini her kimin yedinde bulurlar ise alırlar diyü kânûn-ı cedîd-i hümâyûnumun elli dördüncü ve yetmiş üçüncü maddelerinde münderic olduğuna binâen

A_{DVNSAHK_TZ___d_00008_00028}

(Bu kısım bir üstteki dosyayla aynıdır)

A_{DVNSAHK_TZ___d_00008_00029}

Sayfa 55

münâza'un fi'hâ olan tarlalara merkûm Feyzullah'ın babası merkûm Hasan bâ tapu mutasarrıfiken fevt oldukda ol yerler hasbe'l-kânûn meccânen oğlu merkûm Feyzullah'a intikâl idüp ancak merkûm ol vakitte sagîr bulunduğundan ve muahharan silk-i askerîye idhâl kılındığından merkûm Mehmed fuzûlî zabt etmeğle merkûm Feyzullah varup babası yerlerini merkûmdan taleb eyledikde vermeyüp gadr eylediği mahall-i nizâ' üzerinde me'mûrı ma'rifetiyle merkûm Feyzullah'a alıverilip ber müceb-i nizâm tesviye olunmak için emr-i şerîfim i'tâsı iktizâ eylediği kalem-i mezburdan tahrîr kılınmış olmağla siz ki vali-i müşar ve kaimmakam ve naib ve müfti vesair muma ileyhimsiz husûs-ı mezbur şer'-i şerîfe ve bâlâda muharrer kânûn-ı cedîde tatbîk ederek ber vech-i hakkâniyet rü'yet birle fi'l-hakîka merkûm ol yerleri zabt eylemesi kânûn-ı cedîd-i hümâyûnumun hilâfi

bulunduğu halde ol yerler me'mûrı ma'rifetiyle merkûm Feyzullah'a etdirilip ber mûceb-i nizâm tesviyesi husûsuna mübâderet ve husûs-ı mezbûr ilâ âhirihi dikkat ve keyfiyetin kaydı bâlâsına şerh verilmek üzere derbâr-ı şevket-karâr-ı mülûkâneme inhâ ve iş'ârına müsâra'at eylemeniz bâbında.

Fî evâsıt-ı Şevvâl sene 277

Daniş

Mülhakâtıyla eyalet-i Trabzon valisi ve mecâdiye nişân-ı hümâyûnumun ikinci rütbesinin hâiz ve hâмили vezîrim Cemaleddin Paşa iclâlehuya ve Keşab kazâsı nâibine ve müdür-i kazâ ve vücûh-ı memlekete hüküm

Asakir-i şâhânem neferâtından Ahmed ile Osman nâm kimesneler Keşab kazâsına tâbi' Karabulduk karyesi toprağında vâki' ma'mûlun bih tapu senediyle müşâ' ve müşterek mutasarrıflar olarak zabt ve beher sene tarafından zirâat ve öşrin edâ edegeldikleri ma'lûmetü'l-hudûd tarlalarında ahârın alakası yoğiken yine karye-i mezbûre sâkinlerinden Halil ve Hasan nâm kimesneler hilâf-ı kânûn zabt idüp gadr eyledikleri beyânıyla kânûn üzere amel olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrı merkûmân Ahmed ve Osman taraflarından bu defa bâ arz-ı hâl istid'â olunmuş ve dîvân-ı hümâyûnum kaleminden kânûn ve muktezâsı suâl olundukda diyar-ı aharda olarak bi'l-fi'il ve bizzat hıdmet-i askeriyede istihdâm olunmakda olan asâkir-i şâhânemin uhdelerinde olan arazi gerek müste'cir ve müste'ir yedlerinde bulunsun ve gerek alâ hâle terk ve ta'tîl olunsun bir vechile müstehakk-ı tapu olamaz şayed ol arazi ahara verilmiş olur sa tekmîl müddet ve hıdmet ederek memleketlerine avdetlerinde arazilerini her kimin yedinde bulurlar ise alırlar diyü kânûn-ı cedîd-i hümâyûnumun yetmiş üçüncü maddesinde münderic bulunduğuna binâen münâza'un fihâ olan tarlalara merkûm Ahmed müştereği merkûm Osman ile ma'mûlun bih tapu senediyle mutasarrıflar olarak zabt ve beher sene taraflarından ziraat ve öşrü edâ olunagelir iken bahriye-i şâhânemde bulunduğundan merkûmân Halil ve Hüseyin fuzûlî zabt etmeleriyle şimdi merkûmân arazi-i mezkûreyi talep eylediklerinde vermeyip gadr eyledikleri ve merkûm Osman'ın hissesinde zabt olunalı bilâ özr-i şer'î on sene geçmediği mahall-i nizâ' üzerinde me'mûrı hazır olduğu halde hîn-i terâfu'da inde'sş-şer' ve'l-meclis tebeyyün eylediği sûretde ol yerler me'mûrı ma'rifetiyle merkûmâna aliverilip yedlerinde olan ma'mûlun bih tapu senedi mûcebince iştirâken zabt ve

tarafından ziraat etdirilmek için emr-i şerîfim i'tâsı iktizâ eylediği kalem-i mezbûrdan tahrîr kılınmış olmağla sizki vali-i müşar ve naib vesair mûmâ ileyhimsiz husûs-ı mezbûrî şer'î şerîfe ve bâlâda muharrer kânûn-ı cedîde tatbîk ederek ber vech-i hakkâniyet rü'yet birle fi'l-hakîka merkûm Osman'ın hissesinde zabt olunalı bilâ öZR-i şer'î on sene geçmediği mahall-i nizâ' üzerinde me'mûrî hâzır olduğu halde hîn-i terâfu'da inde'ş-şer' ve'l-meclis tebeyyün eylediği sûretde ol yerler me'mûrî ma'rifetiyle merkûmân Ahmed ve Osman'a aliverilip yedlerinde olan ma'mûlun bih tapu senedi mûcebince iştirâken zabt ve taraflarından zirâat etdirilmesi husûsuna mübâderet ve husûs-ı mezbûr ilâ âhirihi dikkat ve keyfiyetin kaydı bâlâsına şerh verilmek üzere derbâr-ı şevket-karâr-ı mülûkâneme inhâ ve iş'ârına müsâra'at eylemeniz bâbında.

Fî evâsıt-ı L sene 277

Hasbî

İşbu emr-i âlî battalda hıfz olunarak cülûs-ı hümâyûn münâsebetiyle tecdîden muahharan emr-i âlî yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı Cemaziye'l-ahir sene 278

Mülhakâtıyla eyalet-i Trabzon valisi ve mecâdiye nişân-ı hümâyûnumun ikinci rütbesinin hâiz ve hâmili vezîrim Cemaleddin Paşa iclâlehuya ve Keşab kazâsı nâibine ve müdür-i kazâ ve vücûh-ı memlekete hüküm

Asakir-i bahriye-i şâhânem neferâtından Ahmed ile Osman nâm kimesnelerin Keşab kazâsına tâbi' Karabulduk karyesinde kâin müşâ' ve müşterek bâ hüccet-i şer'îyye mülkiyet üzere mutasarrıf oldukları bir bâb menzil ve eşcârı mevcûd bir kıt'a bağçelerinde aharın alakası yoğiken merkûm Ahmed asâkir-i şâhânemde bulunduğundan karye-i mezbûre sâkinlerinden Halil ve Hüseyin nâm kimesneler hilâf-ı şer'î şerîf fuzûlî

Sayfa 56

zabt etmeleriyle şimdi merkûmân zikr olunan menzil ve bağçesini talep eylediklerinde vermeyüp gadr eyledikleri beyânıyla mahallinde şer'le rü'yet ve ihkâk-ı hakk olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrî merkûmân Ahmed ve Osman

taraflarından bu defa bâ arz-ı hâl istid'â olunmuş olmağla siz ki vâli-i müşar ve nâib vesair mûmâ ileyhimsiz ma'rifetiniz ile tarafeyni mahallinde meclis-i memlekete ihzâr ve merkûmân ile bi'l-muvâcehe ber nehc-i şer'î terâfu' ederek husûs-ı mezbûr inhâ olunduğu üzre olduğu ve merkûm Osman'ın hissesinde zabt olunalı on beş sene geçmediği inde'ş-şer' ve'l-meclis tebeyyün ve tahakkuk eylediği hâlde merkûmânın hilâf-ı şer'-i şerîf fuzûlî zabt eyledikleri menzil ve bağçe-i mezkûrî ba'de's-sübût hükm idüp merkûmâna alıverilip icrâ-yı şer'-i şerîf ve ihkâk-ı hakka mübâderet ve husûs-ı mezbûr ilâ âhirihi dikkat ve keyfiyetin kaydı bâlâsına şerh verilmek üzre derbâr-ı şevket-karâr-ı mülûkâneme inhâ ve iş'ârına müsâra'at eylemeniz bâbında.

Fî evâsıt-ı L sene 277

Hasbî

Muahharan te'kîdi hâvî emr-i âlî yazılmışdır

Fî evâil-i Safer sene 79

Mülhakâtıyla eyalet-i Trabzon valisi ve mec'diye nişân-ı hümâyûnumun ikinci rütbesinin hâiz ve hâмили vezîrim Cemaleddin Paşa iclâlehuya ve Tirebolu nâm-ı diğêr Görele kazâsı nâib ve müftisine ve müdür-i kazâ ve vücûh-ı memlekete hüküm

İbrahim nâm kimesne Tirebolu kazâsına tâbi' Koskotlu karyesi toprağında vâkî' ma'mûlun bih tapu senediyle mutasarrıf olduğu ma'lûmetü'l-hudûd tarlalarını aded-i sinîn beyân etmeksizin senevî ma'lûmu'l-mikdâr guruşa yine karye-i mezbûre sâkinlerinden Mehmed nâm kimesne bedel-i îcâr ve merkûm dahi istîcâr ve kabûl birle müste'ciren zabt ve tasarruf etmeğle şimdi merkûm İbrahim fesh-i îcâr birle arazi-i mezkûreyi talep eylediğinde vermediğinden başka zimmetinde terâküm eden îcâreyi dahi vermeyüp ol vechile gadr dâ'iyyesinde olduğu beyânıyla kânûn üzre amel olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrî merkûm İbrahim tarafından bu defa bâ arz-ı hâl istid'â olunmuş ve dîvân-ı hümâyûnum kaleminden kânûn ve muktezâsı suâl olundukda bir kimse mutasarrıf olduğu arazisini ahara îcâr veyahud i'âre eylediği halde müste'cir ve gerek müste'ir

bulunan kimesne müddet-i medîde ol araziyi ziraat ve tasarruf etmesiyle ol kimse müste'cir veya müste'îr olduğu mu'terif iken üzerinde hakk-ı kararı sâbit olmaz ve bu sûretde mürûr-ı zamân i'tibâr olunmayup arazi mutasarrıfı olan kimsenin cemî' zamanda arazisini yed-i müste'îr ve müste'cirden ahz ve zabta salâhiyeti vardır diyü kânûn-ı cedîd-i hümâyûnumun yirmi üçüncü maddesinde münderic bulunduğuna binâen münâza'un fihâ olan tarlalara merkûm İbrahim ma'mûlun bih tapu senediyle mutasarrıfiken hakk-ı tasarrufunu rızâsı ve sâhib-i arz ma'rifetiyle merkûm Mehmed'e ferâğ ve tefvîz etmiş veyahud aded-i sinîn beyân ederek îcâr eylemiş olmayup fi'l-hakîka merkûm İbrahim ol yerleri aded-i sinîn beyân etmeksizin senevî ma'lûmu'l-mikdâr guraşa merkûm Mehmed'e îcâr ve merkûm dahi istîcâr kabûl birle müste'ciren zabt ve tasdîk etmeğle şimdi fesh-i îcâr birle arazi-i mezkûre ile zimmetinde terâküm eden icâreyi talep eyledikde vermeyüp gadr eylediği mahall-i nizâ' üzerinde me'mûrî hâzır olduğu halde ber nehc-i şer'î terâfu'da tebeyyün eylediği sûretde icâre-i müterâkime her ne ise ba'de's-sübût ve arazi-i mezkûreyi dahi hüküm idüp alıverilmek için emr-i şerîfim i'tâsı iktizâ eylediği kalem-i mezbûrdan tahrîr kılınmış olmağla siz ki vali-i müşâr ve nâib ve müfti vesair mûmâ ileyhimsiz husûs-ı mezbûrî şer'-i şerîfe ve bâlâda muharrer kânûn-ı cedîde tatbîk ederek ber vech-i hakkâniyet rü'yet birle fi'l-hakîka merkûm İbrahim'in ol yerleri aded-i sinîn beyân etmeyerek senevî ma'lûmu'l-mikdâr guraşa merkûm Mehmed'e îcâr eylediği mahall-i nizâ' üzerinde me'mûrî hâzır olduğu halde hîn-i terâfu'da inde's-şer' ve'l-meclis tebeyyün eylediği sûretde icâre-i müterâkime her ne ise ba'de's-sübût ve arazi-i mezkûreyi dahi hüküm idüp merkûm İbrahim'e alıverilmesi husûsuna mübâderet ve husûs-ı mezbûr ilâ âhirihi dikkat ve keyfiyetin kaydı bâlâsına şerh verilmek üzere derbâr-ı şevket-karâr-ı mülûkâneme inhâ ve iş'ârına müsâra'at eylemeniz bâbında.

Fî evâsıt-ı Şevvâl sene 277

A_{DVNSAHK_TZ__d_00008_00030}

Sayfa 57

Rütbe-i sâniye mütemâyizi ashabından Lazistan sancağı ve kâimmakâmı Hamdi Bey zîde uluvvuhuya ve Ardavay kazâsı nâib ve müftîsi ve müdür-i kazâ ve vücûh-ı memlekete hüküm

Ardavay kazâsına tâbi‘ Çartevan karyesi toprağında vâkı‘ üç keyl tohum isti‘âb eder ma‘lûmetü’l-hudûd bir kıt‘a tarlaya Hüseyin nâm kimesne mutasarrıfiken iki yüz altmış altı senesi Zi’l-ka‘deti’ş-şerîfesinin ikinci gününde hakk-ı tasarrufunu rızası ve sâhib-i arz me’mûrî ma‘rifetiyle dört bin guruş bedel mukâbilinde el-Hâcc Osman nâm kimesneye ferâğ ve tefvîz ve merkûm dahi tefevvüz ve kabûl birle defterhâne-i âmirem cânibinden verilen tapu senedi mûcebince sene-i mezbûreden berü zabt ve beher sene ziraat ve öşrü edâ olunagelip dahl olunmak îcâb etmez iken fâriğ-i merkûm Hüseyin fevt olmak mülâbesesiyle şimdi oğulları karye-i mezbûr sakinlerinden Aziz ve Mikdad ve Mehmed nâm kimesneler fuzûlî müdâhaleden hâlî olmadıkları beyânıyla kânûn üzre amel olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrî merkûm el-Hâcc Osman tarafından bu defa bâ arz-ı hâl istid‘â olunmuş ve dîvân-ı hümâyûnum kaleminden kânûn ve muktezâsı suâl olundukda arazinin derece-i kâbiliyetine göre bir veya iki sene ve hasbe’l-mevki‘ şâzz olarak daha ziyâdece mücerred dinlendirmek veyahud tarlayı su basıp bir müddetden sonra su çekilerek zirâ‘ate salâhiyet kesb edinceye kadar ol tarlayı hâlî bırakmaya lüzûm görünmek ve esîr olmak gibi a‘zâr-ı sahîhadan biri tahakkuk etmeksizin bir tarlayı mutasarrıfı zirâ‘at etmeyüp ve i‘âre veya îcâr sûretiyle dahi etdirmeyüp de üç sene ale’t-tevâlî ta‘tîl eder ise gerek arazinin olduğu mahalde olsun ve gerek müddet-i sefer ba‘îd olan mahalde bulunsun ol tarla müstehakk-ı tapu olup mutasarrıf-ı sâbıkı müceddeden tefevvüze tâlib olur ise bedel-i misliyle yeniden âna tefvîz olunur tâlib olmaz ise ol vakit bi’l-müzâyede tâlibine ihâle kılınır diyü kânûn-ı cedîd-i hümâyûnun altmış sekizinci maddesinde mûnderic olup münâza‘un fihâ olan tarlayı merkûm el-Hâcc Osman zabt eder iken ziraat etmeyüp ve i‘âre ve îcâr dahi etdirmeyüp üç sene ale’t-tevâlî bilâ mâni‘ boz ve hâlî bırakıp müstehakk-ı tapu olarak bedel-i misliyle müceddeden tefevvüze tâlib olmadığından merkûmûn Aziz ve Mikdad ve Mehmed bi’l-müzâyede sâhib-i arz me’mûrî tarafından tapu-yı misliyle almış ise müdâhale eylemeleri hasbe’l-kânûn yolunda olup eğer böyle olmayup da fi’l-hakîka zikr olunan üç keyl tohum isti‘âb eder tarlaya merkûm Hüseyin mutasarrıfiken sene-i mezbûr Zi’l-ka‘desinin ikinci gününde hakk-ı tasarrufunu rızası ve sâhib-i arz me’mûrî ma‘rifetiyle dört bin guruş bedel mukâbilinde merkûm el-Hâcc Osman’a ferâğ ve tefvîz ve merkûm dahi tefevvüz ve kabûl birle defterhâne-i âmirem cânibinden yedine verilen tapu senedi mûcebince sene-i mezbûreden berü zabt ve beher sene ziraat ve öşrü edâ olagelir iken fâriğ-i merkûm Hüseyin fevt olmağla şimdi oğulları merkûmdan

fuzûlî müdâhale eyledikleri mahall-i nizâ‘ üzerinde me‘muru hazır olduğu halde hîn-i terâfu‘da inde‘ş-şer‘ ve‘l-meclis tebeyyün eylediği sûretde men‘ u def‘ olunmak için emr-i şerîfim itmeğle iktizâ eylediği kalem-i mezbûrdan tahrîr kılınmış olmağla siz ki vali ve kâimmakâm ve nâib ve müfti vesair mûmâ ileyhimsiz husûs-ı mezbûrî şer‘-i şerîfe ve bâlâda muharrer kânûn-ı cedîde tatbîk ederek ber vech-i hakkâniyet rü‘yet birle fi‘l-hakîka merkûmûnun ol yerlere müdâhale eylemeleri kânûn-ı cedîd-i hümâyûnumun hilâfı bulunduğu mahall-i nizâ‘ üzerinde me‘mûrî dâhil olduğu halde hîn-i terâfu‘da inde‘ş-şer‘ ve‘l-meclis tebeyyün eylediği sûretde men‘ u def‘ husûsuna mübâderet ve husûs-ı mezbûr ilâ âhirihi dikkat ve keyfiyetin kaydı bâlâsına şerh verilmek üzre derbâr-ı şevketkarâr-ı mülûkâneme inhâ ve iş‘ârına müsâra‘at eylemeniz bâbında.

Fî evâil-i Zâ sene 277

Rumili beylerbeyiği pâyelülerinden Canik sancağı mutasarrıfı Kamil Paşa dâmet me‘âlihiye ve Ünye kazâsı nâib ve müftisine ve müdür-i kazâ ve vücûh-ı memlekete hüküm

Ünye kazâsında sâkin iken bin iki yüz elli sekiz senesi hilâlinde fevt olan tebe‘a-i devlet-i aliyemden Panayot’un sulbî kebîr oğlu Yani ve sulbiye kızları Haras ve Maroya ve Anaste ve Kiryaki’ye münhasıra oldukdan sonra müteveffâ-yı merkûmun kazâ-i mezkûrede kâin bâ defter-i müfredât kâffe-i tereke ve emlâk vesâiresini verese-i merkûmûn tarih-i mezkûrda bi’t-terazi beynlerinde tevzi‘ ve taksîm eylediklerinde müteveffâ-yı merkûmun emlakinden kazâ-i merkûmda kâin her biri ma‘lûmetü‘l-hudûd bir bâb mülk menzil ve bir bâb mülk kahve dükkânı ve bir mikdar mülk arsa ve ittisâlinde bir sagîr mülk bağçeyi oğlu merkûmun hissesine ve ma‘adâ emlâk ve menkûlât vesâiresi dahi kızları mezbûrelerin hisselerine tahsîs kılınarak mahzar-ı şuhûdda her biri razılar olup hisse-i musîbelerini ahz u kabz ve kabul ve ibrâ-i zimmet ederek tarih-i mezkûrdan beri bi‘l-muvâcehe bilâ nizâ‘ zabt ve tasarruf edegelir iken merkûmûn Haras ve Maroya müdâhale ve ta‘arruzdan hâlî olmadıkları beyânıyla ol bâbda emr-i şerîfim sudûrî merkûm Yani tarafından bu defa bâ arz-ı hâl istid‘â olunmuş ve husûs-ı mezbûr bi‘l-fi‘il Anadolu kadiaskeri olup mecîdiye nişân-ı hümâyûnumun birinci rütbesinin hâiz ve hâмили olan a‘lemü‘l-efdal mevlânâ Ömer Hüsameddin

edamallahu te'âlâ fezâilehuya lede'l-havâle merkûm Yani'nin fi'l-vâkı' kismet-i mezkûre kismet-i âdile ile ol tarihte tevzî' ve taksîm ve kabz ve kabûl bulunduğu mukârin-i sıhhat ise vâkı' olan müdâhaleleri gayr-ı meşrû' olup

Sayfa 58

lakin husûs-ı mezkûr mahallinde lede't-terâfu' şer'le tebeyyün eder mevâddan olduğundan mahallinde bi'l-muvâcehe inde'ş-şer' terâfu'ı hâvî emr-i şerîfim ısdârı re'ye menût idüğünü i'lâm etmiş olmağla siz ki mutasarrıf-ı müşâr ve naib ve müfti vesair mûmâ ileyhimsiz mevlânâ-yı müşârun ileyhın i'lâmı mûcebince tereke-i mezkûre kismet-i âdile ile tarih-i mezkûrda tevzî' ve taksîm ve kabz ve kabûl olduğunı inde'ş-şer' ve'l-meclis tebeyyün ve mütehakkık olduğunı halde ma'rifet-i şer'le men' olduğunı husûsuna dikkat ve keyfiyetin kaydı bâlâsına şerh verilmek üzere derbâr-ı şevket-karâr-ı mülûkâneme inhâ ve iş'ârına müsâra'at eylemeniz bâbında.

Fî evâhir-i Zâ sene 277

Hasletî

Rütbe-i sâniye mütemâyizi ashabından Lazistan sancağı kâimmakâmı Hamdi Bey zîde uluvvuhuya ve Çürüksu kazâsı nâibine ve müdür-i kazâ ve vücûh-ı memleket zîde kadruhuma hüküm ki

İbrahim Edhem nâm kimesne diyar-ı ahara gider oldukda Çürüksu kazasına tabi' Gavende karyesi toprağında kâin ma'mûlun bih tapu senediyle mutasarrıf olduğunı ma'lûmetü'l-hudûd tarlalarını karındaşı Süleyman nâm kimesneye sipariş idüp zabt ve beher sene tarafından ziraat ve öşrü edâ olunagelir iken kazâ-i mezbûre sâkinlerinden Becicoğulları Şeribe ve Halim dimeğle meşhûr kimesneler zikr olunan tarlaları fuzûlî zabt idüp gadr eylediği ve tarafından diğeri Süleyman nâm kimesneyi vekîl nasb etmiş olduğunı beyânıyla kânûn üzere amel olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrı merkûm İbrahim Edhem tarafından bu defa bâ arz-ı hâl istid'â olunmuş ve dîvân-ı hümâyûnum kaleminden kânûn ve muktezâsı lede's-suâl müddet-i sefer ba'îd mahalde bulunup hayatı ma'lûm olan kimseye gerek zükûr ve gerek inâs ve gerek ebeveyninden ve gerek evladından arazi intikal etdikde o kimse kendüsine intikâl etmiş olan araziyi bizzat gelerek tasarruf

etmeyüp veyahud tarafından birini mektûbla ve ahâr suretle emr-i ziraate tevkîl eylemeyüp üç sene bilâ öZR mütevâliyen terk ve ta'tîl eylese ol arazi müstehakk-ı tapu olur diyü kânûn-ı cedîd-i hümâyûnumun yetmiş dördüncü maddesinde münderic olduğuna binâen merkûm İbrahim Edhem dihayr-ı ahara gider oldukça tasarrufunda olan yerlerini tarafından sipariş eylediği merkûm Süleyman ziraat etmeyüp üç sene ale't-tevâlî bilâ mâni' boz ve hâlî koyup merkûmân Şeribe ve Halim bozdan sâhib-i arz me'mûrundan resm-i tapu ile almış ve yedlerine ma'mûlun bih sened verilmiş ise zabt eylemeleri hasbe'l-kânûn yolunda olup eğer böyle olmayup da fi'l-hakîka ol yerler beher sene tarafından zabt ve ziraat olunur iken merkûmân fuzûlî zabt eyledikleri ve bilâ öZR-i şer'î on sene geçmediği mahall-i nizâ' üzerinde me'mûrî hâzır olduğu hâlde vekîliyle hîn-i terâfu'da inde'ş-şer' ve'l-meclis tebeyyün eylediği sûretde ol yerler me'mûrî ma'rifetiyle merkûm İbrahim Edhem'e aliverilip yedinde olan tapu senedi mücebince zabt ve ziraat etdirilmek için emr-i şerîfim i'tâsı iktizâ eylediği kalem-i mezbûrdan tahrîr kılınmış olmağla siz ki kâimmakâm ve naib vesair mûmâ ileyhimsiz husûs-ı mezbûrî şer'-i şerîfe ve bâlâda muharrer kânûn-ı cedîde tatbîk ederek ber vech-i hakkâniyet rû'yet birle fi'l-hakîka merkûmânın ol yerleri zabt eylemeleri kânûn-ı cedîd-i hümâyûnumun hilâfı bulunduğu ve bilâ öZR-i şer'î on sene geçmediği mahall-i nizâ' üzerinde me'mûrî hâzır olduğu halde vekîliyle hîn-i terâfu'da inde'ş-şer' ve'l-meclis tebeyyün eylediği sûretde ol yerler me'mûrî ma'rifetiyle merkûm İbrahim Edhem'e aliverilip yedinde olan tapu senedi mücebince zabt ve ziraat etdirilmesi husûsuna mübâderet ve husûs-ı mezbûrun ahara dikkat ve keyfiyetin kayd-ı balasına şerh verilmek üzere derbâr-ı şevket-karâr-ı mülûkâneme inhâ ve iş'ârına müsâra'at eylemeniz bâbında.

Fî evâhir-i Zi'l-ka'de sene 277

Nebîh

A_{DVNSAHK_TZ___d_00008_00031

Sayfa 59

Mülhakâtıyla Trabzon eyaleti valisi ve mecîdiye nişân-ı hümâyûnumun ikinci rütbesinin hâiz ve hâмили vezîrim Cemal Paşa iclâlehuya ve Trabzon kâdîsına ve müftisi zîde ilmuhu ve a'zâ-yı meclis-i memlekete hüküm

Tebe‘a-i devlet-i aliyyemden İlya’nın Trabzon kazâsı sâkinlerinden Hüseyin nâm kimesneye kırk bin ve tebe‘a-i devlet-i aliyyemden Yorgi’ye iki bin üç yüz ve Korutor’a bin üç yüz ve Yani’ye üç bin dört yüz Avram’a altı yüz ve Tonova’ya dört yüz ve Rifa’ya iki bin ve Yanko’ya üç bin ve Disto’ya iki bin ve Tokaruş’a üç bin guruş deyni olup mebâliğ-i mezbûreyi def‘aten edâya kudreti yoğiken dâyinleri merkûmûn def‘aten talebiyle tazyîkden hâlî olmadıkları beyânıyla ol bâbda emr-i şerîfim sudûrı merkûm İlya tarafından bu def‘a bâ arz-ı hâl istid‘â olunmuş ve dîvân-ı hümâyûnum kalemi kuyûduna mürâca‘at ve muktezâsı suâl olundukda bu makûle taksît ve murâbaha hakkında irâde-i seniyye-i şâhânemle ta‘dîl ve te’sîs kılınan nizâm iki yüz altmış sekiz senesi evâsıt-ı Cemâziye’l-âhiresinde evâmir-i aliyyemle memâlik-i mahrûseme neşr ve i‘lân olunmuş olduğundan husûs-ı mezbûr inhâ olduğu üzere olduğu ve merkûm İlya’nın def‘aten edâ-yı deyne iktidârı olmadığı inde’ş-şer‘ ve’l-meclis sâbit olduğu hâlde mahallî sicillinde mukayyed mârru’z-zikr emr-i âlişânımda mûnderic nizâma tatbîkan meclis-i memleketde rû’yet olunmak için emr-i şerîfim i‘tâsı iktizâ eylediği kalem-i mezbûrdan tahrîr kılınmış olmağla siz ki vali-i müşâr ve mevlânâ ve müfti vesâir mûmâ ileyhimsiz keyfiyet ma‘lûmunuz oldukda ber minvâl-i muharrer merkûmun def‘aten edâ-yı deyne iktidârı olup olmadığı dâyinleri muvâcehesinde mahallinde meclisce bi’t-tahkîk tebeyyün eylediği halde nizâm-ı mezkûre tatbîkan iktizâsının icrâsıyla keyfiyetin Dersaadetime inhâ ve iş‘ârına müsâra‘at ve hilâf-ı şer‘-i şerîf ve mugâyir-i nizâm hâl-i hareketden mücânebet eylemeniz bâbında fermân-ı âlişânım sâdır olmağla mazmûn-ı münîfi üzere amel ve hareket eylesiniz.

Fî evâil-i Z sene 277

Hasletî

Der-asır-ı hazret-i Sultan Abdülaziz Hân ibnü’s-sultânü’l-gâzî Mahmud Han ebedullahi mülkehu ve saltanatuhu ilâ ahirü’d-devrân fî 17 yevm-i Salı Zi’l-hicce

sene 1277

Mülhakâtıyla eyalet-i Trabzon valisi ve mecâdiye nişân-ı hümâyûnumun ikinci rütbesinin hâiz ve hâмили vezîrim Cemal Paşa iclâlehuya ve Rize kazâsı nâib ve müftisi zîde ilmuhumâya ve müdür-i kazâ ve vücûh-ı memleket zîde kadruhuma hüküm

Mahmud nâm kimesnenin Rize kazâsı sâkinlerinden Ahmed nâm kimesneye on beş bin ve Hafiz nâm kimesneye on bin gurus deyni olup mebâliğ-i mezbûreyi def'aten edâya kudreti yoğiken dâyinleri merkûmân def'aten talebiyle tazyikden hâlî olmadıkları merkûm Mahmud tarafından mukaddemâ bâ arz-ı hâl inhâ olduğuna binâen vech-i meşrûh üzre amel olunmak bâbında iki yüz yetmiş beş senesi evâsıt-ı Rebiülevvelinde sâdir olan emr-i şerîfim dîvân-ı hümâyûnumda mukayyed olup el-hâletü hazîhi merkûm Mahmud'un sūdde-i sa'âdetime takdîm eylediği arz-ı hâlinde merkûmun yine kazâ-i mezbûr sâkinlerinden Ömer nâm kimesneye dört bin ve Ahmed nâm kimesneye dört bin iki yüz ve Mehmed nâm kimesneye sekiz yüz ve Mustafa nâm kimesneye üç bin ve Ali nâm kimesneye üç yüz ve Hasan nâm kimesneye dört yüz ve Yusuf nâm kimesneye iki yüz ve diğeri Ömer nâm kimesneye iki yüz ve Abdurrahman nâm kimesneye beş yüz ve Hacı Hamid nâm kimesneye iki bin gurus deyni olup mebâliğ-i mezbûreyi def'aten edâya kudreti yoğiken dâyinleri merkûmân def'aten talebiyle tazyikden hâlî olmadıkları beyânıyla ol bâbda emr-i şerîfim sudûrunu istid'â etmiş ve kuyûda mürâca'at ve muktezâsı dîvân-ı hümâyûnum kaleminden suâl olundukda bu makûle taksît ve murâbaha hakkında irâde-i seniyye-i şahânemle ta'dîl ve te'sis kılınan nizâm iki yüz altmış sekiz senesi evâsıt-ı Cemaziyelahirinde evâmir-i aliyyemle memâlik-i mahrûseme neşr ve i'lân olduğundan husûs-ı mezbûr inhâ olduğuna üzre olduğu ve merkûmun def'aten edâ-yı deyne iktidârı olmadığı inde'ş-şer' ve'l-meclis sâbit olduğu hâlde mahallî sicillinde mukayyed zikr olunan emr-i âlişânımda mûnderic nizâma tatbîkan meclis-i memleketde rü'yet olunmak için emr-i şerîfim i'tâsı iktizâ eylediği kalem-i mezbûrdan tahrîr kılınmış olmağla siz ki vali-i müşâr ve naib ve müfti vesâir mûmâ ileyhimsiz keyfiyet ma'lûmunuz oldukda ber minvâl-i muharrer merkûmun def'aten edâ-yı deyne iktidârı olup olmadığı dâyinleri muvâcehesinde mahallinde meclisce bi't-tahkîk tebeyyün eylediği halde nizâm-ı mezkûre tatbîkan iktizâsının icrâsıyla keyfiyetin Dersaettime inhâ ve iş'ârına müsâra'at ve hilâf-ı şer'-i şerîf ve mugâyir-i nizâm hâl ve hareketden mücânebet eylemeniz bâbında.

Fî evâhir-i Z sene 277

İhyâ

Der-zamân-ı sadr-ı müşârun ileyh hazret-i Mehmed Paşa ve Nâzır-ı umûr-ı
hâriciye

hazret-i Mehmed Emin Ali Paşa el-vâkı‘ fî 6 Muharrem sene 278

Sayfa 60

Te’kîdi hâvî muahharan emr-i âlî yazılmışdır

Fî evâhir-i Şevvâl sene 278

Mülhakâtıyla Trabzon eyaleti valisi ve mecîdiye nişân-ı hümâyûnumun ikinci rütbesinin hâiz ve hâмили vezîrim Cemal Paşa iclâlehuya ve mîr-i ümerâ-i kirâmımdan Ordu sancağı kâimmakâmı ve nişân-ı mezkûrun dördüncü rütbesinin hâiz ve hâмили Ali Paşa zîde ikbâlehuya ve Yoluman kazâsı nâibine ve müdür-i kazâ ve vücûh-ı memlekete hüküm

Asakir-i bahriye-i şâhânem onbaşlarından Musa nâm kimesnenin babası Mustafa nâm kimesne Yoluman kazâsına tâbi‘ (...) karyesinde kâin bâ hüccet-i şer‘iyye mülkiyet üzre mutasarrıf olduğu on bâb menzillerinde âharın alakası yoğiken kazâ-i mezbûr sâkinlerinden Hazînedârzâde İbrahim Bey ve Ahmed Bey dimeğle meşhûr kimesneler menâzil-i mezkûrı hilâf-ı şer‘-i şerîf fuzûlî ve tegallüben zabt idüp gadr etmiş olduklarından merkûm Mustafa dahi menâzil-i mezkûrı taleb ve almak üzre iken fevt olmağla menâzil-i mezkûr bi’l-irsi’s-şer‘ oğlu merkûm Musa’ya intikâl itmeğle merkûm Musa dahi babası müteveffâ-yı merkûmdan müntakil merkûmânın hilâf-ı şer‘-i şerîf fuzûlî zabt etmiş oldukları menâzil-i mezkûrı merkûmân İbrahim ve Ahmed Beylerden taleb eyledikde vermeyüp gadr eyledikleri merkûm Musa tarafından mukaddemâ bâ arz-ı hâl inhâ olunduğuna binâen mahallinde şer‘le rü’yet ve ihkâk-ı hakk ve mümkün olmaz ise müdde‘a aleyhimânın Dersaadetime ihzârları i‘lâm kılınmak bâbında iki yüz yetmiş beş senesi evail-i Zilhiccesinde emr-i âlî sâdır olmuş ise de ile’l-ân terâfu‘ olunamadığı beyânıyla ol bâbda te’kîdi hâvî emr-i şerîfim sudûrı merkûm Musa

tarafından bu defa bâ arz-ı hâl istid'â olunmuş ve dîvân-ı hümâyûnum kalemi kuyûduna lede'l-mürâca'at ber vech-i muharrer tarih-i merkûmda emr-i âlî verildiği mukayyed ve mastûr bulunmuş olmağla siz ki vali-i müşâr ve kâimmakâm ve nâib vesâir mûmâ ileyhimsiz ma'rifetiniz ile tarafeyni mahallinde meclis-i memlekete ihzâr ve bi'l-muvâcehe ber nehc-i şer' terâfu' ederek husûs-ı mezbûr inhâ olunduğu üzre olduğu ve bilâ özr-i şer' on beş sene geçmediği inde'ş-şer' ve'l-meclis tebeyyün ve tahakkuk eylediği halde merkûm Musa'nın babası müteveffâ-yı merkûmdan müntakil mîr-i merkûmun hilâf-ı şer'-i şerîf fuzûlî zabt eyledikleri menâzil-i mezkûrî ba'de's-sübût hükm idüp merkûm Musa'ya alıverilip icrâ-yı şer'-i şerîf ve ihkâk-ı hakka mübâderet ve eğer mahallinde ihkâk-ı hakk mümkün olmayup da müdde'a aleyhimânın li ecli't-terâfu' derbâr-ı şevket-karâr-ı mülûkâneme ihzârları lâzım gelir ise keyfiyetin îzâhen i'lâm ve iş'ârına müsâra'at eylemeniz bâbında.

Fî evâil-i Muharrem sene 278

Te'kîdi hâvî muahharan emr-i âlî yazılmışdır

Fî evâhir-i Muharrem sene 1280

Mülhakâtıyla Trabzon eyaleti valisi ve mecîdiye nişân-ı hümâyûnumun ikinci rütbesinin hâiz ve hâmilî vezîrim Cemaleddin Paşa iclâlehuya ve Rize kazâsı nâib ve müftîsine ve müdür-i kazâ ve vücûh-ı memlekete hüküm

Hüseyin ve Şaban nam kimesneler ile Ümmügülsüm nâm hatunun Rize kazası mahallâtından Fozandiri mahallesinde kain babaları müteveffâ (boş) nâm kimesneden müntakil bâ hüccet-i şer'îyye ve ber vech-i iştirâk mülkiyet üzre mutasarrıf oldukları bir bâb menzil ile istîcârı mevcûd bir kıt'a bağçe ve bir bâb değirmenlerini iki yüz yetmiş senesinde mahalle-i mezbûre sâkinlerinden ammizâdeleri Mehmed nâm kimesneye aded-i sinîn beyân etmeksizin senevî ma'lûmu'l-mikdâr guruş îcâr ve merkûm dahi istîcâr ve kabûl birle emlâk-ı mezkûreyi müste'ciren zabt ve tasarruf etmeğle şimdi merkûmân ile mezbûre fesh-i îcâr birle merkûmun zimmetinde terâküm eden icâreyi talep eylediklerinde üç bin guruşu edâ birle mâ'adâsını vermediğinden mâ'adâ emlâk-ı mezkûreyi dahi teslîmden imtinâ' ile gadr dâ'îyyesinde olduğu beyânıyla mahallinde şer'le rü'yet

ve ihkâk-ı hakk olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrı merkûmân Hüseyin ve Şaban ve Ümmügülsüm taraflarından bu def'a bâ arz-ı hâl istid'â olunmuş olmağla siz ki vâlî-i müşâr ve nâib ve müfti vesâir mûmâ ileyhimsiz mûnâza'un fihâ olan emlâkı merkûmân Hüseyin ve Şaban ve mezbûre Ümmügülsüm merkûm Mehmed'e bey'-i bât-ı kat'î ile bâ hüccet-i şer'î bey' ve teslîm veyahud aded-i sinîn beyân ederek îcâr etmişler olmayup fi'l-vâkı' emlâk-ı mezkûreyi aded-i sinîn beyân etmeksizin senevî ma'lûmu'l-mikdâr guruşa îcâr ve merkum dahi istîcâr ve kabûl birle sene-i mezburden berü müste'ciren zabt ve tasarruf etmekle şimdi merkûmân ve mezbûre fesh-i îcâr birle zimmetinde terâküm eden îcâreyi talep eylediklerinde üç bin gurusunu edâ ile mâ'adâsını vermediğinden başka emlâk-ı mezkûreyi red ve teslîmden imtinâ' eylediği inde's-şer' ve'l-meclis tebeyyün ve tahakkuk eylediği halde merkûmun zimmetinde gayr-ı ez teslîm mütebâkî kalan îcâre ile emlâk-ı mezkûreyi ba'de's-sübût hükm idüp merkûmân ve mezbûreye alıverilip icrâ-yı şer'-i şerîf ve ihkâk-ı hakka mübâderet ve husûs-ı mezbûr ilâ âhirihi dikkat ve keyfiyetin kaydı bâlâsına şerh verilmek üzere derbâr-ı şevket-karâr-ı mülûkâneme inhâ ve iş'ârına müsâra'at eylemeniz bâbında.

Fî evâsıt-ı M sene 278

Hasbî

A_{DVNSAHK_TZ___d_00008_00032}

Sayfa 61

Mülhakâtıyla Trabzon eyaleti valisi ve mecîdiye nişân-ı hümâyûnumun ikinci rütbesinin hâiz ve hâmilî vezîrim Cemal Paşa iclâlehuya ve Trabzon mollasına ve müftisi zîde ilmuhu ve a'zâ-yı meclis-i memlekete hüküm

Tebe'-i devlet-i aliyemden Lazari'nin kimesneye deyn ve kefâleti olmayup üzerine dahi şer'an bir nesne sâbit ve zahir olmuş değil iken Trabzon kazâsı sakinlerinden Hüseyin nâm kimesne zuhûr birle benim senin karındaşın İlya zimmetinde kırk bin guruş alacak hakkım olmağla senden talep ederim diyü bî-vech fuzûlî müdâhaleden hâlî olmadığı beyânıyla mahallinde şer'le rü'yet olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrı merkûm Lazari tarafından bu defa bâ arz-ı hâl istid'â olunmuş olmağla siz ki vâlî-i müşâr ve mevlânâ ve müftî vesâir mûmâ ileyhimsiz ma'rifetiniz ile tarafeyni mahallinde meclis-i memlekete ihzâr ve bi'l-muvâcehe ber nehc-i şer'î terâfu' ederek husûs-ı mezbûr inhâ olduğu üzere

olduğu merkûm Lazari'nin üzerine şuhûd-ı udûl ile şer'ân bir nesne sâbit olmadığı mahallinde meclis-i memleketde terâfu'larında tebeyyün eylediği halde bî-vech vâkı' olan müdâhalenin ma'rifet-i şer'le men' u def'i husûsuna mübâderet ve keyfiyetin kaydı bâlâsına şerh verilmek derbâr-ı şevket-karâr-ı mülûkâneme inhâ ve iş'ârına müsâra'at eylemeniz bâbında.b

Fî evâsıt-ı M sene 278

Sehven kayd olunmuş olduğundan muahharan defterine nakl olunmuştur.

Mülhakâtıyla Trabzon eyaleti valisi ve mecâdiye nişân-ı hümâyûnumun ikinci rütbesinin hâiz ve hâмили vezîrim Cemal Paşa iclâlehuya ve Trabzon mollasına ve müftisi zîde ilmuhu ve a'zâ-yı meclis-i memlekete hüküm

Bayram nâm kimesnenin oğlu Mantaval kazâsına tâbi' Kurdkuyul karyesi sakinlerinden Hüseyin nam kimesne kendi halinde ırzıyla mukayyed olup hilaf-ı şer'-i şerîf kimesneye vaz' u hareketi yoğiken birbirleriyle yekdil olarak iki yüz yetmiş altı senesinde oğlu merkûmı hilâf-ı şer'-i şerîf ve bi-gayr-ı hakk katl idüp gadr eyledikleri beyânıyla mahallinde şer'le rü'yet ve ihkâk-ı hakk olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrî merkûm Bayram tarafından bu defa bâ arz-ı hâl istid'â olunmuş ve dîvân-ı hümâyûnum kaleminden muktezâsı suâl olundukda husûs-ı mezbûr inhâ olunduğu üzre olduğu halde kâtil-i merkûmûnı bi-eyyi hâl buldurulup Trabzon meclis-i kebîrine celb ve ihzâr ve maktûl-i merkûmun veresesiyle ahkâm-ı cezâiyyeye tatbîkan kemâl-i dikkatle terâfu' olunarak mâdde-i katl merkûmûndan kangısı üzerine şer'an sâbit olur ise ba'dehu îcâbı icrâ olunmak üzre sûret-i hâl bâ-mazbata ve i'lâm ve tahrîrât Dersaadetime inhâ kılınmak için emr-i şerîfim i'tâsı iktizâ eylediği kalem-i mezbûrdan tahrîr kılınmış olmağla siz ki vâlî-i müşâr ve mevlânâ ve müfti vesâir mûmâ ileyhimsiz ma'rifetiniz ile kâtil-i merkûmûnı bi-eyyi hâl buldurulup meclis-i mezkûre ihzâr ve maktûl-i merkûmun veresesiyle ber nehc-i şer'î ahkâm-ı cezâiyyeye tatbîkan kemâl-i dikkatle terâfu' ederek madde-i katl merkûmûndan kangısı üzerine şer'an sâbit olur ise ba'dehu îcâbı icrâ olunmak üzre sûret-i hâl bâ-mazbata ve i'lâm ve tahrîrât Dersaadetime inhâ ve iş'âra mübâderet ve hilâf-ı şer'-i şerîf ve mugâyir-i ahkâm-ı cezâiyye yekdiğere gadrı müceb vaz'dan begâyet ihtirâz ve mücânebet eylemeniz bâbında.

Keşab kazâsı nâibine ve müdür-i kazâ ve vücûh-ı memlekete

Emin ve Mehmed ve Ahmed nâm kimesnelerin Keşab kazâsına tâbi‘ Engüz karyesinde vâkı‘ babalarından müntakil bâ hüccet-i şer‘iyye mülkiyet üzere mutasarrıf oldukları dokuz kıt‘a fındık bağçelerinde âharın alakası yoğiken yine karye-i mezbûre sâkinlerinden Toraman nâm kimesne fuzûlî zabt idüp gadr eylediği beyânıyla mahallinde şer‘le rü’yet ve ihkâk-ı hakk olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrı merkûmûn Emin ve Mehmed ve Ahmed taraflarından bu defa bâ arz-ı hâl istid‘â olunmuş olmağla siz ki nâib vesâir mûmâ ileyhimsiz ma‘rifetiniz ile merkûm Toraman’ı mahallinde meclis-i memlekete ihzâr ve merkûmûn Emin ve Mehmed ve Ahmed ile bi’l-muvâcehe ber nehc-i şer‘î on beş sene geçmediği inde’ş-şer‘ ve’l-meclis tebeyyün ve tahakkuk eylediği halde merkûmun hilâf-ı şer‘-i şerîf fuzûlî zabt eylediği bağçelerin ba‘de’s-sübût hükm idüp merkûmûn Emin ve Mehmed ve Ahmed’e alıverilip icrâ-yı şer‘-i şerîf ve ihkâk-ı hakka mübâderet ve husûs-ı mezbûr zımnında ilâ âhirihi dikkat ve keyfiyetin kaydı bâlâsına şerh verilmek üzere derbâr-ı şevket-karâr-ı mülûkâneme inhâ ve iş‘ârına müsâra‘at eylemeniz bâbında.

Sayfa 62

Mülhakâtıyla Trabzon eyaleti valisi ve mecîdiye nişân-ı hümâyûnumun ikinci rütbesinin hâiz ve hâmilî vezîrim Cemal Paşa iclâlehuya ve rütbe-i sâniye mütemâyizi ashâbından Lazistan sancağı kâimmakâmı Hamdi Bey zîde uluvvuhuya ve Hopa kazâsı nâibine ve müdür-i kazâ ve vücûh-ı memlekete hüküm

Ayişe nâm hatunun Hopa kazâsına tâbi‘ Kocadil karyesinde vâkı‘ bâ hüccet-i şer‘iyye mülkiyet üzere mutasarrıf olduğu bir bâb ve iki bâb dükkanıyla beraber emlâk ve eşyâsında aharın alakası yoğiken karye-i mezbûre sâkinlerinden Ömer ve Osman ve Mehmed nâm kimesneler fuzûlî zabt idüp gadr eyledikleri beyânıyla mahallinde şer‘le rü’yet ve ihkâk-ı hakk ve mümkün olmaz ise Dersaadetime ihzârları i‘lâm kılınmak bâbında emr-i şerîfim sudûrı mezbûre Ayişe Hatun

tarafından bu defa bâ arz-ı hâl istid'â olunmuş olmağla siz ki vali-i müşâr ve kâimmakâm ve nâib vesâir mûmâ ileyhimsiz ma'rifetiniz ile merkûmûnı mahallinde meclis-i memlekete ihzâr ve mezkûre Ayişe Hatun ile bi'l-muvâcehe ber nehc-i şer'î terâfu' ederek husûs-ı mezbûr inhâ olunduğu üzre olduğu ve bilâ özr-i şer'î on beş sene geçmediği inde'ş-şer' ve'l-meclis tebeyyün ve tahakkuk eylediği halde merkûmûnun hilâf-ı şer'-i şerîf fuzûlî zabt eyledikleri emlâk ve emvâl ve eşyâsı ba'de's-sübût hükm idüp mezbûre Ayişe'ye aliverilip icrâ-yı şer'-i şerîf ve ihkâk-ı hakka mübâderet ve eğer mahallinde ihkâk-ı hakk mümkün olmayup da müdde'a aleyhimin li ecli't-terâfu' ve derbâr-ı şevket-karâr-ı mülûkâneme ihzârları lâzım gelir ise keyfiyetin îzâhen i'lâm ve iş'ârına müsâra'at ve husûs-ı mezbûr ilâ ahirihi dikkat eylemeniz bâbında.

Fî evâhir-i Muharrem sene 279

Muahharan emr-i âlî yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı Safer sene 1278

Mülhakâtıyla Trabzon eyaleti valisi ve mecîdiye nişân-ı hümâyûnumun ikinci rütbesinin hâiz ve hâmili vezîrim Cemal Paşa iclâlehuya ve Akçaabad kazâsı nâibine ve müdür-i kazâ ve vücûh-ı memlekete hüküm

Mahmud nâm kimesne Akçaabad kazâsına tâbi' Ergilya karyesi toprağında vâkı' ma'mûlun bih tapu senediyle mutasarrıf olduğu ma'lûmetü'l-hudûd tarlalar fevtinden iki yüz yetmiş beş senesi Şevvali'l-mükerreminin dokuzuncu gününden iki bin beş yüz guruş bedel ile kızı Hanımcık nâm hatuna intikâl idüp defterhâne-i âmirem cânibinden verilen tapu senedi mücebince zabt ve beher sene tarafından zirâat ve öşrü me'mûruna edâ olunagelüp dahl olunmak îcâb etmez iken ecânibden Fatma nâm hatun fuzûlî müdâhaleden hâlî olmadığı beyânıyla kânûn üzre amel olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrı mezbûre Hanımcık Hatun tarafından bu def'a bâ arz-ı hâl istid'â olunmuş ve dîvân-ı hümâyûnum kaleminden kânûnı ve muktezâsı suâl olundukda arazi-i mîriye ve mevkûf ve mutasarrıflarından biri fevt oldukda uhdesinde olan arazi erkek ve kız evladına gerek arazinin olduğu mahalde bulunsunlar ve gerek diyâr-ı aharda olsunlar

meccânen ve bilâ bedel mütesâviyen intikâl eyler yalnız erkek veyahud yalnız kız evladı olur ise kezalik bilâ bedel müstakillen intikâl eder arazi mutasarrıflarından biri fevt olup da zevcesi hâmile bulunduğu halde ol arazi hamlin zuhûruna kadar tevkîf olunur diyü kânûn-ı cedîd-i hümâyûnumun elli dördüncü maddesinde münderic olup münâza'un fihâ olan tarlalar merkûm Mahmud'un fevtinden sene-i mezbûre Şevvali'l-mükerreminin dokuzuncu gününde iki bin beş yüz guruş bedel ile kızı mezbûreye intikâl idüp defterhâne-i âmirem cânibinden verilen tapu senedi mücebince zabt ve ziraat ve öşrü edâ olunagelir iken mezbûre Fatma Hatun fuzûlî müdâhale eylediği mahall-i nizâ' üzerine me'mûrı hazır olduğu halde hîn-i terâfu'da inde'ş-şer' ve'l-meclis tebeyyün eylediği sûrette men' u def' olunmak için emr-i şerîfim i'tâsı iktizâ eylediği kalem-i mezbûrdan tahrîr kılınmış olmağla siz ki vâlî-i müşâr ve nâib vesair mûmâ ileyhimsiz husûs-ı mezbûrı şer'-i şerîfe ve bâlâda muharrer kânûn-ı cedîde tatbîk ederek ber vech-i hakkâniyet rü'yet birle fi'l-hakîka mezbûre Fatma Hatun'un ol yerlere müdâhale eylemesi kânûn-ı cedîd-i hümâyûnumun hilâfi bulunduğu mahall-i nizâ' üzerinde me'mûrı hâzır olduğu hâlde hîn-i terâfu'da inde'ş-şer' ve'l-meclis tebeyyün eylediği sûrette men' u def'i husûsuna mübâderet ve husûs-ı mezbûr ilâ âhirihi dikkat ve keyfiyetin kaydı bâlâsına şerh verilmek üzere derbâr-ı şevket-karâr-ı mülûkâneme inhâ ve iş'ârına müsâra'at eylemeniz bâbında.

Fî evâhir-i Muharrem sene 278

Rüşdî

A_{DVNSAHK_TZ___d_00008_00033}

Sayfa 63

Mülhakâtıyla Trabzon eyâleti vâlîsi ve Mecidiye nişân-ı hümâyûnumun ikinci rütbesinin hâiz ve hâмили vezîim Cemal Paşa iclâlehûya ve Trabzon Mollasına ve müftüsüne ( ) zîde ilmühû ve a'zâ-yı meclis-i memlekete hüküm ki:

Rize kazâsına tâbi' Fiyos karyesi sâkinlerinden Rukiye nâm hâtûnun babası Osman ve ammîsi Mustafa nâm kimesneler kendi hâllerinde ırzlarıyla mukayyed olup hilâf-ı şer'-i şerif vaz' ve hareketleri olmayıp üzerlerine dahi şer'an bir nesne sâbit ve zâhir olmuş değil iken yine karye-i mezbûre sâkinlerinden Fuatoğlu(?) Ali

ve Mustafa ve Osman ve Uzun Ali oğlu Mahmud demekle ma'rûf kimesneler birbirleriyle yekdil olarak merkûmânı iki yüz altmış dört senesinde hilâf-ı şer'-i şerîf ve bi-gayr-ı hakkın katl eylediklerinden mâ'adâ karye-i mezbûrede vâki' mülkiyet üzere mutasarrıf oldukları bir bâb menzil ve bahçeleriyle ve emvâl ve eşyâlarını dahi gasb ve gâret edip ol vechile gadr eyledikleri beyânıyla mahallinden şer'le ru'yet olunmak bâbında emr-i şerifim sudûru maktûl-i merkûmândan mezbûr Osman'ın kerîmesi mezbûre Rukiye Hâtun tarafından bu def'a bâ-arzuhâl istid'â olunmuş ve Dîvân-ı hümâyûnum Kalemî'nden muktezâsı suâl olundukda husûs-ı mezbûr inhâ olunduğu üzere olduğu hâlde kâtil-i merkûmûnu Trabzon Meclis-i Kebîri'ne celb ve ihzâr ve maktûl-i merkûmun veresesiyle ahkâm-ı hüsrevâniyeye tatbîkan kemâl-i dikkatle terâfu' olarak mâdde-i katil merkûmûndan hangisi üzerine şer'an sâbit olur ise ba'dehu îcâbı icrâ olumak üzere sûret-i hâl bâ-mazbata ve i'lâm ve tahrîrât Dersaadetime inhâ ve iş'âr kılınmak ve emlâk ve emvâl ve eşyâyı mağsûbe dahi ba'de's-sübût alıverilip ihkâk-ı hak olunmak için emr-i şerifim i'tâsı iktizâ eylediği kalem-i mezbûrdan tahrîr kılınmış olmağla siz ki vâlî-yi müşâr ve mevlânâ ve müftü ve sâir-i mûmâ-ileyhimsiz ma'rifetiniz ile kâtil-i merkûmûnu Trabzon Meclis-i Kebîri'ne celb ve ihzâr ve maktûl-i merkûmânın vereseleriyle bi'l-muvâcehe bernehc-i şer'î ahkâm-ı cezâiyyeye tatbîkan kemâl-i dikkatle terâfu' ederek mâdde-i katil merkûmûndan hangisi üzerine sâbit olur ise ba'dehu îcâbı icrâ olumak üzere sûret-i hâl bâ-mazbata ve i'lâm ve tahrîrât Dersaadet'ime inhâ ve iş'âr kılınmak ve emlâk ve emvâl ve eşyâ-yı mağsûbe dahi her ne ise ba'de's-sübût ma'rifet-i şer'le alıverilip ihkâk-ı hakka mübâderet ve hilâf-ı şer'-i şerîf ve mugâyir-i ahkâm-ı cezâiyye yekdiğere bir gûne gadr vukû'undan begâyet ihtirâz ve mücânebet eylemeniz bâbında.

Fî evâhir-i Muharrem sene 278

Sayfa 63

Mîr-i ümerâ-yı kirâmdan Ordu sancağı kaymakamı ve Mecidiye nişân-ı hümâyûnumdan dördüncü rütbesinin hâiz ve hâмили Ali Paşa zîde ikbâlühûya ve Giresun kazâsı nâibi ve müftüsüne ve müdür-i kazâ ve vücûh-ı memlekete hüküm ki:

Ahmed nâm kimesnenin Giresun kazâsına tâbi‘ Özgür karyesi toprağında vâki‘ babasından intikâlen mutasarrıf olduğu ma‘lûmetü'l-hudûd bir tarlalarını zabt ve beher sene zirâ‘at ve öşrûn edâ edegelim dahl olunmak îcâb etmez iken karye-i mezbûre sâkinlerinden ve teba‘a-i Devlet-i aliyye'mizden Hacika(?) fuzûlî müdâhaleden hâlî olmadığı beyânıyla kânûn üzere amel olunmak bâbında emr-i şerifim sudûru merkûm Ahmed tarafından bu def‘a bâ-arzuhal istid‘â olunmuş ve Dîvan-ı Hümâyûnum Kalemî'den Kânûn ve muktezâsı suâl olundukda arâzînin derece-i kâbiliyetine göre bir veya iki sene ve hasbe'l-mevki‘ şâz olarak daha ziyâdece mücerred dinlendirmek veyâhud tarlayı su basıp bir müddetden sonra su çekilerek zirâ‘ate salâhiyet kesb edinceye kadar ol tarla hâlî bırakmağa lüzum görünmek ve esîr olmak gibi a‘zâr-ı sahîhadan biri tahakkuk etmeksizin bir tarlayı mutasarrıfı zirâ‘at etmeyip ve i‘are ve îcâr sûretiyle dahi ettirmeyip üç sene ale't-tevâlî ta‘tîl eder ise gerek arâzînin olduğu mahalde olsun ve gerek müddet-i sefer-i ba‘îd olan mahalde bulunsun ol tarla müstahakk-ı tapu olup mutasarrıf-ı sâbıkı müceddeden müfevveze tâlib olur ise bedel-i misliyle yeniden ona tefevvüz olunur, tâlib olmaz ise ol vakit bi'l-müzâyede tâlibine ihâle kılınır deyü kânûn-ı cedîd-i hümâyûnun altmış sekizinci maddesinde münderiç olup münâza‘un-fihâ olan tarlaları merkûm Ahmed zabt eder iken zirâ‘at etmeyip i‘are ve îcâr dahi ettirmeyip üç sene ale't-tevâlî bilâ-mâni‘ boz ve hâlî bırakıp müstahakk-ı tapu olarak bedel-i misliyle müceddeden tefevvüze tâlib olmadığından merkûm Hacika(?) bi'l-müzâyede sâhib-i arz me‘muru tarafından tapu-yı misliyle almış ve yedine [64] ma‘mûlün-bih sened verilmiş ise müdâhale eylemesi hasbe'l-kânun yolunda olup eğer böyle olmayıb da fi'l-hakîka merkûm Ahmed ol yerlere babasından intikâlen mutasarrıf olarak zabt ve beher sene zirâ‘at ve öşrûn edâ edegelim iken merkûm Hacika fuzûlî müdâhale ettiği mahall-i nizâ‘ üzerinde me‘mûru hâzır bulunduğu hâlde hîn-i terâfu‘da inde‘ş-şer‘ ve'l-meclis tebeyyün eylediği sûrette men‘ u def‘ olunmak için emr-i şerifim i‘tâsı iktizâ eylediği kalem-i mezbûrdan tahrîr kılınmış olmakla siz ki kaymakam ve nâib ve müftü ve sâir-i mûmâ-ileyhimsiz, husûs-ı mezbûru şer‘-i şerife ve bâlada muharrer kânûn-ı cedîde tatbîk ederek ber-vech-i hakkâniyet ru‘yet birle fi'l-hakîka merkûm Hacika'nın ol yerlere müdâhale etmesi kânûn-ı cedîd-i hümâyûnun hilâfi bulunduğu mahall-i nizâ‘ üzerinde me‘mûru hâzır olduğu hâlde hîn-i terâfu‘da inde‘ş-şer‘ ve'l-meclis tebeyyün eylediği sûrette men‘i u def‘ husûsuna mübâderet ve husûs-ı mezbûr ilâ-âhire dikkat ve keyfiyetin kaydı bâlâsına şerh verilmek

üzere der-bâr-ı şevket-karâr-ı mülûkâneme inhâ ve iş'ârına müsâra'at eylemeniz bâbında.

Fî evâhir-i Muharrem sene 278.

Sayfa 64

Mülhakâtıyla Trabzon eyâleti vâlisi ve Mecîdiye nişân-ı hümâyûnumun ikinci rütbesinin hâiz ve hâmili vezîrim Cemal Paşa iclâlehûya ve Istabl-ı Amirem Müdürlüğü pâyelilerinden Gümüşhâne Kaymakamı Ali Bey zide ilmühûya ve Gümüşhâne kazâsı nâibine ve a'zâ-yı meclis-i memlekete hüküm ki:

Teba'a-i Devlet-i aliyyemden Pavli ve Gavril'in babaları Anastaş Gümüşhâne kazâsına tâbi' Anakofya karyesinde kâin bir bâb menzil ve eşcârı mevcûd bir kıt'a bahçeye yine teba'a-i Devlet-i Aliyye'mden Hacı Anastaş ile bâ-hüccet-i şer'iyye ve ber-vech-i iştirâk mülkiyet üzere mutasarrıflar iken merkûmânın babaları mezbûr Anastaş fevt oldukda mârrü'z-zikr menzil ve bahçede olan hissesi bi'l-irsi's-şer'î oğulları merkûmâna intikâl edip ancak merkûmân ol vakitte sagîr bulunduklarından karye-i mezbûre sâkinlerinden Şahin Kulu demekle meşhûr kimesne hilâf-ı şer'-i şerîf fuzûlî zabt etmekle şimdi merkûmân Pavli ve Gavril erişip bâliğ ve da'vâya kâdirler olup babaları müteveffâ-yı merkûmdan müntakil sâlifü'z-zikr menzil menzil ve bahçeden merkûmdan taleb eylediklerinde vermeyip gadr dâ'iyesinde oldukları beyânıyla mahallinde şer'le ru'yet ve ihkâk-ı hak olunmak ve mümkün olmaz ise Dersaadet'ime ihzârı i'lâm kılınmak bâbında emr-i şerifim sudûru merkûmân Pavli ve Gavril taraflarından bu def'a bir arzuhâl istid'â olunmuş olmağla siz ki vâlî-i müşâr ve kaymakam ve nâib ve sâir-i mûmâ-ileyhimsiz, ma'rifetiniz ile tarafeyni mahallinde meclis-i memlekete ihzâr ve bi'l-muvâcehe ber-nehc-i şer'î terâfu' ederek husûs-ı mezbûr arz olduğu üzere olduğu ve ba'de'l-bülûğ bilâ-özr-i şer'î on beş sene geçmediği inde's-şer' ve'l-meclis tebeyyün ve tahakkuk eylediği hâlde babaları müteveffâ-yı merkûmdan müntakil emlâk-ı mezkûreden hissesi her ne ise ba'de's-sübût hükm edip merkûmâna alıverilip icrâ-yı şer'-i şerîf ve ihkâk-ı hakka mübâderet ve eğer mahallinde ihkâk-ı hak mümkün olmayıp da müdde'â-aleyhin li-eclit-terâfu' der-bâr-ı şevket-karâr-ı mülûkâneme ihzârları lâzım gelir ise keyfiyetin îzâhan i'lâm ve iş'ârına müsâra'at ve husûs-ı mezbûr ilâ-âhire dikkat eylemeniz bâbında.

Fî evâil-i S. Sene 278.

Der-zamân-ı sadr-ı sudûri'l-vüzerâ hazret-i Mehmed Emin Alî Paşa ve nâzır-ı umûr-ı Hâriciye Hazret-i Fuad Paşa el-vâki' fî 25 Muharrem sene 1278

Der-zamân-ı vekîl-i umûr-ı hâriciye hazreti Cemil Bey Efendi el-vâki' fî gurreti Safer sene 1278.

A_{DVNSAHK_TZ___d_00008_00034

Sayfa 65

Mülhakâtıyla Trabzon eyâleti vâlisi ve mecîdiye nişân-ı hümayûnumun ikinci rütbesinin hâiz ve hâmilî vezîrim Cemal Paşa iclâlehuya ve Trabzon mollâsına ve müftîsi (boş) zîde ilmuhu ve a'zâ-yı meclis-i memlekete hüküm

Tebe'a-i Devlet-i Aliyyem'den Vasil'in babası Karahisar-ı şarkî kazâsı sâkinlerinden ve tebe'a-i Devlet-i Aliyyem'den Sava kendü hâlinde olup hilâf-ı şer'-i şerîf kimesneye vaz' u hareketi yoğiken kazâ-i mezbûr sâkinlerinden Arif ve Süleyman nâm kimesneler kendü hallerinde olmadıklarından sene-i sâbıkada babası merkûm Sava'yı hilâf-ı şer'-i şerîf ve bi-gayr-ı hakk katl idüp gadr eyledikleri beyânıyla mahallinde şer'le rü'yet ve ihkâk-ı hakk olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrî merkûm Vasil tarafından bu def'a bâ arz-ı hâl istid'â olunmuş ve dîvân-ı hümayûnum kaleminden muktezâsı suâl olundukda husûs-ı mezbûr inhâ olduğu üzere olduğu hâlde kâtil-i merkûmânı Trabzon meclis-i kebîrine celb ve ihzâr ve maktûl-ı merkûmun veresesiyle ahkâm-ı cezâiyye tatbîkan kemâl-i dikkatle terâfu' olunarak madde-i katl merkûmândan kangısı üzerine şer'an sâbit olur ise ba'dehu îcâbı icrâ olunmak üzere sûret-i hâl bâ mazbata ve i'lâm ve tahrîrât Dersa'âdetime inhâ ve iş'âr kılınmak için emr-i şerîfim i'tâsı iktizâ eylediği kalem-i mezbûrdan temhîr kılınmış olmağla siz ki vâlî-i müşâr ve mevlânâ ve müftî vesâir mûmâ ileyhimsiz ma'rifetiniz ile kâtil-i merkûmânı meclis-i mezkûra ihzâr ve maktûl-ı merkûmun veresesiyle ber nehc-i şer'î ahkâm-ı cezâiyyeye tatbîkan kemâl-i dikkatle terâfu' ederek madde-i katl merkûmândan kangısı üzerine şer'an sâbit olur ise ba'dehu îcâbı icrâ olunmak üzere sûret-i hâlin bâ mazbata ve i'lâm ve tahrîrât Dersa'âdetime inhâ ve iş'ârına müsâra'at ve hilâf-ı şer'-i şerîf ve mugâyir-i ahkâm-ı cezâiyye yekdiğerden gadrı mûceb vaz'dan begâyet ihtirâz ve mücânebet eylemeniz bâbında.

Fî evâhir-i S sene 278

Daniş

Rumili beğlerbeğliği pâyelülerinden Canik sancağı mutasarrıfı Kamil Paşa dâmet me‘âlihiye ve Ünye kazâsı nâib ve müftisine ve müdür-i kazâ ve vücûh-ı memlekete hüküm

Hadice nâm hatunun babası Ünye kazâsı sâkinlerinden Mustafa nâm kimesne ile vâlidesi Hadice nâm hatun birbirlerini müte‘âkiben fevt ve müteveffıye oldukda bi'l-cümle emvâl ve eşyâları bi'l-irsi's-şer'î kızı mezbûre Hadice Hatun'a intikâl idüp ancak mezbûre ol vakitte sagıre bulunduğundan emvâl ve eşyâ-yı mezkûre ammisi ve bâ hüccet-i şer'ıyye vasîsi kaza-i mezbûr sâkinlerinden Şakir nâm kimesneye ma'rifet-i şer'le teslim olunmuş ve bu esnâda mezbûre erişip bâliğa ve da'vâya kâdire olarak babası ve vâlidesi müteveffâ ve müteveffıye mezbûrlardan müntakil emvâl ve eşyâsını ammisi ve vasîsi merkûmdan taleb eyledikte vermeyüp gadr eylediği beyânıyla mahallinde şer'le rü'yet ve ihkâk-ı hakk olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûru mezbûre Hadice Hatun tarafından bu def'a bâ arz-ı hâl istid'â olunmuş olmağla siz ki mutasarrıf ve nâib ve müfti vesâir mûmâ ileyhimsiz ma'rifetiniz ile merkûmı mahallinde meclis-i memlekete ihzâr ve mezbûre ile bi'l-muvâcehe ber nehc-i şer'î terâfu' ederek husûs-ı mezbûr inhâ olunduğu üzre olduğu ve ba'de'l-bulûğ bilâ özr-i şer'î on beş sene geçmediği inde's-şer' ve'l-meclis tebeyyün ve tahakkuk eylediği hâlde babası ve vâlidesi müteveffâ ve müteveffıye-i mezbûrelerden müntakil ammisi merkûmun hilâf-ı şer'-i şerîf fuzûlî ahz eylediği emvâl ve eşyâ her ne ise ba'de's-sübût hükm idüp mezbûre Hadice'ye alıverilip icrâ-yı şer'-i şerîf ve ihkâk-ı hakka mübâderet ve husûs-ı mezbûr ilâ âhirihi dikkat ve keyfiyetin kaydı bâlâsına şerh verilmek üzre derbâr-ı şevket-karâr-ı mülûkâneme inhâ ve iş'ârına müsâra'at eylemeniz bâbında.

Fî evâhir-i Safer sene 278

Rüşdî

Battâlı fî gurre-i Şevvâl sene 278 kat'î tobrasındadır.

Ve mu'ahharan dahi fî 25 Receb sene 290 tarihinde emr-i âlî yazılmışdır. Kat'î tobrasına vaz' olunmuşdur.

Mülhakâtıyla Trabzon eyâleti vâlisi ve mecîdiye nişân-ı hümâyûnumun ikinci rütbesinin hâiz ve hâmili vezîrim Cemal Paşa iclâlehuya ve Akçaabad kazâsı nâibine ve müdür-i kazâ ve vücûh-ı memlekete hüküm

Akçaabad kazâsına tâbi Argalya karyesi ahalisinden olup bin iki yüz altmış altı senesi Zi'l-hiceti's-şerîfesi gâyetinde vefât eden Abanoszâde Abdülhamid ibni Mahmud verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Fatıma binti Mehmed Dursun nâm hatun ile babası mezbûr Mahmud ve zevce-i mezbûre Fatıma Hatun'dan mütevellide sulbiye sagîre kızı Hamdiye'ye münhasıra ba'dehu kable'l-kısme mezbûre Mahmud dahi bin iki yüz altmış dokuz senesi Zi'l-hiceti's-şerîfesi evâhirinde vefât idüp verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Hâce Mahbube ibneti el-Hâcc Sadullah nâm hatun ile sulbî kebîr oğlu Ahmed ve sulbiye kebîre kızı Emine Hanımcık nâm hatunlara münhasıra ba'dehu kable'l-kısme ibn-i mezbûr Ahmed dahi vefât idüp verâseti

Sayfa 66

zevce-i menkuha-i metrûkeleri Hadice Kerime ibneti Hâfizoğlu Süleyman ve Badısaba ibneti Abdullah nâm hatunlar ile li ebeveyn kız karındaşı bint-i mezbûre Emine Hanımcık Hatun'a münhasıra ba'dehu kable'l-kısme bint-i sagîre-i mezbûre Hamdiye dahi bin iki yüz yetmiş dört senesi Ramazanü'l-mübâreki'nin evâilinde vefât idüp verâseti vâlidesi zevce-i ûlâsı mezbûre Fatıma'ya münhasıra ve tashîh-i mesele-i mîrâsları yedi yüz altmış sekiz sehmden olup sihâm-ı mezkûreden dört yüz seksen sehmi zevce-i ûlâ ve ümm-i mezbûre Fatıma Hatun'a ve otuz altı sehmi zevce-i sâniye mezbûre Hâce Mahbube Hatun'a ve iki yüz on sehmi bint-i sâniye mezbûre Emine Hanımcık Hatun'a ve yirmi birer sehmden cem'an kırk iki sehmi zevcetân-ı sâlisân-ı mezbûrtân Hadice Kerime ve Badısaba hatunlara isâbeti inde's-şer' zâhir ve mütehakkık oldukdan sonra verese-i mezbûrûndan zâtı ta'rîf-i şer'î ile mu'arrefe zevce-i ûlâ ve ümm-i mezbûre Fatıma Hatun tarafından zikri âtî husûsa vekîl-i müseccel-i şer'îsi Kırımlioğlu Osman bin Hüseyin nâm kimesne medîne-i mezkûrede ma'kûd meclis-i şer'-i enverde zikri âtî çiftlik arazisiyle emlâkine mahallinde bi'l-irâe beyyine ile vaz'-ı yedi ber nehc-i şer'î sâbit ve mütehakkık olan mezbûre Emine Hanımcık Hatun tarafından vekîl olduğu zât-ı mezbûreyi bi'l-ma'rifeti's-şer'îyye ârifân her birleri mahallerinde lede't-tezkiye adl ve makbûlü's-şehâde olan karye-i mezbûre ahalisinden Küçük Ali oğulları Derviş ve Mustafa veledân Mehmed nâm kimesneler şehâdetleriyle

bi'l-muvâcehe ber nehc-i şer'î sâbit ve sübût-ı vekâletine hükmi-i şer'î lâhık olan Karaçengel oğlu Mehmed Ruşen ibni Ömer nâm kimesne muvâcehesinde sâhib-i arz me'mûrı vekîli hâzır olduğu hâlde mezkûr Argalya karyesi toprağında vâkı' tahmînen on ölçek mısır buğdayı tohum istî'âb eder bir kıt'a arazi-i mîri tarla bâ temessük sâhib-i arz ve bir bâb atık sagîr mülk menzil ve ma'lûmu's-sâk eşcâr bâ hüccet-i şer'iyye müteveffâ-yı sâni mezbûr Mahmud'un hâl-i hayâtında müstakillen dâhil-i havza-i tasarrufu ve yedinde mülk ve hakkı olup müteveffâ-yı sâni mezbûr Mahmud hayatında bin iki yüz elli yedi senesi Şubatı'nın on ikinci günü zikr olunan Argalya karyesinde vâkı' diğerk çiftliğı derûnunda kâin kendi konağında sulbî oğlu müteveffâ-yı evvel mezbûr Abdulhamid'in hâl-i sıgârında hattân cem'iyetinde cemm-i gafir kesân huzûrlarında mutasarrıf olduğu tarla-yı mezkûrı sâhib-i arz me'mûrı izniyle bi'l-velâye oğlu sagîr-i mezbûr Abdulhamid'e meccânen ferâğ ve tefvîz ve menzil ve eşcâr-ı muharrere-i mezkûreleri dahi ba'de't-tahliye sagîr-i mezbûr Abdülhamid'e hibe ve işhâd ve yine sagîr-i mezbûr için meclis-i ferâğ ve hibe-i mezbûre bi'l-velâye teferruğ ve tefevvüz ve bilâ mâni' ittihâb ve kabûl idüp ol vechile tarla ve menzil ve eşcâr-ı muharrere-i mezkûre tefevvüzen ve hibe-i sagîr-i mezbûr Abdulhamid'in ile'l-vefât müstakillen dâhil-i havza-i tasarrufu ve mülk ve hakkı olup müteveffâ-yı evvel mezbûr Abdülhamid vefâtına değin beher sene mütevâliyen tarla ve menzil ve eşcâr-ı mezkûreyi zabt ve zirâ'at ve vaz'-ı yed idüp ba'de vefâtihi tarla-yı mezkûr müstakilleten sulbiye sagîre kızı müteveffât-ı râbi'a-i mezbûre Hamdiye'ye hayatında intikâl-i âdi ile meccânen ve müstakilleten intikâl ve menzil ve eşcâr-ı muharrere-i mezkûreler dahi ber tashîh merkûm sagîre-i mezbûr ile verese-i sâire-i mezkûresine mevrûs oldukdan sonra ol vechile sagîr-i mezbûr Hamdiye'nin vefâtına kadar cedit ve velisi müteveffâ-yı sâni mezbûr Mahmud hayatında tarla-yı mezkûrı müstakillen ve menzil ve eşcâr-ı mezkûreden dahi ber tashîh-i mezkûr hisse-i irsiyye-i şâyi'a-i ma'lûmesini sagîr-i mezbûre Hamdiye için bi'l-velâye zabt ve tasarruf ve vaz'-ı yed edegelir iken mezbûr Mahmud dahi ber vech-i muharrer vefât etdikde sagîre-i mezbûrenin tesviye-i umûruna kıbel-i şer' den vasî-i mansûbesi vâlidesi müvekkilim mezbûre Fatıma Hatun tarla-yı mezkûr ile menzil ve eşcâr-ı mezkûreden sagîre-i mezbûrenin hisse-i irsiyye-i mezkûresini sagîre-i mezbûre Hamdiye'nin ber vech-i muharrer vefâtına değin sagîre-i mezbûre Hamdiye için bi'l-vesâye zabt ve tasarruf etmekde iken sagîre-i mezbûre sâlifü'z-zikr bin iki yüz yetmiş dört senesi Ramazanü'l-mübâreki'nin

evâilinde vefât etdikde tarla-yı mezkûr ber mûceb-i kânûn vâlidesi müvekkilim mezbûre Fatıma Hatun'a intikâl-i âdî ile meccânen ve müstakilleten intikâl ve menzil ve eşcâr-ı mezkûre dahi ber tashîh-i mezkûr müvekkilim mezbûre Fatıma Hatun ile verese-i sâire-i merkûmesine mevrûs olmuşiken müvekkile-i mezbûre Emine Hanımcık Hatun tarla ve menzil ve eşcâr-ı mezkûreyi bu esnâda fuzûlî ve bi-gayr-ı hakk müstakillen zabt ve vaz'-ı yed etmekle suâl olunup kef-i yed birle tarla-yı mezkûr bâ ma'rifet-i sâhib-i arz müstakilleten ve menzil ve eşcâr-ı muharrere-i mezkûrelerden dahi ber tashîh-i mezkûre hisse-i irsiyyesi olan dört yüz seksen sehm hisse-i şâyi'asını dahi vech-i lâyıkıyla mahallerinde müvekkilem mezbûre Fatıma Hatun'a red ve teslîme müvekkilesi mezbûre Emine Hanımcık Hatun'a izâfetle vekîl-i mezbûr Mehmed Ruşen'e tenbîh olunmak bi'l-vekâle matlûbumdur diyü da'vâ etdikde vekîl-i mezbûr Mehmed Ruşen dahi cevâbında müvekkile-i mezbûre Emine Hanımcık Hatun'un tarla ve menzil ve eşcâr-ı mezkûreye hâlen ve müstakilleten zabt ve vaz'-ı yedini ikrâr lakin müvekkilem mezbûre Emine Hanımcık Hatun'un babası müteveffâ-yı sâni mezbûr Mahmud iddi'â olunan ferâğ ve hibe-i mezkûre tarihi olan sâlifü'l-beyân bin iki yüz elli yedi senesi Şubatı'nın on ikinci günü zikr olunan Argalya karyesinde vâkı' mesbûku'z-zikr konağında olmayup karye-i mezbûreye müddet-i sefer ba'îd olan Of kazâsı müdür vekîli Kethudâzâde Mehmed Emin ibni Halil'in konağında olup ferâğ ve hibe-i mezkûrelerin dahi aslâ vukû'ı olmayup tarla ve menzil ve eşcâr-ı mezkûre ile karye-i mezkûrede vâkı' tahmînen on ölçek mısır buğdayı tohum istî'âb eder zikr olunan tarla ile kebîr konakdan her biri müteveffâ-yı sâni mezbûr Mahmud'un hayatında ile'l-vefât müstakillen dâhil-i havza-i

A_{DVNSAHK_TZ__d_00008_00035}

Sayfa 67

tasarrufu ve yedinde mülk ve hakkı olup ba'de vefâtihi mezkûr tarlalar ber mûceb-i kânûn sulbî evlâdı müvekkile-i mezbûre Emine Hanımcık Hatun ile li ebeveyn er karındaşı müteveffâ-yı sâlis mezbûr Ahmed'e meccânen ve seviyyen intikâl ve eşcâr ve konak-ı mezkûrlardan müvekkilem mezbûre Emine Hanımcık Hatun ve mezbûr Ahmed ve zevce-i mezbûre Hace Mahbube Hatun'a mevrûs ve mesele-i mirasları yirmi dört sehmden olup sihâm-ı mezkûreden üç sehm zevce-i mezbûre Hace Mahbube Hatun ve on dört sehm dahi mezbûr Ahmed'e ve yedi sehmi müvekkile-i mezbûre Emine Hanımcık Hatun'a isâbet etdikden sonra müvekkilem

mezbûre Emine Hanımcık Hatun ve mezbûr Ahmed ve mezbûre Hacı Mahbube Hatun tarla ve menzil ve eşcâr ve konak-ı mezkûreyi mesele-i mirâsları üzere miyanelerinde taksîm etdiklerinde zikr olunan çiftlik arazisi ile menzil ve eşcâr-ı mezkûre müvekkilem mezbûre Emine Hanımcık Hatun'un hissesine ve konak-ı mezkûr dahi mezbûr Ahmed ile mezbûre Hacı Mahbube Hatun'un hisselerine ve tarla-yı mezkûr dahi hayatında mezbûr Ahmed'in hissesine ifrâz ve tahsîs ve her biri hisse-i mezkûrelerini mahallinde kabz ve kabûl etdikden sonra tarla-yı mezkûr müvekkilem mezbûre Emine Hanımcık Hatun yedinde olup bin iki yüz yetmiş beş senesi Ramazanü'l-mübârekinin dokuzuncu günü tarihiyle müverrah meclis-i şer' de ibrâz olunan bâlâsı tuğrâ-yı garrâ ile mu'anven bir kıt'a tapu temessükü mantûkınca babası fevtinden üzerine tapu idüp ol vechile zikr olunan çiftlik arazisiyle menzil ve eşcâr-ı mezkûreyi müvekkilem mezbûre Emine Hanımcık Hatun bi-hakkın zabt ve vaz'-ı yedd eder diyü müdde'â vekili mezbûr Osman'ın ber vech-i muharrer bi'l-velâye ferâğ ve hibe ve tefevvüz ve ittihâb ve vaz'-ı yed ve zabt müdde'âlarını külliyyen inkâr etmeğle müdde'î vekil-i mezbûr Osman ber vech-i muharrer müdde'â-yı mezkûrelerini her biri mahallerinden lede't-tezkiye udûl ve makbûlü'ş-şehâde idükleri ihbâr olunan karye-i mezkûre ve civâr kurâ ahalisinden Abdullah oğlu Ali bin Hüseyin ve Aşıkoglu Hüseyin bin Temel ve Mehmed bin Hasan ve Kurdoğlu Mustafa bin Ahmed vesâir cerîdede mazbûtu'l-esâmî yirmi nefer cemm-i gafîr müslimîn şehâdetleriyle bi'l-muvâcehe ber nehc-i şer'î isbât etmeğın mücebince ba'de'l-hükm çiftlik-i mezkûr arazisi müstakillen bâ re'y-i sâhib-i arz ve menzil ve eşcâr-ı mezkûreden ber-tashîh-i mezkûr müvekkile-i mezbûre Fatıma Hatun'un dört yüz seksen sehm hissesinden kefi yed birle müvekkile-i mezbûre Fatıma Hatun'a mahallinde redd ve teslîme müvekkile-i mezbûre Emine Hanımcık Hatun'a izâfetle vekil-i mezbûr Mehmed Ruşen'e tenbîh olduğunu nâtik taraf-ı şer' den i'lâm-ı şer'î verildiği beyânıyla ol bâbda emr-i şerîfim sudûrı mezbûre Fatıma Hatun tarafından bu defa bâ arz-ı hâl istid'â olunmuş ve i'lâm-ı mezkûr meâli usûlüne muvâfık idüğü cânib-i fetvâhânededen tasdîk kılınmış ve dîvân-ı hümâyûnum kalemi kuyûduna lede'l-mürâca'a merkûm Mahmud Akçaabad kazâsına tâbi' Ergelya karyesi toprağında vâkı' ma'mûlun bih tapu senediyle mutasarrıf olduğu ma'lûmetü'l-hudûd arazi fevtinden iki yüz yetmiş beş senesi Şevvali'l-mübârekinin dokuzuncu gününde iki bin beş yüz gurus bedel ile kızı mezbûre Hanımcık Hatun'a intikal idüp defterhane-i amirem cânibinden verilen tapu senedi mucebince zabt murad

eyledikde mezbûre Fatıma fuzûlî müdâhaleden hâlî olmadığı mezbûre Hanımcık Hatun tarafından mukaddemâ bâ arz-ı hâl inhâ olunduğuna binâen kânûn üzre amel olunmak bâbında işbu sene-i mübâreke evâhir-i Muharreminde emr-i şerîfim verildiği mukayyed ve mastûr bulunmuş olmağla siz ki vezîr-i müşâr ve naib vesair mûmâ ileyhimsiz husûs-ı mezbûr i'lâm olunduğu üzre olduğu halde arazi-i mezkûre sahib-i arz me'mûrî re'y-i munazzam olduğu halde müstakillen ve emlâk-ı mezkûreden dört yüz seksen sehm hissesi dahi şer'an mezbûre Fatıma Hatun'a alıverilip zabt ve tasarruf etdirilmesi ve mezbûre Hanımcık tarafına verilen tapu senedinin kaydının terkîni zımnında keyfiyetin Dersaadetime iş'ârı husûsuna mübâderet eylemeniz bâbında.

Fî evâil-i Râ sene 278

Lebîbâ

Mülhakâtıyla Trabzon eyaleti valisi ve mecîdiye nişân-ı hümâyûnumun ikinci rütbesinin hâiz ve hâmilî vezîrim Cemal Paşa iclâlehuya ve Trabzon mollasına ve müftisi zîde ilmuhuya ve a'zâ-yı meclis-i memlekete hüküm

Hace Penbe nâm hatunun Trabzon kazâsı mahallâtından Tekfurçayır mahallesinde kâin kırk beş seneden beri bâ hüccet-i şer'iyeye mülkiyet üzre mutasarrıf olduğu bir bâb menziline aharın alakası yoğiken ecânibden yine kazâ-i mezbûr sâkinlerinden Ayişe nâm hatun fuzûlî ve tegallüben zabt idüp gadr eylediği beyânıyla mahallinde şer'le rü'yet ve ihkâk-ı hakk olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrî mezbûre Hace Penbe Hatun tarafından bu defa bâ arz-ı hâl istid'â olunmuş olmağla siz ki vâlî-i müşâr ve mevlânâ ve müfti vesâir mûmâ ileyhimsiz ma'rifetiniz ile tarafeyni mahallinde meclis-i memlekete ihzar ve bi'l-muvâcehe ber nehc-i şer'î terâfu' ederek husûs-ı mezbur inhâ olunduğu üzre olduğu ve zabt olunalı bilâ özr-i şer'î on sene geçmediği mahallinde meclis-i memlekette terâfu'larında tebeyyün eylediği halde mezbûrenin hilâf-ı şer'-i şerîf fuzûlî zabt eylediği menziline ba'de's-sübût hükm idüp mezbûre Hace Penbe Hatun'a alıverilip icrâ-yı şer'-i şerîf ve ihkâk-ı hakka mübâderet ve keyfiyetin kaydı bâlâsına şerh verilmek üzre derbâr-ı şevket-karâr-ı mülûkâneme inhâ ve iş'ârına müsâra'at eylemeniz bâbında.

Fî evâil-i Râ sene 278

Rüşdî

Sayfa 68

Samsun kazâsı nâib ve müftisine ve müdür-i kazâ ve vücûh-ı memlekete hüküm

Tebe'a-i devlet-i aliyyemden Pavli ve Pandeli'nin Samsun kazası sâkinlerinden Ahmed nâm kimesneye dört bin yedi yüz ve Hüseyin nâm kimesneye üç bin üç yüz elli ve İsmail nâm kimesneye iki yüz ve diğer Ahmed nâm kimesneye üç bin üç yüz ve tebe'a-i devlet-i aliyyemden Yuvan'a üç bin üç yüz elli ve Avram'a bin beş yüz ve Mihâl'e dokuz bin ve Lasfori ve diğer Avram'a iki bin dokuz yüz gurusu deynleri olup mebâliğ-i mezbûreyi def'aten edâya kudretleri yoğiken dâyinleri merkûmûn def'aten talebiyle tazyikden hâlî olmadıkları beyânıyla ol bâbda emr-i şerîfim sudûrî merkûmân Pavli ve Pandeli taraflarından bu defa bâ arz-ı hâl istid'â olunmuş ve dîvân-ı hümâyûnum kalemi kuyûduna mürâca'at ve muktezâsı suâl olundukda bu makûle taksît ve murâbaha hakkında bâ irâde-i seniyye ta'dîl ve te'sîs kılınan nizâm iki yüz altmış sekiz senesi evâsıt-ı Cemaziye'l-ahiresinde bâ evâmîr-i aliyye memâlik-i mahrûseme neşr ve i'lân olunmuş olduğundan husûs-ı mezbûr inhâ olduğuna üzere olduğu ve merkûmân Pavli ve Pandeli'nin def'aten edâ-yı deyne iktidarları olmadığı inde'sş-şer' ve'l-meclis sâbit olduğu halde mahallî sicillinde mukayyed marru'z-zikr emr-i âlişânda münderic nizâma tatbîkan meclis-i memleketde rü'yet olunmak için emr-i şerîfim i'tâsı iktizâ eylediği kalem-i mezbûrdan tahrîr kılınmış olmağla siz ki nâib ve müfti vesair mûmâ ileyhimsiz keyfiyetin ma'lûmunuz oldukda ber minvâl-i muharrer merkûmânın def'aten edâ-yı deyne iktidârları olup olmadığı dâyinleri muvâcehesinde mahallinde meclisce bi't-tahkîk tebeyyün eylediği halde nizâm-ı mezkûre tatbîkan iktizâsının icrâsıyla keyfiyetin Dersaadetime inhâ ve iş'ârına müsâra'at ve hilâf-ı şer'-i şerîf ve mugâyir-i nizâm hâl ve hareketden mucânebet eylemeniz bâbında.

Fî evâil-i Râ sene 278

Hasletî

Mîrmîrân-ı kirâmımdan Ordu sancağı kâimmakâmı ve mecidiye nişan-ı hümayunumun dördüncü rütbesinin hâiz ve hâmilî Ali Paşa zîde ikbâlehuya ve Giresun kazâsı nâib ve müftisine ve müdîr-i kazâ ve vücûh-ı memlekete hüküm

Giresun kasabası mahallâtından Hacı Hüseyin mahallesi sâkinlerinden ve devlet-i aliyyem tebe'asından Velidoğlu Estento veledi Artin meclis-i eyâletde ma'kûd meclis-i şer'-i enverde kasaba-i mezkûre mahallâtından Kuyu mahallesi ahalisinden olup zikri âtî eşcâr-ı müsmirelü bir kıt'a bağçenin nısf hisse-i müfrezesine vaz'-ı yedi mütehakkık olan Dizdar oğlu Osman bin Hüseyin nâm kimesne muvâcehesinde kazâ-i mezbûre tâbi' Çandır karyesinde vâkı' bir taraftan bazen Hacı oğulları Emin ve Süleyman ibni Abdi ve bazen Haylanoğlu İbrahim bin Ali ve bazen Hamzaoğlu Ali el-Murtaza ibni Mehmed fındık bağçeleri ve bir taraftan bazen mezbûr Hamzaoğlu Ali el-Murtaza tarlası ve bazen kabristan ve bir taraftan Cankioğlu Mahmud bin İsmail tarlaları ve taraf-ı râbi'î nehr-i cârî ile mahdûd fındık ve üzüm ve eşcâr-ı sâire-i müsmireyi hâvî bir kıt'a mülk bağçenin canib-i kıblesi olan mezbûrûn Emin ve Süleyman ve İbrahim ve Ali el-Murtaza'nın bağçe ve tarlalarına mûntehî alâmât-ı fâsıla ile mümtâz nısf hisse-i müfrezesi şirâen benim ve ma'adâ nısf hisse-i müfrezesi dahi (...) mezbûre Osman'ın hal-i sagirinde yedlerimizde mülk ve hakkımız olduğu halde yedimde olup bin iki yüz altmış sekiz senesi Recebü'l-ferdinin yirmi sekizinci günü tarihiyle müverrah ve ol tarihte kazâ-i mezbûr nâibinin imzâ ve hatmiyle mahtûm ibrâz olunan bir kıt'a mübâya'a hücceti nâtik olduğu üzre mezbûr Osman'ın babası olup mahdûdü'l-mâl idüğü ihbâr olunan gâib-i ani'l-meclis mezbûr Hüseyin oğlu mezbûr Osman'ın bağçe-i mezkûrede olan nısf hisse-i müfrezesi mezbûr Osman tarih-i mezkûrda sekiz yaşında sagîr olduğu halde tarafeynden bi'l-îcâb ve'l-kabûl bâten ve sahîhan semen-i misli olduğu lede'sş-şer'î'l-enver aşîkar olan on bin guruş semen-i medfû' ve makhûza bi'l-velâye bana bey' ve temlik ve vech-i lâyıkıyla teslîm eylediğinde ben dahi ber vech-i muharrer iştirâ ve temellük ve tesellüm ve kabz ve kabûl edip mezbûr Osman'ın nısf hisse-i müfrezesi bi-tarikü'l-şirâ yedimde mülk ve hakkım iken mezbûr Osman elyevm kebîr olarak bu esnâda nısf hisse-i müfrezesi-i mezkûreyi fuzûlî ve bi gayr-ı hakk zabt ve vaz'-ı yed etmeğle suâl olunup keff-i yed birle vech-i layıkıyla mahallinde bana red ve teslîme mezbûr Osman'a tenbih olunmak matlûbumdur diyü da'vâ etdikde mezbûr Osman dahi cevâbında ben tarih-i mezkûrda sekiz yaşında olarak bağçe-i

mezkûrenin nısf hisse-i müfreze-i bi tariki'l-veche yedimde mülk ve hakkım olup babam gâib-i merkûm Hüseyin semen-i mezkûr on bin gurusu kabz ve deynine edâ idüp lakin nısf hisse-i müfreze-i mezkûreyi müdde'î-i merkûm Astator'a bey'î ma'lûmum olmamağla ol vechile nısf hisse-i müfreze-i mezkûreyi vaz'-ı yed ederim diyü tarih-i mezkûrda sekiz yaşında sagır olduğunu ve semen-i mezkûr on bin gurusu babası gâib-i mezbûrun kabzını ikrâr ve bey'-i mezkûr

A_{DVNSAHK_TZ___d_00008_00036}

Sayfa 69

inkâr etmeğle müdde'î-i merkûm Astator bir vechile muharrer müdde'âsını ve bağçe-i mezkûreyi ber-tafsîl mezkûr ta'yîn ve tahrîr ederek her biri mahallerinden lede't-tezkiye adl ve makbûlü'ş-şehâde idükleri ihbâr olunan kazâ-i mezkûre tâbî' Asargeliş karyesi ahalisinden İslam oğlu Hüseyin bin İbrahim ve Darı karyesi ahalisinden Eslicoğlu Hasan bin Veli nâm kimesneler şehâdetleriyle bi'l-muvâcehe vech-i şer'î üzre isâbet etmeğın bu sûretde mezbûr Osman sagır olduğu halde mahmûdu'l-hâl olan babası gaib-i mezbûr Hüseyin'in bi'l-velâye bey'î şer'an sahîh olmamağla mucebince bağçe-i mezkûrenin nısf hisse-i müfrezesinden keff-i yed birle vech-i lâyıkıyla mahallinde müdde'î-i merkûm Astator'a red ve teslîme mezbûr Osman'a tenbîh olduğu bâ i'lâm ifâde olunmuş ve ol bâbda emr-i şerîfım sudûrı merkûm Astator tarafından bu defa bâ arz-ı hâl istid'â ve niyâz ve i'lâm-ı mezkûrı takdîm ve ibrâz eylemiş ve i'lâm-ı mezkûrun meâli usûlüne muvâfık idüğü cânib-i fetvâhânededen işâret kılınmış olmağla siz ki kâimmakâm ve naib ve müfti vesair mûmâ ileyhimsiz husûs-ı mezbûr i'lâm olduğu üzre olduğu hâlde bağçe-i mezkûreden nısf hisse-i müfrezeyi merkûm Osmân'dan mezbûr Astator'a ma'rifet-i şer'le aliverilip ihkâk-ı hakka mübâderet eylemeniz bâbında.

Fî evâsıt-ı Râ sene 278

Mülhakâtıyla Trabzon eyaleti valisi ve mecidiye nişan-ı hümâyûnumun ikinci rütbesinin hâiz ve hâmili vezîrim Cemal Paşa iclâlehuya ve Akçaabad kazâsı nâibine ve müdür-i kazâ ve vücûh-ı memlekete hüküm

Molla Mahmud oğulları Raşid ve Mehmed Sadık nâm kimesneler Akçaabad kazâsına tâbi‘ Akçakala karyesi toprağında vâkı‘ mutasarrıf oldukları ma‘lûmetü’l-hudûd tarlalara iki yüz altmış sekiz senesinde defterhâne-i âmirem cânibinden verilen tapu senedi mücebince zabt ve beher sene iştirâken ziraat ve öşrin edâ gelirler iken karye-i mezbûre sâkinlerinden Mehmed nâm kimesne fuzûlî müdâhâleden hâlî olmadığı beyânıyla kânûn üzre amel olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrı merkûmân Raşid ve Mehmed Sadık taraflarından bu defa bâ arz-ı hâl istid‘â olunmuş ve defterhâne-i âmirem kuyûduna lede’l-mürâca‘a dîvân-ı hümâyûnum kaleminden kânûn ve muktezâsı suâl olundukda arazinin derece-i kâbiliyetine göre bir veya iki sene ve hasbe’l-mevki‘ şâzz olarak daha ziyâdece mücerred dinlendirmek veyahud tarlayı su basıp bir müddetden sonra su çekilerek zirâ‘ate salâhiyet kesb edinceye kadar ol tarlayı hâlî bırakmaya lüzûm görünmek ve esîr olmak gibi a‘zâr-ı sahîhadan biri tahakkuk etmeksizin bir tarlayı mutasarrıfı zirâ‘at etmeyüp ve i‘âre ve îcâr sûretiyle dahi itdirmeyip üç sene ale’t-tevâlî ta‘tîl eder ise gerek arazinin olduğu mahalde olsun ve gerek müddet-i sefer ba‘îd olan mahalde bulunsun ol tarla müstehakk-ı tapu olup mutasarrıf-ı sâbıkı müceddeden tefevvüze tâlib olur ise bedel-i misliyle yeniden âna tefvîz olunur tâlib olmaz ise ol vakit bi’l-müzâyede tâlibine ihâle kılınır diyü kânûn-ı cedîd-i hümâyûnun altmış sekizinci maddesinde münderic olunmuş ve arazi-i merkûme Bahadıroğulları Ruşen ve Hurşid’in kasr-ı yedlerinden sekiz yüz guruş bedel ile Molla Mahmud oğulları merkûmân Raşid ve Mehmed Sadık’a ferâğ eylediklerini müş‘ir sene-i mezbûre Zi’l-ka‘desinin on beşinci gününde ve tasarruflarını mübeyyin defterhâne-i âmiremden tapu senedi verildiği mukayyed bulunmuş ve münâza‘un fihâ olan araziyi merkûmân Raşid ve Mehmed Sadık iştirâken zabt ederler iken ziraat olunmayıp ve i‘âre ve îcâre dahi etdirmeyip üç sene ale’t-tevâlî bilâ mâni‘ boz ve hâlî bırakıp müstehakk-ı tapu olarak bedel-i misliyle müceddeden tefevvüze dahi tâlib olduklarından merkûm Mehmed bi’l-müzâyede sâhib-i arz me’mûrî tarafından tapu-yı misliyle almış ve yedine ma‘mûlun bih i‘tâ olunmuş ise müdâhale eylemesi hasbe’l-kânûn yolunda olup eğer böyle olmayup da fi’l-hakîka merkûmân Raşid ve Mehmed Sadık ol yerlere sene-i mezbûrede defterhâne-i âmiremden verilen tapu senedi mücebince zabt ve beher sene iştirâken ziraat ve öşrin edâ edegelirler iken merkûm Mehmed fuzûlî müdâhale eylediği mahall-i nizâ‘ üzerinde me’mûrî hâzır olduğu halde hîn-i terâfu‘da inde’ş-şer‘ ve’l-meclis tebeyyün ve tahakkuk eylediği sûretde müdâhale-i

vâkı'asının men'iyçün emr-i şerîfim i'tâsı iktizâ eylediği kalem-i mezbûrdan tahrîr kılınmış olmağla siz ki vâlî-i müşâr ve nâib ve sair mûmâ ileyhimsiz husûs-ı mezbûrî şer'-i şerîfe ve bâlâda muharrer kânûn-ı cedîde tatbîk ederek ber vech-i hakkâniyet rû'yet birle fi'l-hakîka merkûm Mehmed'in ol yerlere müdâhale eylemesi kânûn-ı cedîd-i hümâyûnumun hilâfı bulunduğ mahall-i nizâ' üzerinde me'mûrî hâzır olduğ halde hîn-i terâfu'da inde's-şer' ve'l-meclis tebeyyün eylediği sûretde men' u def'i husûsuna mübâderet ve husûs-ı mezbûr ilâ âhirihi dikkat ve keyfiyetin kaydı bâlâsına şerh verilmek üzere derbâr-ı şevket-karâr-ı mülûkâneme inhâ ve iş'ârına müsâra'at eylemeniz bâbında.

Fî evâsıt-ı Râ sene 278

Sayfa 70

Trabzon eyaleti valisi ve mecîdiye nişân-ı hümâyûnumun ikinci rütbesinin hâiz ve hâmili vezîrim Cemal Paşa iclâlehuya ve Trabzon mollasına ve müftisi zîde ilmuhuya ve a'zâ-yı meclis-i memlekete hüküm

Sürmene kazâsı sâkinelerinden Ayişe nâm bâliğa hatunı hâl-i sagirinde babası ve velîsi kazâ-i mezbûr sâkinlerinden Cafer nâm kimesneye kazâ-i mezbûr sâkinlerinden Mehmed bin İsmail'e tesmiye-i mühr ile mahzar-ı şuhûdda bi'l-velâye tezvîc ve tenkîh idüp ba'dehu on yedi sene mürûrunda mezbûre Ayişe bâliğa olup tecdîd-i akd dahi olarak kayınpederi mezbûre Cafer'in hânesine iç güveysi girip iki sene müddet zevcesi mezbûre ile ezvâc mu'âmelesi etmekte iken mezbûr Cafer kızım mezbûre Ayişe'yi sana akd-i nikâh etmezden mukaddem Sekbanoğlu Ali'ye akd etmişdim diyü mezbûreyi kendisinden tefrika çalışmış ise de kâzib olduğ mahallinde zâhir olmağla muahharan mezbûr Cafer vâlidem Fatıma Hatun seni hâl-i sıgarında kırk üç senesi hilâlinde müddet-i hayatımda irza' idüp ol vechile sen benimle rızâ'an karındaş olduğundan kızım mezbûre ile beyninizde olan nikâh fâsiddir diyü kızı mezbure ile ma'an da'vâya tasaddî eylemişler ve mezbûr Mehmed'in zikr olunan kırk üç tarihinde beş yaşında olup müddet-i rızâ'ı mütecâviz bulunduğ meşhûr ve mütevâtir iken merkûm Cafer kızım mezbûreyi merkûm Mehmed'den bu sûretle tefrik ettirmek kasdıyla zevcân-ı merkûmânın ezvâc mu'âmelesine vâkıf ve bir beldede sâkinler olup çend seneden beri sükûn etmiş oldukları cihetle şehâdetleri makbûle olmayan kesânı kazâen mezkûr meclise ikâme etmek misillü hâlât ile rencîde ve te'addîden hâlî olmadığı

ve yedine fetâvâ-yı şerîfe verildiği beyânıyla zevcesi mezbûre Ayişe Hatun ile eyalet-i mezkûre meclis-i kebîrinde huzûr-ı hâkimü'ş-şer' de terâfu' ve ihkâk-ı hakk olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrî merkûm Mehmed tarafından bu defa bâ arz-ı hâl istid'â olunmuş ve husûs-ı mezkûr bi'l-fi'il Anadolu kadıaskeri olup mecidiye nişân-ı hümâyûnumun birinci rütbesini hâiz ve hâmil olan a'lem-i efdal mevlânâ Mehmed Rifat edamallahu te'âlâ fezâilehuya lede'l-havâle mezbûre Ayişe meclis-i kebîr-i mezkûrda huzûr-ı şer'-i şerîfde fetâvâ-yı şerîfeye ba'de'n-nazar mesele-i şer'iyyesine tevfikân fasl u ru'yet ve ihkâk-ı hakk olunmak bâbında emr-i şerîfim ısdârı re'ye menût idüğünü i'lâm eylemiş olmağla siz ki vali-i müşâr ve mevlânâ ve müfti vesâir mûmâ ileyhimsiz ma'rifetiniz ile tarafeyni Trabzon meclis-i kebîrine ihzâr ve tarafeyn hâzır oldukları hâlde mevlânâ-yı müşârun ileyhin i'lâmı mûcebince mesele-i şer'iyyesine tevfikân fasl u rü'yet ve ihkâk-ı hakka kemâliyle i'tinâ ve mübâderet ve husûs-ı mezbûr ilâ âhirihi dikkat ve keyfiyetin kaydı bâlâsına şerh verilmek üzere derbâr-ı şevket-karâr-ı mülûkâneme inhâ ve iş'ârına müsâra'at eylemeniz bâbında.

Fî evâsıt-ı Rebiülevvel sene 278

Mülhakatıyla Trabzon eyaleti valisi ve mecîdiye nişân-ı hümâyûnumun ikinci rütbesinin hâiz ve hâmili vezîrim Cemal Paşa iclâlehuya ve Akçaabad kazâsı nâibine ve müdür-i kazâ ve vücûh-ı memlekete hüküm

Tebe'a-i devlet-i aliyyemden Sofiya'nın babası tebe'a-i devlet-i aliyyemden Kostandi ve anası Şame bundan akdem birbirlerini müte'âkib fevt olduklarında Akçaabad kazâsına tâbi' Mersin karyesinde kâin bâ hüccet-i şer'iyye ve ber vech-i iştirâk mülkiyet üzere mutasarrıf oldukları bir bâb menzil ve eşcârı mevcûd bir kıt'a bağçesi bi'l-irsi'ş-şer'î mezbûre Sofiya ile diğer kızı Elene'ye intikâl idüp ancak mezbûre Elene babası ve anası müteveffiyât-ı mezbûrâtdan menzil ve bağçeden kendü hisse-i irsiyesini ahz ve zabta adem-i kanâ'at birle mezbûre Sofiya'nın hissesini dahi hilâf-ı şer'-i şerîf fuzûlî zabt idüp gadr eylediği beyânıyla mahallinde şer'le rü'yet ve ihkâk-ı hakk olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrî mezbûre Sofya tarafından bu defa bâ arz-ı hâl istid'â olunmuş olmağla siz ki vali-i müşâr ve naib vesair mûmâ ileyhimsiz ma'rifetiniz ile tarafeyni mahallinde meclis-i memlekete ihzâr ve bi'l-muvâcehe ber nehc-i şer'î terâfu'

ederek husûs-ı mezbûr inhâ olunduğu üzre olduğu ve bilâ öZR-i şer'î on beş sene geçmediği inde'ş-şer' ve'l-meclis tebeyyün ve tahakkuk eylediği halde mezkûrenin babası ve anası müteveffiyân-ı mezbûrândan müntakil menzil ve bağçeden hisse-i irsiyesi her ne ise ba'de's-sübût hükm idüp mezbûre Sofiya'ya aliverilip icrâ-yı şer'-i şerîf ve ihkâk-ı hakka mübâderet ve husûs-ı mezbûr ilâ âhirihi dikkat ve keyfiyetin kaydı bâlâsına şerh verilmek üzre derbâr-ı şevketkarâr-ı mülûkâneme inhâ ve iş'ârına müsâra'at eylemeniz bâbında.

Fî evâhir-i Râ sene 1278

Rumili beylerbeyiği pâyelülerinden Canik sancağı mutasarrıfı Kamil Paşa dâmet me'âlihiye ve Ünye kazâsı nâibine ve müdür-i kazâ ve vücûh-ı memlekete hüküm

Tebe'a-i devlet-i aliyyemden Corcoroğlu Dimitri ve Yani ile kız karındaşları Kavine ve Emiha ve Belya'nın Ünye kazâsına tâbi' Nazırlı karyesinde kâin babalarından intikâlen ber vech-i iştirâk mülkiyet üzre mutasarrıf oldukları çiftlikleri emlâkı iki yüz otuz yedi senesinden beri iştirâken zabt ve tasarruf olunagelip âharın alakası yoğiken

A_{DVNSAHK_TZ___d_00008_00037}

Sayfa 71

kazâ-i mezbûre sâkinlerinden Süleyman Bey nâm kimesne zuhûr birle emlâk-ı mezkûre bundan kırk beş sene mukaddem babamın tasarrufunda imiş diyü hilâf-ı şer'-i şerîf fuzûlî zabt idüp gadr eylediği merkûmân ve mezbûrtân taraflarından mukaddemâ bâ arz-ı hâl inhâ olunduğuna binâen mahallinde şer'le rü'yet ve ihkâk-ı hakk olunmak bâbında iki yüz yetmiş beş senesi evâsıt-ı Saferi'nde emr-i şerîfe sâdır olmuş ise de ile'l-ân terâfu' olunamadığı beyânıyla ol bâbda te'kîdi hâvî emr-i şerîfim sudûrı merkûmândan merkûm Dimitri tarafından bu def'a bâ arz-ı hâl istid'â olunmuş ve dîvân-ı hümâyûnumda mahfûz kuyûd-ı ahkâma lede'l-mürâca'a ber vech-i muharrer tarih-i merkûmda emr-i şerîfe verildiği mukayyed ve mastûr bulunmuş olmağla siz ki mutasarrıf-ı müşâr ve nâib vesâir mûmâ ileyhimsiz ma'rifetiniz ile tarafeyni mahallinde meclis-i memlekete ihzâr ve bi'l-muvâcehe ber nehc-i şer'î terâfu' ederek husûs-ı mezbûr inhâ olunduğu üzre olduğu ve bilâ öZR-i şer'î on beş sene geçmediği inde'ş-şer' ve'l-meclis tebeyyün

eylediği hâlde merkûm Süleyman Bey'in hilâf-ı şer'-i şerîf fuzûlî zabt eylediği emlâk-ı mezkûreyi ba'de's-sübût hükm idüp merkûm Dimitri ile karındaşları merkûm mezbûrtâna alıverilip icrâ-yı şer'-i şerîf ve ihkâk-ı hakka mübâderet ve husûs-ı mezbûr ilâ âhirihi dikkat ve keyfiyetin kaydı bâlâsına şerh verilmek üzere derbâr-ı şevket-karâr-ı mülûkâneme inhâ ve iş'ârına müsâra'at eylemeniz bâbında.

Fî evâhir-i Râ sene 278

Rumili beğlerbeğliği pâyelülerinden Canik sancağı mutasarrıfı Kamil Paşa dâmet me'âlihiye ve Ünye kazâsı nâibine ve müdür-i kazâ ve vücûh-ı memlekete hüküm

Tebe'a-i Devlet-i Aliyyem'den Corcoroğlu Dimitri ve Yani ile kız karındaşları Kavine Elemi ve Belbal'ın Ünye kazâsına tâbi' Nazırı karyesi toprağında vâkı' babalarından intikâlen iştirâken ma'mûlun bih mutasarrıf oldukları çiftlikleri arazilerini iki yüz otuz yedi senesinden berü zabt ve beş sene iştirâken zirâ'at ve öşrü edâ olunagelüp âharın alakası yoğiken kazâ-i mezbûr sâkinlerinden Emir Süleyman nâm kimesne zuhûr birle zikr olunan arazi bundan kırk beş sene mukaddem babamın zabt ve tasarrufundadır diyü fuzûlî ve tegallüben zabt idüp gadr eylediği merkûmân ve mezbûrtân taraflarından mukaddemâ bâ arz-ı hâl inhâ olduğuna binâen kânûn üzre amel olunmak bâbında iki yüz yetmiş beş senesi evâsıt-ı Saferi'nde emr-i şerîfe sâdır olmuş ise de ile'l-ân terâfu' olunamadığı beyânıyla ol bâbda te'kîdi hâvî emr-i şerîfim sudûrı merkûm Dimitri tarafından bu defa bâ arz-ı hâl istid'â olunmuş ve dîvân-ı hümâyûnum kalemi kuyûduna mürâca'at ve kânûn ve muktezâsı suâl olundukda arazinin derece-i kabiliyetine göre bir veya iki sene ve hasbe'l-mevki' şâzz olarak daha ziyâdece mücerred dinlendirmek veyahud tarlayı su basup bir müddetden sonra su çekilerek zirâ'ate salâhiyet kesb edinceye kadar ol tarlayı hâlî bırakmağa lüzum görünmek ve esîr olmak gibi a'râz-ı sahîhadan biri tahakkuk etmeksizin bir tarlayı mutasarrıfı zirâ'at etmeyüp ve i'âre veya îcâr sûretiyle dahi itdirmeyüp de üç sene ale't-tevâlî ta'tîl ider ise gerek arazinin olduğu mahalde olsun ve gerek müddet-i sefer ba'îd olan mahalde bulunsun ol tarla müstehakk-ı tapu olup mutasarrıf-ı sâbıkı müceddeden tefevvüze tâlib olur ise bedel-i misliyle yeniden âna tefvîz olunur tâlib olmaz ise ol vakit bi'l-müzâyede tâlibe ihâle kılınır diyü kânûn-ı cedîd-i hümâyûnumun altmış sekizinci maddesinde mûnderic olup mûnâza'un fihâ olan

tarlaları merkûm Dimitri ve karındaşları Yani ve Kavine Eleme ve Belbay zabt ederler iken zirâ'at etmeyüp ve i'âre ve îcâr dahi etdirmeyüp de üç sene ale't-tevâlî bilâ mâni' boz ve hâlî bıragup müstehakk-ı tapu olarak bedel-i misliyle müceddeden tefevvüze tâlib olmadıklarından mîr-i merkûm Süleyman bi'l-müzâyede sâhib-i arz me'mûrî tarafından tapu misliyle almış ve yedine ma'mûlun bih sened verilmiş ise zabt eylemesi hasbe'l-kânûn yolunda olup eğer böyle olmayup da fi'l-hakîka merkûm Dimitri ve kız karındaşları merkûm ve mezbûreler çiftlik-i mezkûre arazisine bâ sened müşâ' ve müşterek mutasarrıf ve mutasarrıfeler olarak zabt ve beher sene taraflarından zirâ'at ve öşrü edâ olunagelir iken mîr-i merkûm Süleyman fuzûlî zabt eylediği ve bilâ öZR-i şer'î on sene geçmediği mahall-i nizâ' üzerinde me'mûrî hâzır olduğu hâlde hîn-i terâfu'da inde's-şer' ve'l-meclis tebeyyün eylediği sûretde ol yerler me'mûrî ma'rifetiyle merkûm Dimitri ile kız karındaşları merkûm ve mezbûrtâna aliverilip yedlerinde olan tapu senedi mücebince iştirâken zabt ve zirâ'at etdirilmek için emr-i şerîfim i'tâsı iktizâ eylediği kalem-i mezbûrdan tahrîr kılınmış ve ber vech-i muharrer tarih-i merkûmda emr-i âlî verildiği mukayyed ve mastûr bulunmuş olmağla siz ki mutasarrıf-ı müşâr ve nâib vesâir mûmâ ileyhimsiz husûs-ı mezbûrî şer'-i şerîfe ve bâlâda muharrer kânûn-ı cedîde tatbîk ederek ber vech-i hakkâniyet rû'yet birle fi'l-hakîka mîr-i merkûm Süleyman'ın ol yerleri zabt eylemesi kânûn-ı cedîd-i hümâyûnun hilâfı bulunduğu ve bilâ öZR-i şer'î on sene geçmediği mahall-i nizâ' üzerinde me'mûrî hazır olduğu hâlde hîn-i terâfu'da inde's-şer' ve'l-meclis tebeyyün ve tahakkuk eylediği sûretde ol yerler me'mûrî ma'rifetiyle merkûm Dimitri ile karındaşları merkûm ve mezbûrtâna aliverilip yedlerinde olan tapu senedi mücebince iştirâken zabt ve zirâ'at etdirilmesi husûsuna mübâderet ve husûs-ı mezbûr ilâ âhirihi dikkat ve keyfiyetin kaydı bâlâsına şerh verilmek üzere derbâr-ı şevket-karâr-ı mülûkâneme inhâ ve iş'ârına müsâra'at eylemeniz bâbında.

Fî evâsıt-ı Râ sene 278

Sayfa 72

Mülhakâtıyla Trabzon eyâleti vâlîsi ve mecîdiye nişân-ı hümâyûnumun ikinci rütbesinin hâiz ve hâmilî vezîrim Cemal Paşa iclâlehuya ve ıstabl-ı âmirem müdürlüğü pâyelülerinden Gümüşhane kâimmakâmı Ali Bey zîde uluvvuhuya ve Gümüşhane kazâsı nâibine ve a'zâ-yı meclis-i memlekete hüküm

Gülizar nâm hatunun babası Gümüşhane kazâsına tâbi‘ Ayakofa karyesi sâkinlerinden Dursun nâm kimesne karye-i mezbûre toprağında vâkı‘ ma‘mûlun bih tapu senediyle mutasarrıf olan ma‘lûmetü’l-hudûd tarlalarını zabt ve beher sene zirâ‘at ve öşrûn edâ edegelir iken iki yüz altmış sekiz senesinde fevt oldukda oğlu kalmayup tasarrufunda olan yerler hasbe’l-kânûn meccânen kızı mezbûre Gülizar hatuna intikâl idüp dahl olunmak îcâb etmez iken karye-i mezbûre sâkinlerinden ammizâdesi diğêr Dursun ol yerlerde benim dahi hissem vardır diyü fuzûlî müdâhaleden hâlî olmadığı ve tarafından Veliyyüddin nâm kimesneyi vekîl nasb etmiş olduğu halde tarafından mukaddemâ bâ arz-ı hâl inhâ olunduğuna ve dîvân-ı hümâyûnum kaleminden kânûn ve muktezâsı suâl olundukda kable’n-nizâm ya‘ni iki yüz altmış üç senesi Cemaziye’l-evvelisi guresinden sonra fevt olanların arazileri zükûr ve inâs evlâdına meccânen ve mütesâviyen intikâl eylemek kânûn olup münâza‘un fihâ olan tarlalara mezbûre Gülizar’ın babası merkûm Dursun ile diğêr Dursun tapulu ve temessüklü müşâ‘ ve müşterek mutasarrıflar ise merkûm diğêr Dursun’un hissem vardır diyü müdâhalesi hasbe’l-kânûn yolunda olup eğêr böyle olmayup da fi’l-hakîka mezbûre Gülizar’ın babası merkûm Dursun ol yerleri ma‘mûlun bih tapu senediyle müstakillen mutasarrıf olarak zabt ve beher sene zirâ‘at ve öşrûn edâ edegelir iken sene-i mezbûrede fevt oldukda oğlu kalmayup tasarrufunda olan yerleri hasbe’l-kânûn meccânen kızı mezbûreye intikâl idüp harc-i intikâlini me‘mûruna edâ etmek üzre iken merkûm diğêr Dursun ol yerlerde benim dahi hissem vardır diyü fuzûlî müdâhale eylediği mahall-i nizâ‘ üzerinde me‘mûrı hâzır olduğu hâlde vekiliyle hîn-i terâfu‘da inde’ş-şer‘ ve’l-meclis tebeyyün eylediği sûretde men‘ u def‘ olunmak içün emr-i âlî i‘tâsı iktizâ eylediği kalem-i mezbûrdan tahrîr kılındığına binâen kânûn üzre amel olunmak bâbında iki yüz yetmiş bir senesi evâsıt-ı Rebiülevvelinde emr-i âlî sâdır olmuş ise de ile’l-ân terâfu‘ olunamadığı beyânıyla ol bâbda te’kîdi hâvî emr-i şerîfim sudûrı mezbûre Gülizar Hatun tarafından bu def‘a bâ arz-ı hâl istid‘â olunmuş ve dîvân-ı hümâyûnum kalemi kuyûduna mürâca‘at olundukda ber vech-i muharrer tarih-i merkûmda emr-i âlî verildiği mukayyed ve mastûr bulunmuş olmağla siz ki vâlî-i müşâr ve kâimmakâm ve nâib vesâir mûmâ ileyhimsiz husûs-ı mezbûr şer‘-i şerîfe ve bâlâda muharrer kânûn-ı münîfe tatbîk ederek ber vech-i hakkâniyet rü‘yet birle fi’l-hakîka merkûm diğêr Dursun’un ol yerlerde benim dahi hissem vardır diyü fuzûlî müdâhale eylemesi bî-vech ve hilâf-ı kânûn idüğü mahall-i nizâ‘ üzerinde me‘mûrı hâzır olduğu hâlde vekiliyle terâfu‘da inde’ş-şer‘

ve'l-meclis tebeyyün ve tahakkuk eylediği sûretde men' u def'i husûsuna mübâderet ve husûs-ı mezbûr ilâ âhirihi dikkat ve keyfiyetin kaydı bâlâsına şerh verilmek üzere derbâr-ı şevket-karâr-ı mülûkâneme inhâ ve iş'ârına müsâra'at eylemeniz bâbında.

Fî evâil-i R sene 278

Lami'i

Mülhakâtıyla Trabzon eyâleti vâlisi ve mecîdiye nişân-ı hümâyûnumun ikinci rütbesinin hâiz ve hâмили vezîrim Cemal Paşa iclâlehuya ve Rize kazâsı nâib ve müftîsine ve müdür-i kazâ ve vücûh-ı memlekete hüküm

Reşid nâm kimesne Rize kazâsına tâbi' Müfti karyesi toprağında vâkı' ma'mûlun bih tapu senediyle mutasarrıf olduğu ma'lûmetü'l-hudûd sekiz dönüm bir kıt'a tarlasını zabt ve beher sene zirâ'at ve öşrün edâ edegelür iken dâhil-i mezbûre sâkinlerinden Hâcı Mustafa nâm kimesne fuzûlî zabt idüp gadr eylediği beyânıyla kânûn üzere amel olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrı merkûm Reşid tarafından bu def'a bâ arz-ı hâl istid'â olunmuş ve dîvân-ı hümâyûnum kaleminden kânûn ve muktezâsı suâl olundukda arazinin derece-i kâbiliyetine göre bir veya iki sene hasbe'l-mevki' şâzz olarak daha ziyâdece mücerred dinlendirmek veyahud tarlayı su basıp bir müddetden sonra su çekilerek zirâ'ate salâhiyet kesb edinceye kadar ol tarlayı hâlî bırakmağa lüzûm görünmek ve esîr olmak gibi a'zâr-ı sahîhadan biri tahakkuk etmeksizin bir tarlayı mutasarrıfı zirâ'at etmeyüp ve i'âre veya îcâre dahi etdirmeyüp de üç sene ale't-tevâlî ta'tîl eder ise gerek arazinin olduğu mahalde olsun ve gerek müddet-i sefer ba'îd olan mahalde bulunsun ol tarla müstehakk-ı tapu olup mutasarrıfı sâbıkı müceddeden tefevvüze tâlib olur ise bedel-i misliyle yeniden âna tefvîz olunur tâlib olmaz ise ol vakit bi'l-müzâyede tâlibine ihâle kılınır diyü kânûn-ı cedîd-i hümâyûnun altmış sekizinci maddesinde münderic olup münâza'un fihâ olan araziye merkûm Reşid mutasarrıf iken zirâ'at etmeyüp ve i'âre veya îcâre etdirmeyüp üç sene ale't-tevâlî bilâ mâni' boz ve hâlî bırakıp müstehakk-ı tapu olarak bedel-i misliyle müceddeden tefevvüze dahi tâlib olduğundan merkûm Hâcı Mustafa bi'l-müzâyede sâhib-i arz me'mûr tarafından tapu-yı misliyle almış ve yedine ma'mûlun bih sened i'tâ olunmuş ise zabt eylemesi hasbe'l-kânûn yolunda olup eğer böyle olmayup da fi'l-hakîka merkûm

Reşid ol yerlere ma'mûlun bih tapu senediyle mutasarrıf olarak zabt ve beher sene zirâ'at ve oşrûn edâ edegelir iken merkûm fuzûlî zabt eylediği mahall-i nizâ' üzerinde me'mûrî hâzır olduğu hâlde hîn-i terâfu'larında inde's-şer' ve'l-meclis tebeyyün eylediği sûretde ol yerler me'mûrî ma'rifetiyle merkûm Reşid'e alıverilip yedinde olan tapu senedi mücebince zabt ve zirâ'at etdirilmek için emr-i şerîfim i'tâsı iktizâ eylediği kalem-i mezbûrdan tahrîr kılınmış olmağla siz ki vâlî-i müşâr ve nâib ve müftî vesâir mûmâ ileyhimsiz husûs-ı mezbûrî şer'-i şerîfe ve bâlâda muharrer kânûn-ı cedîde tatbîk ederek ber vech-i hakkâniyet rû'yet birle fi'l-hakîka merkûm Mustafa'nın ol yerleri zabt eylemesi kânûn-ı cedîd-i hümâyûnun hilafı idüğü mahall-i nizâ' üzerinde me'mûrî hâzır olduğu hâlde hîn-i terâfu'da inde's-şer' ve'l-meclis tebeyyün eylediği sûretde ol yerler me'mûrî ma'rifetiyle merkûm Reşid'e alıverilip yedinde olan tapu senedi mücebince zabt ve zirâ'at etdirilmesi husûsuna mübâderet ve husûs-ı mezbûr ilâ âhirihi dikkat ve keyfiyetin kaydı bâlâsına şerh verilmek üzere derbâr-ı şevket-karâr-ı mülûkâneme inhâ ve iş'ârına müsâra'at eylemeniz bâbında.

Fî evâsıt-ı R sene 278

Hayret

A_{DVNSAHK_TZ___d_00008_00038}

Sayfa 73

Mu'ahharan emr-i âlî yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı Muharrem sene 79

Mülhakâtıyla Trabzon eyâleti vâlîsi ve mecîdiye nişân-ı hümâyûnumun ikinci rütbesinin hâiz ve hâmilî vezîrim Cemal Paşa iclâlehuya ve ıstabl-ı âmirem müdürliği pâyelülerinden Gümüşhane kâimmakâmı Ali Bey zîde uluvvuhuya ve Gümüşhane kazâsı nâibine ve a'zâ-yı meclis-i memlekete hüküm

Tebe'a-i Devlet-i Aliyyem'den Tagaduş'un Gümüşhane kazâsı sâkinlerinden Salih nâm kimesne zimmetinde cihet-i karz-ı şer' den altı bin yedi yüz ve İbrahim nâm kimesne zimmetinde beş yüz ve Halil nâm kimesne zimmetinde yedi yüz yirmi ve tebe'a-i Devlet-i Aliyyem'den Nikola zimmetinde dört bin beş yüz ve Yosef zimmetinde üç yüz altmış ve Panayot zimmetinde üç bin yüz ve Todori zimmetinde yirmi bin ve Panize zimmetinde kırk dört bin yüz yirmi guruş alacak

hakkı olup mebâliğ-i mezbûreyi merkûmûndan defe'âtiyle taleb ve almak murâd eyledikte bî vech-i şer' vermekden te'allül ve muhâlefet birle ibtâl-i hakk ve gadr sevdasında oldukları beyânıyla mahallinde şer'le rü'yet ve ihkâk-ı hakk mümkün olmaz ise Dersa'âdetime ihzârları i'lâm kılınmak bâbında emr-i şerîfim sudûru merkûm Tagodoş tarafından bu def'a bâ arz-ı hâl istid'â olunmuş olmağla siz ki vâlî-i müşâr ve kâimmakâm ve nâib vesâir mûmâ ileyhimsiz ma'rifetiniz ile merkûmânı mahallinde meclis-i memlekete ihzâr ve merkûm Tagodoş ile bi'l-muvâcehe ber nehc-i şer'î terâfu' ederek husûs-ı mezbûr inhâ olduğu üzre olduğu ve bilâ özl-i şer'î on beş sene mürûr etmediği inde'ş-şer' ve'l-meclis tebeyyün ve tahakkuk eylediği halde merkûmûnun zimmetlerinde olan ol mikdâr gurusu alacak hakkın ba'de's-sübût hükm idüp merkûm Tagodoş'a alıverilip icrâ-yı şer'-i şerîf ve ihkâk-ı hakka mübâderet ve eğer merkûm Tagodoş murâbahacı tâifesinden olduğu hâlde ol vakit hükm başka olacağından iki yüz altmış sekiz senesi evâsıt-ı Cemâziye'l-âhiresinde evâmir-i aliyye ile her tarafa neşr olunup sicill-i memlekette mahfûz murâbaha nizâmına tatbîk ederek husûs-ı mezkûrun fasl ve rü'yetiyle alâ külli't-takdîreyn keyfiyetin îzâhen i'lâm ve iş'ârına müsâra'at ve husûs-ı mezbûr ilâ âhirihi dikkat eylemeniz bâbında.

Fî evâsıt-ı R sene 278

Lebîb

Mu'ahharan emr-i âlî yazılmışdır. Fî evâsıt-ı Receb sene 79

Mülhakâtıyla Trabzon eyâleti vâlîsi ve mecîdiye nişân-ı hümâyûnumun ikinci rütbesinin hâiz ve hâмили vezîrim Cemal Paşa iclâlehuya ve Hemşin kazâsı nâib ve müftîsine ve müdîr-i kazâ ve vücûh-ı memlekete hüküm

Hemşin kazâsına tâbi' Cemil karyesi ahâlisinin kadîmü'l-eyyâmdan berü koyun vesâir davârları ra'y olunup otundan ve suyundan intifâ' edegeldikleri mahsûs ve müstakil kadîmî mer'â yerlerine âhardan dahl olunmak îcâb etmez iken karye-i mezbûr sâkinlerinden Memiş ve yeğeni Ahmed nâm kimesneler ol yerleri söküp zirâ'at ederiz diyü fuzûlî müdâhâleden hâlî olmadıkları zikr olunan Cemil karyesi ahâlisi tarafından mukaddemâ bâ arz-ı hâl inhâ olduğuna binâen kânûn üzre amel olunmak bâbında iki yüz altmış beş senesi evâsıt-ı Rebiülahiri'nde ve

ba‘dehu iki yüz yetmiş altı senesi evâil-i Zi‘l-ka‘desinde sâdır olan emr-i şerîfim mahalline lede‘l-vürûd mezkûr Cemil karyesinde kâin zikri câî münâza‘un fihâ olan mer‘â üzerine varup cerîdede mazbûtu‘l-esâmî müslimîn huzûrlarında akd-i meclis-i şer‘-i âlî olundukda karye-i mezkûr ahalisinden nefsinden asîl ve karye-i mezkûr ahalisinden Komisaroglu İsmail ibni İbrahim ve Komisar oğlu Zülkifl ibni Hüseyin ve Komisaroglu Ahmed ibni Mahmud ve Komisaroglu Mustafa ibni Hasan vesâir mazbûtu‘l-esâmî kırk dört nefer kesân taraflarından husûs-ı âtîde vekâlet-i mutlaka-i âmire-i sahîha-i şer‘iyye ile vekîl-i müseccel-i şer‘îleri Komisaroglu Mehmed ibni Osman nâm kimesne meclis-i ma‘kûd-ı mezkûrda karye-i mezkûre ahalisinden Kurhad oğlu Beşir ibni Halil ve Komisaroglu Süleyman ibni Mehmed ve Taşcı oğlu Molla Hüseyin ibni Halil ve Mürseloğlu İbrahim ibni Ahmed ve Komisaroglu Yahya ibni Hüseyin ve Kurhad oğlu Ali ibni Mehmed nâm kimesneler hâzır oldukları hâlde zikr olunan mer‘âya mahallinde bi‘l-irâe beyyine ile vaz‘-ı yedi ber nehc-i şer‘î sâbit ve mütehakkık olan karye-i mezkûr ahâlîsinden Komisaroglu Memiş ibni Mustafa nâm kimesne muvâcehesinde sâhib-i arz me‘mûrî hâzır olduğu hâlde işbu mu‘âyene ve müşâhede olunan mahalleri müdde‘a-aleyh mezkûr Memiş bundan kırk sene mukaddem cebren ve kerhen fuzûlî ve bi-gayr-ı hakk müstakillen zabt ve tasarruf ve hâlâ vaz‘-ı yed ve bizleri kadîm intifâ‘ımızdan men‘ itmeğle suâl olunup mahall-i mezkûrdan kef-i yedlerine benimle müvekkilim mezbûrân ve mezbûr Memiş ile karyemizin sâir ahalileriyle kadîm mer‘âmız olmak üzere ke‘l-evvel iştirâken zabt ve tasarrufumuzda müdde‘a-aleyh mezbûr Memiş’e tenbih olunmak murâdımızdır diyü hâzırûn-ı mezbûrûnun tasdikleri ile ma‘an da‘vâ eyledikleri müdde‘a aleyh mezbûr Memiş dahi cevâbında zikr olunan mahaller ebâ ve ecdâdımızdan müntakil bâ tapu müstakillen bana mahsûs dâhil-i havza-i tasarrufumuzda olup ol vechile bi-hakkın zabt ve vaz‘-ı yed ederim diyü

Sayfa 74

müdde‘î-i asil ve vekîl mezbûr Mehmed ile hâzırûn-ı mezbûrûnun ber vech-i muharrer da‘vâlarını külliyen inkâr itmeğle husûs-ı mezbûrda müdde‘î beyyinesi evlâ olduğu kütüb-i âliye fikraya da mastûr bulunduğu cihetle asîl ve vekîl mezbûr Mehmed ile hâzırûn-ı mezbûrûndan ber vech-i muharrer da‘vâ-yı mezkûrelerine mutâbık beyyine taleb olundukda udûl-ı ahrâr-ı ricâl-i müslimînden olup mer‘â-yı mezkûrdan intifâ‘ ve iştirâkleri olmayan kazâ-i mezbûre tâbi‘ Vane karyesi

ahalisinden Süleyman oğlu Hüseyin ile Mahmud ve Hacı Hasan oğlu Mahmud ile el-Hâcc Hasan ve Kafkaha karyesinden Osman Habib oğulları Memiş ve Ahmed ibnân Ali ve Erdaloğlu Memiş ibni Mahmud ve Erdaloğlu Mustafa ibni Mahmud ve Komesioğlu Mahmud ibni el-Hâcc İsmail ve Ana karyesinden Süleyman oğlu Hacı Ali ibni Mehmed ve Rize kazâsına tâbi‘ Canbalat karyesinden Ömer ibni Hasan ve Safbak karyesinden Yakup ibni Abdullah ve Faniş karyesinden Yaleva ibni Ahmed ve Kafkaha karyesinden Mütevellioğlu Emin ibni Mustafa ve Kefser karyesinden Sarıoğlu Mehmed ibni Mustafa ve karye-i mezbûrdan Yeketmemişoğlu Durali ibni Ahmed ve Külahoğlu Mustafa ibni Durmuş nâm kimesneler li ecli’ş-şehâde hâzırûn olup istişhâd olunduklarında fi’l-hakîka münâza‘un fihâ olan mahalde karye-i mezkûre ahalisinin eben an cedd mine’l-kadîm koyun vesâir davarları ra‘y olunup merkûm Memiş fuzûlî ve bi-gayr-ı hakk cebren ve kahren zabt ve tasarruf ve hâlâ vaz‘-ı yed ederek müdde‘î-i asîl mezbûr Mehmed ile müvekkilli hâzırûn-ı mezbûrûn ve kurâ-i mezbûre ahalisinden sâirlerini intifâ‘larından men‘ eylediği bizim ma‘lûmumuz olup bizler bu husûsa bu vech üzre şâhidleriz ve şehâdet dahi ederiz diyü her biri müttefikü’l-lafz ve’l-ma‘nâ bi’l-muvâcehe vech-i şer‘î üzre mahallinde edâ-yı şehâdet-i şer‘iyye etmeleriyle ba‘de’t-ta‘dîl ve’t-tezkiye şehâdetleri makbûl olmağın mücebince mer‘â-yı mezkûrdan kef-i yed birle müdde‘î-i asîl mezbûr Mehmed ve müvekkilli ve hâzırûn-ı mezbûrûn ve müdde‘a aleyh mezbûr Memiş ile zikr olunan Cemil karyesi ahalisinin mahsûs ve müstakil mer‘âları olmak üzre müştereken zabt ve tasarruflarına mezbûr Memiş’e tenbih olunduğunu nâtık taraf-ı şer‘den i‘lâm-ı şer‘î verilmişiken merkûmân Memiş ve Ahmed mugâyir-i i‘lâm-ı şer‘î yine müdâhaleden hâlî olmadıkları zikr olunan Cemil karyesi ahali tarafından tekrâr bâ arz-ı hâl istid‘â ve verilen i‘lâm ve mazbata dahi takdîm ve ibrâz olunmuş ve i‘lâm-ı mezkûr meâlî usûlüne muvâfık idüğü cânib-i fetvâhânedan işâret kılınmış ve dîvân-ı hümâyûnum kaleminden kânûnı suâl olundukda bir karyeye mine’l-kadîm mahsûs olan mer‘âda yalnız ol karye ahali hayvânâtını ra‘y eder ve âhar karye ahali ol mer‘âya hayvânât süremez iki veya üç daha ziyâde karye ahalisine bi’l-istiklâl veyahud birkaç karye ahalisine bi’l-iştirâk mahsûs olan kadîmî mer‘a yerleri alınıp satılmaz ve üzerine mandıra ve ağır ve ebniye-i sâire ihdâs olunmaz ve kürûm ve eşcâr garsıyla bağ ve bağçe ittihâz kılınmaz ebniye ve eşcâr ihdâs ve gars eden olur ise cemî‘ zamânda ahali hedm ve kal‘ etdirebilir ve arazi-i mevrû‘a misillü hiçbir kimse tarafından sökölüp

zirâ'at ve hırâsete izn ve ruhsat verilmez ve zirâ'at eden olur ise men' olunur her ne vakit olsa mer'â olmak üzere ibkâ kılınır diyü kânûn-ı cedîd-i hümâyûnun doksan yedinci maddesinde münderic olduğuna binâen kânûn üzere amel olunmak bâbında sene-i sâbıkâ evâil-i Şevvali'nde sâdır olan emr-i âlî mûcebince amel ve hareket olunmak lâzımeden iken bu esnâda merkûmân Ahmed ve Memiş mugâyir-i emr-i âlî ve menâfi'-i kânûn kemâ fi'l-evvel yine müdâhaleden hâlî olmadıkları beyânıyla mukaddemâ sâdır olan emr-i âlî mûcebince te'kîdi hâvî emr-i şerîfim sudûrı zikr olunan Cemil karyesi ahalisi tarafından bu def'a bâ arz-ı hâl istid'â olunmuş ve kuyûda lede'l-mürâca'a ber vech-i muharrer tevârih-i muhtelifede evâmir-i aliyye verildiği mukayyed ve mastûr bulunmuş olmağla siz ki vâlî-i müşâr ve nâib ve müftî vesâir mûmâ ileyhimsiz keyfiyet ma'lûmunuz oldukda münâza'un fihâ olan mahall inhâ ve i'lâm olunduğu üzere zikr olunan Cemil karyesi ahalisine mahsûs ve müstakil kadîmî mer'a yerleri olduğu hâlde merkûmân Memiş ve Ahmed taraflarından mugâyir-i i'lâm-ı şer' bî-vech dahl ve ta'arruz etdirilmeyüp ma'rifet-i şer'le men' u def' husûsuna mübâderet eylemeniz bâbında.

Fî evâsıt-ı R sene 278

Recai

Akçaabad kazâsı nâibine ve müdür-i kazâ ve vücûh-ı memlekete hüküm

Havva nâm hatun Akçaabad kazâsına muzâfe Polathâne nâhiyesine tâbi' Sava karyesinde kâin eşcârı mevcûd bir kıt'a bağçeye karındaşı Mustafa nâm kimesne ile babalarından intikâlen ber vech-i iştirâk mutasarrıflar olarak zabt ve tasarruf edegelir iken bağçe-i mezkûre kendi hissesini zabta adem-i kanâ'at birle karındaşı mezbûre Havva'nın hissesini dahi hilâf-ı şer'-i şerîf fuzûlî zabt ve mahsûl-i müstehlikini ahz idüp gadr eylediği beyânıyla mahallinde şer'le rü'yet ve ihkâk-ı hakk olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrı mezbûre Havva Hatun tarafından bu def'a bâ arz-ı hâl istid'â olunmuş olmağla siz ki nâib vesâir mûmâ ileyhimsiz ma'rifetiniz ile merkûmî mahallinde meclis-i memlekete ihzâr ve mezbûre ile bi'l-muvâcehe ber nehc-i şer'î terâfu' ederek husûs-ı mezbûr inhâ olunduğu üzere olduğu ve bilâ özl-i şer'î on beş sene geçmediği inde's-şer' ve'l-meclis tebeyyün ve tahakkuk eylediği hâlde karındaşı merkûmun hilâf-ı şer'-i şerîf fuzûlî zabt

eylediği bağçe-i mezkûreden hissesiyle ahz etmiş olduğu mahsûl-i müstehliki her ne ise ba'de's-sübût hükm idüp mezbûre Havva Hatun'a aliverilip icrâ-yı şer'-i şerîf ve ihkâk-ı hakka mübâderet ve husûs-ı mezbûr ilâ âhirihi dikkat ve keyfiyetin kaydı bâlâsına şerh verilmek üzere derbâr-ı şevket-karâr-ı mülûkâneme inhâ ve iş'ârına müsâra'at eylemeniz bâbında.

Fî evâhir-i R sene 278

Recai

A_{DVNSAHK_TZ___d_00008_00039

Sayfa 75

Mîr-i mîrân-ı kirâmdan Ordu sancağı kaymakamı ve mecîdiye nişân-ı hümâyûnumun dördüncü rütbesinin hâiz ve hâмили Ali Paşa zîde ikbâlühûya ve Giresun kasabası nâibi ve müftüsüne ve müdür-i kazâ ve vücûh-ı memlekete hüküm ki:

Zübeyde nâm hâtunun Giresun kasabası mahallâtından Kapıkahvesi mahallesinde kâin bâ-hüccet-i şer'iyeye mülkiyet üzere mutasarrife olduğu bir bab menziline âharın alâkası yoğiken ecânibden Ali nâm kimesne menzil-i mezkûru hilâf-ı şer'-i şerif fuzûlî zabt edip gadr eylediği beyânıyla mahallinde şer'le ru'yet ve ihkâk-ı hak olunmak bâbında emr-i şerifim sudûru mezbûre Zübeyde Hatun tarafından bu def'a bâ-arzuhâl istid'â olunmuş olmağla siz ki kaymakam ve nâib ve müftü ve sâir-i mûmâ-ileyhimsiz, ma'rifetiniz ile tarafeyni mahallinde meclis-i memlekete ihzâr ve bi'l-muvâcehe ber-nehc-i şer'î terâfu' ederek husûs-ı mezbûr inhâ olduğu üzere olduğu ve bilâ-özü-i şer'î on beş sene geçmediği inde's-şer' ve'l-meclis tebeyyün eylediği hâlde merkûmun hilâf-ı şer'-i şerif fuzûlî zabt eylediği menzil-i mezkûru ba'de's-sübût hükm edip mezbûre Zeyneb Hâatun'a aliverilip icrâ-yı şer'-i şerîf ve ihkâk-ı hakka mübâderet ve husûs-ı mezbûr ilâ-âhire dikkat ve keyfiyetin kaydı bâlâsına şerh verilmek üzere der-bâr-ı şevket-karâr-ı mülûkâneme inhâ ve iş'ârına müsâra'at eylemeniz bâbında. Fî evâhir-i B. sene 278.

Mülhakâtıyla Trabzon eyâleti vâlisi ve Mecidiye nişân-ı hümâyûnumun ikinci rütbesinin hâiz ve hâмили vezîrim Cemal Paşa iclâlehûya ve Trabzon kadısı zîdet

fezâilehûya ve müftüsü mevlânâ zîde ilmühûya ve a'zâ-yı meclis-i memlekete hüküm ki:

Trabzon sâkinlerinden Kamilzâde Mehmed Kamil'in zikr-i âtî malını ikraza vekili olan tüccârdan Çizmecî oğlu İsmail bundan dört sene mukaddem müvekkili mezbûrun malından dört yüz yirmi yedi aded karbonu medîne-i merkûmede mütemekkin Devlet-i aliyem teba'asından Hacı Musa oğlu Hacı Kostantin'e bi'l-vekâle ikrâz v eteslîm eylediğinde ol dahi iktirâz ve kabz ve umûruna sarfla ba'de'l-istihlâk zimmetinde olan mesbûkû'z-zikr dörtyüz yirmi aded karbonu el-hâletü hâzihî dâynini mezbûr Mehmed Kamil'e edâ etmeyip mûmâtale eylediğine binâen husûs-ı mezkûr için mahallinde şer'le terâfu ve ihkâk-ı ihak olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûru merkûm Kamil tarafından bu def'a bâ-arzuhâl istid'â olunmuş ve husûs-ı mezbûr bi'l-fi'l Anadolu Kadıaskeri olup Mecidiye nişân-ı hümâyûnumun birinci rütbesinin hâiz ve hâмили olan a'lemü'l-ulemâ'l-mütebahhirîn efdalü'l-fudalâi'l-müteverri'în mevlânâ Mehmed Rifat edâmallâhu te'âlâ fezâilehû lede'l-havâle husûs-ı mezbûr inhâ olunduğu üzere olup olmadığı ber-nehc-i şer'î terâfu'da tahakkuk edecek umûr-ı şer'iyeden olduğundan ol vechile terâfu' olunmak bâbında emr-i şerîfim ısdârı irâde-i aliyeme menût idüğü i'lâm etmekle siz ki vâlî-yi müşâr ve mevlânâ ve müftü ve sâir-i mûmâ-ileyhimsiz ma'rifetiniz ile tarafeyni meclis-i memlekete ihzâr ve mevlânâ-yı müşârun-ileyhin i'lâmı mûcebince bi'l-muvâcehe ber-nehc-i şer'î terâfu' ederek husûs-ı mezbûr inhâ olunduğu üzere olduğu inde's-şer' ve'l-meclis tebeyyün ve tahakkuk eylediği hâlde ba'de's-sübût ber-muktezâ-yı şer'-i mutahhar icrâ-yı şer'-i şerife ve ihkâk-ı hakka mübâderet ve husûs-ı mezbûrda dikkat ve keyfiyetin kaydı bâlâsına şerh verilmek üzere der-bâr-ı şevket-karâr-ı mülûkâneme inhâ ve iş'ârına müsâra'at eylemeniz bâbında.

Fî evâil-i Ca. sene 1278.

Sayfa 75

Der-zamân-ı kapymakam-ı âlî-makâm-ı hazret-i Yusuf Kamil Paşa ve Nezâret-i Celîle-i Umûr-ı Hâriciye Hazret-i Mehmed Emin Alî Paşa el-vâki' fî 19 Ca. sene 1278.

Akçabad kazâsı nâibine ve müdür-i kazâ ve vücûh-ı memlekete hüküm ki:

Akçabad kazâsına muzâf Polathâne nâhiyesine tâbi‘ Kalyara karyesi ahâlîsinin kadîmü'l-eyyâmdan beri murûr ve ubûr edegeldikleri tarîk-i âm olarak kimesne tarafından müdâhale olunmak îcâb etmez iken karye-i merkume sâkinlerinden Tiryakioğlu demekle meşhûr Hasan nâm kimesne tarîk-i mezkûru tasarruf dâ‘iyesiyle fuzûlî müdâhaleden hâlî olmadığı beyânıyla kânûn üzere amel olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûru mârrü'l-beyân Kalbara karyesi ahâlîsi tarafından bu def‘a bâ-arzuhâl istid‘â olunmuş Dîvân-ı Hümâyûnum Kalemî'nden kânun ve muktezâsı suâl olundukda tarîk-i âm üzerine bir kimesne ihdâs-ı binâ, eşgâr-ı gars edemez, edecek olur ise hedm ve kal‘ olunur, ve'l-hâsıl tarîk-i âm da bir vechile kimesne tasarruf edemez,

Sayfa 76

eden olursa men‘ olunur deyü kânûn-ı cedîd-i hümâyûnumun doksan üçüncü madde[sinde] mûnderic bulunduğuna binâen münâza‘un fihâ olan mahal dahl eden merkum Hasan'ın mülk arsası olmayıp fi'l-hakîka mezkûr Kalbara karyesi ahâlîsi kadîmü'l-eyyâmdan beri murûr ve ubûr edegeldikleri tarîk-i âm iken merkûm Hasan tarîk-i mezkûru tasarruf dâ‘iyesiyle fuzûlî müdâhale eylediği inde'ş-şer‘ ve'l-meclis tebeyyün ve tahakkuk eylediği hâlde men‘ u def‘i için emr-i şerîfim i‘tâsı iktizâ eylediği kalem-i mezbûrdan tahrîr kılınmış olmağla siz ki nâib ve sâir-i mûmâ-ileyhimsiz husûs-ı mezbûru şer‘-i şerife ve bâlada muharrer kânûn-ı cedîde tatbîk ederek ber-vech-i hakkâniyet ru‘yet birle fi'l-hakîka merkûm Hüseyin'in tarîk-i mezkûrun tasarruf dâ‘iyesiyle fuzûlî müdâhale eylediği kânûn-ı cedîd-i hümâyûnumun hilâfi bulunduğu inde'ş-şer‘i ve'l-meclis tebeyyün ve tahakkuk eylediği hâlde men‘ u def‘i husûsuna mübâderet ve keyfiyetin kaydı bâlâsına şerh verilmek üzere derbâr-ı şevket-karâr-ı mülûkâneme inhâ ve iş‘ârına müsâra‘at eylemeniz bâbında.

Fî evâhir-i Ca. sene 278.

Mülhakâtıyla Trabzon eyâleti vâlîsi ve Mecidiye Nişân-ı hümâyûnumun ikinci rütbesinin hâiz ve hâmilî vezîrim Cemal Paşa iclâlehûya ve rütbe-i sâniye mûmemeyyizî ashâbından Lazistan sancağı kaymakamı Hamdi Bey zîde ulüvvühûya ve Atina kazâsı nâib ve müftüsüne ve müdür-i kazâ ve vücûh-ı memlekete hüküm ki:

Mustafa nâm kimesnenin Atina kazâsı sâkinlerinden Ahmed nâm kimesneye bin iki yüz ve diğer Ahmed nâm kimesneye sekiz yüz ve Mustafa nâm kimesneye üç yüz ve Molla Ahmed nâm kimesneye altı yüz ve Molla Mehmed nâm kimesneye bin kırk ve Ömer nâm kimesneye üç bin ve Hacı Ahmed nâm kimesneye üç yüz altmış ve Osman nâm kimesneye dört yüz on ve Molla Sadık nâm kimesneye iki yüz ve teba'a-i Devlet-i Aliyye'nden Hacı Karabet'e dört yüz elli ve Makdisi'ye iki bin üç yüz kuruş deyni olup mebâliğ-i mezbûreyi def'aten edâya kudreti yoğiken dâyinleri merkûmün def'aten talebiyle tazyîkden hâlî olmadıkları beyânıyla ol bâbda emr-i şerîfim sudûru merkûm Mustafa tarafından bu def'a bâ-arzuhâl istid'â olunmuş ve Dîvân-ı Hümâyûnum Kalemi kuyûduna mürâca'at ve muktezâsı suâl olundukda bu makûle taksît ve murâbaha hakkında bâ-irâde-i seniyye ta'dîl ve te'sîs kılınan nizâm iki yüz altmış sekizsenesi evâstı-ı Cumâde'l-âhiresi'nin bâ-evâmîr-i aliyye memâlik-i mahrûsama neşr ve i'lân olunmuş olduğundan husûs-ı mezbûr inhâ olunduğu üzere olduğu ve merkûm Mustafa'nın def'aten edâ-yı deyne iktidârı olmadığı dâyinleri muvâcehesinde inde's-şer'î ve'l-meclis sâbit olduğu hâlde mahalle sicilinde mukayyed mârrû'z-zikr emr-i âlişânda münderiç nizâma tatbîkan meclis-i memleketde ru'yet olunmak için emr-i şerîfim i'tâsı iktizâ eylediği kalem-i mezbûrdan tahrîr kılınmış olmağla siz ki vâlî-yi müşâr ve kaymakam ve nâib ve müftü ve sâir-i mûmâ-ileyhimsiz keyfiyet ma'lumunuz oldukda ber-minvâl-i muharrer merkûmun def'aten idâ-yı deyne iktidârı olup olmadığı dâyinleri muvâcehesinde mahallinde meclisce bi't-tahkîk tebeyyün eylediği hâlde nizâm-ı mezkûre tatbîkan iktizâsının icrâsıyla keyfiyetin Dersaadet'ime inhâ ve iş'ârına müsâra'at ve hilâf-ı şer'-i şerîf mugâyir-i nizâm hâl ve hareketden mücânebet eylemeniz bâbında.

Fî evâil-i C. sene 1278

Akçaâbâd kazâsı nâibine ve müdür-i kazâ ve vücûh-ı memlekete hüküm ki:

Gülizar ve Rukiye nam hâtunların vâlideleri ( ) nâm hâtûna Akçaâbad kazâsına muzâfe Polathâne nâhiyesine tâbi' Şinik karyesi toprağında vâki' ma'mulün-bih tapu senediyle mutasarrıf olduğu ma'lûmetü'l-hudûd çiftliği arâzîleri zabt ve beher sene tarafından zirâ'at ve öşrü edâ olunagelir iken iki yüz altmış dokuz senesinde müteveffîye oldukda ol yerler hasbe'l-kânûn meccânen kızları mezbûretân Gülizar ve Rukiye nâm hâtunlara intikâl edip harc-ı intikâlini me'mûruna edâ etmek

üzereleer iken mezbûtanların li-ebin er karındaşları Hasan ve Hüseyin nâm kimesneler zuhûr birle arâzî-yi mezkûreden bizlere dahi hisse intikâl eder deyü fuzûlî müdâhaleden hâlî olmadıkları beyânıyla kânûn üzere amel olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûru merkûmetân Gülizar ve Rukiye hâatunlar taraflarından bu def'a bâ-arzuhâl istid'â olunmuş ve Dîvan-ı hümâyûnum Kalemi'nden kânûn ve muktezâsı suâl olundukda ikiyüzaltmış üç senesi Cemâziye'l-ûlâsı'ndan sonra müteveffîye olanların yerleri meccânen kızına intikâl eylemek kânûndur deyü tahrîr olduğuna ve münâza'un-fihâ olan çiftlik arâzîsine Ali nâm kimesne bâ-tapu

A_{DVNSAHK_TZ__d_00008_00040}

Sayfa 77

mutasarrıf-ı mezkûr fevt olmuş ise ol yerler merkûmân Hasan ve Hüseyin ile mezbûrtân Gülizar ve Rukiyye'ye meccânen ve mütesâviyen intikâli hasbe'l-kânûn yolunda olup eğer böyle olmayup da fi'l-hakîka zıkr olunan araziye merkûmetânın vâlideleri mezbûre Emine Hatun bâ tapu mutasarrıf olarak zabt ve beher sene tarafından zirâ'at ve öşrûn edâ olunagelir iken sene-i mezbûrede müteveffîye oldukda ol yerler hasbe'l-kânûn meccânen kızları merkûmetân Gülizar ve Rukiyye hatunlara intikâl idüp harc-ı intikâlini me'mûruna edâ etmek üzereleer iken mezbûrtânın li-ebb er karındaşları merkûmân Hasan ve Hüseyin arazi-i merkûmeden bizlere dahi hisse intikâl eder diyü fuzûlî müdâhale eyledikleri mahall-i nizâ' üzerinde me'mûrı hâzır olduğu hâlde hîn-i terâfu'da inde's-şer' ve'l-meclis tebeyyûn ve tahakkuk eylediği hâlde men' u def' olunmak için emr-i şerîfim i'tâsı iktizâ eylediği kalem-i mezbûrdan tahrîr kılınmış olmağla siz ki nâib vesâir mûmâ ileyhimsiz husûs-ı mezbûrı şer'-i şerîfe ve bâlâda muharrer kânûn-ı münîfe tatbîk ederek ber vech-i hakkâniyet rû'yet birle merkûmân Hasan ve Hüseyin'in ol yerlere müdâhaleleri bî-vech ve hilâf-ı kânûn idüğü mahall-i nizâ' üzerinde me'mûrı hâzır olduğu hâlde hîn-i terâfu'da inde's-şer' ve'l-meclis tebeyyûn eylediği sûretde men' u def'i husûsuna mübâderet ve husûs-ı mezbûr ilâ âhirihi dikkat ve keyfiyetin kaydı bâlâsına şerh verilmek üzere derbâr-ı şevket-karâr-ı mülûkâneme inhâ ve iş'ârına müsâra'at eylemeniz bâbında.

Fî evâil-i C sene 278

Hasbi

Akçaabad kazâsı nâibine ve müdür-i kazâ ve vücûh-ı memlekete hüküm

Gülizar ve Rukiyye hatunların vâlideleri Akçaabad kazâsına muzâfe Polathan'e tâbi' Şiblinik karyesi sâkinelerinden Emine Hatun bundan akdem müteveffîye oldukda bi'l-cümle emvâl ve eşyâsı bi'l-irsi'ş-şer'î kızları mezbûrtân Gülizar ve Rukiyye nâm hatunlara intikâl idüp âharın alakası olmayup dahl olunmak icâb etmez iken mezbûrenin li-ebb er karındaşları karye-i mezbûre sâkinlerinden Hasan Hüseyin nâm kimesneler zuhûr birle vâlideniz müteveffîye mezbûre Emine'den müntakil emvâl ve eşyâdan bizlere dahi hisse intikal eder diyü hilâf-ı şer'î şerîf fuzûlî müdâhaleden hâlî olmadıkları beyânıyla mahallinde şer'le rü'yet ve ihkâk-ı hakk olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrı mezbûrtân Gülizar ve Rukiyye hatunlar taraflarından bu def'a bâ arz-ı hâl istid'â olunmuş olmağla siz ki nâib vesâir mûmâ ileyhimsiz ma'rifetiniz ile tarafeyni mahallinde meclis-i şer'a ihzâr ve bi'l-muvâcehe ber nehc-i şer'î terâfu' ederek husûs-ı mezbûr inhâ olunduğu üzere olduğu inde'ş-şer' ve'l-meclis tebeyyün eylediği hâlde mezbûrtân Gülizar ve Rukiyye'nin vâlidesi müteveffîye mezbûre Emine Hatun'dan müntakil mârru'z-zikr emvâl ve eşyâdan merkûmân Hasan ve Hüseyin'in hisse mütalebesiyle vâkı' olan müdâhalelerinin ma'rifet-i şer'le men' u def'i husûsuna mübâderet ve husûs-ı mezbûr zımında ilâ âhirihi dikkat ve keyfiyetin kaydı bâlâsına şerh verilmek üzere derbâr-ı şevket-karâr-ı mülûkâneme inhâ ve iş'ârına müsâra'at eylemeniz bâbında.

Fî evâil-i C sene 278

Hasbi

Mülhakâtıyla Trabzon eyâleti vâlisi ve mecîdiye nişân-ı hümâyûnumun ikinci rütbesinin hâiz ve hâмили vezîrim Cemaleddin Paşa iclâlehuya ve mîr-i ümerâ-i kirâmdan Giresun sancağı kâimmakâmı Cemal Paşa zîde ikbâlehuya ve Keşab kazâsı nâibine ve müdür-i kazâ ve vücûh-ı memlekete hüküm

Asâkir-i bahriye-i şâhânem neferâtından Ahmed ile Osman nâm kimesnelerin Keşab kazâsına tâbi' Karabuldan karyesinde kâin müşâ' ve müşterek bâ hüccet-i şer'îyye mülkiyet üzere mutasarrıf oldukları bir bâb menzil ve eşcârı mevcûd bir kıt'a bağçelerinde âharın alakası yoğiken merkûm Ahmed asâkir-i bahriye-i

şâhânemde bulunduğundan karye-i mezbûre sâkinlerinden Halil ve Hüseyin nâm kimesneler hilâf-ı şer‘-i şerîf fuzûlî zabt etmeleriyle şimdi merkûmân zikr olunan menzil ve bağçesini taleb eylediklerinde vermeyüp gadr eyledikleri beyânıyla mahallinde şer‘le rü‘yet ve ihkâk-ı hakk olunmak bâbında iki yüz yetmiş yedi senesi evâsıt-ı Şevvâli’nde emr-i şerîf sâdır olmuş ise de taht-ı âlî baht-ı Osmânî üzre cülûs-ı hümâyûn-ı meyâmin-makrûn-ı şâhânem şeref-vukû‘ına mebnî emr-i âlî-i mezkûrî ibrâz ve tecdîdi bu kerre niyâz ve istid‘â kılınmış olmağla siz ki vâlî-i müşâr ve kâimmakâm ve nâib vesâir mûmâ ileyhimsiz ma‘rifetiniz ile tarafeyni mahallinde meclis-i memlekete ihzâr ve merkûmân ile bi’l-muvâcehe ber nehc-i şer‘î terâfu‘ ederek husûs-ı mezbûr inhâ olduğu üzere olduğu ve merkûm Osman’ın hissesinin zabt olunalı on beş sene geçmediği inde’ş-şer‘ ve’l-meclis tebeyyün ve tahakkuk eylediği halde merkûmânın hilâf-ı şer‘-i şerîf fuzûlî zabt eyledikleri menzil ve bağçe-i mezkûrî ba‘de’s-sübût hükm idüp merkûmâna alıverilip icrâ-yı şer‘-i şerîf ve ihkâk-ı hakka mübâderet ve husûs-ı mezbûr ilâ âhirihi dikkat ve keyfiyetin kaydı bâlâsına şerh verilmek üzere derbâr-ı şevket-karâr-ı mülûkâneme inhâ ve iş‘ârına müsâra‘at eylemeniz bâbında.

Fî evâsıt-ı Cemâziye’l-âhire sene 1278

Hasbi

Mülhakâtıyla Trabzon eyâleti vâlîsi ve mecîdiye nişân-ı hümâyûnumun ikinci rütbesinin hâiz ve hâmili vezîrim Cemaleddin Paşa iclâlehuya ve rütbe-i sâniye ashâbından Lazistan sancağı kâimmakâmı Hamdi Bey zîde uluvvuhuya ve Atina kazâsı nâib ve müftîsine ve müdîr-i kazâ ve vücûh-ı memlekete hüküm

Batum sancağında Atina nâhiyesine tâbi‘ neferât ile karye-i Tunca ve hâsılı tahtında bennâk ve öşr-i kapluca ve öşr-i erzen yekûn ma‘a gayrihi sekiz bin dört yüz elli akçe ve yine nâhiye-i mezbûre tâbi‘ mahsûl-i kefere-i karye-i Tunca ve Tağvan ma‘a yaylak hâric-i ez defter hâsıl beş yüz akçe ve yine nâhiye-i mezbûre tâbi‘ neferât-ı zemîn ile karye-i Gare nâm-ı diğer Yuvanevan ve hâsılı tahtında bennâk ve öşr-i kapluca ve öşr-i erzen yekûn ma‘a gayrihi yedi bin beş yüz akçe yazular ile defter-i mufassalda muharrer kalemiyle başka başka tahrîr ve defter-i icmâlde hass-ı hümâyûnum mülhakâtı idüğü defter-i hâkânîde mukayyed ve mahsûl-i kefere-i karye-i Tunca ve Tağvan ma‘a yaylak diyü tahrîr olduğuna

binâen zikr olunan Tunca karyesi ahalisinden ma'lûmu'l-ism kimesneler ol yaylak yerlerine tapulu ve temessüklü mutasarrıflar olup beher sene zamanında koyun vesâir davarlarıyla çıkup yaylayup otundan ve suyundan intifâ' ve tahammüllerine göre îcâb eden yaylak resmlerini edâ edegelirler iken mezkûre Gare nâm-ı diğer Yuvanevan karyesi ahalisinden ma'lûmu'l-esâmî kimesneler ol yaylak yerlerine fuzûlî müdâhale ve bunların hayvanlarının zarûret ve müzâyakalarına bâ'is ve bâdî oldukları mukaddemâ bâ arz-ı hâl inhâ olduğuna binâen kânûn üzre amel olunmak bâbında iki yüz elli bir senesi evâhir-i Cemâziye'l-âhiresinde başka ve mârru'z-zikr yaylak yerlerine Tunca ve Gare nâm-ı diğer Yuvanevan karyeleri ahalisinden olan merkûmûn müdâhale eyledikleri mezkûr Tunca karyesi ahalisinden olan merkûmûn tekrâr bâ arz-ı hâl inhâ eylediklerine binâen kânûn üzre amel olunmak bâbında iki yüz elli dokuz senesi evâil-i Saferi'nde başka ve ba'dehu te'kîdi hâvî iki yüz altmış senesi evâhir-i Cemâziye'l-âhiresinde başka sâdır olan evâmîr-i aliyye dîvân-ı hümâyûnumda mukayyed olup el-hâletü hazîhi zikr olunan Tunca karyesi ahalisinden Süleyman ve Mehmed ve Ahmed nâm kimesnelerin südde-i sa'âdetime takdîm eyledikleri arz-ı hâllerinde merkûmûn zikr olunan yaylak yerlerine ma'mûlun bih tapu senediyle iştirâken mutasarrıflar olup beher sene zamanında koyunlarıyla çıkup yaylayup otundan ve suyundan intifâ' ve tahammüllerine göre îcâb eden yaylak resmlerini tanzîmât-ı hayriye usûlü üzre me'mûruna edâ edegelirler iken karyeteyn-i merkûmeteyn ahalisinden olan merkûmûn fuzûlî müdâhaleden hâlî olmadıkları beyânıyla ol bâbda emr-i şerîfim sudûrunu istid'â etmeleriyle dîvân-ı hümâyûnumda mahfûz kuyûd-ı ahkâma mürâca'at ve kânûn ve muktezâsı suâl olundukda bâ tapu mutasarrıf olunan yaylak ve kışlağa mevsiminde bilâ öZR üç sene ale't-tevâlî çıkılmaz ve resmi verilmez ise müstehakk-ı tapu olur diyü kânûn-ı cedîd-i hümâyûnun seksen dördüncü maddesinde münderic olduğuna binâen münâza'un fihâ olan yaylak yerlerine merkûmûn Süleyman ve Mehmed ve Ahmed tapulu ve temessüklü mutasarrıflar iken yedi sekiz sene zamanında koyun vesair davarlarıyla çıkup ve resmin me'mûruna vermeyüp müstehakk-ı tapu olmuş ve marru'l-beyân Tunca ve Gare nâm-ı diğer Yuvanivan karyeleri ahalisinden olan merkûmûn sâhib-i arz me'mûrundan resm-i tapu ile almışlar ise müdâhale eylemeleri hasbe'l-kânûn yolunda olup eğer böyle olmayup da fi'l-hakîka zikr olunan Tunca karyesi ahalisinden olan merkûmûn ol yaylak yerlerine ma'mûlun bih tapu senediyle iştirâken mutasarrıflar olup beher sene zamânında koyunlarıyla çıkup yaylayup

otundan ve suyundan intifâ‘ ve tahammüllerine göre îcâb eden yaylak resmlerini tanzîmât-ı hayriye usûlü üzre me‘mûruna edâ edegelirler iken karyeteyn-i merkûmeteyn ahalisinden olan merkûmûn fuzûlî müdâhale eyledikleri mahall-i nizâ‘ üzerinde me‘mûrî hâzır olduğu hâlde hîn-i terâfu‘da inde‘ş-şer‘ ve‘l-meclis tebeyyün ve tahakkuk eylediği hâlde men‘ u def‘ olunmak için emr-i şerîfim i‘tâsı iktizâ eylediği kalem-i mezbûrdan tahrîr kılınmak ve bu makûle yaylak ve kışlak rûsûmâtı ayrıca ziyâde olarak mahsûlât-ı öşriye misillü me‘mûrî ma‘rifetiyle tahsîl kılınmakta bulunmuş ve ber vech-i muharrer tevarih-i muhtelifede evâmîr-i aliyye verildiği mukayyed ve mastûr bulunmuş olmağla siz ki vâlî-i müşâr ve kâimmakâm ve nâib ve müftî vesâir mûmâ ileyhimsiz zikr olunan Tunca karyesi ahalisinden olan merkûmûn Süleyman ve Mehmed ve Ahmed ol yaylak yerlerine ma‘mûlun bih tapu senediyle iştirâken mutasarrıflar olarak beher sene zamânında koyunlarıyla çıkup yaylayup otundan ve suyundan intifâ‘ ve tahammüllerine göre îcâb eden yaylak resmlerini tanzîmât-ı hayriye usûl-i mehâsin-şümûlü üzre me‘mûruna edâ edegelirler iken karyeteyn-i merkûmeteyn ahalisinden olan merkûmûn fuzûlî müdâhale eyledikleri mahall-i nizâ‘ üzerinde me‘mûrî hâzır olduğu hâlde hîn-i terâfu‘da inde‘ş-şer‘ ve‘l-meclis tebeyyün ve tahakkuk eylediği hâlde men‘ u def‘i husûsuna mübâderet ve husûs-ı mezbûr ilâ âhirihi dikkat ve keyfiyetin kaydı bâlâsına şerh verilmek üzre derbâr-ı şevket-karâr-ı mülûkâneme inhâ ve iş‘ârına müsâra‘at eylemeniz bâbında.

Fî evâsıt-ı C sene 278

Mukbil

A_{DVNSAHK_TZ___d_00008_00041

Sayfa 79

Mülhakâtıyla Trabzon eyâleti vâlîsi ve mecîdiye nişân-ı hümâyûnumun ikinci rütbesinin hâiz ve hâmilî vezîrim Cemaleddin Paşa iclâlehuya ve Akçaabad kazâsı nâibine ve müdür-i kazâ ve vücûh-ı memlekete hüküm

Akçaabad kazâsına tâbi‘ Kalira karyesi sâkinelerinden olup zâtları ma‘lûmu‘l-esâmî kesân ta‘rifleriyle mu‘arrefe Cemile ve Fatıma binti İsmail bin Ahmed nâm hatunlar kazâ-i mezkûre meclisinde ma‘kûd meclis-i şer‘-i enverde karye-i mezbûre ahalisinden olup zikri âti tarlalara mahallinde bi‘l-irâe bi‘l-beyyine vaz‘-ı yedi ber nehc-i şer‘î sâbit ve mütehakkık olan li ebeveyn er karındaşları Ali nâm

kimesne muvâcehesinde sahib-i arz me'mûrî hâzır olduğu halde karye-i mezbûre toprağında tahminen kırk beş ölçek tohum istî'âb eder ma'lûmetü'l-hudûd iki kıt'a tarla babamız İsmail'in hayatında ile'l-vefât dâhil-i havza-i tasarrufunda iken babamız mezbûr İsmail bin iki yüz yetmiş üç senesi Kânûn-ı sâninin altıncı Pazar günü vefât idüp ol vechile tarla-yı mezkûrlar ber müceb-i kânûn-ı cedîd bi-tarîki'l-eslâs seviyyen ve meccânen bizimle karındaşımız mezbûr Ali'ye intikâl etmişken karındaşımız mezbûr Ali tarla-yı mezkûrun tahmînen kırk beş kot tohum istî'âb eder tarlayı babamız merkûm sene-i mezbûrede Kânûn-ı sâninin onuncu günü hayatında on beş bin guruşa sahib-i arz me'mûrî ma'rifetiyle bana ferâğ ve tefvîz eyledi diyü tarla-yı mezkûrun mecmû'ını müstakillen bi-gayr-ı hakk fuzûlî zabt ve hilâf-ı vaz'-ı yed itmeğle suâl olunup tarla-yı mezkûrdan kef-i yed birle sâhib-i arz me'mûrî ma'rifetiyle mahallinde bizlere red ve teslîme karındaşımız mezbûr Ali'ye tenbih olunmak matlûbumuzdur diyü da'vâ etdiklerinde mezbûr Ali dahi cevâbında tarla-yı mezkûrelere vaz'-ı yedini ikrâr lakin yedimde olup sene-i mezbûre Ramazan-ı mübâreki'nin sekizinci günü tarihiyle müverrah ve tarih-i mezkûrda kaza-i mezkûrede nâibü's-şer' hatmiyle mahtûm bir kıt'a i'lâm-ı şer'î mantûkınca kız karındaşlarım mezbûrtân Cemile ve Fatıma hatunlar nâib-i mûmâ ileyh huzûrunda ma'kûd meclis-i şer'de tarla-yı mezkûrlar kânûn-ı cedîd mücebince seviyyen bi-tarîki'l-eslâs bizlere intikâl eder diyü da'vâya tesaddî eylediklerinde ben dahi babamız müteveffâ-yı merkûm sene-i mezbûre Kânûn-ı sânisinin onuncu günü ber-hayat olduğu halde tarla-yı mezkûrları on beş bin guruşa bana ferâğ ve tefvîz ve ben dahi ber vech-i muharrer teferruğ ve tefevvüz ve kabûl ve sene-i mezbûre Recebül-ferdi'nin ve Nisan'ın üçüncü günü sâhib-i arz me'mûrî tarafından yedime i'tâ olunan bir kıt'a tapu senedi mantûkınca tarla-yı mezkûrlar teferruğân dâhil-i havza-i tasarruf olmağla bi-hakkın zabt ve vaz'-ı yed ederim diyü kız karındaşım mezbûre Cemile'nin vekîl-i şer'îsi bulunan Mehmed veledi Hasan ve mezbûre Fatıma'nın vekîl-i şer'îsi Salih bin Mehmed'in inkârlarına mukârin tesaddî eylediğim ferâğ da'vâmı Abdülaziz oğulları Abdülaziz bin Hüseyin bin Mehmed nâm kimesneler şehâdetleriyle bi'l-muvâcehe isbât idüp ol vechile tarla-yı mezkûr teferruğân dâhil-i havza-i tasarrufum olmağla bi-hakkın zabt ve vaz'-ı yed ederim diyü da'vâ-yı mezkûrî ibrâz birle fi'l-hakîka nâib-i mûmâ ileyh huzûrunda murâfa'a-i mezkûre vech-i meşrûh üzre olup lakin murâfa'a-i mezkûre arazi nizâ'ı olup sâhib-i arz huzûrî lâzım iken murâfa'a-i mezkûrlarında sâhib-i arz huzûrî bulunmadığından mâ'adâ arazi-i mezkûrenin

hudûdunda bulunan kimesnelerin ebâ ve ceddleri isimlerine dahi bî-garaz olunmadığından mazmûn i'lâm-ı mezkûrun ashabınca salahiyeti görünmediğinden başka mezbûr Ali tarla-yı mezkûrları i'lâm-ı mezkûrede zikr olunduğu vech üzere bin iki yüz yetmiş üç senesi Kânûn-ı sânisinin onuncu günü teferruğ eyledim diyü iddi'âsı ve kasaba-i mezkûrenin meclisi cerîdesinde kaydı Mart ayının dahilinde ve yedimde bulunan tapu senedleri Recebül-ferdi ve Nisan'ın üçüncü günü muharrer bulunduğu dahi sûret-i tenâkıdta görüldüğünden tapu-yı mezkûrlar tarihleri dahi atıka olduğu zâhir olmağla bu sûretde babaları müteveffâ-yı mezbûr İsmail zikr olunan bin iki yüz yetmiş üç senesi Kânûn-ı sânisinin altıncı günü ki ferâğ-ı mezkûr tarihinden dört gün mukaddem vefât eylediğine müdde'iyân-ı mezbûrtân Cemile ve Fatıma hatunlardan ber vech-i muharrer meşhûr ve müte'ârif müdde'âlarına mutâbık bi-tarîki't-tevâtür beyyine taleb olundukda mezbûrtân Cemile ve Fatıma hatunlar ber vech-i muharrer meşhûr ve müte'ârif müdde'âlarını kizb üzerine ictimâ'ları mutasavver olmayup müstenidün anı ilm zarûfî hasıl olup her biri mahallerinden lede't-tezkiye makbûlü's-şehâde idükleri Molla Durmuş oğlu el-Hâcc Mehmed ibni Ahmed ve Kara Osman oğlu el-Hâcc Arif ibni Ali ve İbrahimzâde Mustafa bin İbrahim ve Timuroğlu Hüsni ibni Ahmed ve Ademoğlu Bekar bin Hüsni ve Dilaver oğlu Osman bin Hüseyin ve Timuroğlu Kamil bin Hüsni ve Mumcuoğlu Ali bin Osman ve Mumcuoğlu Mehmed bin Ali ve Timurcioğlu Türkmen bin Hüseyin ve Boşnakoğlu Salih bin İsmail ve Receb oğlu Hüseyin bin Hasan ve Mumcu oğlu Ahmed bin Ali ve Boşnak oğlu Osman bin Süleyman ve Hacıoğlu Emin bin Hasan ve Hayrullah oğlu Durmuş bin Memiş ve Hayrullah oğlu Hasan bin Ahmed ve Hayrullah oğlu Bekar bin Osman ve Hacıoğlu Ahmed bin Hasan ve Yazıcıoğlu Ahmed bin Ali ve Kara Hüseyin oğlu Hasan bin Hüseyin ve Reisoğlu Salih bin Hüseyin ve Çerkes oğlu Arif bin Abdullah ve Şafaklıoğlu Amiş bin Osman nâm yirmi dört nefer kesân şehâdetleriyle

Sayfa 80

bi'l-muvâcehe vech-i şer'î üzere isbât itmeğın mücebince babaları müteveffâ-yı mezbûr İsmail ferâğ-ı mezkûr tarihinden dört gün mukaddem vefât eylediğine hükm-i şer'î lâhık olmağla bu sûretde tarla-yı mezkûrlar müteveffâ-yı mezbûr İsmail'in hayâtında ile'l-vefât müstakillen dâhil-i havza-i tasarrufu olup ber müceb-i kânûn-ı cedîd mezbûrtân Cemile ve Fatıma hatunlar ile karındaşları

mezbûr Ali'ye meccânen ve seviyyen intikâl etmeğle ol vechile tarla-yı mezkûrun her birinde müdde'ayât-ı mezbûrtân Cemile ve Fatıma hatunların birer sehmden ikişer sehmlerini red ve teslîme mezbûr Ali'ye tenbîh olunduğunu nâtik taraf-ı şer'eden i'lâm-ı şer'î verilmişiken merkûm Ali mugâyir-i i'lâm-ı şer'î teslîmden imtinâ' eylediği mezbûrtân Cemile ve Fatıma taraflarından mukaddemâ bâ arz-ı hâl ve i'lâm inhâ olunmak ve i'lâm-ı mezkûr meâli ancak tenbih-i mezkûr hakkında usûlüne muvâfık idüğü cânib-i fetvâhânededen işâret kılınmış olup dîvân-ı hümâyûnumdan suâl olundukda arazi-i mîriye ve mevkûfe mutasarrıf ve mutasarrıfelerinden biri fevt oldukda uhdesinde olan arazi erkek ve kız evlâdına gerek arazinin olduğu mahalde bulunsunlar ve gerek diyar-ı âharda olsunlar meccânen ve bilâ bedel mütesâviyen intikâl eyler yalnız erkek veyahud yalnız kız evladı olur ise kezalik bilâ bedel müstakillen intikâl eder arazi mutasarrıflarından biri fevt olup da zevcesi hâmile olduğu hâlde ol arazi hamlin zuhûruna kadar tevkîf olunur diyü kânûn-ı cedîd-i hümâyûnunun elli dördüncü maddesinde münderic bulunmuş olmağla kânûn üzre amel olunmak bâbında sene-i sâbıka evâsıt-ı Rebiülevvelinde emr-i âlî sâdır olmuş ise de emr-i âlî-i mezkûr bi-kazâillâhi te'âlâ zâyi' olmuş olduğu beyânıyla mukaddemâ sâdır olan emr-i âlî mücebince zâyi'den müceddeden emr-i şerîfim sudûru mezbûrtân Fatıma ve Cemile taraflarından bu def'a bâ arz-ı hâl istid'â olunmuş ve kuyûda lede'l-mürâca'a ber vech-i muharrer tarih-i merkûmda emr-i âlî verildiği mukayyed ve mastûr bulunmuş olmağla siz ki vali-i müşâr ve nâib vesâir mûmâ ileyhimsiz husûs-ı mezbûr inhâ ve i'lâm olduğu üzre olduğu hâlde mezbûrtân Cemile ve Fatıma'nın babaları müteveffâ-yı merkûmdan müntakıl arazi-i mezkûreden hisseleri ber müceb-i i'lâm-ı şer'î mezbûrtâna alıverilip zabt ve taraflarından zirâ'at etdirilmesi husûsuna mübâderet eylemeniz bâbında.

Fî evâsıt-ı Cemâziye'l-âhire sene 1278

Remzi

Der-zamân-ı sadr-ı sudûrû'l-vüzerâ hazret-i Mehmed Fuad Paşa umûr-ı nezâret-i celîle-i hâriciye hazret-i müşârun ileyhi'l-vâkı' fi 18 Cemâziye'l-âhire sene 1278

Sehven kayd olduğundan defterine nakl olunmuştur.

Mülhakâtıyla Trabzon eyâleti vâlisi ve mecîdiye nişân-ı hümâyûnumun ikinci rütbesinin hâiz ve hâмили vezîrim Cemaleddin Paşa iclâlehuya ve Trabzon mollâsına ve müftîsi (boş) zîde ilmuhuya ve a'zâ-yı meclis-i memlekete hüküm

Tebe'a-i Devlet-i Aliyyem'den Markar'ın anası Karahisar-ı şarkî kazâsına tâbi' Sis karyesi sâkinlerinden Vartine kendü hâlinde umûr[ıyla] meşgûl olup hilâf-ı şer'-i şerîf kimesneye vaz' u hareketi yoğiken karye-i mezbûre sâkinlerinden ve tebe'a-i devlet-i aliyyemden Andon oğlu Kirkor kendi hâlinde olmadığından iki yüz yetmiş bir senesinde anası mezbûreyi hilâf-ı şer'-i şerîf ve bi-gayr-ı hakk katl idüp ol vechile gadr eylediği beyânıyla ol bâbda emr-i şerîfim sudûru merkûm Markar tarafından bu def'a bâ arz-ı hâl istid'â olunmuş ve dîvân-ı hümâyûnum kaleminden muktezâsı suâl olundukda husûs-ı mezbûr inhâ olduğü üzre olduğü kâtil-i merkûmı Trabzon meclis-i kebîrine celb ve ihzâr ve maktûlenin veresesi merkûm ile ahkâm-ı cezâiyyeye tatbîkan kemâl-i dikkatle terâfu' olunarak mâdde-i katl merkûmun üzerine şer'an sâbit olur ise ba'dehu îcâbı icrâ olunmak üzre sûret-i hâl bâ mazbata ve i'lâm ve tahrîrât Dersa'âdetime inhâ kılınmak için emr-i şerîfim i'tâsı iktizâ eylediği kalem-i mezbûrdan tahrîr kılınmış olmağla siz ki vâlî-i müşâr ve mevlânâ ve müftî vesâir mûmâ ileyhimsiz ma'rifetiniz ile kâtil-i merkûmı meclis-i mezbûra ihzâr ve maktûlenin veresesi merkûm ile bi'l-muvâcehe ber nehc-i şer'î ahkâm-ı cezâiyyeye tatbîkan kemâl-i dikkatle terâfu' ederek madde-i katl merkûmun üzerine şer'an sâbit olur ise ba'dehu îcâbı icrâ olunmak üzre sûret-i hâl bâ mazbata ve i'lâm ve tahrîrât Dersa'âdetime inhâya mübâderet ve hilâf-ı şer'-i şerîf ve mugâyir-i ahkâm-ı cezâiyye yekdiğere gadr vukû'ından begâyet ihtirâz ve mücânebet eylemeniz bâbında.

Fî evâhir C sene 278

Daniş

A_{DVNSAHK_TZ__d_00008_00042}

Sayfa 81

Mülhakâtıyla Trabzon eyaleti valisi ve mecîdiye nişân-ı hümâyûnumun ikinci rütbesinin hâiz ve hâмили vezîrim Cemal Paşa iclâlehuya ve Trabzon mollâsına ve müftîsi zîde ilmuhumâyâ ve a'zâ-yı meclis-i memlekete hüküm

Batum kazâsına tâbi‘ Burhafa karyesi sâkinlerinden Hurşid ve Dursun nâm kimesneler kendü hallerinde ırzlarıyla mukayyed olup hilâf-ı şer‘-i şerîf kimesneye vaz‘ ve hareketleri yoğiken karye-i mezbûr sâkinlerinden Keskin oğlu Ali ve Mehmed’in oğlu ve Mustafa ve Sarı Ahmed torunu Kadem nâm kimesneler kendü hallerinde olmadıklarından iki yüz yetmiş yedi senesinde merkûmân hilâf-ı şer‘-i şerîf ve bi-gayr-ı hakk katl idüp gadr eyledikleri beyânıyla ol babda emr-i şerîfim sudûrı maktûl-i merkûmânın karındaşları Ali ve Hüseyin ve İbrahim ve verese-i sâireleri taraflarından bu defa bâ arz-ı hâl istid‘â olunmuş ve dîvân-ı hümâyûnum kaleminden muktezâsı sual olundukda husûs-ı mezbûr inhâ olduğu üzre olduğu halde kâtil-i merkûmdan bi’t-taharrî buldurulup Trabzon meclis-i kebîrine ihzâr ve maktûlleri merkûmânın vereseleriyle ahkâm-ı cezâiyyeye tatbîkan kemâl-i dikkatle terâfu‘ olunarak madde-i katl merkûmûndan üzerine şer‘an sâbit olur ise ba‘dehu îcâbı icrâ olunmak üzre sûret-i hâl bâ mazbata ve i‘lâm ve tahrîrât Dersaadetime inhâ kılınmak için emr-i şerîfim i‘tâsı iktizâ eylediği kalem-i mezbûrdan tahrîr kılınmış olmağla siz ki vâlî-i müşâr ve mevlânâ ve müftî vesâir mûmâ ileyhimsiz ma‘rifetiniz ile kâtil-i merkûmûnı meclis-i mezkûre ihzâr ve maktûlleri merkûmânın vereseleriyle ahkâm-ı cezâiyyeye tatbîkan kemâl-i dikkatle terâfu‘ ederek madde-i katl merkûmûndan kangısı üzre şer‘an sâbit olur ise ba‘dehu îcâbı icrâ olunmak üzre sûret-i hâl bâ mazbata ve i‘lâm ve tahrîrât Dersaadetime inhâ ve iş‘ârına müsâra‘at ve hilâf-ı şer‘-i şerîf ve mugâyir-i ahkâm-ı cezâiyye yekdiğere bir gûne gadr vukû‘undan begâyet ihtirâz ve mücânebet eylemeniz bâbında.

Fî evâil-i Receb sene 278

Mîrmîrân-ı kirâmımdan Çıldır sancağı kâimmakâmı ve mecidiye nişan-ı hümayunumun dördüncü rütbesinin hâiz ve hâmili Ziya Paşa dâme ikbâlehuya ve Ardanuç kazâsı nâib ve müftisine ve müdür-i kazâ ve vücûh-ı memlekete hüküm

Ardanuç kazâsına tâbi‘ Samizgar karyesi ahalisinden olup bundan yirmi üç sene mukaddem vefât eden Mahmud’un verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Ayişe Hatun ile sulbî oğlu mukaddemâ sagîr ve hâlen kebîr Yusuf’a ve kendüden mukaddem vefât eden zevcesi Zeyneb Hatun’dan mütevellide sulbiye kebîre kızı Fatıma Hatun ba‘de’l-inhisâr karye-i mezkûrede vâkı‘ bir kıt‘a mülk menzil

arsasının nısfı müteveffâ-yı mezbûr Mahmud'un li ebeveyn er karındaşı Ahmed'in ve nısf-ı diğeri müteveffâ-yı mezbur Mahmud'un hayatında ile'l-vefât yedlerinde mülkleri olup nısf arsa-i mezkûre mezbûr Mahmud'un ber vech-i muharrer vefâtıyla vereseşi mezbûrdan mevrûs ve karye-i mezkûrede kâin ma'lûmu'l-hudûd ve'l-kat' tarla ve çayır dahi mezbur Ahmed ile karındaşı müteveffâ-yı mezbûr Mahmud'un hayatında ile'l-vefât ale'l-iştirâki's-seviyy zabt ve tasarruflarında olup sâlifü'l-beyân tarla ve çayırın nısfı ol tarihte ber mûceb-i kânûn ancak müteveffâ-yı mezbûr Mahmud'un sulbî kebîr oğlu mezbûr Yusuf'a intikâl etdikden sonra mezbûre Fatıma Hatun mezbûr Yusuf'un nısf arsa-i mezkûreden mesele-i mirasları vechile yirmi dört sehmden on dört sehm hisse-i irsiyye-i şâyi'asını kendi yedi sehm hisse-i irsiyesiyle (...) mezkûre ahalisinden İsmail nâm kimesneye semen-i ma'lûm ve makbûza fuzûlî bey' ve mârru'z-zikr nısf tarla ve çayırda merkûm Fatıma Hatun'un kat'a hakkı yoğiken kendüye intikâl eder zannıyla kezalik fuzûlî merkûm İsmail ile Hasret'e ferâğ ve tefvîz etmiş ise de merkûm Yusuf'a bey' ve ferâğ-ı mezkûrları mahz ve terâfu'ı olmadığından nısf arsa-i merkûmeden hisse-i irsiyesiyle nısf tarla ve çayır-ı merkûmeyi vâzi'ü'l-yed olan merkûmân Hasret ve İsmail mahallinde huzûr-ı hükûm-i şer' de mutâlebe edeceğinden lede't-terâfu' ihkâk-ı hakk olunmak ve merkûm Yusuf'un li ebeveyn ammi-i mezbûr Ahmed hayli vakitden beri gâib ve mefkûd ve hayat ve memâtı dahi nâ-ma'lûm olduğundan gâib-i mezbûrun hâli mütebâyin oluncaya değin kazâ-i mezkûrun bulunan bi'l-cümle emvâlini ahz ve hıfz mahallinde taraf-ı şer'-i şerîfden ecânib ve mu'temedün aleyh bir kimesne vasî ve kayyım nasb ve ta'yîn kılınmak bâbında emr-i şerîfim suduru merkûm Yusuf tarafından bu defa bâ arz-ı hâl istid'â olunmuş ve bu makûle arazi ve çayır mutasarrıflarından biri fevt oldukda tasarrufunda olan yerleri hasbe'l-kânûn meccânen oğluna intikâl eylemesi kânûn olup ammî ve ammitelerde hakk-ı tapu olmadığı kânûn icâbından bulunmuş ve husûs-ı mezbûr bi'l-fi'il Anadolu kadıaskeri olup mecidiye nişân-ı hümâyûnumun birinci rütbesinin hâiz ve hâмили olan a'lemü efdal mevlânâ Mehmed Rıfat edâmallâhu te'âlâ fezâilehuya lede'l-havâle fi'l-hakîka mezbûr Mahmud'un vefâtı tarihinde arazi-i emire mutasarrıflarından biri fevt oldukda tasarrufunda bulunan arazisi yalnız evlâd-ı zükûra meccânen intikâl etmek kânûn iktizâsından idüğü zikrleri mürûr eden arsa ve tarla ve çayır husûs-ı merkûmun istid'âsı vech üzre olup olmadığı mahallinde gâibân-ı mezbûrdan Hasret ve İsmail nâm kimesneler ile kazâ-i mezkûr

meclisinde huzûr-ı hâkimü'ş-şer'ide mezbûre Fatıma Hatun ve sâhib-i arz me'mûrî hâzır olduğu arsa-i merkûmenin mesele-i şer'iyeye ve arazi-i mezkûrenin dahi kânûna tevfikân fasl ve rü'yeti ve mezbûr Ahmed'in dahi gâib ve mefkûd olduğu muhakkak ise hâli mübeyyin oluncaya değin emvâlini ahz ve hıfz mahallinde dirâyet ve müstakim

Sayfa 82

bir kimesnenin taraf-ı şer'-i şerîfden vasî ve kayyım nasb ve ta'yîn olunmak gâib-i mezbûr hakkında her vechile enfa' ve evlâ olduğundan ber vech-i meşrûh vasî ve kayyım nasb ve ta'yîni bâbında emr-i şerîfim ısdârı re'ye menût idüğünü i'lâm etmiş olmağla siz ki kâimmakâm ve naib ve müfti vesâir mûmâ ileyhimsiz ma'rifetiniz ile tarafeyni mahallinde meclis-i memlekete ihzâr ve mevlânâ-yı müşârun ileyhânın i'lâmı mücebince arsa-i mezkûrenin mesele-i şer'iyeye ve arazi-i mezkûrenin dahi kânûna tatbîkân fasl u rü'yeti ve merkûm Ahmed'in dahi gâib ve mefkûd idüği tahakkuk eylediği halde hâli mütebeyyin oluncaya değin malını hıfz için cânib-i şer'iden kurâdan bir emîn kimesnenin vasî ve kayyım nasb ve ta'yîniyle ihkâk-ı hakka mübâderet ve husûs-ı mezbûr ilâ âhirihi dikkat ve keyfiyetin kaydı bâlâsına şerh verilmek üzere derbâr-ı şevket-karâr-ı mülûkâneme inhâ ve iş'ârına müsâra'at eylemeniz bâbında.

Fî evâil-i Receb sene 278

Rumili beğlerbeğili payelilerinden Canik sancağı mutasarrıfı Kamil Paşa dâmet me'âlihiye ve Çeharşenbih kazâsı nâib ve müftîsine ve müdür-i kazâ ve vücûh-ı memlekete hüküm

Mehmed ve İsmail nâm kimesnelerin babası Mustafa nam kimesne bundan akdem fevt oldukda Çeharşenbih kazâsına tâbi' Çayvar karyesinde kâin bâ hüccet-i şer'iyeye mülkiyet üzere mutasarrıf olduğu eşcârı mevcûd bir kıt'a bağçesi bi'l-irsi'ş-şer' oğulları merkûmâna intikâl idüp ancak merkûmân ol vakitte sagîr bulduklarından karye-i merkûme sâkinlerinden Emin nâm kimesne bağçe-i mezkûrî fuzûlî zabt ve mahsûlü ahz ve istihlâk etmeğle şimdi merkûmân irişüp bâliğ ve da'vâya kâdirler olan bağçe-i mezkûr ile mahsûlü müstehlikini merkûmdan talep eylediklerinde vermeyüp gadr eylediği beyânıyla mahallinde şer'le rü'yet ve ihkâk-ı hak olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrî merkûmân

Mehmed ve İsmail taraflarından bu defa bâ arz-ı hâl istid'â olunmuş olmağla siz ki mutasarrıf ve naib ve müfti vesâir mûmâ ileyhimsiz ma'rifetiniz ile merkûmı mahallinde meclis-i memlekete ihzâr ve merkûmân ile bi'l-muvâcehe ber nehc-i şer' terâfu' ederek husûs-ı mezbûr inhâ olunduğu üzre olduğu ve ba'de's-sübût bilâ özl-i şer' on beş sene geçmediği inde's-şer' ve'l-meclis tebeyyün ve tahakkuk eylediği sûretde babası müteveffâ-yı merkûmdan müntakıl merkûmun hilâf-ı şer'-i şerîf fuzûlî zabt eylediği bağçe-i mezkûr ile mahsûlî müstehlike her ne ise ba'de's-sübût hükm idüp merkûmâna alıverilip icrâ-yı şer'-i şerîf ve ihkâk-ı hakka mübâderet ve husûs-ı mezbûr ilâ âhirihi dikkat ve keyfiyetin kaydı bâlâsına şerh verilmek üzre derbâr-ı şevket-karâr-ı mülûkâneme inhâ ve iş'ârına müsâra'at eylemeniz bâbında.

Fî evâsıt-ı Receb sene 278

Rumili beğlerbeğli payelilerinden Canik sancağı mutasarrıfı Kamil Paşa dâmet me'âlihiye ve Çeharşenbih kazâsı nâib ve müftûsine ve müdür-i kazâ ve vücûh-ı memlekete hüküm

Mustafa nâm kimesne Çeharşenbih kazâsına tâbi' Çayvar karyesi toprağında vâkı' ma'mûlun bih tapu senediyle mutasarrıf olduğu ma'lûmetü'l-hudûd tarlalarını zabt ve beher sene ziraat ve öşrin edâ edegelir iken fevt oldukda ol yerler hasbe'l-kânûn meccânen oğulları Mehmed ve İsmail nâm kimesnelere intikâl idüp ancak merkûmân ol vakitte sagîr bulduklarından karye-i merkûme sâkinlerinden Emin nâm kimesne fuzûlî zabt etmeğle şimdi merkûmân Mehmed ve İsmail irişip bâliğ ve da'vâya kâdirler olarak babaları yerlerini taleb eylediklerinde vermeyüp gadr eylediği beyânıyla kânûn üzre amel olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrî merkûmân Mehmed ve İsmail taraflarından bu defa bâ arz-ı hâl istid'â olunmuş ve dîvân-ı hümâyûnum kaleminden kânûn ve muktezâsı suâl oldukda arazi-i miriye ve mevkûfe mutasarrıf ve mutasarrıfelerinden biri fevt oldukda uhdesinde olan arazi erkek ve kız evladına gerek arazinin olduğu mahalde bulunsun ve gerek diyar-ı aharda olsunlar meccânen ve bilâ bedel mütesâviyen intikâl eyler yalnız erkek veyahud yalnız kız evladı olur ise kezalik bilâ bedel müstakillen intikâl eder arazi mutasarrıflarından biri fevt olup da zevcesi hâmile bulunduğu halde ol arazi hamlin zuhûruna kadar tevkîf olunur diyü kânûn-ı cedîd-i hümâyûnumun elli

dördüncü maddesinde münderic olup münâza'un fihâ olan tarlalara merkûmânın babaları merkûm Mustafa bâ tapu mutasarrıfiken hâl-i hayâtında hakk-ı tasarrufda rızâsıyla ve sâhib-i arz ma'rifetiyle merkûm Emine'ye ferâğ ve tefvîz etmiş ve yedine ma'mûlun bih sened verilmiş ise zabt eylemesi hasbe'l-kânûn yolunda olup eğer böyle olmayup da fi'l-hakîka merkûm Mustafa ol yerlere ma'mûlun bih tapu senediyle mutasarrıf olarak zabt ve beher sene ziraat ve öşrin edâ edegelir iken fevt oldukda ol yerler hasbe'l-kânûn meccânen oğulları merkûmâna intikâl idüp ancak merkûmân ol vakitte sagîr bulduklarından merkûm Emin fuzûlî zabt etmeğle şimdi merkûmân erişip bâliğ ve da'vâya kâdirler olarak babaları yerlerini merkûm Emin'den talep eylediklerinde vermeyüp gadr eylediği ve ba'de't-teblîğ bilâ öZR-i şer'î on sene geçmediği mahall-i nizâ' üzerinde me'mûrî hâzır olduğu halde hîn-i terâfu'da inde's-şer' ve'l-meclis tebeyyün eylediği sûretde babaları yerleri merkûm Emin'den merkûmân Mehmed ve İsmail'e aliverilip ber mûceb-i nizâm tesviye olunmak için emr-i şerîfim i'tâsı iktizâ eylediği kalem-i mezbûrdan tahrîr kılınmış olmağla siz ki mutasarrıf ve nâib ve müfti vesâir mûmâ ileyhimsiz husûs-ı mezbûr şer'-i şerîf ve bâlâda muharrer kânûn-ı cedîde tatbîk ederek ber vech-i hakkâniyet rû'yet birle fi'l-hakîka merkûm Emin'in ol yerleri zabt eylemesi kânûn-ı cedîd-i hümâyûnumun hilâfı bulunduğu ve ba'de't-teblîğ bilâ öZR-i şer'î on sene geçmediği mahall-i nizâ' üzerinde me'mûrî hâzır olduğu hâlde hîn-i terâfu'da inde's-şer' ve'l-meclis tebeyyün eylediği sûretde babaları merkûmâna aliverilip ber mûceb-i nizâm tesviyesi husûsuna mübâderet ve ilâ âhirihi dikkat ve keyfiyetin kaydı bâlâsına şerh verilmek üzere derbâr-ı şevket-karâr-ı mülûkâneme inhâ ve iş'ârına müsâra'at eylemeniz bâbında.

Fî evâsıt-ı Receb sene 278

A_{DVNSAHK_TZ___d_00008_00043

Sayfa 83

Bafra kazâsı nâib ve müftisine ve müdür-i kazâ ve vücûh-ı memlekete hüküm

Derviş nâm kimesnenin Bafra kazâsı sakinlerinden Hacı Ahmed ve Hamza nâm kimesnelere elli iki bin ve Hasan nâm kimesneye sekiz bin ve tebe'a-i devlet-i aliyyemden Karabet'e yirmi bir bin sekiz yüz yetmiş beş ve diğer Karabet'e altı bin guruş deyni olup mebâliğ-i mezbûreyi def'aten edâya kudreti yoğiken

dâyinleri merkûmûn def'aten talebiyle tazyîkden hâlî olmadıkları beyânıyla ol babda emr-i şerîfim suduru merkum Dervîş tarafından bu defa bâ arz-ı hâl istid'â olunmuş ve dîvân-ı hümâyûnum kalemi kuyuduna mürâca'at ve muktezâsı suâl olundukda bu makûle taksît ve murabaha hakkında bâ irade-i seniyye ta'dîl ve te'sîs kılınan nizâm iki yüz altmış sekiz senesi evâsıt-ı Cemaziye'l-ahiresinde bâ evâmîr-i aliyye memâlik-i mahrûseme neşr ve i'lân olunmuş olduğundan husûs-ı mezbûr inhâ olduğu üzere olduğu ve merkûm Dervîş'in def'aten edâ-yı deyne iktidârı olmadığı ve mebâliğ-i matlûbe emvâl-i mîriyeye dokunmadığı dâyinleri muvacehesinde inde's-şer' ve'l-meclis sâbit olduğu halde mahalli sicillinde mukayyed mârru'z-zikr emr-i âlîşânda mûnderic nizâma tatbîkan meclis-i memleketde rû'yet olunmak ve merkûmun deyni olan mebâliğ-i mezkûre emvâl-i mîriyeden ma'dûd ise keyfiyet bâ i'lâm ve mazbata ve tahrîrât Dersaadetime inhâ kılınmak için emr-i şerîfim i'tâsı iktizâ eylediği kalem-i mezbûrdan tahrîr kılınmış olmağla siz ki nâib ve müftî vesair mûmâ ileyhimsiz keyfiyet ma'lûmunuz oldukda ber minvâl-i muharrer merkûmun def'aten edâ-yı deyne iktidârı olup olmadığı dâyinleri muvâcehesinde mahallinde meclisce bi't-tahkîk tebeyyün eylediği ve mebâliğ-i matlube emval-i miriye dokunmadığı halde nizâm-ı mezkûre tatbîkan rû'yet ve emvâl-i miriyeden ma'dûd ise keyfiyetin bâ i'lâm ve mazbata ve tahrîrât Dersaadetime inhâ ve iş'ârına müsâra'at ve hilâf-ı şer'-i şerîf ve mugâyir-i nizâm hâl ve hareketden mücânebet eylemeniz bâbında

Fî evâsıt-ı Receb sene 278

Şerhi şukkadadır

Fî 11 Zâ sene 78

Rumili beğlerbeğili payelilerinden Canik sancağı mutasarrıfı Kamil Paşa dâmet me'âlihiye ve Samsun kazâsı nâib ve müftîsine ve a'zâ-yı meclis-i memlekete hüküm

Tercüme odası hulefasından ve rütbe-i sâniye ashâbından iftihâr es-Seyyid Mustafa Şevket Beğ zîde uluvvuhunun Samsun kazâsında vâkı' bâ hüccet-i şer'îyye mülkiyet üzere mutasarrıf olduğu iki bâb mağaza ile bir bâb kahvehâne arsasının sülûsü semen-i ma'lûm ve makbûz mukâbelesinde Samsun kalası yerli

topçu çavuşlarından Kadioğlu Ahmed Çavuş'a bey'-i bāt-ı sahîh-i şer'î ile bâ hüccet-i şer' bey' ve temlik ve teslîm ve merkûm dahi iştirâ ve temellük ve tesellüm ve kabûl birle mülk-i müşterâsında âharın alakası yoğiken mârru'z-zikr mağazaları kazâ-i mezbûr sâkinlerinden Hacı Osman ve sülüs hisse kahvehâne arsasını dahi Kethudaoğlu dimeğle ma'rûf Mehmed nâm kimesneler hilâf-ı şer'-i şerîf fuzûlî zabt idüp gadr eyledikleri beyânıyla mübâşir ma'rifetiyle mahallinde şer'le rü'yet ve ihkâk-ı hakk olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrı merkûm Ahmed Çavuş tarafından bu defa bâ arz-ı hâl istid'â olunmuş olmağla siz ki mutasarrıf ve nâib ve müftî vesâir mûmâ ileyhimsiz ma'rifetiniz ve bu taraftan ta'yîn kılınan dîvân-ı hümâyûnum kalemi ketebesî mütehâyizânından kıdvetü'l-emâcid ve'l-a'yân Münir zîde mecduhu ma'rifet ve mübâşeretiyle tarafeyni mahallinde meclis-i memlekete ihzâr ve bi'l-muvâcehe ber nehc-i şer'î terâfu' ederek husûs-ı mezbur inhâ olunduğu üzre olduğu ve zabt olunalı bilâ özr-i şer'î on beş sene geçmediği inde's-şer' ve'l-meclis tebeyyün ve tahakkuk eylediği hâlde merkûmânın hilâf-ı şer'-i şerîf fuzûlî zabt eyledikleri emlâk-ı mezkûreyi ba'de's-sübût hükm idüp merkûm Ahmed Çavuş'a aliverilip icrâ-yı şer'-i şerîf ve ihkâk-ı hakka mübâderet ve ücret-i mübâşiriye ilâ âhirihi dikkat ve keyfiyetin kaydı bâlâsına şerh verilmek üzre derbâr-ı şevket-karâr-ı mülûkâneme inhâ ve iş'ârına müsâra'at eylemeniz bâbında.

Fî evâil-i Şaban sene 278

Rumili beğlerbeğili payelilerinden Canik sancağı mutasarrıfı Kamil Paşa dâmet me'âlihiye ve Samsun kazâsı nâib ve müftîsine ve müdür-i kazâ ve vücûh-ı memlekete hüküm

Tebe'a-i devlet-i aliyemden Bedros ve Nikos ve Serkiz ve Kifork'un Samsun kazâsı sâkinlerinden Hacı İbrahim nâm kimesneye dört bin ve Abdullah nâm kimesneye bin ve Salih nâm kimesneye dört bin ve Ali nâm kimesneye üç bin ve Hafız nâm kimesneye üç bin ve tebe'a-i devlet-i aliyemden Karabet'e otuz bin ve Ragaki'ye on bir bin ve Karakaşoğlu'na altı bin ve Serkiz'e dört bin beş yüz ve Abraham'a dört bin guruş deynleri olup mebâliğ-i mezbûreyi def'aten edâya kudretleri yoğiken dâyinleri merkûmûn talebiyle tazyîkden hâlî olmadıkları merkûmûn taraflarından mukaddemâ bâ arz-ı hâl inhâ olunduğuna binâen sene-i

sâbika evâsıt-ı Cemaziye'l-evvelinde emr-i şerîf sâdır olmuş ise de merkûmûnun yine kazâ-i mezbûr sâkinlerinden Arif nâm kimesneye on bir bin beş yüz otuz üç buçuk ve Hüseyin nâm kimesneye dört bin dört yüz ve Mehmed nâm kimesneye iki bin yüz Derviş nâm kimesneye iki bin üç yüz ve diğer Abdullah nâm kimesneye üç bin ve tebe'a-i devlet-i aliyyemden Ohan'a yedi yüz ve Manok'a dört bin ve Agob'a iki bin ve diğer Ragaki'ye altı bin beş yüz ve diğer Serkiz'e altı yüz otuz ve Kosti'ye iki bin ve Vasil'e iki bin ve diğer Karabet'e iki bin sekiz yüz on ve diğer Ohan'a yedi bin yüz ve Mıgırdıç'a bin altı yüz elli ve diğer Agob'a bin ve diğer Agob'a beş yüz gurusı deynleri

Sayfa 84

olduğu beyanıyla ol babda emr-i şerîfim sudûrı merkûmûn Bedros ve Nikos ve Serkiz ve Kifork taraflarından bu defa bâ arz-ı hâl istid'â olunmuş ve dîvân-ı hümâyûnum kalemi kuyuduna mürâca'at ve muktezâsı suâl olundukda bu makûle taksît ve murâbaha hakkında bâ irade-i seniyye ta'dîl ve te'sîs kılınan nizâm iki yüz altmış sekiz senesi evâsıt-ı Cemaziye'l-ahiresinde bâ evâmîr-i aliyye memâlik-i mahrûsime neşr ve i'lân olunmuş olduğundan husûs-ı mezbûr inhâ olunduğu üzere olduğu ve merkûmûnun def'aten edâ-yı deyne iktidârları olmadığı inde'ş-şer' ve'l-meclis sâbit olduğu ve mebâliğ-i matlûbe emvâl-i miriyeye dokunmadığı halde mahalli sicillinde mukayyed mârru'z-zikr emr-i âlişânda münderic nizâma tatbîkan meclis-i memleketde rû'yet olunmak ve merkûmûnun dâyinleri olan mebâliğ-i mezbûre emvâl-i miriyeden ma'dûd ise keyfiyetin bâ i'lâm ve mazbata ve tahrîrât Dersaadetime inhâ kılınmak için emr-i şerîfim i'tâsı iktizâ eylediği kalem-i mezbûrdan tahrîr kılınmış ve ber vech-i muharrer tarih-i mezkûre emr-i şerîfim verildiği mukayyed ve mastûr bulunmuş olmağla siz ki mutasarrıf ve nâib ve müfti vesâir mûmâ ileyhimsiz keyfiyet ma'lûmunuz oldukda ber minvâl-i muharrer merkûmûnun def'aten edâ-yı deyne iktidârları olup olmadığı dâyinleri muvâcehesinde mahallinde meclisce bi't-tahkîk tebeyyün eylediği ve mebâliğ-i matlûbe emvâl-i miriyeye dokunmadığı halde nizâm-ı mezkûre tatbikan rû'yet ve eğer mebâliğ-i mezkûre ve emvâl-i mîriyeden ma'dûd ise keyfiyet bâ i'lâm ve mazbata ve tahrîrât Dersaadetime inhâ ve iş'ârına müsâra'at ve hilâf-ı şer'-i şerîf ve mugâyir-i nizâm hâl ve hareketden mücânebet eylemeniz bâbında

Fî evâsıt-ı Şa‘bân sene 278

Mîr-i ümerâ-i kirâmımdan Giresun kâimmakamı Cemal Paşa zîde ikbâlehuya ve Giresun kazâsı nâib ve müftisine ve a‘zâ-yı meclis-i memlekete hüküm

El-Hâcc Ali nam kimesnenin Giresun kazâsına tâbi‘ Hisarkirişi karyesi sâkinlerinden Mustafa nâm kimesne zimmetinde bâ tahvîl dört bin ve Hasan nâm kimesne zimmetinde sekiz yüz altmış ve Ali nâm kimesne zimmetinde bin beş yüz ve Ahmed ve İbrahim nâm kimesneler zimmetlerinde beş bin iki yüz elli ve Salih nâm kimesne zimmetinde altı bin iki yüz elli ve Mehmed nâm kimesne zimmetinde bin ve İlyas nâm kimesne zimmetinde iki yüz ve diğêr İbrahim nâm kimesne zimmetinde iki yüz elli ve Emin nâm kimesne zimmetinde yüz elli ve diğêr Salih nâm kimesne zimmetinde beş yüz elli ve Osman nâm kimesne zimmetinde iki yüz seksen yedi ve diğêr İbrahim nâm kimesne zimmetinde yedi bin beş yüz gurus alacak hakkı olup mebâliğ-i mezbûreyi merkûmûndan bi‘d-defe‘ât taleb ve almak murâd eyledikde bî-vech-i şer‘î edâda te‘allül ve muhâlefet birle ibtâl-i hakk ve gadr dâ‘iyyesinde oldukları beyânıyla mahallinde şer‘le rü‘yet ve ihkâk-ı hakk ve mümkün olmaz ise merkûmûnun Dersaadetime ihzârları i‘lâm olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrı merkûm el-Hâcc Ali tarafından bu defa bâ arz-ı hâl istid‘â olunmuş olmağla siz ki kâimmakâm ve naib ve müfti vesâir mûmâ ileyhimsiz ma‘rifetiniz ile merkûmûnı mahallinde meclis-i memlekete ihzâr ve merkûm el-Hâcc Ali ile bi‘l-muvâcehe ber nehc-i şer‘î ferdan ferdâ terâfu‘ ederek husûs-ı mezbûr inhâ olduğu üzere olduğu ve bilâ özr-i şer‘î on beş sene geçmediği inde‘ş-şer‘ ve‘l-meclis tebeyyün ve tahakkuk eylediği halde merkûmûnun zimmetlerinde olan ol mikdâr alacak hakkın ba‘de’s-sübût hükm idüp merkûm el-Hâcc Ali’ye alıverilip icrâ-yı şer‘-i şerîf ve ihkâk-ı hakka mübâderet ve eğer merkûm el-Hâcc Ali murâbahacı tâifesinden olduğu halde ol vakit hükm başka olacağından iki yüz altmış sekiz senesi evâsıt-ı Cemaziye’l-ahiresinde evâmir-i aliyye ile her tarafa neşr olunup sicill-i mahkemede mahfûz olan murâbaha nizâmına tatbîk hareketle husûs-ı mezbûrun fasl u rü‘yetiyle alâ küllü’t-takrîrîn keyfiyetin îzâhen i‘lâm ve iş‘ârına müsâra‘at ve husûs-ı mezbûr ilâ ahirihi dikkat eylemeniz bâbında.

Fî evâsıt-ı L sene 278

Mülhakâtıyla eyalet-i Trabzon vâlisi ve mecîdiye nişân-ı hümâyûnumun üçüncü rütbesinin hâiz ve hâмили vezîrim Mehmed Emin Muhlis Paşa iclâlehuya ve mîrmîrân-ı kirâmımdan Giresun kâimmakâmı Cemal Paşa zîde ikbâlehuya ve Giresun kazâsı nâib ve müftîsine ve a'zâ-yı meclis-i memlekete hüküm

A_}DVNSAHK_TZ__d_00008_00044

İşbu emr-i âli mübâşiri yediyle mahalline lede'l-vürûd imtisâlen medîne-i Samsun mahallâtından Hancerli Mahallisinde sâkin Topçu çavuşlarından Kâdî oğlu Ahmed Ağa ibn-i Mehmed nâm kimesne meclis-i livâda ma'kûd meclis-i şer'-i münîrde mahalle-i mezbûre sâkinlerinden zikri câ'î iki bâb mağazalara vaz'-ı yedi beyyine ile müstehak olan Osman Efendi ibn-i Ali Efendi müvâcehesinde medîne-i mezbûr Çarşu Medresesi kapusu bîş-gâhında kâ'in bir taraftan müteveffâ Abdullah Paşa'nın atık masatçı ve bir taraftan Gülbeyaz Hanım'ın dükkânı ve bir taraftan merkûm Osman Efendi'nin mülk mağazası ve taraf-ı râbi'î tarîk-i âmm ile mahdûd birbirine muttasıl arsası ve binâsı mülk iki bâb kârkîr mağazaların sâhibi esbak-ı Trabzon Vâlisi müteveffâ Abdullah Paşazâde Tercüme Odası hulefâsından ve rütbe-i sâniye ashâbından Es-seyyid Mustafa Şevket Beğ yedinde mülkü iken mîr-i mûmâ-ileyh bin iki yüz yetmiş sekiz senesi Rebî'ü'l-evvelinin on yedinci günü Der-'aliyyede ve mîr-i mûmâ-ileyhin yine medîne-i mezbûrede duhân gümrüğü civârında hinta pazarında kâ'in bir taraftan Papas oğlu Kirkor arsası ve bir taraftan Hasan Kethüdâ oğlu Mehmed Ağa'nın mülk kahvehânesi ve iki tarafları câdde ile mahdûd sülüsânı gâ'ib-i ani'l-beled mezbûr Hasan Kethüdâzâde Mehmed Ağa'nın ve sülüs hisse-i şâyi'asını me'an elli bin guruş Samsun'da râyic akçe ve otuz bin guruş kâ'ime akçe ki cem'an seksen beş bin guruşa iştirâ etmiş isemde Der-'aliyyeden geldiğimde merkûm Osman Efendi mağaza-ı mahdûd mezkûrlar kendi mağazasına muttasıl ve mülâhık olmağla benden şe'fa-ı da'vâ idüb Samsun Nâ'ibi sâbık mevâlî-i kirâmdan İbrahim Halil Efendi cebren yedimden aliverüb ve benim haberim yoğiken gıyâbımda yedine i'lâm verilmekle su'âl olunub iki bâb mağazalardan keff-i yed veyâhûd virmiş loduğum Samsun'da râyic olan elli bin guruş ile otuz beş bin guruş kâ'imeyi bana teslîme tenbîh olunmak matlûbumdur deyü ba'de'd-da'vâ ve'l-istintâk merkûm Osman Efendi cevâbında mârû'z-zikr iki bâb kârkîr mağazalara vaz'-ı yedini ikrâr iken mağaza-ı mahdûd-ı mezkûreleri müdde'a-ı merkûm Ahmed Çavuş Der-

‘aliyyede mutasarrıfı mîr-i mûmâ-ileyh Mustafa Şevket Beğ’den beş mâh mukaddem kâ’ime akçe olarak mezkûr kahvehâne arsasında olan sülüs hisse-i şâyi‘asıyla me‘an seksen beş bin guruşa bey‘ idüb ben dahi bey‘-i mezbûru istimâ‘ eylediğim anda bedel-i te’hîr taleb-i şef‘a ve taleb-i müvâtese eşhâd idüb Samsun Mahkemesi cedîdesine ba‘de’l-kayd merkûm Ahmed Çavuş Der‘aliyyeden geldiğinde meclis-i livâda a‘zâ-yı meclis cümlesi hâzır oldukları hâlde mürâfa‘a olub hîn-i mürâfa‘a müdde‘a-ı merkûm mağazaları ve kahve arsasının sülüs hisse-i şâyi‘asını kâ’ime akçe olarak seksen beş bin guruşa iştirâ eylediğini tâ’i‘an ve kat‘an ikrâr ve i‘tirâf idüb ancak bey‘-i mezbûru istimâ‘ eylediğim anda taleb-i şef‘a itdiğimi inkâr itdikde müdde‘âmı şâhidîn-ı mu‘adilîn şehâdetleriyle bi’l-müvâcehe vech-i şer‘î üzre ba‘de’l-isbât ve’l-tahlîf mağaza-ı mahdûd-ı mezkûrları sâbık Samsun hâkimi mevâlî-i kiramdan İbrahim Halil Efendi şefi‘ olduğum hasebiyle bana hükm idüb ve yedime bir kıt‘a i‘lâm-ı şer‘î i‘tâ itmişidi deyü eylediği def‘ine müdde‘â merkûm Ahmed Çavuş’un müvâcehesinde medîne-i Samsun ahâlîlerinden Müftîzâde Şerîf Salih Efendi ibn-i Mehmed Emin Efendi ve Emrullah Efendi ibn-i Ali Ağa şehâdetleriyle ba‘de’l-kabûl mücebince müdde‘a-ı merkûm Ahmed Çavuş iki bâb mağaza ve elli bin guruş Samsun’da râyic akçe müdde‘âsıyla merkûm Osman Efendi’ye mu‘ârazadan men‘ olunduğu nâtık bir kıt‘a i‘lâm-ı şer‘î ile bir kıt‘a mazbata vürûd etmiş ve i‘lâm-ı mezkûr me‘ali men‘-i mezkûr hakkında usulüne muvâfık idüğü cânib-i fetvâhânedan işâret kılınmış olduğundan bâ-fermân-ı âlî şerh verildi fî Zî’l-ka‘de sene 278.

A_{DVNSAHK_TZ__d_00008_00045}

Sayfa 85

Saltana ve Annakoli’nin babaları Giresun kazâsı sâkinlerinden ve tebe‘a-i devlet-i aliyyemden Lazari bundan akdem fevt oldukda bi’l-cümle emvâl ve eşyâsı bi’l-irsi’ş-şer‘î kızları merkûmân ile sulbî kebîr oğulları tebe‘a-i devlet-i aliyyemden Hacı Panayot ve Hacı İlya ve Hacı Yani ve Hacı Metro’ya intikâl idüp kable’l-kısme oğulları merkûmûn İlya ve Yani ve Metro dahi birbirlerini müte‘âkiben bilâ veled zükûr ve inâs fevt olduklarında ânların dahi emvâl ve eşyâlarıyla babaları müteveffâ-yı merkûmdan müntakil emvâl ve eşyâdan hisseleri kız karındaşları mezbûrtân Saltana ve Annakoli ile er karındaşları merkûm Hacı Panayot’a intikâl idüp kable’l-kısme merkûm Hacı Panayot dahi fevt oldukda emvâl ve eşyâsıyla babası ve karındaşları müteveffâ-yı merkûmûndan müntakil emvâl ve eşyâdan

hisse-i irsiyesi oğlu tebe'a-i devlet-i aliyyemden Lazari'ye intikâl idüp ancak merkûm Lazari tereke-i evvel ve sâni mîr-i sâlisden müntakil emval ve eşyadan kendü hisse-i şâyi'asını ahz ve zabta adem-i kanâ'at birle mezbûrtân Sultana ve Annakoli'nin hisse-i irsiyelerini dahi hilâf-ı şer'-i şerîf fuzûlî ahz ve zabt idüp gadr-ı küllî eylediği ve taraflarından el-Hâcc Ali nâm kimesneyi vekîl nasb etmiş oldukları beyânıyla mahallinde şer'le rü'yet ve ihkâk-ı hakk olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrî merkûmân Sultana ve Annakoli taraflarından bu def'a bâ arz-ı hâl istid'â olunmuş olmağla siz ki kâimmakâm ve naib ve müftî vesair mûmâ ileyhimsiz ma'rifetiniz ile merkûm Lazari'yi mahallinde meclis-i memlekete ihzâr ve merkûmânın taraflarından mansûb vekîl-i şer'îleriyle bâlâda ber nehc-i şer'î terâfu' ederek husûs-ı mezkûr inhâ olduğu üzere olduğu ve bilâ ömr-i şer'î on beş sene geçmediği inde's-şer' ve'l-meclis tebeyyün ve tahakkuk eylediği halde ba'de's-sübût ber muktezâ-yı şer'-i enver icrâ-yı şer'-i şerîf ve ihkâk-ı hakka mübâderet ve husûs-ı mezbûr ilâ âhirihi dikkat ve keyfiyetin kaydı bâlâsına şerh verilmek üzere derbâr-ı şevket-karâr-ı mülûkâneme inhâ ve iş'ârına müsâra'at eylemeniz bâbında.

Fî evâsıt-ı Şevvâl sene 278

Mülhakâtıyla Trabzon eyaleti vâlisi ve mecîdiye nişân-ı hümâyûnumun üçüncü rütbesinin hâiz ve hâmilî vezîrim Mehmed Emin Muhlis Paşa iclâlehuya ve rütbe-i sâniye mütemâyizi ashabından Lazistan sancağı kâimmakâmı Hamdi Bey zîde uluvvuhuya ve Livane kazâsı nâib ve müftisine ve müdîr-i kazâ ve vücûh-ı memlekete hüküm

Tebe'a-i devlet-i aliyyemden Agop'un Livane kazâsında kâin bâ hüccet-i şer'iyye mülkiyet üzere mutasarrıf olduğu bir kıt'a bağçesinde âharın alakası olmayup dahl olunmak icâb etmez iken kazâ-i mezbûr sâkinlerinden Sabit ve Mahmud nâm kimesneler fuzûlî müdâhaleden hâlî olmadıkları beyânıyla mahallinde şer'le rü'yet olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrî merkûm Agop tarafından bu defa bâ arz-ı hâl istid'â olunmuş olmağla siz ki vâli-i müşâr ve kâimmakâm ve nâib ve müftî vesâir mûmâ ileyhimsiz ma'rifetiniz ile tarafeyni mahallinde meclis-i memlekete ihzâr ve bi'l-muvâcehe ber nehc-i şer'î terâfu' ederek husûs-ı mezbûr inhâ olduğu üzere olduğu ve müdâhale-i vâkî'a bî-vech idüğü mahallinde meclis-

i memleketde ber nehc-i şer'î terâfu'da tebeyyün eylediği sûretde merkûmânın bî-vech vâkı' olan müdâhalelerinin ma'rifet-i şer'le men' u def'i husûsuna mübâderet ve keyfiyetin kaydı bâlâsına şerh verilmek üzere derbâr-ı şevket-karâr-ı mülûkâneme inhâ ve iş'ârına müsâra'at eylemeniz bâbında.

Fî evâhir-i Şevvâl sene 278

Mülhakâtıyla Trabzon valisi ve mecidiye nişân-ı hümâyûnumun üçüncü rütbesinin hâiz ve hâmilî Mehmed Emin Paşa iclâlehuya ve Of kazâsı nâibine ve müdîr-i kazâ ve vücûh-ı memlekete hüküm

Of kazâsına tâbî' Çakarka karyesi toprağında vâkı' ma'lûmetü'l-hudûd tarlalar mutasarrıfı Turabi oğlu Mehmed dimeğle ârif kimesnenin ferâğında üç yüz otuz guruş bilâ mu'accele ile Molla Beyabezoğulları Ahmed ve Salih ve Süleyman ve Yusuf ve Cafer dimeğle ârif kimesnelere iki yüz yetmiş altı senesi Cemaziye'l-âhiresinde üçüncü gününde defterhâne-i âmirem cânibinden verilen tapu senedi mücebince sene-i mezbûreden berü iştirâken zabt ve beher sene ziraat ve oşrin edâ edegelim dahl olunmak îcâb etmez iken karye-i merkûme sâkinlerinden Ali nâm kimesne fuzûlî müdâhaleden hâlî olmadığı beyânıyla kânûn üzere amel olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrî merkûmûn Ahmed ve Salih ve Süleyman ve Yusuf ve Cafer taraflarından bu defâ bâ arz-ı hâl istid'â olunmuş ve dîvân-ı hümâyûnum kaleminden kânûn ve muktezâsı sual olundukda bir kimesnenin bâ tapu mutasarrıf olarak zabt ve beher sene ziraat ve oşrin edâ edegeldiği arazisine cânib-i âhardan müdâhale olunmak hilâf-ı kânûn olmağla münâza'a olan tarlalara mutasarrıfı merkûm Torbalı Mehmed'in ferâğından üç yüz otuz guruş bilâ mu'accesiyle sene-i mezbûrede

Sayfa 86

merkûmûn defterhâne-i âmirem cânibinden verilen tapu senedi mücebince iştirâken zabt ve beher sene ziraat ve oşrin edâ edegelirler iken merkûm Ali fuzûlî müdâhale eylediği mahall-i nizâ' üzerinde me'mûrî hâzır olduğu halde bi'l-murâfa'a inde's-şer' ve'l-meclis tebeyyün eylediği sûretde müdâhale-i vâkı'anın men' u def'iyçün emr-i şerîfim i'tâsı iktizâ eylediği kalem-i mezbûrdan tahrîr kılınmış olmağla siz ki vâlî-i müşâr ve nâib vesâir mûmâ ileyhimsiz husûs-ı

mezbûrî şer‘-i şerîfe ve bâlâda muharrer kânûn-ı münîfe tatbîk ederek ber vech-i hakkâniyet rü‘yet birle fi‘l-hakîka merkûm Ali’nin ol yerlere müdâhale eylemesi kânûn-ı münîfin hilâfı bulunduğu mahall-i nizâ‘ üzerinde me‘mûrî hâzır olduğu hâlde bi‘l-murâfa‘a inde‘ş-şer‘ ve‘l-meclis tebeyyün eylediği sûretde müdâhale-i vâkı‘anın men‘ u def‘i husûsuna mübâderet ve husûs-ı mezbûr ilâ âhirihi dikkat ve keyfiyetin kaydı bâlâsına şerh verilmek üzere derbâr-ı şevket-karâr-ı mülûkâneme inhâ ve iş‘ârına müsâra‘at eylemeniz bâbında.

Fî evâil-i Zi‘l-ka‘de sene 278

Te‘kîdi hâvî mübâşirli olarak emr-i âlî yazılmışdır.

Fî evâil-i C sene 279

Mülhakâtıyla Trabzon eyaleti valisi ve mecdiye nişân-ı hümâyûnumun üçüncü rütbesinin hâiz ve hâmilî Mehmed Emin Paşa iclâlehuya ve Istabl-ı âmirem pâyelülerinden Budak kâimmakâmı Edhem zîde uluvvuhuya ve ma‘a cemâ‘at Yoluman kazâsı nâibine ve müdür-i kazâ ve vücûh-ı memlekete hüküm

Asâkir-i bahriye-i şâhânem onbaşlarından Musa nâm kimesnenin babası Mustafa nâm kimesne Yoluman kazâsına tâbi‘ Kürd Arşak karyesinde kâin bâ hüccet-i şer‘iyye mülkiyet üzere mutasarrıf olduğu on bâb menzillerinde ahârın alakası yoğiken kazâ-i mezbûr sâkinlerinden hazînedârzâde İbrahim Bey ve Ahmed Bey dimeğle meşhûr kimesneler menâzil-i mezkûrî hilâf-ı şer‘-i şerîf fuzûlî ve tegallûben zabt idüp gadr etmiş olduklarından merkûm Mustafa dahi menâzil-i mezkûrî taleb ve almak üzere iken fevt olmağla menâzil-i mezkûre bi‘l-irsi‘ş-şer‘î oğlu merkûm Musa‘ya intikâl itmeğle merkûm Musa dahi babası müteveffâ-yı merkûmdan müntakîl merkûmânın hilâf-ı şer‘-i şerîf fuzûlî zabt etmiş oldukları menâzil-i mezkûrî merkûmân İbrahim ve Ahmed beylerden taleb eyledikde vermeyüp gadr eyledikleri merkûm Musa tarafından mukaddemâ bâ arz-ı hâl inhâ olunduğuna binâen mahallinde şer‘le rü‘yet ve ihkâk ve mümkün olmaz ise müdde‘a aleyhimânın Dersaadetime ihzârları i‘lâm kılınmak bâbında iki yüz yetmiş beş senesi evâil-i Zi‘l-hiccesinde ve ba‘dehu te‘kîdi hâvî işbu sene-i mübâreke evâil-i Muharremi’nde emr-i şerîfim sâdır olmuş ise de ile‘l-ân terâfu‘ olunamadığı beyânıyla mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfim mücebince te‘kîdi

hâvî tekrâr emr-i şerîfim sudûrî merkûm Musa tarafından bu def'a bâ arz-ı hâl istid'â olunmuş ve dîvân-ı hümâyûnum kalemi kuyûduna lede'l-mürâca'a ber vech-i muharrer zikr olunan tarihte evâmir-i aliyem verildiği mukayyed ve mastûr bulunmuş olmağla siz ki vâlî-i müşâr ve kâimmakâm ve nâib vesâir mûmâ ileyhimsiz ma'rifetiniz ile tarafeyni mahallinde meclis-i memlekete ihzâr ve bi'l-muvâcehe ber nehc-i şer'î terâfu' ederek husûs-ı mezbûr inhâ olunduğu ve bilâ öZR-i şer'î on beş sene geçmediği inde's-şer' ve'l-meclis tebeyyün ve tahakkuk eylediği hâlde merkûm Musa'nın babası müteveffâ-yı merkûmdan müntakil mîr-i merkûmânın hilâf-ı şer'-i şerîf fuzûlî zabt eyledikleri menâzil-i mezkûreyi ba'de's-sübût hükm idüp merkûm Musa'ya alıverilip icrâ-yı şer'-i şerîf ve ihkâk-ı hakka mübâderet eğer mahallinde ihkâk-ı hakk mümkün olmayup da müdde'a aleyhimânın li ecli't-terâfu' derbâr-ı şevket-karâr-ı mülûkâneme ihzârları lâzım gelir ise keyfiyetin îzâhen i'lân ve iş'ârına müsâra'at eylemeniz bâbında.

Fî evâsıt-ı Zi'l-ka'de sene 278

Mülhakâtıyla Trabzon eyaleti valisi ve mecdiye nişân-ı hümâyûnumun üçüncü rütbesinin hâiz ve hâмили vezîrim Mehmed Emin Muhlis Paşa iclâlehuya ve Trabzon mollasına ve müftisi zîde ilmuhu ve a'zâ-yı meclis-i memlekete hüküm

Ayişe nâm hatunun oğlu Çürüksu kazâsı sâkinlerinden Mahmud nâm kimesne kendü hâlinde ırzıyla mukayyed ve umûrıyla meşgûl olup hilâf-ı şer'-i şerîf kimesneye vaz' u hareketi yoğiken kazâ-i mezbûr sâkinlerinden Makriz Osman dimeğle ma'rûf kimesne kendü hâlinde olmadığından işbu sene-i mübâreke de merkum Mahmud'ı tüfenk kurşunuyla darb ve katl idüp gadr eylediği beyânıyla ol bâbda emr-i şerîfim sudûrî vâlidesi mezbûre Ayişe Hatun tarafından bu defa bâ arz-ı hâl istid'â olunmuş ve dîvân-ı hümâyûnum kaleminden muktezâsı suâl olundukda husûs-ı mezbûr inhâ olunduğu üzre olduğu halde kâtil-i merkûm Osman Trabzon meclis-i kebîrine celb ve ihzâr ve maktûl-i merkûmun veresesiyle ahkâm-ı cezâiyyeye tatbîkan kemâl-i dikkatle terâfu' olunarak madde-i katl merkûmun üzerine şer'an sâbit olur ise ba'dehu îcâbı icrâ olunmak üzre sûret-i hâl bâ mazbata ve i'lâm ve tahrîrât Dersaadetime inhâ ve iş'âr kılınmak için emr-i şerîfim i'tâsı iktizâ eylediği kalem-i mezbûrdan tahrîr kılınmış olmağla siz ki vali-

i müşâr ve mevlânâ ve müftî vesâir mûmâ ileyhimsiz ma'rifetiniz ile kâtil-i merkûmı meclis-i mezkûra ihzâr

A_{DVNSAHK_TZ__d_00008_00046

Sayfa 87

ve maktûl-i merkûmun veresesi vâlidesi mezbûre ile bi'l-muvâcehe ber nehc-i şer'î ahkâm-ı cezâiyyeye tatbîkan kemâl-i dikkatle terâfu' ederek madde-i katl merkûmun üzerine şer'an sâbit olur ise ba'dehu îcâbı icrâ olunmak üzere sûret-i hâl bâ i'lâm ve mazbata ve tahrîrât Dersaadetime inhâ ve iş'ârına müsâra'at ve hilâf-ı şer'-i şerîf ve mugâyir-i ahkâm-ı cezâiyye yekdiğere bir gûne gadr vukû'ından begâyet ihtirâz ve mücânebet eylemeniz bâbında.

Fî evâil-i Zâ sene 278

Mülhakâtıyla Trabzon eyaleti valisi ve mecdiye nişân-ı hümâyûnumun üçüncü rütbesinin hâiz ve hâмили vezîrim Mehmed Emin Muhlis Paşa iclâlehuya ve Trabzon kâdîsı zîdet fezâilehuya ve müftisi mevlânâ zîde ilmuhuya ve a'zâ-yı meclis-i memlekete hüküm

Fatıma nâm hatunun oğlu Çürüksu kazâsı sâkinlerinden Hulusi nam kimesne kendü hâlinde ırzıyla mukayyed ve umuruyla meşgûl olup hilâf-ı şer'-i şerîf kimesneye vaz' u hareketi yoğiken kazâ-i mezbûr sâkinlerinden Dursun ve karındaşı Ahmed nâm kimesneler kendü hâllerinde olmadıklarından işbu sene-i mübârekede merkûmı tüfenk kurşunuyla darb ve katl idüp gadr eyledikleri beyanıyla ol bâbda emr-i şerîfim sudûrı maktûl-i merkûmun validesi mezbûre Fatıma tarafından bu defa bâ arz-ı hâl istid'â olunmuş ve dîvân-ı hümâyûnum kaleminden muktezâsı suâl olundukda husûs-ı mezbûr inhâ olduğu üzere olduğu halde merkûmân Trabzon meclis-i kebîrine celb ve ihzâr ve maktûl-i merkûmun veresesiyle ahkâm-ı cezâiyyeye tatbîkan kemâl-i dikkatle terâfu' olunarak madde-i katl merkûmândan kangısı üzerine şer'an isâbet olur ise ba'dehu îcâbı icrâ olunmak üzere sûret-i hâl bâ mazbata ve i'lâm ve tahrîrât Dersaadetime inhâ ve iş'âr kılınmak için emr-i şerîfim i'tâsı iktizâ eylediği kalem-i mezbûrdan tahrîr kılınmış olmağla siz ki vâlî-i müşâr ve mevlânâ ve müfti vesâir mûmâ ileyhimsiz ma'rifetiniz ile kâtil-i merkûmânı meclis-i mezkûra ihzâr ve maktûl-i merkûmun

veresi vâlidesi mezbûre ile ber nehc-i şer'î ahkâm-ı cezâiyyeye tatbîkan kemâl-i dikkatle terâfu' ederek mâdde-i katl merkûmândan kangısı üzerine şer'an isâbet olur ise ba'dehu îcâbı icrâ olunmak üzere sûret-i hâlin bâ mazbata ve i'lâm ve tahrîrât Dersaadetime inhâ ve iş'ârına müsâra'at ve hilâf-ı şer'-i şerîf ve mugâyir-i ahkâm-ı cezâiyye yekdiğere bir gûne gadr vukû'undan begâyet ihtirâz ve mücânebet eylemeniz bâbında.

Fî evâsıt-ı Zâ sene 278

Mülhakâtıyla Trabzon eyaleti valisi ve mecrediye nişân-ı hümâyûnumun üçüncü rütbesinin hâiz ve hâmili vezîrim Mehmed Emin Muhlis Paşa iclâlehuya ve Trabzon mollasına ve müftisi zîde ilmuhuya ve a'zâ-yı meclis-i memlekete hüküm Ümmügülsüm nâm hatunun babası Şair nam kimesne bundan akdem fevt oldukda Trabzon kasabası mahallâtından Hutha mahallesinde kâin bâ hüccet-i şer'iyye mülkiyet üzere mutasarrıf olduğu bir bâb menzili bi'l-irsi's-şer'î mezbûre ile diğer kızı Fatıma nâm hatuna intikâl idüp kable'l-kısme mezbûre dahi müteveffıye oldukda ânın dahi hissesi bi'l-irsi's-şer'î mezbûre Ümmügülsüm'e intikâl etmişken kasaba-i mezbûr sâkinlerinden Osman nâm kimesne menzil-i mezkûr hilâf-ı şer'-i şerîf fuzûlî zabt idüp gadr eylediği beyânıyla mahallinde şer'le rü'yet ve ihkâk-ı hakk olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrî mezbûre Ümmügülsüm tarafından bu defa bâ arz-ı hâl istid'â olunmuş olmağla siz ki vali-i müşâr ve mevlânâ ve müfti vesâir mûmâ ileyhimsiz ma'rifetiniz ile merkûmu mahallinde meclis-i memlekete ihzâr ve mezbûre Ümmügülsüm ile bi'l-muvâcehe ber nehc-i şer'î terâfu' ederek husûs-ı mezbûr inhâ olunduğu üzere olduğu ve bilâ özr-i şer'î on beş sene geçmediği inde's-şer' ve'l-meclis tebeyyün eylediği halde babası ve kız karındaşı müteveffâ-yı merkûm ve mezbûreden müntakil merkûmun hilâf-ı şer'-i şerîf fuzûlî zabt eylediği menzil-i mezkûr ba'de's-sübût hükm idüp mezbûre Ümmügülsüm Hatun'a alıverilip icrâ-yı şer'-i şerîf ve ihkâk-ı hakka mübâderet ve keyfiyetin kaydı bâlâsına şerh verilmek üzere derbâr-ı şevket-karâr-ı mülûkâneme inhâ ve iş'ârına müsâra'at eylemeniz bâbında.

Fî evâsıt-ı Z sene 278

Akçaabad kazâsı nâibine ve müdür-i kazâ ve vücûh-ı memlekete hüküm

Gülizar ve Şerife nâm hatunların babaları Akçaabad kazâsına muzâfe Yolhan nâhiyesi sâkinlerinden Ömer nâm kimesne bundan akdem fevt oldukda kazâ-i mezbûrede kâin bâ hüccet-i şer'iyeye mülkiyet üzre mutasarrıfe olduğu bir bâb menziliyle bir kıt'a zeytin bağçesi bi'l-irsi's-şer'î kızları mezbûrtâna intikâl idüp ahardan dahl olunmak îcâb etmez iken kazâ-i mezbûr sâkinlerinden Hacı Bekir nâm kimesne fuzûlî müdâhalede hâlî olmadığı beyânıyla mahallinde şer'le rü'yet ve ihkâk-ı hakk olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrı mezbûrtân Gülizar ve Şerife hatunlar taraflarından bu defa bâ arz-ı hâl istid'â olunmuş olmağla siz ki nâib vesâir mûmâ ileyhimsiz ma'rifetiniz ile tarafeyni mahallinde meclis-i memlekete ihzâr ve bi'l-muvâcehe ber nehc-i şer'î terâfu' ederek husûs-ı mezbûr inhâ olunduğu üzre olduğu ve müdahale bu defa bî-vech idüğü mahallinde meclis-i memlekette terâfu'larında tebeyyün eylediği hâlde bî-vech vâkı' olan müdâhalenin ma'rifet-i şer'le men' u def'i husûsuna mübâderet ve keyfiyetin kaydı bâlâsına şerh verilmek üzre derbâr-ı şevket-karâr-ı mülûkâneme inhâ ve iş'ârına müsâra'at eylemeniz bâbında.

Fî evâhir-i Z sene 278

Mülhakâtıyla Trabzon eyaleti valisi ve mecdiye nişân-ı hümâyûnumun üçüncü rütbesinin hâiz ve hâmili vezîrim Mehmed Emin Muhlis Paşa iclâlehuya ve Trabzon mollasına ve müftisi zîde ilmuhuya ve a'zâ-yı meclis-i memlekete hüküm

Bilal nâm kimesnenin Trabzon kazâsı sâkinlerinden Ali nâm kimesneye bin dört yüz elli ve Temel nâm kimesneye iki bin ve Hacı Osman nam kimesneye bin ve diğer Ali nâm kimesneye bin dört yüz ve Kamil nâm kimesneye yedi yüz ve Hacı Hasan nâm kimesneye beş yüz ve Hasan nam kimesneye dört yüz elli ve Hacı Ahmed nâm kimesneye iki bin ve diğer Hacı Ahmed nâm kimesneye bin beş yüz gurusu deyni olup mebâliğ-i mezkûreyi def'aten edâya kudreti yoğiken dâyinleri merkûmun def'aten talebiyle tazyikden hâlî olmadıkları beyânıyla ol bâbda emr-i şerîfim sudûrı merkûm Bilal tarafından bu def'a ba arz-ı hâ istid'â olunmuş ve dîvân-ı hümâyûnum kalemi kuyûduna mürâca'at ve muktezâsı sual olundukda bu makule taksît ve murâbaha hakkında bâ irâde-i seniyye ta'dîl ve te'sîs kılınan nizâm iki yüz altmış sekiz senesi evâsıt-ı Cemâziye'l-âhiresinde neşr ve i'lân

olunmuş olduğundan husûs-ı mezbûr inhâ olunduğu üzre olduğu ve merkûmun def'aten edâ-yı deyne iktidârı olmadığı dâyinleri muvâcehesinde inde'sş-şer' ve'l-meclis sâbit olduğu hâlde mahallî sicillinde mukayyed mârru'z-zikr emr-i âlişânda münderic nizâma tatbîkan meclis-i memleketde rü'yet olunmak için emr-i şerîfim i'tâsı iktizâ eylediği kalem-i mezbûrdan tahrîr kılınmış olmağla siz ki vali-i müşâr ve mevlânâ ve müftî vesâir mûmâ ileyhimsiz keyfiyet ma'lûmunuz oldukda ber minvâl-i muharrer merkûmun def'aten edâya iktidârı olup olmadığı dâyinleri muvâcehesinde mahallinde meclisce bi't-tahkîk tebeyyün eylediği hâlde nizâm-ı mezkûre tatbîkan iktizâsının icrâsıyla keyfiyetin Dersaadetime inhâ ve iş'ârına müsâra'at ve hilâf-ı şer'-i şerîf ve mugâyir-i nizâm hâl ve hareketden mücânebet eylemeniz bâbında

Fî evâhir-i Z sene 278

Akşehirabad kazâsı nâibine ve müdür-i kazâ ve vücûh-ı memlekete hüküm

Abdullah nâm kimesnenin Akşehirabad kazâsına muzâfe Mantaval nahiyesi sâkinlerinden ve tebe'a-i devlet-i aliyyemden Tatos'a on bin ve Kugas'a üç bin dört yüz ve Yorgi'ye iki yüz guruş deyni olup mebâliğ-i mezbûreyi def'aten edâya kudreti yoğiken dâyinleri merkûmün def'aten talebiyle tazyikden hâlî olmadıkları beyânıyla ol babda emr-i şerîfim sudûrî merkûm Abdullah tarafından bu defa bâ arz-ı hâl istid'â olunmuş ve dîvân-ı hümâyûnum kalemi kuyûduna mürâca'at ve muktezâsı suâl oldukda bu makûle taksît ve murâbaha hakkında bâ irade-i seniyye ta'dîl ve te'sîs kılınan nizâm iki yüz altmış sekiz senesi evâsıt-ı Cemâziye'l-âhiresinde bâ evâmir-i aliyye memâlik-i mahrûseme neşr ve i'lân olunmuş olduğundan husûs-ı mezbûr inhâ olunduğu üzre olduğu ve merkûmun def'aten edâ-yı deyne iktidârı olmadığı dâyinleri muvâcehesinde inde'sş-şer' ve'l-meclis sâbit olduğu hâlde mahallî sicillinde mukayyed mârru'z-zikr emr-i âlişânımda münderic nizâma tatbîkan meclis-i memleketde rü'yet olunmak için emr-i şerîfim i'tâsı iktizâ eylediği kalem-i mezbûrdan tahrîr kılınmış olmağla siz ki nâib vesâir mûmâ ileyhimsiz keyfiyet ma'lûmunuz oldukda ber minvâl-i muharrer merkûmun def'aten edâ-yı deyne iktidârı olup olmadığı dâyinleri muvâcehesinde mahallinde meclisce tebeyyün eylediği hâlde nizâm-ı mezkûre tatbîkan iktizâsının icrâsıyla keyfiyetin Dersaadetime inhâ ve iş'ârına müsâra'at

ve hilâf-ı şer‘-i şerîf ve mugâyir-i nizâm hâl ve hareketden mücânebet eylemeniz bâbında

Fî evâhir-i Z sene 278

A_{DVNSAHK_TZ___d_00008_00047

Sayfa 89

Rumili beylerbeyiği pâyelülerinden Canik sancağı mutasarrıfı Kamil Paşa dâmet me‘âlihiye ve Ünye kazâsı nâib ve müftisine ve müdür-i kazâ ve vücûh-ı memlekete hüküm

Tebe‘a-i devlet-i aliyyemden Kiryako’nun Ünye kazâsı sâkinlerinden Osman nâm kimesneye on bin beş yüz ve Mustafa nam kimesneye sekiz bin yedi yüz ve Derviş nâm kimesneye üç bin dört yüz elli ve Hacı Hafız nâm kimesneye üç yüz ve tebe‘a-i devlet-i aliyyemden Mıgırdıç’a sekiz bin beş yüz ve Marko’ya bin ve Hacı Kiryako’ya sekiz yüz ve Bançe’ye iki bin ve Sinba’ya beş yüz ve Yani’ye beş yüz gurusı deyni olup mebâliğ-i mezbûreyi def‘aten edaya kudreti yoğiken dâyinleri merkûmûn def‘aten talebiyle tazyikden hâlî olmadıkları beyânıyla ol bâbda emr-i şerîfim sudûrı merkûm Kiryako tarafından bu defa bâ arz-ı hâl istid‘â olunmuş ve dîvân-ı hümâyûnum kalemi kuyûduna mürâca‘at ve muktezâsı suâl olundukda bu makûle taksît ve murâbaha hakkında bâ irâde-i seniyye ta‘dîl ve te’sîs kılınan nizâm iki yüz altmış sekiz senesi evâsıt-ı Cemaziye’l-ahiresinde bâ evâmir-i aliyye memâlik-i mahrûseme neşr ve i‘lân olunmuş olduğundan husûs-ı mezbûr inhâ olduğu üzere olduğu ve merkûmun def‘aten edâ-yı deyne iktidârı olmadığı dâyinleri muvâcehesinde inde’s-şer‘ ve’l-meclis sabit olduğu halde mahalli sicillinde mukayyed mârru’z-zikr emr-i âlîşânımda mûnderic nizâma tatbîkan meclis-i memleketde rû’yet olunmak için emr-i şerîfim i‘tâsı iktizâ eylediği kalem-i mezbûrdan tahrîr kılınmış olmağla siz ki mutasarrıf-ı müşâr ve nâib ve müftî vesâir mûmâ ileyhimsiz keyfiyet ma‘lûmunuz oldukda ber minvâl-i muharrer merkûmun def‘aten edâ-yı deyne iktidârı olup olmadığı dâyinleri muvâcehesinde mahallinde meclisce bi’t-tahkîk tebeyyün eylediği halde nizâm-ı mezkûre tatbîkan iktizâsının icrâsıyla keyfiyetin Dersaadetime inhâ ve iş‘ârına müsâra‘at ve hilâf-ı şer‘-i şerîf ve mugâyir-i nizâm hâl ve hareketden mücânebet eylemeniz bâbında fermân-ı âlîşânım sâdır olmağla mazmûn-ı münîfî üzere amel ve hareket eyleyesiz

Fî evâil-i M sene 1279

Hâcegân-ı dîvân-ı hümâyûnumdan Lazistan sancağı kâimmakâmı Osman Şevki zîde mecduhuya ve Batum kazâsı nâib ve müftisine ve a'zâ-yı meclis-i memlekete hüküm

Hasan nâm kimesnenin Batum kazâsına tâbi Ackusen karye sakinlerinden Hayfi nâm kimesne zimmetinde bâ tahvîl iki bin iki yüz elli guruş alacak hakkı olup kable'l-edâ eylediği merkûm Hayfi fevt olduğu terekesini ahz ve kabz eden yine karye-i mezbûre sâkinlerinden oğlu Ali nam kimesneden mâl-ı müteveffâ-yı merkûmdan talep eyledikde vermeyüp ve gadr da'iyyesine düşmüş olduğu beyânıyla mahallinde şer'le rü'yet ve ihkâk-ı hakk olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrı merkum Hasan tarafından bu defa bâ arz-ı hâl istid'â olunmuş olmağla siz ki kâimmakâm ve naib ve müfti vesâir mûmâ ileyhimsiz ma'rifetiniz ile tarafeyni mahallinde meclis-i memlekete ihzâr ve bi'l-muvâcehe ber nehc-i şer'î terâfu ederek husûs-ı mezbûr inhâ olunduğu üzre olduğu ve bilâ özr-i şer'î on beş sene geçmediği inde's-şer' ve'l-meclis tebeyyün ve tahakkuk eylediği halde müteveffâ-yı merkûmünun zimmetinde olan ol mikdar guruş alacak hakkın ba'de's-sübût hükm idüp terekesini ahz u kabz eden oğlu merkûm Ali'den mâl-ı müteveffâ-yı merkûmdan merkûm Hasan'a alıverilip icrâ-yı şer'-i şerîf ve ihkâk-ı hakka mübâderet ve husûs-ı mezbûr ilâ âhirihi dikkat ve keyfiyetin kaydı bâlâsına şerh verilmek üzre derbâr-ı şevket-karâr-ı mülûkâneme inhâ ve iş'ârına müsâra'at eylemeniz bâbında.

Fî evâsıt-ı Muharrem sene 279

Mülhakâtıyla Trabzon eyaleti vâlisi ve mecîdiye nişân-ı hümâyûnumun üçüncü rütbesinin hâiz ve hâмили vezîrim Mehmed Emin Muhlis Paşa iclâlehuya ve İstabl-ı âmirem müdürliği payelülerinden Gümüşhane kâimmakâmı Bahaaddin Bey zîde uluvvuhuya ve Gümüşhane kazâsı nâibine ve a'zâ-yı meclis-i memlekete hüküm

Tebe'a-i devlet-i aliyyemden Tefodos'un Gümüşhane kazâsı sâkinlerinden Salih nam kimesne zimmetinde cihet-i karz-ı şer'den altı bin yedi yüz İbrahim nâm kimesne zimmetinde beş yüz ve Halil nam kimesne zimmetinde yedi yüz yirmi

Sayfa 90

ve tebe'a-i devlet-i aliyyemden Nikola zimmetinde dört bin beş yüz ve Bahık zimmetinde üç yüz altmış ve Panayot zimmetinde üç bin yüz ve Todori zimmetinde yirmi bin ve Banende zimmetinde kırk dört bin yüz yirmi guruş alacak hakkı olup mebâliğ-i mezbûrı merkûmûndan bi'd-defe'ât taleb ve almak murâd eyledikde bi vech-i şer'î vermekde te'allül ve muhâlefet birle ibtâl-i hakk ve gadr sevdâsında olmağın merkum Tefodos tarafından mukaddemâ bâ arz-ı hâl istid'â olunduğuna binâen mahallinde şer'le rü'yet ve ihkâk-ı hakk ve mümkün olmaz ise Dersaadetime ihzârı i'lâm kılınmak bâbında sene-i sâbıka evâsıt-ı Rebiülahirinde emr-i şerîfim sâdır olmuş ise de ile'l-an terâfu' olamadığı beyânıyla mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfim mücebince amel olunmak bâbında te'kîdi hâvî emr-i şerîfim sudûrı merkûm Tefodos tarafından bu defa bâ arz-ı hâl istid'â olunmuş ve dîvân-ı hümâyûnumda mahfuz ahkâm kuyûduna lede'l-mürâca'a ber vech-i muharrer tarih-i merkûmda emr-i şerîfim verildiği mukayyed ve mastûr bulunmuş olmağla siz ki vâlî-i müşâr ve kâimmakâm ve nâib vesâir mûmâ ileyhimsiz ma'rifetiniz ile merkûmûnı mahallinde meclis-i memlekete ihzâr ve merkûm Tefodos ile bi'l-muvâcehe ber nehc-i şer'î terâfu' ederek husûs-ı mezbûr inhâ olunduğu üzre olduğu ve bilâ özr-i şer'î on beş sene geçmediği inde'ş-şer' ve'l-meclis tebeyyün ve tahakkuk eylediği halde ve merkûmûnun zimmetinde olan ol mikdar guruş alacak hakkın ba'de's-sübût hükm idüp merkûm Tefodos'a alıverilip icrâ-yı şer'-i şerîf ve ihkâk-ı hakka mübâderet ve eğer merkûm Tefodos murâbahacı tâifesinden olduğu halde ol vakit hükm-i şerîf olacağından iki yüz yetmiş sekiz senesi evâsıt-ı Cemâziye'l-âhiresinde evâmir-i aliyye ile her tarafa neşr olunup sicill-i mahkemede mahfûz murâbaha nizâmına tatbîk hareketle husûs-ı mezbûrun fasl ve rü'yetiyle alâ kelâmü't-takrîrîn keyfiyetin îzâhen i'lâm ve iş'ârına müsâra'at ve husûs-ı mezbûr ilâ ahirihi dikkat eylemeniz bâbında

Fî evâhir-i Muharrem sene 279

Rumili beylerbeyiği pâyelülerinden Canik sancağı mutasarrıfı ve mecdiye nişân-ı hümâyûnumun üçüncü rütbesinin hâiz ve hâmili Kamil Paşa dâmet me'âlihiye ve Bafra kazâsı nâib ve müftisine ve müdîr-i kazâ ve vücûh-ı memlekete hüküm

Tebe‘a-i devlet-i aliyyemden Bedros ve Nikos’un Bafra kazâsı sakinlerinden Abdurrahman nâm kimesneye bin ve Hacı İsmail nâm kimesneye beş bin ve tebe‘a-i devlet-i aliyyemden Yanko’ya otuz bin ve Karabet’e iki bin ve Hazar’a üç bin ve Manas’a altı bin altı yüz ve Ohannes’e dört bin ve Kazar’a bin beş yüz ve Haçador’a altı yüz ve diğer Ohannes’e beş yüz ve Hacı Mardirus’a altı bin beş yüz gurusu deynleri olup mebâliğ-i mezbûreyi def‘aten edâya kudretleri yoğiken dâyinleri merkûmûn def‘aten talebiyle tazyîkden hâlî olmadıkları beyânıyla ol bâbda emr-i şerîfim sudûrî merkûmûn Bedros ve Nikos taraflarından bu defa bâ arz-ı hâl istid‘â olunmuş ve dîvân-ı hümâyûnum kalemi kuyûduna mürâca‘at ve muktezâsı suâl olundukda bu makûle taksît ve murâbaha hakkında bâ irâde-i seniyye ta‘dîl ve te’sîs kılınan nizâm iki yüz altmış sekiz senesi evâsıt-ı Cemâziye’l-âhiresinde bâ evâmîr-i aliyye memâlik-i mahrûsime neşr ve i‘lân olunmuş olduğundan husûs-ı mezbûr inhâ olduğu üzere olduğu ve merkûmûnun def‘aten edâ-yı deyne iktidârları olmadığı inde‘ş-şer‘ ve’l-meclis sâbit ve mütehakkık olduğu ve mebâliğ-i matlûbe emvâl-i mîriye dokunmadığı halde mahallî sicillinde mukayyed mârru’z-zikr emr-i âlişânımda mûnderic nizâma tatbîkan meclis-i memleketde rû’yet ve mebâliğ-i mezkûre emvâl-i mîriyeden ma‘dûd idüğü sûretde keyfiyet bâ i‘lâm ve mazbata ve tahrîrât Dersaadetime inhâ ve iş‘âr kılınmak için emr-i şerîfim i‘tâsı iktizâ eylediği kalem-i mezbûrdan tahrîr kılınmış olmağla siz ki mutasarrıf ve nâib ve müftî ve sâir mûmâ ileyhimsiz keyfiyet ma‘lûmunuz oldukda minvâl-i muharrer merkûmânın def‘aten edâ-yı deyne iktidârları olup olmadığı dâyinleri muvâcehesinde mahallinde meclisce bi’t-tahkîk tebeyyün eylediği halde nizâm-ı mezkûre tatbîkan rû’yet ve eğer mebâliğ-i mezkûre emvâl-i mîriyeden ma‘dûd ise keyfiyetin bâ i‘lâm ve mazbata ve tahrîrât Dersaadetime inhâ ve iş‘ârına müsâra‘at ve hilâf-ı şer‘-i şerîf ve mugâyir-i nizâm hâl ve hareketden mücânebet eylemeniz bâbında

Fî evâhir-i M sene 79

A_{DVNSAHK_TZ___d_00008_00048}

Sayfa 91

Mülhakâtıyla Trabzon eyaleti vâlisî ve mecîdiye nişân-ı zîşânının üçüncü rütbesinin hâiz ve hâмили vezîrim Mehmed Emin Muhlis Paşa iclâlehuya ve Akçaabad kazâsı nâibine ve müdür-i kazâ ve vücûh-ı memlekete hüküm

Osman nâm kimesne ile Havva nâm hatunun Akçaaabad kazâsında vâkı' bâ hüccet-i şer'iyeye ber vech-i iştirâk mülkiyet üzre mutasarrıf oldukları eşcârı mevcûd bir kıt'a bağçelerinde aharın alakası olmayup dahl olunmak îcâb etmez iken kazâ-i mezbûr sâkinlerinden Ahmed ve Hasan ve Hüseyin nâm kimesneler fuzûlî müdâhalemeden hâlî olmadıkları beyânıyla mahallinde şer'le rü'yet olunmak bâbında emr-i şerifim sudûrı merkûm Osman ve mezbûre Havva taraflarından bu defa bâ arz-ı hâl istid'â olunmuş olmağla siz ki vâlî-i müşâr ve nâib vesâir mûmâ ileyhimsiz ma'rifetiniz ile tarafeyni mahallinde meclis-i memlekete ihzâr ve bi'l-muvâcehe ber nehc-i şer'î terâfu' ederek husûs-ı mezbûr inhâ olunduğu üzere olduğu ve bâğçe-i mezkûre şer'an dahil olunmak îcâb etmediği terâfu'larında inde'ş-şer' ve'l-meclis tebeyyün eylediği halde merkûmânın bî-vech vâkı' olan müdâhalelerinin ma'rifet-i şer'le men' u def'i husûsuna mübâderet ve keyfiyetin kaydı bâlâsına şerh verilmek üzere derbâr-ı şevket-karâr-ı mülûkâneme inhâ ve iş'ârına müsâra'at eylemeniz bâbında.

Fî evâil-i S sene 279

Mülhakâtıyla Trabzon eyaleti vâlîsi ve mecîdiye nişân-ı hümâyûnumun üçüncü rütbesinin hâiz ve hâмили vezîrim Mehmed Emin Muhlis Paşa iclâlehuya ve Tirebolu nâm-ı diğere Görele kazâsı nâib ve müftîsi zîde ilmuhuya ve vücûh-ı memleket zîde kadruhuma hüküm

İbrahim nâm kimesne Tirebolu kazâsına tâbi' Foskonlu karyesi toprağında vâkı' yirmi seneden berü ma'mûlun bih tapu senediyle mutasarrıf olduğu ma'lûmetü'l-hudûd tarlalarını zabt ve beher sene ziraat ve öşrin edâ edegelir iken kazâ-i mezkûr müftisi mevlânâ Mehmed zîde ilmuhu ile Ali ve Hüseyin ve Hasan nâm kimesneler fuzûlî zabt idüp gadr eylediği kânûn üzre amel olunmak bâbında emr-i şerifim sudûrı merkûm İbrahim tarafından bu defa bâ arz-ı hâl istid'â olunmuş ve mûcebince emr-i şerifim ısdârını bi'l-fi'il Şeyhü'l-islâm ve müftü'l-enâm olup nişân-ı âlî-i Osmânî ve mecîdiye nişân-ı hümâyûnlarımın birinci rütbelerini hâiz ve hâmil olan a'lemü'l-ulemâi'l-mütebahhîrin efdalü'l-fudalai'l-müteverri'în yenbu'u'l-fazl ve'l-yakîn mevlânâ Mehmed Sadeddin Efendi edâmallâhu te'âlâ fezâilehu işâret eylemiş ve dîvân-ı hümâyûnum kalemi kuyûduna mürâca'at ve kânûnı suâl olundukda merkûm İbrahim zikr olunan Foskonlu karyesi toprağında

vâkı' ma'mûlun bih tapu senediyle mutasarrıf olduğu ma'lûmetü'l-hudûd tarlalarını aded-i sinîn beyân etmeksizin ma'lûmu'l-mikdâr guruşa Mehmed nâm kimesneye icâr merkûm dahi isticâr ve kabûl birle müste'ciren zabt ve tasarruf etmeğle merkûm İbrahim fesh-i icâr birle arazi-i mezkûreyi taleb eyledikde vermediğinden başka zimmetinde terâkûm eden icâreyi dahi vermeyüp gadr eylediği merkûm İbrahim tarafından mukaddemâ bâ arz-ı hâl inhâ olunduğuna binâen kânûn üzre amel olunmak bâbında iki yüz yetmiş yedi senesi evâil-i Şevvâli'nde emr-i âlî verildiği mukayyed ve mastûr bulunmuş ve arazinin derece-i kâbiliyetine göre bir veya iki sene hasbe'l-mevki' şâzz olarak daha ziyâdece mücerred dinlendirmek veyahud tarlayı su basup bir müddetden sonra su çekilerek zirâ'ate salahiyet kesb edinceye kadar ol tarlayı hâlî bırakmaya lüzûm görünmek ve esîr olmak gibi a'zâr-ı sahîhadan biri tahakkuk etmeksizin bir tarlayı mutasarrıfı zirâ'at etmeyip ve i'âre veya icâre sûretiyle dahi etdirmeyip de üç sene ale't-tevâlî ta'tîl eder ise gerek arazinin olduğu mahalde olsun ve gerek müddet-i sefer ba'îd olan mahalde bulunsun ol tarla müstehakk-ı tapu olup mutasarrıf-ı sâbıkı müceddeden tefevvüze tâlib olur ise bedel-i misliyle yeniden âna tefvîz olunur tâlib olmaz ise ol vakit tâlibine ihâle kılınır diyü kânûn-ı cedîd-i hümâyûnumun altmış sekizinci maddesinde mûnderic olup mûnâza'un fi'hâ olan tarlaları merkûm İbrahim zabt eder iken ziraat etmeyüp i'âre ve icâr dahi etdirmeyüp üç sene ale't-tevâlî bilâ mâni' boz ve hâlî biragup müstehakk-ı tapu olmuş ve bedel-i misliyle müceddeden tefevvüze tâlib olduğundan merkûm Mehmed ve Ali ve Hüseyin ve Hasan bi'l-müzâyede sâhib-i arz me'mûrı tarafından almış ve yedlerine ma'mûlun bih sene verilmiş ise zabt etmeleri hasbe'l-kânûn yolunda olup eğer böyle olmayup da fi'l-hakîka merkûm İbrahim ol yerlere yirmi seneden berü ma'mûlun bih tapu senediyle mutasarrıf olarak zabt ve beher sene ziraat ve öşrin edâ edegelir ise merkûm fuzûlî zabt eylediğinden ve bilâ öZR-i şer'î on sene geçmediği mahall-i nizâ' üzerinde me'mûrı hâzır olduğu hîn-i terâfu'da inde's-şer' ve'l-meclis tebeyyün eylediği sûretde ol yerler me'mûrı ma'rifetiyle merkûm İbrahim alıp yedinde olan tapu senedi mûcebince zabt ve ziraat etdirmek için emr-i şerîfim i'tâsı iktizâ eylediği kalem-i mezbûrdan tahrîr kılınmış olmağla siz ki vâlî-i müşâr ve nâib ve müftî vesâir mûmâ ileyhimsiz husûs-ı mezbûrı şer'-i şerîfe ve bâlâda muharrer kânûn-ı cedîde tatbîk ederek ber vech-i hakkâniyet rü'yet birle fi'l-hakîka merkûmûnun ol yerleri zabt eylemeleri kânûn cedîd-i hümâyûnumun hilâfı bulunduğu mahall-i nizâ' üzerinde me'mûrı

hazır olduğu halde hîn-i terâfu‘da inde‘ş-şer‘ ve‘l-meclis tebeyyün ve tahakkuk eylediği ve zabt olunalı bilâ özr-i şer‘î on sene geçmediği sûretde ol yerler me‘mûrı ma‘rifetiyle merkûm İbrahim’e alıverilip yedinde olan tapu senedi mûcebince zabt ve ziraat ettirmesi husûsuna mübâderet ve husûs-ı mezbûr ilâ âhirihi dikkat ve keyfiyetin kaydı bâlâsına şerh verilmek üzere derbâr-ı şevket-karâr-ı mülûkâneme inhâ ve iş‘ârına müsâra‘at eylemeniz bâbında.

Fî evâil-i Safer sene 279

Sayfa 92

Rütbe-i sâniye ashâbından Lazistan sancağı kâimmakâmı Osman Şevki zîde uluvvuhuya ve Hopa kazâsı nâibine ve müdür-i kazâ ve vücûh-ı memlekete hüküm Hasan nâm kimesnenin Hopa kazâsı sâkinlerinden Mehmed nâm kimesneye bin dört yüz ve İbrahim nâm kimesneye iki bin yedi yüz ve Dursun nâm kimesneye üç yüz ve Osman nâm kimesneye iki bin ve tebe‘a-i devlet-i aliyemden Yani‘ye bin dokuz yüz otuz guruş deyni olup meblağ-ı mezbûrı def‘aten edaya kudreti yoğiken dâyinleri merkûmûn def‘aten talebiyle tazyikden hâlî olmadıkları beyânıyla ol bâbda emr-i şerîfim sudûrı merkûm Hasan tarafından bu defa bâ arz-ı hâl istid‘â olunmuş ve dîvân-ı hümâyûnum kalemi kuyûduna mürâca‘at ve muktezâsı suâl olundukda bu makûle taksît ve murâbaha hakkında bâ irâde-i seniyye ta‘dîl ve te‘sîs kılınan nizâm iki yüz altmış sekiz senesi evâsıt-ı Cemâziye‘l-ahiresinde bâ evâmir-i aliyye memâlik-i mahrûsime neşr ve i‘lân olunmuş olduğundan husûs-ı mezbûr inhâ olduğuna üzere olduğuna ve merkûmun def‘aten edâ-yı deyne iktidârı olmadığı dâyinleri muvâcehesinde inde‘ş-şer‘ ve‘l-meclis sâbit olduğuna hâlde mahallî sicillinde mukayyed mârru‘z-zikr emr-i âlişânımda münderic nizâma tatbîkan meclis-i memleketde rü‘yet olunmak için emr-i şerîfim i‘tâsı iktizâ eylediği kalem-i mezbûrdan bahs kılınmış olmağla siz ki kâimmakâm ve nâib vesâir mûmâ ileyhimsiz keyfiyet ma‘lûmunuz oldukda ber minvâl-i muharrer merkûmun def‘aten edâ-yı deyne iktidârı olup olmadığı dâyinleri muvâcehesinde mahallinde meclisce bi‘t-tahkîk tebeyyün eylediği sûretde nizâm-ı mezkûre tatbîkan iktizâsının icrâsıyla keyfiyetin Dersaadetime inhâ ve iş‘ârına müsâra‘at ve hilâf-ı şer‘-i şerîf ve mugâyir-i nizâm hâl ve hareketden mücânebet eylemeniz bâbında

Fî evâsıt-ı Safer sene 79

Mülhakâtıyla Trabzon eyaleti vâlisi ve mecîdiye nişân-ı zîşânının üçüncü rütbesinin hâiz ve hâмили vezîrim Mehmed Emin Muhlis Paşa iclâlehuya ve Trabzon mollasına ve müftisi zîde ilmuhu ve a'zâ-yı meclis-i memlekete hüküm

Trabzon kazâsı mahallâtından Örene mahallesi sâkinlerinden Ömer nâm kimesne bundan akdem fevt oldukda kazâ-i mezbûrede kâin bâ hüccet üzre mülkiyet üzre mutasarrıf olduğu bir bâb menzil ve eşcârı mevcûd bir kıt'a zeytun bağçesiyle sâir emvâl ve eşyâsı bi'l-irsi's-şer'î kızları yine mahalle-i mezbûre sâkinelerinden Şerife ve Gülizar Fatma nâm hatunlara intikal idüp kable'l-kısme mezbûre Gülizar Hatun müteveffıye oldukda ânın dahi hissesi sâir emvâl ve eşyâsı bi'l-irsi's-şer'î kız karındaşları mezbûrtân Şerife ve Fatıma hatunlar ile zevcesi Ahmed nâm kimesneye intikâl etmişken ecânibden verâsetinde alakası olmayan yine kazâ-i mezbûre sâkinlerinden Hacı Bekir nâm kimesne tereke-i müteveffâ-yı evvel ve sânînin cümlesini hilâf-ı şer'-i şerîf fuzûlî ahz u zabt idüp gadr eylediği beyânıyla mahallinde şer'le rü'yet ve ihkâk-ı hakk olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrı mezbûrtân Şerife ve Fatıma Hatun ile merkûm Ahmed taraflarından bu defa bâ arz-ı hâl istid'â olunmuş olmağla siz ki vâlî-i müşâr ve mevlânâ ve müfti vesâir mûmâ ileyhimsiz ma'rifetiniz ile tarafeyni mahallinde meclis-i memlekete ihzâr ve bi'l-muvâcehe ber nehc-i şer'î terâfu' ederek husûs-ı mezbûr inhâ olduğu üzere olduğu ve bilâ özr-i şer'î on beş sene geçmediği inde's-şer' ve'l-meclis tebeyyün ve tahakkuk eylediği halde ba'de's-sübût ber muktezâ-yı şer'-i mutahhar icrâ-yı şer'-i şerîf ve ihkâk-ı hakka mübâderet ve keyfiyetin kaydı bâlâsına şerh verilmek üzere derbâr-ı şevket-karâr-ı mülûkâneme inhâ ve iş'ârına müsâra'at eylemeniz bâbında.

Fî evâsıt-ı Safer sene 279

Ma'a Ulubey Haymana kazâsı nâib ve müftüsine ve müdür-i kazâ ve vücûh-ı memlekete hüküm

Haymana kazâsına tâbi' Göl karyesinde sâkine ma'rifetü'z-zât Hesna Hatun ibneti Mustafa Giresun kazâsında meclis-i şer'a varup bi'l-cümle a'zâ-yı meclis hâzir oldukları halde zikr-i âtî değirmene vaz'-ı yedi (...) sâbit ve mütehakkık olan

Dergâh-ı mu‘allâm kapucibaşlarından Şeyhcan zâde Osman ibni Ali bin Abdullah dâme mecduhu tarafından zikri âtî husûsunda vekâlet-i âmme-i mutlaka ile vekîl olduğu lede't-tezkiye adl ve makbûlü'ş-şehâde idükleri ihbâr olunan İshak Beyzâde Ali Bey ibni İshak ve Cinoğlu Osman ibni Salih şehâdetleriyle mahzar-ı hasm-ı câhidde ber nehc-i şer'î sâbit ve sübût-ı vekâlete hükm-i şer'î lâhık olan Mahmud ibni Abdurrahman muvâcehesinde karye-i mezkûrede vâkı' bir tarafı Şeyhcan zâde merhum Ali nâm sâhibü'l-hayrın binâ ve inşâ eylediği medrese ve üç tarafı tarîk-i âmm ile mahdûd bir bâb mülk değirmen kayınpederim müteveffâ İbrahim ibni Salih bin Abdullah'a hayatında müstakillen yedinde mülki iken müteveffâ-yı mezbûr İbrahim hayatında ber vech-i muharrer mâlik olduğu değirmen-i mahdûd-ı mezkûr bin iki yüz elli iki senesi hilâlinde tarafından bi'l-îcâb ve'l-kabûl bâten ve sahîhan altı bin guruş semen-i medfû' ve makbûza bana bey' ve temlik ve teslim eylediğinde ben dahi

A_DVNSAHK_TZ_d_00008_00049

Sayfa 93

Ber-minvâl muharrer iştirâ ve temellük ve kabz ve kabûl ve bin iki yüz elli yedi senesi halâletde değirmen-i mahdûd-ı mezkûre hudûd dâhilinde müceddeden bir bâb değirmen dahi binâ ve inşâ idüb ol-vechile iki bâb değirmen mahdûd-ı mezkûrları bin iki yüz yetmiş senesi halâletde kâ'inpederim merhûm İbrahim'in vefatına değin müstakillen bilâ mâni' mülküm olmak üzere merkûm Osman'ın mahzarında binâ ve ta'mîr idüb bir müddet zabt ve tasarruf edegelmiş iken ba'de vefât müvekkil-i mezbûr Osman değirmen-i mahdûd mezkûrları benden şirâya tâlib olub ben değirmen-i mahdûd mezkûrları bey'den eyâd-ı imtinâ eylediğimde müvekkil-i mezbûr Osman değirmen-i mahdûd mezkûrlar bin iki yüz kırk iki senesinde benim mülküm olduğu hâlde kâ'inpederin müteveffâ-yı mezbûr İbrahim li-ecli's-isti'mâl i'âde ve teslim itmişidim deyü değirmen-i mahdûd-ı mezkûrları tagallüben zabt ve vaz'-ı yed eder olmağla su'âl olunub değirmen-i mahdûd-ı mezkûr âhire keyfiyediyle mahallinde bana teslim müvekkil-i mezbûr Osman'a izâfetle vekîl-i mezbûr Mahmud'da tenbîh olunmak matlûbumdur deyü da'vâ eylediğimde vekîl-i mezbûr Mahmud değirmen-i mahdûd-ı mezkûrlardan iki bin guruşu ile sonradan müceddeden binâ ve inşâ eylediği bir bâb değirmen dahi müvekkil-i mezbûr Osman sana ve ber-vech bu vechile değirmen-i mahdûd-ı mezkûr mürhâsılıma tâlib olub ol-vechile değirmen-i mahdûd-ı mezkûrlar

mülküm olduğunu bi'l-müvekkile ikrâr etmiş olmağla değirmen-i mahdûd-ı mezkûrlar hâreket-i behr ve mahallinde bana teslîme müvekkil-i mezbûr Osman'a izâfetle vekîl-i mezbûr Mahmud'a tenbîh olunmak matlûbumdur deyü ba'de'da da'vâ ve'l-istintâk vekîl-i mezbûr Mahmud dahi cevâbında hayfe-i minvâl-i muharrer üzre olduğunu temâmı müvekkil-i mezbûr Osman'a izâfetli bi'l-vekâle tâ'i'an ve kat'iiyen ikrâr ve i'tirâf itmeğın mücebince değirmen-i mahdûd-ı mezbûr ahire keff-i yed birle mahallinde müdde'iyeye-i mezbûre Hüsna Hatun'a teslîme müvekkil-i mezbûr Osman'a izâfetli vekîl-i mezbûr Mahmud'a tenbîhe teslimden imtinâ' eylediği beyanıyla ol-câhibde emr-i şerîfim sadri mezbûre Hüsna Hatun tarafından bu def'a bâ-arzihâl idüğü cânib-i fetvâhâneden işâret kılınmış olmağla siz ki nâ'ib ve müftî vesâ'ir mûmâ-ileyhimsiz husûs-ı mezbûr inhâ ve îlâm olunduğu üzre olduğu hâlde değirmen-i mahdûd-ı mezkûru mahallinde mezbûre Hüsna Hatun'a teslîmiyle ihkâk-ı hakka mübâderet ve keyfiyetin kaydı bâlâsına şerh verilmek üzre der-bâr-ı şevket-karâr mülûkâneme inhâ ve iş'ârına müsâra'at eylemeniz bâbında fî evâ'il-i Zâ sene 279. Rüşdü.

İstabl-ı Âmire Müdürlüğü Payelülerinden Bucak Kâ'immakâmı Edhem zîde ülüvvühü ve ma'a Ulu Beğ Habsaname Kazâsı nâ'ibine ve müdür-i kazâ ve vücûh-ı memlekete hüküm ki

Âsâkir-i Bahriye-i Şâhânem neferâtından Hasan Ulubeğ Kazâsına tâbi' Oruk Karyesi toprağında vâki' ebâ'an-ı cedd ma'mûlün-bih tapu senediyle mutasarrıf olduğu ma'lûmetü'l-hudûd tarlalarını zabt ve mübheresine tarafından zirâ'atv e öşrü edâ oluna gelür iken merkûm silk-i askerîde bulunduğundan ecânibden Bundaroğlu Hüseyin dimekle arîf kimesne füzûlî müdahaleden hâlî olmadığı beyanıyla kânûn üzre amel olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûru merkûm Hasan tarafından bu def'a bâ-arzihâl istid'â olunmuş ve Divân-ı hümâyûnum kaleminden kânûn ve muktezâsı su'âl olundukda diyâr-ı aherden olarak bi'l-fi'il ve bi'z-zât hizmet-i askeriyede istihdâm olunmakda olan asâkir-i şâhânemin uhdelerinde olan arâzî gerek müste'cir ve mün'abir yedlerinde olunsun ve gerek alâ hâlihi terk ve ta'tîl olunsun mütevellid tebeyyün etmedikçe ber-vecihile müstehak tapu olduğu bularlar ise alurlar deyü kânûn-ı cedîd-i hümâyûnun yetmiş üçüncü maddesinde mûnderic olub münâza' fihâ olan tarlalara mekem Hasan ebâ'an-ı cedd ma'mûlün

bih tapu senediyle mutasarrıf olarak zabt edene tarafeynden zirâ'at ve öşrü edâ oluna gelir iken merkûm Hasan silk-i askerîde bulunduğundan merkûm Hüseyin füzûlî müdâhale eylediği mahall-i nizâ' üzerinde me'mûru hâzıl olduğu halde hîn-i terâfu'da inde'ş-şer' ve'l-meclis tebeyyün ve tahakkik eyleidği sûrette men' ve def' ettirilmek ve ba'de't-terâfu' arâzî-i mezkûre tarafından kangısına meclisçe şer'an ve kânûnen hükm olunur ise nizâm-ı mü'essesine tatbîkân senedât-ı cedîdesinin istihsâli zımında usûlü vechile keyfiyetin bâ-mazbata cânib-i defterhâne-i âmireme inhâ ve iş'ârına müsâra'at kılınmak için emr-i şerîfim i'tâsı iktizâ eylediği kalem-i mezbûrdan tahrîr kılınmış olmağla siz ki kâ'immakâm ve nâ'ib vesâ'ir mûmâ-ileyhimsiz husûs-ı mezbûru şer'-i şerîfe ve bâlâda muharrer kânûn-ı cedîdie tatbîk ederek ber-vech-i hakkâniyyet rü'yet birle fi'l-hakîka merkûm Hüseyin'in ol-yerlere müdâhale kânûn-ı cedîd-i hümâyûnun hilâf olduğu mahall-i nizâ üzerinde me'mûru hâzır olduğu hâldi hîn-i terâfu'da inde'ş-şer' ve'l-meclis tebeyyün ve tahakkuk eylediği sûrette men' ve def' etdirilmesi ve keyfiyetin kaydı bâlâsına şerh verilmek üzere der-bâr-ı şevket-karâr mülûkâneme başka ve arâzî-i mezkûre şer'an ve kânûnen kangı tarafa hükm olunur ise mü'essis olan nizâmına tatbîkan senedât-ı cedîde istihsâliyçün usûlü vechile defterhâne-i âmireme başka bâ-mazbata inhâ ve iş'ârına müsâra'at eylemeniz bâbında fi evâsıt-ı Zâ sene 279. Hasbi.

Sayfa 94

Mülhakâtıyla Trabzon Eyâleti vâlisi ve mecdiye nişân-ı zîşânın üçüncü rütbesinin hâ'iz ve hâmilî vezirim Memed Emin Muhlis Paşa iclâlehüye ve rütbe-i sâniye ashâbından Lazistan Sancâğı Kâ'immakâmı Osman Şevki zîde ulüvvühü ve Erhavi Kazâsı nâ'ib ve müftîsine ve müdür-i kazâ ve vücûh-ı memleketine hüküm ki

Ali ve İbrahim ve Mehmed nâm kimesnelerin Erhavi Kazâsına tâbî' Sumla Karyesi sâkinlerinden AHmed nâm kimesneye üç bin iki yüz elli ve Mustafa nâm kimesneye yedi yüz ve Mehmed nâm kimesneye sekiz yüz ve Hasan nâm kimesneye üç bin altı yüz elli ve Ali nâm kimesneye iki yüz otuz ve diğer Hasan nâm kimesneye bin altı yüz elli ve diğer Mustafa nâm kimesneye altı yüz yetmiş dört ve Mehmed nâm kimesneye sekiz yüz ve diğer Hasan nâm kimesneye altı yüz otuz bir ve Osman nâm kimesneye sekiz yüz altmış altı buçuk ve diğer Mehmed nâm kimesneye yüz altı yüz ve İslam nâm kimesneye yüz yirmi ve diğer

Mehmed nâm kimesneye beş yüz ve Şa'bân nâm kimesneye iki yüz seksen dört ve diğer Mehmed nâm kimesneye yetmiş yedi ve diğer Osmman nâm kimesneye dokuz yüz ve diğer Mustafa nâm kimesneye üç bin iki yüz yetmiş ve diğer Mehmed nâm kimesneye iki yüz seksen ve Emine nâm hatuna iki yüz seksen altı ve Şirin nâm hatuna beş yüz seksen ve Fatıma nâm hatuna iki yüz otuz ve diğer Fatıma nâm hatuna doksan guruş deynleri olub meblağ-ı mezbûreyi def'aten edâya kudretleri yoğiken dâyinleri merkûmûn ve mezbûreler def'aten talebiyle tazlîfden hâli oldukları beyanıyla ol-bâbda emr-i şerîfim sudûru merkûmûn Ali ve İbrahim ve Mehmed taraflarından bu def'a bâ-arzihâl istid'â olunmuş ve Divân-ı hümâyûnum kalemi kuyûduna mürâca'a ve muktezâsı su'âl olundukda bu makûle bi-zabt ve murâbaha hakkında bâ-irâde-i seniyye ta'dîl ve te'sîs kılınan nizâm iki yüz altmış sekiz senesi evâsıt-ı Cemâziye'l-evâhiresinde bâ-evâmîr-i aliyye memâlik-i mahrûsime neşr ve i'lân olunmuş olduğundan husûs-ı mezbûr inhâ olduğu üzre olduğu ve merkûmûnun def'aten edâ-yı deyne iktidârları olduğu dâyinleri müvâcehesinde inde'ş-şer' ve'l-meclis sâbit olduğu hâlde mahalli sicilinde mukayyed mârû'z-zikr emr-i âlîşânda münderic nizâma tatbîkân meclis-i memleketde rü'yet olunmak için emr-i şerîfim i'tâsı iktizâ eylediği kalem-i mezbûrdan tahrîr kılınmış olmağla siz ki vâli-i müşâr ve kâ'immakâm ve nâ'ib ve müftî vesâ'ir mûmâ-ileyhimsiz keyfiyet ma'lûmunuz oldukda ber-minvâl-i muharrer merkûmûnun def'aten edâ-yı deyne iktidârları olub olmadığı dâyinleri müvâcehesinde mahallinde meclisçe bi't-tahkîk tebeyyün eylediği hâlde nizâm-ı mezkûre tatbîkan iktizâsını icrâsıyla keyfiyetin Der-sa'âdetime inhâ ve iş'ârına müsâra'at ve hilâf-ı şer'-i şerîfe ve mugâyir-i nizâm-i hâl ve hareketdeden mücânebet eylemeniz bâbında fi evâ'il-i Z sene 279. Habib.

Mülhakâtıyla Trabzon Eyâleti Vâlisi ve mecdiye nişân-ı zîşânı üçüncü rütbesinin hâ'iz ve hâмили vezirim Mehmed Emin Muhlis Paşa iclâlehüye ve Tonya Kazâsı nâ'ibine ve müdür-i kazâ ve vücûh-ı memleketine hüküm ki

Tonya Kazâsı sâkinlerinden Asâkir-i Bahriye-i Şâhânem piyâde beşinci taburunun altıncı bölüğü çavuşlarından Hasan Çavuş'un yine kazâ-ı mezbûr sâkinlerinden Mollâ oğlu Mustafa dimekle ma'rûf nâm kimesnenin kazâ-ı mezbûre tâbi' Ahber Karyesinde kâ'in mutasarrıf olduğu tarlası derûnundan kadîmden berü hakk-ı

müruru olub dahl olunmak îcâb etmez iken merkûm Mustafa bu esnâda zuhûr birle tarla-yı mezkûr derûnundan seni mürûr itdirmem deyü müdâhaleden hâlî olduğu beyanıyla ol-bâbda emr-i şerîfim sudûru merkûm Hasan Çavuş tarafından bu def'a bâ-arzihâl istid'â olunmuş ve Dîvân-ı hümâyûnum kaleminden kânûn ve muktezâsı su'âl olundukda bir kimse bâ-tapu mutasarrıf olduğu arâzîsinden âhirini bi-gayr-i hakk mürurdan men'e edebilür fakat kadîmi ol-arâzîden hakk-ı mürûrları var ise men' edemez deyü kânûn-ı cedîd-i hümâyûnun on üçüncü maddesinde münderic olub münâza' fihâ olan arâzîde merkûm Hasan Çavuş'un mine'l-kadîm hakk-ı müruru yoğise arâzî-i mezkûrenin mutasarrıfı merkûm Mustafa'nın bi-hasebü's-şer' ve kânûn yolunda olub eğer böyle olmayubda fi'l-hakîka inhâ olduğu üzre zikr olunan arâzî-i derûndan merkûm Hasan Çavuş derûnunda mürûr ve ubûr eden gülür iken merkûm Musafa tarlam derûnundan mürûr ve ubur itdirelim deyü füzûlî müdâhale ve mürurdan men' eylediği mahallinde meclis-i memleketde terâfu'larından inde's-şer' ve'l-meclis tebeyyün ve tahakkuk eylediği hâlde men' ve def' olunmak için emr-i şerîfim i'tâsı iktizâ eylediği kalem-i mezbûrdan tahrîr kılınmış olmağla siz ki vâlî-i müşâr ve nâ'ib-i vesâ'ir mûmâ-ileyhimsiz huşu-ı mezbûru şer'-i şerîfe ve bâlâda muharrer kânûn-ı cedîde tatbîk ederek ber-vech-i hakkâniyyet rü'yet birle fi'l-hakîka merkûm Mustafa tarlam derûnundan mürûr ve ubûr etdirdim deyü müdâhale eylemesi kânûn-ı cedîd-i hümâyûnun hilâfî olduğu mahall-i nizâ üzerinde me'mûru hâzır olduğu hâlde hîn-i terâfu'da inde's-şer' ve'l-meclis tebeyyün ve tahakkuk eylediği hâlde men' ve def' husûsuna mübâderet ve husûs-ı mezbûr ilâ-âhirihi dikkat ve keyfiyetin kaydın bâlâsına şerh verilmek üzre der-bâr-ı şevket-karâr mülûkâneme inhâ ve iş'ârına müsâra'at eylemeniz bâbında fi evâsıt-ı Z sene 279. Hasbi.

A_{DVNSAHK_TZ___d_00008_00050}

Sayfa 95

Mülhakâtıyla Trabzon eyaleti vâlîsi ve mecîdiye nişân-ı zîşânının üçüncü rütbesinin hâiz ve hâmili vezîrim Mehmed Emin Muhlis Paşa edâmallâhu te'âlâ iclâlehuya ve Tirebolu nâm-ı diğeri Görele kazâsı nâib ve müftisi zîde ilmuhumâ ve müdîr-i kazâ ve vücûh-ı memlekete hüküm

Ahmed nâm kimesnenin babası Tirebolu kazâsı sâkinlerinden Ahmed nâm kimesne kazâ-i mezbûre tâbi' Esbiye karyesi toprağında vâkı' ma'mûlun bih tapu

senediyle mutasarrıf olduğu ma'lumetu'l-hudud tarlalarını zabt ve beher sene ziraat ve oşrin edâ edegelir iken işbu sene-i mübârekede fevt oldukda ol yerler meccânen oğlu merkûm Ahmed ile diğer oğlu Osman ve kebîre kızları Bahşış ve Şemsi ve Güzel nâm hatunlar ile merkûm Ahmed'in bâ hüccet-i şer'îyye vasîleri olduğu sagîr kızları Zernişan ve Gülşen'e intikâl idüp merkûm Ahmed kendü tarafından bi'l-asâle ve kız karındaşları sagîrân-ı mezbûrân taraflarından bi'l-vesâye harc-ı intikâlini me'mûruna edâ ile hisselerini zabt ve ziraat etmek murâd eylediklerinde dahl olunmak îcâb etmez iken bu esnâda kazâ-i mezbûre sâkinlerinden Mehmed nâm kimesne zuhûr birle ol yerler zevcem Emine Hatun'un bundan akdem fevt olan babası Emin nâm kimesnenin taht-ı tasarrufunda imiş diyü fuzûlî müdâhaleden hâlî olmadığı beyânıyla kânûn üzre amel olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrı merkûm diğer Ahmed tarafından bu defa bâ arz-ı hâl istid'â olunmuş ve dîvân-ı hümâyûnum kaleminden kânûn ve muktezâsı suâl olundukda arazi-i mîriye-i vukûfa mutasarrıf ve mutasarrıfelerinden biri fevt oldukda uhdesinde olan arazi erkek ve kız evlâdına gerek arazinin olduğu mahalde bulunsunlar ve gerek diyar-ı âharda olsunlar meccânen ve bilâ bedel mütesâviyen intikâl eyler yalnız erkek veyahud yalnız kız evladı olur ise kezalik bilâ bedel müstakillen intikâl eder arazi mutasarrıflarından biri fevt olup da zevcesi hâmile bulunduğu halde ol arazi hamlin zuhûruna kadar tevkîf olunur diyü kânûn-ı münîfin elli dördüncü maddesinde mûnderic olup münâza'un fihâ olan tarlalara merkûm Ahmed'in babası merkûm Ahmed bâ tapu mutasarrıfiken hâl-i hayatında hakk-ı tasarrufunu rızâsı ve sâhib-i arz me'mûrı ma'rifetiyle merkûm Emin nâm kimesneye ferâğ ve tefvîz etmiş ve yedine ma'mûlun bih sened verilip zabt ve beher sene ziraat idegelir iken merkûm Emin fevt oldukda ol yerler meccânen kızı mezbûre Emine nâm hatuna intikâl etmiş ise arazi-i mezkûre Emine tarafından müdâhale olunması hasbe'l-kânûn yolunda olup eğer böyle olmayup da fi'l-hakîka merkûm Ahmed ol yerlere ma'mûlun bih tapu senediyle mutasarrıf olarak zabt ve beher sene ziraat ve oşrin edâ idegelir iken sene-i mezbûrede fevt oldukda ol yerler meccânen oğlu merkûm Ahmed ile diğer oğlu Osman ve kebîre kızları Bahşış ve Şemsi ve Güzel ile sagîre kızları Zernişan ve Gülşen'e intikâl idüp merkûm Ahmed kendü tarafından bi'l-asâle ve kız karındaşları sagîrtân-ı mezbûrtân taraflarından bi'l-vesâye harc-ı intikâlini me'mûruna edâ ile zabt ve ziraat etmek üzre iken mezbûre Emine'nin zevci merkûm Mehmed ol yerler zevcem mezbûreye babasından müntakildir diyü fuzûlî

müdâhale eylediği mahall-i nizâ‘ üzerinde me‘mûrî hâzır olduğu halde hîn-i terâfu‘da inde’ş-şer‘ ve’l-meclis tebeyyün ve tahakkuk eylediği sûretde men‘ u def‘ etdirilmek ve ba‘de’t-terâfu‘ arazi-i mezkûre tarafından kangısına meclisce şer‘an ve kânûnen hükm olunur ise nizâm-ı müessesine tatbîkan senedât-ı cedîdesinin istihsâli zımnında usûlü vechile keyfiyetin bâ mazbata cânib-i defterhâne-i âmireme inhâ ve iş‘ârına müsâra‘at kılınmak için emr-i şerîfim i‘tâsı iktizâ eylediği kalem-i mezbûrdan tahrîr kılınmış olmağla siz ki vâlî-i müşâr ve nâib ve müftî vesâir mûmâ ileyhimsiz husus-ı mezbûrî şer‘-i şerîfe ve bâlâda muharrer kânûn-ı cedîde tatbîk ederek ber vech-i hakkâniyet rü‘yet birle fi’l-hakîka merkûm Mehmed’in ol yerlere müdâhalesi mahall-i nizâ‘ üzerinde me‘mûrî hâzır olduğu halde hîn-i terâfu‘da inde’ş-şer‘ ve’l-meclis tebeyyün ve tahakkuk eylediği sûretde men‘ u def‘ etdirilmesi ve keyfiyetin kaydı bâlâsına şerh verilmek üzere derbâr-ı şevket-karâr-ı mülûkâneme başka ve arazi-i mezkûre şer‘an ve kânûnen kangı tarafa hükm olunursa müesses olan nizâmına tatbîkan senedât-ı cedîde istihsâliyiçün usûli vechile defterhâne-i âmireme başka bâ mazbata inhâ ve iş‘ârına müsâra‘at eylemeniz bâbında.

Fî evâil-i Câ sene 279

Mülhakâtıyla Trabzon eyaleti vâlîsi ve mecîdiye nişân-ı zîşânının üçüncü rütbesinin hâiz ve hâmilî vezîrim Mehmed Emin Muhlis Paşa iclâlehuya ve Istabl-ı âmirem müdürliği payelülerinden Bucak kâimmakâmı Edhem zîde uluvvuhuya Cemaş Yoluman kazâsı nâibine ve müdür-i kazâ ve vücûh-ı memlekete hüküm

Asâkir-i bahriye-i şâhânem onbaşlılarından Musa nâm kimesnenin babası Mustafa nâm kimesne Yoluman kazâsına tâbi‘ Kürd Arşak karyesinde kâin bâ hüccet-i şer‘iyye mülkiyet üzere mutasarrıf olduğu on bâb menzillerinde aharın alakası yoğiken kazâ-i mezbûre sâkinlerinden Hazînedâr zâde İbrahim Bey ve Ahmed Bey dimeğle meşhur kimesneler menâzil-i mezkûrî hilâf-ı şer‘-i şerîf fuzûlî zabt idüp gadr olunmuş olduklarından merkûm Mustafa dahi menâzil-i mezkûrî taleb ve almak üzere iken fevt olmağla menâzil-i mezkûre bi’l-irsi’ş-şer‘î oğlu merkûm Musa’ya intikâl etmeğle merkûm Musa dahi babası müteveffâ-yı merkûmdan müntakil merkûmânın hilâf-ı şer‘-i şerîf fuzûlî zabt etmiş oldukları menâzil-i mezkûrî merkûmân İbrahim ve Ahmed beylerden taleb eyledikde vermeyüp gadr

eyledikleri merkûm Musa tarafından mukaddemâ bâ arz-ı hâl inhâ olduğuna binâen mahallinde şer'le rü'yet ve ihkâk-ı hakk ve mümkün olmaz ise müdde'a aleyhimânın Dersaadetime ihzârları i'lâm kılınmak bâbında iki yüz yetmiş beş senesi evâil-i Zi'l-hiccesinde başka ve ba'dehu te'kîdi hâvî iki yüz yetmiş sekiz senesi evâil-i Muharremi'nde başka ve ba'dehu te'kîdi hâvî sene-i sâbika evâsıt-ı Zi'l-ka'desinde başka evâmir-i aliyyem sâdır olmuş ise de ile'l-ân terâfu' olunamadığı beyânıyla mübâşir ma'rifetiyle mukaddemâ sâdır olan evâmir-i aliyyem müceblerince amel olunmak bâbında te'kîdi hâvî emr-i şerîfim sudûrî merkûm Musa tarafından bu defa dahi bâ arz-ı hal istid'â olunmuş ve dîvân-ı hümâyûnum kalemi kuyûduna mürâca'at olundukda ber vech-i muharrer zikr olunan tarihlerde evâmir-i aliyyem verildiği mukayyed ve mastûr bulunmuş olmağla siz ki vâlf-i müşâr ve kâimmakâm ve nâib vesâir mûmâ ileyhimsiz ma'rifetiniz ve bu taraftan ta'yîn olunan sadr-ı a'zam kavvâslarından Mustafa Kavvas ma'rifet ve mübâşeretini ile tarafeyni mahallinde meclis-i memlekete ihzâr ve bi'l-muvâcehe ber nehc-i şer'î terâfu' ederek husûs-ı mezbûr inhâ olduğuna üzere olduğu ve bilâ özr-i şer'î on beş sene geçmediği inde's-şer' ve'l-meclis tebeyyün ve tahakkuk eylediği hâlde babası müteveffâ-yı merkûmdan müntakîl mîr-i merkûmânın hilâf-ı şer'-i şerîf fuzûlî zabt eyledikleri menâzil-i mezbûr ba'de's-sübût hükm idüp merkûm Musa'ya alıverilip icrâ-yı şer'-i şerîf ve ihkâk-ı hakka mübâderet ve eğer mahallinde ihkâk-ı hakk mümkün olmayup da müdde'a aleyhimânın li ecli't-terâfu' derbâr-ı şevket-karâr-ı mülûkâneme ihzârları lâzım gelir ise keyfiyetin îzâhen i'lâm ve iş'ârına müsâra'at ve bu taraftan gidecek mübâşire ilâ ahirihi dikkat eylemeniz bâbında.

Fî evâsıt-ı C sene 279

Sayfa 96

Mülhakâtıyla Trabzon eyaleti vâlisî ve mecîdiye nişân-ı zîşânının üçüncü rütbesinin hâiz ve hâmilî vezîrim Mehmed Emin Muhlis Paşa iclâlehuya ve rütbe-i sâniye ashâbından Lazistan sancağı kâimmakâmı Osman Şevki zîde uluvvuhuya ve Atina kazâsı nâibine ve müdîr-i kazâ ve vücûh-ı memlekete hüküm

Memiş nâm kimesne Atina kazâsına tâbi' Nudhavat ve Lerosi karyeleri topraklarında vâkı' ma'mûlun bih tapu senediyle mutasarrıf olduğu ma'lûmetü'l-hudûd tarlalarını zabt ve beher sene ziraat ve oşrin edâ edegelir iken fevt oldukda

ol yerler hasbe'l-kânûn meccânen oğlu Ali nâm kimesneye intikâl idüp harc-ı intikâlini me'mûruna edâ idüp zabt ve zirâat etmek üzere iken kazâ-i mezbûr sâkinlerinden Saralıoğlu Hacı Mehmed ve Boloğlu Hasan ve Cerakman oğulları diğer Mehmed ve diğer Hasan ve Osman dimeğle arîf kimesneler fuzûlî zabt idüp gadr eyledikleri beyânıyla kânûn üzere amel olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrî merkum Ali tarafından bu defa bâ arz-ı hâl istid'â olunmuş ve dîvân-ı hümâyûnum kaleminden kânûn ve muktezâsı suâl olundukda arazi-i mîriye ve mevkûfe mutasarrıf ve mutasarrıfelerinden biri fevt oldukda uhdesinde olan arazi erkek ve kız evlâdına gerek arazinin olduğu mahalde bulunsunlar ve gerek diyar-ı aharda olsunlar meccânen ve bilâ bedel mütesâviyen intikâl eyler yalnız erkek veyahud yalnız kız evladı olur ise kezalik bilâ bedel müstakillen intikâl eder arazi mutasarrıflarından biri fevt olup da zevcesi hâmile bulunduğu halde ol arazi hamlin zuhûruna kadar tevkîf olunur diyü kânûn-ı münîfin elli dördüncü maddesinde mûnderic olup münâza'un fihâ olan tarlalara merkûm Ali'nin babası merkûm Memiş bâ tapu mutasarrıfiken hâl-i hayatında hakk-ı tasarrufunu rızâsı ve sâhib-i arz me'mûrî ma'rifetiyle merkûmûn Hacı Mehmed ve Hasan ve diğer Mehmed ve diğer Hasan ve Osman'a ferâğ ve tefvîz etmiş ve yedlerine ma'mûlun bih sened verilmiş ise zabt eylemeleri hasbe'l-kânûn yolunda olup eğer böyle olmayup da fi'l-hakîka merkûm Memiş ol yerlere ma'mûlun bih tapu senediyle mutasarrıf olarak zabt ve beher sene ziraat ve oşrin edâ edegelir iken fevt oldukda ol yerler hasbe'l-kânûn meccânen oğlu merkûm Ali'ye intikâl idüp harc-ı intikâlini me'mûruna edâ idüp zabt ve ziraat etmek üzere iken merkûmûn fuzûlî zabt eyledikleri ve bilâ özr-i şer'î on sene geçmediği mahall-i nizâ' üzerinde me'mûrî hâzır olduğu halde hîn-i terâfu'da inde'ş-şer' ve'l-meclis tebeyyün ve tahakkuk eylediği halde babası yerleri me'mûrî ma'rifetiyle merkûm Ali'ye alıverilip zabt ve ziraat etdirilmek ve ba'de't-terâfu' arazi-i mezkûre tarafeynden kangısına meclisce şer'an ve kânûnen hükm olunur ise nizâm-ı müessesine tatbîkan senedât-ı cedîdesinin istihsâli zımnında usûli vechile keyfiyetin bâ mazbata cânib-i defterhâne-i âmireme inhâ ve iş'ârına müsâra'at kılınmak için emr-i şerîfim i'tâsı iktizâ eylediği kalem-i mezbûrdan tahrîr kılınmış olmağla siz ki vâlî-i müşâr ve kâimmakâm ve nâib vesâir mûmâ ileyhimsiz husûs-ı mezbûrî şer'-i şerîfe ve bâlâda muharrer kânûn-ı münîfe tatbîk ederek ber vech-i hakkâniyet rû'yet birle fi'l-hakîka merkûmûnun ol yerleri zabt eylemeleri kânûn-ı münîfin hilâfi bulunduğu ve bilâ özr-i şer'î on sene geçmediği mahall-i nizâ'

üzerinde me'mûrı hâzır olduğu halde hîn-i terâfu'da inde'ş-şer' ve'l-meclis tebeyyün ve tahakkuk eylediği halde babasının yerleri me'mûrı ma'rifetiyle merkûm Ali'ye aliverilip zabt ve ziraat etdirilmesi ve keyfiyetin kayd-ı balâsına şerh verilmek üzere derbâr-ı şevket-karâr-ı mülûkâneme başka ve arazi-i mezkûre şer'an ve kânûnen kangı tarafa hükm olunur ise müesses olan nizâmına tatbîkan senedât-ı cedîde istihsâliyçün usûli vechile defterhâne-i âmireme başka bâ mazbata inhâ ve iş'ârına müsâra'at ve husûs-ı mezbûr ilâ ahirihi dikkat eylemeniz bâbında.

Fî evâil-i Receb sene 279

Der-zamân-ı sadr-ı sudûrû'l-vüzerâ hazret-i Yusuf Kamil Paşa ve nezâret-i celîle-i umûr-ı hâriciye hazret-i Mehmed Emin Ali Paşa el-vâkı' fî 15 Receb sene 279

Mülhakâtıyla Trabzon eyaleti vâlisî ve mecîdiye nişân-ı zîşânının üçüncü rütbesinin hâiz ve hâмили vezîrim Mehmed Emin Muhlis Paşa iclâlehuya ve İstabl-ı âmirem müdürliği pâyelülerinden Gümüşhane sancağı kâimmakâmı Baha Bey zîde uluvvuhuya ve Maçka kazâsı nâibine ve müdür-i kazâ ve vücûh-ı memlekete hüküm

Maçka kazâsına tâbi' Albak karyesi sâkinelerinden Cennet nâm hatun karye-i mezkûrede vâkı' ma'mûlun bih tapu senediyle mutasarrıf olduğu ma'lûmetü'l-hudûd bir kıt'a tarlasını hakk-ı tasarrufesini rızâsı ve sâhib-i arz me'mûrı ma'rifetiyle tebe'a-i devlet-i aliyyemden Baki'ye iki yüz yetmiş yedi senesi Receb'inin yirmi dokuzuncu gününde bin yüz elli guruş bedel mukâbilinde ferâğ ve tefvîz ve merkûm dahi tefevvüz ve kabûl idüp defterhâne-i âmirem cânibinden yedine verilen tapu senedi mücebince merkum Baki mutasarrıf olarak zabt ve beher sene ziraat ve öşrin edâ edegelim dahl olunmak îcâb etmez iken tebe'a-i devlet-i aliyyemden Dimitri fuzûlî müdâhâleden hâlî olmadığı beyânıyla kânûn üzere amel olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrı merkûm Baki tarafından bu defa bâ arz-ı hâl istid'â olunmuş ve dîvân-ı hümâyûnum kaleminden kânûn ve muktezâsı suâl olundukda bir kimesnenin ba tapu mutasarrıf olarak zabt ve beher sene ziraat ve öşrin edâ edegeldiği arazisine ahardan müdahale olunmak hilâf-ı

kânûn olmağla münâza'un fihâ olan tarlaya mutasarrıfesi merkûme Cennet Hatun'un ferâğından ol mikdâr guruş bedel mukâbilinde sene-i mezbûrede defterhâne-i âmirem cânibinden yedine verilen tapu senedi mûcebince merkûm Baki mutasarrıf olarak zabt ve beher sene zirâat ve öşrin edâ edegelir iken merkûm Dimitri fuzûlî müdâhale eylediği mahall-i nizâ' üzerinde me'mûrî hâzır olduğu hâlde hîn-i terâfu'da inde'ş-şer' ve'l-meclis tebeyyün eylediği sûretde men' u def' olunmak için emr-i şerîfim i'tâsı iktizâ eylediği kalem-i mezbûrdan tahrir kılınmış olmağla siz ki vâlî-i müşâr ve kâimmakâm ve nâib vesâir mûmâ ileyhimsiz husûs-ı mezbûrî şer'-i şerîfe ve bâlâda muharrer kânûn-ı münîfe tatbîk ederek ber vech-i hakkâniyet rü'yet birle fi'l-hakîka merkûm Dimitri'nin ol yerlere müdâhalesi bî-vech ve hilâf-ı kânûn idüğü mahall-i nizâ' üzerinde me'mûrî

A_{DVNSAHK_TZ__d_00008_00051}

Sayfa 97

hâzır olduğu hâlde hîn-i terâfu'da inde'ş-şer' ve'l-meclis tebeyyün ve tahakkuk eylediği sûretde men' u def'i husûsuna mübâderet ve keyfiyetin kaydı bâlâsına şerh verilmek üzere derbâr-ı şevket-karâr-ı mülûkâneme inhâ ve iş'ârına müsâra'at eylemeniz bâbında

Fî evâhir-i Receb sene 279

Ziya

Mülhakâtıyla Trabzon vâlîsi ve mecîdiye nişân-ı zîşânının üçüncü rütbesinin hâiz ve hâмили vezîrim Mehmed Emin Muhlis Paşa iclâlehuya ve Trabzon mollasına ve müftîsi (boş) zîde ilmuhuya ve a'zâ-yı meclis-i memlekete hüküm

Trabzon sancağına tâbi' Kurâ-i Seb'a nâhiyesine muzâfe Cemil karyesi ahalisinden Komisarogulları'nın taht-ı tasarrufunda bulunan yaylaklara karye-i mezkûre ahalisi taraflarından fuzûlî müdâhale olunduğundan müdâhale-i vâkı'anın men'i zımnında vâkı' olan istid'â üzerine mahallinde meclis-i şer'-i şerîfde bi'l-muhâkeme ol bâbda tanzîm ve i'tâ olunan i'lâm-ı şer'ide karye-i mezkûre ahalisinden Molla Mehmed bin Osman ve Taşcıoğlu Molla Hüseyin bin Halil ve Misiloğlu İbrahim bin Ahmed ve Kurhadoğlu Beşir bin Halil nâm kimesneler Trabzon kazâsında meclis-i şer'a gelüp karye-i mezkûrede kâin zikri

câi on kıt'a mer'âlar bizimle karye-i mezkûre ahâlisinin sâirlerine mahsûs kadîmî mer'âmız olup beher sene koyun vesâir davarlarımız ile otundan ve suyundan intifâ' edegelir iken ahali-i sâire-i mezbûrûn Komisaroglu gâib-i ani'l-meclis Memiş bin Mustafa mer'â-yı mezkûrları fuzûlî ve bi-gayr-ı hakk bi'l-istiklâl zabt ve vaz'-ı yed eyledikten sonra bizim ile ahali-i sâire mezbûrûndan Ahmed ve Memiş nâm kimesneler bin iki yüz yetmiş yedi senesi evâsıt-ı şehr-i Rebiülahiri tarihiyle müverrah ve ol tarihte medîne-i mezkûre kâdîsı bulunan mevâlî-i izâmdan akzâ kuzâtî'l-müslimîn Nuri Beyzâde es-Seyyid Mehmed Emin Bey zîdet fezâilehu tarafından mürsel nâhiye-i mezkûrede nâibü'ş-şer' bulunan es-Seyyid Ahmed Şevki zîde ilmuhunun imzâ ve hatmini hâvî bir kıt'a i'lâm-ı şer'î nâtik olduğu üzre nâib-i mûmâ ileyh huzûrunda gâib-i mezbûr Memiş'den da'vâ ve inkârına mukârin mer'âmızı ba'de'l-ısbât ve'l-hükm i'lâm-ı mezkûr mücebine sene-i merkûme evâil-i Şevvâli'nde sâdir olan emr-i şerîf nâtik olduğu üzre mer'â-yı mezkûrlardan gâib-i mezbûrun istiklâl-i kefi yedi lâzım gelmiş iken el-hâletü hazîhi mer'â-yı mezkûrları gâib-i mezbûr Memiş'in li ebeveyn karındaşı oğulları Ahmed ve Abdülkadir ve Mahmud ve Ali ve Hüseyin veledân Süleyman bin el-mezbûr Mustafa ale's-seviyy iştirâken medîne-i mezkûre kazâlarından Rize kazâsı ahâlisinden Molla Ömer oğlu el-Hâcc Mustafa ibni el-Hâcc Yakup bin Ali ve gâib-i mezbûr Memiş'in sulbî kebîr oğlu Mehmed Ali fuzûlî ve bi-gayr-ı hakk zabt ve hâlâ vaz'-ı yed etmeleriyle kefi yedlerine tenbîh olunmak üzre sâdir olan emr-i âlî-i mezkûr lede'l-mütâla'a ahali-i mezbûrûn tarih-i mezkûrda mer'a-yı mezkûrlara zi'l-yeddir diyerek muvâcehelerinde ihzâr eyledikleri gâib-i mezbûr Memiş ile ber vech-i muharrer murâfa'a ve kefi yediyle hükm olunmuş ise de mahall-i mezkûrlar ber minvâl-i muharrer mer'â olmayup gâib-i mezbûr Memiş ile li ebeveyn karındaşı ve mezbûr Ahmed'in babası mezbûr Süleyman'ın babaları mezbûr Mustafa'dan müntakîl bâ temessükât me'mûr-ı sâhib-i arz gâib-i mezbûr Memiş ile karındaşı mezbûr Süleyman'ın müstakîllen dâhil-i havza-i tasarruflarında yaylakları olduğu halde mezbûr Süleyman ba'de'l-vefât nısf hissesi mezbûr Ahmed ile karındaşları mezbûrûn Abdülkadir ve Mahmud ve Ali ve Hüseyin'in ve mâ'adâ hissesi gâib-i mezbûr Memiş'in bâ tapu yaylakları olup gâib-i mezbûr Memiş bin iki yüz yetmiş altı senesi Şa'bânü'l-mu'azzamının yirmi sekizinci günü ber vech-i muharrer mutasarrîf olduğu nısf hissesini mezbûr el-Hâcc Mustafa'ya üç bin beş yüz guruşa ve diğere yaylaklarda olan hissesini dahi üç bin beş yüz guruşa oğlu mezbûr Mehmed Ali'ye ibrâz olunan iki kıt'a tapu

temessükleri mantûkunca sâhib-i arz me'mûrî huzûrunda ferâğ ve tefvîz ânlar dahi ber vech-i muharrer teferruğ ve tefevvüz idüp ol vechile terâfu' olunarak yaylak-ı mezkûrların sahîhan mutasarrıfları bulunan mezbûrûn Ahmed ve karındaşları Abdülkadir ve Mahmud ve Ali ve Hüseyin ve el-Hâcc Mustafa ve Mehmed Ali murâfa'a-i mezkûreden sonra iki ay müddet medîne-i Trabzon'da sâkinler olduklarını ve yaylak-ı mezkûrlar yüz seneden mütecâviz Komisarogulları gâib-i mezbûr Memiş ile karındaşı mezbûr Süleyman'ın eben ân cedd bâ tapu taht-ı tasarruflarında olduğu meşhûr ve mütevâtir idüğü bî-garaz erbâb-ı vukûf vesâir mazbûtu'l-esâmî kimesneler ihbârlarıyla zâhir ve mütehakkık olup ol vechile gâib-i mezbûr Memiş zi'l-yed olmadığından emr-i âlî-i mezkûrda münderic i'lâmın ihticâca adem-i salahiyeti lede's-şer'ü'l-enver zâhir ve âşikâr oldukdan sonra husûs-ı mezkûr mahallinde keşf ve tahkîk ve fasl u hasm için cânib-i şerî'at-ı garrâdan me'zûnen bi'l-hükm irsâl olunan Kâtib Hâfız Evliya Hasan ibni'l-merhûm Veliyüddin münâza'un fihâ olan yaylak-ı mezkûrlar üzerine varup sâir cerîdede mazbûtu'l-esâmî müslimîn huzûrlarında akd-i meclis-i şer'-i âlî etdikde mezbûrûn Taşcıoğlu Molla Hasan ve Misiloğlu İbrahim ve Kurhadoğlu Beşir ile karye-i mezkûre ahalisinden diğerk Komisarogulları Hüseyin bin Molla Ahmed ve Süleyman bin Mahmud ve Pehoz ibni Hasan ve Kürdoğlu Mehmed bin Ali ve Hacı Hasan oğlu Ömer bin el-Hâcc Hasan ve Hadooğlu Mehmed bin Memiş ve Kurhadoğlu Mehmed bin Ali ve Hordus Ahmed bin Memiş ve Sarı Ali oğlu Ali bin Ali ve Salim oğulları Halil bin Mehmed ve Ali bin Ali ve Genç Ali oğlu Ahmed bin Muti ve Zeharoğlu Mustafa bin Mehmed ve Aşudoğlu Muti bin Emin nâm kimesneler meclis-i ma'kûd-ı mezkûrda zikri âtî yaylaklara mahallinde bi'l-irâe bâ tapu beyyine ile vaz'-ı yedleri ber nehc-i şer'î sâbit ve mütehakkık olan gâib-i mezbûr Memiş'in li ebeveyn karındaşı oğlu mezbûr Ahmed muvâcehesinde mezbûr Ahmed'in karındaşları mezbûrûn Abdülkadir ve Mahmud ve Ali ve Hüseyin ile Molla Ömer oğlu mezbûr el-Hâcc Mustafa ve gâib-i mezbûr Memiş'in sulbî kebîr oğlu mezbûr Mehmed Ali ile sâhib-i arz hâzır oldukları hâlde her biri mezkûr Cemil karyesi toprağında vâkı' zikr olunan mer'âlar bizimle diğerk Komisarogulları İsmail bin İbrahim ve Zilkilf bin Hüseyin ve Ahmed bin Mahmud ve Mustafa bin Hasan ve diğerk Mustafa bin Osman ve Ali bin Ahmed ve Yazıcıoğlu Mehmed bin Abdullah ve Dursun bin İbrahim ve Küçük Ahmed oğlu Yusuf bin Mustafa ve Çakıroğlu Ali bin Mehmed ve Takıanoğlu Mustafa bin Mehmed ve Abdullah oğlu Yusuf bin Ali ve Sarı Osman oğlu İbrahim bin

Abdullah ve Taşcıoğlu Mehmed bin Hüseyin ve Beşelioğlu Mustafa bin Ömer ve Küçük Ahmed oğlu İsmail bin Ahmed ve Memişoğlu Mahmud bin Memiş ve Ak Mehmed oğlu Yunus bin Ali ve Taşcıoğlu Mustafa bin Mahmud ve Çakıroğlu Mehmed bin İbrahim ve Şeyh oğlu Mustafa bin Ahmed ve Şeyh yeğeni Ali bin Mustafa ve Piyadeoğlu Mahmud bin İbrahim ve Abanosoğlu İbrahim bin Salih ve Mehmed bin Ali ve Nasıroğlu Abdülaziz bin İbrahim ve İhtiyaroğlu Molla Ahmed bin Mahmud ve Durmuş bin Ali ve İloğlu Hüseyin bin Mustafa ve Taşcıoğlu Hasan bin Halil ve İbiloğlu Hurşid bin İbrahim ve Taşcıoğlu Durmuş bin Memiş ve İhtiyaroğlu Mustafa bin Hüseyin ve Hüseyin bin Şerif ve Salih oğlu Ali bin Mustafa ve Komisaroğlu Ahmed bin Mustafa ve Hayranoğlu Mehmed bin Memiş ve Salih oğlu Yusuf bin Mehmed ve Misiloğlu Dursun bin Ali ve Abdurrahman oğlu Abdi bin Durmuş ve Haliloğulları Mahmud ve Mehmed ibni Mustafa ve Küçük Osman oğlu Osman bin Ömer ve Velanoğlu Ömer bin Mehmed ve Sarı Ali oğlu Dursun bin Mehmed ve Hacı Hasan oğlu Memiş bin Hasan ve Komisaroğlu Mehmed bin Osman ve Komisaroğlu Süleyman bin Mehmed ve Taşcıoğlu Molla Hasan bin Halil ve Komisaroğlu Aliha bin Hüseyin ve Kurhad oğlu Ali bin Mehmed nâm elli bir nefer kesân ve gâib-i mezbûr Memiş ve karındaşı oğlu mezbûr Ahmed ve mezbûr Ahmed'in karındaşları mezbûrûn ve karye-i mezkûre ahalilerinden sâirlerinin mine'l-kadîm müsterek mer'âmız olup beher sene otundan ve suyundan koyun vesâir davarlarımız ile intifâ' edegelir iken gâib-i mezbûr Memiş bundan kırk seneden mütecâviz mer'â-yı mezkûrları cebren ve kerhen fuzûlî ve bi-gayr-ı hakk müstakillen zabt ve tasarruf ve bizleri kadîm intifâ'ımızdan men' etmekle suâl olunup mahall-i mezkûrlardan kefi yed birle bizimle gâib-i mezbûr Memiş ve karyemiz ahalisinden sâirlerin kadîm mer'âmız olmak üzere ke'l-evvel iştirâken zabt ve tasarrufumuza gâib-i mezbûr Memiş'e tenbîh olunmak matlûbumuzdur diyü bizimle karye-i mezkûre ahalilerinden sâirleri huzûr-ı şer' de gâib-i mezbûr Memiş'den da'vâ eylediğimizde gâib-i mezbûr Memiş cevâbında mezkûrlar ebâ ve ecdâdımdan müntakil bâ tapu müstakillen bana mahsûs dâhil-i havza-i tasarrufumda olup ol vechile bi-hakkın zabt ve vaz'-ı yed ederim diyü bizim ber vech-i muharrer kadîm mer'â da'vâmızı inkâr itmeğle husûs-ı mezkûrda mer'â beyyinesi evlâ olduğu cihetle bizler ber vech-i muharrer mer'â da'vâmızı mer'â-yı mezkûrda intifâ' ve iştirâkleri olmayan sâlifü'z-zikr Kurâ-yı Seb'a nâhiyesi ahalisinden on dört nefer kesân şehâdetleriyle müttefikü'l-lafz ve'l-ma'nâ bi'l-muvâcehe vech-i şer'î üzere mahallinde isbât ve

lede't-tezkiye şehâdetleri makbûle olmağın mücebince mârru'l-beyân mer'â-yı mezkûrdan kefi yed birle bizimle karyemiz ahalisinden mâ'adâ mezbûrûn vesâirleriyle gâib-i mezbûr memiş ve karındaşı oğlu mezbûr Ahmed ve karındaşlarının mahsûs ve müstakil mer'âmız olmak üzere

Sayfa 98

müştereken zabt ve tasarrufumuza gâib-i mezbûr Memiş'e tenbîh olunduğunu nâtik cânib-i şer' den yedlerimize bir kıt'a i'lâm i'tâ ve mücebince emr-i âlî dahi verilmiş ise de el-hâletü hazîhi mahall-i mezkûrları mezbûr Ahmed ile karındaşları hâzırûn-ı mezbûrûn Abdülkadir ve Mahmud ve Ali ve Hüseyin ile mezbûrân el-Hâcc Mustafa ve Mehmed Ali fuzûlî ve bi-gayr-ı hakk müstakillen zabt ve tasarruf ve kadîm intifâ'ımızdan bizleri ke'l-evvel men' etmeleriyle suâl olunup mahall-i mezkûrlardan kefi yed birle bizimle mezbûr Ahmed ve karındaşları hâzırûn-ı mezbûrûn Abdülkadir ve Mahmud ve Ali ve Hüseyin ile mezbûr Mehmed Ali ve karye-i mezkûre ahalisinden mâ'adâ mezbûrûn ile sâirlerinin kadîm mer'âmız olmak üzere ke'l-evvel iştirâken zabt ve tasarrufumuza mezbûr Ahmed ile karındaşları hâzırûn-ı mezbûrûn Abdülkadir ve Mahmud ve Ali ve Hüseyin ile mezbûrân el-Hâcc Mustafa ve Mehmed Ali'ye tenbîh olunmak matlûbumuzdur diyü da'vâ etdiklerinde mezbûr Ahmed dahi cevâbında zikr olunan on kıt'a yaylaklar babam mezbûr Süleyman ile ammim gâib-i mezbûr Memiş'in babaları mezbûr Mustafa'dan müntakil iştirâken bâ temessükât me'mûr-ı sâhib-i arz dâhil-i taht-ı tasarruflarında olduğu hâlde babam mezbûr Süleyman ile ammim gâib-i mezbûr Memiş ber vech-i muharrer mutasarrıf oldukları yaylak-ı mezkûrları bin iki yüz on beş senesi evâilinde müdde'ûn-ı mezbûrûn ile karye-i mezkûre ahalisinden isimleri mürûr eden mezbûrûn vesâirlerinin re'y ve ma'rifetleriyle muvâcehelerinde bâ izn-i me'mûr-ı sâhib-i arz iktisâm etdiklerinde sâlifü'l-beyân yaylakları babam mezbûr Süleyman'ın nısf hissesiyle ammim gâib-i mezbûr Memiş'in nısf hissesini ifrâz ve her biri hisse-i müfreze-i mezkûrelerini ahali-i mezbûrûn muvâcehelerinde kabz etdiklerinden sonra babam mezbûr Süleyman bin iki yüz altmış dört senesi evâhirinde vefât idüp nısf hisse-i müfrezesi olan yaylak-ı mezkûrlar intikâl-i âdî ile benimle karındaşlarım hâzırûn-ı mezbûrûn Abdülkadir ve Mahmud ve Ali ve Hüseyin'e meccânen intikâl ve bizler dahi sâhib-i arz me'mûrundan üzerimize intikâl temessükünü ba'de'l-ahz ol vechile zikrleri sebkât eden on kıt'a yaylaklar benimle karındaşlarım mezbûrûn ve

ammim gâib-i mezbûr Memiş ve ebâ ve ecdâdımızın yüz seneden mütecâviz dâhil-i havza-i tasarruflarımızda olup hatta bin iki yüz yirmi senesi evâilinden bin iki yüz altmış dört senesi evâhirine deĝin kırk beş sene müddet beher senesi biner guruşa babam müteveffâ-yı mezbûr Süleyman hayatında ammim gâib-i mezbûr Memiş ile ve babam mezbûr ba'de'l-vefât zikr olunan tarih-i vefâtından yetmiş senesi âhirine gelinceye deĝin altı sene müddet benimle karındaşlarım hâzırûn-ı mezbûrûn ve ammim gâib-i mezbûr Memiş beher senesini bin beşer yüz guruşa müdde'ûn-ı mezbûrûn ve karye-i mezkûre ahalisinden olan merkûmûndan mâ'adâ mezbûrûn ile sâirlerine icâr ve teslîm eylediğimizde ânlar dahi ber vech-i muharrer istîcâr ve kabûl ve icâre-i seneviyesi olan meblağ-ı mezkûr bin guruşu beher sene hayatında babam mezbûr Süleyman ile ammim gâib-i mezbûr Memiş'e ve babam mezbûr Süleyman ba'de'l-vefât icâre-i seneviyesi olan bin beş yüz guruş benimle karındaşlarım hâzırûn-ı mezbûrûn ve ammim gâib-i mezbûr Memiş'e def' u teslîm eylediklerinde bizler dahi yedlerinden tamâmen ve kâmilen ahz u kabz idüp ol vechile hayatında babam mezbûr ile ammim gâib-i mezbûr Memiş ve babam ba'de'l-vefât benimle karındaşlarım hâzırûn-ı mezbûrûndan her birimiz hisse-i müfrezelerimizi ahali-i mezbûrûn muvâcehelerinde bilâ nizâ' yüz seneden mütecâviz zabt idegelir iken ammim gâib-i mezbûr Memiş sâlifü'l-beyân bin iki yüz yetmiş altı senesi Şa'banü'l-mu'azzamının yirmi sekizinci günü ber vech-i muharrer mutasarrıf olduğu nisf hisse-i müfrezesinden bir mikdar mahallini üç bin beş yüz guruş bedel-i medfû' ve makbûz mukâbelesinde hâzır-ı mezbûr el-Hâcc Mustafa'ya ve mâ'adâ hissesini dahi üç bin beş yüz guruşa oğlu hâzır-ı mezbûr Mehmed Ali'ye bâ ma'rifet-i me'mûr-ı sâhib-i arz ferâğ-ı mu'teber-i kat'î ile ferâğ ve tefvîz ânlar dahi ber vech-i muharrer teferruğ ve tefevvüz eylediklerinden sonra sâhib-i arz me'mûr tarafından zabt ve tasarruflarını hâvî yedlerine iki kıt'a tapu ilm u haberi i'tâ ve mücebince iki kıt'a tapu temessükleri dahi i'tâ olunup ol vechile ammim gâib-i mezbûr Memiş'in nisf hissesi dahi hâzırûn-ı mezbûrân el-Hâcc Mustafa ve Mehmed Ali'nin tasarruflarında iken ammim gâib-i mezbûr Memiş yaylak-ı mezkûrlara vâzı'u'l-yed eder diyü ahali-i mezbûrûn ammim gâib-i mezbûr Memiş cebren ve kerhen meclis-i şer'a ihzâr ve lede'l-murâfa'a beyyine ikâmesiyle yaylak-ı mezkûrlar karye-i mezkûrenin bi'l-cümle ahalisine mahsûs ve müstakıl mer'âdır diyü verilen i'lâm-ı mezkûr ahz ve mücebince emr-i âlî-i mezkûr sâdır olmuş ise de karye-i mezkûreye muttasıl ahalisine mahsûs küllî mer'âlar olup münâza'un fih olan yaylaklar karye-i

mezkûreye iki saatden altı saate kadar ba'd mesâfede bulduklarından başka murâfa'a-i mezkûrede yaylak-ı mezkûrların mutasarrıfları benimle karındaşlarım hâzırûn-ı mezbûrûn ve hâzırân-ı mezbûrân el-Hâcc Mustafa ve Mehmed Ali tarih-i î'lâm-ı mezkûr olan sâlifü'z-zikr bin iki yüz yetmiş yedi senesi Rebiülahirinde karye-i mezkûrede olmayup şehr-i mezkûr Rebiülahiri guresinden sene-i merkûme Cemaziye'l-evvelisi gâyetine kadar karye-i mezkûreye otuz altı saat ba'd mesafede bulunan medine-i Trabzon'da olduklarımız halde murâfa'a-i mezkûre gıyâbımızda vâkı' olmuş olmağla ol vechile benimle karındaşlarım hâzırûn-ı mezbûrûn ve hâzırân-ı mezbûrân el-Hâcc Mustafa ve Mehmed Ali murâfa'a-i mezkûrede Trabzon'da bulunduğumuzu ve ber-tafsîl mezkûr müdde'âlarımızı cemm-i gafır kesân şehâdetleriyle isbât ederiz diyü hâzırûn-ı mezbûrûn Abdülkadir ve Mahmud ve Ali ve Hüseyin ve el-Hâcc Mustafa ve Mehmed Ali'nin tasdikleriyle ba'de'd-def' ve'l-inkâr dâfi'ûn-ı mezbûrûn Ahmed ve hâzırûn Abdülkadir ve Mahmud ve Ali ve Hüseyin ve el-Hâcc Mustafa ve Mehmed Ali'den ber minvâl-i meşrûh def'leri olan taksîm ve îcâr ve istîcâr-ı mezkûrlar ile tarih-i murâfa'a-i mezkûre karye-i mezkûreye otuz altı saat ba'd mesâfe olan medine-i Trabzon'da bulduklarına mutâbık beyyine taleb olundukda udûl-ı ahrâr-ı ricâl-i müslimînden kizb üzerine ictimâ'ları mutasavver olmayan mârru'l-beyân Cemil karyesi ahalisinden Molla Ahmed oğlu Hüseyin bin Ahmed ve Saboğlu Ali bin Ali ve Hacı Hasan oğlu Ömer bin el-Hâcc Hasan ve Saboğlu Mustafa bin Ali ve Hazooğlu Memiş bin Mustafa ve Abdurrahman oğlu Memiş bin Durmuş ve Kürt Ali oğlu Mehmed bin Ali ve el-Hâcc Hasan oğlu Memiş bin el-Hâcc Hasan ile civâr kurâ ahalisinden Nabutoğlu Molla Osman bin Mustafa ve Kumanın oğlu Bilal bin Mustafa vesâir cerîdede mazbûtu'l-esâmî elli dokuz nefer kimesneler li ecli'ş-şehâde meclis-i şer'-i ma'kûd-ı mezkûra hâzırûn olup istişhâd olunduklarında fi'l-hakîka işbu re'yü'l-ayn mu'âyene eylediğimiz mahall-i mezkûrlar mer'â olmayup gâib-i mezbûr Memiş ile li ebeveyn karındaşı mezbûr Süleyman'ın babaları mezbûr Mustafa'dan müntakil bâ temessükât me'mûr-ı sâhib-i arz iştirâken gâib-i mezbûr Memiş ile karındaşı mezbûr Süleyman'ın dâhil-i havza-i tasarruflarında yaylakları olduğu halde gâib-i mezbûr Memiş ile karındaşı mezbûr Süleyman ber vech-i muharrer mutasarrıf oldukları yaylak-ı mezkûrları mârru'z-zikr bin iki yüz on beş senesi evâilinde müdde'ûn-ı mezbûrûn mezkûr Cemil karyesi ahalisinden isimleri mürûr edenden mâ'adâ mezbûrûn vesâirlerinin re'y ve ma'rifetleriyle muvâcehelerinde bâ izn-i me'mûr

sâhib-i arz iktisâm etdiklerinde salifü'l-beyân yaylaklardan bir mikdârını mezbûr Ahmed'in babası mezbûr Süleyman'ın nısf hissesine ve mârru'l-beyân yaylaklardan bir mikdârı dahi ammîsi gâib-i mezbûr Memiş'in nısf hissesini ifrâz ve tahsîs ve yedlerine sâhib-i arzın iznini nâtik başka hisse temessükü ba'de'l-i'tâ her biri nısf hisse-i müfreze-i mezkûrlarını ahali-i mezbûrûn muvâcehelerinde kabz etdiklerinden sonra mezbûr Süleyman bin iki yüz altmış dört senesi evâhirinde vefât idüp nısf hisse-i müfrezesi olan yaylak-ı mezkûrlar intikâl-i âdî ile oğulları mezbûr Ahmed ile mezbûr Ahmed'in karındaşları hâzırûn-ı mezbûrûn Abdülkadir ve Mahmud ve Ali ve Hüseyin'e meccânen intikâl idüp ânlar dahi sâhib-i arz me'mûrundan üzerlerine intikâl temessükü ba'de'l-ahz ol vechile mârru'z-zikr on kıt'a yaylaklar mezbûr Ahmed ile karındaşı hâzırûn-ı mezbûrûn ve ammîleri gâib-i mezbûr Memiş ve ebâ ve ecdâdlarının yüz seneden mütecâviz dâhil-i havza-i tasarruflarında olup hatta bin iki yüz yirmi senesi evâilinden bin iki yüz altmış dört senesi evâhirine değin kırk beş sene müddet beher senesini biner guruşa müteveffâ-yı mezbûr Süleyman hayatında karındaşı gâib-i mezbûr Memiş ile ve mezbûr Süleyman ba'de'l-vefât zikr olunan tarih-i vefâtından yetmiş senesi âhirine gelinceye değin altı sene müddet mezbûr Ahmed ile karındaşları hâzırûn-ı mezbûrûn ve ammîleri gâib-i mezbûr Memiş beher senesini bin beş yüz guruşa müdde'ûn-ı mezbûrûn ve mârru'z-zikr Cemil karyesi ahalisinden isimleri mürûr edenden mâ'adâ mezbûrûn ile sâirlerine icâr ve teslîm etdiklerinde ânlar dahi ber vech-i muharrer isticâr ve kabûl ve icâre-i seneviyesi olan meblağ-ı mezkûr biner guruş beher sene hayatında mezbûr Süleyman ile karındaşı gâib-i mezbûr Memiş'e ve mezbûr Süleyman ba'de'l-vefât icâre-i seneviyesi olan bin beş yüz guruş mezbûr Ahmed ile karındaşları hâzırûn-ı mezbûrûn ve ammîleri gâib-i mezbûr Memiş'e def' u teslîm eylediklerinde ânlar dahi yedlerinden tamâmen ve kâmilen ahz u kabz idüp ol vechile hayatında müteveffâ-yı mezbûr Süleyman ile karındaşı gâib-i mezbûr Memiş ve mezbûr Süleyman ba'de'l-vefât oğulları mezbûr Ahmed ile mezbûr Ahmed'in karındaşları hâzırûn-ı mezbûrûndan her biri hisse-i müfrezelerini ahali-i mezbûrûn muvâcehelerinde bilâ nizâ' yüz seneden mütecâviz zabt edegelir iken gâib-i mezbûr Memiş sâlifü'l-beyân bin iki yüz yetmiş altı senesi Şa'bânü'l-mu'azzamının yirmi sekizinci günü ber vech-i muharrer mutasarrıf olduğu nısf hisse-i müfrezesinden bir mikdârını üç bin beş yüz guruş bedel-i medfû' ve makbûz mukâbelesinde hâzır-ı mezbûr el-Hâcc Mustafa'ya ve mâ'adâ hissesini dahi üç bin beş yüz guruşa oğlu hâzır-ı mezbûr

Mehmed Ali'ye bâ ma'rifet-i me'mûr-ı sâhib-i arz ferâğ-ı mu'teber-i kat'î ile ferâğ ve tefvîz ânlar dahi ber vech-i muharrer teferruğ ve tefevvüz eylediklerinden sonra sâhib-i arz me'mûrî tarafından merkûmân el-Hâcc Mustafa ve Mehmed Ali yedlerine zabt ve tasarruflarını hâvî iki kıt'a ilm u haber ve mûceblerince Trabzon meclisi mührüyle memhûr iki kıt'a tapu temessükleri dahi i'tâ olunup ol vechile gâib-i mezbûr Memiş'in nısf hisse-i mezkûresini dahi hâzırân-ı mezbûrân el-Hâcc Mustafa ve Mehmed Ali'nin tasarruflarında iken gâib-i mezbûr Memiş yaylak-ı mezkûrlara vâzı'ü'l-yeddir diyü ahali-i mezbûrûn gâib-i mezbûr Memiş cebren ve kerhen huzûr-ı şer'a ihzâr ve lede'l-murâfa'a beyyine ikâmesiyle yaylak-ı mezkûr Cemil karyesinin bi'l-cümle ahalisine mahsûs ve müstakıl mer'âdır diyü yedlerine verilen i'lâm-ı mezkûr ahz ve mûcebince emr-i âlî ısdâr olmuş ise de mezkûr Cemil karyesine muttasıl ahalisine mahsûs külli mer'âlar olup münâza'un fih olan yaylaklar

A_{DVNSAHK_TZ__d_00008_00052}

Sayfa 99

mezkûr Cemil karyesine iki saatden altı saate kadar ba'd mesâfede bulduklarından başka murâfa'a-i mezkûrede yaylak-ı mezkûrların mutasarrıfları bulunan mezbûr Ahmed ile karındaşları hâzırûn-ı mezbûrûn el-Hâcc Mustafa ve Mehmed Ali tarih-i i'lâm-ı mezkûr olan sâlifü'l-beyân bin iki yüz yetmiş yedi senesi Rebiülahirinde mezkûr Cemil karyesinde olmayup zikr olunan bin iki yüz yetmiş yedi senesi şehr-i Rebiülahirinin gurrresinden Cemâziye'l-evvelisi gâyetine kadar mesbûku'z-zikr Cemil karyesine otuz altı saat ba'd mesâfede bulunan medîne-i Trabzon'da oldukları halde murâfa'a-i mezkûre gıyâblarında vakı' olduğu bizim malûm ve ilme'l-yakîn meczûmumuzdur biz bu husûslara bu vech üzre şâhidleriz şehâdet dahi ederiz diyü her biri müttefikü'l-lafz ve'l-ma'nâ bi's-şöhret ve't-tevâtür bi'l-muvâcehe vech-i şer'î üzre edâ-i şehâdet-i şer'iyye etdiklerinde ba'de't-ta'dîl ve't-tezkiye şehâdetleri makbûle olmağın mûcebince yaylak-ı mezkûrların yüz seneden beri bâ temessükât me'mûr-ı sâhib-i arz bertaksîm-i mezkûr nısf hisse-i müfrezesi mezbûr Ahmed ile karındaşları hâzırûn-ı mezbûrûn Abdülkadir ve Mahmud ve Ali ve Hüseyin'in ve nısf-ı ahir hissesi dahi hâzır-ı mezbûr el-Hâcc Mustafa'nın ve diğr yaylaklarda olan hissesi dahi hâzır-ı mezbûr Mehmed Ali'nin dâhil-i taht-ı tasarruflarında olduğuna hükm-i şer'î lâhık olup ol vechile müdde'ûn-ı mezbûrûn ber vech-i muharrer da'vâlarıyla mezbûr

Ahmed ve hâzırûn-ı mezbûrûn Abdülkadir ve Mahmud ve Ali ve Hüseyin ve el-Hâcc Mustafa ve Mehmed Ali'ye bî-vech-i şer'î mu'ârazadan men' olundukları kâtib-i mûmâ ileyh mahallinde ketb ve tahrîr ve tarafeyni bi'l-istishâb ma'an mürsel ümenâ-i şer' ve me'mûrîn-i mûmâ ileyhim ile medîne-i mezkûre meclis-i kebîrinde ma'kûd meclis-i şer'a gelüp tarafeyn hâzır oldukları hâlde alâ vukû'ihî inhâ ve takrîrlerini tarafeyn tasdîk eyledikleri muharrer ve mezkûr olmağla mûcebince emr-i şerîfim sudûrî merkûmûn Abdülkadir ve Mahmud ve Ali ve Hüseyin ve Mehmed Ali ve Hacı Mustafa taraflarından bu defa bâ arz-ı hâl istid'â ve niyâz ve i'lâm-ı mezkûr dahi takdîm ve ibrâz kılınmış ve meâlî usûlüne muvâfık idüğü cânib-i fetvâhânedен işâret olunmuş olup dîvân-ı hümâyûnum kalemi kuyûduna mürâca'at olundukda Hemşin kazâsına tâbi' mezkûr Cemil karyesi ahalisinin kadîmü'l-eyyâmdan berü koyun vesâir davarları ra'y olunup otundan ve suyundan intifâ' edegeldikleri mahsûs ve müstakil kadîmî mer'a yerlerine karye-i mezbûre sâkinlerinden Memiş ve yeğeni Ahmed ol yerleri söküp ziraat ederiz diyü fuzûlî müdâhâleden hâlî olmadıkları karye-i mezkûre ahali taraflarından mukaddemâ bâ arz-ı hâl vukû' bulan istid'â üzerine kânûn mûcebince amel olunmak bâbında tevârih-i muhtelif ile evâmir-i aliyye sâdir olduğu ve karye-i merkûmede kâin dört kıt'a yaylağa mutasarrıf olan Komisarzade Süleyman'ın fevtinden oğulları Ahmed ve Abdülkadir ve Mahmud ve Ali ve Hüseyin'e intikâl eylediği ve diğeri iki kıt'a yaylağa mutasarrıf olan merkûm Memiş'in ferâğından oğlu Mehmed Ali'ye ve diğeri bir kıt'ası dahi Molla Ömer oğlu Hacı Mustafa'ya teferruğ etmiş oldukları Trabzon meclisi tarafından varid olan mazbatada ifâde ve beyân olduğundan mûcebince merkûmûnun zabtlarını hâvî işbu sene-i mübâreke Muharremü'l-harâmının dokuzuncu gününde defterhâne-i âmirenden tapu senedi verilmiş idüğü mukayyed ve mastûr olmağla ve bir karye veyahud üç beş karye ahalisine mahsûs olan kışlak ve yaylaklardan başka mine'l-kadîm müstakillen yaylak ve kışlak ittihâz kılınmış ve bâ tapu müstakillen veya müştereken tasarruf olunagelmiş olan mahallerin arazi-i mevrû'adan farkı olmayup hakkında mu'âmele-i kânûniye be-temâmihâ icrâ kılınır ve şu iki nev' yaylak ve kışlakın sâhiblerinden dahi tahammüllerine göre rûsûmât-ı kışlakiye ve yaylakiye ahz olunur diyü kânûn-ı münîfin yirmi dördüncü maddesinde mûnderic bulunmağla münâza'un fihâ olan mahall-i mezkûr Cemil karyesi ahalisinin kadîmü'l-eyyâmdan berü koyun vesâir davarları ra'y olunup otundan ve suyundan intifâ' edegeldikleri mahsûs ve müstakil kadîmî

mer'â yerlerinden olmayup fi'l-hakîka merkûmûnun bâ tapu müşâ' ve müşterek mutasarrıf oldukları yaylak yerlerinden olarak beher sene zamanında koyunlarıyla çıkup yaylayup otundan ve suyundan intifâ ve tahammüllerine göre îcâb eden yaylak resmlerini me'mûruna edâ edegelirler iken karye-i merkûme ahalisi fuzûlî müdâhale eyledikleri vâki' ise men' u def' olunmak kânûn muktezâsından ve bu makûle yaylak ve kışlak rûsûmâtı ayrıca bir madde olarak mahsûlât-ı öşriye misillü me'mûrî ma'rifetiyle tahsîl olunmakda bulunmuş idüğinden keyfiyet meclis-i vâlâ-yı ahkâm-ı adliyeme lede'l-havâle mezkûr yaylaklar merkûmların bâ tapu-yı atık müstakillen taht-ı tasarruflarında bulunduğu bi't-terâfu' mahallince şer'an tebeyyün ve tahakkuk ederek i'lâm ve mazbata verilmiş ve zikr olunan yaylaklar defter-i hâkânîde merkûmların uhdelerine kayd ile zabt ve tasarruflarını hâvî tapu senedi dahi i'tâ kılınmış olmasıyla ahali-i merkûmenin bu bâbda vâki' olan müdâhaleleri vâhî olmağın şu ta'arruzâtın men' u def'i zımında emr-i şerîfim ısdârı lâzım geleceği ve bu makûle fuzûlî vukû' bulan müdâhalenin men'i îcâb-ı hakkâniyetden idüğü bâ mazbata inhâ kılınmış olmağla mücebince dîvân-ı hümâyûnumdan işbu emr-i şerîfim ısdâr ile keyfiyet karye-i merkûme ahalisi tarafına verilmiş olan emr-i âlî-i mezkûr kaydı bâlâsına şerh verilmeğın siz ki vâlî-i müşâr ve mevlânâ ve müftî vesâir mûmâ ileyhimsiz ma'lûmunuz oldukda münâza'un fihâ olan mahall karye-i merkûme ahalisinin hayvânâtının ra'yına mahsûs mer'â yerlerinden olmayup da fi'l-hakîka i'lâm olunduğu üzere merkûmûnun zikr olunan tapu senedi mücebince müşâ' ve müşterek tasarruflarında olarak beher sene zamanında koyunlarıyla çıkıp yaylayıp otundan ve suyundan intifâ' ve tahammüllerine göre îcâb eden yaylak resmlerini tanzîmât-ı hayriye usûl-i mehâsin-şümûlü üzere me'mûruna edâ edegeldikleri yaylak yerlerinden olduğu halde müdâhale-i vâki'anın men' u def'i husûsuna mübâderet eylemeniz bâbında fermân-ı âlîşânım sâdır olmağla mazmûn-ı münîfi üzere amel ve hareket eyleyesiz

Fî evâsıt-ı Recebû'l-mürecceb sene 1279

Nâkîd

Mülhakâtıyla Trabzon vâlisi ve mecîdiye nişân-ı zîşânının üçüncü rütbesinin hâiz ve hâmilî vezîrim Mehmed Emin Muhlis Paşa iclâlehuya ve Akçaabad kazâsı nâibine ve müdür-i kazâ ve vücûh-ı memlekete hüküm

Asâkir-i bahriye-i şâhânem onbaşlılarından Mehmed ve Musa nâm kimesnelerin Akçaabad kazâsına tâbi' ve Yesare karyesi toprağında vâki' ma'mûlun bih tapu senediyle müşâ' ve müşterek mutasarrıf oldukları bir kıt'a tarlaları zabt ve beher sene taraflarından ziraat ve öşri edâ olunagelir iken karye-i mezbûre sâkinlerinden Mehmed nâm kimesne tarla-yı mezkûrî hilâf-ı kânûn fuzûlî zabt ve yine karye-i mezbûre sâkinlerinden Mustafa nâm kimesneye bey' ve fûruht idüp ol vechile gadr dâ'iyyesinde olduğu beyânıyla kânûn üzre amel olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrî merkûmân Mehmed ve Musa onbaşlılar taraflarından bu defa bâ arz-ı hâl istid'â olunmuş ve dîvân-ı hümâyûnum kaleminden kânûn ve muktezâsı suâl olundukda diyâr-ı aharda olarak bi'l-fi'il ve bizzat hıdmet-i askeriyede istihdâm olunmakda olan asâkir-i şâhânemin uhdelerinde olan arazi gerek müste'cir ve müste'ir yerlerinde bulunsun ve gerek alâ haline terk ve ta'til olunsun sûretleri tebeyyün etmedikçe bir vechile müstehakk-ı tapu olamaz şayed ol arazi ahara verilmiş olursa tekmîl müddet ve hıdmet ederek memleketlerine avdetlerinde arazilerini her kimin yedinde bulurlar ise alırlar diyü kânûn-ı münîfin yetmiş üçüncü maddesinde mûnderic bulunduğuna binâen münâza'un fihâ olan tarlaya merkûmân Mehmed ve Musa ma'mûlun bih tapu senediyle müşâ' ve müşterek mutasarrıflar olarak zabt ve beher sene taraflarından ziraat ve öşri edâ olunagelir iken merkûmân silk-i askerîde bulduklarından merkûm Mehmed fuzûlî zabt ve Mustafa'ya bey' ve ferâğ eylediği mahall-i nizâ' üzerinde me'mûrî hâzır olduğu hâlde

Sayfa 100

hîn-i terâfu'da inde'ş-şer' ve'l-meclis tebeyyün eylediği sûretde ol yerler me'mûrî ma'rifetiyle merkûmân Mehmed ve Musa'ya alıverilip zabt ve taraflarından ziraat etdirilmesi ve ba'de't-terâfu' arazi-i mezkûre tarafeynden kangısına meclisce şer'an ve kânûnen hükm olunur ise nizâm-ı müessesine tatbîkan senedât-ı cedîdesinin istihsâli zımında usûlü vechile keyfiyet bâ mazbata cânib-i defterhâne-i âmireme inhâ ve iş'âr olunmak için emr-i şerîfim i'tâsı iktizâ eylediği kalem-i mezbûrdan tahrîr kılınmış olmağla siz ki vâli-i müşâr ve nâib vesair mûmâ ileyhimsiz husûs-ı mezbûrî şer'-i şerîfe ve bâlâda muharrer kânûn-ı

münife tatbîk ederek ber vech-i hakkâniyet rü'yet birle fi'l-hakîka merkûm Mehmed'in ol tarlayı fuzûlî zabt ve Mustafa'ya bey' ve fûruht eylediği mahall-i nizâ' üzerinde me'mûrî hâzır olduğu hâlde hîn-i terâfu'da inde'sş-şer' ve'l-meclis tebeyyün eylediği sûretde ol tarla me'mûrî ma'rifetiyle merkûmân Mehmed ve Musa onbaşılara alıverilip zabt ve taraflarından ziraat etdirilmesi ve keyfiyetin kaydı bâlâsına şerh verilmek üzere derbâr-ı şevket-karâr-ı mülûkâneme başka ve arazi-i mezkûre şer'an ve kânûnen kangı tarafa hükm olunur ise nizâm-ı müessesine tatbîkan senedât-ı cedîde istihsâliyyün usûlü vechile defterhâne-i âmireme başka bâ mazbata inhâ ve iş'ârına müsâra'at eylemeniz bâbında.

Fî evâsıt-ı Ramazân sene 279

Hasbî

Mülhakâtıyla Trabzon eyaleti vâlisî ve mecâdiye nişân-ı zîşânının üçüncü rütbesinin hâiz ve hâmilî vezîrim Mehmed Emin Muhlis Paşa iclâlehuya ve Trabzon mollasına ve müftisi zîde ilmuhu ve a'zâ-yı meclis-i memlekete hüküm

Mehmed ve Ahmed ve diğer Mehmed nâm kimesneler Havla-ı kebîr kazâsına tâbi' Havla-i kebîr karyesi toprağında vâkî' ma'lûmetü'l-hudûd tarla ve kadîmî otu biçilir çayıra ma'mûlun bih tapu senediyle müşâ' ve müşterek mutasarrıflar olarak zabt ve ziraat ve ol çayırın dahi beher sene otun biçüp öşrün me'mûruna edâ edegelirler iken karye-i mezbûr sâkinlerinden Ahmed ve Hacı Mustafa ve Ali nâm kimesneler fuzûlî zabt idüp gadr eyledikleri beyânıyla kânûn üzere rü'yet ve ihkâk-ı hakk ve mümkün olmaz ise Dersaadetime ihzârları i'lâm olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrî merkûmûn Mehmed ve Ahmed ve diğer Mehmed taraflarından bu def'a bâ arz-ı hâl istid'â olunmuş ve dîvân-ı hümâyûnum kaleminden kânûn ve muktezâsı suâl olundukda arazinin derece-i kâbiliyetine göre bir veya iki sene ve hasbe'l-mevki' şâzz olarak daha ziyâdece mücerred dinlendirmek veyahud tarlayı su basup bir müddetden sonra su çekilerek zirâ'ate salahiyet kesb edinceye kadar ol tarlayı hâlî bırakmaya lüzûm görünmek ve esîr olmak gibi a'zâr-ı sahîhadan biri tahakkuk etmeksizin bir tarlayı mutasarrıfı zirâ'at etmeyip ve i'âre veya îcâr sûretiyle dahi etdirmeyip de üç sene ale't-tevâlî ta'tîl eder ise gerek arazinin olduğu mahalde olsun ve gerek müddet-i sefer ba'îd olan mahalde bulunsun ol tarla müstehakk-ı tapu olup mutasarrıf-ı sâbıkı

müceddeden tefevvüze tâlib olur ise bedel-i misliyle yeniden âna tefvîz olunur tâlib olmaz ise ol vakit bi'l-müzâyede tâlibine ihâle kılınır ve bâ tapu tasarruf olunan ve kadîmî öşr-i mahsûl alınagelen çayır bilâ öZR üç sene ale't-tevâlî otu biçilip ve öşri verilmeyip de ta'tîl olunur ise müstehakk-ı tapu olur diyü kânûn-ı münîfin altmış sekizinci ve seksen beşinci maddelerinde munderic olup münâza'un fihâ olan tarlayı merkûmûn Mehmed ve Ahmed ve diğer Mehmed zabt ederler iken zirâat etmeyüp i'âre ve îcâr dahi etdirmeyip üç sene ale't-tevâlî bilâ mâni' boz ve hâlî bırakıp ve ol çayırın dahi beher sene otun biçüp öşrin me'mûruna vermeyüp müstehakk-ı tapu olarak bedel-i misliyle müceddeden tefevvüze tâlib olduklarından merkûmûn Ahmed ve Hacı Mustafa ve Ali bi'l-müzâyede sâhib-i arz me'mûrî taraflarından almış ve yedlerine ma'mûlun bih sened verilmiş ise zabt eylemeleri hasbe'l-kânûn yolunda olup eğer böyle olmayup da fi'l-hakîka merkûmûn Mehmed ve Ahmed ve diğer Mehmed ol tarla ve kadîmî otu biçilir çayıra ma'mûlun bih tapu senediyle müşâ' ve müşterek mutasarrıflar olarak zikr olunan tarlayı zabt ve ziraat ve ol çayırın dahi beher sene otun biçüp öşrin me'mûruna edâ edegelirler iken merkûmûn fuzûlî zabt eyledikleri ve bilâ öZR-i şer'î on sene geçmediği mahall-i nizâ' üzerinde me'mûrî hâzır olduğu hâlde hîn-i terâfu'da inde's-şer' ve'l-meclis tebeyyün eylediği sûretde ol yerler me'mûrî ma'rifetiyle merkûmûna aliverilip iştirâken zabt ve ziraat etdirmek ve ba'de't-terâfu' zikr olunan arazi ve çayır tarafeynden hangisine meclisce şer'an ve kânûnen hükm olunur ise nizâm-ı müessise tatbîkan senedât-ı cedîdesinin istihsâli zımında usûli vechile keyfiyet bâ mazbata cânib-i defterhâne-i âmireme inhâ ve iş'âr kılınmak için emr-i şerîfim i'tâsı iktizâ eylediği kalem-i mezbûrdan tahrîr kılınmış olmağla siz ki vâlî-i müşâr ve mevlânâ ve müftî vesâir mûmâ ileyhimsiz husûs-ı mezbûrî şer'-i şerîfe ve bâlâda muharrer kânûn-ı münîfe tatbîk ederek ber vech-i hakkâniyet rû'yet birle fi'l-hakîka merkûmûn Ahmed ve Hacı Mustafa ve Ali'nin ol yerleri zabt eylemeleri kânûn-ı münîfin hilâfi bulunduğu ve bilâ öZR-i şer'î on sene geçmediği mahall-i nizâ' üzerinde me'mûrî hâzır olduğu hâlde hîn-i terâfu'da inde's-şer' ve'l-meclis tebeyyün eylediği sûretde ol arazi ve çayır me'mûrî ma'rifetiyle merkûmûn Mehmed ve Ahmed ve diğer Mehmed'e aliverilip iştirâken zabt ve zirâ'at ve çayırın dahi tasarruf etdirilmesi ve keyfiyetin kaydı bâlâsına şerh verilmek üzere derbâr-ı şevket-karâr ve arazi ve çayır-ı mezbûr şer'an ve kânûnen kangı tarafa hükm olunur ise müessesesi olan nizâma tatbîkan senedât-ı cedîde istihsâliyçün usûlü

vechile defterhâne-i âmireme başka bâ mazbata inhâ ve iş‘ârına müsâra‘at ve eğer mahallinde ihkâk-ı hakk mümkün olmayup da müdde‘a aleyhimin li ecli‘t-terâfu‘ derbâr-ı şevket-karâr-ı mülûkâneme ihzârları lâzım gelir ise keyfiyetin îzâhen i‘lâm ve iş‘ârına müsâra‘at eylemeniz bâbında.

Fî evâil-i Şa‘bân sene 279

Recâî

A_{DVNSAHK_TZ__d_00008_00053}

Sayfa 101

Mülhakâtıyla Trabzon eyaleti vâlisî ve mecâdiye nişân-ı zîşânının üçüncü rütbesinin hâiz ve hâмили vezîrim Mehmed Emin Muhlis Paşa iclâlehuya ve Trabzon kâdîsî zîdet fezâilehuya ve müftisi mevlânâ zîde ilmuhuya ve a‘zâ-yı meclis-i memlekete hüküm

Mustafa ve Abdülkerim nâm kimesnelerin babaları Rize kazasına tâbi‘ Veduz karyesi sâkinlerinden Topçuoğlu Yusuf nâm kimesne kendi hâlinde ırzıyla mukayyed olup hilâf-ı şer‘-i şerîf kimesneye vaz‘ u hareketi yoğiken yine karye-i mezbûre sâkinlerinden Deli Hasan oğlu Mahmud nâm kimesne kendü hâlinde olmadığından babaları merkumı tüfenk endahtıyla hilâf-ı şer‘-i şerîf ve bi gayr-ı hakk katl etmiş olduğu beyânıyla ol babda emr-i şerîfim sudûrî maktûl-i merkûmun oğulları merkûmân Mustafa ve Abdülkerim taraflarından bu defa bâ arz-ı hâl istid‘â olunmuş ve dîvân-ı hümâyûnum kaleminden muktezâsı suâl olundukda husûs-ı mezbûr inhâ olunduğu üzre olduğu hâlde kâtil-i merkûmı Trabzon meclis-i kebîrine celb ve ihzâr ve maktûl-i merkûmun vereseleri merkûmân ile ahkâm-ı cezâiyyeye tatbîkan kemâl-i dikkatle terâfu‘ ederek mâdde-i katl merkûmun üzerine şer‘ân sâbit olur ise ba‘dehu îcâbı icrâ olunmak üzre sûret-i hâl bâ mazbata ve i‘lâm ve tahrîrât Dersaadetime inhâ kılınmak için emr-i şerîfim i‘tâsı iktizâ eylediği kalem-i mezbûrdan tahrîr kılınmış olmağla siz ki vâlî-i müşâr ve mevlânâ ve müfti vesâir mûmâ ileyhimsiz ma‘rifetiniz ile kâtil-i merkûmı meclis-i mezkûra celb ve ihzâr ve maktûl-i merkûmun varakaları oğulları merkûmân ile ahkâm-ı cezâiyyeye tatbîkan kemâl-i dikkatle terâfu‘ ederek mâdde-i katl merkûmun üzerine şer‘an sâbit olur ise ba‘dehu îcâbı icrâ

olunmak üzere sûret-i hâlin bâ mazbata ve i'âm ve tahrîrât Dersaadetime inhâ ve iş'ârına müsâra'at ve hilâf-ı şer'-i şerîf ve mugâyir-i ahkâm-ı cezâiyye yekdiğere bir gûne gadr vukû'undan begâyet ihtirâz ve mucânebet eylemeniz bâbında.

Fî evâsıt-ı Şevvâl sene 279

Hayret

Der-zamân-ı sadr-ı sudûrû'l-vüzerâ hazret-i Mehmed Fuad Paşa ve nezâret-i celîle-i umûr-ı hâriciye-i Devlet-i Aliyye hazret-i Mehmed Emin Ali Paşa el-vâkı' fî 15 Zi'l-hicce sene 279

Mülhakâtıyla Trabzon vâlisi ve mecîdiye nişân-ı zîşânının ikinci rütbesinin hâiz ve hâmilî vezîrim Mehmed Emin Muhlis Paşa iclâlehuya ve Rize kazâsı nâib ve müftîsine ve müdür-i kazâ ve vücûh-ı memlekete hüküm

Asâkir-i bahriye-i şâhânem donanma-yı hümâyûnum hâcelerinden Ahmed nâm kimesne Rize kazası toprağında vâkı' ma'lûmetü'l-hudûd iki kıt'a tarlaya karındaşları Abdülhamid ve Derviş ve Memiş ve Osman ve Ali ve Tayyar nâm kimesneler ile müşâ' ve müşterek mutasarrıflar olarak zabt ve beher sene iştirâken ziraat ve öşrin edâ edegelir iken merkûm Ahmed silk-i askerîde bulunduğundan ol yerlerden merkûm Ahmed'in hissesini kazâ-i mezbûr sâkinlerinden Büberoğlu İsmail nâm kimesne fuzûlî zabt idüp gadr eylediği merkûm Ahmed tarafından mukaddemâ bâ arz-ı hâl inhâ olduğuna ve dîvân-ı hümâyûnum kaleminden kânûnı suâl olundukda diyâr-ı aharda olarak bi'l-fi'il ve bizzat hıdmet-i askeriyede istihdâm olunmakda olan asâkir-i şâhânemin uhdelinde olan arazi gerek müste'cir ve müste'ir yedlerinde bulunsun ve gerek alâ hâle terk ve ta'til olunsun bunlar tebeyyün etmedikçe bir vechile müstehakk-ı tapu olamaz şayed ol arazi ahara verilmiş olur ise tekmîl müddet ve hıdmet ederek memleketlerine avdetlerinde arazilerini her kimin yedinde bulurlar ise alırlar diyü kânûn-ı hümâyûnun yetmiş üçüncü maddesinde mûnderic bulunduğuna binâen kânûn üzere amel olunmak bâbında iki yüz yetmiş altı senesi evâil-i Rebiülevvelinde sâdır olan emr-i şerîfim mahalline lede'l-vürûd mûmâ ileyh Ahmed bu esnâda me'zûnen Rize kazâsına varup li ebeveyn er karındaşı ve vekîl-i müseccel-i şer'îsi merkûm

Memiş münâza'un fih olan arazi-i mîriyeden bir kıt'a tarla üzerinde husûs-ı âfîde ma'lûmât-ı kâmileleri bulunan kazâ-i mezbûr ahalisinden cerîdede mazbûtü'l-esâmî mevsûku'l-kelim bî-garaz müslimîn ile bi'l-cümle a'zâ-yı meclis hâzır oldukları hâlde akd olunan meclis-i şer'-i âlîde Müftü mahallesi ahalisinden olup tarla-yı mezkûre bi'l-asâle vaz'-ı yedi beyyine-i âdile ile mütehakkık olan Ahmed bin Süleyman bin Abdullah tarafından husûs ve red-i cevâba vekîl-i müseccel-i şer'îsi mezbûr Ahmed'in li ebeveyn ammisi olup cünûn-ı mutlak ile mecnûn olan Büberoğlu İsmail ibni Altuni Mehmed Memiş'in dahi bâ hüccet-i şer'îyye tesviye-i umûruna vâsî olmağla tarla-yı mezkûre bi'l-vesâye kezalik vaz'-ı yedi mütehakkık olan kazâ-i mezbûre tâbi' Ladin karyesi ahalisinden Mematizâde Osman ibni Derviş nâm kimesne muvâcehesinde sâhib-i arz me'murî hâzır olduğu halde derûnunda akd olunan meclis-i şer'-i âlîde tahmînen yirmi beş ölçek mısır buğdayı tohumu isti'âb eder bir kıt'a tarla mecnûn-ı mezbûr İsmail'in babası müteveffâ-yı mezbûr Mehmed Memiş'in hayatında müstakillen

Sayfa 102

bâ tapu taht-ı tasarrufunda iken müteveffâ-yı mezbûr Mehmed Memiş ber vech-i muharrer mutasarrıf olduğu tarla-yı mezkûrî hayatında bin iki yüz kırk sekiz senesinde işbu yedimizde mevcûd bulunan bir kıt'a tapu temessükü mücebince hüsn-i rızâ ve tayyib-i hâtırî ve ferâğ-ı mu'teber-i kat'î ile bin beş yüz guruş bedel-i makbûz ve medfû' mukâbelesinde bâ ma'rifet me'mur-ı sâhib-i arz babamız müteveffâ Abdülkadir'e hayatında ferâğ ve tefvîz eylediğinde ol dahi ber minvâl-i meşrûh teferruğ ve tefevvüz ve kabz ve kabûl idüp ol vechile tarla-yı mezkûr babamız Abdülkadir'in ile'l-vefât müstakillen dâhil-i havza-i tasarrufu olup ba'de vefâtihi müvekkilim karındaşım mezbur Ahmed ile bana ve diğer li ebeveyn er karındaşları Derviş Abdullah ve Ali ve Osman ve Tayyar ve Abdülhamid'e hasbe'l-âde mütesâviyen intikâl idüp bin iki yüz elli üç senesi evâilinde müvekkilim mezbûr Ahmed on yaşında sagîr olduğu halde müteveffâ-yı mezbûr Mehmed Memiş'in hayatında ferâğ-ı mezbûr kat'îyyen ve sahîhan olup ve bedel-i mezbûr sekiz bin beş yüz guruşu babamız müteveffâ-yı mezbûr Abdülkadir yedinden tamamen ve kâmilen ahz u kabz eylediğini ve tarla-yı mezkûrda kendüsünün alaka ve medhali kalmayup babamız müteveffâ-yı mezbûr Abdülkadir'in ile'l-vefât dâhil-i havza-i tasarrufu olup vefât etdikde ber vech-i muharrer müvekkilim ve karındaşım mezbûr ile bana ve diğer karındaşlarım

mezbûrûna intikâl eylediğini şuhûd mahzarında bi't-tav' ve'r-rızâ ikrâr-ı kat'î ile ikrâr eyledikten sonra müteveffâ-yı mezbûr Mehmed Memiş kezalik hayatında tarla-yı mezkûrî bizden istîcâr idüp biz dahi îcârdan imtinâ' eylediğimizde tarla-yı mezkûrî fuzûlî ve bi gayr-ı hakk zabt ve zikri mesrûd eden bin iki yüz elli üç senesi evâhirinde vefât etdikde tarla-yı mezkûrî ol vechile kemâl-i akl ve sıhhatinde oğlu mecnûn-ı mezbûr İsmail ile karındaşı oğlu müvekkil-i mezbûr Ahmed kendi fuzûlî ve bi gayr-ı hakk vâz'-ı yed birle hâlen müvekkil-i mezbûr Ahmed ile vasî ve vekîl-i mezbûr Osman zabt ve tasarruf ederler olup ve müvekkil-i mezbûr Ahmed ba'de'l-ferâğ beş sene mürûrunda yani bin iki yüz altmış dört tarihinde silk-i asâkir-i şâhâneme duhûl ile Asitâne-i aliyyeme gelüp ânda on bir sene müddet ikâmet ve bu esnâda me'zûnen kazâ-i mezbûre gelüp tarla-yı mezkûrdan ber vech-i muharrer sub' hissesini zabt eylediğinde müvekkil-i mezbûr Ahmed ile vasî ve vekîl-i mezbûr Osman bî vech muhâlefet eder olmalarıyla suâl olunup tarla-yı mezkûrun süb' hissesinden keff-i yed birle müvekkil-i mezbûr Ahmed'e redd ve teslîm etmek üzere müvekkil-i mezbûr Ahmed ve mecnûn-ı mezbûra izâfetle vasî ve vekîl-i mezbûr Osman'a tenbîh olunmak matlûbumdur diyü bi'l-vekâle ba'de'd-da'vâ ve's-suâl vasî ve vekîl-i mezbûr Osman dahi cevâbında tarla-yı mezkûrî müteveffâ-yı mezbûr Mehmed Memiş'in bâ tapu taht-ı tasarrufunda olduğu halde mezbûr Mehmed Memiş hayatında iki yüz elli iki tarihinde tarla-yı mezkûrun on altı ölçek mısır buğdayı tohumunu isti'âb eder mahallini uhde-i tasarrufunda ibkâ ve mâ'adâsı olan dokuz ölçek mısır buğdayı tohumu isti'âb eder mahallini müvekkil-i mezbûr Ahmed ile li ebeveyn er karındaşı gâibân-ı ani'l-beled Reşid'e bâ ma'rifet me'mûr-ı sâhib-i arz bi'l-münâsafe ferâğ ve tefvîz eylediğinde ânlar dahi ber vech-i muharrer tefevvüz ve kabûl eylediklerinden diğerk zikr olunan bin iki yüz elli üç senesi evâhirinde mezbûr Mehmed Memiş vefât eylediğinde tarla-yı mezkûrdan uhde-i tasarrufunda ibkâ eylediği on altı ölçek mısır buğdayı tohumu isti'âb eder mahall-i mezkûrî vasîsi olduğum mecnûn-ı mezbûrun ve mâ'adâsı olan dokuz ölçek mısır buğdayı isti'âb eder mahall müvekkil-i mezbûr Ahmed ile karındaşı mezbûr Reşid'in dâhil-i havza-i tasarrufları olmak üzere vaz'-ı yed ederiz diyü ber vech-i muharrer tarla-yı mezkûre müvekkil-i mezbûr Ahmed ile bi'l-asâle ve bi'l-vesâyeye vaz'-ı yedlerini ikrâr ve müdde'î-i vekîl-i mezbûr Mehmed Memiş'in ber minvâl-i meşrûh bi'l-vekâle müdde'âsını inkâr itmeğle müdde'î ve vekîl-i mezbûr Mehmed Memiş ber vech-i meşrûh müdde'âsını tarla-yı mezkûrî mahallinde irâe ve tahrîr

dahi idüp kizb üzerine tavattunları mutasavver olmayan mahalle-i mezbûre ahalisinden Beyoğlu Ali bin Hüseyin ve Ömer bin Ali ve Manav Hüseyin bin Memiş ve Sarı Hüseyin bin Abdullah ve Altınoğlu Hüseyin bin Durmuş nâm kimesneler şehâdetleriyle alâ tarîki's-şehâde ve't-tevâtür bi'l-muvâcehe vech-i şer'î üzre isbât etmeğin mücebince tarla-yı mezkûrun süb' hissesinden keff-i yed birle bâ re'y me'mûr-ı sâhib-i arz müvekkil-i mezbûr Ahmed'e redd ve mahallinde layıkı vechile teslîme ve vasîsi olduğu mecnun-ı mezbûr İsmail ile müvekkil-i mezbûr Ahmed'e vasî ve vekîl-i mezbûr Osman'a tenbîh olduğunu nâtik taraf-ı şer' den i'lâm-ı şer'î verildiği merkûm Ahmed Hâce tarafından mukaddemâ bâ arz-ı hâl istid'â ve niyâz ve i'lâm-ı mezkûrı dahi takdîm ve ibrâz etmiş ve i'lâm-ı mezkûr meâilî usûlüne muvâfık idüğü cânib-i fetvâhâneden işâret kılındığına binâen vech-i meşrûh üzre amel olunmak bâbında iki yüz yetmiş yedi senesi evâil-i Rebiülevvelinde emr-i şerîfim sâdır olmuş ve icrâsı mümkün olamadığı beyânıyla mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfim mücebince amel olunmak bâbında te'kîdi hâvî emr-i şerîfim sudûrı merkum Ahmed Hâce tarafından bu defa bâ arz-ı hâl istid'â olunmuş ve kuyûda mürâca'at olundukda ber vech-i muharrer tarih-i merkûmda emr-i şerîfim verildiği mukayyed ve mastûr bulunmuş olmağla siz ki vâlî-i müşâr ve nâib ve müftî vesair mûmâ ileyhimsiz husûs-ı mezbûr inhâ ve i'lâm olduğu üzre olduğu halde süb' hisse arazi-i mezkûre ber müceb-i imlâm ve kânûn mûmâ ileyh Ahmed'e alıverilip tarafından zabt ve ziraat etdirilmeyip hilâf-ı kânûn ve mugâyir-i i'lâm dahl ve ta'arruz etdirilmeyip men' u def'î husûsuna mübâderet eylemeniz bâbında fermân-ı âlişânım sâdır olmağla mazmûn-ı münîfi üzre amel ve hareket eyleyesiz

Fî evâhir-i Z sene 79

Nâfiz

A_}DVNSAHK_TZ__d_00008_00054

Sayfa 103

Mülhakâtıyla Trabzon Vâlisi olub ikinci rütbe-i mecdiye nişân-ı zîşânını hâ'iz ve hâil olan Mehmed Emin Muhlis Paşa iclâlehüye ve Rize Kazâsı Nâ'ib ve müftîsine ve müdür-i kazâ ve vücûh-ı memlekete hüküm ki

Asâkir-i Bahriye-i Şâhânem neferâtından Hüseyin nâm kimesne ile Şa'bân ve Ümmügülsüm nâm hatunun Rize Kazâsı mahallâtından Kozandiri Mahallesinde

kâ'in babalarından müntakil bâ-hüccet-i şer'iyeye ber-vech-i iştirâk mülkiyet üzere mutasarrıf oldukları bir bâb menzil ve eşcârı mevcûd bir kıt'a bağçeleriyle bir bâb değirmenleri iki yüz yetmiş senesinde ammizâdeleri mahalle-i mezbûre sâkinlerinden Mehmed nâm kimesneye aded-i sinîn beyân etmeksizin senevî ma'lûmü'l-mikdâr guruşa îcâr ve merkûm dahi isticâr ve kabûl birle emlâk-ı mezkûreyi müste'ciren zabt ve tasarruf etmekle merkûmân ile mezbûre fesh-i îcâr birle merkûmun zimmetinde terâküm eden icâreyi taleb eylediklerinde üç bin gurusunu edâ birle mâ'adâsını virmediğinden başka emvâl-i mezkûreyi dahi virmekden imtinâ' birle gadr-ı dâ'iyyesinde olduğu merkûmân Hüseyin ve Şa'bân ve mezbûre Ümmügülsüm taraflarından mukaddemâ bâ-arzihâl inhâ olunduğuna binâ'en mahallinde şer'le rü'yet ve ihkâk-ı hakk olunmak bâbında iki yüz yetmiş sekiz senesi evâsıt-ı Muharrem'inde emr-i şerîfim sâdır olmuş isede ile'l-ân terâfu'-ı şer'-i şerîf birle ihkâk-ı hakk mümkün olmadığı beyanıyla mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfim mücebince te'kîdi hâvî emr-i şerîfim sudûru merkûmân Hüseyin ve Şa'bân ve mezbûre Ümmügülsüm taraflarından bu def'a bâ-'arzihâl istid'â olunmuş ve Divân-ı hümâyûnum kalemi kuyûduna mürâca'at oundukda ber-vech-i muharrer târih-i merkûmda emr-i şerîfim verildiği mukayyed ve mestûr bulunmuş olmağla siz ki vâlî-i müşâr ve nâ'ib ve müftî vesâ'ir mûmâ-ileyhimsiz emlâk-ı mezkûreyi merkûmân Hüseyin ve Şa'bân ve mezbûre Ümmügülsüm bey'-i bât-ı kat' ile bâ-hüccet-i şer'iyeye merkûm Mehmed'e bey' veyâhûd aded-i sinîn beyân ederek icâr etmiş olmayub fi'l-vâki' aded-i sinîn beyân etmeksizin senevî ma'lûmü'l-mikdâr guruş icâr ve merkûm dahi isticâr ve kabûl birle sene-i mezbûreden berü müste'ciren zabt tasarruf etmekle şimdi merkûmân ve mezbûre fesh-i îcâr birle zimmetinde terâküm eden icâriyân taleb eyledikde üç bin guruşu edâ ile mâ'adâsını virdiğinden başka emlâk-ı mezkûreyi dahi teslîmân imtinâ' birle gadr-ı dâ'iyyesinde olduğu inde'ş-şer' ve'l-meclis tebeyyün ve tahakkuk eylediği hâlde merkûmun gayr-i ez teslîm zimmetinde olan icâre ile emlâk-ı mezkûre ba'de's-sübût hükm idüb merkûmân ve mezkûreye alıverilüb icrâ-yı şer'-i şerîf ve ihkâk-ı hakka mübâderet ve husûs-ı mezbûr ilâ âhirihi dikkat ve keyfiyetin kaydı bâlâsına şerh verilmek üzere der-bâr-ı şevket-karâr mülûkâneme inhâ ve iş'ârına müsâra'at eylemeniz bâbında fi evâ'il-i Safer sene 280. Hasbi.

Mîr-i mîrân-ı kiramdan Çıldır Sancağı Kâ'immakâmı Abdullah Paşa dâme ikbâlühüye ve Satlil nâm-ı diğêr Şuşad Kazâsı nâ'ibine ve müdür-i kazâ ve vücûh-ı memlekete hüküm ki

Mehmed ve Ahmed ve Mustafa nâm kimesneler Şuşad Kazâsına tâbi' Çartulet Karyesi toprağında vâki' ebâ'an-ı ced ma'mûlün bih tapu senediyle müşâ' ve müşterek mutasarrıf oldukları ma'lûmetü'l-hudûd tarla ve cayırlarını zabt ve beher sene zirâ'at ve ol-cayırın dahi beher sene otun biçüb öşr ve resmin me'mûruna edâ ede gelüb dahl olunmak îcâb etmez iken kazâ-ı mezbûra tâbi' Kötrenberisi Karyesi sâkinlerinden Yusuf ve Arif nâm kimesneler füzûlî müdahaleden hâlî olmadıkları beyanıyla kânûn üzre amel olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûru merkûmûn Mehmed ve Ahmed ve Mustafa taraflarından bu def'a bâ-arzihâl istid'â olunmuş ve Dîvân-ı hümâyûnum kaleminden kânûn ve muktezâsı su'âl olundukda arazininin derece-i kabiliyetine göre bir veya iki sene hasebü'l-mevki'i şâzz olarak dahi ziyadece mücerred eğlendirmek veyâhûd tarlayı su basub bir müddetden sonra su çekilerek zirâ'ate salâhiyet kisb edinceye kadar ol-tarlayı hâlî bırakmağa lüzûm görünmek ve esîr olmak gibi i'zâr-ı sahîhadan biri tahakkuk etmeksizin bir tarlayı mutasarrıfı zirâ'at etmeyüb ve i'âde veyâ îcâr sûretiyle dahl itdirmeyüb üç sene ale't-tevâlî ta'tîl eder ise gerek arâzînin olduğu mahallde olsun ve gerek müddet-i sefer-i ba'îd olan mahallde bulunsun ol-tarla müstehak tapu olan mutasarrıf sâbıkı müceddeden tefevvüze tâlib olur ise bedel-i misliyle yeniden ona tefvîz olunur tâlib olmaz ise ol-vakt bi'l-müzâyede talibine ihâle kılınur ve bâ-tapû tasarruf olunan ve kadîmi öşr mahsûl alına gelen câyır bilâ-özr üç sene ale't-tevâlî otu biçilmeyüb ve öşrü verilmeyübde ta'tîl olunur ise müstehak tapu olur deyü kânûn-ı münîfin altmış sekizinci ve seksen beşinci maddelerinde mûnderic bulunduğuna binâ'en münâza'-fihâ olan tarla ve kadîmi otu biçülür cayıra merkûmûn Mehmed ve Ahmed ve Mustafa mutasarrıflar olub zabt edeler iken zirâ'at etmeyüb ve i'âde ve îcâr dahi itdirmeyüb üç sene ale't-tevâlî bilâ-mâni' boz ve hâlî biragub ve ol-cayırın dahi beher sene otun biçmeyüb öşr ve resmin me'mûruna virmeyüb müstehak tapu olarak bedel-i misliyle müceddeden teveffüze dahi tâlib olmadıklarından merkûmân Yusuf ve Arif bi'l-müzâyede sâhib-i arz me'mûru tarafından almışlar ise müdâhale eylemeleri hasebü'l-kânûn yolunda olub eğer böyle olmayubda fi'l-hakîka merkûmûn ol-tarla ve cayıra ebâ'an-ı cedd ma'mûlün bih tapu senediyle müşâ' ve müşterek

mutasarrıflar olarak zabt ve beher sene zirâ'at ve ol-cayırın dahi beher sene otun biçmeyüb öşr ve resmin me'mûruna edâ ede gelürler iken merkûmân Yusuf ve Arif müdâhale eyledikleri mahall-i nizâ' üzerinde me'mûru hâzır olduğu hâlde hîn-i terâfu'da inde's-şer' ve'l-meclis tebeyyün ve tahakkuk eylediği sûretde men' ve def' olunmak için emr-i şerîfim i'tâsı iktizâ eylediği kalem-i mezbûrdan tahrîr kılınmış olmağla siz ki kâ'immakâm ve nâ'ib vesâ'ir mûmâ-ileyhimsiz husûs-ı mezbûru şer'-i şerîfe ve bâlâda muharrer kânûn-ı münîfe tatbîk ederek ber-vech-i hakkâniyyet rü'yet birle fi'l-hakîka merkûmânın ol-tarla ve câyıra müdâhaleleri kânûn-ı münîfin hilâfi bulunduğu mahall-i nizâ' üzerinde me'mûru hâzır olduğu hâlde hîn-i terâfu'da inde's-şer' ve'l-meclis tebeyyün ve tahakkuk eylediği sûretde men' ve def'î husûsuna mübâderet ve husûs-ı mezbûr ilâ âhirihi dikkat ve keyfiyetin kaydı bâlâsına şerh verilmek üzere der-bâr-ı şevket-karâr mülûkâneme inhâ ve iş'ârına müsâra'at eylemeniz bâbında fi evâhir-i Safer sene 80 Ziya.

Sayfa 104

Mülhakâtıyla Trabzon eyâleti vâlisi olub ikinci rütbe-i mecidiye nişân-ı zîşânını hâ'iz ve hâmil olan vezirim Mehmed Emin Muhlis Paşa iclâlehüye ve Tirebolu nâm-ı diğer Görele Kazâsı nâ'ib ve müftûsine ve müdür-i kazâ ve vücûh-ı memlekete hüküm ki

Mehmed nâm kimesnenin Tirebolu Kazâsına tâbi' Ağulca Karyesi sâkinlerinden İbrahim nâm kimesneye dört yüz elli ve Hüseyin nâm kimesneye iki yüz elli ve Ahmed nâmkimesneye yüz kırs ve diğer Ahmed nâm kimesneye yüz otuz ve Ali nâm kimesneye yüz seksen ve diğer Ali nâm kimesneye yüz otuz ve teb'a-ı Devlet-i Aliyyem'den Feyzar'a yüz yetmiş ve Artin'e üç yüz elli guruş deyni olub meblağ-ı merkûmeyi def'aten edâya kudreti yoğiken dâyinlerin merkûmûn def'aten talebânla tazayyukdan hâlî oldukları beyanıla ol-bâbda emr-i şerîfim sudûru merkûm Mehmed tarafından bu def'a bâ-arzihâl istid'â olunmuş ve Divân-ı hümâûnum kalemi kuyuduna mürâca'at ve muktezâsı su'âl olunduğu bu makûle bi-zabt ve murâbaha hakkında bâ-irâde-i seniyye ta'dîl ve te'sis kılınan nizâmı iki yüz altmışsekiz senesi evâsıt-ı Cemâziye'l-evâhiresinde evâmer-i aliyye memâlik-i mahrûseme neşr ve i'lâr olunmuş olduğundan husûs-ı mezbûr inhâ olundu üzere olduğu ve merkûm Mehmed'in def'aten edâya kudreti olmadığı dâyinlerin müvâcehesinde inde's-şer' ve'l-meclis sâbit olduğu hâlde mahalli sicilinde mukayyed mârû'z-zikr emr-i âlişânda mûnderiç nizâm tatbîkan meclis-i

memleketde rü'yet olunmak için emr-i şerîfîm i'tâsı iktizâ eylediği kalem-i mezbûrdan tahrîr kılınmış olmağla siz ki vâlî-i müşâr ve nâ'ib-i vesâ'ir mûmâ-ileyhsiz keyfiyet ma'lûmunuz oldukda ber-minvâl-i muharrer merkûmun def'aten edâ-yı deyne iktidârı olup olmadığı dâyinler müvâcehesinde mahallinde meclisçe bi't-tahkîk tebeyyün eylediği hâlde nizâm-ı mezkûra tatbîkan iktizasının icrâsıyla keyfiyetin Der-sa'âdetime inhâ ve iş'ârına müsâra'at ve hilâf-ı şer'î-i şerîfe ve mugâyir-i nizâm hâl ve hareketden mücânebet eylemeniz bâbında fî evâhir-i Safer sene 280. Recâ'i.

Mülhakâtıyla Trabzon eyâleti vâlîsi olup ikinci rütbe-i mecidiye nişân-ı zîşânını hâ'iz ve hâmili olan vezirim Mehmed Emin Muhlis Paşa iclâlehüye ve Istabl-ı Âmirem Müdürlüğü pâyelülerinden Gümüşhane Kâ'immakâmı Beha Beğ zîde ulüvvühüye ve Kelkit Kazâsı nâ'ib ve müftîsi ve müdür-i kazâ ve vücûh-ı memlekete hüküm ki

Asâkir-i Nizâmiye-i Şâhânem ser-askeri mektubcusu hulefâsından Mehmed Ali zîde mecdühü ile Fatıma ve Zeliha nâm hatunların babaları Mustafa nâm kimesne Kelkit Kazâsına tâbi' Kermu Karyesi toprağında vâki' ma'lûmetü'l-hudûd sekiz kıt'a tarlaları ma'mûlün bih tapu senediyle mutasarrıf olarak zabt ve beher sene zirâ'at ve oşrin edâ edegleür iken iki yüz altmış altı senesinde fevt oldukda ol yerler hasebü'l-kânûn meccânen ve mütesâviyen oğlu Mehmed Ali ile kızları Fatıma ve Zeliha nâm hatunlara intikâl idüb ancak mûmâ-ileyh ile mezbûretân olvaktde sagîr ve sagîre bulduklarından Ammizâdeleri karye-i mezbûre sâkinlerinden Şerife nâm kimesne füzûlî zabt etmekle şimdi mûmâ-ileyh ile mezbûretân irişüb bâliğ ve bâliğe ve da'vâya kâdir ve kâdireler olarak babaları müteveffâ-yı merkûmdan müntakil mârû'z-zikr tarlaları merkûm Şerif'den talep eylediklerinde virmeüyü gadr eylediği beyanıyla kânûn üzre amel olunmak bâbında emr-i şerîfîm sudûru mûmâ-ileyhim Mehmed Ali ile mezbûretân Fatıma ve Zeliha taraflarından bu def'a bâ-arzihâl istid'â olunmuş ve Dîvân-ı hümâyûnum kaleminden kânûn ve muktezâsı su'âl olundukda iki yüz altmış üç senesi Cemâziye'l-evvelsi guresinden sonra vefât edenlerin arâzileri evlâd-ı zükûr ve inâsına meccânen ve mütesâviyen intikâl eylemek kânûn iktizasından

bulunmuş olduğuna binâ'en münâza'a fihâ olan tarlalara mûmâ-ileyh ve mezbûretânın babaları merkûme Mustafa bâ-tapu

A_{DVNSAHK_TZ__d_00008_00055}

Sayfa 105

mutasarrıfiken hâl-i hayatında hakk-ı tasarrufunu rızâsı ve sâhib-i arz ma'rifetiyle merkûm Şerif'e ferâğ ve tefvîz ve merkûm dahi tefevvûz ve kabûl birle yedine ma'mûlun bih sened verilmiş ise zabt eylemesi hasbe'l-kânûn yolunda olup eğer böyle olmayup da fi'l-hakîka merkum Mustafa ol yerlere ma'mûlun bih tapu senediyle mutasarrıf olarak zabt ve beher sene ziraat ve oşrin edâ edegelir iken sene-i merkûmede fevt oldukda ol yerler hasbe'l-kânûn meccânen ve mütesâviyen oğlu mûmâ ileyh ile kızları mezbûrtâna intikâl idüp ancak mûmâ ileyh ve mezbûrtân ol vakitte sagîr ve sagîre bulduklarından merkûm Şerif fuzûlî zabt etmeğle şimdi mûmâ ileyh ve mezbûrtân erişip bâliğ ve bâliğa ve da'vâya kâdir ve kâdireler olarak babaları yerlerini merkûm Şerif'den taleb eylediklerinde vermeyüp gadr eylediği ve erişip bâliğ ve bâliğa ve da'vâya kâdir ve kâdire olduklarından sonra ve bilâ öZR-i şer'î on sene geçmediği mahall-i nizâ' üzerinde me'mûrî hâzır olduğu halde hîn-i terâfu'da inde'ş-şer' ve'l-meclis tebeyyün ve tahakkuk eylediği sûretde babaları merkûm Şerif'den mûmâ ileyh ile mezbûrtâna alıverilip zabt ve taraflarından zirâ'at etdirilmek ve ba'de't-terâfu' arazi-i mezbûre tarafeynden kangısına meclisce şer'an ve kânûnen hükm olunur ise nizâm-ı müessesine tatbîkan senedât-ı cedîdesinin istihsâli zımnında usûlü vechile keyfiyetin bâ mazbata cânib-i defterhâne-i âmireye inhâ ve iş'ârına müsâra'at kılınmak için emr-i şerîfim i'tâsı iktizâ eylediği kalem-i mezbûrdan tahrîr kılınmış olmağla siz ki vâlî-i müşâr ve kâimmakâm ve nâib ve müfti vesâir mûmâ ileyhimsiz husûs-ı mezbûrî şer'-i şerîfe ve bâlâda muharrer kânûn-ı münîfe tatbîk ederek ber vech-i hakkâniyet rü'yet birle fi'l-hakîka merkûm Şerif'in ol yerleri fuzûlî zabt eylediği mahall-i nizâ' üzerinde me'mûrî hâzır olduğu hâlde hîn-i terâfu'da inde'ş-şer' ve'l-meclis tebeyyün ve tahakkuk eylediği mûmâ ileyh ile mezbûrtân erişip bâliğ ve bâliğa olduklarından sonra bilâ öZR-i şer'î on sene geçmediği sûretde babaları yerleri merkûm Şerif'den mûmâ ileyh Mehmed Ali ile mezbûrtân Fatıma ve Züleyha hatunlara alıverilip zabt ve taraflarından ziraat etdirilmesi ve keyfiyetin kaydı bâlâsına şerh verilmek üzere derbâr-ı şevket-karâr-ı mülûkâneme başka ve arazi-i mezbûre şer'an ve kânûnen kangı tarafa hükm

olunur ise müesses olan nizâmına tatbîkan senedât-ı cedîde istihsâli için usûlü vechile defterhâne-i âmireme başka bâ mazbata inhâ ve iş'ârına müsâra'at ve husûs-ı mezbûr ilâ ahirihi dikkat eylemeniz bâbında

Fî evâhir-i Râ sene 280

Hasbî

Torul kazâsı nâib ve müftîsine ve müdür-i kazâ ve vücûh-ı memlekete hüküm

Tebe'a-i devlet-i aliyyemden Hacı Asvador Torul kazâsına tâbi' Canca karyesi toprağında vâkı' ma'lûmetü'l-hudûd altmış üç kıt'a tarlalara defterhâne-i âmirem cânibinden verilen tapu senedi mücebince mutasarrıf olarak zabt ve beher sene ziraat ve öşrin edâ edegelir iken civârda vâkı' Aya Mihal ve Kavadrâs karyeleri ahali taraflarından fuzûlî müdâhale olduğu beyânıyla kânûn üzre amel olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrı merkum Asvador tarafından bu defa bâ arz-ı hâl istid'â olunmuş ve dîvân-ı hümâyûnum kaleminden kânûn ve muktezâsı suâl olundukda bir kimse arazi-i mîriye ve mevkûfeyi bilâ nizâ' on sene ziraat ve tasarruf etmiş olur ise hakk-ı karârı sâbit olup eğer yedinde ma'mûlun bih sened bulunsun ol araziye mahlûl nazarıyla bakılmayup yedine meccânen ve müceddeden tapu senedi verilmek lâzım gelir fakat ol arazi mahlûl olmuş iken bi gayr-ı hakk zabt eylemiş olduğunu kendisi ikrâr ve i'tirâf eder ise mürûr-ı zamân i'tibâr olunmayup ol arazi tapu-yı misliyle kendisine teklîf olunur ve eğer kabûl etmez ise bi'l-müzâyede tâlibine verilir diyü kânûn-ı münîfin yetmiş sekizinci maddesinde münderic olduğuna binâen münâza'un fihâ olan mahalle dahl eden mezkûr Aya Mihal ve Kavadrâs karyeleri ahalisinin kadimü'l-eyyâmdan berü koyun vesâir davarları müşâ' ve müşterek ra'y olunup otundan ve suyundan intifâ' edegeldikleri mahsûs ve müstakil kadimî mer'â yerlerinden ise müdâhale eylemeleri hasbe'l-kânûn yolunda olup eğer böyle olmayup da fi'l-hakîka zikr olunan altmış üç kıt'a tarlalara ber vech-i defterhâne-i âmirem cânibinden verilen tapu senedi mücebince mutasarrıf olarak zabt ve beher sene zirâ'at ve öşrin edâ edegelir iken karyeteyn-i merkûmeteyn ahali fuzûlî müdâhale eyledikleri mahall-i nizâ' üzerinde me'mûrî hâzır olduğu halde hîn-i terâfu'da inde's-şer' ve'l-meclis tebeyyün ve tahakkuk eylediği sûretde men' u def' olunmak için emr-i şerîfim i'tâsı iktizâ eylediği kalem-i mezbûrdan tahrîr kılınmış olmağla sizki

nâib ve müftî vesâir mûmâ ileyhimsiz husûs-ı mezbûrî şer‘-i şerîfe ve bâlâda muharrer kânûn-ı münîfe tatbîk ederek ber vech-i hakkâniyet rü‘yet birle fi‘l-hakîka ol yerlere karyeteyn-i merkûmeteyn ahâlisinin müdâhaleleri kânûn-ı münîfin hilâfı idüğü mahall-i nizâ‘ üzerinde me‘mûrî hâzır olduğı halde hîn-i terâfu‘da inde‘ş-şer‘ ve‘l-meclis tebeyyün eylediğı sûretde men‘ u def‘i husûsuna mübâderet ve keyfiyetin kaydı bâlâsına şerh

Sayfa 106

verilmek üzere derbâr-ı şevket-karâr-ı mülûkâneme inhâ ve iş‘ârına müsâra‘at eylemeniz bâbında.

Fî evâsıt-ı C sene 280

Hasbî

Mülhakâtıyla Trabzon eyaleti vâlisi olup ikinci rütbe ve mecîdî nişân-ı zîşânı hâiz ve hâmil olan vezîrim Mehmed Emin Muhlis Paşa iclâlehuya ve Görele kazâsı nâibine ve müdür-i kazâ ve vücûh-ı memlekete hüküm

Kara Hasan oğlu Ömer dimeğle meşhûr nâm kimesnenin Görele kazasına tâbi‘ Çavuşlu karyesinde kâin bâ hüccet-i şer‘iyye mülkiyet üzere mutasarrıf olduğı bir kıt‘a menzil arsasıyla kürûmı mevcûde bir kıt‘a bağ ve eşcârı mevcûd bir kıt‘a bâğçesinde aharın alakası yoğıken yine karye-i mezbûre sâkinlerinden Ömer nâm kimesne hilâf-ı şe‘-i şerîf fuzûlî zabt idüp taleb ve almak üzere iken fevt olup oğlu yine karye-i mezbûre sâkinlerinden Osman nam kimesne zuhûr birle emlâk-ı mezkûreyi babası misillü fuzûlî zabt itmeğle şimdi merkûm Ömer dahi emlâk-ı mezkûreyi taleb ve zabt ve tasarruf murâd eyledikde babamdan müntakil vermeyüp gadr dâ‘iyyesinde olduğı beyânıyla mahallinde şer‘le rü‘yet ve ihkâk-ı hakk olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrî merkûm Ömer tarafından bu defa bâ arz-ı hâl istid‘â olunmuş olmağla siz vâlî-i müşâr ve nâib vesâir mûmâ ileyhimsiz ma‘rifetiniz ile tarafeyni mahallinde meclis-i memleketde ihzâr ve bi‘l-muvâcehe ber nehc-i şer‘î terâfu‘ ederek husûs-ı mezbûr inhâ olunduğı üzere olduğı ve bilâ özr-i şer‘î on beş sene mürûr etmediğı hâlde ba‘de’s-sübût ber muktezâ-yı şer‘-i mutahhar icrâ-yı şer‘-i şerîf ve ihkâk-ı hakka mübâderet ve husûs-ı mezbûr ilâ

âhirihi dikkat ve keyfiyetin kaydı bâlâsına şerh verilmek üzere derbâr-ı şevket-karâr-ı mülûkâneme inhâ ve iş'ârına müsâra'at eylemeniz bâbında.

Fî evâsıt-ı Cemâziye'l-âhir sene 1280

Lami'î

Ricâl-i devlet-i aliyyemden Lazistan sancağı mutasarrıfı Süleyman Bey dâme uluvvuhu ve Arhova kazâsı nâib ve müftîsine ve müdür-i kazâ ve vücûh-ı memlekete hüküm

Memiş ve Hasan nâm kimesnelerin Arhova kazâsına tâbi' Koytune karyesi toprağında vâkı' babalarından intikâlen otuz seneden beri ma'mûluh bih tapu senediyle müşâ' ve müşterek mutasarrıflar olarak zabt ve beher sene zirâat ve öşrin edâ edegeldikleri ma'lûmetü'l-hudûd tarlalarında aharın alakası olmayup dahl olunmak îcâb etmez iken ecânibden yine kazâ-i mezbura tâbi' Şemle karyesi sâkinlerinden Hacı Mehmed nâm kimesne fuzûlî müdâhâleden hâlî olmadığı beyânıyla kânûn üzere amel olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrı merkûmân Memiş ve Hasan taraflarından bu defa bâ arz-ı hâl istid'â olunmuş ve dîvân-ı hümâyûnum kaleminden kânûnı suâl olundukda arazinin derece-i kâbiliyetine göre bir veya iki sene ve hasbe'l-mevki'shâzz olarak daha ziyâdece mücerred dinlendirmek veyahud tarlayı su basup bir müddetden sonra su çekilerek zirâ'ate salahiyet kesb edinceye kadar ol tarlayı hâlî bırakmaya lüzûm görünmek ve esîr olmak gibi a'zâr-ı sahîhadan biri tahakkuk etmeksizin bir tarlayı mutasarrıfı zirâ'at etmeyip ve i'âre veya îcâr sûretiyle dahi etdirmeyip de üç sene ale't-tevâlî ta'tîl eder ise gerek arazinin olduğu mahalde olsun ve gerek müddet-i sefer ba'îd olan mahalde bulunsun ol tarla müstehakk-ı tapu olup mutasarrıf-ı sâbıkı müceddeden tefevvüze tâlib olur ise bedel-i misliyle yeniden âna tefvîz olunur tâlib olmaz ise ol vakit bi'l-müzâyede tâlibine ihâle kılınır diyü kânûn-ı münîfin altmış sekizinci maddesinde münderic olduğuna binâen münâza'un fihâ olan tarlaları merkûmân Memiş ve Hasan zabt ederler iken zirâ'at etmeyüp ve i'âre ve îcâr dahi etdirmeyip üç sene ale't-tevâlî bilâ mâni' boz ve hâlî bırakıp müstehakk-ı tapu olarak bedel-i misliyle müceddeden tefevvüze dahi talib olmadıklarından merkûm Hacı Mehmed bi'l-müzâyede sâhib-i arz me'murı tarafından almış ise müdâhale eylemesi hasbe'l-kânûn yolunda olup eğer böyle olmayup da fi'l-hakîka

merkûmân Memiş ve Hasan ol yerlere babalarından intikâlen otuz seneden beri ma'mûlun bih tapu senediyle müşâ' ve müşterek mutasarrıflar olarak zabt ve beher sene ziraat ve öşrûn edâ edegelirler iken merkûm Hacı Mehmed fuzûlî müdâhale eylediği mahall-i nizâ' üzerinde me'mûrî hâzır olduğu halde hîn-i terâfu'da inde'ş-şer' ve'l-meclis tebeyyûn ve tahakkuk eylediği sûretde men' u def' etdirilmek için emr-i şerîfim i'tâsı iktizâ eylediği kalem-i mezbûrdan tahrîr kılınmış olmağla siz ki mutasarrıf ve nâib ve müfti vesâir mûmâ ileyhimsiz husûs-ı mezbûrî şer'-i şerîfe ve bâlâda muharrer kânûn-ı münîfe tatbîk ederek ber vech-i hakkâniyet rû'yet birle fi'l-hakîka merkûm Hacı Mehmed'in ol yerlere müdâhale eylemesi kânûn-ı münîfin hilâfı bulunduğu mahall-i nizâ' üzerinde

A_{DVNSAHK_TZ___d_00008_00056

Sayfa 107

me'mûrî hâzır olduğu halde hîn-i terâfu'da inde'ş-şer' ve'l-meclis tebeyyûn ve tahakkuk eylediği sûretde men' u def'i husûsuna mübâderet ve keyfiyetin kaydı bâlâsına şerh verilmek üzere derbâr-ı şevket-karâr-ı mülûkâneme inhâ ve iş'ârına müsâra'at ve husûs-ı mezbûr ilâ ahirihi dikkat eylemeniz bâbında.

Fî evâsıt-ı Receb sene 1280

Remzî

Ricâl-i devlet-i aliyyemden Lazistan sancağı mutasarrıfı Süleyman Bey dâme uluvvuhuya ve Arhova kazâsı nâib ve müftîsine ve müdür-i kazâ ve vücûh-ı memlekete hüküm

Memiş ve Hasan nâm kimesnelerin Arhova kazâsına tâbi' Kobtune karyesinde kâin babalarından müntakil otuz seneden berü bâ hüccet-i şer'iyeye ve ber vech-i iştirâk mülkiyet üzere mutasarrıf oldukları kürûm ve eşcârı mevcûd bir kıt'a bağ ve bir kıt'a bağçelerinde âharın alakası olmayıp dahl olunmak îcâb etmez iken ecânibden yine kazâ-i mezbûra tâbi' Şemle karyesi sakinlerinden Hacı Mehmed nâm kimesne fuzûlî müdâhaleden hâlî olmadığı beyânıyla mahallinde şer'le rû'yet olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrî merkûmân Memiş ve Hasan taraflarından bu def'a bâ arz-ı hâl istid'â olunmuş olmağla siz ki mutasarrıf ve nâib ve müfti vesâir mûmâ ileyhimsiz ma'rifetiniz ile merkûmî mahallinde meclis-i memlekete

ihzâr ve merkûmân Hasan ve Memiş ile bi'l-muvâcehe ber nehc-i şer'î şerîf terâfu' ederek husûs-ı mezbûr inhâ olunduğu üzre olduğu ve emvâl-i mezkûre şer'an dahl olunmak îcâb etmediği mahallinde meclis-i memleketden terâfu'larında inde's-şer' ve'l-meclis tebeyyün ve tahakkuk eylediği halde merkûmun ol vechile vâkı' olan müdâhalesinin ma'rifet-i şer'le men' u def'i husûsuna mübâderet ve husûs-ı mezbûr ilâ âhirihi dikkat ve keyfiyetin kaydı bâlâsına şerh verilmek üzre derbâr-ı şevket-karâr-ı mülûkâneme inhâ ve iş'ârına müsâra'at eylemeniz bâbında.

Fî evâsıt-ı Receb sene 80

Rüşdî

Mülhakatıyla Trabzon eyaleti valisi olup ikinci rütbe mecîdî nişân-ı zîşânını hâiz ve hâmil olan vezîrim Mehmed Muhlis Paşa iclâlehuya ve Trabzon mollasına ve müftisi zîde ilmuhu ve a'zâ-yı meclis-i memlekete dâme mecduhuma hüküm

Tebe'a-i devlet-i aliyemden Apostol'un Trabzon kazâsı sâkinlerinden Sucak nâm hatuna bin dört yüz ve tebe'a-i devlet-i aliyemden Kostanti'ye üç bin beş yüz ve Hacı Lefter'e bin sekiz yüz ve Yani'ye bin ve Borika'ya bin beş yüz ve diğer Borika'ya üç yüz elli ve diğer Yani'ye iki bin ve diğer Yani'ye sekiz yüz ve diğer Yani'ye bin ve Uzun Yani'ye bin iki yüz ve Anaştaş'a iki yüz ve diğer Yani'ye dört yüz ve Nikola'ya üç yüz diğer Yani'ye iki yüz ve Hacı Yani'ye dokuz yüz ve diğer Yani'ye yüz altmış ve Balika'ya üç yüz gurus deyni olup mebâliğ-i mezbûreyi def'aten edâya kudreti yoğiken dâyinleri merkûmûn def'aten talebiyle tazyikden hâlî olmadıkları beyânıyla ol bâbda emr-i şerîfim sudûrî merkûm Apostol tarafından bu defa rikâb-ı kamer-tâb-ı husrevâneme arz-ı hal takdîmiyle istid'â olunmuş ve divân-ı hümâyûnum kalemi kuyûduna mürâca'at ve muktezâsı suâl olundukda bu makûle taksît ve murâbaha hakkında bâ irâde-i seniyye ta'dîl ve te'sîs kılınan nizâm iki yüz altmış sekiz senesi evâsıt-ı Cemâziye'l-ahiresinde bâ evâmîr-i aliyye memâlik-i mahrûseme neşr ve i'lân olunmuş olduğundan husûs-ı mezbûr inhâ olunduğu üzre olduğu ve merkûmun def'aten edâ-yı deyne iktidârı olmadığı dayinleri muvâcehesinde inde's-şer' ve'l-meclis sâbit olduğu halde mahallî sicillinde mukayyed mârru'z-zikr emr-i âlişânda münderic nizâma tatbîkan meclis-i memleketde rü'yet olunmak için emr-i şerîfim i'tâsı iktizâ

eylediği kalem-i mezbûrdan tahrîr kılınmış olmağla siz ki vâlî-i müşâr ve mevlânâ ve müftî vesâir mûmâ ileyhimsiz keyfiyet ma'lûmunuz oldukda ber minvâl-i muharrer merkûmun def'aten edâ-yı deyne iktidârı olup olmadığı dâyinleri muvâcehesinde mahallinde meclisce bi't-tahkîk tebeyyün ve tahakkuk eylediği halde nizâm-ı mezkûra tatbîkan iktizâsının icrâsıyla keyfiyetin Dersaadetime inhâ ve iş'ârına müsâra'at ve hilâf-ı şer'-i şerîf ve mugâyir-i nizâm hâl ve hareketden mücânebet eylemeniz bâbında

Fî evâil-i Şaban sene 280

Rüşdî

Sayfa 108

Mülhakatıyla Trabzon valisi olup ikinci rütbe mecîdî nişân-ı zîşânını hâiz ve hâmil olan vezîrim Mehmed Emin Muhlis Paşa iclâlehuya ve Rikâb-ı hümâyûn-ı şâhânem kapucubaşlarından Giresun kâimmakâmı Emin Bey dâme mecduhuya ve Giresun kazâsı nâib ve müftîsi zîde ilmuhumâya ve a'zâ-yı meclis-i memleket dâme mecduhuma hüküm

Es-Seyyid el-Hâcc İbrahim nâm kimesnenin Giresun kazâsı sâkinlerinden Bayezidzâde Veysel ve Hacı Ömer nâm kimesnelerden üç sene zarfında almış olduğu on dokuz bin guruş deyni için merkûmân fâhiş güzeşte zamm ve fark-ı fiyat cihetleriyle yirmi beş bin elli dokuz guruşa bi'l-iblâğ mebâliğ-i mezbûre mahsûben otuz bin sekiz yüz kırk guruş vermiş ise de merkûmân tarafından beş bin guruş dahi mutâlebe etmekde oldukları beyânıyla ol bâbda emr-i şerîfim sudûrı merkûm es-Seyyid el-Hâcc İbrahim tarafından bu def'a bâ arz-ı hâl istid'â olunmuş ve dîvân-ı hümâyûnum kalemi kuyûduna mürâca'at ve muktezâsı suâl olundukda bu makûle taksît ve murâbaha hakkında bâ irâde-i seniyye ta'dîl ve te'sîs kılınan nizâm iki yüz altmış sekiz senesi evâsıt-ı Cemâziye'l-âhiresinde bâ evâmir-i aliyye memâlik-i mahrûseme neşr ve i'lân olunmuş olduğundan husûs-ı mezbûr inhâ olunduğu üzre olduğu dâyinleri muvâcehesinde inde's-şer' ve'l-meclis sâbit ve mütehakkık olduğu hâlde mahallî sicillinde mukayyed mârru'z-zikr emr-i âlîşânda mûnderic nizâma tatbîkan meclis-i memleketde rû'yet olunmak için emr-i şerîfim i'tâsı iktizâ eylediği kalem-i mezbûrdan tahrîr kılınmış olmağla siz ki vâlî-i müşâr ve kâimmakâm ve nâib ve müftî vesâir mûmâ ileyhimsiz keyfiyet ma'lûmunuz oldukda ber minvâl-i muharrer merkûmân

muvâcehesinde mahallinde meclisce bi't-tahkîk tebeyyün eylediği halde nizâm-ı mezkûre tatbîkan iktizâsının icrâsıyla keyfiyetin Dersaadetime inhâ ve iş'ârına müsâra'at ve hilâf-ı şer'-i şerîf ve mugâyir-i nizâm hâl ve hareketden mucânebet eylemeniz bâbında

Fî evâil-i Şevvâl sene 280

Rüşdî

Mülhakatıyla Trabzon eyaleti valisi olup ikinci rütbe mecîdî nişân-ı zîşânını hâiz ve hâmil olan vezîrim Mehmed Emin Muhlis Paşa iclâlehuya ve Rikâb-ı hümâyûn-ı şâhânem kapucibaşlarından Giresun kâimmakâmı Emin Bey dâme mecduhuya ve Giresun kazâsı nâib ve müftîsi zîde ilmuhumâya ve a'zâ-yı meclis-i memleket dâme mecduhuma hüküm

Eline ve Moratin'in babaları Giresun kazâsı sâkinlerinden ve tebe'a-i devlet-i aliyyemden Hacı Vasil ve anaları Hace Sofya bundan akdem birbirlerini müte'âkiben fevt olduklarında kazâ-i mezbûrda kâin bâ hüccet-i şer'iyye ve ber vech-i iştirâk mülkiyet üzere mutasarrif oldukları bir bâb menzilleriyle derûnunda mevcûd bi'l-cümle emvâl ve eşyâ ve nükûdları bi'l-irsi's-şer'î mezbûrtân Eline ve Morati ile karındaşları tebe'a-i devlet-i aliyyemden Hacı Yorgi ve Panayot'a intikâl idüp tereke müteveffâ-yı mezbûr alâ mâ-farzillâhi te'âlâ beyne'l-verese ma'rifet-i şer'le tevzî' ve taksîm olunmak lâzımeden iken karındaşları merkûmân Yorgi ve Panayot babaları ve anaları müteveffâ-yı merkûm ve mezbûreden müntakil menzil ve emvâl ve eşyâ ve nükûddan hisse-i irsiyelerini ahza ve kabza adem-i kanâ'at birle mezbûrtân Eline ve Morati'nin hisse-i şâyi'alarını dahi hilâf-ı şer'-i şerîf fuzûlî ve bi gayr-ı hakk ahz u kabz idüp gadr eyledikleri beyânıyla mahallinde şer'le rü'yet ve ihkâk-ı hakk olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûri mezbûrtân Eline ve Morati taraflarından bu def'a bâ arz-ı hâl istid'â olunmuş olmağla siz ki vâlî-i müşâr ve kâimmakâm ve nâib ve müftî vesâir mûmâ ileyhimsiz ma'rifetiniz ile tarafeyni mahallinde meclis-i memlekete ihzâr ve bi'l-muvâcehe ber nehc-i şer'î hakkâniyet vechile terâfu' ederek husûs-ı mezbûr inhâ olunduğu üzere olduğu ve bilâ ömr-i şer'î on beş sene geçmediği inde's-şer' ve'l-meclis tebeyyün ve tahakkuk eylediği halde müteveffâ-yı merkûm ve mezbûreden müntakil menzil ve emvâl ve eşyâ ve nükûddan karındaşları merkûmân Yorgi ve

Panayot'un hilâf-ı şer'î şerîf fuzûlî ve bi-gayr-ı hakk ahz u kabz eyledikleri menzil ve emvâl ve eşyâdan hisse-i irsiyeleri her ne ise ba'de's-sübût hükm idüp mezbûrtân Eline ve Morati'ye aliverilip icrâ-yı şer'î şerîf ve ihkâk-ı hakka mübâderet ve keyfiyetin kaydı bâlâsına şerh verilmek üzere derbâr-ı şevket-karâr-ı mülûkâneme inhâ ve iş'ârına müsâra'at eylemeniz bâbında.

Fî evâil-i Şevvâl sene 280

Recai

Rikâb-ı hümâyûn-ı şâhânem kapucubaşlarından Giresun sancağı kâimmakâmı Emin Bey dâme mecduhuya ve Giresun kazâsı nâib ve müftîsine ve a'zâ-yı meclis-i memlekete hüküm

Mustafa nâm kimesnenin Giresun kazâsına tâbi' Milke karyesinde kâin babasından müntakil bâ hüccet-i şer'îyye mülkiyet üzere mutasarrıf olduğu eşcârı mevcûd nısf bağçesinde âharın alakası yoğiken yine karye-i merkûme sâkinlerinden İbrahim nâm kimesne bağçe-i mezkûreden bunun hissesini hilâf-ı şer'î şerîf fuzûlî zabt idüp gadr eylediği beyânıyla mahallinde şer'le rü'yet ve ihkâk-ı hakk olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrı merkûm Mustafa tarafından bu defa bâ arz-ı hâl istid'â olunmuş olmağla siz ki kâimmakâm ve nâib ve müftî vesâir mûmâ ileyhimsiz ma'rifetiniz ile tarafeyni mahallinde meclis-i memlekete ihzâr ve bi'l-muvâcehe ber nehc-i şer'î terâfu' ederek husûs-ı mezbûr inhâ olunduğu üzere olduğu ve nısf bağçe-i mezkûr zabt olunalı bilâ özr-i şer'î on beş sene geçmediği inde's-şer' ve'l-meclis tebeyyün eylediği sûretde merkûm İbrahim'in hilâf-ı şer'î şerîf fuzûlî zabt eylediği nısf bağçesin ba'de's-sübût hükm idüp merkûm Mustafa'ya aliverilip icrâ-yı şer'î şerîf ve ihkâk-ı hakka mübâderet ve husûs-ı mezbûr ilâ âhirihi dikkat ve keyfiyetin kaydı bâlâsına şerh verilmek üzere derbâr-ı şevket-karâr-ı mülûkâneme inhâ ve iş'ârına müsâra'at eylemeniz bâbında.

Fî evâil-i M sene 81

Sayfa 109

Mülhakâtıyla Trabzon eyaleti vâlisî olup birinci rütbe mecîdî nişân-ı zîşânını hâiz ve hâmil olan vezîrim Mehmed Emin Muhlis Paşa iclâlehuya ve Trabzon mollasına ve müftisi zîde ilmuhuya ve a'zâ-yı meclis-i memlekete hüküm

Tebe'a-i devlet-i aliyyemden Karabet'in Trabzon kazâsı sâkinlerinden Mehmed nâm kimesneye bin yüz ve diğêr Mehmed nâm kimesneye bin ve Hasan nâm kimesneye bin iki yüz ve Ramiye Hatun'a üç bin ve tebe'a-i devlet-i aliyyemden Kirhor'a iki bin ve Artin'e altı yüz ve Lahanis'e dört yüz ve Eskohi'ye bin beş yüz gurusu deyni olup mebâliğ-i mezbureyi def'aten edâya kudreti yoğiken dâyinleri merkûmûn def'aten talebiyle tazyikden hâlî olmadıkları beyânıyla ol bâbda emr-i şerîfim sudûrî merkûm Karabet tarafından bu defa bâ arz-ı hâl istid'â olunmuş ve dîvân-ı hümâyûnum kalemi kuyûduna mürâca'at ve muktezâsı suâl olundukda taksît ve murâbaha hakkında iki yüz altmış sekiz senesi evâsıt-ı Cemaziye'l-ahiresinde te'sîs kılınıp bâ evâmir-i aliyye memâlik-i mahrûseme neşr ve i'lân kılınmış olan nizâm hakkında bu kerre meclis-i vâlâ-yı ahkâm-ı adliye kararî ve müte'allık olan irâde-i seniyyem mücebince bazı usûl ve kâ'ideyi hâvî layiha-i matbû'a dahi mukaddemce her tarafa neşr ve i'lân kılınmış olduğundan husûs-ı mezbûr inhâ olunduğu üzre olduğu ve merkûmun def'aten edâ-yı deyne iktidârı olmadığı dâyinleri muvâcehesinde inde's-şer' ve'l-meclis sâbit olduğu halde mahallî sicillinde mukayyed mârru'z-zikr emr-i âlîşân ile matbû' nizâmnâmeye tatbîkan meclis-i memleketde rü'yet olunmak için emr-i şerîfim i'tâsı iktizâ eylediği kalem-i mezbûrdan tahrîr kılınmış olmağla siz ki vâlî-i müşâr ve mevlânâ ve müftî vesâir mûmâ ileyhimsiz keyfiyet ma'lûmunuz olduğda ber minvâl-i muharrer merkûmun def'aten edâ-yı deyne iktidârı olup olmadığı dâyinleri muvâcehesinde mahallinde meclisce bi't-tahkîk tebeyyün eylediği halde zikr olunan nizâmnâme ve muahharan verilen karâra tatbîkan iktizâsının icrâsıyla keyfiyetin Dersaadetime inhâ ve iş'ârına müsâra'at ve hilâf-ı şer'-i şerîf ve mugâyir-i nizâm hâl ve hareketden mücânebet eylemeniz bâbında

Fî evâil-i Safer sene 281

Lebîb

Akçaabad kazâsı nâibine ve müdür-i kazâ ve vücûh-ı memlekete hüküm

Asâkir-i bahriye-i şâhânem neferâtından Mehmed'in babası Ali nâm kimesne Akçaabad kazâsına tâbi'i Tonya karyesi toprağında vâkı' ma'lûmetü'l-hudûd bir kıt'a tarlaya bâ tapu mutasarrıfiken hâl-i hayatında senevî ma'lûmu'l-mikdâr guruşa yine karye-i mezbûre sâkinlerinden Süleyman nâm kimesneye îcâr ve merkûm dahi istîcâr ve kabûl birle müste'ciren zabt ve zirâat edegelir iken babası merkûm Ali fevt oldukda tasarrufunda olan yerler hasbe'l-kânûn meccânen oğlu merkûm Mehmed'e intikâl idüp ancak merkûm ol vakitte sagîr ve muahharan silk-i askerîye dâhil bulunmuş olduğundan şimdi merkûm Mehmed babasından müntakıl mezkur araziyi müste'ciri merkum Süleyman taleb eyledikde vermeyüp gadr dâ'yyesinde olduğu beyânıyla kânûn üzre amel olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrı merkûm Mehmed tarafından bu def'a bâ arz-ı hâl istid'â olunmuş ve dîvân-ı hümâyûnum kaleminden kânûn ve muktezâsı suâl olundukda diyâr-ı âharda olarak bi'l-fi'il ve bizzat hıdmet-i askeriyede istihdâm olunmakda olan asâkir-i şâhânemin uhdelinde olan arazi gerek müste'cir ve müste'ir yedlerinde bulunsun ve gerek alâ hâle terk ve ta'til olunsun müddetleri tebeyyün etmedikçe bir vechile müstehakk-ı tapu olamaz şâyed ol arazi ahara verilmiş olur ise tekmi'l müddet ve hıdmet ederek memleketlerine avdetlerinde arazilerini her kimin yanında bulurlar ise alırlar diyü kânûn-ı münîfin yetmiş üçüncü maddesinde munderic olup münâza'un fihâ olan tarlalara merkûm Mehmed'in babası merkûm Ali bâ tapu mutasarrıfiken hâl-i hayâtında senevî ma'lûmu'l-mikdâr guruşa ve merkûm Süleyman'a îcâr ve merkûm dahi istîcâr ve kabûl birle müste'ciren zabt edegelir iken merkûm Ali fevt oldukda tasarrufunda olan yerler hasbe'l-kânûn meccânen oğlu merkûm Mehmed'e intikâl idüp ancak merkûm Mehmed ol vakitte sagir ve muahharan silk-i askeriyeye dâhil bulunmuş olduğundan şimdi merkûm Mehmed babasından müntakıl araziyi merkûm Süleyman'dan taleb eyledikde vermeyüp gadr eylediği mahall-i nizâ' üzerinde me'mûrı hâzır olduğu halde hîn-i terâfu'da inde'ş-şer' ve'l-meclis tebeyyün ve tahakkuk eylediği sûretde babası yerleri merkum Süleyman'dan merkûm Mehmed'e alıverilip zabt ve tasarrufunda ziraat etdirilmek ve ba'de't-terâfu' arazi-i mezkûre tarafından kangısına meclisce şer'an ve kânûnen hükm olunur ise nizâm-ı müessese tatbîkan senedât-ı cedîdesinin istihsâli zımnında usûli vechile keyfiyetin bâ mazbata cânib-i defterhâne-i âmireme inhâ ve iş'ârına müsâra'at olunmak için emr-i şerîfim

i'tâsı iktizâ eylediği kalem-i mezbûrdan tahrîr kılınmış olmağla siz ki nâib ve sâir mûmâ ileyhimsiz husûs-ı mezbûrı şer'-i şerîfe ve bâlâda muharrer kânûn-ı münîfe tatbîk ederek ber vech-i hakkâniyet rü'yet birle fi'l-hakîka merkûm Süleyman'ın ol yerleri fuzûlî zabt eylediği mahall-i nizâ' üzerinde me'mûrı hâzır olduğu hâlde hîn-i terâfu'da inde'ş-şer' ve'l-meclis tebeyyün ve tahakkuk eylediği sûretde ol yerler me'mûrı ma'rifetiyle merkûm Mehmed'e aliverilip zabt ve tarafından ziraat etdirilmesi ve keyfiyetin kaydı bâlâsına şerh verilmek üzere derbâr-ı şevket-karâr-ı mülûkâneme başka arazi-i mezkûre şer'an ve kânûnen kangı tarafa hüküm olunur ise müesses olan nizâma tatbîkan senedât-ı cedîde ashâbiyçün usûlü vechile defterhâne-i âmireme başka bâ mazbata inhâ ve iş'ârına müsâra'at eylemeniz bâbında.

Fî evâsıt-ı R sene 281

Hasbî

Sayfa 110

Ünye kazâsı nâib ve müftîsine ve müdür-i kazâ ve vücûh-ı memlekete hüküm

Devlet-i aliyyem tebe'asından Artin ve Hacı Avanis'in Ünye kazâsı sâkinlerinden Derviş nâm kimesneye beş bin ve Kahraman nâm kimesneye beş bin ve Ali nâm kimesneye altı yüz ve devlet-i aliyyem tebe'asından Yorgi'ye otuz altı bin ve Esteban'a yedi bin beş yüz ve Kiryako'ya altı bin sekiz yüz ve Tutus'a dört bin ve Sava'ya iki bin üç yüz ve Makar'a dört bin iki yüz ve Hacı Yuvan'a iki bin altı yüz ve Karabet'e bin beş yüz altmış ve Hacı Anastas karındaşı Borseli'ye bin yüz on ve Mesro'ya bin iki yüz ve Hacik'e dört bin ve Elmas'a beş yüz gurus deynleri olup mebâliğ-i mezbûreyi def'aten edâya kudretleri yoğiken dâyinleri merkûmûn def'aten talebiyle tazyikden hâlî olmadıkları beyânıyla ol bâbda emr-i şerîfim sudûrı merkûmân Artin ve Hacı Avanis taraflarından bu def'a bâ arz-ı hâl istid'â olunmuş ve dîvân-ı hümâyûnum kalemi kuyûduna mürâca'at ve muktezâsı suâl olundukda taksît ve murâbaha hakkında iki yüz altmış sekiz senesi evâsıt-ı Cemâziye'l-âhiresinde te'sîs kılınıp bâ evâmir-i aliyye memâlik-i mahrûsime neşr ve i'lân kılınmış olan nizâm hakkında meclis-i vâlâ-yı ahkâm-ı adliye karârı ve müte'allık olan irâde-i seniyyem mücebince bazı usûl ve kâ'ideyi hâvî lâyhâ-i matbû'a dahi mukaddemce her tarafa neşr ve i'lâm kılınmış olduğundan husûs-ı mezbûr inhâ olunduğu üzere olduğu ve merkûmân Artin ve Hacı Avanis'in

def'aten edâ-yı deyne iktidârları olmadığı dâyinleri muvâcehesinde inde'ş-şer' ve'l-meclis sâbit ve mütehakkık olduğu ve mebâliğ-i matlûbe emvâl-i mîriyeye dokunmadığı halde mahalli sicillinde mukayyed zikr olunan emr-i âlîşân ile matbû' nizâm-nâmeye tatbîkan meclis-i memleketde rü'yet olunmak ve merkûmânın deynleri olan mebâliğ-i mezbûre emvâl-i mîriyeden ma'dûd ise keyfiyet bâ i'lâm ve mazbata ve tahrîrât Dersaadetime inhâ ve iş'âr kılınmak için emr-i şerîfim i'tâsı iktizâ eylediği kalem-i mezbûrdan tahrîr kılınmış olmağla siz ki nâib ve müftî vesâir mûmâ ileyhimsiz keyfiyet ma'lûmunuz oldukda ber minvâl-i muharrer merkûmânın def'aten edâ-yı deyne iktidârları olup olmadığı dâyinleri muvâcehesinde mahallinde meclisce bi't-tahkîk tebeyyün eylediği ve mebâliğ-i matlûbe emvâl-i mîriye dokunmadığı halde zikr olunan nizâmâta ve muahharan verilen karâra tatbîkan rü'yet ve eğer mebâliğ-i mezkûre emvâl-i mîriyeden ma'dûd ise keyfiyetin bâ i'lâm ve mazbata ve tahrîrât Dersaadetime inhâ ve iş'ârına müsâra'at ve hilâf-ı şer'-i şerîf ve mugâyir-i nizâm hâl ve hareketden mücânebet eylemeniz bâbında

Fî evâsıt-ı Câ sene 281

Lebîb

Hâcegân-ı dîvân-ı hümayûnumdan Bucak kâimmakâmı Said Bey zîde mecduhuya ve ma'a Ulubey Haymana kazâsı nâib ve müftisine ve müdür-i kazâ ve vücûh-ı memlekete hüküm

Asâkir-i bahriye-i şâhânem sanâyi' alayı çavuşlarından Mustafa'nın Haymana kazâsına tâbi' Kuşlukan karyesi toprağında vâkı' babasından müntakil ma'lûmetü'l-hudûd tarlalara bâ tapu mutasarrıf olarak zabt ve beher sene tarafından ziraat ve öşrü edâ olunagelir iken merkûm Mustafa silk-i askerîde bulunduğundan karye-i mezbûre sâkinlerinden Ahmed ve Süleyman nâmân kimesne fuzûlî zabt idüp gadr eyledikleri beyânıyla kânun üzre amel olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrı merkûm Mustafa Çavuş tarafından bu defa bâ arz-ı hâl istid'â olunmuş ve dîvân-ı hümayûnum kaleminden kânûn ve muktezâsı suâl oldukda arazi-i mîriye ve mevkûfe mutasarrıf ve mutasarrıfelerinden biri fevt oldukda uhdelinde olan arazi erkek ve kız evlâdına gerek arazinin olduğu mahalde bulunsunlar ve gerek diyâr-ı âharda olsunlar meccânen ve bilâ bedel

mütesâviyen intikâl eyler yalnız erkek veyahud yalnız kız evladı olur ise kendiler bilâ bedel müstakillen intikâl eder arazi mutasarrıflarından biri fevt olup da zevcesi hâmile bulunduğu halde ol arazi hamlin zuhûruna kadar tevkîf olunur ve diyar-ı aharda olarak bi'l-fi'il ve bizzat hıdmet-i askeriyede istihdâm olunmakta olan asâkir-i şâhânemin uhdelinde olan arazi gerek müste'cir ve müste'ir yedlerinde bulunsun ve gerek alâ hâle terk ve ta'til olunsun müddetleri tebeyyün etmedikçe bir vechile müstehakk-ı tapu olamaz şâyed ol arazi âhara verilmiş olursa tekmil müddet ve hıdmet ederek memleketlerine avdetlerinde arazilerini her kimin yedinde bulurlar ise alırlar diyü kânûn-ı münîfin elli dört ve yetmiş üçüncü maddelerinde mûnderic olduğuna binâen münâza'un fihâ olan tarlalara merkûm Mustafa Çavuş babasından intikâlen bâ tapu mutasarrıf olarak zabt ve beher sene taraflarından ziraat ve öşrü edâ olunagelir iken merkum silk-i askerîde bulunduğundan merkûmân Ahmed ve Süleyman fuzûlî zabt idüp gadr eyledikleri mahall-i nizâ' üzerinde me'mûrî hâzır olduğu halde hîn-i terâfu'da inde'ş-şer' ve'l-meclis tebeyyün ve tahakkuk eylediği sûretde ol yerler me'murî ma'rifetiyle merkum Mustafa Çavuş'a alıverilip zabt ve tarafından ziraat etdirilmek ve ba'de't-terâfu' arazi-i mezkûre tarafından kangısına meclisce şer'an ve kânûnen hükm olunur ise nizâm-ı müessesine tatbîkan senedât-ı cedîdesinin istihsâli zımnında usûl vechile keyfiyetin bâ mazbata cânib-i defterhâne-i âmireme inhâ ve iş'ârına müsâra'at kılınmak için emr-i şerîfim i'tâsı iktizâ eylediği kalem-i mezbûrdan tahrîr kılınmış olmağla siz ki kâimmakâm ve nâib ve müfti vesâir mûmâ ileyhimsiz husus-ı mezbûrî şer'-i şerîfe ve bâlâda muharrer kânûn-ı münîfe tatbik ederek ber vech-i hakkâniyet rü'yet birle fi'l-hakîka merkûmân Ahmed ve Süleyman'ın ol yerleri zabt eylemeleri kânûn-ı münîfin hilâfi idüğü mahall-i nizâ' üzerinde me'murî hâzır olduğu hîn-i terâfu'da

A_{DVNSAHK_TZ___d_00008_00058}

Sayfa 111

inde'ş-şer' ve'l-meclis tebeyyün ve tahakkuk eylediği sûretde ol yerler me'mûrî ma'rifetiyle merkûm Mustafa Çavuş'a alıverilip zabt ve tarafından zirâ'at etdirilmesi ve keyfiyetin kaydı bâlâsına şerh verilmek üzere derbâr-ı şevket-karâr-ı mülûkaneme başka ve arazi-i mezkûre şer'an ve kânûnen kangı tarafa hükm olunur ve müesses olan nizâmına tatbîkan senedât-ı cedîde istihsâli için usûlü

vechile defterhâne-i âmireme başka bâ mazbata inhâ ve iş'ârına müsâra'at eylemeniz bâbında.

Fî evâsıt-ı Receb sene 81

Hasbi

Mülhakâtıyla Trabzon eyaleti vâlisî olup birinci rütbe mecîdiye nişân-ı zîşânını hâiz ve hâmil olan vezîrim Mehmed Emin Muhlis Paşa iclâlehuya ve Yemure kazâsı nâibine ve müdîr-i kazâ ve vücûh-ı memlekete hüküm

Asâkir-i bahriye-i şâhânem kolağalarından kıdvetü Hasan zîde kadruhunun Yemure kazâsına tâbi' Civere karyesinde kâin bir bâb menzili derûnunda mevcûd beş bin altı yüz guruş nükûduyla eşyâ-i sâiresi sirkat olunmuş lede't-tahrîr menzil ve nükûd ve eşyâ-i mezkûre ile bir kıt'a fındık bağçesi ve ma'lûmu'l-hudûd bir kıt'a arazisi karye-i mezkûre sâkinlerinden Pehlivanoğlu Mehmed ve Ali ve Sağırzâde Şükrü ve Durakoğlu Topcu Halil nâm kimesnelerin tahrîkiyle teyzezâdesi Ahmed nâm kimesne zabt ederek bağçe-i mezkûrun hâsılâtını kabz eylemiş olduğundan bu husûsdan dolayı merkûm Ahmed ile mûmâ ileyh Hasan'ın karındaşları ile ol tarafda muhâkeme ve istintâk olunmakda bulduklarından ber nehc-i şer'î rü'yet ve tesviyesi mümkün olamadığı hâlde merkûmun Dersa'âdetime ihzârı bâbında iki yüz yetmiş dokuz senesi Nisanı'nın on birinci gününde vekâlet-i mutlakam cânibinden tastîr kılınan tahrîrât mücebine murâfa'aları olmadığından te'kîdi hâvî iki yüz seksen senesi tastîr kılınan mektûb mahalline lede'l-vürûd mûmâ ileyh Hasan ile karındaşı Ali ibni Mehmed bin Hüseyin medîne-i mezkûrede ma'kûd meclis-i şer'-i enverde zikr olunan Civere karyesi ahalisinden zikri âtî emlâk ve araziye tenbih-i âlî ile vaz'-ı yedi ber nehc-i şer'î sâbit ve mütehakkık olan Dur Hasanzâde oğlu Ahmed bin el-müteveffâ Hasan bin Mustafa nâm kimesne muvâcehesinde me'mûrî hâzır olduğu hâlde karye-i mezkûrede vâkı' ma'lûmetü'l-hudûd bir kıt'a arazi ile bir bâb mülk menzil ve ma'lûmu's-sâk eşcâr-ı müsmireyi hâvî dört kıt'a fındık bağçesinde her birine bizimle li ebeveyn er karındaşımız gâib-i ani'l-beled Mustafa bin iki yüz elli üç senesinden berü mâlik ve mutasarrıf olduklarımız halde bin iki yüz yetmiş dokuz senesi gâyetine değin yirmi altı sene müddet mezbûr ile hayatında babası müteveffâ-yı mezbûr muvâcehelerinde bilâ nizâ' mütevâliyen vaz'-ı yed ve zabt

ve tasarruf edegelim hatta mezbûr Ahmed sâlifü'l-beyân Boztepezir (?) mahallesinde olan emlak ve arazi-i mezkûrları bin iki yüz gurusu icare ile bana virün diyü tâlib olmuş idi diyü da'vâ eyledikde mezkûr Ahmed dahi cevâbında emlak ve tarla-yı mezkûrlara vaz'-ı yedini ikrâr lakin müdde'ayân-ı mezbûrân Hasan ve Ali ile karındaşları gâib-i mezbûr Mustafa bin iki yüz elli dört senesinde karye-i mezkûrda oldukları halde ber vech-i muharrer mâlik oldukları emlak-i mezkûrların nisf hisse-i şâyi'alarını beş yüz gurusu ve tarla-yı mezkûrun nisf hisse-i şâyi'asını altı bin beş yüz gurusu tarafından bi'l-icâb ve'l-kabûl babam müteveffâ-yı mezbûr Hasan'a hayatında bey' ve bâ ma'rifet-i sâhib-i arz ferâğ ve tefvîz ol dahi ber vech-i muharrer iştirâ ve teferruğ ve kabz ve kabûl etdikden sonra babam vefât idüp verâseti zevcesi vâlidesi Penbe nâm hatun ibneti diğeri Ahmed bin Abdullah ve sulbiye kebîre kızları Züleyha ve Fatıma hatunlar ve sulbî kebîr oğulları Temel'e bundan akdem vefât eden karındaşım Mehmed'e münhasıra ba'dehu kable'l-kısm karındaşım mezbûr Mehmed dahi vefât idüp verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Maviş Hatun ibneti diğeri Hasan vâlidesi mezbûre Penbe Hatun ve li ebeveyn kız karındaşları mezbûrtân Züleyha ve Fatıma hatunlar ile bana münhasıra ba'dehu kable'l-kısm mezbûre Penbe Hatun dahi vefât idüp verâseti benimle sadriye kızları mezbûrtân Züleyha ve Fatıma hatunlara münhasıra ve mesele-i mîrâsları bi-tarîki'l-münâsahati's-şer'iyye bin yüz elli iki sehmden olup sihâm-ı mezkûreden seksen dört sehmi mezbûre Maviş Hatun'a ve iki yüz altmış yedişer sehmden beş yüz otuz dört sehmi mezbûrtân Züleyha ve Fatıma hatunlara beş yüz otuz dört sehmi bana ba'de'l-isâbe mezbûrân Züleyha ve Fatıma ve Maviş hatunlar nisf emlak-ı mezkûreden ber tashîh-i merkûm hisse-i irsiyyeleri olan cem'an altı yüz on sekiz sehmi hisse-i şâyi'alarını bin iki yüz altmış dokuz senesi bin dört yüz gurusu semen-i medfû' ve makbûzuna bana bey' ve teslîm ben dahi ber vech-i muharrer iştirâ ve teslîm ve kabz idüp ol vechile nisf emlak-i mezkûre irsen ve şirâen ve nisf tarla-yı mezkûrlar dahi intikâlen ve bâ tapu müstakillen yedimde mülk ve hakkım ve dâhil-i havza-i tasarrufumda oldukdan sonra mûmâ ileyh Hasan nisf-ı âhar emlak ve tarla-yı mezkûrda olan sülüs hissesini tâlibine bey' ve ferâğa karındaşı

Sayfa 112

mezbûr Ali'yi muvâcehelerinde tevkîl etdikde ol dahi vekâlet-i mezkûreyi ba'de'l-kabûl mezbûr Ali bi'l-asâle ve bi'l-vekâle ve mezbûr Mustafa dahi bi'l-asâle nisf

emlâk-i mezkûreleri üç bin guruş semen-i medfû‘ ve makhbûza bana bey‘ ve temlîk ve teslîm ben dahi ber vech-i muharrer iştirâ ve temellük ve tesellüm ve kabz ve kabûl idüp ol vechile emlâk-i mezkûrenin mecmû‘ıyla nısf tarla-yı mezkûr yedimde mülk ve hakkım ve dâhil-i taht-ı tasarrufum olmak üzre bi-hakkın zabt ve vaz‘-ı yed iderim diyü müdde‘ayân-ı mezbûrân Hasan ve Ali’nin ber vech-i muharrer zabt ve tasarruf ve istîcâr müdde‘âlarını külliyyen inkârından başka ben istîcâr tarihi günü mahalle-i mezkûrede olmayup mahalle-i mezkûreye on sekiz saat müddet dahi ba‘îd olan Yağmurdere kurâsından Şencan karyesi ahalisinden Tekbaşoğlu Hasan’ın menziline müsâfîret tarîkiyle sâkin olduğumu hadd-i tevâtürde isbât ederim diyü def‘le mukâbele esnâsında müdde‘ayân-ı mezbûrân Hasan ve Ali mezbûr Ahmed tarih-i istîcâr-ı mezkûrda mahalle-i mezkûrede olduğu kizb üzerine ictimâ‘ları mutasavver olmayan cemî‘ gafîr kesân şehâdetleriyle bi’ş-şehâde ve’t-tevâtür isbât ederiz diyü def‘iyle mukâbele edecek ale’l-istintâk ve’l-inkâr müdde‘ayân-ı mezbûrân Hasan ve Ali evvelen mezbûr Ahmed tarih-i istîcâr-ı mezkûrda mahalle-i mezkûrede olduğu mahalle-i mezkûre ahalisinden lede’t-tezkiye makhbûlü’ş-şehâde olan mahalle-i mezkûr ahalisinden Kapıcı Bekiroğlu el-Hâcc Hafız Mahmud ibni Bekir Evliyazâde Hafız Said ibni el-Hâcc Hafız ve Hasan ve Musa oğlu Ali bin Mustafa ve Hacı İbrahimzâde Ali ibni Ömer ve Mehmed oğlu Ahmed bin Salih oğlu Abdülhalim bin Ömer ve Deve Velioğlu Ali bin Osman ve Ömer Reis oğlu Raşid bin Osman ve Mıhıoğlu Ahmed bin İbrahim ve karındaşı Mahmud ve Salih oğlu Mehmed Ali bin Ahmed ve Abdioğlu Ahmed bin Osman ve Nuhoglu Ahmed bin Abdülaziz ile sâir cerîdede mazbûtü’l-esâmî otuz altı nefer kesân şehâdetleriyle bi’ş-şehâde ve’t-tevâtür ve sâniyyen istîcâr-ı mezkûr ile emlâk ve tarla-yı mezkûrları dahi kendü ile karındaşları gâib-i mezbûr Mustafa mezbûr Ahmed ile babası müteveffâ-yı merkûm Hasan hayatında muvâcehelerinde bilâ nizâ‘ sinîn-i merkûmede mütevâliyyen zabt ve tasarrufa vaz‘-ı yed eyledikleri her biri mahallerinden lede’t-tezkiye adl ve makhbûlü’ş-şehâde idükleri ihbâr olunan kazâ-i mezbûr sâkinlerinden Karşloğlu Ahmed bin Mehmed ve Aslıoğlu Osman bin Mehmed nâm kimesneler şehâdetleriyle bi’l-muvâcehe vech-i şer‘î üzre sâbit itmeğin mücebince emlâk ve tarla-yı mezkûrlardan kef-i yed birle bâ ma‘rifet sâhib-i arz mahallinde müdde‘ayân-ı mezbûrân Hasan ve Ali ve zuhûrunda gâib-i mezbûr Mustafa’ya mahallinde red ve teslîme mezbûr Ahmed’e tenbîh olunduğu nâtik ve defterhâne-i âmirem kuyûduna mürâca‘at ve dîvân-ı hümâyûnum kaleminden dahi

kânûnı suâl olundukda zikr olunan Yemure kazâsına tâbi‘ Civere karyesinde ma‘lûmu’l-hudûd altı kutu tohum istî‘âb eder bir kıt‘a tarla mûmâ ileyh Hasan ile Ali ve Mustafa benûn Mehmed atîk sipahi senediyle uhdelerinde olduğu inhâ olunmuş olduğundan mûcebince kayd olunarak işbu sene-i mübâreke Saferi’nin dokuzuncu gününden usûl-i cedîde ve cedîd tapu senedi verildiği ve bir kimesnenin bâ tapu mutasarrıf olarak zabt ve beher sene zirâ‘at ve oşrü edâ edegeldiği arazisine taraf-ı ahardan müdâhale olunmaması muvâfık-ı kânûn olduğu misillü diyâr-ı âharda olarak bi’l-fi‘il ve bi’z-zat hıdmet-i askeriyede istihdâm olunmakda olan asâkir-i şâhânem uhdelerinde olan arazi gerek müste‘cir ve müstağbir (?) yedlerinde bulunsun ve gerek alâ hâle terk ve ta‘fîl olsun müddetleri tebeyyün etmedikçe bir vechile müstehakk-ı tapu olamaz şâyed ol arazi âhara verilmiş olsa tekmîl müddet hıdmet ederek memleketlerine avdetlerinde arazilerini her kimin yedinde bulurlar ise alırlar diyü kânûn-ı münîfin yetmiş üçüncü maddesinde mûnderic bulunmuş idüğü kalem-i mezbûrlardan başka başka tahrîr kılınmış olmağla siz ki vâlî-i müşâr ve nâib vesâir mûmâ ileyhimsiz husûs-ı mezbûr inhâ ve i‘lâm olduğu üzre olduğu hâlde merkûm Ahmed zikr olunan emlâk ve arazi-i mezkûreden kef-i yed birle bâ ma‘rifet-i sâhib-i arz mahallinde müdde‘ayân-ı mezbûrûn Hasan ve Ali ve Mustafa’ya teslîmiyle icrâ-yı şer‘-i şerîf ve ihkâk-ı hakka mübâderet eylemeniz bâbında.

Fî evâil-i Şevvâl sene 1281

A_{DVNSAHK_TZ__d_00008_00059}

Sayfa 113

Mîrmîrân-ı kirâmımdan Lazistan sancağı mutasarrıfı olup mecîdî nişân-ı zîşânın üçüncü rütbesini hâiz ve hâmil olan Bedreddin Paşa dâme ikbâlehuya ve Atina kazâsı nâibine ve müdîr-i kazâ ve vücûh-ı memleket zîde mecduhuma hüküm

Memiş nâm kimesne Atina kazâsına tâbi‘ Conbak karyesi toprağında vâkı‘ ma‘mûlun bih tapu senediyle mutasarrıf olduğu ma‘lûmetü’l-hudûd tarlalarını hal-i hayatında hakk-ı tasarrufunda rızâsı ve sâhib-i arz ma‘rifetiyle iki yüz elli beş senesinde el-Hâcc Mehmed nâm kimesneye ferâğ ve tefvîz ve merkûm dahi tefevvüz ve kabûl birle sene-i mezbûreden berü zabt ve beher sene zirâat ve oşrin edâ edegelir iken merkûm Memiş bu esnâda fevt olmak mülâbesesiyle oğlu Ali nâm kimesne ol yerler babamın idi diyü fuzûlî zabt ve Ahmed Reşid nâm

kimesneye ferâğ etmeğle şimdi merkum el-Hâcc Mehmed ol yerleri zu'l-yed olan merkûmdan taleb eyledikde vermeyüp gadr eylediği beyânıyla kânûn üzre amel olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrı el-Hâcc Mehmed tarafından bu defa bâ arz-ı hâl istid'â olunmuş ve dîvân-ı hümâyûnum kaleminden kânûn ve muktezâsı suâl olundukda bir kimse arazi-i mîriye ve mevkûfeyi bilâ nizâ' on sene ziraat ve tasarruf etmiş olur ise hakk-ı karâr sâbit olup eğer yedinde ma'mûlun bih sened bulunsun ve eğer aslâ bulunmasın ol araziye mahlûl nazarıyla bakılmayıp yedine meccânen ve müceddeden tapu senedi verilmek lâzım gelir fakat ol arazi mahlûl olunmuş iken bi gayr-ı hakk zabt eylemiş olduğunu kendisi ikrâr ve i'tirâf eder ise mürûr-ı zamânda i'tibâr olunmayıp ol arazi tapu-yı misliyle kendisine teklîf olunur ve eğer kabûl etmez ise bi'l-müzâyede tâlibine verilir diyü kânûn-ı münîfin yetmiş sekizinci maddesinde münderic olduğuna binâen münâza'un fihâ olan tarlalara merkûm Memiş bâ tapu mutasarrıfiken hâl-i hayâtında hakk-ı tasarrufunu rızâsı ve sâhib-i arz ma'rifetiyle iki yüz elli beş senesinde merkum el-Hâcc Mehmed'e ferâğ ve tefvîz ve merkûm dahi tefevvüz ve kabûl birle sene-i mezbûreden berü zabt ve beher sene ziraat ve öşrin edâ edegelir iken merkûm Memiş bu esnada fevt olmak mülâbesesiyle oğlu merkûm Ali ol yerler babamın idi diyü fuzûlî zabt ve merkûm Ahmed Reşid'e ferâğ etmeğle müste'iri merkûm el-Hâcc Mehmed dahi ol yerleri zu'l-yed olan merkûmdan taleb eyledikde vermeyüp gadr eylediği ve zabt olunalı bilâ özr-i şer'î on sene geçmediği mahall-i nizâ' üzerinde me'mûrî hâzır olduğu halde hîn-i terâfu'da inde'sş-şer' ve'l-meclis tebeyyün ve tahakkuk eylediği sûretde ol yerler me'mûrî ma'rifetiyle zu'l-yed olan merkûmdan merkûm Hacı Mehmed'e alıverilip kemâkân zabt ve tarafından ziraat etdirilmek ve ba'de't-terâfu' arazi-i mezkûre tarafeynden kangısına şer'an ve kânûnen hükm olunur ise nizâm-ı müessesine tatbîkan senedât-ı cedîdesinin istihsâli zımnında usûlî vechile keyfiyetin bâ mazbata defterhâne-i âmireme inhâ ve iş'ârına müsâra'at olunmak için emr-i şerîfim i'tâsı iktizâ eylediği kalem-i mezbûrdan tahrîr kılınmış olmağla siz ki mutasarrıf ve nâib vesâir mûmâ ileyhimsiz husûs-ı mezkûrî şer'-i şerîfe ve bâlâda muharrer kânûn-ı münîfe tatbîk ederek ber vech-i hakkâniyet rü'yet birle fi'l-hakîka merkûmun ol yerleri zabt ve merkûm Ahmed Reşid'e ferâğ ederek şimdi merkûm dahi ol yerleri zu'l-yed olan merkûmdan taleb eyledikde vermeyüp gadr eylediği ve zabt olunalı bilâ özr-i şer'î on sene geçmediği mahall-i nizâ' üzerinde me'mûrî hâzır olduğu hâlde hîn-i terâfu'da inde'sş-şer' ve'l-meclis tebeyyün ve tahakkuk eylediği sûretde ol yerler

me'mûrî ma'rifetiyle zu'l-yed olan merkûmdan merkûm Hacı Mehmed'e aliverilip kemâkân zabt ve tasarrufundan ve ziraat etdirilmesi ve keyfiyetin kaydı bâlâsına şerh verilmek üzere derbâr-ı şevket-karâr-ı mülûkâneme başka arazi-i mezkûre şer'an ve kânûnen kangı tarafa hükm olunur ise müesses olan nizâmına tatbîkan senedât-ı cedîdesinin istihsâliyiçün usûlü vechile defterhâne-i âmireme başka inhâ ve iş'ârına müsâra'at ve husûs-ı mezbûr ilâ ahirihi dikkat eylemeniz bâbında.

Fî evâsıt-ı Zi'l-ka'de sene 281

Lami'î

Rumili beylerbeyiği pâyelülerinden Lazistan sancağı mutasarrıfı olup üçüncü rütbe mecîdî nişân-ı zîşânını hâiz ve hâmil olan Nureddin Paşa dâme ikbâlehuya ve Livane kazâsı nâib ve müftisine ve müdür-i kazâ ve vücûh-ı memlekete hüküm

Osman Süleyman nâm kimesneler Livane kazâsı toprağında vâkî' ma'mûlun bih tapu senediyle müşâ' ve müşterek mutasarrıf oldukları ma'lûmetü'l-hudûd tarlalarını zabt ve beher sene iştirâken ziraat ve öşrin edâ edegelürler iken merkûm Süleyman iki yüz yetmiş yedi senesinde fevt oldukda ol yerlerden hissesi oğulları Ali ve Ömer nâm kimesneler ile kızları Hanife ve Hadice nâm hatunlara intikâl idüp iştirâken zabt ve beher sene zirâ'at ve öşrin edâ edegelürler iken kız karındaşı mezbur Hanife dahi müteveffiye olmağla ol yerlerden hissesi kızları Fatıma Hadice nâm hatunlara intikâl idüp mezbûrtân dahi ol yerlerden hisseleri iştirâken zabta adem-i kanâ'at birle merkûm Osman'ın hissesine dahi fuzûlî müdâhaleden hâlî olmadıkları beyânıyla kânûn üzere amel olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrî merkûm Osman tarafından bu defa bâ arz-ı hâl istid'â olunmuş ve dîvân-ı hümâyûnum kaleminden kânûn ve muktezâsı suâl olundukda arazinin derece-i kâbiliyetine göre bir veya iki ve hasbe'l-mevki' şâzz olarak daha ziyâdece mücerred dinlendirmek veyahud tarlayı su basup bir müddetden sonra su çekilerek zirâ'ate salahiyet kesb edinceye kadar ol tarlayı hâlî bırakmaya lüzûm görünmek ve esîr olmak gibi a'zâr-ı sahîhadan biri tahakkuk etmeksizin bir tarlayı mutasarrıfı zirâ'at etmeyip ve i'âre veya îcâr sûretiyle dahi

Sayfa 114

etdirilmeyip de üç sene ale't-tevâlî ta'tîl eder ise gerek arazinin olduğu mahalde olsun ve gerek müddet-i sefer ba'îd olan mahalde bulunsun ol tarla müstehakk-ı tapu olup mutasarrıf-ı sâbıkı müceddeden tefevvüze tâlib olur ise bedel-i misliyle yeniden âna tefvîz olunur tâlib olmaz ise ol vakit bi'l-müzâyede tâlibine ihâle kılınır diyü kânûn-ı cedîd-i hümâyûnumun altmış sekizinci maddesinde münderic olduğuna binâen münâza'un fihâ olan tarlalara merkûm Süleyman'ın kız karındaşı mezbûre Hanife Hatun ol yerlere bâ tapu mutasarrıf olarak zabt ve tarafından ziraat ve öşrü edâ olunagelir iken sene-i mezbûrda müteveffîye oldukda arazi-i mezkûreden hissesi kızları mezbûrât Fatıma ve Hadice Hatunlara intikâl eylemiş ise müdâhale eylemeleri hasbe'l-kânûn yolunda olup eğer böyle olmayup da fi'l-hakîka ol yerlere merkûmân Osman ve Süleyman müşâ' ve müşterek mutasarrıflar olarak zabt ve beher sene iştirâken ziraat ve öşrin edâ edegelirler iken merkûm Süleyman sene-i mezbûrda fevt oldukda ol yerlerden hissesi hasbe'l-kânûn meccânen oğulları merkûmân Ali ve Ömer ve kızları mezbûrât Hanife ve Hadice'ye seviyyen intikâl idüp iştirâken zabt ve beher sene ziraat ve öşrin edâ eyledikleri mahall-i nizâ' üzerinde me'mûrî hâzır olduğu halde hîn-i terâfu'da inde'ş-şer' ve'l-meclis tebeyyün ve tahakkuk eylediği sûretde men' u def' olunmak için emr-i şerîfim i'tâsı iktizâ eylediği mübelliğ-i mezbûrdan tahrîr kılınmış olmağla siz ki mutasarrıf ve nâib ve müftî vesâir mûmâ ileyhimsiz husûs-ı mezbûrî şer'-i şerîfe ve bâlâda muharrer kânûn-ı münîfe tatbîk ederek ber vech-i hakkâniyet rü'yet birle fi'l-hakîka mezbûrun Fatıma ve Hadice'nin ol yerlere müdâhale eylemeleri kânûn hilâfı bulunduğu mahall-i nizâ' üzerinde me'mûrî hâzır olduğu halde inde'ş-şer' ve'l-meclis tebeyyün ve tahakkuk eylediği sûretde men' u def'i husûsuna mübâderet ve keyfiyetin kaydı bâlâsına şerh verilmek üzere derbâr-ı şevket-karâr-ı mülûkâneme inhâ ve iş'ârına müsâra'at eylemeniz bâbında fermân-ı âlîşânım sâdır olmağla mazmûn-ı münîfî üzere amel ve hareket eyleyesiz

Fî evâil-i Zi'l-hicce sene 281

Mülhakâtıyla Trabzon eyaleti vâlisi olup birinci rütbe mecîdî nişân-ı zîşânını hâiz ve hâmil olan vezîrim Mehmed Emin Muhlis Paşa iclâlehuya ve Tirebolu nâm-ı diğêr Görele kazâsı nâib ve müftîsine ve müdîr-i kazâ ve vücûh-ı memlekete hüküm

Ali nâm kimesnenin Tirebolu kazâsına tâbi‘ Adayok karyesi toprağında vâkı‘ mutasarrıf olduğu tarlasına cârî kadîmî suyunda âharın alakası yoğiken karye-i merkûme sâkinlerinden İbrahim nâm kimesne ol suyu mecrâ-yı kadîminden ihrâc ve kendi tarlasına icrâ birle ol vechile bunun arazisinin zarûret ve müzâyakasına bâ‘is ve bâdî olduğu beyânıyla mahallinde şer‘le rü‘yet ve kadîmîsi üzre icrâ etdirilmek bâbında emr-i şerîfîm sudûrı merkûm Ali tarafından bu defa bâ arz-ı hâl istid‘â olunmuş ve dîvân-ı hümâyûnum kaleminden kânûnı suâl olundukda hakk-ı şurb ve saky ve mecrâ nizâ‘ında ancak te‘âmül-i kadîme i‘tibâr olunur diyü kânûn-ı münîfîn yüz yirmi dördüncü maddesinde mûnderic bulunmuş olmağla siz ki vâlî-i müşâr ve nâib ve müftî vesâir mûmâ ileyhimsiz bu makûle su nizâ‘ında ancak i‘tibâr-ı kadîme olmağla münâza‘un fihâ olan su merkûm İbrahim’in tarlasına cârî mahsûs ve müstakil kadîmî su olmayup fi‘l-vâkı‘ inhâ üzre merkûm Ali’nin mutasarrıf olduğu tarlasına cârî kadîmî suyu iken merkûm İbrahim ol suyu mecrâ-yı kadîminden ihrâc ve kendi tarlasına icrâ ile gadr eylediği mahallinde meclis-i memleketde tebeyyün ve tahakkuk eylediği hâlde ol su kadimden ne mahalden ve ne vechile merkûm Ali’nin tarlasına cârî olagelmiş ise ba‘de’s-sübût yine ol mahalden ve ol vechile kadîmîsi üzre icrâ etdirilmesi husûsuna mübâderet ve husûs-ı mezbûr ilâ âhirihi dikkat ve keyfiyetin kaydı bâlâsına şerh verilmek üzre derbâr-ı şevket-karâr-ı mülûkâneme inhâ ve iş‘ârına müsâra‘at eylemeniz bâbında.

Fî evâsıt-ı Safer sene 282

Hasbî

Mülhakâtıyla Trabzon eyaleti vâfisi olup birinci rütbe mecîdî nişân-ı zîşânını hâiz ve hâmil olan vezîrim Mehmed Emin Muhlis Paşa iclâlehuya ve Akçaabad kazâsı nâibine ve müdür-i kazâ ve vücûh-ı memlekete hüküm

Asâkir-i bahriye neferâtından Yusuf’un Akçaabad kazâsına tâbi‘ Estari karyesi toprağında vâkı‘ ma‘mûlun bih tapu senediyle mutasarrıf olduğu ma‘lûmetü’l-hudûd bir kıt‘a tarlasını zabt ve tarafından ziraat ve öşri me‘mûruna edâ olunagelip dahl olunmak îcâb etmez iken merkûm silk-i askerîde bulunduğundan [karye-i] mezbûre ahalisi ol yerler bizim karyemize mahsus mer‘â diyü fuzûlî müdâhaleden hâlî olmadıkları beyânıyla kânûn üzre amel olunmak bâbında emr-i

şerîfim merkûm Yusuf tarafından bu defa bâ arz-ı hâl istid'â olunmuş ve dîvân-ı hümâyûnum kaleminden kânûn ve muktezâsı suâl olundukda diyâr-ı aharda olarak bi'l-fi'il ve bizzat hıdmet-i askeriyede istihdâm olunmakda olan asâkir-i şâhânemin uhdelerinde olan arazi gerek müste'cir ve müste'îr yedlerinde bulunsun ve gerek alâ hâle terk ve ta'tîl olunsun mevtleri tebeyyün etmedikçe bir vechile müstehakk-ı tapu olamaz şâyed ol arazi ahara verilmiş olursa tekmîl müddet ve hıdmet ederek memleketlerine avdetlerinde arazileri her kimin yedinde bulunur ise alırlar diyü kânûn-ı münîfin yetmiş üçüncü maddesinde münderic olduğuna binâen münâza'un fihâ mahall mârru'z-zikr Estari karyesi ahalisinin kadîmü'l-eyyâmdan berü

A_{DVNSAHK_TZ___d_00008_00060

Sayfa 115

koyun vesâir davarları ra'y olunup otundan ve suyundan intifâ' edegeldikleri mahsûs ve müstakil kadîmî mer'â yerlerinden ise müdâhale eylemeyip hasbe'l-kânûn yolunda olup eğer böyle olmayup da fi'l-hakîka merkûm Yusuf ol araziye ma'mûlun bih tapu senediyle mutasarrıf olarak zabt ve beher sene tarafından ziraat ve öşrü edâ olunagelir iken merkûm Yusuf silk-i askerîde bulunduğundan karye-i merkûme ahali ol yerler bizim mer'âmız diyü fuzûlî müdâhale eyledikleri mahall-i nizâ' üzerinde me'mûrî hâzır olduğu hâlde hîn-i terâfu'da inde's-şer' ve'l-meclis tebeyyün ve tahakkuk eylediği sûretde men' u def' etdirmek için emr-i şerîfim i'tâsı iktizâ eylediği kalem-i mezbûrdan tahrîr kılınmış olmağla siz ki vali-i müşâr ve nâib vesâir mûmâ ileyhimsiz husûs-ı mezbûrî şer'-i şerîfe ve bâlâda muharrer kânûn-ı münîfe tatbîk ederek ber vech-i hakkâniyet rü'yet birle fi'l-hakîka ahali-i merkûmûnun ol araziye müdâhale eylemeleri kânûn-ı münîfin hilâfı idüğü mahall-i nizâ' üzerinde me'mûrî hâzır olduğu hâlde hîn-i terâfu'da inde's-şer' ve'l-meclis tebeyyün ve tahakkuk eylediği sûretde men' u def'i husûsuna mübâderet ve husûs-ı mezbûr ilâ âhirihi dikkat ve keyfiyetin kaydı bâlâsına şerh verilmek üzre derbâr-ı şevket-karâr-ı mülûkâneme inhâ ve iş'ârına müsâra'at eylemeniz bâbında.

Fî evâhir sene 282

Hasbî

Mülhakâtıyla Trabzon eyaleti vâlfisi olup birinci rütbe mecîdî nişân-ı zîşânını hâiz ve hâmil olan vezîrim el-Hâcc Ali Paşa iclâlehuya ve Görele kazâsı nâibine ve müdür-i kazâ ve vücûh-ı memlekete hüküm

Mehmed nâm kimesne Görele kazâsına tâbi‘ Aralık karyesi toprağında vâkı‘ babasından müntakil ma‘lûmetü’l-hudûd tarlalara yirmi bir seneden berü ma‘mûlun bih tapu senediyle mutasarrıf olarak zabt ve beher sene ziraat ve öşrin edâ edegelip dahl olunmak îcâb etmez iken yine karye-i mezbûre sâkinlerinden Hüseyin ve Mustafa ve Ali Rıza nâm kimesneler ile Züleyha nâm hatun fuzûlî müdâhaleden hâlî olmadıkları beyânıyla kânûn üzre amel olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrı merkûm Mehmed tarafından bu defa bâ arz-ı hâl istid‘â olunmuş ve dîvân-ı hümâyûnum kaleminden kânûn ve muktezâsı suâl olundukda arazinin derece-i kâbiliyetine göre bir veya iki sene ve hasbe’l-mevki‘şâzz olarak daha ziyâdece mücerred dinlendirmek veyahud tarlayı su basup bir müddetden sonra su çekilerek zirâ‘ate salahiyet kesb edinceye kadar ol tarlayı hâlî bırakmaya lüzûm görünmek ve esîr olmak gibi a‘zâr-ı sahîhadan biri tahakkuk etmeksizin bir tarlayı mutasarrıfı zirâ‘at etmeyip ve i‘âre veya îcâr sûretiyle dahi etdirmeyip de üç sene ale’t-tevâlî ta‘tîl eder ise gerek arazinin olduğu mahalde olsun ve gerek müddet-i sefer ba‘îd olan mahalde bulunsun ol tarla müstehakk-ı tapu olup mutasarrıf-ı sâbıkı müceddeden tefevvüze tâlib olur ise bedel-i misliyle yeniden âna tefvîz olunur tâlib olmaz ise ol vakit bi’l-müzâyede tâlibine ihâle kılınır diyü kânûn-ı cedîd-i hümâyûnumun altmış sekizinci maddesinde münderic olduğuna binâen münâza‘un fi hâ olan tarlaları merkûm Mehmed zabt eder iken zirâat etmeyüp i‘âre veyâ îcâr suretiyle dahi etdirmeyüp de üç sene ale’t-tevâlî bilâ mâni‘ boz ve hâlî bıragup müstehakk-ı tapu olarak bedel-i misliyle müceddeden fuzûlî tâlib olduğu merkûm Hüseyin ve Mustafa ve Ali Rıza mezbûre Züleyha bi’l-müzâyede sâhib-i arz me’mûrundan resm-i tapu ile almışlar ise müdâhale eylemeleri hasbe’l-kânûn yolunda olup eğer böyle olmayup da fi’l-hakîka merkûm Mehmed ol yerlere babasından intikâlen sene-i mezbûreden berü ma‘mûlun bih tapu senediyle mutasarrıf olarak zabt ve beher sene ziraat ve öşrin edâ edegelir iken merkûmün ve mezbûre fuzûlî müdâhale eyledikleri mahall-i nizâ‘ üzerinde me’mûrı hâzır olduğu halde hîn-i terâfu‘da inde’ş-şer‘ ve’l-meclis tebeyyün ve tahakkuk eylediği sûretde men‘ u def‘ etdirilmek için emr-i şerîfim i‘tâsı iktizâ eylediği kalem-i mezbûrdan tahrîr kılınmış olmağla siz ki vâlî-i müşâr ve nâib vesâir mûmâ

ileyhimsiz husûs-ı mezbûrî şer‘-i şerîfe ve bâlâda muharrer kânûn-ı münîfe tatbîk ederek ber vech-i hakkâniyet rü‘yet birle fi‘l-hakîka merkûmûnun ve mezbûrenin ol yerleri müdâhale eylemeleri kânûn-ı münîfin hilâfı idüğü mahall-i nizâ‘ üzerinde me‘muru hâzır olduğı hâlde hîn-i terâfu‘da inde‘ş-şer‘ ve‘l-meclis tebeyyün ve tahakkuk eylediğı sûrette men‘ u def‘i husûsuna mübâderet ve keyfiyetin kaydı bâlâsına şerh verilmek üzere derbâr-ı şevket-karâr-ı mülûkâneme inhâ ve iş‘ârına müsâra‘at eylemeniz bâbında fermân-ı âlîşânım sâdır olmağla mazmûn-ı münîfi üzere amel ve hareket eyleyesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerîfeme i‘timâd kilasız

Fî evâhir-i Rebiülevvel sene 82

Lâmi‘î

Sayfa 116

Rumili beylerbeyiği pâyelülerinden Lazistan sancağı mutasarrıfı olup üçüncü rütbe mecîdî nişân-ı zîşânını hâiz ve hâmil olan Nureddin Paşa dâmet me‘âlihiye ve Arhavi kazâsı nâib ve müftisine ve müdür-i kazâ ve vücûh-ı memlekete hüküm Mustafa nâm kimesnenin Arhavi kazâsı sâkinlerinden Ahmed nâm kimesneye on beş bin ve Hüseyin nâm kimesne ile Hurşid nâm kimesnelere altı bin üç yüz ve Mehmed nâm kimesneye dört bin ve Ali nâm kimesneye dört bin üç yüz ve tebe‘a-i devlet-i aliyyemden Artin‘e on bin guruş deyni olup mebâlig-i mezbûreyi def‘aten edâya kudreti yoğiken dâyinleri merkûmûn def‘aten talebiyle tazyîkden hâlî olmadıkları beyânıyla ol bâbda emr-i şerîfim sudûrî merkûm Mustafa tarafından bu defa bâ arz-ı hâl istid‘â olunmuş ve dîvân-ı hümâyûnum kalemi kuyûduna mürâca‘at ve muktezâsı suâl olundukda taksît ve murâbaha hakkında iki yüz altmış sekiz senesi evâsıt-ı Cemâziye‘l-âhiresinde te‘essüs kılınıp bâ evâmir-i aliyye memâlik-i mahrûseme neşr ve i‘lân kılınmış olan nizâm hakkında bu kerre meclis-i vâlâ-yı ahkâm-ı adliyyem karârı ve müte‘allık olan irâde-i seniyyem mucebince bazı usûl ve kâ‘ideyi hâvî lâyiha-i matbû‘a dahi mukaddemce tarafa neşr ve i‘lân kılınmış olduğundan husûs-ı mezbûr inhâ olunduğı üzere olduğu ve merkûmun def‘aten edâ-yı deyne iktidârı olmadığı dâyinleri muvâcehesinde inde‘ş-şer‘ ve‘l-meclis sâbit ve mütehakkık olduğu hâlde mahallî sicillinde mukayyed mârru‘z-zikr emr-i âlîşân ile matbû‘ nizâmnâmeye tatbîkan meclis-i memleketde rü‘yet olunmak için emr-i şerîfim i‘tâsı iktizâ eylediğı kalem-i

mezbûrdan tahrîr kılınmış olmağla siz ki mutasarrıf ve nâib ve müftî vesâir mûmâ ileyhimsiz keyfiyet ma'lûmunuz oldukda ber minvâl-i muharrer merkûmun def'aten edâ-yı deyne iktidârı olup olmadığı dâyinleri muvâcehesinde mahallinde meclisce bi't-tahkîk tebeyyün eylediği hâlde zikr olunan nizâmâta ve muahharan verilen karâra tatbîkan iktizâsının icrâsıyla keyfiyetin Dersaadetime inhâ ve iş'ârına müsâra'at ve hilâf-ı şer'-i şerîf ve mugâyir-i nizâm hâl ve hareketden mücânebet eylemeniz bâbında fermân-ı âlîşân sâdir olmağla mazmûn-ı münîfi üzre amel ve hareket eyleyesiz

Fî evâsıt-ı Rebiülahir sene 282

Recâî

Istabl-ı âmirem müdürliği payelülerinden Gümüşhane sancağı mutasarrıfı Baha Bey zîde uluvvuhuya ve Gümüşhane kazâsı nâibine ve müdür-i kazâ ve vücûh-ı memlekete hüküm

Mehmed nâm kimesnenin Gümüşhane kazâsına tâbi' Yenice karyesi toprağında vâkı' ma'lûmetü'l-hudûd tarlaya ma'mûlun bih tapu senediyle yirmi seneden beri mutasarrıf olarak zabt ve beher sene zirâ'at ve oşrin edâ edegelir iken fevt oldukda ol yerler hasbe'l-kânûn meccânen oğlu asâkir-i bahriye-i şâhânemden Osman'a intikâl etmişiken Mîr İsmail nâm kimesne fuzûlî zabt idüp gadr eylediği beyânıyla kânûn üzre amel olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrı merkûm Osman tarafından bu def'a bâ arz-ı hâl istid'â olunmuş ve dîvân-ı hümâyûnum kaleminden kânûn ve muktezâsı suâl olundukda asâkir-i şâhânemden olup diyâr-ı âharda bi'l-fi'il hıdmet-i asâkirîde bulunmakda olan kimseye gerek hayatı ma'lûm olsun ve gerek gaybet-i münkatı'a ile gâib bulunsun babası ve anası veya evladı arazisi kendisine intikâl eder mevti şer'an tahakkuk eylemedikçe ol arazi bir kimseye tefvîz olunamaz şâyed tefvîz olunmuş ise her ne zaman zuhûr eder ise kendisine intikâl etmiş olan araziyi her kimin yedinde bulursa ândan alınarak zabt ve tasarrufa salâhiyeti vardır fakat hukûk-ı araziyi hayatına bu misillü asker-i şâhânemin arazileri emvâl ve eşyâlarını hıfz eden akraba ve ümenâlarına yoğise bir âhar kimseye ziraat etdirilip hukûk-ı lâzımede tahsîl ve istifâ olunur diyü kânûn-ı münîfin elli sekizinci maddesinde mûnderic bulunduğuna binâen münâza'un fihâ olan tarlalara merkûm Osman'ın babası merkûm Mehmed ma'mûlun bih tapu

senediyle yirmi seneden berü mutasarrıf olarak zabt ve beher sene ziraat ve öşrin edâ edegelir iken fevt oldukda ol yerler hasbe'l-kânûn meccânen oğlu merkûm Osman'a intikâl etmişiken mîr-i merkûm İsmail fuzûlî zabt eylediği mahall-i nizâ' üzerinde me'mûrî hâzır olduğu halde hîn-i terâfu'da inde'ş-şer' ve'l-meclis tebeyyün ve tahakkuk eylediği sûretde babası yerleri mîr-i merkûm İsmail'den merkûm Osman'a alıverilip zabt ve tarafından zirâat etdirilmek ve ba'de't-terâfu' arazi-i mezkûre tarafeynden kangısına meclisce şer'an ve kânûnen hükm olunur ise nizâm-ı müessesine tatbîkan senedât-ı cedîdesinin istihsâli zımnında usûlü vechile keyfiyetin bâ mazbata cânib-i defterhâne-i âmireme inhâ ve iş'ârına müsâra'at kılınmak için emr-i şerîfim i'tâsı iktizâ eylediği kalem-i mezbûrdan tahrîr kılınmış olmağla siz ki mutasarrıf ve nâib vesâir mûmâ ileyhimsiz husûs-ı mezbûrî şer'-i şerîfe ve bâlâda muharrer kânûn-ı münîfe tatbîk ederek ber vech-i hakkâniyet rü'yet birle fi'l-hakîka merkûmun ol yerleri

A_{DVNSAHK_TZ__d_00008_00061

Sayfa 117

fuzûlî zabt eylediği mahall-i nizâ' üzerinde me'mûrî hâzır olduğu halde hîn-i terâfu'da inde'ş-şer' ve'l-meclis tebeyyün ve tahakkuk eylediği sûretde ol yerler me'mûrî ma'rifetiyle mîr-i merkûmdan merkûm Osman'a alıverilip tarafından zabt ve zirâ'at etdirilmesi husûsuna dikkat ve keyfiyetin kaydı bâlâsına şerh verilmek üzere derbâr-ı şevket-karâr-ı mülûkâneme başka arazi-i mezbûr şer'an ve kânûnen kangı tarafa hükm olunur ise nizâm-ı müessesine tatbîkan senedât-ı cedîde istihsâli için usûl vechile defterhâne-i âmireme başka bâ mazbata inhâ ve iş'ârına müsâra'at eylemeniz bâbında.

Fî evâil-i C sene 282

Hasbî

Mütehâyizân-ı ricâl-i devlet-i aliyyemden Canik sancağı mutasarrıfı olup dördüncü rütbe mecîdî nişân-ı zîşânını hâiz ve hâmil olan Ata Bey dâme uluvvuhuya ve Bafra kazâsı nâib ve müftîsi zîde ilmuhumâ ve müdîr-i kazâ ve a'zâ-yı meclis-i memleket zîde mecduhuma hüküm

Hasan nâm kimesne Bafra kazâsına tâbi Kolay karyesi toprağında vâkı ma'mûlun bih tapu senediyle mutasarrıf olduğu ma'lûmetü'l-hudûd tarlalarını zabt ve beher sene zirâ'at ve öşrin edâ edegelir iken iki yüz altmış dört senesinde fevt oldukda ol yerler hasbe'l-kânûn meccânen ve mütesâviyen kızı karye-i mezbûre sâkinlerinden Hadice nâm hatun ile oğulları Osman ve Ali nâm kimesnelere intikâl idüp ancak mezbûre Hadice ol vakitte sagîre bulunduğundan karındaşları merkûmân Osman ve Ali babaları yerlerinden kendi hisselerini zabta adem-i kanâ'at birle mezbûre Hadice'nin hissesini dahi hilâf-ı kânûn fuzûlî zabt etmeleriyle şimdi mezbûre Hadice irişip bâliğa ve da'vâya kâdire olarak babası hissesini karındaşları merkûmândan taleb eyledikde vermeyüp gadr eyledikleri beyânıyla kânûn üzre amel olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûri mezbûre Hadice Hatun tarafından bu defa bâ arz-ı hâl istid'â olunmuş ve dîvân-ı hümâyûnum kaleminden kânûn ve muktezâsı suâl olundukda iki yüz altmış üç senesi Cemaziye'l-evvelisi guresinden sonra vefât edenlerin arazisi evlâd-ı zükûr ve inâsına intikâl eylemek kânûn iktizasından olup münâza'un fihâ olan tarlalara merkûm Hasan bâ tapu mutasarrıf iken hâlâ hayatında hakk-ı tasarrufunu rızâsı ve sâhib-i arz me'mûrî ma'rifetiyle oğulları merkûmân Osman ve Ali'ye ferâğ ve tefvîz etmiş ve yedlerine ma'mûlun bih sened verilmiş ise merkûmânın zabt eylemeleri hasbe'l-kânûn yolunda olup eğer böyle olmayup da fi'l-hakîka merkûm Hasan ol yerlere ma'mûlun bih tapu senediyle mutasarrıf olarak ve beher sene ziraat ve öşrin edâ edegelir iken iki yüz altmış dört senesinden fevt oldukda ol yerler hasbe'l-kânûn meccânen ve mütesâviyen kızı mezbûre ile oğulları merkûmân Osman ve Ali'ye intikâl idüp ancak mezbûre ol vakitte sagîre bulunduğundan karındaşları merkûmân babaları yerlerinden hisselerini zabta adem-i kanâ'at birle mezbûrenin hissesini dahi fuzûlî zabt etmeleriyle şimdi mezbûre erişip bâliğa ve da'vâya kâdire olarak babası yerlerinden hissesini karındaşları merkûmândan taleb eyledikde vermeyüp gadr eyledikleri ve ba'de'l-bulûğ bilâ öZR-i şer'î on sene geçmediği mahall-i nizâ' üzerinde me'mûrî hâzır olduğu halde hîn-i terâfu'da inde'ş-şer' ve'l-meclis tebeyyün ve tahakkuk eylediği sûretde babası yerlerinden hissesi karındaşları merkûmândan mezbûre Hadice'ye alıverilip iştirâken zabt ve zirâ'at etdirilmek için emr-i şerîfim i'tâsı iktizâ eylediği kalem-i mezbûrdan tahrîr kılınmış olmağla siz ki mutasarrıf-ı müşâr ve nâib ve müftî vesâir mûmâ ileyhimsiz husûs-ı mezbûrî şer'-i şerîfe ve bâlâda muharrer kânûn-ı münîfe tatbîk ederek ber vech-i hakkâniyet rû'yet birle fi'l-

hakîka merkûmânın ol yerlerden karındaşları mezbûre Hadice'nin hissesini zabt eylemeleri bî-vech ve hilâf-ı kânûn idüğü ve mezbûre erişip bâliğa ve da'vâya kâdire oldukdan sonra bilâ öZR-i şer'î on sene geçmediği mahall-i nizâ' üzerinde me'mûrî hâzır olduğu hâlde hîn-i terâfu'da inde'ş-şer' ve'l-meclis tebeyyün ve tahakkuk eylediği sûretde babası müteveffâ-yı merkumdan müntakil araziden karındaşları merkûmânın hilâf-ı kânûn fuzûlî zabt eyledikleri hissesi mezbûre Hadice'ye aliverilip iştirâken zabt ve zirâ'at etdirilmesi husûsuna mübâderet ve keyfiyetin işbu emr-i âlîşânım kaydı bâlâsına şerh verilmek üzere bâ i'lâm ve mazbata derbâr-ı şevket-karâr-ı mülûkâneme ve arazi-i mezkûre şer'an ve kânûnen kangı tarafa hükm olunur ise müesses olan nizâma tatbîkan senedât-ı cedîde istihsâliyçün usûlü vechile keyfiyetin defterhâne-i âmireme başka başka inhâ ve iş'ârına müsâra'at ve husûs-ı mezbûr zımında müdde'iyye-i mezbûre cânibinden ol tarafda mübâşir ta'yini matlûb olunduğu halde bâ irâde-i seniyye müesses olan nizâm mücebince ta'yîn olunacak mübâşirin mesârif ve hıdmet-i mübâşiriyesi meclisce kat' ve senede rabt olunarak müdde'iyye-i mezbûre tarafından te'diye etdirilip müdde'a aleyhimâ câniblerinden hıdmet-i mübâşiriyeye ve mesârif mutâlebe ve ahz ve zinhâr bu vesîle ile kimesneye gadr ve te'addî misillü vaz' u hâlât vukû'a getirilmemesi husûsuna dikkat eylemeniz bâbında fermân.

Fî evâil-i C sene 282

Remzî

Sayfa 118

Mütehâyizân-ı ricâl-i devlet-i aliyyemden Canik sancağı mutasarrıfı olup dördüncü rütbe mecîdî nişân-ı zîşânını hâiz ve hâmil olan Ata Bey dâme uluvvuhuya Bafra kazâsı nâib ve müftisi zîde ilmuhumâ ve müdîr-i kazâ ve a'zâ-yı meclis-i memleket zîde mecduhuma hüküm

Hadice nâm hatunun babası Bafra kazâsına tâbi' Kolay karyesi sâkinlerinden Hasan nâm kimesne bundan akdem iki yüz altmış dört senesinde fevt oldukda bi'l-cümle emvâl ve eşyâsı bilâ öZR-i şer'î kızı mezbûre Hadice ile oğulları Osman ve Ali nâm kimesnelere intikâl idüp ancak mezbûre ol vakitte sagîre bulunduğundan karındaşları merkûmân babaları müteveffâ-yı merkûmndan müntakil emvâl ve eşyâdan hisse-i irsiyelerini zabta adem-i kanâ'at birle

mezbûrenin hissesini dahi hilâf-ı şer‘-i şerîf fuzûlî zabt etmeleriyle şimdi mezbûre erişip bâliğa ve da‘vâya kâdire olarak babası müteveffâ-yı merkûmdan müntakil emvâl ve eşyâdan hisse-i irsiyyesini karındaşları merkûmândan taleb eyledikde vermeyüp gadr eyledikleri beyânıyla mahallinde şer‘le rü‘yet ve ihkâk-ı hakk olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrı mezbûre Hadice Hatun tarafından bu defa bâ arz-ı hâl istid‘â olunmuş olmağla siz ki mutasarrıf-ı müşâr ve nâib ve müftî vesair mûmâ ileyhimsiz ma‘rifetiniz ile merkûmânı mahallinde meclis-i memlekete ihzâr ve mezbûre Hadice ile bi‘l-muvâcehe ber nehc-i şer‘î terâfu‘ ederek husûs-ı mezbûr inhâ olunduğu üzre olduğu ve mezbûre erişip bâliğa ve da‘vâya kâdire olduktan sonra bilâ özr-i şer‘î on beş sene geçmediği inde‘ş-şer‘ ve‘l-meclis tebeyyün ve tahakkuk eylediği hâlde babası müteveffâ-yı merkûmdan müntakil merkûmân Osman ve Ali’nin hilâf-ı şer‘-i şerîf fuzûlî zabt olunmuş olduğu emvâl ve eşyâdan hisse-i irsiyesi her ne ise ba‘de’s-sübût hükm idüp mezbûre Hadice Hatun’a aliverilip icrâ-yı şer‘-i şerîf ve ihkâk-ı hakka mübâderet ve husûs-ı mezbûr zımnında müdde‘iyye-i mezbûre cânibinden ol tarafda mübâşir ta‘yîn matlûb olduğu halde irâde-i seniyye müesses olan nizâmı mücebince ta‘yîn olunacak mübâşirin mesârif ve hıdmet-i mübâşiriyesi meclisce kat‘ ve senede rabt olunarak müdde‘iyye tarafından te‘diye etdirilip müdde‘a aleyhimâ cânibinden hıdmet-i mübâşiriye ve mesârif mütâlebe ve ahzı ve zinhâr bu vesîle ile kimseye gadr ve te‘addî misillü vaz‘ u hâlât vuku‘a getirilmemesi husûsuna dikkat ve keyfiyetin kaydı bâlâsına şerh verilmek üzre derbâr-ı şevket-karâr-ı mülûkâneme bâ i‘lâm ve mazbta inhâ ve iş‘ârına müsâra‘at eylemeniz bâbında.

Fî evâil-i C sene 282

Remzî

Mülhakâtıyla Trabzon eyaleti vâlisî olup birinci rütbe mecîdî nişân-ı zîşânını hâiz ve hâmil olan vezîrim Ali Paşa iclâlehuya ve Sürmene kazâsı nâibine ve müdîr-i kazâ ve a‘zâ-yı meclis-i memleket zîde mecduhuma hüküm

Asâkir-i bahriye-i şâhânem neferâtından Ömer nâm kimesne Sürmene kazâsına tâbi‘ Asu karyesi toprağında vâkı‘ ma‘lûmetü’l-hudûd tarlaları karındaşları Mehmed ve Cafer nâm kimesneler ile babalarından intikâlen ma‘mûlun bih tapu senediyle müşâ‘ ve müşterek mutasarrıflar olarak zabt ve beher sene iştirâken

zirâ'at ve öşrin edâ edegelir ve merkûm Ömer'in arazi-i mezkûrede olan hissesini ahara ferâğa kimesneyi tevkîl etmiş değil iken kendisi silk-i askerîde bulunduğu karındaşları merkûmândan merkûm Mehmed arazi-i mezkûreden merkûm Ömer'in hissesini karye-i mezbûre sâkinlerinden ve tebe'a-i devlet-i aliyyemden Lefter'e ferâğ etmeğle şimdi merkûm Ömer kendi hissesini zu'l-yed olan merkûmdan talep eyledikde vermeyip gadr eylediği beyânıyla kânûn üzre amel olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrî merkûm Ömer tarafından bu defa bâ arz-ı hâl istid'â olunmuş ve dîvân-ı hümâyûnum kaleminden kânûn ve muktezâsı suâl olundukda diyâr-ı âharda olarak bi'l-fi'il ve bizzat hıdmet-i askeriyede istihdâm olunmakda olan asâkir-i şâhânenin uhdelerinde olan arazi gerek müste'cir ve müste'ir yedlerinde bulunsun ve gerek alâ hâle terk ve ta'til olunsun mevtleri tebeyyün etmedikçe bir vechile müstehakk-ı tapu olunamaz şayed ol arazi âhara verilmiş olursa tekâmîl müddet ve hıdmet ederek memleketlerine avdetlerinde arazilerini her kimin yedinde bulurlar ise alırlar diyü arazi kânûnnâme-i hümâyûnumun yetmiş üçüncü maddesinde mûnderic olduğundan münâza'un fihâ olan araziye merkûm Ömer karındaşları Mehmed ve Cafer ile babalarından intikâlen ma'mûlun bih tapu senediyle müşâ' ve müşterek mutasarrıflar olarak zabt ve beher sene iştirâken ziraat ve öşrin edâ edegelirler iken merkûm Ömer silk-i askerîde bulunduğu karındaşı merkûmândan merkûm Mehmed arazi-i mezkûreden merkûm Ömer'in hissesini merkûm Lefter'e ferâğ etmeğle şimdi merkûm Ömer kendi hissesini zi'l-yed olan merkûmdan talep eyledikde vermeyüp gadr eylediği ve merkûm Ömer bey'-i mezkûrî mümeyyiz olmadığı mahall-i nizâ' üzerinde me'mûrî hâzır olduğu halde hîn-i terâfu'da inde's-şer' ve'l-meclis tebeyyün ve tahakkuk eylediği sûretde arazi-i mezkurdan merkûm Ömer'in hissesi zu'l-yed olan merkumdan aliverilip zabt ve zirâat etdirilmek için emr-i şerîfim i'tâsı iktizâ eylediği kalem-i mezbûrdan tahrîr kılınmış olmağla siz ki vâlî-i müşâr ve nâib vesâir mûmâ ileyhimsiz husûs-ı mezbûrî şer'-i şerîfe ve bâlâda muharrer kânûn-ı münîfe tatbîk ederek ber vech-i hakkâniyet rü'yet birle fi'l-hakîka merkûm Mehmed arazi-i mezkûreden merkûm Ömer'in hissesini merkûm Lefter'e ferâğ eylemesi bî-vech ve hilâf-ı kânûn idüğü mahall-i nizâ' üzerinde me'mûrî hâzır olduğu halde hîn-i terâfu'da inde's-şer' ve'l-meclis tebeyyün ve tahakkuk eylediği sûretde arazi-i mezkûreden hissesi zu'l-yed olan merkûm Lefter'den merkûm Ömer'e aliverilip zabt ve ziraat etdirilmesi husûsuna mübâderet ve arazi-i mezkûre tarafeynden kangısına

meclisce şer'an ve kânûnen hükm olunursa nizâm-ı müessese tatbîkan senedât-ı cedîdesinin istihsâli zımnında usûli vechile keyfiyetin defterhâne-i âmireme ve işbu emr-i âlişânım kaydı bâlâsına şerh verilmek üzere derbâr-ı şevket-karâr-ı mülûkâneme başka başka bâ mazbata ve i'lâm inhâ ve iş'ârına müsâra'at eylemeniz bâbında

Fî evâsıt-ı C sene 282

A_{DVNSAHK_TZ__d_00008_00062}

Sayfa 119

Mülhakâtıyla Trabzon eyaleti vâlisi olup birinci rütbe mecîdî nişân-ı zîşânımı hâiz ve hâmil olan vezîrim el-Hâcc Ali Paşa iclâlehuya ve Trabzon kazâsı nâib ve müftîsi zîde ilmuhumâya ve a'zâ-yı meclis-i memleket zîde mecduhuma hüküm

Tebe'a-i devlet-i aliyyemden Ohannes'in Trabzon kazâsı sâkinlerinden Hüseyin nâm kimesneye yedi bin ve Hacı Ahmed nâm kimesneye iki yüz otuz ve Hacı Ruşen nâm kimesneye üç yüz ve tebe'a-i devlet-i aliyyemden Avadis'e üç bin sekiz yüz ve Arakil'e beş yüz ve Yorgi'ye iki bin altı yüz ve Yani'ye bin altı yüz altmış ve diğeri Yani'ye yedi yüz elli ve Vartan'a bin ve Karabet'e iki bin ve Ağacan'a dört bin ve Parsih'e bin beş yüz ve Sava'ya iki yüz guruş deyni olup mebâliğ-i mezbûreyi def'aten edâya kudreti yoğiken dâyinleri merkûmün def'aten talebiyle tazyikden hâlî olmadıkları beyânıyla ol bâbda emr-i şerîfim sudûrî merkûm Ohannes tarafından bu defa bâ arz-ı hâl istid'â olunmuş ve dîvân-ı hümâyûnum kalemi kuyûduna mürâca'at olundukda sened te'sîs kılınıp bâ evâmîr-i aliyye memâlik-i mahruseme neşr ve i'lân olunmuş olan nizâm hakkında meclis-i vâlâ-yı ahkâm-ı adliyem karârı ve müte'allık olan irâde-i seniyye-i mülûkânem mücebince bazı usûl ve kâ'ideyi hâvî layiha-i matbû'a mukaddemce her tarafa neşr ve i'lân kılınmış olduğundan husûs-ı mezbûr inhâ olduğuna üzere olduğu ve merkûmun def'aten edâ-yı deyne iktidârı olmadığı dâyinleri muvâcehesinde inde's-şer' ve'l-meclis sâbit olduğu hâlde mahallî sicillinde mukayyed mârru'z-zikr emr-i âlişân ile matbû' nizâmnâmede muharrer usûl ve kâ'ideye tatbîkan meclis-i memleketde rü'yet olunmak için emr-i şerîfim i'tâsı iktizâ eylediği kalem-i mezbûrdan tahrîr kılınmış olmağla siz ki vâlî-i müşâr ve nâib ve müftî vesâir mûmâ ileyhimsiz keyfiyet ma'lûmunuz oldukda ber minvâl-i muharrer merkûm Ohannes'in mebâliğ-i mezbûreyi def'aten edâya iktidârı olup

olmadığı dâyinleri merkûmûn muvâcehesinde mahallinde meclisce bi't-tahkîk tebeyyün ve tahakkuk eylediği halde zikr olunan emr-i âlişân ile muahharan verilen karâra tatbîkan iktizâsının icrâsıyla keyfiyetin Dersaadetime inhâ ve iş'ârına müsâra'at ve hilâf-ı şer'-i şerîf ve mugâyir-i nizâm hâl ve hareketden mücânebet eylemeniz bâbında

Fî evâhir-i Şevvâl sene 282

Mukbil

Der-zamân-ı sadr-ı sudûrû'l-vüzerâ hazret-i Mehmed Rüşdi Paşa ve nâzır-ı

umûr-ı hâriciye cenâb-ı müşârun ileyh fi 21 Ş sene 283

Mülhakâtıyla Trabzon eyaleti vâlisi olup birinci rütbe mecîdî nişân-ı zîşânını hâiz ve hâmil olan vezîrim el-Hâcc Ali Paşa iclâlehuya ve Trabzon kâdîsı zîdet fezâilehu ve müftîsi mevlânâ (boş) zîde ilmuhuya ve a'zâ-yı meclis-i memleket zîde mecduhuma hüküm

Hacı Mustafa nâm kimesnenin Trabzon kazâsı sâkinlerinden Halid nâm kimesneye iki bin ve tebe'a-i devlet-i aliyemden Burka'ya iki bin iki yüz ve Hristo'ya on iki bin beş yüz ve Nikolaki'ye iki bin yüz ve Lefter'e on iki bin dört yüz ve Borika'ya on dört bin guruş deyni olup mebâliğ-i mezbûreyi def'aten edâya kudreti yoğiken dâyinleri merkûmûn def'aten talebiyle tazyikden hâlî olmadıkları beyânıyla ol bâbda emr-i şerîfim sudûrî merkûm Hacı Mustafa tarafından bu defa bâ arz-ı hâl istid'â olunmuş ve dîvân-ı hümâyûnum kalemi kuyûduna mürâca'at ve muktezâsı suâl olundukda taksît ve murâbaha hakkında iki yüz altmış sekiz senesi evâsıt-ı Cemâziye'l-âhiresinde te'essüs kılınıp bâ evâmîr-i aliyeye memâlik-i mahrûseme neşr ve i'lân kılınmış olan nizâm hakkında meclis-i vâlâ-yı ahkâm-ı adliyem karârı her tarafa neşr ve i'lân kılınmış olduğundan husûs-ı mezbûr inhâ olduğu üzere olduğu ve merkûmun def'aten edâ-yı deyne iktidârı olmadığı dâyinleri muvâcehesinde inde's-şer' ve'l-meclis sâbit ve mütehakkık olduğu halde mahallî sicillinde mukayyed zikr olunan emr-i âlişân ile matbû' nizâm-nâmede muharrer usûl ve kâ'ideye tatbîkan meclis-i memleketde rü'yet olunmak için emr-i şerîfim i'tâsı iktizâ eylediği kalem-i mezbûrdan tahrîr

kılınmış olmağla siz ki vâlî-i müşâr ve mevlânâ ve müftî vesâir mûmâ ileyhimsiz keyfiyet ma‘lûmunuz oldukda ber minvâl-i muharrer merkûm Hacı Mustafa'nın meblağ-ı mezbûreyi def'aten edâya iktidârı olup olmadığı dâyinleri merkûmûn muvâcehelerinde mahallinde meclisce bi't-tahkîk tebeyyün eylediği halde zikr olunan nizâm ve karâra tatbîkan iktizâsının icrâsıyla keyfiyetin Dersaadetime inhâ ve iş'ârına müsâra'at ve hilâf-ı şer'-i şerîf ve mugâyir-i nizâm hâl ve hareketden mücânebet eylemeniz bâbında fermân-ı âlîşânım sâdır olmağla mazmûn-ı münîfi üzere amel ve hareket eyleyesiz tahrîren fi'l-yevmi's-salis min şehr-i Rebiülevvel lisene selase ve semânîn ve mieteyn ve elf.

Remzî

Sayfa 120

Bir sûreti

Rumili beylerbeyiği pâyelülerinden Lazistan sancağı mutasarrıfı olup mecîdî nişân-ı zîşânının üçüncü rütbesini hâiz ve hâmil olan Nureddin Paşa dâmet me'âlihiye ve Hopa kazâsı nâibine ve müdür-i kazâ ve a'zâ-yı meclis zîde mecduhuma hüküm

Hacı Mustafa'nın Hopa kazâsı sâkinlerinden Osman nâm kimesneye on sekiz bin ve Ahmed nâm kimesneye üç bin iki yüz ve Ali nâm kimesneye iki bin beş yüz gurusı deyni olup mebâliğ-i mezbûreyi def'aten edâya kudreti yoğiken dâyinleri merkûmûn def'aten talebiyle tazyikden hâlî olmadıkları beyânıyla

Aslı gibi.

Bir sûreti

Rumili beylerbeyiği pâyelülerinden Lazistan sancağı mutasarrıfı olup üçüncü rütbe mecîdî nişân-ı zîşânını hâiz ve hâmil olan Nureddin Paşa dâmet me'âlihiye ve Gönnye kazâsı nâibine ve müdür-i kazâ ve a'zâ-yı meclis-i memleket zîde mecduhuma hüküm

Hacı Mustafa nâm kimesnenin Gönnye kazâsı sâkinlerinden Mustafa ve Ömer nâm kimesnelere altı bin gurusı deyni olup mebâliğ-i mezbûreyi def'aten edâya kudreti

yoğiken dâyinleri merkûmân def'aten talebiyle tazyîkden hâlî olmadıkları beyânıyla

Mülhakâtıyla Trabzon eyaleti vâlisî olup birinci rütbe mecîdî nişân-ı zîşânını hâiz ve hâmil olan vezîrim el-Hâcc Ali Paşa iclâlehuya ve Yemure kazâsı nâibine ve müdür-i kazâ ve a'zâ-yı meclis-i memleket zîde mecduhuma hüküm

Devlet-i aliyem tebe'asından Yani'nin Yemure kazâsına tâbi' Kavahlı karyesinde kâin babasından müntakil bâ hüccet-i şer'îyye mülkiyet üzere mutasarrıf olduğu bir bâb menziline aharın alakası olmayup dahl olunmak icâb etmez iken ecânibden ve karye-i merkume sâkinlerinden Ali ve Mustafa nâm kimesneler fuzûlî müdâhaleden hâlî olmadıkları beyânıyla mahallinde şer'le rü'yet olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrî merkûm Yani tarafından bu defa bâ arz-ı hâl istid'â olunmuş olmağla siz ki vâli-i müşâr ve nâib vesâir mûmâ ileyhimsiz ma'rifetiniz ile tarafeyni mahallinde meclis-i memlekete ihzâr ve bi'l-muvâcehe ber nehc-i şer'î terâfu' ederek husûs-ı mezbûr inhâ olunduğu üzere olduğu ve menzil-i mezkûre vâkı' olan müdâhale bî-vech ve hilâf-ı şer'-i şerîf idüğü inde's-şer' ve'l-meclis tebeyyün ve tahakkuk eylediği halde menzil-i mezkûre merkûmân taraflarından bî-vech vâkı' olan müdâhalenin ma'rifet-i şer'le men' u def' etdirilmesi husûsuna mübâderet ve husûs-ı mezbûr ilâ âhirihi dikkat ve keyfiyetin kaydı bâlâsına şerh verilmek üzere derbâr-ı şevket-karâr-ı mülûkâneme inhâ ve iş'ârına müsâra'at eylemeniz bâbında.

Fî 27 Rebiülevvel sene 83

Şerhi şukkada

Mülhakâtıyla Trabzon eyaleti vâlisî olup birinci rütbe mecîdî nişân-ı zîşânını hâiz ve hâmil olan vezîrim el-Hâcc Ali Paşa iclâlehuya ve Trabzon mollasına ve müftîsi mevlânâ (boş) zîde ilmuhuya ve a'zâ-yı meclis-i memleket zîde mecduhuma hüküm

Osman nâm kimesne Trabzon kazâsı toprağında kâin ma'mûlun bih tapu senediyle mutasarrıf olduğu bir kıt'a çiftliği arazisini zabt ve beher sene ziraat ve öşrin edâ edegelir iken bundan akdem fevt oldukda ol yerler hasbe'l-kânûn

meccânen kızı Dilvisal (?) nâm hatuna intikal etmişiken kazâ-i mezbûr sâkinlerinden ve devlet-i aliyyem tebe'asından Ohannes fuzûlî zabt idüp gadr eylediği beyânıyla mübâşir ma'rifetiyle kânûn üzre amel olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrî mezbûre tarafından bu defa bâ arz-ı hâl istid'â olunmuş ve dîvân-ı hümâyûnum kaleminden kânûnı suâl olundukda arazi-i mîriye ve mevkûfe mutasarrıf ve mutasarrıfelerinden biri fevt oldukda uhdesinde olan arazi erkek ve kız evladına gerek arazinin olduğu mahalde bulunsunlar ve gerek diyâr-ı aharda olsunlar meccânen ve bilâ bedel mütesâviyen intikâl eyler yalnız erkek veyahud yalnız kız evladı olur ise kezalik bilâ bedel müstakillen intikâl eder diyü arazi kânûnnâme-i hümâyûnumun elli dördüncü maddesinde mûnderic olup husûs-ı mezbûr bi'l-fi'îl Anadolu kâdiaskeri ve mecîdî nişân-ı zîşânının birinci rütbesinin hâiz ve hâмили olan a'lemü'l-ulemâi'l-mütebahirîn efdalu'l-fudâlai'l-müteverri'în mevlânâ Mehmed Edib Efendi edâmallâhu te'âlâ fezâilehuya lede'l-havâle husûs-ı mezkûr mahallinde merkûm Ohannes ile bi'l-muvâcehe ber nehc-i şer'î terâfu'la tebeyyün edecek olan olduğundan ber vefk-i istid'â mahallinde kânûn üzre terâfu' olunmak üzre emr-i şerîfim ısdârı irâde-i aliyyeme menût idüğünü i'lâm etmiş olmağla siz ki vâlî-i müşâr ve mevlânâ ve müftî vesâir mûmâ ileyhimsiz keyfiyet ma'lûmunuz oldukda ma'rifetiniz ve bu taraftan ta'yîn kılınan (boş) zîde kadruhu ma'rifeti ve mübâşeretiyle husûs-ı mezbûrî şer'-i şerîfe ve bâlâda muharrer kânûn-ı münîfe tatbîk ederek ber vech-i hakkâniyet rü'yet birle fi'l-hakîka merkûm Ohannes'in ol yerleri zabt eylemesi bî-vech ve hilâf-ı kânûn idüğü ve bilâ özr-i şer'î on sene geçmediği mahall-i nizâ' üzerinde me'mûrî hâzır olduğu hâlde hîn-i terâfu'da inde'ş-şer' ve'l-meclis tebeyyün ve tahakkuk.

A_DVNSAHK_TZ__d_00008_00063

İşbu emr-i âlî ile zîrde muharrer deynler üç kıt'a emr-i âlî mübâşiri yediyle mahalline lede'l-vürûd mûmâ-ileyhâ Dilvisal Hatun ve müdde'a-ı aleyhim ahd olunan meclis-i şer'-i şerîfe celb olunarak husûs-ı mer'î ol-emrde mûmâ-ileyhânın isbât-ı nesne intikâl etmesi ve bu cihetin şer'an sübutundan sonra müdde'a aleyhim ile icrâ-yı mürâfa'a-ı şer'iyelerin lâzım geleceği taraf-ı şer'îden mûmâ-ileyhâya beyân olundukda mûmâ-ileyhâ takdîr da'vâsında müteveffâ-yı merkûm Osman Ağa otuz yedi târihinde anapaya gelerek vâlidesi Hadiceyi bi't-tezevvüc ferâşından hâsıla sulbiye kızı olduğunu bilür şâhidleri olmadığını bi'l-i'tirâf ikâme-i beyyineden izhâr-ı acz ile fakat yedinde bulunan Trabzon Kâdisı Şerîf

Ömer Behçet Efendi'nin imzâsıyla müteveffâ-yı mûmâ-ileyhin birâder zâdesi Ahmed Ağa'dan elli guruş deyn iddi'âsına dâ'ir olan hüccetin mazmununu isbât edeceği hakkında ısdâr ile işbu verâset iddi'âsına ser-rüşte itmesi üzerine hüccet-i mezkûrenin keyfiyeti ve bu bâbda cereyân eden tahkîkâtının tafsîlâtı derciyle cânib-i hazret-i fetvâ-ı penâhîden olunan istizân-ı mu'âmele-i şer'ıyyeye cevaben fi 21 Receb sene 83 târihiyle müverrih vârid olan tahrîrât-i sâmiye-i meşihat-penâhi ve ol-bâbda cânib-i fetvâhânedan tanzîm-i velf kılınmış olan müzekkere mantûkunca hüccet-i mezkûrenin bir hükm-i celilden ibâret zanniyâni süzerine husûs-ı mezkûrun tahkîkât mükemmele-i şer'ıyyesi îfâ ve icrâ kılınması emr ve iş'âr buyurulduğundan mücebince tetdikât-ı amîkaya girişilerek mûmâ-ileyh Ahmed Ağa meclise bi'l-celb mezkûr elli guruş müteveffâ-yı mûmâ-ileyhden ne-vakt deyn olduğunu ve hüccet-i mezkûr keyfiyeti su'âl olundukda kendüsü zaten kırk iki yaşında olub müteveffâ-yı mûmâ-ileyhimin diyâr-ı âhire diğib vefât eylediği kendüsünün velâtından mukaddem olub yüzünü bile görmediğini ve şu hâl ile nasıl deyn akçe almış olabileceğini ve hüccet-i mezkûr ise kâdî-ı mûmâ-ileyh tarafından bir gün kednüsünü mahkemeye celb ile işte bu Dilvisal Hatun senin amûcen Osman Ağa merhûmun kızıdır şâhidlerini dahi tezkiye itdik deyü kâdî-ı mûmâ-ileyh kendüsüne hitâben söyledikte her cend ben bu hatunu tanımam ve bilmem ve amucamın ne vakt böyle kızı olmuş hiç işitmedik böyle iş mi olur didim sede işte böyle hükm olunmuşdur şu hüccet mazmununca amûcan müteveffâ-yı mûmâ-ileyh Osman Ağa'ya elli guruş borcun vardır bu hatuna vireceksin diyerek efendi-i mûmâ-ileyhin huzurun taşra çıkarıldığı istintâkda tahtü'l-iznâ beyân etmişve müteveffâ-yı mûmâ-ileyhin hemşiresi Rabi'a Hatunun dahi isticvâbında mûmâ-ileyhâ elli yaşını mütecavize olarak müteveffâ-yı mûmâ-ileyhümânın diyâr-ı âhire gitdiğine sabâveti hâlinde pek az hatrınâ geldiği ve mezbûre Dilvisal Hatunun sulbiye kızı olduğunu şimdiye kadar kat'an işitmeyüb ve kendüsünü aslâ tanımıdığı ifâde ve müteveffâ-yı mûmâ-ileyhimin diğer kız karındaşları Fatıma ve Emine hatunların dahi sinleri altmış mütecavize bulunduğu hâlde bu yolda ifâde-i mezbûreyi musaddık olub memleketçe ve mahallince sâ'ir kesândan olunan su'âl ve tahkîkât dahi bu vechile olubunların inde'l-istintâk terkîm olunan varaka-ı tatbikaları cümlesi taraflarından imzâ ve mûmehhid ile mezbûre Dilvisal Hatunun müteveffâ-yı mûmâ-ileyhin sulbiye kızı olduğu hakkında ve sıhhat iddi'â-yı nisbete dâ'ir müteveffâ-ı mûmâ-ileyhimin mevcûd akraba ve ta'allukâtı taraflarından ve gerek hâricden hiçbir kimesne cânibinden

ma'lûmât alınamayub hüccet-i mezkûr mazmûnu ise ca'li bir hükmden ibâret olarak şer'an iltifâta gayr-i şâyân idüğü tebeyyün etmesiyle müdde'a-ı mûmâ-ileyhâ müdde'a-ı aleyhim merkûmûn mese'le-i mezkûre hakkında hasm-ı şer'î olmadığı ecilden da'vâsı şer'an iltifâta şâyân olmadığını anlayarak Der-sa'âdete azîmet itidği ve mübâşir-i mûmâ-ileyh dahi müte'âkıben avdet eylediği haber verilerek şu hâlde mûmâ-ileyhânın rü'yet-i verâset müdde'iyyesine şer'an bir yol bulunamadığını nâtık Trabzon meclisinin vârid olan mazbatası bâ-fermân-ı âli şerh verildiği fi 24 Şa'bân sene 283.

A_{DVNSAHK_TZ___d_00008_00064}

Sayfa 121

eylediği sûretde ol yerler me'mûrı ma'rifetiyle mezbûreye aliverilip tarafından zabt ve ziraat etdirilmesi husûsuna mübâderet ve ücret-i mübâşiriye bu tarafdan gidecek ilâ ahirihi dikkat ve keyfiyetin işbu emr-i şer'îm kaydı bâlâsına şerh verilmek üzere derbâr-ı şevket-karâr-ı mülûkâneme bâ i'lâm ve mazbata inhâ ve iş'ârına müsâra'at eylemeniz bâbında

Fî 24 Rebiülahir sene 283

Remzi

Şukkada olan şerh buna dahi şümûlü olduğu

Mülhakâtıyla Trabzon eyaleti vâlisi olup birinci rütbe mec'dî nişân-ı zîşânını hâiz ve hâmil olan vezîrim el-Hâcc Ali Paşa iclâlehuya ve rütbe-i sâniye mütemâyizi ashâbından Gümüşhane sancağı kâimmakâmı Mehmed Halis Bey zîde uluvvuhuya ve Gümüşhane kazâsı nâibine ve a'zâ-yı meclis-i memleket zîde mecduhuya hüküm

Osman nâm kimesne bundan akdem fevt oldukda Gümüşhane kasabasında kâin bâ hüccet-i şer'iyye mülkiyet üzere mutasarrıf olduğu çend bâb mağaza ve dükkan ile bir bâb menzili derûnunda kâin bâ defter-i müfredât bi'l-cümle nükud ve eşyası bi'l-irsi's-şer'î kızı Dilvisal nâm hatun ile kız karındaşları Emine ve Fatıma hatunlara intikâl etmişiken zikr olunan mağaza ve dekâkîni ecânibden ve kasaba-i

mezbûre sâkinlerinden Ahmed ve Hüseyin nâm kimesneler ve mezkûr nükûd ve eşyâdan mezbûrtân kendü hisse-i irsiyelerini ahza adem-i kanâ'at birle mezbûre Dilvisal Hatun'un hissesine isâbet edeni dahi mezbûrtân Emine ve Fatıma hatunlar hilâf-ı şer'-i şerîf fuzûlî zabt idüp gadr eyledikleri beyânıyla mübâşir ma'rifetiyle mahallinde şer'le rü'yet ve ihkâk-ı hakk olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrı mezbûre tarafından bu defa bâ arz-ı hâl istid'â olunmuş ve husûs-ı mezbûr bi'l-fi'îl Anadolu kâdîaskeri olup birinci rütbe mecîdî nişân-ı zîşânını hâiz ve hâmil olan a'lemü'l-ulemâi'l-mütebahhirîn efdalü'l-fudâlai'l-müteverri'în mevlânâ Mehmed Edib Efendi edâmallâhu te'âlâ fezâilehuya lede'l-havâle husûs-ı mezbûr mahallinde bi'l-muvâcehe ber nehc-i şer'î terâfu'la tebeyyün edecek mevâddan olduğundan bir defa istid'â mahallinde terâfu'-ı şer'-i şerîf olunmak üzere emr-i şerîfim sudûrı irâde-i aliyyeme menût idüğünü i'lâm eylemiş olmağla siz ki vâlî-i müşâr ve kâimmakâm ve nâib vesâir mûmâ ileyhimsiz keyfiyet ma'lûmunuz oldukda ma'rifetiniz ve bu taraftan mübâşir ta'yîn kılınan (boş) zîde kadruhu ma'rifet ve mübâşereti ile tarafeyni mahallinde meclis-i memlekete ihzâr birle husûs-ı mezbûr inhâ olunduğu üzere olduğu ve bilâ özr-i şer'î on beş sene geçmediği inde'ş-şer' ve'l-meclis tebeyyün ve tahakkuk eylediği hâlde mevlânâyı müşârun ileyhânın i'lâmı mücebince ber nehc-i şer'î rü'yet ve ba'de's-sübût ihkâk-ı hakka mübâderet ve mübâşir-i mûmâ ileyhin mesârif ve ücret-i mübâşiriyesi bâ irâde-i seniyye müesses olan nizâm mücebince me'mûrı ma'rifetiyle bu tarafta kat' ve senede rabt olunmuş olduğundan mübâşir-i mûmâ ileyh tarafından müdde'a aleyhim câniblerinden hıdmet-i mübâşiriye ve mesârif mütâlebe ve ahzı ve zinhâr bu vesîle ile kimesneye gadr ve te'addî misillü vaz' u hâlât vukû'a getirilmemesi husûsuna dikkat ve keyfiyetin işbu emr-i şerîfim kaydı bâlâsına şerh verilmek derbâr-ı şevket-karâr-ı mülûkâneme bâ mazbata ve i'lâm ve tahrîrât inhâ ve iş'ârına müsâra'at eylemeniz bâbında

Fî 21 R sene 283

Remzî

Şukkada olan şerh buna dahi şümûlü olduğu

Mülhakâtıyla Trabzon eyaleti vâlisi olup birinci rütbe mecîdî nişân-ı zîşânını hâiz ve hâmil olan vezîrim el-Hâcc Ali Paşa iclâlehuya ve Akçaabad kazâsı nâibine ve müdür-i kazâ ve a'zâ-yı meclis-i memleket zîde mecduhuma hüküm

Osman nâm kimesnenin bundan akdem fevt oldukda Akçaabad kazâsında kâin bâ hüccet-i şer'iyeye mülkiyet üzre mutasarrıf olduğu ve eşcârı mevcûd otuz üç kıt'a zeytin bağçesi bi'l-irsi's-şer'î kızı Dilvisal nâm hatuna intikâl idüp âhardan dahl olunmak îcâb etmez iken kazâ-i mezbûr sâkinlerinden Sefaoğlu Osman nâm kimesne hilâf-ı şer'-i şerîf fuzûlî zabt idüp gadr eylediği beyânıyla mübâşir ma'rifetiyle mahallinde şer'le rü'yet ve ihkâk-ı hakk olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrî mezbûre tarafından bu defa bâ arz-ı hâl istid'â olunmuş ve husûs-ı mezbûr bi'l-fi'il Anadolu kâdîaskeri olup birinci rütbe mecîdî nişân-ı zîşânını hâiz ve hâmil olan a'lemü'l-ulemâi'l-mütebahhirîn efdalü'l-fudâlai'l-müteverri'în Mevlânâ Mehmed Edib Efendi edâmallâhu te'âlâ fezâilehuya lede'l-havâle husûs-ı mezkûr mahallinde bi'l-muvâcehe ber nehc-i şer'î terâfu'la tebeyyün edecek mevâddan olduğundan ber vech-i istid'â mahallinde terâfu'-ı şer'-i şerîf olunmak üzre emr-i şerîfim ısdârı irâde-i aliyyeme menût idüğü i'lâm olunmuş olmağla siz ki vâlî-i müşâr ve nâib vesâir mûmâ ileyhimsiz keyfiyet ma'lûmunuz oldukda ma'rifetiniz ve bu taraftan mübâşir ta'yîn kılınan (boş) zîde kadruhu ma'rifeti ve mübâşereti ile tarafeyni mahallinde meclis-i memlekete ihzâr birle husûs-ı mezbûr inhâ olunduğu üzre olduğu ve bilâ özi-şer'î on beş sene geçmediği inde's-şer' ve'l-meclis tebeyyün ve tahakkuk eylediği halde mevlânâ-yı müşârün ileyhânın i'lâmı mücebince ber nehc-i şer'î rü'yet ve ba'de's-sübût ihkâk-ı hakka mübâderet ve ücret-i mübâşiriye ilâ ahirihi ve keyfiyetin işbu emr-i şerîfime kayd-ı bâlâsına şerh verilmek üzre derbâr-ı şevket-karâr-ı mülûkâneme bâ i'lâm ve mazbata ve tahrîrât inhâ ve iş'ârına müsâra'at eylemeniz bâbında

Fî 21 R sene 283

Sayfa 122

Şukkada olan şerh buna dahi şümûlü olduğu

Mülhakâtıyla Trabzon eyaleti vâlisi olup birinci rütbe mecîdî nişân-ı zîşânını hâiz ve hâmil olan vezîrim el-Hâcc Ali Paşa iclâlehuya ve Trabzon mollasına ve müftîsi mevlânâ (boş) zîde ilmuhuya ve a'zâ-yı meclis-i memleket zîde mecduhuma hüküm

Osman nam kimesne bundan akdem fevt oldukda Trabzon kazâsında kâin bâ hüccet-i şer'iyeye mülkiyet üzre mutasarrıf olduğu iki bâb mağaza ve bir bâb hân ve iki bâb dükkan ve bir bâb menzil ile bir kıt'a çiftliği emlâki bi'l-irsi's-şer'î kızı Dilvisal nâm hatuna intikâl idüp âhardan dahl olunmak îcâb etmez iken zikr olunan iki bâb mağaza ve bir bâb hânı tebe'a-i devlet-i aliyyemden ve kazâ-i mezbûr sâkinlerinden Hacı Kostandi ve iki bâb dükkan ve bir bâb menzili dahi yine kazâ-i mezbûr sâkinlerinden Ali ve çiftlik-i mezkûr emlâkini dahi yine tebe'a-i devlet-i aliyyemden Ohannes fuzûlî zabt idüp gadr eyledikleri beyânıyla mübâşir ma'rifetiyle mahallinde ber nehc-i şer'î rü'yet ve ihkâk-ı hakk olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrî mezbûre tarafından bu defa bâ arz-ı hâl istid'â olunmuş ve husûs-ı mezbûr bi'l-fi'il Anadolu kâdîaskeri olup birinci rütbe mecîdî nişân-ı zîşânını hâiz ve hâmil olan a'lemü'l-ulemâi'l-mütebahhirîn efdalü'l-fudâlai'l-müteverri'in mevlânâ Mehmed Edib Efendi edâmallâhu fezâilehu lede'l-havâle husûs-ı mezbûr mahallinde merkûmûn ile bi'l-muvâcehe ber nehc-i şer'î terâfu'la tebeyyün edecek mevâddan olduğundan ber vefk-i istid'â mahallinde terâfu'-ı şer'-i şerîf olunmak üzre emr-i şerîfim i'tâsı irâde-i aliyyem menût eylediğini i'lâm etmiş olmağla siz ki vâlî-i müşâr ve mevlânâ ve müftî vesâir mûmâ ileyhimsiz keyfiyet ma'lûmunuz oldukda ma'rifetiniz ile bu taraftan mübâşir ta'yîn kılınan (boş) zîde kadruhu ma'rifet ve mübâşeretini ile tarafeyni mahallinde meclis-i memlekete ihzâr birle husûs-ı mezbûr inhâ olunduğu üzre olduğu ve bilâ öZR-i şer'î on beş sene geçmediği inde's-şer' ve'l-meclis tebeyyün ve tahakkuk eylediği hâlde mevlânâ-yı müşârun ileyhânın i'lâmı mûcebince ber nehc-i şer'î rü'yet ve ba'de's-sübût ihkâk-ı hakka mübâderet ve ücret-i mübâşiriye ilâ ahirihi dikkat ve keyfiyetin işbu emr-i şerîfim kaydı bâlâsına şerh verilmek üzre derbâr-ı şevket-karâr-ı mülûkâneme bâ mazbata ve i'lâm ve tahrîrât inhâ ve iş'ârına müsâra'at eylemeniz bâbında.

Fî 21 R sene 283

Mîrmîrân-ı kirâmımdan Canik sancağı mutasarrıfı olup üçüncü rütbe mecîdî nişân-ı zîşânını hâiz ve hâmil olan Cavid Paşa dâme ikbâlehuya ve Çeharşenbih nâm-ı diğEr Erim kazâsı nâib ve müftisi zîde ilmuhumâya ve müdîr-i kazâ ve a'zâ-yı meclis-i memleket zîde mecduhuma hüküm

Süleyman nâm kimesne Çeharşenbih nâm-ı diğeri Erim kazâsına tâbi‘ Seyfli-i ulyâ karyesi toprağında vâkı‘ ma‘mûlun bih tapu senediyle mutasarrıf olduğu ma‘lûmetü’l-hudûd tarlalarını hâl-i hayatında iki bin guruş deyni mukâbelesinde karye-i mezbûre sâkinlerinden ve tebe‘a-i devlet-i aliyyemden Kirkor’a rehn idüp meblağ-ı mezbûrî kable’l-edâ fevt olduğundan zikr olunan tarlalar hasbe’l-kânûn meccânen oğlu asâkir-i bahriye-i şâhânem neferâtından Osmân nam kimesneye intikâl etmeğle merkûm Osman babası müteveffâ-yı merkûmun aldığı akçeyi merkûm Kirkor’a edâ ile mezkûr tarlaları zabt etmek murâd eyledikde babası müteveffâ-yı merkûmdan satın aldım diyü vermeyüp gadr dâ‘iyyesine düşmüş olduğu beyânıyla mahallinde kânûn üzre amel olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrî merkûm Osman tarafından bu defa bâ arz-ı hâl istid‘â olunmuş ve defterhâne-i âmirem kuyûduna mürâca‘at ve kânûn ve muktezâsı dîvân-ı hümâyûnum kaleminden suâl olundukda zikr olunan Seyfli-i ulyâ karyesinde ma‘lûmu’l-hudûd yedi kıt‘ada on sekiz buçuk keyl İstanbulî tohum isti‘âb eder tarlaların mutasarrıfı Süleyman oğlu Ahmed Hacı’nin vefâtı vukû‘una mebnî oğlu müteveffâ-yı merkûm Süleyman’a meccânen intikal ederek beş yüz guruş kıymet-i muhammene ile uhdesine kayd ve zabt ve tasarrufunu mübeyyin tapu senedi verildiği defterhâne-i âmiremden yazılmış ve diyâr-ı âharda olarak bi’l-fi‘il ve bizzat hıdmet-i askeriyede istihdâm olunmakta olan asâkir-i şâhânemin uhdelinde olan arazi gerek müste‘cir ve müste‘îr yedlerinde bulunsun ve gerek alâ hâle terk ve ta‘tîl olunsun mevterleri tebeyyün etmedikçe bir vechile müstehakk-ı tapu olamaz şayed ol arazi ahara verilmiş olursa tekmîl müddet ve hıdmet ederek memleketlerine avdetlerinde arazilerini her kimin yedinde bulurlar ise alırlar ve arazi-i mîriye ve mevkûfe rehîn olunamaz fakat bir kimse mutasarrıf olduğu araziye deyni mukâbilinde dâyinine me‘mûrî ma‘rifetiyle her ne zaman deynini edâ ederse kendüye red etmek şartıyla veyahud her ne zaman deynini edâ eylerse kendüsünün hakk-ı istirdâdı lâhık ma‘nasına ferâğ olduğu halde gerek müddet ta‘yîn olunsun ve gerek olunmasın deynini edâ etmedikçe ol araziye istirdâd edemez ve deynini tamâmen edâ eylediği arazi kendüye alabilir ve ber minvâl-i muharrer meşrûh şartla veyahud vefâ tarîkiyle arazisini dâyinine ferâğ eylemiş olan kimse kâmilen edâ-yı deyn etmeksizin evvel ahir deyni yahud babasını veya anasını terk ederek fevt oldukda dâyininin veyahud dâyin fevt olmuş ise umûmen veresesinin ol araziye eylemeye salâhiyetleri olup ferâğın evlâdını dâyini veyahud

babası veya anası deyn-i mezkûrı kâmilen edâ etmedikçe kendülerine intikâl eden arazi-i

A_{DVNSAHK_TZ__d_00008_00065}

Sayfa 123

mezkûreyi zabt etmezler ve eğer ferâğ bulunan kimse böyle hakk-ı intikâle nâil olan vârisleri olduğu halde vefât etmiş ise gerek dâyininin ve gerek ba'de'l-vefât veresesinin hakk-ı hasebî kalmayup ol araziye mahlûlât-ı sâire mu'âmelesi olunur diyü arazi kânûnnâme-i hümâyûnumun yetmiş üç ve yüz on altı ve yüz on sekizinci maddelerinde mûnderic olduğundan münâza'un fihâ olan tarlaya merkûm Osman'ın babası merkûm Süleyman bâ tapu mutasarrıfiken hâl-i hayatında hakk-ı tasarrufunu rızâsı ve sâhib-i arz me'mûrı ma'rifetiyle merkûm Kirkor'a ferâğ etmiş ve yedine ma'mûlun bih sened verilmiş ise müdâhale eylemesi hasbe'l-kanûn yolunda olup eğer böyle olmayup da fi'l-hakîka merkum Süleyman ol yerlere ma'mûlun bih tapu senediyle mutasarrıf olarak hâl-i hayatında merkûm Kirkor'dan istikrâz etmiş olduğu guruşa mukâbil rehn idüp kable'l-edâ fevt oldukda tarla-yı mezkûr hasbe'l-kânûn meccânen oğlu merkûm Osman'a intikâl itmeğle merkûm Osman babası müteveffâ-yı merkûmun aldığı akçeyi merkûm Kirkor'a edâ ile tarla-yı mezkûrı zabt etmek murâd eyledikde baban müteveffâ-yı merkûmdan satın aldım diyü vermeyüp gadr eylediği mahall-i nizâ' üzre me'mûrı hâzır olduğu hâlde hîn-i terâfu'da inde's-şer' ve'l-meclis tebeyyün ve tahakkuk eylediği sûretde bu makûle arazi-i mîriyenin rehniyeti hilâf-ı kânûn olduğundan meblağ-ı mezkûr iki bin guruş merkûm Kirkor'a ba'de'l-edâ tarla-yı mezkûr Osman'a alıverilip zabt ve zirâ'at etdirilmek için emr-i şerîfim i'tâsı iktizâ eylediği kalem-i mezbûrdan tahrîr kılınmış olmağla siz ki mutasarrıf ve nâib ve müftî vesâir mûmâ ileyhimsiz keyfiyet ma'lûmunuz oldukda husûs-ı mezbûrı şer'-i şerîfe ve bâlâda muharrer kânûn-ı münîfe tatbîk ederek ber vech-i hakkaniyet rü'yet birle fi'l-hakîka merkûmun ol yerleri zabt eylemesi bî-vech hilâf-ı şer'-i şerîf ve kânûn idüğü mahall-i nizâ' üzre me'mûrı hâzır olduğu hâlde hîn-i terâfu'da inde's-şer' ve'l-meclis tebeyyün ve tahakkuk eylediği sûretde meblağ-ı mezbûr Kirkor'a ba'de'l-edâ zikr olunan tarla merkûm Osman'a alıverilip zabt ve ziraat etdirilmesi husûsuna mübâderet ve arazi-i mezkûre ba'de't-terâfu' tarafeynden kangısına meclisce şer'an ve kânûnen hükm olunur ise nizâm-ı müessesine tatbîkan senedât-ı cedîdesinin istihsâli zımında usûlü

vechile keyfiyetin bâ mazbata cânib-i defterhâne-i âmireme ve sûret-i murâfa'alarının dahi işbu emr-i şerîfim kayd-ı bâlâsına şerh verilmek üzere bâ i'lâm ve mazbata derbâr-ı şevket-karâr-ı mülûkâneme başka başka inhâ ve iş'ârına müsâra'at eylemeniz bâbında.

Fî 10 Câ sene 1283

Hasbî

A_{DVNSAHK_TZ___d_00008_00066}

Sayfa 125

Mîrmîrân-ı kirâmımdan Canik sancağı mutasarrıfı olup üçüncü rütbe mecîdî nişân-ı zîşânını hâiz ve hâmil olan Cavid Paşa dâme ikbâlehuya ve Bafra kazâsı nâib ve müftîsi zîde ilmuhumâya ve müdür-i kazâ ve a'zâ-yı meclis-i memleket zîde mecduhumâ hüküm

Hacı Hasan nâm kimesnenin Bafra kazâsı sakinlerinden Osman kimesneye sekiz bin beş yüz ve Hacı Seyyid nâm kimesneye on iki bin guruş deyni olup mebâliğ-i mezbûreyi def'aten edâya kudreti yoğiken dâyinleri merkûmân def'aten talebiyle tazvîkden hâlî olmadıkları beyânıyla ol bâbda emr-i şerîfim sudûru merkûm Hacı Hasan tarafından bu def'a bâ arz-ı hâl istid'â olunmuş ve dîvân-ı hümâyûnum kalemi kuyûduna mürâca'at ve muktezâsı suâl olundukda bu makûle taksît ve murâbaha hakkında iki yüz altmış sekiz senesi evâsıt-ı Cemâziye'l-âhiresinde te'sîs kılınıp bâ evâmîr-i aliyye memâlik-i mahrûseme neşr ve i'lân kılınmış olan nizâm hakkında meclis-i vâlâ-yı ahkâm-ı adliyyem karârı ve müte'allık olan irâde-i seniyye-i mülûkânem mücebince ba'zı ahvâl ve kâ'ideyi hâvî lâyhâ-i matbû'a dahi mukaddemce her tarafa neşr ve i'lân kılınmış olduğundan husûs-ı mezbûr inhâ olduğu üzere olduğu ve merkûmun def'aten edâ-yı deyne iktidârı olmadığı dâyinleri muvâcehesinde inde's-şer' ve'l-meclis sâbit ve mütehakkık olduğu hâlde mahallî sicillinde mukayyed mârru'z-zikr emr-i âlîşân ile matbû' nizâmnâmede muharrer usûl ve kâ'ideyi tatbîkan meclis-i memleketde rü'yet olunmak için emr-i şerîfim i'tâsı iktizâ eylediği kalem-i mezbûrdan tahrîr kılınmış olmağla siz ki mutasarrıf ve nâib ve müftî vesâir mûmâ ileyhimsiz keyfiyet ma'lûmunuz oldukda ber minvâl-i muharrer merkûm Hacı Hasan meblağ-ı mezbûr def'aten edâya iktidârı olup olmadığı dâyinleri merkûmân muvâcehelerinde mahallinde meclisce bi't-tahkîk tebeyyün ve tahakkuk eylediği hâlde zikr olunan nizâm ve karâra

tatbîkan iktizâsının icrâsıyla keyfiyetin Dersa‘âdetime inhâ ve iş‘ârına müsâra‘at ve hilâf-ı şer‘-i şerîf ve mugâyir-i nizâm hâl ü hareketden mücânebet eylemeniz bâbında.

Fî 9 Receb sene 283

Hasbi

Mülhakâtıyla Trabzon eyâleti vâlîsi olup mecîdî nişân-ı zîşânının birinci rütbesini hâiz ve hâmil olan vezîrim el-Hâcc Ali Paşa iclâlehuya ve Trabzon kâdîsına ve müftîsi mevlânâ (boş) zîde ilmuhuya ve a‘zâ-yı meclis-i memleket zîde mecduhumaya hüküm

Medîne-i Trabzon hânedânından olup Karahisar-ı şarkî sancağı kâimmakâmı iken bin iki yüz altmış beş senesi Şevvâlü'l-mükerremi hulûlünde vefât eden Kethudâzâde Mehmed Emin ibni Halil bin İbrahim'in verâseti zevce-i menkûha-i metrûkeleri Nezaket Kadın ibneti Abdullah bin Abdurrahman ve Zeliha Kadın ibneti Ali bin Osman ve Fatıma Kadın ibneti Ebubekir bin Abdullah ile sulbî kebîr oğulları olup müteveffât zevcesi Asiye Hatun'dan mütevellid Abdülhalim ve diğer müteveffât zevcesi Hadice Hatun'dan mütevellid Süleyman ve müteveffât-ı merkûme Asiye Hatun'dan mütevellid (...) Ali ve sulbî oğulları mukaddemâ sagîr ve hâlâ kebîrleri ümm veledi müteveffât Gülfidan Kadın'dan mütevellid İbrahim Bey ve zevce-i mezbûre Nezaket Kadın'dan mütevellidler Mehmed Bilal ve Mustafa ve zevce-i mezbûre Zeliha Kadın'dan mütevellid Mehmed Tefvik ve ümm veledi Gülferah Kadın'dan mütevellid Ahmed ve diğer ümm veledi Badısaba Kadın'dan mütevellid Mehmed Esad ve diğer ümm veledi Darısafa Kadın ibneti Abdurrahman'dan mütevellid Mehmed Talib Bey ve müteveffât zevcesi Fatıma Hatun'dan mütevellid Mehmed Emin ve sulbiye kebîre kızları olup zevce-i müteveffât-ı mezbûre Asiye Hatun'dan mütevellide Hafize ve zevce-i mezbûre Fatıma Kadın'dan mütevellide Emetullah ve müteveffât zevcesi Ümmügülsüm Hatun'dan mütevellide Ayişe ve âhar ümm veledi Gülizar Kadın'dan mütevellide Emine Hatunlar ve sulbiye sagîre kızları olup mukaddemâ sagîreler ve hâlâ kebîreler diğer ümm veledi Dilhayat Kadın'dan mütevellide Serhad ve zevce-i mezbûre Nezaket Kadın'dan mütevellideler Firkat Mahşeker hânımlara münhasıra ba‘dehu kable'l-kısme ibn-i sagîr-i mezbûr Mehmed Emin

dahi bundan akdem fevt olup verâseti li-ebb er karındaşları ve merkûmûn Abdülhalim ve Süleyman ve Ali ve İbrahim ve Mehmed Bilal ve Musatfa ve Mehmed Tefvik ve Ahmed Esad ve li-ebb kız karındaşları mezbûrân Hafize ve Emetullah ve Ayişe ve Emine ve Serhad ve Firkat Mahşeker hanımlara münhasıra ba'dehu kable'l-kısme zevce-i mezbûre Fatıma Kadın dahi bundan akdem vefât idüp verâseti ancak sadriye kebîre kızı mezbûre Emetullah Hatun'a münhasıra ba'dehu mûmâ ileyh Süleyman dahi bin iki yüz yetmiş dokuz senesi şehr-i Rebiülevveli'nin on beşinci günü vefât idüp verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Zekiye Hanım ibneti Abdullah ile sulbî sagîr oğlu Mehmed Rıfat Bey ve sulbiye sagîre kızı Fatıma'ya münhasıra ba'dehu mûmâ ileyhâ Hafize Hanım dahi vefât idüp verâseti zevce-i metrûkı Abdülvehhab Bey ve sulbî kebîr oğlu Mehmed Salim Bey ve sulbî sagîr oğlu Mehmed Rasim Bey'e inhisârı ba'de't-tahakkuk medîne-i mezkûre çarşısında Serancılar sûkunda vâkı' tahtında bir mahzeni müŝtemil birbirine muttasıl iki bâb yelkenci ve keresteci dükkânları müteveffâ-yı evvel mûmâ ileyhın hayâtında ile'l-vefât yedinde

Sayfa 126

mülkü olup ba'de vefâtihi verese-i münhasırası mûmâ ileyhim mesele-i mirasları vechile mûris oldukdan sonra verese-i mûmâ ileyhden mûmâ ileyhim Mehmed Bilal ve Mehmed Tefvik ve Mehmed Esad'ın hâl-i huyûtlarında kıbel-i şer'-i şerîfden mansûb-ı vasîleri olan medîne-i mezkûre ahalisinden Mehmed Bilal ibni Osman zikirleri mürûr eden iki bâb dükkandan mûmâ ileyhim Mehmed Bilal ve Mehmed Tefvik ve Mehmed Esad'ın hisse-i irsiyye-i şer'iyelerini semen-i ma'lûm ve medfû' ve makbûza bi'l-izni'ŝ-şer'î karındaşları merkûm Abdülhalim'e bey' ve temlîk ve teslîm etmiş olduğundan mûmâ ileyhim Mehmed Bilal ve Mehmed Tefvik ve Mehmed Esad zikr olunan iki bâb dükkândan hisse-i irsiyye-i ŝayi'alarını dükkân-ı mezkûrları nisf hisse-i ŝayi'alarına tedâvül-i eyâdî ile hâlâ vâzi'ü'l-yed bulunan medîne-i mezkûre ahalisinden ve tüccârdan el-Hâcc Mustafa'nın vekîl-i sâbitü'l-vekâlesi olan sulbî kebîr oğlu tüccârdan Mehmed Temel'den da'vâ ve bi't-tav' ve'r-rızâ on iki bin guruş üzerine sulh olup vekîl-i mezbûr dahi sulh-ı mezkûrı bi'l-vekâle ba'de'l-kabûl sulh-ı mezkûrdan mâ'adâ bi'l-cümle husûs-ı mezkûra müte'allıka da'vâdan müvekkil-i mezkûr el-Hâcc Mustafa ile müştereki yani mârru'l-beyân iki bâb dükkânın diğer nisf hisse-i ŝayi'alarının tedâvül-i eyâdî ile mâliki olan gâib-i ani'l-beled el-Hâcc Mustafa

zimmelerini ibrâ-i sahîh-i şer'î ile kabûllerine mukârin ibrâ ve iskât ve ol vechile kat'-ı nizâ' etmiş olduklarını nâtık bin iki yüz seksen iki senesi Zi'l-hiceti'-ş-şerîfesinin altıncı günü müverrah Anadolu kâdîaskeri olup birinci rütbe mecîdî nişân-ı zîşânını hâiz ve hâmil olan a'lemü'l-ulemâi'l-mütebahhirîn efdalü'l-fudâlai'l-müteverri'în mevlânâ Mehmed Saib Efendi edâmallâhu te'âlâ fezâilehu tarafından bir kıt'a i'lâm-ı şer'î verilmiş ise zâhir kezalik müteveffâ-yı evvel mûmâ ileyhimin hayâtında ile'l-vefât yedinde emlâkı olup ba'de vefâtihi veresei mûmâ ileyhime mevrûs olan medîne-i mezkûreden vâkı' Sirkeçiler sûkı nâm mahalde kâin üç bâb dükkân ve yine medîne-i mezkûrede Değirmendere nâm mahalde vâkı' bir bâb âsiyâb-ı dakîk ve bir kıt'a bağçe ve Sakız Meydanı'nda kâin dört bâb mağaza ve Yenicum'a mahallesinde kâin müştetilât-ı ma'lûmeyi hâvî ma'a bağçe bir bâb konak ve meydan-ı şarkîde vâkı' bir bâb hânedân-ı mûmâ ileyhim Mehmed Bilal ve Mehmed Tevfik ve Mehmed Esad vesâir verese-i sığâr-ı mûmâ ileyhimin hisse-i irsiyye-i şer'iyeleri hâl-i sagîrlerinde vasî-i mezbûr Mehmed Bilal mukaddem kîbel-i şer'den tesviye-i umûrlarına vasî-i mansûbları olan karındaşları Abdülhalim nâm kimesne bilâ mesmû'-ı şer'î bi'l-vesâye âhara bey' eylediğinde zikrleri mürûr eden üç bâb dükkân ve değirman ve bağçe ve dört bâb mağaza ve konak ve hâne-i medîne-i mezkûre ahalisinden Hacı Hüseyin ve Hacı Arifzâde İbiş ve Hacı Hafız ve tebe'a-i Devlet-i Aliyyemden Melkon tedâvül-i eyâdî ile hâlâ zi'l-yed bulduklarından mârru'l-beyân yelkenci ve keresteci dükkânlarından mâ'adâ emlâk-ı sâire-i muharrere-i mezkûrelerden dahi hisse-i irsiyye-i şer'iyeleri için mahallinde bâ ma'rifet-i şer'-i şerîf terâfu' olunarak kendilerine red ve teslîmden ihkâk-ı hakk olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûru verese-i mûmâ ileyhim taraflarından bu def'a bâ arz-ı hâl istid'â olunmuş ve husûs-ı mezbûr kâdîasker-i müşârun ileyhe lede'l-havâle ber-vakf-ı istid'â emr-i şerîfim i'tâsı irâde-i aliyyem menût idüğünü i'lâm etmiş olmağla siz ki vâlî-i müşâr ve mevlânâ ve müftî vesâir mûmâ ileyhimsiz keyfiyet ma'lûmunuz oldukda ma'rifetiniz ile verese-i mûmâ ileyhim ile zi'l-yed bulunan merkûmûnı mahallinde meclis-i memlekete ihzâr birle husûs-ı mezbûr inhâ olduğu üzere olduğu ve bilâ özr-i şer'î on beş sene geçmediği inde's-şer' ve'l-meclis tebeyyün ve tahakkuk eylediği hâlde mevlânâ-yı müşârun ileyhânın i'lâmı mûcebince bi'l-muvâcehe ber nehc-i şer'î ferden ferdâ terâfu' ederek ihkâk-ı hakka mübâderet ve husûs-ı mezbûr ilâ âhirihi dikkat ve keyfiyetin işbu emr-i şerîfim kayd-ı bâlâsına

şerh verilmek üzere derbâr-ı şevket-karâr-ı mülûkâne bâ i‘lâm ve mazbata inhâ ve iş‘ârına müsâra‘at eylemeniz bâbında.

Fî 15 Ş sene 1283

Lâmi‘î

Mülhakâtıyla Trabzon eyâleti valisi olup birinci rütbe mecîdî nişân-ı zîşânını hâiz ve hâмили olan vezîrim el-Hâcc Ali Paşa iclâlehuya ve dergâh-ı mu‘allâm kapucibaşlarından Giresun sancağı kâimmakâmı Abdullah dâme mecduhuya ve Giresun kazâsı nâib ve müftîsi zîde ilmuhumâya ve a‘zâ-yı meclis-i memleket zîde mecduhuma hüküm

Giresun kasabası mahallâtından Kufra mahallesi ahalisinden olup bundan akdem fevt olan tebe‘a-i Devlet-i Aliyyemden Fahiloğlu Kostandi sağlığında vefâtından üç sene mukaddem Trabzon metropolidi Kostantinos ve Rum milletinden sâir kesân hâzır oldukları hâlde yedinde emvâl ve emlâki olup kâbil-i kısmetü’l-bâde mahalle-i merkûmede kâin ma‘lûmu’l-hudûd ve’l-müştemilât

A_{DVNSAHK_TZ__d_00008_00067}

Sayfa 127

bir bâb mülk menzilini seviyyen ve derûnunda bulunan bâ defter-i müfredât eşya ve evânî-i nühâsiye-i ma‘lûmeyi torunları her biri tebe‘a-i devlet-i aliyyemden Kostandi ve Dimitri’ye ale’l-iştirâki’s-seviyy ve kasaba-i mezbûre çarşısında kâin bir bâb mülk hân arsasını cemî‘ müştemilâtıyla sulbî kebîr oğlu tebe‘a-i devlet-i aliyyemden Nikola’ya ve nükûd-ı mevcûdesi üç bin guruşun sülüsü olan bin guruşu sulbiye kebîre kızı Mariya’ya ve diğer sülüsü olan bin guruşu diğer sulbiye kebîre kızı Desbino’ya ve âhir sülüsü olan bin guruşu ahir sulbiye kebîre kızı Somla’ya hibe ve ta‘dâd ve teslîm ve naks-ı mülk idüp ânlar dahi meclis-i hibede bilâ mâni‘ ittihâb ve temellük ve tesellüm ve kabz ve kabûl etdiklerinden sonra hibe-i mezkûrî nâtik bir kıt‘a senedi dahi merkûmûn yedlerine ba‘de’l-i‘tâ evvelen merkûm Kostandi fevt olup sâniyen merkûm Desbino dahi fevt oldukda verese-i münhasırası bulunanlar zikr olunan han arsasını merkûm Nikola’nın zabt ve tasarrufuna müdâhale etmezler iken tebe‘a-i devlet-i aliyyemden Nohudoğlu Yurika müteveffât-ı merkûm Desbino’nun verese-i münhasıralarını iğfâl

eyledikde ânlar dahi da'vâya kıyâm ve merkûm Nikola'yı bi-gayr-ı hakk tazyîk ve rencide eder olduğundan keyfiyet mahallinde ber nehc-i şer'î bi't-tedkîk sened-i mezkûr mücebince terâfu' ve ihkâk-ı hakk olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrî merkûm Nikola tarafından bu defa bâ arz-ı hâl istid'â olunmak ve husûs-ı mezbûr bi'l-fiil Anadolu kadiaskeri olup birinci rütbe mecîdî nişân-ı zîşânını hâiz ve hâmil olan a'lemü efdal mevlânâ Mehmed Edib Efendi edâmallâhu te'âlâ fezâilehuya lede'l-havâle fi'l-hakîka müteveffâ-yı merkûmun ber vech-i muharrer hibe ve teslîmi mahallinde bi't-terâfu' şer'an sâbit olduğu hâlde verese-i merkûmenin bî-vech-i şer'î müdâhalelerinin men'î muktezâ-yı şer'-i mutahhar olduğundan ber vefk-i istid'â emr-i şerîfim i'tâsı irâde-i aliyyeme menût idüğünü i'lâm etmiş olmağla siz ki vâlî-i müşâr ve kâimmakâm ve nâib ve müftî vesâir mûmâ ileyhimsiz ma'rifetiniz ile tarafeyni mahallinde meclis-i memlekete ihzâr ve mevlânâ-yı müşârun ileyhin i'lâmı mucebince bi'l-muvâcehe terâfu' ederek müteveffâ-yı merkûmun ber vech-i muharrer hibe ve teslimi mahallinde hîn-i terâfu'larında inde's-şer' ve'l-meclis sâbit olduğu halde verese-i merkûmenin bî vech-i şer'î vâkî' olan müdâhalelerinin ma'rifet-i şer'le men' u def' etdirilmesi husûsuna mübâderet ve husûs-ı mezbûr ilâ ahirihi dikkat ve keyfiyetin işbu emr-i şerîfim kaydı bâlâsına şerh verilmek üzere bâ i'lâm ve mazbata derbâr-ı şevket-karâr-ı mülûkâneme inhâ ve iş'ârına müsâra'at eylemeniz bâbında.

Fî 9 Ramazân sene 83

Lâmi'î

Mülhakâtıyla Trabzon eyaleti vâlîsi olup birinci rütbe mecîdî nişân-ı zîşânını hâiz ve hâmil olan vezîrim el-Hâcc Ali Paşa iclâlehuya ve Trabzon mollasına ve müftisi mevlânâ zîde ilmuhuya ve a'zâ-yı meclis-i memleket zîde mecduhuma hüküm

Hüseyin ve karındaşı Hasan nâm kimesnelerin Trabzon kazâsı sâkinlerinden Hasan nâm kimesneye on bin ve diğeri Hasan nâm kimesneye bin ve Ahmed nâm kimesneye beş yüz ve Reis nâm kimesneye dört yüz ve diğeri Ahmed nâm kimesneye dört bin ve ahir Hasan nâm kimesneye bin beş yüz ve Yusuf nâm kimesneye bin ve Kamil nâm kimesneye iki bin sekiz yüz gurusu deynleri olup meblağ-ı mezbûreyi def'aten edâya kudretleri yoğiken dâyinleri merkûmûn

def'aten talebiyle tazyıkden hâlî olmadıkları beyânıyla ol bâbda emr-i şerîfim sudûrı merkûmân Hüseyin ve Hasan taraflarından bu defa bâ arz-ı hâl istid'â olunmuş ve dîvân-ı hümâyûnum kalemi kuyûduna mürâca'at ve muktezâsı suâl olundukda bu makûle taksît ve murâbaha hakkında iki yüz altmış sekiz senesi evâsıt-ı Cemâziye'l-âhiresinde te'sîs kılınıp bâ evâmir-i aliyye memâlik-i mahrûseme neşr ve i'lân kılınmış olan nizâm hakkında meclis-i vâlâ-yı ahkâm-ı adliye karârı ve müte'allık olan irâde-i seniyye-i mülûkanem mücebince bazı ahvâl ve kâ'ideyi hâvî lâyhâ-i matbû'a dahi mukaddemce her tarafa neşr ve i'lân kılınmış olduğundan husûs-ı mezbûr inhâ olunduğu üzre olduğu ve merkûmânın def'aten edâ-yı deyne iktidârları olmadığı dâyinleri muvâcehesinde inde'sş-şer' ve'l-meclis sâbit ve mütehakkık olduğu hâlde mahallî sicillinde mukayyed zikr olunan emr-i âlîşân ile matbû' nizâmname muharrer usûl ve kâ'ideye tatbîkan meclis-i memleketde rü'yet olunmak için emr-i şerîfim i'tâsı iktizâ eylediği kalem-i mezbûrdan tahrîr kılınmış olmağla siz ki vâlî-i müşâr ve mevlânâ ve müftî vesâir mûmâ ileyhimsiz keyfiyet ma'lûmunuz oldukda ber minvâl-i muharrer merkûmân Hüseyin ve Hasan'ın meblağ-ı mezbûreyi def'aten edâya iktidârları olup olmadığı dâyinleri merkûmân muvâcehelerinde mahallinde meclisce bi't-tahkîk tebeyyün ve tahakkuk eylediği halde zikr olunan nizâm ve karâra tatbîkan iktizâsının icrâsıyla keyfiyetin Dersaadetime inhâ ve iş'ârına müsâra'at ve hilâf-ı şer'-i şerîf ve mugâyir-i nizâm hâl ve hareketden mücânebet eylemeniz bâbında fermân-ı âlîşânım sâdir olmağla mazmûn-ı münîfî üzre amel ve hareket eyleyesiz.

Fî 18 Ramazân sene 283

Lâmi'î

Sayfa 128

Der-zamân-ı sadr-ı sudûrü'l-vüzerâ hazret-i Mehmed Emin Ali Paşa ve
fî eyyâm-ı umûr-ı hâriciye Mehmed Fuad Paşa el-vâkı' fî 6 Şevvâl sene 1283

Mülhakâtıyla Trabzon eyaleti vâlîsi olup birinci rütbe mecîdî nişân-ı zîşânını hâiz ve hâmil olan vezîrim el-Hâcc Ali Paşa iclâlehuya ve Rize kazâsı nâib ve müftîsi zîde ilmuhumâyâ ve müdîr-i kazâ ve a'zâ-yı meclis-i memleket zîde mecduhuma hüküm

Ali nâm kimesnenin Rize kazâsı sâkinlerinden Ahmed nâm kimesneye dört bin ve Hasan nâm kimesneye dört bin dört yüz ve Mustafa nâm kimesneye bin altı yüz ve Abdülhamid nâm kimesneye iki bin ve Hacı Ahmed nâm kimesneye iki bin altı yüz ve Hacı Mustafa nâm kimesneye sekiz yüz ve Tahir nâm kimesneye bin ve Dursun nâm kimesneye bin yüz ve diğer Hasan nâm kimesneye bin yedi yüz yirmi ve diğer Mustafa nâm kimesneye yedi yüz ve Osman nâm kimesneye iki bin yedi yüz ve Hacı İzzet nâm kimesneye üç bin dört yüz ve Hacı Hasan nâm kimesneye bin yedi yüz ve Hüseyin nâm kimesneye dokuz yüz on dokuz ve diğer Hüseyin nâm kimesneye bin yedi yüz ve Kasım nâm kimesneye altı bin ve diğer Mustafa nâm kimesneye sekiz yüz ve diğer Osman nâm kimesneye beş yüz ve Yakup nâm kimesneye üç bin ve tebe‘a-i devlet-i aliyemden Abram’a iki bin dört yüz ve Halince’ye sekiz yüz gurusı deyni olup mebâliğ-i mezbûreyi def‘aten edâya kudreti yoğiken dâyinleri merkûmün def‘aten talebiyle tazyîkden hâlî olmadıkları beyânıyla ol bâbda emr-i şerîfim sudûrî merkûm Ali tarafından bu defa bâ arz-ı hâl istid‘â olunmuş ve dîvân-ı hümâyûnum kuyûduna mürâca‘at ve muktezâsı suâl olundukda bu makûle taksît ve murâbaha hakkında iki yüz altmış sekiz senesi evâsıt-ı Cemâziye’l-ahiresinde te’sîs kılınıp bâ evâmir-i aliyye memâlik-i mahrûseme neşr ve i‘lân kılınmış olan nizâm hakkında meclis-i vâlâ-yı ahkâm-ı adliyyem kararı ve müte‘allık olan irâde-i seniyye-i mülûkânem mücebince bazı usûl ve kâ‘ideyi hâvî lâyiha-i matbû‘a dahi mukaddemce her tarafa neşr ve i‘lân kılınmış olduğundan husûs-ı mezbûr inhâ olunduğu üzre olduğu ve merkûmun def‘aten edâ-yı deyne iktidârı olmadığı ve mebâliğ-i mezbûre emvâl-i mîriyeye dokunmadığı dâyinleri muvâcehesinde inde’ş-şer‘ ve’l-meclis sâbit ve mütehakkık olduğu halde mahallî sicillinde mukayyed mârru’z-zikr emr-i âlişân ile matbû‘ nizâmname muharrer usûl ve kâ‘ideye tatbîkan meclis-i memleketde rü’yet olunmak ve merkûmun deyni olan mebâliğ-i mezbûre emvâl-i mîriyeden ma‘dûd ise keyfiyet bâ i‘lâm ve mazbata Dersaadetime inhâ ve iş‘âr kılınmak için emr-i şerîfim i‘tâsı iktizâ eylediği kalem-i mezbûrdan tahrîr kılınmış olmağla siz ki vâlî-i müşâr ve nâib ve müftî vesâir mûmâ ileyhimsiz keyfiyet ma‘lûmunuz oldukda ber minvâl-i muharrer merkûm Ali’nin mebâliğ-i mezbûreyi def‘aten edâya iktidârı olup olmadığı ve mebâliğ-i mezbûre emvâl-i mîriyeye dokunmadığı dâyinleri merkûm muvâcehelerinde mahallinde meclisce bi’t-tahkîk tebeyyün ve tahakkuk eylediği halde zikr olunan nizâm ve karâra tatbîkan rü’yet ve tesviyesine mübâderet ve eğer mebâliğ-i mezbûre emvâl-i mîriyeden ma‘dûd ise keyfiyetin bâ

i'lâm ve mazbata Dersaadetime inhâ ve iş'ârına müsâra'at ve hilâf-ı şer'-i şerîf ve mugâyir-i nizâm hâl ve hareketden mücânebet eylemeniz bâbında

Fî 8 Şevval sene 283

Fethî

Rumili beylerbeyiği pâyelülerinden Lazistan sancağı mutasarrıfı olup üçüncü rütbe mecîdî nişân-ı zîşânını hâiz ve hâmil olan Nureddin Paşa dâmet me'âlihiye ve Çürüksu kazâsı nâibine ve müdîr-i kazâ ve a'zâ-yı meclis-i memleket zîde mecduhuma hüküm

Süleyman ve Hasan ve Hüseyin ve Ali ve Osman ve Sefer nâm kimesnelerin babaları Mehmed Bey Çürüksu kasabası toprağında vâkı' beş kıt'a tarladan dört hisse i'tibâriyle bir hissesine bâ tapu mutasarrıfiken fevt oldukda hisse-i mezbûrı oğulları merkûmûna intikâl ederek defterhâne-i âmirem cânibinden verilen tapu senedi mücebince zabt ve beher sene iştirâken ziraat ve oşrin edâ edegelim dahl olunmak îcâb etmez iken kazâ-i mezbûr sâkinlerinden Mehmed ve Hasan ve Ahmed fuzûlî müdâhaleden hâlî olmadıkları beyânıyla kânûn üzre amel olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrı merkûmûn Süleyman ve Hasan ve Hüseyin ve Ali ve Osman ve Sefer taraflarından bu defa bâ arz-ı hâl istid'â olunmuş olup kuyûda mürâca'at ve muktezâsı suâl olundukda nefsi-i Çürüksu kazâsında kâin ma'lûmetü'l-hudûd beş kıt'ada iki yüz kırk beş keyl arazi dört hisse i'tibâriyle bir hissesine mutasarrıf merkûm Mehmed Bey'in vukû'-ı vefâtına mebnî hisse-i mezkûre oğulları merkûmûn ve diğeri hisselerine mutasarrıf Said ve İsmail ve Arslan Beylerin dahi hîn-i vefâtlarında her birinin hisseleri dahi evlâdları ma'lûmu'l-esâmî kimesnelere intikâl etmiş olduğunu mübeyyin mahallinden vürûd eden mazbata mücebince merkûmûnun uhde-i tasarruflarına kayd olunarak bin iki yüz seksen bir senesi Saferi'nin üçüncü gününde başka başka tapu senedi verildiği defterhâne-i âmiremden ve arazinin derece-i kâbiliyetine göre bir veya iki sene ve hasbe'l-mevki' şâzz olarak daha ziyâdece mücerred dinlendirmek veyahud tarlayı su basıp bir müddetden sonra su çekilerek zirâ'ate salâhiyet kesb edinceye kadar

Sayfa 129

ol tarlayı hâlî bırakmağa lüzûm görünmek ve esîr olmak gibi a‘zâr-ı sahîhadan biri tahakkuk etmeksizin bir tarlayı mutasarrıf zirâ‘at etmeyüp ve i‘âre veya îcâr sûretiyle dahi etdirmeyüp de üç sene ale‘t-tevâlî ta‘fîl eder ise gerek arazinin olduğu mahalde olsun ve gerek müddet-i sefer ba‘îd olan mahalde bulunsun ol tarla müstehakk-ı tapu olup mutasarrıf-ı sâbıkı mücerreden tefevvüze tâlib olur ise bedel-i misliyle yeniden âna tefvîz olunur tâlib olmaz ise ol vakit bi‘l-müzâyede tâlibine ihâle kılınır diyü arazi kânûnnâme-i hümâyûnunun altmış sekizinci maddesinde münderic olduğundan münâza‘un fihâ olan bir hisse araziye merkûmûn Süleyman ve Hasan ve Hüseyin ve Ali ve Osman ve Sefer babaları müteveffâ-yı merkûm Mehmed Bey‘den intikâlen bâ tapu iştirâken mutasarrıflar olarak zabt ederler iken zirâ‘at etmeyüp ve i‘âre ve îcâr dahi etdirmeyüp de üç sene ale‘t-tevâlî bilâ mâni‘ boz ve hâlî bıragup müstehakk-ı tapu olarak bedel-i misliyle mücerreden teveffüze dahi tâlib olmadıklarından merkûmûn Mehmed ve Hasan ve Ahmed bi‘l-müzâyede sâhib-i arz me‘mûrî tarafından tapu-yı misliyle almış ve yedlerine ma‘mûlun bih sened verilmiş ise müdâhale eylemeleri hasbe‘l-kânûn yolunda olup eğer böyle olmayup da fi‘l-hakîka hisse-i mezkûreye merkûmûn babaları müteveffâ-yı merkûmdan intikâlen mutasarrıflar olarak defterhâne-i âmirem cânibinden verilen mezkûr tapu senedi mücebince zabt ve beher sene iştirâken zirâ‘at ve öşrûn edâ edegelirler iken merkûmûn Mehmed ve Hasan ve Ahmed fuzûlî müdâhale eyledikleri ve müdâhale-i vâkı‘a bî-vech idüğü mahall-i nizâ‘ üzerinde me‘mûrî hâzır olduğu hâlde hîn-i terâfu‘da inde‘ş-şer‘ ve‘l-meclis tebeyyün ve tahakkuk eylediği sûretde müdâhale-i vâkı‘a men‘ u def‘ olunmak için emr-i şerîfim i‘tâsı iktizâ eylediği kalem-i mezbûrdan tahrîr kılınmış olmağla siz ki mutasarrıf-ı müşâr ve nâib vesâir mûmâ ileyhimsiz keyfiyet ma‘lûmunuz oldukda ma‘rifetiniz ile husûs-ı mezbûrî şer‘-i şerîf ve bâlâda muharrer kânûn-ı münîfe tatbîk ederek ber vech-i hakkâniyet rü‘yet birle fi‘l-hakîka merkûmûn Mehmed ve Hasan ve Ahmed’in ol yerlere müdâhale eylemeleri bî-vech ve kânûn-ı münîfin hilâfî bulunduğu mahall-i nizâ‘ üzerinde me‘mûrî hâzır olduğu hâlde hîn-i terâfu‘da inde‘ş-şer‘ ve‘l-meclis tebeyyün ve tahakkuk eylediği sûretde bî-vech vâkı‘ olan müdâhalelerinin ma‘rifet-i şer‘le men‘ u def‘ etdirilmesi husûsuna mübâderet ve husûs-ı mezbûr ilâ âhirihi dikkat

ve keyfiyetin kaydı bâlâsına şerh verilmek üzere derbâr-ı şevket-karâr-ı mülûkâneme inhâ ve iş'ârına müsâra'at eylemeniz bâbında.

Fî 27 Z sene 283

Recai

Rumili beğlerbeğiliği pâyelülerinden Lazistan sancağı mutasarrıfı olup üçüncü rütbe mecîdi nişân-ı zîşânını hâiz ve hâmil olan Nureddin Paşa dâmet me'âlihiye ve Gönnye kazâsı nâibine ve müdür-i kazâ ve a'zâ-yı meclis-i memleket zîde mecduhuma hüküm

Kara Hasan oğlu İbrahim nâm kimesnenin Gönnye kazâsı sâkinlerinden Hacı Hüseyin nâm kimesneye iki bin ve Hasan nâm kimesneye üç bin ve tebe'a-i Devlet-i aliyyemden İsağaç nâm yehûdîye on altı bin guruş deyni olup mebâliğ-i mezbûreyi def'aten edâya kudreti yoğiken dâyinleri merkûmûn def'aten talebiyle tazyîkden hâlî olmadıkları beyânıyla ol bâbda emr-i şerîfim sudûrî merkûm İbrahim tarafından bu def'a bâ arz-ı hâl istid'â olunmuş ve dîvân-ı hümâyûnum kalemi kuyûduna mürâca'at muktezâsı suâl olundukda bu makûle taksît ve murâbaha hakkında iki yüz altmış sekiz senesi evâsıt-ı Cemâziye'l-âhiresinde te'sîs kılınup bâ evâmir-i aliyye memâlik-i mahrûseme neşr kılınmış olan nizâm hakkında meclis-i vâlâ-yı ahkâm-ı adliyem karârı ve müte'allık olan irâde-i seniyye-i mülûkânem mucibince ba'zı usûl ve kâ'ideyi hâvî lâyhâ-i matbû'a dahi her tarafa neşr ve i'lân kılınmış olduğundan husûs-ı mezbûr inhâ olduğu üzere olduğu ve merkûmun def'aten edâ-yı deyne iktidârı olmadığı dâyinleri muvâcehesinde inde's-şer' ve'l-meclis sâbit ve mütehakkık olduğu hâlde mahallî sicilinde mukayyed mârru'z-zikr emr-i âlişân ile matbû' nizâmname muharrer usûl ve kâ'ideye tatbîkan meclis-i memleketde rü'yet olunmak için emr-i şerîfim i'tâsı iktizâ eylediği kalem-i mezbûrdan tahrîr kılınmış olmağla siz ki mutasarrıf-ı müşâr ve nâib vesâir mûmâ ileyhimsiz keyfiyet ma'lûmunuz oldukda ber minvâl-i muharrer merkûm İbrahim'in mebâliğ-i mezbûreyi def'aten edâya iktidârı olup olmadığı dâyinleri merkûmûn muvâcehelerinde mahallinde meclisce bi't-tahkîk tebeyyün eylediği sûrette zikr olunan nizâm ve kâ'ideye tatbîkan iktizâsının icrâsıyla keyfiyetin bâ i'lâm ve mazbata Dersa'âdetime inhâ ve iş'ârına müsâra'at

ve hilâf-ı şer‘-i şerîf ve mugâyir-i nizâm hâl ve hareketden mücânebet eylemeniz bâbında.

Fî 4 Muharrem sene 84

Recai

Mu’ahharan emr-i âlî yazılmışdır.

Fî 5 Zi’l-ka‘de sene 288

İşbu emr-i âlî doğrudan doğruya mahalline gönderilmiş ve meclis-i vâlâdan olunan ifâde ve emir üzerine tarafeyn yedlerine başka başka birer sûreti verilmiş olmağla şerh verildi.

İşbu emr-i âlînin battâlî mahallinde tobrasına vaz‘ olunmuşdur.

Mülhakâtıyla Trabzon eyaleti vâlisi olup birinci rütbe mecîdî nişân-ı zîşânını hâiz ve hâmil olan vezîrim el-Hâcc Ali Paşa iclâlehuya ve rütbe-i sâniye sınıf-ı evvel mütemâyizi ashâbından Gümüşhane sancağı kâimmakâmı Mehmed Halis Bey zîde uluvvuhuya ve Torul kazâsı nâib ve müftîsi zîde ilmuhumâya ve müdîr-i kazâ ve a‘zâ-yı meclis-i memleket zîde mecduhuma hüküm

Sayfa 130

Zikri âtî husûsdan dolayı Torul kazâsına tâbi‘ Aya Mihal karyesi ahalisi ile yine kazâ-i mezbûra tâbi‘ Canca karyesinde kâin Ermeni milletine mensûb bir bâb manastır mütevellîsi câniblerinden meâlleri yekdiğere muhâlif olarak takdîm kılınan istid‘â ve evrâk-ı sâire üzerine kuyûd-ı lâzimesi defterhâne-i âmirem ve dîvân-ı hümâyûnum kalemlerinden ba‘de’l-ihrac keyfiyetin icâb-ı şer‘îsi sâbıkâ Anadolu kâdîaskeri olup mecîdî nişân-ı zîşânının birinci rütbesini hâiz ve hâmil olan a‘lemü’l-ulemâi’l-mütebahhirîn efdal mevlânâ Mehmed Edib Efendi edâmallâhu te‘âlâ fezâilehuya lede’l-havâle ol bâbda tarafeynden Dersa‘âdetimde bulunanlar hâzır oldukları hâlde terâfu‘larını mübeyyin verilen i‘lâm-ı şer‘îde Trabzon eyaleti dâhilinde Gümüşhane kazâsına tâbi‘ Canca karyesi mahallâtından Aya Mihal mahallesi ahalisinden ve her biri tebe‘a-i Devlet-i aliyyemin Rum milletinden Kassâboğlu Yani veledi Foti ve Keşiş Panayot veledi Nikola yine karye-i mezkûre ahalisinden ve rikâb-ı hümâyûn-ı şâhânem kapucubaşlarından

iftihâr el-Hâcc Abdülkadir ibni İbrahim dâme mecduhu ve asâkir-i nizâmiye-i şâhânem neferâtından Mehmed ibni Osman ve karye-i mezkûre mahallâtından Kal'a Deresi mahallesi ahalisinden ve talebe-i ulûmdan Osman ibni Ataullah ve yine karye-i mezkûre mahallâtından Mastere mahallesi ahalisinden ve asâkir-i nizâmiye-i şâhânem mülâzımlarından kıdvetü Mehmed ibni Halil zîde mecduhu hâzır oldukları hâlde Salı günü huzûr-ı fetvâpenâhîde ma'kûd meclis-i şer'-i hatırda nefsi-i Gümüşhane kasabası ahalisinden ve tebe'a-i Devlet-i aliyyemin Ermeni milletinden Kapril veledi Fokas muvâcehesinde zikr olunan Canca karyesi dâhilinde kâin denk dimeğle ma'rûf Ermeni milletine mensûb bir bâb manastırın mütevellîsi olup elyevm kazâ-i mezkûrda mütemekkin Devlet-i aliyyem tebe'ası Ermeni milletinden Asador veledi İsrayil tarafından husûs-ı âtî ol bâbda vekâlet iddi'â eden millet-i merkûmeden Hacı Avakim veledi Kirkor hâzır olduğu hâlde zikr olunan Canca karyesi hudûdı dâhilinde vâkı' ma'lûmetü'l-hudûd mahall mine'l-kadîm mer'â olup merkûmân Yani ve Panayot ile mezkûr Aya Mihal mahallesinin sâir ahalisi bulunanlar mevsim-i sayfda mer'â-i mezkûrda bir müddet ikâmet eder iken bi'l-îcâ otuz seneden berü mer'â-yı mezkûrda azîmeti terk etmiş iseler de ahali-i mahalle-i mezkûre ile karye-i mezkûre ve zikrleri mürûr eden Kal'a Deresi ve Mastere mahallesi ahalileri ve manastır-ı mezkûrun ruhbanı kâffe-i hayvânâtını mer'â-yı mezkûrda mine'l-kadîm ra'y ve otundan ve suyundan intifâ' edegelir iken müvekkil-i mütevellî-i merkûm Hacı Asador mer'â-yı mezkûr dâhilinde kâin ma'lûmetü'l-hudûd tahmînen on bir fod tohum istî'âb eder cem'an beş kıt'a mu'ayyen mahallini bi't-tahdîd tarla ihdâs ve zirâ'at ve hırâset ve ber-takrîb beş kıt'a tapu senedi istihsâliyle tasarruf etdiğine binâen mahall-i mezkûrda merkûmân Yani ve Panayot vesâir mahalle-i mezbûre ahalisi ve hâzırûn-ı merkûmûn ile zikri mürûr eden Canca karyesi ve Kal'a Deresi ve Mastere mahalleleri ahalilerinin ber vech-i muharrer intifâ'larına merkûm Kabril ile mütevellî-i müvekkil-i merkûm Asador fuzûlî ve bi-gayr-ı hakk müdâhaleden hâlî olmamalarıyla suâl olunup müdâhale-i vâkı'aları men' u def' olunması merkûmânın murâdları olduğunu yedlerinde olup sene-i sâbıka Saferü'l-hayrının on birinci günü tarihiyle müverrah kazâ-i mezkûr nâibi kıdvetü es-Seyyid Ali Rıza zîde ilmuhunun imzâ ve hatmini hâvî olarak mührü mutâbık ve meâl-i emr-i şerîfim ısdârı istid'âsından ibâret olup hâmişine cânib-i fetvâhânedan tahrîr ve işâret kılınan bir kıt'a i'lâm ile evrâk-ı sâireyi ibrâz ederek hâzırûn-ı merkûmûn ile ma'an da'vâ etdiklerinde merkûm Kabril dahi cevâbında zikr olunan Canca

karyesi hudûdı dâhilinde kâin med‘uvvun-ı merkûmûnun mer‘â olmak üzere iddi‘â eyledikleri mahalden daha vâsi‘ olan ma‘lûmetü’l-hudûd mahall dâhilinde kâin hâzır-ı vekîl-i merkûm Hacı Avakim’in yedinde olup meclis-i şer‘-i âlîde ibrâz eylediği elli sekiz kıt‘a tapu senedlerinde muharrer olduğu vechile elli sekiz kıt‘a tarla dahi arazi-i mîriyeden olarak müvekkile-i merkûm Asador’un hâlen uhde-i tasarrufunda ve mâ‘adâ mahalli zikr olunan Canca karyesine mahsûs mer‘â olup mer‘â-yı mezkûrdan ancak zikr olunan Canca karyesi ahalisinin hayvânâtıyla manastır-ı mezkûr ruhbanının hayvânâtı mine’l-kadîm ra‘y ve otundan ve suyundan intifâ‘ edegelip mahallât-ı merkûme ahalisinin kat‘an intifâ‘ları olmayup hatta gâib-i merkûm Hacı Asador bin iki yüz seksen bir senesi şehr-i Rebiülahiri’nin birinci günü tarihiyle müverrah kazâ-i mezkûr nâibi Mustafa Hasib zîde ilmuhunun imzâ ve hatmini hâvî olup mührü mutâbık ise de münâza‘un fih olan mahallin manastır-ı mezkûra merbûtiyeti defterhâne-i âmiremde mukayyed ise de meâli ancak müdde‘â aleyhime tenbîh hakkında usûlüne muvâfık idüğü cânib-i fetvâhânedan tahrîr ve işâret kılınıp ibrâz eylediği bir kıt‘a

A_}DVNSAHK_TZ_d_00008_00069

Sayfa 131

i‘lâmda zikr ve beyânelunduğu üzere mûmâ-ileyh Mustafa Hasib’in mahalle-i mezkûr üzerinde akd eylediği meclis-i şer‘de merkûmân Yani ve Penayot ile zikr olunan Aya Mihal Mahallesi ahâlîsinden Tudori veled-i Mihal ve Foni veled-i Yorgi ve Keryani veled-i Aham ve Cezelmebi veled-i Vayfor ve Nikola veled-i Gavrayil ve Nikola veled-i Andon ve Keryako veled-i Leyse ve Simon veled-i Vasik ve Keryaki veled-i Nikoli müvâcehelerinde merkûm Asador’un ber-vech-i muharrer ta‘yîn eylediği mahallde manastır-ı mezkûr Rahâbeyni hayvnâtı ra‘î ile otundan ve suyundan intifâ‘ ve fazılası dahi mezkûr Aya Mihal Mahallesi ahâlîsinden senevî ücret-i ma‘lûme ile îcâr oluna gelüb aherden dahl ve ta‘arruz vukû‘a nâ-mesbûk iken bu esnâda zikr olunan Aya Mihal Mahallesi ahâlîsi merkûmûn-ı mecmû‘ mahall-i mezkûru bi-gayr-i hakkın tagallüben zabt ve vaz‘-ı yed ve manastır-ı mezkûr hayvanatını kadîmi vechile intifâ‘dan men‘ eder olmalarıyla su‘âl olunub mahall-i mezkûrdan keff-yi yed birle kadîmi vechile manastır-ı mezkûre merbût olmak üzere kendüsüne teslîme tenbîh olunması murâd olduğu merkûm Ahador bi’t-tevliyye da‘vâ onlar dahi cevâblarında mahall-i

mezkûr mine'l-kadîm ahâlîsi oldukları sâlifü'z-zikr Aya Mihal Mahallesi ahâlîsine mahsûs ve müstakil mer'â olmak üre bi-hakk zabt ve vaz'-ı yed ederiz deyü vaz'-ı yedlerini ikrâr mâ'adâ müvekkil-i mütevellî-i merkûmun ber-vech-i muahrer müdde'âsını inkâr edüb müvekkil-i mütevellî-i merkûm Ahador ber-vech-i muahrer müdde'âsını ber-nehc-i şer'î isbât idüb mücebince sâlifü'z-zikr Aya Mihal Mahallesi ahâlîsi merkûmunun keff-i yedleriyle kadîmi vechile manastır-ı mezkûre merbût almak üzere müvekkili-i mütevellî-i merkûm Asador'a teslîme zikr olunan Aya Mihal Mahallesi ahâlîsi merkûmuna tenbîh olunmuş isede mu'ayyet olan mârû'z-zikr mahall dâhilinde kâ'in zikr olunan cem'an altmış üç kıt'a tarlalardan mâ'adâ mahalli manastır-ı mezkûre merbût arâzî olmayub ve defterhâne-i âmirede dahi kaydı olmadığı defterhân-ı âmiremden mahrec-i derkenârdan anlaşılmaş olduğunu merkûm kiril nahkebe ve beyân ve yerinde olan evrâk-ı ma'lûmeyi ibrâz ve irâde ile müdâhale-i vâkı'asını inkâr edüb lakin husûs-ı mezkûr bu tarafda tebeyyün ve tahakkuk eder mevâddan olmayub mahallinde müvekkil-i mütevellî-i merkûm vesâ'ir karye-i merkûme mahallât-ı mezkûre ahâlîleri hâzır oldukları hâlde tahkîkât ve tedkîkât muktezîyesi icrâ ve münâza'fihâ olan mahaller irâ'e olunarak bi'l-müvâcehe ber-nehc-i şer'î terâfu' ve fasl ve hasma muhtâc mevâddan idüğü tarafeyne tefhîm olundukda onlar dahi râzılar olub mahallinde ber-vech-i muahrer terâfu'-ı şer'-i şerîfe ittifâk ve ittihâz etmeleriyle bu sûrette terâfu'u hâvî iktizâ edenlere hitâben bir kıt'a emr-i şerîfim ısdârı iktizâ-yı hâlden idüğü beyân olunmuş olub zikr olunan Aya Mihal ve Cayha karyeleri timâr ve hâssa-ı hümâyûnum dâhilinde arâzî-i mîrîyeden olmak üzere mukayyed ise de manastır-ı merkûm ve arâzî-i mahsûsasına dâ'ir kaydı zafer-yâb olunamadığı mütehayyizân-ı ricâl-i devlet-i aiyyemden bi'l-fi'il defter emîni iftihârü'l-a'lâ ve'l-e'âzım müctemi' cemî'ü'l-me'âlî ve'l-müfâham Es-seyyid Mehmed Arife Efendî dâme ulüvvühü tarafından yazılmasına ve zikr olunan Cayha Karyesinde ma'lûmetü'l-hudûd altmış üç kıt'ada iki yüz yirmi iki kota tohum istî'âb eder tarlalar merkûm Ahador'un on seneden mütecâviz bilâ-nizâ' zabt ve tasarrufunda olub zirâ'at ve hirâset etmekte bulunduğundan hakk-ı karârı sâbit olduğu livâ-ı mezbûrdan mevrûd mazbatada zikr ve beyân olunmuş olduğundan mücebince uhde-i tasarrufuna kayd ile zabt ve tasarrufunu mübeyyin iki yüz seksen senesi Rebî'ü'l-âhîrin beşinci gününde tapu senedâtı verildiği defterhâne-i âmiremden ve bir karyeye mine'l-kadîm mahsûs olan mer'âda yalnız ol-karye ahâlîsi hayvânâtını ra'î eder ve aher karye ahâlîsi ol-mer'âya hayvânât

süremez iki veyâ üç yâ daha ziyâde karye ahâlisi beyninde mine'l-kadîm müşterek olan mer'â her kangı karyenin hudûdu dâhilinde bulunur ise bulunsun ol-karyeler ahâlîsi hayvanlarını müştereken ra'î itdirdüb yek-diğeri ra'iden men' idemezler ve böyle bir karye ahâlîsine bil's-istikâl veyâhûd birkaç karye ahâlîsine bi'l-iştirâk mahsûs olan kadîmi mer'â yerleri alınub satılmaz ve üzerine mandıra ve ağıl ve ebniye-i sâ'ire ihdâs olunmaz ve kürûm ve eşcâr garsıyla bağ ve bağçe ittihâz kılınmaz ebnâ ve eşcâr ihdâs ve gars eden olur ise cem'-i zemânda ahâlî-i hadem ve kal' itdirebilür ve arâzî-i mevrû'a misüllü hiçbir kimse tarafından sökölüb zirâ'at vi herâsete izin ve ruhsat verilmez ve zirâ'at eden olur ise men' olunub her ne vakt evfâ-ı mer'a olmak üzre ibâk kılınur ve bir manastıra mine'l-kadîm mersûbt olubda merbutunu defterhâne-i âmiremde mukayyed bulunan arâzî-i tapu ile tasarruf olunmaz ve alınub satılmaz lakin kadîmden berü bâ-tapu tasarruf oluna gelür iken mü'ahharan ber-takrîb ile rehyân alına geçmiş ve manastıra merbût olmak üzre bilâ-tapu tasarruf olunmakda bulunmuş olan arâzî hakkında sâ'ir arâzî-i mîrîye mu'âmelesi alınub kemâ fi's-sâbık tapu ile tasarruf etdirilür deyü arâzî-i kânûnnâme-i hümâyûnumun doksan yedi ve yüz yirmi ikinci maddelerinde münderic idüğü Dîvân-ı hümâyûnum kaleminden başka başka tahrîr kılınmış ve tarafyenin mahall-i nizâ' üzerinde ber-mûceb i'lâm-ı şer'î terâfu'ları zımnında iktizâ eden emr-i şerîfimin ısdârı meclis-i vâlâ-yı ahkâm adliyemden beyân kılınmış ve ol-vechile icrâsı husûsuna irâde-i aliyyem müte'allık olmuş olmağla mûcebince Divân-ı hümâyûnumdan işbu emr-i şerîfim ısdâr olunmuşdur siz ki vâlî-i müşâr ve kâ'immakâm ve nâ'ib ve müftî-i vesâ'ir mûmâ-ileyhimsiz keyfiyet ma'lûmunuz oldukda ma'rifetiniz ile tarafeyni mahallinde meclis-i memlekete ihzâr birle sâhib-i arz me'mûru vesâ'ir îcâb edenler hâzır oldukları hâlde i'lâm-ı şer'î mezkûr mûcebince tahkîkât ve terfî'ât mukteziye bi'l-icrâ-ı şer'-i şerîf ve kânûn-ı münîfe tatbîkan terâfu'-ı şer'-i şerîf ederek ihkâk-ı hakka mübâderet ve husûs-ı mezbûr ilâ âhirihi dikkat ve keyfiyetin işbu emr-i şerîfim kaydı bâlâsına şerh verilmeküzre bâ-i'lâm ve mazbata ve tahrîrât der-bâr-ı şevket-karâr mülûkâneme inhâ ve iş'ârına müsâra'at ve hilâf-ı şer'-i şerîf ve mugâyir-i kânûn yek-diğeri tasahhub ve himâye ile gadri mûcib vasfdan mûcânebet eylemeniz bâbında fi 8 Muharrem sene 284.

Sayfa 132

Trabzon Vilâyeti Vâlîsi olub ikinci rütbe-i mecîdi nişân-ı zîşânını hâ'iz ve hâmil olan vezirim Es'ad Muhlis Paşa iclâlelehüye ve Trabzon Mollâsına ve müftûs Mevlânâ [boşluk] ilmühüye ve a'zâ-yı meclis-i memleket zîde mecdühüye hüküm ki

Trabzon Kasabası mahallâtından Muhiyiddin Mahallisinde mütemekkin iken sene-i sâbika ya'nî bin iki yüz seksen üç senesi şehr-i Ramazânî'l-mübâreki halâlinde verâseti her biri teb'a-ı Devlet-i Aliyyemden zevce-i metrûkesi Eyrem bint-i Vartak ve li-ebeveyn er karındaşı oğulları Agob ve Hamparsom veled-i Mardiros ve diğ er li-ebeveyen er karındaşı oğlu Serkez veled-i Mağdis Mardiros'e münhasire olduğı hâlde fevt olan teb'a-ı Devlet-i Aliyye'min Ermeni milletinden Çıplak oğlu Mağdis Kebforfek sağlığından ile'l-vefât müstakillen yedinde mülkü olub ba'de vefât veresesı merkuruna mevrûs olan mahalle-i mezkûrede vâki' ma'lûmü'l-hudûd bir bâb mülk menzilden zevce-i mezbûre Eyrem ile merkûmân Hamparsom ve Serkez'den her biri hisse-i irsiye-i şer'iyye ma'lûmelerin iotuz bir bin beş yüz gurus semen-i medfû' makbûza müştarekleri merkûm Agob'a bey' etmiş iselerde zevce-i mezbûre Eyrem menzil-i mezkûrda ikâmetle menzil-i mezkûru merkûm Agob'a teslimden imtinâ' etmekde olduğundan bahsile zevce-i mezbûrenin şer'-i şerîf ve meclis ma'rifetiyle menzil-i mezkûrdan ihrâc olunarak menzil-i mezkûrun kendüye teslîm etdirilmesi bâbında emr-i şerîfim sudûru merkûm Agob tarafından bu def'a bâ-arzihâl istid'â olunmuş ve husûs-ı mezbûr bi'l-fi'il Anadolu Kâdî'askeri olub birinci rütbe-i mecîdi nişân-ı zîşânını hâ'iz ve hâmil olan a'lemü'l-'ulemâi'l-mütebahırîn efdalü'l-fuzelâi'l-müteverri'în Mevlânâ Es-seyyid Hasan Refet Efendi edâmallâhü te'âlâ fazlühüye lede'l-havâle husûs-ı mezbûr inhâ ounduğı olub olduğ u mahallinde ber-nehc-i şer'î terâfu'da tahakkuk edecek umûr-ı şer'iyyeden olmağ la ol-vechile terâfu' olunmak bâbında emr-i şerîfim ısdârı irâde-i aliyyme menût idüğ ünü i'lâm etmiş olmağ la siz ki vâlî-i müşâr ve mevlânâ ve müftû vesâ'ir mûmâ-ileyhimsiz ma'rifetiniz ile tarafeyni mahallinde meclis-i memlekete ihzâr ve mevlânâ-yı müşârün-ileyhin i'lâmı mûcebince bi'l-müvâcehe ber-nehc-i şer'î terâfu' ederek ba'de's-sübût ihkâk-ı hakka mübâderet ve husûs-ı mezbûr ilâ âhirihi dikkat ve keyfiyetin işbu emr-i şerîfim kaydı bâlâsına şerh verilmek üzere der-bâr-ı şevket-karâr

mülûkâneme bâ-i'lâm ve mazbata inhâ ve iş'ârına müsâra'at eylemeniz bâbında fî
16 Rebî'ü'l-âhir sene 284. Recâ'i.

A_{DVNSAHK_TZ__d_00008_00070

Sayfa 133

Trabzon eyaleti vâlisî olup ikinci rütbe mecîdî nişân-ı zîşânını hâiz ve hâmil olan
vezîrim Esad Muhlis Paşa iclâlehuya ve Mîrmîrân-ı kirâmımdan Lazistan sancağı
mutasarrıfı ve nişân-ı zîşân-ı mezkûrun ikinci rütbesinin hâiz ve hâmilî Zeki Paşa
dâme ikbâlehuya ve Atina kazâsı nâib ve müftîsi zîde ilmuhumâya ve müdür-i
kazâ ve a'zâ-yı meclis-i memleket zîde mecduhuma hüküm

Ahmed nâm kimesne Atina kazâsına tâbi' Aksavat ve Leros karyeleri
topraklarında vâkı' ma'mûlun bih tapu senediyle mutasarrıf olduğu ma'lûmetü'l-
hudûd tarlalarını zabt ve beher sene zirâ'at ve öşrin edâ edegelim ahardan dahl
olunmak îcâb etmez iken karye-i mezbûre sâkinlerinden Hacı Mehmed nâm
kimesne fuzûlî müdâhaleden hâlî olmadığı beyânıyla kânûn üzre amel olunmak
bâbında emr-i şerîfim sudûrî merkûm Ahmed tarafından bu defa bâ arz-ı hâl
istid'â olunmuş ve dîvân-ı hümâyûnum kaleminden kânûn ve muktezâsı suâl
olundukda arazinin derece-i kâbiliyetine göre bir veya iki sene ve hasbe'l-mevki'
şâzz olarak daha ziyâdece mücerred dinlendirmek veyahud tarlayı su basup bir
müddetden sonra su çekilerek zirâ'ate salahiyet kesb edinceye kadar ol tarlayı hâlî
bırakmaya lüzûm görünmek ve esîr olmak gibi a'zâr-ı sahîhadan biri tahakkuk
etmeksizin bir tarlayı mutasarrıfı zirâ'at etmeyip ve i'âre veya îcâr sûretiyle dahi
etdirmeyip de üç sene ale't-tevâlî ta'tîl eder ise gerek arazinin olduğu mahalde
olsun ve gerek müddet-i sefer ba'îd olan mahalde bulunsun ol tarla müstehakk-ı
tapu olup mutasarrıf-ı sâbıkı müceddeden tefevvüze tâlib olur ise bedel-i misliyle
yeniden âna tefvîz olunur tâlib olmaz ise ol vakit bi'l-müzâyede tâlibine ihâle
kılınır diyü arazi kânûnnâme-i hümâyûnumun altmış sekizinci maddesinde
münderic olduğundan münâza'un fihâ olan tarlaları merkûm Ahmed zabt eder
iken zirâ'at etmeyip ve i'âre veya îcâr sûretiyle dahi etdirmeyüp de üç sene ale't-
tevâlî bilâ mâni' boz ve hâlî bırakıp müstehakk-ı tapu olarak bedel-i misliyle
müceddeden tefevvüze dahi tâlib olmadığından merkûm el-Hâcc Mehmed'e bi'l-
müzâyede tapu-yı misliyle almış ve yedine ma'mûlun bih sened verilmiş ise
müdâhale eylemesi hasbe'l-kânûn yolunda olup eğer böyle olmayup da fî'l-hakîka

merkûm Ahmed ol yerlere ma'mûlun bih tapu senediyle mutasarrıf olarak zabt ve beher sene zirâ'at ve öşrin edâ edegelir iken merkûm el-Hâcc Mehmed fuzûlî müdâhale eylediği mahall-i nizâ' üzerinde me'mûrî hâzır olduğu halde hîn-i terâfu'da inde'ş-şer' ve'l-meclis tebeyyün ve tahakkuk eylediği sûretde müdâhale-i vâkı'a men' u def' olunmak için emr-i şerîfim i'tâsı iktizâ eylediği kalem-i mezbûrdan tahrîr kılınmış olmağla siz ki vâlî-i müşâr ve mutasarrıf ve nâib ve müfti vesâir mûmâ ileyhimsiz keyfiyet ma'lûmunuz oldukda ma'rifetiniz ile husûs-ı mezbûrî şer'-i şerîfe veya defterde muharrer kânûn-ı münîfe tatbîk ederek ber vech-i hakkâniyet rü'yet birle fi'l-hakîka merkûm el-Hâcc Mehmed'in ol yerlere müdâhale eylemesi bî-vech ve kânûn-ı münîfinin hilâfı bulunduğu mahall-i nizâ' üzerinde me'mûrî hâzır olduğu hâlde hîn-i terâfu'da inde'ş-şer' ve'l-meclis tebeyyün ve tahakkuk eylediği sûretde müdâhale-i vâkı'anın ma'rifet-i şer'le men' u def' etdirilmesi husûsuna mübâderet ve husûs-ı mezbûr ilâ âhirihi dikkat ve keyfiyetin işbu emr-i şerîfim kaydı bâlâsına şerh verilmek üzere derbâr-ı şevket-karâr-ı mülûkâneme bâ i'lâm ve mazbata inhâ ve iş'ârı husûsuna mübâderet eylemeniz bâbında.

Fî 1 Cemâziye'l-evvel sene 284

Rüşdî

Trabzon vilâyeti vâlîsi olup ikinci rütbe mecîdî nişân-ı zîşânını hâiz ve hâmil olan vezîrim Esad Muhlis Paşa iclâlehuya ve Mîrmîrân-ı kirâmımdan Lazistan sancağı mutasarrıfı ve nişân-ı zîşân-ı mezkûrun ikinci rütbesinin hâiz ve hâmilî Zeki Paşa dâme ikbâlehuya ve Livane kazâsı nâib ve müftîsi zîde ilmuhumâya ve müdîr-i kazâ ve a'zâ-yı meclis-i memleket zîde mecduhuma hüküm

Tebe'a-i devlet-i aliyyemden Bedros'un Livane kazâsı sâkinlerinden Süleyman nâm kimesneye beş yüz ve tebe'a-i devlet-i aliyyemden Agob'a üç yüz on ve Artin'e bin yed iyüz ve Karabet'e bin dört yüz ve Ohannes'e beş yüz ve Kero'ya beş yüz ve Begos'a bin yüz ve Danil'e yedi yüz ve Avamet'e bin dört yüz ve diğer Agob'a bin iki yüz ve Bedros'a sekiz ve diğer Karabet'e bin sekiz yüz guruş deyni olup mebâliğ-i mezbûreyi def'aten edâya kudreti yoğiken dâyinleri merkûmûn def'aten talep ederek tazyîkden hâlî olmadıkları beyânıyla ol bâbda emr-i şerîfim sudûrî merkûm Bedros tarafından bu defâ bâ arz-ı hâl istid'â olunmuş ve dîvân-ı

hümâyûnum kalemi kuyûduna mürâca‘at ve muktezâsı suâl olundukda bu makûle taksît ve murâbaha hakkında iki yüz altmış sekiz senesi evâsıt-ı Cemâziye’l-ahiresinde te’sîs kılınıp bâ evâmir-i aliyye memâlik-i mahrûseme neşr olunmuş olan nizâm hakkında meclis-i vâlâ-yı ahkâm-ı aliyyem karârı ve müte‘allık olan irâde-i seniyye-i mülûkânem mücebince bazı usûl ve ka‘ideyi hâvî lâyhâ-i matbû‘a dahi mukaddemce her tarafa neşr ve i‘lân kılınmış olduğundan husûs-ı mezbûr inhâ olduğu üzere olduğu ve merkûmun def‘aten edâ-yı deyne iktidârı olmadığı dâyinleri muvâcehesinde inde’s-şer‘ ve’l-meclis sâbit ve mütehakkık olduğu hâlde mahallî sicillinde mukayyed mârru’z-zıkr emr-i âlişân ile matbû‘ nizâmname muharrer usûl kâ‘ideye tatbîkan meclis-i memleketde rü’yet olunmak için emr-i şerîfim i‘tâsı iktizâ eylediği kalem-i mezbûrdan tahrîr kılınmış olmağla siz ki vâlî-i müşâr ve mutasarrıf ve nâib ve müftî vesâir mûmâ ileyhimsiz keyfiyet ma‘lûmunuz oldukda ber minvâl-i muharrer merkûm Bedros’un meblağ-ı mezbûreyi def‘aten edâya iktidârı olup olmadığı dâyinleri merkûmün muvâcehesinde mahallinde meclisce bi’t-tahkîk tebeyyün ve tahakkuk eylediği halde zıkr olunan nizâm ve karâra tatbîkan iktizâsının icrâsıyla keyfiyetin bâ i‘lâm ve mazbata Dersaadetime inhâ ve iş‘ârına müsâra‘at ve hilâf-ı şer‘-i şerîf ve mugâyir-i nizâm hâl ve hareketden mücânebet eylemeniz bâbında

Fî 5 Câ sene 84

Remzî

Sayfa 134

Bir sûreti

Erzurum vilâyeti vâlîsi olup birinci rütbe mecîdî nişân-ı zîşânını hâiz ve hâmil olan vezîrim Mehmed Reşid Paşa iclâlehuya ve mîrmîrân-ı kirâmımdan Çıldır sancağı mutasarrıfı Celal Paşa dâme ikbâlehuya ve Ardahan kazâsı nâib ve müftîsi zîde ilmuhumâya ve müdîr-i kazâ ve a‘zâ-yı meclis-i memleket zîde mecduhuma hüküm

Tebe‘a-i devlet-i aliyyemden Bedros’un Ardahan kazâsı sâkinlerinden Molla nâm kimesneye bin altı yüz elli ve Hacı Süleyman nâm kimesneye bin ve Hacı Mustafa nâm kimesneye üç yüz guruş deyni olup meblağ-ı mezbûreyi def‘aten edâya

kudreti yoğiken dâyinleri merkûmûn def'aten taleb ederek tazyîkden hâlî olmadıkları beyânıyla

Aslına tatbîkan

Trabzon vilâyeti vâlisi olup ikinci rütbe mecîdî nişân-ı zîşânını hâiz ve hâmil olan vezîrim Esad Muhlis Paşa iclâlehuya ve Mîrmîrân-ı kirâmımdan Lazistan sancağı mutasarrıfı ve nişân-ı mezkûrun kezalik ikinci rütbesinin hâiz ve hâmilî Zeki Paşa dâme ikbâlehuya ve Livane kazâsı nâib ve müftîsi zîde ilmuhumâya ve müdür-i kazâ ve a'zâ-yı meclis-i memleket zîde mecduhuma hüküm

Tebe'a-i devlet-i aliyemden İstepani'nin Livane kazâsı sâkinlerinden Aziz nâm kimesneye yirmi altı bin ve Süleyman nâm kimesneye on iki bin ve tebe'a-i devlet-i aliyemden Begos'a yirmi dört bin ve Karabet'e iki bin ve Ohan'a altı bin gurusı deyni olup meblağ-ı mezbûreyi def'aten edâya kudreti yoğiken dâyinleri merkûmûn def'aten taleb ederek tazyîkden hâlî olmadıkları beyânıyla ol bâbda emr-i şerîfim sudûrı merkûm İstepani tarafından bu defa bâ arz-ı hâl istid'â olunmuş ve dîvân-ı hümâyûnum kalemi kuyûduna mürâca'at ve iktizâsı suâl olundukda bu makûle taksît ve murâbaha hakkında iki yüz altmış sekiz senesi evâsıt-ı Cemâziye'l-âhiresinde te'sîs kılınıp bâ evâmîr-i aliyye memâlik-i mahrûseme neşr olunmuş olan nizâm hakkında meclis-i vâlâ-yı ahkâm-ı adliyyem karârı ve müte'allık olan irâde-i seniyye-i mülûkânem mücebince bazı usûl ve kâ'ideyi hâvî lâyiha-i matbû'a dahi mukaddemce her tarafa neşr ve i'lân kılınımış olduğundan husûs-ı mezbûr inhâ olduğü üzre olduğü ve merkûmûn def'aten edâ-yı deyne iktidârı olmadığı mebâliğ-i mezbûre emvâl-i mîrîye dokunmadığı dâyinleri muvâcehesinde inde's-şer' ve'l-meclis sâbit ve mütehakkık olduğü halde mahallî sicillinde mukayyed mârru'z-zikr emr-i âlîşân ile matbû' nizâmnâmede muharrer usûl ve kâ'ideye tatbîkan meclis-i memleketde ru'yet olunmak ve merkûmun deyni olan mebâliğ-i mezbûre emvâl-i mîriyeden ma'dûd ise keyfiyet bâ i'lâm ve mazbata Dersaadetime inhâ ve iş'âr kılınmak için emr-i şerîfim i'tâsı iktizâ eylediği kalem-i mezbûrdan tahrîr kılınımış olmağla siz ki vâlî-i müşâr ve mutasarrıf ve nâib ve müftî vesâir mûmâ ileyhimsiz keyfiyet ma'lûmunuz oldukda ber minvâl-i muharrer merkûm İstepani'nin meblağ-ı mezbûreyi def'aten edâya iktidârı olup olmadığı dâyinleri merkûmûn muvâcehelerinde mahallinde meclisce

bi't-tahkîk tebeyyün eylediği ve mebâliğ-i mezbûre emvâl-i mîrîyeye dokunmadığı inde'ş-şer' ve'l-meclis sâbit ve mütehakkık olduğu hâlde zikir olunan nizâm ve karâra tatbîkan iktizâsının icrâsına ve eğer mebâliğ-i mezbûre emvâl-i mîriyeden ma'dûd ise keyfiyetin bâ i'lâm ve mazbata Dersaadetime inhâ ve iş'ârına müsâra'at ve hilâf-ı şer'-i şerîf ve mugâyir-i nizâm hâl ve hareketden mücânebet eylemeniz bâbında

Fî 4 C sene 84

Ziyâ

Trabzon vilâyeti vâlisi olup ikinci rütbe mecîdî nişân-ı zîşânını hâiz ve hâmil olan vezîrim Esad Muhlis Paşa iclâlehuya ve Mîrmîrân-ı kirâmımdan Lazistan sancağı mutasarrıfı ve nişân-ı mezkûrun kezalik ikinci rütbesinin hâiz ve hâmil Zeki Paşa dâme ikbâlehuya ve Livane kazâsı nâib ve müftîsi zîde ilmuhumâya ve müdür-i kazâ ve a'zâ-yı meclis-i memleket zîde mecduhuma hüküm

Tebe'a-i devlet-i aliyyemden Karabet'in Livane kazâsı sâkinlerinden Aziz nâm kimesneye on beş bin ve tebe'a-i devlet-i aliyyemden Tutus'a on bin ve Ohan'a kırk sekiz bin ve Agob'a on üç bin gurus deyni olup mebâliğ-i mezbûreyi def'aten edâya kudreti yoğiken dâyinleri merkûmûn def'aten taleb ederek tazyîkden hâlî olmadıkları beyânıyla ol bâbda emr-i şerîfim sudûrı merkûm Karabet tarafından bu defa bâ arz-ı hâl istid'â olunmuş ve dîvân-ı hümâyûnum kalemi kuyûduna mürâca'at ve muktezâsı suâl olundukda bu makûle taksît ve murâbaha hakkında iki yüz altmış sekiz senesi evâsıt-ı Cemâziye'l-âhiresinde te'sîs kılınıp bâ evâmîr-i aliyye memâlik-i mahrûseme neşr olunmuş olan nizâm hakkında meclis-i vâlâ-yı ahkâm-ı aliyyem karârı ve müte'allık olan irâde-i seniyye-i mülûkânem mücebince bazı usûl ve ka'ideyi hâvî layiha-i matbû'a dahi mukaddemce her tarafa neşr ve i'lân kılınmış olduğundan husûs-ı mezbûr inhâ olduğu üzere olduğu ve merkûmun def'aten edâ-yı deyne iktidârı olmadığı ve mebâliğ-i mezbûre emvâl-i mîriyeye dokunmadığı dâyinleri muvâcehesinde inde'ş-şer' ve'l-meclis sâbit ve mütehakkık olduğu halde mahallî sicillinde mukayyed mârru'z-zikir emr-i âlîşân matbû' nizâm-nâmede muharrer usûl

Sayfa 135

ve kâ'ideye tatbîkan meclis-i memleketde rü'yet olunmak ve merkûmun deyni olan mebâliğ-i mezbûre emvâl-i mîriyeden ma'dûd ise keyfiyet bâ i'lâm ve mazbata Dersaadetime inhâ ve iş'âr kılınmak için emr-i şerîfim iktizâ eylediği kalem-i mezbûrdan tahrîr kılınmış olmağla siz ki vâlî-i müşâr ve mutasarrıf ve nâib ve müfti vesâir mûmâ ileyhimsiz keyfiyet ma'lûmunuz oldukda ber minvâl-i muharrer merkûm Karabet'in mebâliğ-i mezbûreyi def'aten edâya iktidârı olup olmadığı dâyinleri merkûmûn muvâcehelerinde mahallinde meclisce bi't-tahkîk tebeyyün eylediği ve mebâliğ-i mezbûre emvâl-i mîriyeye dokunmadığı inde's-şer' ve'l-meclis sâbit ve mütehakkık olduğu halde zikr olunan nizâm ve karâra tatbikan iktizâsının icrâsına ve eğer mebâliğ-i mezbûre emvâl-i mîriyeden ma'dud ise keyfiyetin bâ i'lâm ve mazbata Dersaadetime inhâ ve iş'ârına müsâra'at ve hilâf-ı şer'-i şerîf ve mugâyir-i nizâm hâl ve hareketden mucânebet eylemeniz bâbında

Fî 4 C sene 1284

Remzî

Trabzon vilâyeti vâlisi olup ikinci rütbe mecîdî nişân-ı zîşânını hâiz ve hâmil olan vezîrim Esad Muhlis Paşa iclâlehuya ve Mîrmîrân-ı kirâmımdan Lazistan sancağı mutasarrıfı ve nişân-ı zîşân-ı mezkûrun kezalik ikinci rütbesinin hâiz ve hâmili Zeki Paşa dâme ikbâlehuya ve Batum kazâsı nâib ve müftisi zîde ilmuhumâya ve a'zâ-yı meclis-i memleket zîde mecduhuma hüküm

Osman ve Ali nâm kimesnelerin Batum kazâsı sâkinlerinden Hacı Hüseyin nâm kimesneye beş bin iki yüz ve Hasan nâm kimesneye üç yüz elli ve Hacı Mehmed nâm kimesneye bin yirmi dört ve Hacı Mehmedoğluna iki bin yüz doksan altı ve Ahmed nâm kimesneye dört yüz altmış üç ve Mustafa nâm kimesneye bin üç yüz otuz ve Ülkebaş'ın kerîmesine bin iki yüz yetmiş iki ve Hurşid nâm kimesneye üç yüz elli ve Kapucioğlu'na dört yüz yirmi sekiz guruş deynleri olup mebâliğ-i mezbûreyi def'aten edâya kudretleri yoğiken dâyinleri merkûmûn def'aten talebiyle tazyîkden hâlî olmadıkları beyânıyla ol bâbda emr-i şerîfim sudûrı

merkûmân Osman ve Ali taraflarından bu defa bâ arz-ı hâl istid'â olunmuş ve dîvân-ı hümâyûnum kalemi kuyûduna mürâca'at ve muktezâsı suâl olundukda bu makûle taksît ve murâbaha hakkında iki yüz altmış sekiz senesi evâsıt-ı Cemâziye'l-âhiresinde te'sîs kılınıp bâ evâmîr-i aliyye memâlik-i mahrûseme neşr ve i'lân olunmuş olan nizâm hakkında meclis-i vâlâ-yı ahkâm-ı adliyem karârı ve müte'allık olan irâde-i mülûkânem mücebince bazı usûl ve kâ'ideyi hâvî lâyiha-i matbû'a dahi mukaddemce her tarafa neşr ve i'lân kılınmış olduğundan husûs-ı mezbûr inhâ olduğu üzere olduğu ve merkûmânın def'aten edâ-yı deyne iktidârları olmadığı dâyinleri muvâcehesinde inde's-şer' ve'l-meclis sâbit ve mütehakkık olduğu halde mahallî sicillinde mukayyed zikr olunan emr-i âlîşân ile matbû' nizâmname muharrer usûl ve kâ'ideye tatbîkan meclis-i memleketde rü'yet olunmak için emr-i şerîfim i'tâsı iktizâ eylediği kalem-i mezbûrdan tahrîr kılınmış olmağla siz ki vâlî-i müşâr ve mutasarrıf ve nâib ve müftî vesâir mûmâ ileyhimsiz keyfiyet ma'lûmunuz oldukda ber minvâl-i muharrer merkûmân Osman ve Ali'nin mebâlig-i mezkûreyi def'aten edâya iktidârı olup olmadığı dâyinleri merkûmân muvâcehelerinde mahallinde meclisce bi't-tahkîk tebeyyün eylediği sûrette zikr olunan nizâm ve karâra tatbîkan iktizâsının icrâsıyla keyfiyetin bâ i'lâm ve mazbata Dersaadetime inhâ ve iş'ârına müsâra'at ve hilâf-ı şer'-i şerîf ve mugâyir-i nizâm hâl ve hareketden mücânebet eylemeniz bâbında

Fî 3 C sene 284

Recaî

Trabzon vilâyeti vâlîsi olup ikinci rütbe mecîdî nişân-ı zîşânını hâiz ve hâmil olan vezîrim Esad Muhlis Paşa iclâlehuya ve Trabzon kâdîsına ve müftîsi mevlânâ zîde ilmuhuya ve a'zâ-yı meclis-i memleket zîde mecduhuma hüküm

Mustafa ve Bekir ve Salih ve Hurşid nâm kimesneler ile Hüma ve Zeyneb ve Gülnuş nâm hatunların karındaşları ve Vefa nâm hatunun oğlu Keşab kazâsı sâkinlerinden Emin nâm kimesne kendü hâlinde ırzıyla mukayyed olup kimesneye vaz' u hareketi yoğiken kazâ-i mezbûra tâbi' Harvan karyesi sâkinlerinden Çaylakoğlu Mehmed dimeğle ma'rûf kimesne iki yüz seksen bir senesinde hilâf-ı şer'-i şerîf merkûm Emin'in üzerine tabanca endaht ederek isâbet eden kurşundan

Sayfa 136

yirmi dört saat mürûrunda müteessiren fevt olduğu beyânıyla ol bâbda emr-i şerîfim sudûri verese-i merkûmûndan merkûm Mustafa tarafından bu defa bâ arz-ı hâl istid'â olunmuş ve dîvân-ı hümayûnum kaleminden muktezâsı suâl olundukda husûs-ı mezbûr inhâ olunduğu üzre olduğu halde kâtil-i merkûm Mehmed'i Trabzon meclis-i kebîrine ihzâr ve maktûl-i merkûmun vereseleri merkûmûn ve mezbûreler ile ahkâm-ı cezâiyyeye tatbîkan kemâl-i dikkatle terâfu' olunarak madde-i katl merkûmun üzerine şer'an sâbit olur ise ba'dehu îcâbı icrâ olunmak üzre sûret-i hâl bâ mazbata ve i'lâm ve tahrîrât derbâr-ı şevket-karâr-ı mülûkâneme inhâ olunmak için emr-i şerîfim i'tâsı iktizâ eylediği kalem-i mezbûrdan tahrîr kılınmış olmağla siz ki vâlî-i müşâr ve mevlânâ ve müftî vesâir mûmâ ileyhimsiz keyfiyet ma'lûmunuz oldukda ma'rifetiniz ile kâtil-i merkûm Mehmed'i bi-eyyi vech-i kân mezkûra ihzâr verese-i merkûmûn ve mezbûrûn ile ber nehc-i şer'î ahkâm-ı cezâiyyeye tatbîkan kemâl-i dikkatle terâfu' ederek madde-i katl merkûm Mehmed'in üzerine şer'an sâbit olur ise ba'dehu îcâbı icrâ olunmak üzre sûret-i hâl bâ mazbata ve i'lâm ve tahrîrât tafsîlen Dersaadetime inhâ ve iş'ârına ve bu husûsdan dolayı tarafeynin mukaddemâ mahallinde terâfu'ları sebkat ederek bir gûne i'lâm-ı şer'î verilmiş olduğu sûretde i'lâm-ı mezkûrun mûmzâ sûretinin dahi irsâline müsâra'at ve bu vesile ile kazıyyede alaka ve medhali olmayan bî-cürm kesân özr-i töhmet ve isnâd-ı kabahat misillü vaz' u hâlet vukû'undan begâyet ihtirâz ve mücânebet eylemeniz bâbında.

Fî 2 Receb sene 284

Hasbî

Trabzon vilâyeti vâlîsi olup ikinci rütbe mecîdî nişân-ı zîşânını hâiz ve hâmil olan vezîrim Esad Muhlis Paşa iclâlehuya ve Trabzon kâdîsı zîdet fezâilehuya ve müftîsi mevlânâ zîde ilmuhuya ve a'zâ-yı meclis-i memleket zîde mecduhuma hüküm

İsmail nâm kimesnenin Trabzon kazâsı sâkinlerinden Temel nâm kimesneye on iki bin ve Mehmed nâm kimesneye iki bin beş yüz ve tebe'a-i devlet-i aliyemden Ohannes'e on yedi bin ve Artin'e yedi bin guruş deyni olup mebâliğ-i mezbûreyi

def'aten edâya kudreti yoğiken dâyinleri merkûmûn def'aten taleb ederek tazyîkden hâlî olmadıkları beyânıyla ol bâbda emr-i şerîfim sudûrî merkûm İsmail tarafından bu defa bâ arz-ı hâl istid'â olunmuş ve dîvân-ı hümâyûnum kalemi kuyûduna mürâca'at ve muktezâsı suâl olundukda bu makûle taksît ve murâbaha hakkında iki yüz altmış sekiz senesi evâsıt-ı Cemâziye'l-ahiresinde te'sîk kılınıp bâ evâmir-i aliyye memâlik-i mahrûseme neşr olunmuş olan nizâm hakkında meclis-i vâlâ-yı ahkâm-ı adliyyem karârı ve müte'allık olan irâde-i seniyye-i mülûkânem mücebince bazı usûl ve kâ'ideyi hâvî layiha-i matbû'a dahi mukaddemce her tarafa neşr ve i'lân kılınmış olduğundan husûs-ı mezbûr inhâ olduğu üzere olduğu ve merkûmun def'aten edâ-yı deyne iktidârı olmadığı dâyinleri muvâcehesinde inde's-şer' ve'l-meclis sâbit ve mütehakkık olduğu halde mahallî sicillinde mukayyed mârru'z-zikr emr-i âlîşân ile matbû' nizâmnâmede muharrer usûl ve kâ'ideye tatbîkan meclis-i memleketde rü'yet olunmak için emr-i şerîfim i'tâsı iktizâ eylediği kalem-i mezbûrdan tahrîr kılınmış olup siz ki vâlî-i müşâr ve mevlânâ ve müftî vesâir mûmâ ileyhimsiz keyfîyet ma'lûmunuz oldukda ber minvâl-i muharrer merkûm İsmail'in mebâliğ-i mezbûreyi def'aten edâya iktidârı olup olmadığı dâyinleri merkûmûn muvâcehelerinde mahallinde meclisce bi't-tahkîk tebeyyün eylediği halde zikr olunan nizâm ve karâra tatbîkan iktizâsının icrâsıyla keyfîyetin Dersaadetime bâ i'lâm ve mazbata inhâ ve iş'ârına müsâra'at ve hilâf-ı şer'-i şerîf ve mugâyir-i nizâm hâl ve hareketden mücânebet eylemeniz bâbında

Fî 26 Receb sene 284

Ziyâ

A_{DVNSAHK_TZ__d_00008_00072}

Sayfa 137

Trabzon vilâyeti vâlîsi olup ikinci rütbe mecîdî nişân-ı zîşânını hâiz ve hâmil olan vezîrim Esad Muhlis Paşa iclâlehuya ve rütbe-i sâniye ashâbından Giresun kâimmakâmı Şükrü Bey zîde uluvvuhuya ve Giresun kazâsı nâib ve müftîsi zîde ilmuhumâya ve a'zâ-yı meclis-i memleket zîde mecduhuma hüküm

Hüseyin nâm kimesnenin Giresun kazâsı sâkinlerinden Ömer nâm kimesneye üç bin sekiz yüz ve diğeri Ömer nâm kimesneye üç bin beş yüz ve Mahmud nâm kimesneye iki bin sekiz yüz ve Hacı Ali nâm kimesneye bin yedi yüz ve Hacı

Ahmed nâm kimesneye iki yüz elli ve Mustafa nâm kimesneye üç bin üç yüz ve Hasan nâm kimesneye üç yüz ve İsmail nâm kimesneye altı yüz ve Hafız nâm kimesneye dört yüz elli ve tebe‘a-i devlet-i aliyyemden Manyas’a bin iki yüz ve Tanaş’a altı yüz ve Malkasoğlu’na bin dört yüz ve Makdisi’ye beş yüz ve Danil’e iki bin yüz ve Haralambo’ya bin iki yüz ve Nikola’ya üç yüz gurusu deyni olup mebâliğ-i mezbûreyi def‘aten edâya kudreti yoğiken dâyinleri merkûmûn def‘aten talep ederek tazyikden hâlî olmadıkları beyânıyla ol bâbda emr-i şerîfim sudûrî merkûm Hüseyin tarafından bu defa bâ arz-ı hâl istid‘â olunmuş ve dîvân-ı hümâyûnum kalemi kuyûduna mürâca‘at ve muktezâsı suâl olundukda bu makûle taksît ve murâbaha hakkında iki yüz altmış sekiz senesi evâsıt-ı Cemâziye’l-âhiresinde te’sîs kılınıp bâ evâmir-i aliyye memâlik-i mahrûseme neşr ve i‘lân olunmuş olan nizâm hakkında meclis-i vâlâ-yı ahkâm-ı adliyyem karârı ve müte‘allık olan irâde-i seniyye-i mülûkânem mücebince bazı usûl ve kâ‘ideyi hâvî layiha-i matbû‘a dahi mukaddemce her tarafa neşr ve i‘lân kılınmış olduğundan husûs-ı mezbûr inhâ olduğü üzere olduğü ve merkûmun def‘aten edâ-yı deyne iktidârı olmadığı dâyinleri muvâcehesinde inde’s-şer‘ ve’l-meclis sâbit ve mütehakkık olduğü halde mahallî sicillinde mukayyed zikr olunan emr-i âlîşân ile matbû‘ nizâmname muharrer usûl ve kâ‘ideye tatbikan meclis-i memleketde rü’yet olunmak için emr-i şerîfim i‘tâsı iktizâ eylediğü kalem-i mezbûrdan tahrîr kılınmış olmağla siz ki vâlî-i müşâr ve kâimmakâm ve nâib ve müfti vesâir mûmâ ileyhimsiz keyfiyet ma‘lûmunuz oldukda ber minvâl-i muharrer merkûm Hüseyin’in mebâliğ-i mezbûreyi def‘aten edâya iktidârı olup olmadığı dâyinleri merkûmûn muvâcehesinde mahallinde meclisce bi’t-tahkîk tebeyyün ve tahakkuk eylediğü halde zikr olunan nizâm ve usûle tatbikan iktizâsının icrâsıyla keyfiyetin Dersaadetime bâ i‘lâm ve mazbata inhâ ve iş‘ârına müsâra‘at ve hilâf-ı şer‘-i şerîf ve mugâyir-i nizâm hâl ve hareketden mücânebet eylemeniz bâbında

Fî 21 Şaban sene 284

Remzî

Trabzon vilâyeti vâlîsi olup ikinci rütbe mecîdî nişân-ı zîşânını hâiz ve hâmil olan vezîrim Esad Muhlis Paşa iclâlehuya ve Trabzon kâdîsına ve müftîsi mevlânâ zîde ilmuhuya ve a‘zâ-yı meclis-i memleket zîde mecduhuma hüküm

Hafız Mehmed nâm kimesnenin Trabzon kazâsı sâkinlerinden İsmail nâm kimesneye sekiz bin ve Ahmed nâm kimesneye on bir bin ve Hacı Temel nâm kimesneye altmış altı bin ve Hacı Kamil nâm kimesneye on bir bin gurusı deyni olup mebâliğ-i mezbûreyi def'aten edâya kudreti yoğiken dâyinleri merkûmûn def'aten taleb ederek tazyîkden hâlî olmadıkları beyânıyla ol bâbda emr-i şerîfim sudûrı merkûm Hafız Mehmed tarafından bu defa bâ arz-ı hâl istid'â olunmuş ve dîvân-ı hümâyûnum kalemi kuyûduna mürâca'at ve muktezâsı suâl olundukda bu makûle taksît ve murâbaha hakkında iki yüz altmış sekiz senesi evâsıt-ı Cemaziye'l-ahiresinde te'sîs kılınıp bâ evâmir-i aliyye memâlik-i mahrûse-i şâhâneme neşr olunmuş olan nizâm hakkında muahharan müte'allık olan irâde-i seniyye-i mülûkânem mücebince bazı usûl ve kâ'ideyi hâvî lâyiha-i matbû'a dahi mukaddemce her tarafa neşr ve i'lâm kılınmış olduğundan husûs-ı mezbûr inhâ olunduğu üzre olduğu ve merkûm def'aten edâ-yı deyne iktidârı olmadığı ve mebâliğ-i mezbûre emvâl-i mîriyeye dokunmadığı dâyinleri muvâcehesinde inde'ş-şer' ve'l-meclis sâbit ve mütehakkık olduğu halde mahall-i sicillinde mukayyed mârru'z-zikr emr-i âlîşân ile matbû' nizâmnâmede muharrer usûl ve kâ'ideye tatbîkan meclis-i memlekete rü'yet olunmak ve mebâliğ-i mezbûre emvâl-i mîriyeden ma'dûd ise keyfiyet bâ i'lâm ve mazbata Dersaadete inhâ kılınmak için emr-i şerîfim i'tâsı iktizâ eylediği kalem-i mezbûrdan tahrîr kılınmış olmağla siz ki vâlî-i müşâr ve mevlânâ ve müfti vesâir mûmâ ileyhimsiz keyfiyet ma'lûmunuz oldukda ber minvâl-i muharrer merkûm Hafız Mehmed'in mebâliğ-i mezbûreyi def'aten edâya iktidârı olup olmadığı dâyinleri merkûmûn muvâcehelerinde mahallinde meclisce bi't-tahkîk tebeyyün eylediği ve mebâliğ-i mezbûre emvâl-i mîriyeye dokunmadığı sûretde zikr olunan nizâm ve karâra tatbîkan iktizâsının icrâsına mübâderet ve eğer mebâliğ-i mezbûre emvâl-i mîriyeden ma'dûd ise keyfiyetin bâ i'lâm ve mazbata Dersaadetime inhâ ve iş'ârına müsâra'at ve hilâf-ı şer'-i şerîf ve mugâyir-i nizâm hâl ve hareketden mücânebet eylemeniz bâbında

Fî 4 Safer sene 85

Remzî

Sayfa 138

Trabzon vilâyeti vâlisi olup ikinci rütbe mecîdî nişân-ı zîşânını hâiz ve hâmil olan vezîrim Esad Muhlis Paşa iclâlehuya ve Trabzon mollasına ve müftisi mevlânâ zîde ilmuhuya ve a'zâ-yı meclis-i memleket zîde mecduhuma hüküm

Mehmed Kamil nâm kimesnenin Trabzon kazâsı sâkinlerinden Hacı Mehmed Temel nâm kimesneye kırk dört bin dört yüz ve Hafız Ahmed nâm kimesneye on yedi bin iki yüz elli ve Süleyman nâm kimesne ile Andonaki'ye otuz beş bin yedi yüz gurusu deyni olup mebâliğ-i mezbûreyi def'aten edâya kudreti yoğiken dâyinleri merkûmün def'aten taleb ederek tazyîkden hâlî olmadıkları beyânıyla ol bâbda emr-i şerîfim sudûrî merkûm Mehmed Kamil tarafından bu defa bâ arz-ı hâl istid'â olunmuş ve dîvân-ı hümâyûnum kalemi kuyûduna mürâca'at ve muktezâsı suâl olundukda bu makûle taksît ve murâbaha hakkında iki yüz altmış sekiz senesi evâsıt-ı Cemâziye'l-âhiresinde te'sîs kılınıp bâ evâmir-i aliyye memâlik-i mahrûseme neşr olunmuş olan nizâm hakkında muahharan müte'allık olan irâde-i seniyye-i mülûkânem mücebince bazı usûl ve kâ'ideyi hâvî lâyiha dahi mukaddemce her tarafa neşr ve i'lân kılınmış olduğundan husûs-ı mezbûr inhâ olunduğu üzre olduğu ve merkûmun def'aten edâ-yı deyne iktidârı olmadığı ve mebâliğ-i mezbûre emvâl-i mîriyeye dokunmadığı dâyinleri muvâcehesinde inde's-şer' ve'l-meclis sâbit ve mütehakkık olduğu halde mahallî sicillinde mukayyed zikr olunan emr-i âlişân ile matbû' nizâmnâmede muharrer usûl ve kâ'ideye tatbîkan meclis-i memleketde rü'yet olunmak ve mebâliğ-i matlûbe emvâl-i mîriyeden ma'dûd ise keyfiyet bâ i'lâm ve mazbata Dersâadetime inhâ ve iş'âr kılınmak için emr-i şerîfim i'tâsı iktizâ eylediği kalem-i mezbûrdan tahrîr kılınmış olmağla siz ki vâlî-i müşâr ve mevlânâ ve müftî vesâir mûmâ ileyhimsiz keyfiyet ma'lûmunuz oldukda ber minvâl-i muharrer merkûm Mehmed Kamil'in mebâliğ-i mezbûreyi def'aten edâya iktidârı olup olmadığı ve mebâliğ-i mezkûre emvâl-i mîriyeye dokunmadığı mahallinde meclis-i memleketde dâyinleri muvâcehesinde meclisce bi't-tahkîk sâbit ve mütehakkık olduğu hâlde zikr olunan nizâm ve karâra tatbîkan rü'yet ve tesviyesine mübâderet ve eğer mebâliğ-i mezkûre emvâl-i mîriyeden ma'dûd ise keyfiyetin bâ i'lâm ve mazbata Dersâadetime inhâ ve iş'ârına müsâra'at ve hilâf-ı şer'-i şerîf ve mugâyir-i nizâm hâl ve hareketden mücânebet eylemeniz bâbında

Fî 10 S sene 85

Rüşdî

Trabzon vilâyeti vâlisi olup ikinci rütbe mecîdî nişân-ı zîşânını hâiz ve hâmil olan vezîrim Esad Muhlis Paşa iclâlehuya ve Trabzon kâdîsı zîdet fezâilehuya ve müftîsi mevlânâ zîde ilmuhuya ve a'zâ-yı meclis-i memleket zîde mecduhuma hüküm

Hafız Mehmed ve Hasan Kamil nâm kimesnelerin Trabzon kazâsı sâkinlerinden Süleyman nâm kimesne ile Hamamcıoğlu dimeğle ma'rûf kimesneye doksan beş bin dokuz yüz guruş deyni olup meblağ-ı mezbûreyi def'aten edâya kudreti yoğiken dâyinleri merkûmân def'aten talep ederek tazyîkden hâlî olmadıkları beyânıyla ol bâbda emr-i şerîfim sudûrî merkûmân Hafız Mehmed ve Hasan Kamil taraflarından bu defa bâ arz-ı hâl istid'â olunmuş ve dîvân-ı hümâyûnum kalemi kuyûduna mürâca'at ve muktezâsı suâl olundukda bu makûle taksît ve murâbaha hakkında iki yüz altmış sekiz senesi evâsıt-ı Cemâziye'l-âhiresinde te'sîs kılınıp bâ evâmîr-i aliyye memâlik-i mahrûse-i şâhânem neşr olunmuş olan nizâm ve kâ'ide hakkında muahharan müte'allık ve şeref-sünûh eden irâde-i seniyye-i mülûkânem mücebince bazı usûl ve kâ'ideyi hâvî lâyiha-i matbû'a dahi mukaddemce her tarafa neşr ve i'lân kılınmış olduğundan husûs-ı mezbûr inhâ olunduğu üzere olduğu ve merkûmânın def'aten edâ-yı deyne iktidârları olmadığı ve mebâliğ-i mezbûrî emvâl-i mîriyeye dokunmadığı dâyinleri muvâcehesinde inde'sş-şer' ve'l-meclis sâbit ve mütehakkık olduğu halde mahallî sicillinde mukayyed mârru'z-zikr emr-i âlîşân ile matbû' nizâmnâmede muharrer usûl ve kâ'ideye tatbîkan meclis-i memleketde rû'yet olunmak ve mebâliğ-i mezbûre emvâl-i mîriyeden ma'dûd ise keyfiyet bâ i'lâm ve mazbata Dersaadetime inhâ ve iş'âr kılınmak için emr-i şerîfim i'tâsı iktizâ eylediği kalem-i mezbûrdan tahrîr kılınmış olmağla siz ki vâlî-i müşâr ve mevlânâ ve müftî vesâir mûmâ ileyhimsiz keyfiyet ma'lûmunuz oldukda ber minvâl-i muharrer merkûmân Hafız Mehmed ve Hasan Kamil'in mebâliğ-i mezbûreyi def'aten edâya iktidârları olup olmadığı ve mebâliğ-i mezbûre emvâl-i mîriyeye dokunmadığı dâyinleri muvâcehelerinde mahallinde meclisce bi't-tahkîk tebeyyün eylediği halde zikr olunan nizâm ve karâra tatbîkan iktizâsının icrâsına mübâderet ve eğer mebâliğ-i matlûbe emvâl-i mîriyeden ma'dûd ise keyfiyetin bâ i'lâm ve mazbata Dersaadetime inhâ ve

iş'ârına müsâra'at ve hilâf-ı şer'-i şerîf ve mugâyir-i nizâm hâl ve hareketden mücânebet eylemeniz bâbında

Fî gurre-i Râ sene 85

Hazım

A_{DVNSAHK_TZ___d_00008_00073

Sayfa 139

Trabzon vilayeti vâlisi olup ikinci rütbe mecîdî nişân-ı zîşânını hâiz ve hâmil olan vezîrim Esad Muhlis Paşa iclâlehu ve mîrmîrân-ı kirâmımdan Lazistan sancağı mutasarrıfı Muhyiddin Paşa dâme ikbâlehuya ve Dîvâne-i Suflâ nâm-ı diğêr Vartan kazâsı nâib ve müftîsi zîde ilmuhumâya ve müdür-i kazâ ve a'zâ-yı meclis-i memleket zîde mecduhuma hüküm

Tebe'a-i Devlet-i aliyemden Papo'nun Livane kazâsı sâkinlerinden Aziz nâm kimesneye üç bin beş yüz ve Neşud nâm kimesnenin kerîmesi sekiz yüz ve diğêr kerîmesine üç bin üç yüz ve tebe'a-i Devlet-i aliyemden Faron'a üç bin ve Mıgırdıç'a üç bin beş yüz guruş deyni olup mebâliğ-i mezbûreyi def'aten edâya kudreti yoğiken dâyinleri merkûmûn def'aten taleb ederek tazyîkden hâlî olmadıkları beyânıyla ol bâbda emr-i şerîfim sudûrı merkûm Papo tarafından bu def'a bâ arz-ı hâl istid'â olunmuş ve dîvân-ı hümâyûnum kalemi kuyûduna mürâca'at ve muktezâsı suâl olundukda bu makûle taksît ve murâbaha hakkında iki yüz altmış sekiz senesi evâsıt-ı Cemâziye'l-âhiresinde te'sîs kılınup bâ evâmîr-i aliyye memâlik-i mahrûseme neşr olunmuş olan nizâm hakkında müte'allık olan irâde-i seniyye-i mülûkânem mücebince ba'zı usûl ve kâ'ideyi hâvî lâyhâ-i matbû'a dahi mukaddemce her tarafa neşr ve i'lân kılınmış olduğundan husûs-ı mezbûr inhâ olduğu üzre olduğu ve merkûmun def'aten edâ-yı deyne iktidârı olmadığı dâyinleri murâbahalarında inde's-şer' ve'l-meclis sâbit ve mütehakkık olduğu hâlde mahall-i sicillinde mukayyed mârru'z-zikr emr-i âlîşân ile matbû' nizâmnâmede muharrer usûl ve kâ'ideye tatbîkan meclis-i memleketde rü'yet olmak için emr-i şerîfim i'tâsı iktizâ eylediği kalem-i mezbûrdan tahrîr kılınmış olmağla siz ki vâli-i müşâr ve mutasarrıf ve nâib ve müftî vesâir mûmâ ileyhimsiz keyfiyet ma'lûmunuz oldukda ber minvâl-i muharrer merkûm Papo'nun mebâliğ-i mezbûreyi def'aten edâya iktidârı olup olmadığı merkûmûn muvâcehelerinde mahallinde meclisce bi't-tahkîk tebeyyün ve tahakkuk eylediği hâlde zikr olunan

nizâm ve karâra tatbîkan iktizâsının icrâsıyla keyfiyetin Dersa'âdetime inhâ ve iş'ârına müsâra'at ve hilâf-ı şer'-i şerîf ve mugâyir-i nizâm-ı hâl ve hareketden mücânebet eylemeniz bâbında fermân-ı âlîşân sâdır olmağla

Fî 9 Rebiülevvel sene 285

Lami'i

Trabzon vilayeti vâlisi olup ikinci rütbe mecîdî nişân-ı zîşânını hâiz ve hâmil olan vezîrim Esad Muhlis Paşa iclâlehu ve mîrmîrân-ı kirâmımdan Lazistan sancağı mutasarrıfı Muhyiddin Paşa dâme ikbâlehuya ve Batum kazâsı nâib ve müftîsi zîde ilmuhumâya ve a'zâ-yı meclis-i memleket zîde mecduhuma hüküm

Ahmed nâm kimesnenin Batum kazâsına tâbi' Ab-ı Islah karyesi sâkinlerinden Hacı Hüseyin nâm kimesneye iki bin yedi yüz ve Ömer nâm kimesneye altı bin yüz altmış altı ve Hafız Osman nâm kimesneye bin dört yüz elli sekiz ve Hadice Hatun'a on altı bin iki yüz ve Hadice Hatun'a iki bin yüz altmış ve tebe'a-i Devlet-i aliyyemden Meşubar'a dört bin dört yüz yirmi sekiz ve İshakoc'a on bir bin yüz yirmi dört ve Kaple'ye on beş bin on iki ve Hristo'ya bin beş yüz on iki ve Kutruoğlu Kostanti'ye iki bin beş yüz doksan iki gurus deyni olup mebâliğ-i mezbûreyi def'aten edâya kudreti yoğiken dâyinleri merkûmûn def'aten talep ederek tazyîkden hâlî olmadıkları beyânıyla ol bâbda emr-i şerîfim sudûru merkûm Ahmed tarafından bu def'a bâ arz-ı hâl istid'â olunmuş ve dîvân-ı hümâyûnum kalemi kuyûduna mürâca'at ve muktezâsı suâl olundukda bu makûle taksît ve murâbaha hakkında iki yüz altmış sekiz senesi evâsıt-ı Cemâziye'l-âhiresinde te'sîs kılınıp bâ evâmir-i aliyye memâlik-i mahrûseme neşr olunmuş olan nizâm hakkında müte'allık olan irâde-i seniyye-i mülûkânem mücebince ba'zı ahvâl ve kâ'ideyi hâvî lâyhâ-i matbû'a dahi mukaddemce her tarafa neşr ve i'lân kılınmış olduğundan husûs-ı mezbûr inhâ olunduğu üzre olduğu ve merkûmun mebâliğ-i mezbûreyi def'aten edâya kudreti olmadığı ve mebâliğ-i mezbûre emvâl-i mîriyeye dokunmadığı dâyinleri muvâcehesinde inde's-şer' ve'l-meclis sâbit ve mütehakkık olduğu hâlde mahallî sicillinde mukayyed zikr olunan emr-i âlîşân ile matbû' nizâmnâmede muharrer usûl ve kâ'ideye tatbîkan meclis-i memleketde rü'yet olunmak ve merkûmun deyni olan mebâliğ-i mezkûre emvâl-i mîriyeden ma'dûd ise keyfiyet bâ i'lâm ve mazbata Dersa'âdetime inhâ ve iş'âr

kılınmak için emr-i şerîfim i'tâsı iktizâ eylediği kalem-i mezbûrdan tahrîr kılınmış olmağla siz ki vâlî-i müşâr ve mutasarrıf ve nâib ve müftî vesâir mûmâ ileyhimsiz keyfiyet ma'lûmunuz oldukda ber minvâl-i muharrer merkûm Ahmed'in mebâliğ-i mezbûreyi def'aten edâya iktidârı olup olmadığı ve mebâliğ-i mezbûre emvâl-i miriyeye dokunmadığı dâyinleri merkûmûn muvâcehelerinde mahallinde meclisce bi't-tahkîk tebeyyün ve tahakkuk eylediği sûrette zikr olunan nizâm ve ahvâle tatbîkan iktizâsının icrâsına mübâderet ve eğer mebâliğ-i mezbûre emvâl-i mîriyeden ma'dûd ise keyfiyetin bâ i'lâm ve mazbata Dersa'âdetime inhâ ve iş'ârına müsâra'at ve hilâf-ı rızâ-yı şâhânem mugâyir-i nizâm-ı hâl ve hareketden mücânebet eylemeniz bâbında.

Fî 4 Câ sene 285

Fethi

Sayfa 140

Trabzon vilayeti vâlîsi olup ikinci rütbe mecîdî nişân-ı zîşânını hâiz ve hâmil olan vezîrim Esad Muhlis Paşa iclâlehuya ve Trabzon mollâsına ve müftûsi mevlânâ (boş) zîde ilmuhuya ve a'zâ-yı meclis-i memleket zîde mecduhuma hüküm

Kamil nâm kimesne Trabzon kazâi sâkinlerinden Temel ve Hafız Ahmed nâm kimesneler ile bin iki yüz yetmiş altı senesinden berü şirket-i inân ile şerîk olup şimdi fesh-i akd-i şirket ile beynlerinde cereyân eden ahz u i'tâlarının muhâsebesini rü'yet murâd eyledikde merkûmân rü'yet-i muhâsebeden imtinâ' ederek gadr dâ'iyyesinde oldukları beyânıyla mahallinde ma'rifet-i şer'le muhâsebeleri yegân yegân rü'yet ve ihkâk-ı hakk olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûru merkûm Kamil tarafından bu def'a bâ arz-ı hâl istid'â olunmuş olmağla siz ki vâlî-i müşâr ve mevlânâ ve müftî vesâir mûmâ ileyhimsiz keyfiyet ma'lûmunuz oldukda ma'rifetiniz ile tarafeyni mahallinde meclis-i memlekete ihzâr ve muvâcehe birle beynlerinde cereyân eden muhâsebeleri şer'-i şerîf ve meclis ma'rifeti ile yegân yegân rü'yet olunarak merkûmânın zimmetlerinde alacağı zuhûr eder ise lede's-sübûtü'ş-şer'î bi't-tahsîl merkûm Kamil'e alıverilip icrâ-yı şer'-i şerîf ve ihkâk-ı hakka mübâderet ve husûs-ı mezbûr zımnında ilâ âhirihi dikkat ve keyfiyetin işbu emr-i şerîfim kaydı bâlâsına şerh verilmek üzere bâ i'lâm ve mazbata derbâr-ı şevket-karâr-ı mülûkâneme inhâ ve iş'ârına müsâra'at eylemeniz bâbında.

Fî 18 Receb sene 285

Recai

Trabzon vilayeti vâlisi olup ikinci rütbe mecîdî nişân-ı zîşânını hâiz ve hâmil olan vezîrim Esad Muhlis Paşa iclâlehuya ve Rize kazâsı nâib ve müftîsi zîde ilmuhumâya ve müdür-i kazâ ve a'zâ-yı meclis-i memleket zîde mecduhuma hüküm

Trabzon vilâyeti dâhilinde Rize kazâsına tâbi' Mebavri karyesi ahalisinden olup bundan akdem vefât eden Hâce el-Hâcc Osman ibni Mustafa'nın verâseti sulbî kebîr oğulları Ali ve Hasan ve İbrahim ve Ahmed ve Mehmed Haşim ve Mustafa ve sulbiye kebîre kızları Fatıma ve Hadice hânımlara münhasıra ba'dehu merkûm Hasan dahi vefât idüp verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Hamide Hanım ibneti Mehmed ile sulbî sagîr oğlu Mehmed Hamza'ya münhasıra ve tashîh-i mesele-i mirâsları bi-hükmi'l-münâsahati'ş-şer'iyeye elli altı sehmden olup sihâm-ı mezkûreden sekizer sehmden cem'an kırk sehmi merkûmûn Ali ve İbrahim ve Ahmed ve Mehmed Haşim ve Mustafa'ya ve dörder sehmden cem'an sekiz sehmi mezbûrtân Fatıma ve Hadice'ye ve bir sehmi zevce-i mezbûre Hamide Hanım'a ve yedi sehmi sagîr-i merkûm Mehmed Hamza'ya isâbeti tahakkukundan sonra verese-i merkûmûndan merkûm İbrahim Salı günü huzûr-ı fetvâpenâhîde ma'kûd meclis-i şer'-i münîrde Mehmed Haşim merkûmân ve Ahmed hâzır oldukları hâlde muvâcehelerinde yedimde olup mahfel-i şer'iyâtta şer'iyâtı bulunan mevâlî-i izâmdan akzâ kuzâtî'l-müslimîn mevlânâ es-Seyyid Ahmed Hilmi Efendi zîdet fezâilehunun hatmini hâvî bir kıt'a i'lâm-ı şer'îde zikr ve beyân olunduğu üzre pederimiz ve mûrisimiz müteveffâ-yı merkûmun hayâtında yedinde mâlî olup ba'de vefâtîhi benimle verese-i sâire-i mezkûresine ber müceb-i münâsaha mezkûre mevrûs olarak karındaşlarım merkûmânın bi'l-verâse seviyyen kabz ve vaz'-ı yed eyledikleri mecmû'ı yedi bin dört yüz elli gurus kıymetli bir cild yazma tefsîr-i kâdî ve bir cild yazma tefsîr-i uyûn ve bir cild şifâ-i şerîf ve bir cild tarîkat-i Muhammediye ve bir cild tefsîr-i Celâlîn ve bir cild kazmîr ve bir cild Mutavvel silkunîsi ve bir cild tasdîkât ve bir cild Mutavvel ve bir cild Molla Cami ve bir cild Muharrem Efendi ve bir cild Molla Cami âsâmı (?) ve iki cild Adalı ve bir cild kâfiye-i mağribî ve bir cild Hasan Çelebi ve bir cild ve bir cild Fenârî ve bir

cild Mehmed Emin ve bir cild Kul Ahmed ve bir cild tasavvurât âsâmı ve bir cild İbni Melek ve bir cild Meşârik'dan hadîs-i şerîf ve bir cild Darmad ve bir cild Mültekâ ve bir cild muhtasar ve bir cild Halebî-i sagîr ve bir cild Halebî-i kebîr ve bir cild Vankulu ve bir cild Kâfiye ve bir cild Maksûd şerhi ve bir cild İsaguci ve bir cild sarf cümlesi ve bir cild Avâmil tuhfesi ve bir cild ferâiz cerîdesi ve bir cild İhyâ-i ulûm'dan kız karındaşlarım mezbûrtân Hadice ve Fatıma hânımların ber mûceb-i münâsaha-i mezkûre sekiz sehm hisse-i irsiyelerini muahharan kazâ-i mezkûrda kendülerinden semen-i ma'lûm ve makbûza iştirâ ve kabûl etmemle ol vechile kütüb-i mütenevvi'a-i mezkûrenin sekizer sehmi sırren ve sekizer sehmi irsen ki mâlik olduğum cem'an on altışar sehm hisse-i şâyi'alarımından kef-i yed ve vech-i lâyıkı üzre bana teslîme ve yine yedimde olup Anadolu sadareti tarafından verilen diğeri bir kıt'a i'lâm-ı şer'î mûcebince pederimiz ve mûrisimiz müteveffâ-yı merkûmdan cümlemize ber mûceb-i münâsaha-i mezkûre mevrûs olup karındaşlarım merkûmân Mehmed Haşim ve Ahmed'in bi'l-ma'iyeye fuzûlî ve bi-gayr-ı hakk müstakillen kabz ve vaz'-ı yed eyledikleri karye-i mezkûre mahallâtından Halvatine mahallesinde vâkı' ma'lûmu'l-hudûd bir bâb ve Cacava mahallesinde kâin kezalik ma'lûmu'l-hudûd bir bâb ki cem'an iki bâb mülk menzil ve karye-i merkûme civârında Nasıra Bayırı nâm mahalde kâin bir kıt'a ve Halvatine nâm mahalde kâin iki kıt'a ve yine mahall-i merkûm civârında kâin beş kıt'a ve Fındıklık nâm mahalde kâin bir kıt'a ve Yalu nâm mahalde kâin bir kıt'a ki isticârları mülk cem'an on kıt'a bağçe ve mahalle-i merkûmede vâkı' dört direk üzerine üzeri kiremit puşideli bir seddinde ve yine mahalle-i merkûmede kâin ma'lûmu'l-hudûd tahtânî bir bâb oda ve fevkinde bir anbârdan dahi ber mûceb-i münâsaha-i mezkûre sekiz sehm hisse-i irsiyye-i şer'iyelerimden kef-i yed ve mahallerinde bana teslîme ve pederimiz müteveffâ-yı merkûmun hayatında ile'l-vefât bâ tapu müstakillen taht-ı tasarrufunda olup ba'de vefâtihi benimle er karındaşlarım merkûmûn ve müteveffâ-yı sâni merkûme hayatında

A_{DVNSAHK_TZ__d_00008_00074

Sayfa 141

hasbe'l-âde esbâ'an intikâl eden mezkûr Halvenite nâm mahalde kâin yedi kıt'a ve Baludiye nâm mahalde kâin sekiz kıt'a ve Canca nâm mahalde kâin altı kıt'a ki cem'an arazi-i mîriyeden yirmi bir kıt'a tarladan dahi birer sūdüs hisse-i irsiyye-i şâyi'alarımı mahallinde bâ re'y-i sâhib-i arz bi'l-ifrâz bana teslîme karındaşlarım

merkûmândan her birine tenbîh olunmak murâdıdır diyü da'vâ etdikde merkûm Mehmed Haşim dahi cevâbında ketb ve emlâk ve arazi-i mezkûreler pederleri müteveffâ-yı evvel merkûmdan cümlesine mevrûs ve müntakıl olduğunu ve ketb-i muharrere-i mezkûreye karındaşı hâzır-ı merkum ile ma'an vaz'-ı yedlerini her biri tav'an ikrâr ve i'tirâf idüp lakin kız karındaşları mezbûrtân ketb-i muharrerden hisse-i irsiyelerini karındaşı müdde'î-i merkûme bey' etmeyip bin iki yüz seksen üç senesi Şevvali'nin beşinci günü semen-i ma'lûm ve makbûza bana bey' eylediklerinde ben dahi iştirâ etmişidim diyüp mâ'adâ müdde'î-i merkûmun emlâk ve arazi-i mezkûreden hissesine vaz'-ı yedlerini inkâr etmeleriyle husûs-ı mezkûrun ekserisi emlâk ve arazi nizâ'ından ibâret olup mahallinde layıkı vechile ta'yîn-i hudûd olunarak sâhib-i arz me'mûr dahi hazır olduğu halde ba'de sübûtü'l-yed terâfu'a muhtâc mevâddan idüğü tarafeyne tefhîm olundukda ânlar dahi râzılar olup ber minvâl-i muharrer mahallinde terâfu'-ı şer'-i şerîfe ittifâk ve ittihâd eyledikleri sâbıkâ Anadolu kâdîaskeri olup mecîdî nişân-ı zîşânının birinci rütbesini hâiz ve hâmil olan a'lemü'l-ulemâi'l-mütebahhirîn efdalü'l-fudalâi'l-müteverri'în mevlânâ es-Seyyid Hasan Refet Efendi edâmallahu te'âlâ fezâilehu cânibinden i'lâm olunmuş olduğundan mücebince emr-i şerîfim ısdârı merkûm İbrahim tarafından bu defa bâ arz-ı hâl istid'â ve niyâz ve i'lâm-ı mezkûr takdîm ve ibrâz kılınmış ve müteveffânın yerleri bin iki yüz altmış üç senesi Cemâziye'l-evvelisi guresine kadar yalnız erkek evladına intikâl eylemesi kânûn-ı atîk iktizâsından bulunmuş olmağla siz ki vâlî-i müşâr ve nâib ve müftî vesâir mûmâ ileyhimsiz keyfiyet ma'lûmunuz oldukda ma'rifetiniz ile tarafeyni mahallinde meclis-i memlekete ihzâr ve muvâcehe birle husûs-ı mezbûr mevlânâ-yı müşârun ileyhin i'lâmı mücebince şer'-i şerîf ve kânûn-ı münîfe tatbîkan rü'yet ve terâfu' ederek ba'de's-sübût ihkâk-ı hakka mübâderet ve husûs-ı mezbûr ilâ âhirihi dikkat ve keyfiyetin işbu emr-i şerîfim kaydı bâlâsına şerh verilmek üzere bâ i'lâm ve mazbata derbâr-ı şevket-karâr-ı mülûkâneme inhâ ve iş'ârına müsâra'at eylemeniz bâbında.

Fî 22 Şa'bân sene 85

Remzî

Der-zamân-ı sadr-ı sudûrü'l-vüzerâ hazret-i Mehmed Emin Ali Paşa ve nezâret-i

celîle-i Hâriciye müşârun ileyhâya ilâve buyrulmuşdur fi gurre-i Zâ sene 285

Trabzon vilâyeti vâlisi olup ikinci rütbe mecîdî nişân-ı zîşânını hâiz ve hâmil olan vezîrim Esad Muhlis Paşa iclâlehuya ve Rumili beğlerbeğiliği pâyelülerinden Canik sancağı mutasarrıfı ve nişân-ı zîşân-ı mezkûrun kezalik ikinci rütbesinin hâiz ve hâmili Hasan Paşa dâmet me'âlihiye ve Samsun kazâsı nâib ve müftîsi zîde ilmuhumâya ve a'zâ-yı meclis-i memleket zîde mecduhuma hüküm

Tebe'a-i devlet-i aliyyemden Argili Petro'nun Samsun kazâsı sâkinlerinden Hasan nâm kimesneye bin yüz elli ve Sadık nâm kimesneye üç yüz on ve diğêr Hasan nâm kimesneye iki yüz üç ve Bekir nâm kimesneye dört yüz ve Mehmed nâm kimesneye iki yüz elli ve tebe'a-i devlet-i aliyyemden Sava'ya on bir bin üç yüz altmış sekiz ve Haralambos'a on bir bin üç yüz altmış sekiz ve Papa'ya yedi bin yedi yüz altmış iki ve Ankoli'ye üç bin sekiz yüz yirmi iki ve Pavli'ye yedi bin altmış bir ve Hacek'e dokuz bin yirmi dört ve Kostanti'ye beş bin yedi yüz elli ve Yorgi'ye dört bin ve diğêr Sava'ya iki yüz yirmi beş gurus deyni olup mebâliğ-i mezbûreyi def'aten edâya kudreti yoğiken dayinleri merkûmdan def'aten taleb ederek tazyîkden hâlî olmadıkları beyânıyla ol bâbda emr-i şerîfim sudûrı merkûm Petro tarafından bu defa bâ arz-ı hâl istid'â olunmuş ve dîvân-ı hümâyûnum kalemi kuyûduna mürâca'at ve muktezâsı suâl olundukda bu makûle taksît ve murâbaha hakkında iki yüz altmış sekiz senesi evâsıt-ı Cemâziye'l-ahiresinde teessüs kılınıp bâ evâmîr-i aliyye memâlik-i mahrûseme neşr olunmuş olan nizâm hakkında müte'allık olan irâde-i seniyye-i mülûkânem mûcebince bazı usûl ve kâ'ideyi hâvî layiha-i matbû'a dahi mukaddemce her tarafa neşr ve i'lân kılınımış olduğundan husûs-ı mezbûr inhâ olduğü üzre olduğü ve merkûmun def'aten edâ-yı deyne iktidârı olmadığı mezbûre emvâl-i mîriyeye dokunmadığı dâyinleri muvâcehesinde inde's-şer' ve'l-meclis sâbit ve mütehakkık olduğü halde mahallî sicillinde mukayyed zikr olunan emr-i âlişân ile matbû' nizâmname muharrer usûl ve kâ'ideye tatbîkan meclis-i memleketde rü'yet olunmak ve mebâliğ-i mezbûre emvâl-i mîriyeden ma'dûd ise keyfiyet bâ i'lâm ve mazbata Dersaadetime inhâ ve iş'âr kılınmak için emr-i şerîfim i'tâsı iktizâ eylediği kalem-i mezbûrdan tahrîr kılınımış olmağla siz ki vâlî ve mutasarrıf-ı müşâr ve nâib ve müftî vesâir mûmâ ileyhimsiz keyfiyet ma'lûmunuz oldukda ber minvâl-i

muharrer merkûm Argili Petro'nun mebâliğ-i mezbûreyi def'aten edâya iktidârı olup olmadığı ve mebâliğ-i mezbûre emlâk-ı mîriyeye dokunmadığı dâyinleri merkûmûn muvâcehelerinde mahallinde meclisce bi't-tahkîk tebeyyün ve tahakkuk eylediği halde zikr olunan nizâm ve karâra tatbîkan iktizâsının icrâsına

Sayfa 142

mübâderet ve eğer mebâliğ-i mezbûre emvâl-i mîriyeden ma'dûd ise keyfiyetin bâ i'lâm ve mazbata Dersaadetime inhâ ve iş'ârına müsâra'at ve hilâf-ı şer'-i şerîf ve mugâyir-i nizâm hâl ve hareketden mücânebet eylemeniz bâbında

Fî 19 Z sene 285

Recâî

Trabzon vilâyeti vâlisi olup ikinci rütbe mecîdî nişân-ı zîşânını hâiz ve hâmil olan vezîrim Esad Muhlis Paşa iclâlehuya ve rütbe-i sâniye ashâbından Lazistan mutasarrıfı Vasfi Efendi zîde uluvvuhuya ve Livane nâm-ı diğêr Varten kazâsı nâib ve müftîsi zîde ilmuhumâya ve müdîr-i kazâ ve a'zâ-yı meclis-i memleket zîde mecduhuma hüküm

Tebe'a-i devlet-i aliyemden Kasbar ve Andon'un Livane kazâsına tâbi' Artovin nâhiyesi sakinlerinden Molla Aziz nâm kimesneye beş bin ve tebe'a-i devlet-i aliyemden Sekunan oğullarına on sekiz bin dört yüz on dokuz ve Dursun'a üç bin ve Artin'e üç bin ve Danil'e üç bin ve Karabet'e iki bin ve Kesruye'ye bin yüz ve diğêr Danil'e dört yüz yirmi ve Ohannes'e sekiz yüz on ve Kostodi'ye altı yüz gurusu deyni olup mebâliğ-i mezbûreyi def'aten edâya kudretleri yoğiken dâyinleri merkûmdan def'aten taleb ederek tazyîkden hâlî olmadıkları beyânıyla ol bâbda emr-i şerîfim sudûrî merkûmân Kasbar ve Andon taraflarından bu defa bâ arz-ı hâl istid'â olunmuş ve dîvân-ı hümâyûnum kalemi kuyûduna mürâca'at ve muktezâsı suâl olundukda bu makûle taksît ve murâbaha hakkında iki yüz altmış sekiz senesi evâsıt-ı Cemâziye'l-âhiresinde te'sîs kılınıp bâ evâmîr-i aliyye memâlik-i mahrûseme neşr olunmuş olan nizâm hakkında müte'allık olan irâde-i seniyye-i mülûkânem mücebince bazı usûl ve kâ'ideyi hâvî lâyiha-i matbû'a dahi mukaddemce her tarafa neşr ve i'lân kılınmış olduğundan husûs-ı mezbûr inhâ olduğuna üzere olduğuna ve merkûmânın def'aten edâ-yı deyne iktidârları olmadığı

dâyinleri muvâcehesinde inde'ş-şer' ve'l-meclis sâbit ve mütehakkık olduğu halde mahallî sicillinde mukayyed zikr olunan emr-i âlîşân ile matbû' nizâmnâmede muharrer usûl ve kâ'ideye tatbîkan meclis-i memleketde rü'yet olunmak için emr-i şerîfim i'tâsı iktizâ eylediği kalem-i mezbûrdan tahrîr kılınmış olmağla siz ki vâlî-i müşâr ve mutasarrıf ve nâib ve müftî vesâir mûmâ ileyhimsiz keyfiyet ma'lûmunuz oldukda ber minvâl-i muharrer merkûmân Kasbar ve Andon'un mebâliğ-i mezbûreyi def'aten edâya iktidârları olup olmadığı dâyinleri merkûmûn muvâcehelerinde mahallinde meclisce bi't-tahkîk tebeyyün ve tahakkuk eylediği sûretde zikr olunan nizâm ve karâra tatbîkan iktizâsının icrâsıyla keyfiyetin Dersaadetime inhâ ve iş'ârına müsâra'at ve hilâf-ı şer'-i şerîf ve mugâyir-i nizâm hâl ve hareketden mücânebet eylemeniz bâbında

Fî Muharrem sene 286

Fethî

Trabzon vilâyeti vâlîsi olup ikinci rütbe mecîdî nişân-ı zîşânını hâiz ve hâmil olan vezîrim Esad Muhlis Paşa iclâlehuya ve rütbe-i sâniye ashâbından Lazistan sancağı mutasarrıfı Vasfi Efendi zîde uluvvuhuya ve Livane-i suflâ nâm-ı diğer Varten kazâsı nâib ve müftîsi zîde ilmuhumâya ve müdür-i kazâ ve a'zâ-yı meclis-i memleket zîde mecduhuma hüküm

Tebe'a-i devlet-i aliyemden Danil ve Artin ve Esteban'ın Livane-i suflâ nâm-ı diğer Varten kazâsına mutasarrıfe Artovin nâhiyesi sâkinlerinden Aziz nâm kimesneye dört bin dokuz yüz otuz beş ve tebe'a-i devlet-i aliyemden Bedros ve Mıgırdic ve Karabet ve Gertur'a on üç bin üç yüz on yedi ve Ohannes'e beş bin dokuz yüz seksen dokuz ve Yasef'e dört bin beş yüz otuz ve Kasbar'a bin üç yüz otuz ve Ayvaz ve Esteban ve Baron ve Begos'a üç bin üç yüz doksan ve Aleki'ye iki bin beş yüz otuz beş ve diğer Ohannes ile Agob'a dört bin yedi yüz guruş dâyinler olup mebâliğ-i mezbûreyi def'aten edâya kudretleri yoğiken dâyinleri merkûmdan def'aten taleb ederek tazyîkden hâlî olmadıkları beyânıyla bu bâbda emr-i şerîfim sudûrı merkûmûn Danil ve Artin ve Esteban taraflarından bu defa bâ arz-ı hâl istid'â olunmuş ve dîvân-ı hümâyûnum kalemi kuyûduna mutâbık ve muktezâsı suâl olundukda bu makûle taksît ve murâbaha hakkında iki yüz altmış sekiz senesi evâsıt-ı Cemâziye'l-âhiresinde te'sîs kılınan bâ evâmir-i aliyeye

memâlik-i mahrûseme neşr olunmuş olan nizâm hakkında müte‘allık olan irâde-i seniyye-i mülûkânem mücebince bazı usûl ve kâ‘ideyi hâvî lâyiha-i matbû‘a dahi mukaddemce her tarafa neşr ve i‘lân kılınmış olduğundan husûs-ı mezbûr inhâ olduğu üzere olduğu ve merkûmûnun def‘aten edâ-yı deyne iktidârları olmadığı dâyinleri muvâcehesinde inde‘ş-şer‘ ve‘l-meclis tebeyyün ve tahakkuk eylediği hâlde mahall-i sicillinde mukayyed mârru‘z-zikr

A_{DVNSAHK_TZ___d_00008_00075

Sayfa 143

Emr-i âlîşân ile matbû‘ nizâm-nâmede muharrer usûl ve kâ‘ideye tatbîkân meclis-i memleketde rü‘yet olunmak için emr-i şerîfim i‘tâsı iktizâ eylediği kalem-i mezbûrdan tahrîr kılınmış olmağla siz ki vâlî-i müşâr ve mutasarrıf ve nâ‘ib ve müfti vesâ‘ir mûmâ-ileyhümâsız keyfiyet ma‘lûmunuz oldukda ber-minvâl-i muharrer merkûmûn-ı dâyinler Artin ve İstepan‘ın meblağ-ı mezbûreyi def‘aten edâya iktidârları olup olmadığı dâyinleri merkûmûn müvâcehelerinde mahallinde meclisce bi‘t-tahkîk tebeyyün eylediği halde zikr olunan nizâm ve karâra tatbîkan iktizasının icrâsıyla keyfiyetin bâ-i‘lâm ve mazbata der-bâr-ı şevket-karâr mülûkâneme inhâ ve iş‘ârına müsâra‘at ve hilâf-ı şer‘-i şerîf ve mugâyir nizâm-ı hâl ve hareketden mücânebet eylemeniz bâbında fî 14 Safer sene 86.

Trabzon Vilâyeti vâlîsi olup ikinci rütbe-i mecîdî nişân-ı zîşânını hâ‘iz ve hâmil olan vezirim Es‘ad Muhlis Paşa iclâlehüye ve Giresun Kazâsı Nâ‘ib ve müftîsi zîde ilmühümâyâ ve müdür-i kazâ ve a‘zâ-yı meclis-i memleket zîde mecdühümâ

el-Hâc Ali zîde ilmühü ile karındaşı Mustafa nâm kimesne Giresun Kazâsına tâbi Hisar Geriş Karyesi toprağında vâki‘ babalarından intikâlen bâ-tabu iştirâken mutasarrıf oldukları ma‘lûmetü‘l-hudûd bir kıt‘a tarlayı zabt ve mührüne iştirâken zirâ‘at ve öşrûn me‘mûruna edâ edegelürler iken merkûm Mustafa kendü hissesinde müştereki mûmâ-ileyhin izni ve müştereki hissesinde dahi fûrûğa vekâleti olmaksiniz ol-tarlayı hilâf-ı kânûn ecânibden ve karye-i merkûme sâkinlerinden İbrahim nâm kimesneye ferâğ idüb gadr eylemiş olduğu beyânıyla kânûn üzere amel olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûru mûmâ-ileyh el-Hâc Ali tarafından bu def‘a bâ-arzihâl istid‘â olunmuş ve Divân-ı hümâyûnum kaleminden kânûn ve muktezâsı su‘âl olundukda bi‘l-işitrâk arâzî tasarruf eden kimse halîf ve

şerîkinin izni olmaksızın hissesini meccânen veyâ bedel mukâbilinde fâriğ olamaz olduğu hâlde ol-şerîklerin beş seneye kadar hîn-i talebde ki bedel-i misli ile ol-hisseyi el-ân kimseden almağa salâhiyeti vardır ve bu beş sene sagîr-i vasîyûn ve müddet-i sefer-i ba'îd-i diyârda bulunmak gibi i'zâr ile murûr etse bile ol-müddet mürûnunda da'vâya salâhiyeti kalmaz ve eğer hîn-i ferâğında şerîk-i mezkûr izn virmek veyâhûd kendüye teklîf havlet-dîde olmakdan iştikâk etmek ile iskât-ı hakk eylemiş ise mu'ahharan da'vâ edemez ve bir kimse âherin veyâhûd şerîkinin arâzîsini tasarrufu tarafından ferâğa vekâleti olmaksızın müfderi izniyle ahire füzûlen fâriğ oldukda ol-arâzînin mutasarrıfı ferâğ-ı mezkûru mucîz olmadığı hâlde me'mûru ma'rifetiyle füzûlü tazarru' ve zabt eden kimesneden arazisini istirdâd eder deyü ve arâzî-i kânûnnâme-i hümâyûnumun kırk bir ve kırk üçüncü maddelerinde başka başka mûnderic olduğundan menâzi' fihâ olan mezkûr tarlaya mûmâ-ileyh el-Hâc Ali karındaşı-ı merkûm Mustafa ile babalarından intikâlen müşâ' ve müşterek mutasarrıflar iken müştereki merkûm ol-yerlerden kendü hissesini ferâğ ider oldukda il virdiği behâ ve müşterek olduğu i'tibârıyla karındaşı ve müştereki mûmâ-ileyh el-Hâc Ali'ye teklîf olundukda mûmâ-ileyh almakdan iştikâf ederek iskât-ı hakk etmiş ve mûmâ-ileyh El-hâc Ali arâzî-i mezkûrede olan kendü hissesini dahi âhire ferâğa müştereki merkûm Mustafa'ya izn virmiş ve tevkîl eylemiş ise merkûm Mustafa'nın zikr olunan hisselerin merkûm İbrahim'e ferâğ eylemiş kânûn-ı mezkûr muktezâsınca yedinde olub eğer böyle olmayubda fî'l-hakîka ol-tarlaya mûmâ-ileyh Hâcî Ali karındaşı merkûm Mustafa ile babalarından intikâlen müşâ' ve müşterek mutasarrıflar olarak zabt ve beher sene zirâ'at ve öşrûn edâ edegelürler iken merkûm Mustafa ol-yerlerden kendü hissesinde müştereki mûmâ-ileyh Hâcî Ali'in izni ve mûmâ-ileyh Hâcî Ali'nin hissesinde dahi ferâğa vekâleti olmaksızın merkûm İbrahim'e bey' ederek gadr eylediği ve bey' hisseyi müştereki merkûm Mustafa'nın hissesinde beş ve kendü hissesinde bilâ-gadr-ı şer'î on sene geçmediği ve mûmâ-ileyh bey'-i mezkûru mucîz olmadığı mahallinde nizâ' üzerinde me'mûru hâzır olduğu hâlde hîn-i terâfu'da inde's-şer' ve'l-meclis tebüyyûn ve tahakkuk eylediği sûretde ol-yerlerden kendü hissesi meccânen ve müştereki merkûm Mustafa'nın edâsı hîn-i talebde ki bedel-i misl ve sâhib-i arz me'mûru ma'rifeti ile zevi'l-yed olan merkûmdan mûmâ-ileyh el-Hâc Ali'ye alıverilüb müstakillen zabt ve zirâ'at etdirilmek için emr-i şerîfim i'tâsı iktizâ eylediği kalem-i mezbûrdan tahrîr kılınmış olmağla siz ki vâlî-i müşâr ve nâ'ib ve müftî vesâ'ir mûmâ-ileyhimsiz

keyfiyet ma'lûmunuz oldukda ma'rifetiniz ile husûsu mezbûru şer'-i şerîfe ve bâlâda muharrer kânûn-ı münîfe tatbik ederek ber-vech hakkaniyet rü'yet birle fi'l-hakîka merkûm Mustafa'nın ol-tarlayı merkûm İbrahim'e ferâğ eylemesi şer'-i şerîf ve kânûn-ı münîfine hilâf bulunduğu ve bey' olunalı müştereke merkûm Mustafa'nın hissesinde beş ve kendü hissesinde bilâ gadr-ı şer' on sene geçmediği ve mûmâ-ileyh el-Hâc Ali bey' mezkûru mucîz olduğu ve sâhib-i arz me'mûru ma'rifeti ile mahall-i nizâ' üzerinde me'mûru hâzır olduğu hâlde tarafeynin hîn-i terâfu'larında inde'ş-şer' ve'l-meclis tebeyyün ve tahakkuk eylediği sûrette ol-yerlerden kendü hissesi meccânen ve müştereke merkûm Mustafa'nın hissesi dahi hîn-i talebde ki bedel-i misl merkûm İbrahim'den mûmâ-ileyh Hâcî Ali'ye alıverilüb tarafından zabt ve zirâ'at etdirilmesi husûsuna mübâderet ve arâzî-i mezkûre hîn-i terâfu'da tarafeynden kangısına meclisce şer'an ve kânûnen hükm olunur ise nizâm mü'essesine tatbîkân senedât-ı cedîdesinin istihsâli zımnında usûlü vechile keyfiyetin bâ-mazbata cihet-i defterhâne-i âmireme ve sûret-i mürâfa'aların dahi işbu emr-i şerîfim kaydı bâlâsına şerh verilmek sûrette bâ-i'lâm ve mazbata der-bâr-ı şevket-karâr mülûkâneme başka başka inhâ ve iş'ârına müsâra'at ve husûs-ı mezbûr hakkında ilâ ahirihi dikkat eylemeniz bâbında fi Rebî'ü'l-evvel sene 386.

Sayfa 144

Trabzon Vilâyeti vâfisi olub ikinci rütbe-i mecidî nişân-ı zîşânını hâ'iz ve hâmil olan Vezirim Es'ad Muhlis Paşa iclâlehüye ve Pencşenbih Kazâsı nâ'ibine ve müdür-i kazâ ve a'zâ-yı meclis-i memleket zîde mecdühümâyâ hüküm ki

İsmâ'il nâm kimesne Perşembe Kazâsına tâbi' Laleli Karyesi toprağında vâki' ma'mûlün bih tapu senediyle mutasarrıf olduğu bir kıt'a tarlasını zabt ve beher sene zirâ'at ve oşrûn me'mûruna edâ ede gelüb dahl olunmak icâb etmez iken karye-i mezbûr sâkinlerinden Ahmed nâm kimesne füzûlî müdahaleden hâlî olmadığı beyanıla kânûn üzre amel olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûru merkûm İsmâ'il tarafından bu def'a bâ-arzihâl istid'â olunmuş ve Divân-ı hümâyûnum kaleminden kânûn ve muktezâsı su'âl oldukda arâzîsinin derece-i kabiliyetine göre bir veyâ iki sene ve hasebü'l-mevkî'i şâzz olarak daha ziyadece mahdûd eğlendirmek veyâhûd tarlayı su basub bir müddetden sonra su çekilerek

zirâ'ate salâhiyet kisb edinceye kadar ol-tarlayı hâlî bırakmağa lüzûm görünmek ve esîr olmak gibi i'zâr-ı sahîheden biri tahakkuk etmeksizin bir tarlayı mutasarrıfı zirâ'at itmeyüb ve i'âde veyâ îcâr sûretiyle dahi itdirmeyübde üç sene ale't-tevâli ta'tîl eder ise gerek arâzîsinin olduğu mahallde olsun ve gerek müddet-i sefer-i ba'îd olan mahallde bulunsun ol-tarla müstahak tapu olub mutasarrıf-ı sâbıkı müceddeden teveffüze tâlib olur ise bedel-i misliyle yeniden ona tefvîz olunur tâlib olmaz ise ol-vakt bi'l-müzâyede tâlibine ihâle kılınur deyü arâzî-i kânûnnâme-i hümayûnumun altmış sekizinci maddesinde mûnderic olduğundan münâza' fihâ olan tarlayı merkûm İsmâ'il zabt eder iken zirâ'at itmeyüb i'âde ve îcâr dahi itdirmeyübde üç sene ale't-tevliyyet bilâ mâni' boz ve hâlî bıragub müstehak tapu olarak bedel-i misliyle müceddeden tefevvüze dahi tâlib olmadığından merkûm Ahmed bi'l-müzâyede sâhib-i arz me'mûru tarafından resm-i tapu ile almış ve yedine ma'mûlün bih sened verilmiş ise müdâhale eylemesi hasebü'l-kânûn yolunda olub eğer böyle olmayubda fi'l-hakîka merkûm İsmâ'il ol-tarlaya ma'mûlün bih tapu senediyle mutasarrıf olarak zabt ve beher sene zirâ'at ve öşrîn edâ edegelür iken merkûm Ahmed füzûlî müdâhale eylediği mahall-i nizâ' üzre me'mûru hâzır olduğu hâlde hîn-i terâfu'da inde's-şer' ve'l-meclîs tebeyyün ve tahakkuk eylediği hâlde müdâhale-i vâkı'a men' ve def' olunmak için emr-i şerîfim i'tâsı iktizâ eylediği kalem-i mezbûrdan tahrîr kılınmış olmağla siz ki vâlî-i müşâr ve nâ'ib vesâ'ir mûmâ-ileyhimsiz keyfiyet ma'lûmunuz oldukda ma'rifetiniz ile husûs-ı mezbûru şer'-i şerîf ve bâlâda muharrer kânûn-ı münîfe tatbîk ederek ber-vech-i hakânîde rü'yet birle fi'l-hakîka merkûm Ahmed'in ol-tarlaya müdâhale eylemesi şer'-i şerîf ve kânûn-ı münîfin hilâfi bulunduğu mahall-i nizâ' üzerinde me'mûru hâzır olduğu hâlde tarafeynin hîn-i terâfu'larında inde's-şer' ve'l-meclîs tebeyyün ve tahakkuk eylediği sûretde bî-vech vâkı' olan müdahalenin ma'rifet-i şer'le men' ve def' ettirilmesi hususlarına mübâderet ve husûs-ı mezbûr ilâ-âhirihi dikkat ve keyfiyetin işbu emr-i şerîfim kaydın bâlâsına şerh verilmek üzre bâ-i'lâm ve mazbata der-bâr-ı şevket-karâr mülûkâneme inhâ ve iş'ârına müsâra'at eylemeniz bâbında. fi 1 Câ sene 286.

Sayfa 145

Trabzon Vilâyeti Vâlisi olub ikinci rütbe-i mecîdî nişân-ı zîşânını hâ'iz ve hâmil olan vezirim Es'ad Muhlis Paşa iclâlehüye ve Akçaabad Kazâsı nâ'ibine ve müdür-i kazâ ve a'zâ-yı meclis-i memleket zîde mecdühüme hüküm ki

Akçaabad Kazâsına tâbi' Selari Karyesi ahâlîsinin min-takdîm karyelerine cârî olub bağ ve bağçe ve mzerû'âtlarını sakî ve şürb ve intifâ' idgeldikleri mahsûs ve müstakil suda âhirin alâkası olmayub dahl olunmak îcâb etmez iken karye-i mezbûre sakinlerinden Mehmed nâm kimesne ol-suyu mecrâ-yı kadîminden ihrâv ve müstakillen kendü bağ ve bağçesine icrâ ile gadr eylediği beyanıyla mahallinde şerh rü'yet ve ol-su kadîmisi üzre icrâ itdirilmek bâbında emr-i şerîfim sudûru karye-i merkûme ahâlîsi tarafından bâ-arzihâl istid'â olunmuş ve Divân-ı hümâyûnum kaleminden kânûn ve muktezâsı su'âl olundukda hakk-ı şürb ve sakî ve mecrâ-ı nefâ'ında ancak ta'âmül-i kadîme i'tibâr olunur deyü arâzî kânûnnâme-i hümâyûnumun yüz yirmi dördüncü müddesinde münderiç bulunmuş olmağla siz ki vâlî-i müşâr ve nâ'ib-i vesâ'ir mûmâ-ileyhimsiz keyfiyet ma'lûmunuz oldukda münâza'-fihâ olan su merkûm Mehmed'in mahsûs ve müstakil kadîmi suyu olmayubda fi'l-hakîka ol-su mine'l-kadîm karye-i merkûmeye cârî olub karye-i merkûme ahâlîsinin bağ ve bağçe vesâ'ir mevrû'âtlarını sakî ve şürb ve intifâ' ede geldikleri mahsûs ve müstakil suları iken merkûm Mehmed ol-suyu mecrâ-yı kadîminden ihrâc ve müstakillen kendü bağ ve bağçesine icrâ ile gadr etmiş olduğu inde's-şer' ve'l-meclis tebüyyün ve tahakkuk eylediği sûretde bu makûle hakk-ı şürb ve sakî ve mecrâ-ı nizâ'ında ancak ta'âmmül kânûnen kadîme i'tibâr olduğundan ol-su kadîmden tahammülden ve ne vechile karye-i merkûmeye cârî olagelmiş ise ba'de's-sübût yine ol-mahallden ve ol-vechile kadîmisi üzre icrâ etdirilmesi husûsuna mübâderet ve husûsan mezbûrân-ı ahire dikkat ve keyfiyetin işbu emr-i şerîfim kaydı bâlâsına şerh verilmek üzre bâ i'lâm ve mazbâta der-bâr-ı şevket-karâr mülûkâneme inhâ ve iş'ârına müsâra'at eylemeniz bâbında fi 5 Câ sene 287.

Trabzon Vilâyet Vâlisi olub Birinci Rütbe-i Mecîdî nişân zîşânını hâ'iz ve hâmil olan vezirim Es'ad Muhlis Paşa iclâlehüye ve Rumili Beğlerbeğliği pâyelerinden

Canik Sancâğı mutasarrıfı ve nişân-ı zîşân ikinci rütbesinin hâ'iz ve hâmilî Hasan Paşa dâmet me'âlihüye ve Çaharşanba Kazâsı Nâ'ibi ve Müftîsi zîde ilmühümâyâ ve müdîr-i kazâ ve a'zâ-yı meclis-i memleket zîde mecdühüme hüküm ki

Mehmed nâm kimesne Çaharşanba Kazâsına tâbi' Helvaclu Karyesi toprağında vâki' ma'mûlûnbih tapu senediyle mutasarrıf olduğu tarlalarını zabt ve beher sene zirâ'at ve oşrin edâ edegelüb dahl olunmak îcâb etmez iken karye-i mezbûre sâkinlerinden Mentîş ve Aziz ve diğer Mehmed nâm kimesneler füzûlî zabt idüb gadr eyledikleri beyanıyla kânûn üzre amel olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûru merkûm Mehmed tarafından bu def'a bâ-arzihâl istid'â olunmuş ve Divân-ı Hümâyûnum kaleminden kânûn ve muktezâsı su'âl olundukda arâzînin derece-i kâbîline göre bir veyâ iki sene ve hasebü'l-mevki'i şâzz olarak daha ziyadece mücerred eğlendirmek veyâhûd tarlayı su basub bir müddetden sonra su çekilerek zirâ'ate salâhiyet kesb edenceye kadar ol-tarlayı hali bırakmağa lüzûm görünmek ve esîr olmak gibi i'zâr-ı sahîhadan biri tahakkuk itmeksizin bir tarlayı mutasarrıfı zirâ'at olunub ve i'âde veyâ îcâr sûretiyle dahi itdirmeyübde üç sene ale't-tevâlî ta'tîl eder ise gerek arâzînin olduğu mahallde olsun ve gerek müddet-i sefer-i ba'ide olan mahallde bulunsun ol-tarla müstehak tapu olub mutasarrıf-ı sâbıkı müceddeden tefevvüze tâlib olur ise bedil-i misliyle yeniden ona tefvîz olunur tâlib olmaz ise ol-vakt bi'l-müzâyede talibine ihâle kılunur deyü arâzî-i kânûnnâme-i hümâyûnumun altmış sekizinci maddesinde münderiç olduğundan münâza'a fihâ olan tarlaları merkûm Mehmed zabt eder iken zirâ'at etmeyüb i'âde veyâ îcâre dahi itdirmeyübde üç sene ale't-tevâlî bilâ mâni' boz ve hâlî bıragub müstehak tapu olarak bedel-i misliyle müceddeden tefevvüz dahi tâlib olduğundan merkûmün Menniş ve Aziz ve diğer Mehmed bozdan sâhib-i arz me'mûrundan tapu-yı misliyle almış ve yedlerinde sened verilmiş ise zabt eylemleri hasebü'l-kaûnûn yolunda olub eğer böyle olmayub da fi'l-hakîka merkûm Mehmed ol-yerlere ma'mûlûn bih tapu senediyle mutasarrıf olarak zabt ve beher sine zirâ'at ve oşrin edâ edegelür iken merkûmün füzûlî zabt eyledikleri ve zabt olunalı bilâ gadr-ı şer'î on sene geçmediği mahall-i nizâ' üzerinde me'mûru hazır olduğu hâlde hîn-i terâfu'da inde'ş-şer' ve'l-meclis tebeyyün ve't-tahakkuk eylediği sûretde ol-yerler me'mûru ma'rifetiyle merkûm Mehmed'e alıverilüb zabt ve zirâ'at ettirilmek için emr-i şerîfim i'tâsı iktizâ eylediği kalem-i mezbûrdan tahrîr kılınmış olmağla siz ki vâlî ve mutasarrıf ve nâ'ib ve müftî vesâ'ir

Sayfa 146

Mûmâ-ileyhimsiz keyfiyet ma'lûmunuz olduk da ma'rifetiniz ile husûs-ı mezbûru şer'-i şerîfe ve bâlâda muharrer kânûn-ı münîfe tatbîk ederek ber-vech-i hakkâniyet rü'yet birle fi'l-hakîka merkûmûn Menşik ve Aziz ve diğere Mehmed'in ol-yerleri zabt eylemeleri şer'-i şerîf ve kânûn-ı münîfin hilâfı bulunduğ ve zabt olunalı bilâ-gadr-ı şer'î on sene geçmediğ mahall-i nizâ' üzerinde me'mûru hazır olduğ hâlde tarafının hîn-i terâfu'larında inde'ş-şer' ve'l-meclis tebeyyün ve tahakkuk eylediğ sûrette ol-yerleri me'mûru ma'rifetiyle merkûm Mehmed'e alıverilüb zabt ve zirâ'at ettirilmesi husûsunda mübâderet ve ba'de inrâfa' mezkûr tarlalar tarafeynden kangısına meclisçe şer'an ve kânûnen hükm olunur ise nizâm-i mü'essese tatbîkan senedât-ı cedîdesinin istihsâli zımnında usûlü vechile keyfiyetin bâ-mazbata cânib-i defterhâne-i âmireme ve sûret-i mürâfa'alarının dahi işbu emr-i şerîfim kaydı bâlâsına şerh verilmek üzere bâ-i'lâm ve mazbâta der-bâr-ı şevket-karâr mülûkâneme başka başka inhâ ve iş'ârına müsâra'at ve husûs-ı mezbûr zımnında hâlî âhire dikkat eylmeniz bâbında Hasbi fi 15 Şa'bân sene 287.

Trabzon Vilâyeti vâlisi olup birinci rütbe-i mecîdî nişân-ı zîşânını hâ'iz ve hâmil olan vezirim Es'ad Muhlis Paşa iclâlehü vezirim ile Beğlerbeği pâyelülerinden Canik Sancağı mutasarrıfı ve nişân-ı zîşân-ı mezkûrun ikinci rütbesinin hâ'iz ve hâmili Hasan Paşa dâmet me'âlühüye ve Çaharşanba Kazâsı nâ'ib ve müftîsi zîde ilmühümâyâ ve müdîr-i kazâ ve a'zâ-yı meclis-i memleket zîde mecdühüme hüküm ki

Bekir oğlu Salih nâmkimesne Çaharşanba Kazâsına tâbi' Seyaklu Karyesi toprağında vâki' ma'mûlün bih tapu senediye mutasarrıf olduğ ma'lûmetü'l-hudûd tarlalarını zabt ve beher sene zirâ'at ve öşrin edâ edegelür iken iki yüz yetmiş sekiz senesinde fevt oldukda ol-yerler meccânen ve mütesâbihen oğulları Receb nâm kimesne ile Asker-i Bahriye-i Şâhânem neferâtından Mehmed nâm kimesneye intikâl etmiş ise de merkûm Mehmed Silk-i Celîl-i Asker-i Şâhânemde bulunmuş olduğundan karındaşı merkûm Receb ol-yerlerden kendü hissesini zabta adem-i kanâ'at birle merkûm Mehmed'in hissesini dahi füzûlî zabt idüb gadr eylediğ beyanıyla kânûn üzere amel olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûru

merkûm Mehmed tarafından bu def'a bâ-arzihâl istid'â olunmuş ve dîvân-ı hümâyûnum kaleminden kânûn ve muktezâsı su'âl olundukda diyâr-ı âherde olarak bi'l-fi'l ve bâ-berât hizmet-i askeriyede istihdâm olunmakda olan asker-i şâhânemin uhdelerinde olan ârâzi gerek müsteciren ve müsta'îd yedlerinde bulunsun ve gerek alâ hâlihi terk ve ta'tîl olunsun müddetleri tebeyyün etmedikçe ber-vechile müstehak tapu olamaz şâyed ol-arâzî âhire verilmiş olur ise tekmîl-i müddet ve hizmet ederek memleketlerine avdetlerinde arâzîlerini her kimin yedinde bulurlar ise alurlar deyü kânûnnâme-i hümâyûnumun yetmiş üçüncü maddesinde münderiç olduğundan münâza' fihi olan tarlalara merkûm Mehmed karındaşı merkûm Receb ile babalarından intikâlen müşâ' ve müşterek mutasarrıflar iken merkûm Mehmed silk-i asker-i bahriye-i şâhânemde bulunduğu karındaşı merkûm Receb ol-yerlerden kendü hissesini zabta adem-i kanâ'at ile merkûm Mehmed'in hissesini dahi füzûlî zabt eylediği mahall-i nizâ' üzerinde me'mûr hâzır olduğu hâlde hîn-i terâfu'da inde's-şer' ve'l-meclis tebeyyün ve tahakkuk eylediği sûretde ol-yerlerden hissesi karındaşı merkûm Receb'den merkûm Mehmed'e alıverilüb tarafından zabt ve zirâ'at etdirilmek için emr-i şerîfim i'tâsı iktizâ eylediği kalem-i mezbûrdan tahrîr kılınmış olmağla siz ki vâlî ve mutasarrıf-ı müşâr ve nâ'ib ve müftî vesâ'ir mûmâ-ileyhimsiz keyfiyet ma'lûmunuz oldukda ma'rifetniz ile husûs-ı mezbûru şer'-i şerîfe ve bâlâda muharrer kânûn-ı münîfe tatbîk ederek ber-vech-i hakkâniyet rü'yet ile fi'l-hakîka merkûm Receb'in ol-yerlerden karındaşı-ı merkûm Mehmed'in hissesini zabt eylemesi şer'-i şerîfe ve kânûn-ı münîfin hilâfı bulunduğu mahall-i nizâ' üzerinde me'mûr hâzır olduğu hâlde hîn-i terâfu'da inde's-şer' ve'l-meclis tebeyyün ve tahakkuk eylediği sûretde ol-yerlerden hissesi me'mûru ma'rifetiyle merkûm Mehmed'e alıverilmeyüb tarafından zabt ve zirâ'at ettirilmesi husûsuna mübâderet ve husûs-ı mezbûr hâli ahire dikkat ve keyfiyetin işbu emr-i şerîfim kaydı bâlâsına şerh verilmek üzere bâ-i'lâm ve mazbata der-bâr-ı şevket-karâr mülûkâneme inhâ ve iş'ârına müsâra'at eylemeniz bâbında Hasbi fi 16 Şa'bân sene 1287.

Sayfa 147

Trabzon Vilâyeti vâlisi olup Birinci rütbe-i mecidî nişân-ı zîşânını hâ'iz ve hâmil olan vezirim Es'ad MuhlisPaşa iclâlehüye ve Rize Kazâsı nâ'ib ve müftîsi zîde ilmühümâyâ ve müdür-i kazâ ve a'zâ-yı meclis-i memleket zîde mecdühüme hüküm ki

Rize Kazâsına tâbi Kanyuz Karyesinde vâki ma'lûmetü'l-hudûd üçer kota tohum isti'âb eder iki kıt'a ve yine karye-i merkûmede kâ'in bir ve yarım kota tohum isti'âb eyler iki kıt'a ki cem'an dört kıt'a tarla karye-i merkûme ahâlîsinden Tatar oğlu Ömer nâm kimesnenin bâ-tapu müstakillen taht-ı tasarrufunda iken merkûm Ömer mukaddemâ bilâ veled fevt olup mezkûr taralar mahlûl ve cânib-i sâhib-i arza â'id ve râci' oldukdan sonra zikr olunan tarlalardan mârû'l-beyân üç kota tohum isti'âb eder mezkûr bir kıt'a tarla bin iki yüz altmış yedi senesi şehr-i Rebî'ü'l-evvelinin on dokuzuncu günü karye-i merkûme ahâlîsinden Erüksüz oğlu Memiş nâm kimesne ve mâ'adâ sâbikü'l-beyân üç kıt'a tarla dahi bin iki yüz yetmiş yedi senesi şehr-i Rebî'ü'l-evvelinin beşinci günü Çinili Ahmed nâm kimesneye tapu misliyle taraf-ı sâhib-i arzdan tefvîz olundukda onlar dahi ber-vech-i muharrer tefevvüz ve kabûl idüb ve zirâ'at ve hirâset ve i'sârını cânib-i sâhib-i arza edâ ve ibkâ edegelmîşler iken mu'ahharan mârû'z-zikr üç kota bir kıt'a tarlayı dahi merkûm Ahmed cânib-i sâhib-i arzadan ber-takrîb hilâf-ı kânûn tefevvüz ve yedine bir kıt'a tapu senedi alub bu vechile tarlayı mezkûru zabt ve tasarrufuna bî-vech-i müdahaleden hâli olmadığı beyanıyla kânûn üzre amel olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûru merkûm Memiş tarafından bu def'a bâ-arzihâl istid'â olunmuş ve defterhâne-i âmirem kuyûduna mürâca'at olundukda karye-i merkûmede kâ'in ma'lûmetü'l-hudûd üç kota tohum isti'âb eder bir kıt'a tarla merkûm Tatar oğlu Ömer'in bilâ veled vefâtı vukû'una mebni tarla-yı mezkûr mahlûl olmuş olmağla mahallince bi'l-müzâyede altı yüz guruş bedel mukâbilinde merkûm Memiş'e ve yine-i karye-i merkûmede kâ'i üç kıt'a tarla mutasarrıfı müteveffâ-yı merkûm Ömer'in mahalûlünden bi'l-müzâyede merkûm Ahmed'e diğeri iki kıt'a ile berâber beş yüz yetmiş guruş bedel mukâbilinde ihâle kılınmış olduğunu nâtik mahallinden vârid olan iki kıt'a mazbata müceblerince zikr olunan târihlerde başka başka tapu senedi verilmiş olduğu defterhâne-i âmirem cânibinden beyân olunmuş ve Divân-ı hümâyûnum kaleminden dahi

kânûn ve muktezâsı su'âl olundukda arâzînin derece-i kabiliyetine göre bir veya iki sene ve hasebü'l-mevki'i şâzz olarak daha ziyadece muharrer ve eğlendirmek veyâhûd tarlayı su basub bir müddetden sonra su çekilerek zirâ'ate salâhiyet kesb edinceye kadar ol-tarlayı hâlî bırakmağa lüzûm görünmek ve esîr olmak gibi i'zâr-ı sahîhadan biri tahakkuk etmeksizin bir tarlayı mutasarrıfı zirâ'at etmeyüb ve i'âde veyâ icâr sûretiyle dahi itdirmeyübde üç sene ale't-tevâlî ta'tîl eder ise gerek arâzînin olduğu mahallde olsun ve gerek müddet-i sefer ba'îd olan mahallde bulunsun ol-tarla müstehak tapu olub mutasarrıf-ı sâbıkı müceddeden tefevvüze tâlib olur ise bedel-i misliyle yeniden ona tefevvüz olunur tâlib olmaz ise ol-vakt bi'l-müzâyede talibine ihâle kılınur deyü arâzî-i kânûnnâme-i hümâyûnumun altmış sekizinci maddesinde munderiç bulunmuş olub husûs-ı mezbûra befâ Anadolu Kâdî'askeri birinci rütbe-i mecîdi nişân-ı zîşânının hâ'iz ve hâмили a'lemü'l-ulemâ el-mütebahrîn efdâlü'l-fuzalâi'l-müteverri'in Mevlânâ Es-seyyid Ahmed Aziz Efendi edâmalalhü te'âlâ fezâ'ilühüye lede'l-havâle merkûm Memiş'in istid'âsı vechile tarla-yı mezkûru cânib-i mîrîden ba'de't-tefevvüz ale't-tevâlî zirâ'at ve i'şârını cânib-i sâhib-i arza edâ ile tasarruf eder iken yine ol-tarlanın merkûm Ahmed'e mu'ahharan tefvîz olunduğu mahallinde sâhib-i arz me'mûru hâzır iken ber-nehc-i şer'î tahakkuk eylediği hâlde merkûm Ahmed'in müdâhale-i vâkı'asının men'î bâbında emr-i şerîfim i'tâsı irâde-i aliyyeme menût idüğü i'lâm etmiş olmağla siz ki vâlî-i müşâr ve nâ'ib ve müftî vesâ'ir mûmâ-ileyhimsiz keyfiyet ma'lûmunuz olduğukda ma'rifetiniz ile tarafeyni mahallinde meclis-i memlekete ihzâr birle mevlânâ-yı müşârün-ileyhin i'lâmı mücebince husûs-ı mezbûru şer'-i şerîfe ve bâlâda muharrer kânûn-ı münîfe tatbîk ederek ber-vech-i hakkâniyyet rü'yet birle fî'l-hakîka merkûm Ahmed'in ol-taralya müdâhale eylemesi şer'-i şerîf ve kânûn-ı münîfin hilâfı bulunduğu mahall-i nizâ' üzerinde me'mûru hâzır olduğu hâlde tarafeynin hîn-i terâfu'larında inde'ş-şer' ve'l-meclis tebeyyün ve tahakkuk eylediği sûretde bî-vech-i mürâfa'a olan müdahalenin ma'rifet-i şer'le men' ve def' ettirilmesi husûsuna mübâderet ve husûs-ı mezbûr hâlî ahire dikket ve keyfiyetin işbu emr-i şerîfim kaydı bâlâsına şerh verilmek üzere bâ-i'lâm ve mazbata der-bâr-ı şevket-karâr mülûkâneme inhâ ve iş'ârı müsâra'at eylemeniz bâbında fî 2 Zî'l-hicce sene 287. Ziyâ.

Sayfa 148

Trabzon Vilâyeti Vâlisi olup birinci rütbe-i mecîdî nişân-ı zîşânını hâ'iz ve hâmilolan vezirim Es'ad Muhlis Paşa iclâlehüye ve mîr-i mîrân-ı kirâmımdan Lazistan Sancağı Mutasarrıfı Vasfî Paşa dame ikbâlühüye ve Mctemil Kazâsı Nâ'ibi Mevlânâ [boşluk] zîde ilmühüye ve müdür-i kazâ ve a'zâ-yı meclis-i memleket zîde mecdühüme hüküm ki

Memiş ve Halim nâm kimesneler Müctemil Kazâsına tâbi' Gültan Karyesi toprağında vâki' ma'mûlün bih tapu senediyle iştirâken mutasarrıf oldukları ma'lûmetü'l-hudûd bir kıt'a tarlayı iki yüz seksen altı senesinde karye-i mezbûre sâkinelerinden Hadice nâm hatun beş yüz guruş bedel mukâbilinde ferâğ etmiş iselerde ferâğ-ı mezkûrda anîf vukû'bulmuş olduğundan meblağ-ı mezbûru mezbûreye redd ile arâzî-i mezkûreyi talep eylediklerinde vermeyüb gadr eylediği ve taraflarından asâkir-i zabtiye-i şâhânem çavuşlarından kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Ahmed zîde kadrühüyü vekîl ta'yîn etmiş oldukları beyanıya ol-bâbda emr-i şerîfim sudûru merkûmân Memiş ve Halim taraflarından bu def'a bâ-arzihâl istid'â olunmak ve Dîvân-ı hümâyûnum kaleminden kânûn ve muktezâsı su'âl olundakda ale'l-ulûm ve arâzî-i mevkûfe ile fâriğ ile mefrûğla beyinde ta'zîr ve anîf kalmış da'vâsı istimâ' olunur lakin fâriğ fevt olduktan sonra evlâdının yâhûd babasının ve anasının da'vâya mürâca'atları kalmayacağı misüllü ol-arâzîye mahlûl mu'âmelesi dahi olunmaz deyü arâzî-i kânûnnâme-i hümâyûnumun yüz elli dokuzuncu maddesinde münderci olduğundan tarafeyni mahallinde meclis-i memlekete ihzâr birle sâhib-i arz me'mûru hâzır olduğu hâlde ta'zîr ve anîf kalmış husûs-ı vech-i şer'î üzre sâbit olduğu sûretde meblağ-ı mezbûru redd ile arâzî-i mezkûre sâhib-i arz me'mûru ma'rifetiyle vekîl-i mûmâ-ileyhe aliverilmek için emr-i şerîfim i'tâsı iktizâ eylediği kalem-i mezbûrdan tahrîr kılınmış olmağla siz ki vâlî-i müşâr ve mutasarrıf vesâ'ir mûmâ-ileyhimsiz keyfiyet ma'lûmunz oldukda husûs-ı mezbûru şer'-i şerîfe ve bâlâda muharrer kânûn-ı münîfe tatbîk ederek ber-vech-i hakkâniyyet rü'yet birle fi'l-hakîka ferâğ-ı mezkûrda ta'zîr ve anîf kalmış vukû'bulmuş olduğu sâhib-i arz me'mûru hâzır olduğu hâlde tarafeynin mahallinde meclis-i memlekette terâfu'larında inde's-şer' ve'l-meclis tebeyyün ve tahakkuk eylediği sûretde ma'rifetiniz ile meblağ-ı mezbûru mezbûre Hadice'ye redd ile arâzî-i mezkûre vekîl-i mûmâ-ileyhe aliverilüb merkûmân taraflarından iştirâken zabt ve zirâ'at etdirilmesi husûsuna mübâderet ve husûs-ı

mezbûr hâlî âhire dikkt ve keyfiyetin kaydı bâlâsına şerh verilmek üzere bâ-i'lâm ve mazbata der-bâr-ı şevket-karâr mülûkâneme inhâ ve iş'ârına müsâra'at eyleminiz bâbında

fî 29 Zî'l-hiceti's-şerîfe sene 287.

Trabzon Vilâyeti vâlîsi olub birinci rütbet-i mecidî nişân-ı zîşânını hâ'iz ve hâmil olan vezirim Es'ad Muhlis Paşa iclâlehüye ve ricâl-i devlet-i aliyyemden merkez-i vilâyet mutasarrıf ve nişân-ı zîşân mezkûrun üçüncü rütbesinin hâ'iz ve hâmili El-hâc Ali bin dâme ulüvvühüye ve Rize Kazâsı Nâ'ib ve Müftîsi zîde ilmühümâyâ ve müdîr-i kazâ ve a'zâ-yı meclis-i memleket zîde mecdühüme hüküm ki

Ömer nâm kimesne ile Aîşe nâm hatun Rize Kazâsına tâbi' Cancuve Karyesi toprağında vâki' babalarından müntakil olarak ma'mûlün bih tapu senediyle ber-vech-i iştirâken mutasarrıf oldukları ma'lûmü'l-hudûd bir kıt'a tarlayı zabt ve beher sene zirâ'at ve öşrin me'mûruna edâ edce gelüb dahl olunmak îcâ etmez iken karye-i mezbûre sâkinlerinden Mahmud nâm kimesne füzûlî zabt vi yine karye-i mezbûre sâkinlerinden Sarı oğlu Ali nâm kimesneye fûrûht etmiş olduğu beyanıyla kânûn üzere amel olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûru merkûm Ömer ile mezbûre Aîşe tarafından bu def'a bâ-arzihâl istid'â olunmuş ve Dîvân-ı hümâyûnum kaleminden kânûn ve muktezâsı su'âl olundukda arâzînin derece-i kâbileyetine göre bir veya iki sene ve hasebü'l-mevki' şâzz olarak daha ziyadece mücerred eğlendirmek veyâhûd tarlayı su basub bir müddetden sonra su çekilerek zirâ'ate salâhiyet kesb edinceye kadar ol-tarlayı hâlî bırakmak lüzûm görünmek ve esîr olmak gibi i'zâr-ı sahîhadan biri tahakkuk etmeksizin bir tarlayı mutasarrıfı zirâ'at etmeyübde ve i'âde ve îcâr dahi itdirmeyübde üç sene ale't-tevâli ta'tîl eder ise gerek arâzînin oludğu mahallde olsun ve gerek müddet-i sefer-i ba'îd olan mahallde bulunsun ol-tarla müstehak tapu olub mutasarrıf-ı sâbıkı müceddeden teveffüz talep olur ise bedel-i misliyle yeniden ona tefvîz olunur tâlib olmaz ise ol-vakt bi'l-müzâyede tarafeyne ihâle kılınır deyü kânûnnâneme-i arâzînin altmış sekizinci mâddesinde münderiç olduğundan münâza' fihâ olan mezkûr tarlayı merkûm Ömer ile mezbûre Aîşe zabt eder iken

Sayfa 149

Zirâ'at eylemeyüp i'âre ve îcâr dahi etdirmeyüp de üç sene ale't-tevâlî bilâ mâni' boz ve hâlî biragup müstehakk-ı tapu olarak bedel-i misliyle müceddeden tefevvüze dahi tâlib olduklarından merkûm Mahmud bozdan ve sâhib-i arz me'mûrundan tapu-yı misliyle aldıktan sonra hakk-ı tasarrufunu rızâsı ve sâhib-i arz me'mûrı ma'rifetiyle merkûm Ali'ye ferâğ ve tefvîz etmiş ve yedine ma'mûlun bih sened verilmiş ise zabt eylemesi hasbe'l-kânûn yolunda olup eğer böyle olmayup da fi'l-hakîka merkûm Ömer ile mezbûre Ayişe ol tarlayı babalarından intikâlen bâ tapu müşâ' ve müşterek mutasarrıflar olarak zabt ve beher sene zirâ'at ve öşrûn me'mûruna edâ edegelirler iken merkûm Mahmud fuzûlî zabt ve merkûm Ali'ye ferâğ eylediği ve zabt olunalı bilâ özr-i şer'î on sene geçmediği mahall-i nizâ üzre me'mûrı hâzır olduğu hâlde hîn-i terâfu'da inde's-şer' ve'l-meclis tebeyyün ve tahakkuk eylediği sûretde ol tarla me'mûrı ma'rifetiyle zi'l-yed olan merkûm Ali'den merkûm Ömer ile mezbûre Ayişe'ye alıverilip taraflarından zabt ve zirâ'at etdirilmek için emr-i şerîfim i'tâsı iktizâ eylediği kalem-i mezbûrdan tahrîr kılınmış olmağla siz ki vâlî-i müşâr ve mutasarrıf ve nâib ve müftî vesâir mûmâ ileyhimsiz keyfiyet ma'lûmunuz oldukda ma'rifetiniz ile husûs-ı mezbûrı şer'-i şerîfe ve bâlâda muharrer kânûn-ı münîfe tatbîk ederek ber vech-i hakkâniyet rû'yet birle fi'l-hakîka merkûm Mahmud'un ol tarlayı zabt ve merkûm Ali'ye ferâğ eylemesi şer'-i şerîf ve kânûn-ı münîfin hilâfî bulunduğu ve zabt olunalı bilâ özr-i şer' on sene geçmediği mahall-i nizâ üzerinde me'mûrı hâzır olduğu hâlde tarafeynin hîn-i terâfu'ları inde's-şer' ve'l-meclis tebeyyün ve tahakkuk eylediği sûretde ol yerler me'mûrı ma'rifetiyle zu'l-yed olan merkûm Ali'den merkûm Ömer ile kız karındaşı mezbûre Ayişe'ye alıverilip taraflarından iştirâken zabt ve zirâ'at etdirilmesi husûsuna mübâderet ve ba'de't-terâfu' arazi-i mezbûre tarafeynden kangısına meclisce şer'an ve kânûnen hükm olunur ise nizâm-ı müessesine tatbîkan senedât-ı cedîdesinin istihsâli zımnında usûli vechile keyfiyetin bâ mazbata cânib-i defterhâne-i âmireme ve sûret-i murâfa'alarının dahi işbu emr-i şerîfim kaydı bâlâsına şerh verilmek üzere bâ i'lâm ve mazbata ve tahrîrât derbâr-ı şevket-karâr-ı mülûkâneme başka başka inhâ ve iş'ârına müsâra'at ve husûs-ı mezbûr zımnında müdde'î-i merkûm ve mezbûre câniblerinden ol tarafa mübâşir ta'yîni ilâ âhirihi dikkat eylemeniz

bâbında fermân-ı âlîşânım sâdır olmağın mazmûn-ı münîfî üzre amel ve hareket eylesiz

Fî 7 Z sene 88

Ziya

Vüzerâ-yı sadr-ı sudûrû'l-vüzerâ hazret-i Mahmud Nedim Paşa ve fî eyyâm-ı nezâret-i celîle-i hâriciye hazret-i Mahmud Server Paşa el-vâkı' fî 22 Cemâziye'l-âhire sene 288

İşbu emr-i âlî kaydının evrâkı takımıyla mahallinde tobrasındadır

Rumili beğlerbeğiliği pâyelülerinden Trabzon vilâyeti vâlisi olup üçüncü rütbe mecîdi nişân-ı zîşânını hâiz ve hâmil olan Ali Rıza Paşa dâmet me'âlihiye ve İstabl-ı âmirem müdürliği pâyelülerinden Gümüşhane sancağı mutasarrıfı Alim zîde uluvvuhuya ve Torul kazâsı nâib ve müftîsî zîde ilmuhumâya ve müdür-i kazâ ve a'zâ-yı meclis-i memleket zîde mecduhuma hüküm

Trabzon vilâyeti dâhilinde Gümüşhane sancağında Torul kazâsına tâbi' Aya Mihal karyesi ahalisinden ve her biri tebe'a-i Devlet-i Aliyyemin Rum milletinden Papas Panayot ve Nikola nefsinden asâleten ve Yani veledi Yur ve Dimitri veledi Beraşkuh ve Panayot veledi Andon ve Nikola veledi Foril ve Futa veledi Moyis ve Todori veledi Murat ve Kuzma veledi Moyis ve Yur veledi diğer Moyis taraflarından zikri âtî husûsda vekîl-i müseccel-i şer'îleri olmağla vekâleten ve yine karye-i merkûme ahalisinden ve tebe'a ve millet-i merkûmeden Simyon veledi Vasil ve millet-i merkûme nisvânından şahsları mu'arrefeler Faniye binti Apostol ve diğer Faniye binti Todor taraflarından kezalik vekîl-i müseccel-i şer'îleri kazâ-i mezbûre tâbi' Culuşan karyesi muhbiri tebe'a-i Devlet-i Aliyyemden ve millet-i merkûmeden Yur veledi Murat livâ-i mezbûr temyîz-i hukûk meclisinde îcâb edenler hâzır oldukları hâlde ma'kûd-ı meclis-i şer'de kazâ-i mezkûre tâbi' Canca karyesi ahalisinden ve her biri tebe'a-i Devlet-i Aliyyemin Ermeni milletinden Mesrub veledi Ohannes ve Matyos veledi Sihak ve Asvador veledi İsrayil muvâcehelerinde mârru'l-beyân Canca karye hudûdu dâhilinde kâin ma'lûmetü'l-hudûd mahall-i merkûm Panayot ile müvekkilleri ve

müvekkilûn-ı merkûmûnun ahaliyi oldukları mezkûr Aya Mihal karyesinin mine'l-kadîm mahsûs mer'âsı olup otundan ve suyundan kendüleri ve hayvânâtı intifâ' edegelürler iken mezkûr Canca karyesi ahalisinden olan merkûmûn mer'â-yı mezkûrî fuzûlî zabt ederler olmalarıyla kefi-yedleri murâdları olduğunu sâhib-i arz me'mûrî hâzır olduğu hâlde bi'l-asâle ve bi'l-vekâle da'vâ etdiklerinde ânlar dahi cevâblarında yedlerinde olup bin iki yüz seksen dört senesi Recebi'nin on beşinci günü tarihiyle müverrah ve ol tarihte livâ-i mezkûr nâibi bulunan es-Seyyid Hafız İbrahim Edhem zîde ilmuhunun mührüyle memhûr bir kıt'a i'lâm nâtik olduğu üzre müdde'î-i asil ve vekîl-i merkûm Papas Panayot ile gâibûn-ı ani'l-meclis Yani veledi Futa ve mezkûr Canca karyesi ahalisinden Avakim veledi Kirkor ve Kapril veledi Tukas'ın sene-i mezkûre Muharremi'nin üçüncü günü huzûr-ı fetvâ-penâhîde bi'l-asâle ve bi'l-vekâle eyledikleri da'vâ üzerine husûs-ı mezkûr tarafeynin ittifâklarıyla li ecli't-terâfu' bâ i'lâm-ı şer'î mahalline havâle olunup ol bâbda sâdir olan emr-i âlîşânıma imtisâlen münâza'un fih olan mahalle varılıp

Sayfa 150

sâhib-i arz me'mûrî hâzır olduğu hâlde nâib-i mûmâ ileyhın akd eylediği meclis-i şer'-i âlîde tarafeyn bi'l-muvâcehe terâfu'-ı şer'-i şerîf olundukda ma'lûmetü'l-hudûd mahall-i mezkûr Canca karyesinin mahsûs ve mu'ayyen müstakil mer'âsı olup zikr olunan Aya Mihal ayru karye olduğunu ve müdde'ûn-ı ahali-i karye-i merkûmenin iddi'â eyledikleri mesbûku'z-zikr mer'â dahi işbu zikr olunan mer'â-yı mezkûr dâhilinde bulunduğunu müdde'iyân-ı merkûmân Papas Panayot ve Simyon ile gâibûn-ı ani'l-meclis Yani veledi Futa ve Haralambo veledi Andon ve Yur veledi Hristo ve İlya veledi Kuzma ve Murat veledi Mihail ve Dimitri veledi Kiryaki ve Yani veledi Lazar'dan her biri tâyi'an ikrâr etmeleriyle binâen aleyh mahall-i mezkûre bi-hakkın vaz'-ı yed ederiz diyü meâl-i takrîrine mutâbık i'lâm-ı mezkûrî ibrâz ve irâe etdiklerinde müdde'ûn-ı asîlân ve vekîlân-ı merkûmûn Papas Panayot ve Simyon ve Yur bi'l-asâle ve bi'l-vekâle mazmûn-ı i'lâm-ı mezkûrî tasdîk ve iddi'â eyledikleri mer'â-yı mezkûrda alaka ve medhalleri olmadığımı tâyi'an ve kat'iyen ikrâr ve i'tirâf etmeleriyle mücebine müdde'iyûn-ı merkûmûn bi'l-asâle ve bi'l-vekâle tasdîk eyledikleri da'vâlarıyla mu'ârazadan men' olunduklarını nâtik bin iki yüz seksen altı senesi Cemâziye'l-âhiresinin on altıncı günü tarihiyle müverrah Torul kazâsı nâibi bulunan es-Seyyid

Ahmed Şevki zîde ilmuhunun imzâ ve hatmini hâvî murâfa‘adan verilen bir kıt‘a i‘lâm-ı şer‘îde mûnderic olup el-hâletü hazîhi müdde‘ûn-ı asîlân ve vekîlân ve müvekkilûn-ı merkûmûndan her biri mer‘â-yı mezkûrî zikr olunan Canca karyesi ahalisinin zabt ve tasarruflarına bî-vech müdâhaleden hâlî olmadıklarından ol bâbda emr-i şerîfim sudûrî istid‘â ve niyâz ve nâib-i mûmâ ileyh Ahmed Şevki’nin vermiş olduğu mezkûr i‘lâm ile iki kıt‘a mazbata takdîm ve ibrâz kılınmış ve i‘lâm-ı mezkûr me‘âlî ancak mukîrrûn-ı merkûmûnun bi‘l-asâle ve bi‘l-vekâle ikrârlarıyla ilzâm hakkında usûlüne muvâfık idüğü cânib-i fetvâhânedan i‘lâm-ı mezkûr zahrına işâret kılınmış idüğüne ve husûs-ı mezbûr zımnında zikr olunan Aya Mihâl karyesi ahalisi ile yine kazâ-i mezbûre tâbi‘ mezkûr Canca karyesinde kâin Ermeni milletine mensûb lank dimeğle ma‘rûf bir bâb manastır mütevellîsi Asador câniblerinden me‘alleri yekdiğere muhâlif olarak mukaddemâ takdîm kılınan istid‘â ve evrâk-ı sâire üzerine keyfiyetin îcâb-ı şer‘îsi Anadolu kâdîaskeri esbakdan lede‘l-isti‘lâm ol bâbda tarafeynden Dersa‘âdetimde bulunanlar hâzır oldukları hâlde Salı günü huzûr-ı müşârun ileyhde ma‘kûd meclis-i şer‘-i hatîrda terâfu‘larını mübeyyin verilen i‘lâm-ı şer‘îde keyfiyet bu tarafa tebeyyün ve tahakkuk eder mevaddan olmayup mahallinde tarafeyn vesâir îcâb edenler hâzır oldukları hâlde tahkîkât ve tedkîkât-ı mukteziye icrâ ve münâza‘un fih olan mahaller irâe olunarak bi‘l-muvâcehe ber nehc-i şer‘î terâfu‘ ve fasl u hasma muhtâc mevâddan idüğü tarafeyne tefhîm olundukda ânlar dahi râzılar olup mahallinde ber vech-i muharrer terâfu‘-ı şer‘-i şerîf ittifâk ve ittihâz etmeleriyle bu sûretde iktizâ edenlere hatâen bir kıt‘a emr-i şerîfim ısdârî iktizâ-yı hâlden idüğü i‘lâm olunmuş ve zikr olunan Aya Mihâl ve Canca karyeleri timar ve hass-ı hümâyûnum dâhilinde arazi-i mîriyeden olmak üzere mukayyed ise de manastır-ı mezkûre ve arazi-i mahsûsasına dâir kayda zaferyab olunamadığı mütehayyizân-ı ricâl-i devlet-i aliyyemden bi‘l-fi‘il defter emîni olan iftihârü‘l-e‘âlfî ve‘l-e‘âzım müstecmi‘-i cemî‘ü‘l-me‘âlfî ve‘l-mefâhim es-Seyyid Mehmed Arifî Efendi dâme uluvvuhu tarafından ve zikr olunan Canca karyesinde kâin ma‘lûmetü‘l-hudûd altmış üç kıt‘ada iki yüz yirmi iki kot tohum isti‘âb eder tarlalar merkûm Asador’un on seneden mütecâviz bilâ nizâ‘ zabt ve tasarrufunda olup zirâ‘at ve hırâset etmekte bulunduğundan hakk-ı karârı sâbit olduğu mahallinden vârid olan mazbatada zikr ü beyân olunmuş olmasıyla mücebince uhde-i tasarrufuna kayd olunarak zabt ve tasarrufunu mübeyyin bin iki yüz seksen senesi Rebiülahiri’nin beşinci günü tarihiyle tapu senedâtı verilmiş olduğu

defterhâne-i âmirem cânibinden başka başka yazılmış idüğinden mücebince tarafeynin mahallinde şer‘-i şerîf ve kânûn-ı münîfe tevfikân terâfu‘ları bâbında bin iki yüz seksen dört senesi Muharremi’nin sekizinci günü tarihiyle ber vech-i muharrer bir kıt‘a emr-i şerîfim sudûr etmiş idüğü kuyûddan müstebân olduğuna binâen husûs-ı mezbûr esbak Anadolu kâdîaskeri olup birinci rütbe mecîdî nişân-ı zîşânını hâiz ve hâmil olan a‘lemü’l-ulemâi’l-mütebahhirîn efdalü’l-fudâlai’l-müteverri‘în mevlânâ es-Seyyid Ahmed Aziz Efendi edâmallâhu te‘âlâ fezâilehuya lede’l-havâle mer‘â-yı mezkûrî mesbûku’z-zikr Canca karyesi ahalisinin zabt ve tasarruflarına i‘lâm-ı mezkûrda isimleri muharrer olan ancak makrûn-ı merkûmûnun bî-vech müdâhaleleri mahallinde ber nehc-i şer‘î tahakkuk eylediği hâlde müdâhale-i vâkı‘alarının men‘ u def‘i bâbında emr-i şerîfim i‘tâsî irâde-i aliyyeme menût idüğünü i‘lâm etmiş ve bir karyeye mine’l-kadîm mahsûs olan mer‘âda yalnız ol karye ahalisi hayvanatını ra‘y eder ve ahar karye ahalisi ol mer‘âya hayvânât süremez iki veya üç daha ziyâde karye ahalisi beyninde mine’l-kadîm müşterek olan mer‘â her kangı karyenin hudûdî dâhilinde bulunur ise bulunsun ol karye ahalisi hayvanlarını müştereken ra‘y etdirip yekdiğeri ra‘yden men‘ edemezler ve böyle bir karye ahalisine bi’l-istiklâl veyahud birkaç karye ahalisine bi’l-iştirâk mahsûs olan kadîmî mer‘â yerleri alınıp satılmaz ve üzerine mandıra ve ağıl ve ebniye-i sâire ihdâs olunmaz ve kürûm ve eşcâr garsıyla bağ ve bağçe ittihâz kılınmaz ebniye ve eşcâr ihdâs ve gars eden olur ise cemî‘ zamanda ahali hedm ve kal‘ etdirebilir ve arazi-i mevrû‘a misillü hiçbir kimse tarafından sökülüp zirâ‘at ve hirasete izn ve ruhsat verilmez ve zirâ‘at eden olur ise men‘ olunup her ne vakit olsa mer‘â olmak üzre ibkâ kılınır diyü kânûnnâme-i arazinin doksan birinci maddesinde münderic bulunmuş olmağla siz ki vâlî-i müşâr ve mutasarrıf ve nâib ve müftî vesâir mûmâ ileyhimsiz keyfiyet ma‘lûmunuz oldukda husûs-ı mezbûr mahallî i‘lâmında beyân olunduğu vechile olduğu ve mer‘â-yı mezkûr mârru’l-beyân Canca karyesi ahalisinin zabt ve tasarrufuna ancak makrûn-ı merkûmûn taraflarından

A_{DVNSAHK_TZ___d_00008_00079}

Sayfa 151

Bî-vech müdâhale olduğu inde’ş-şer‘ ve’l-meclis tebeyyün ve tahakkuk eylediği hâlde Mevlânâ-yı müşârün-ileyhin i‘lâmı mücebince bî-vech-i vâkı‘ olan müdahalenin ma‘rifet-i şer‘le men‘ ve def‘ birle ol-mer‘a yerlerinde zikr olunan

Canca Karyesi ahâlîsi hayvanatının müstakillen ra'î etdirilmesi husûsuna mübâderet ve keyfiyetin işbu emr-i şerîfim kaydı bâlâsına şerh verilmek üzere bâ-i'lâm ve mazbata der-bâr-ı şevket-karâr mülûkâneme inhâ ve iş'ârına müsâra'at eyleminiz bâbında Recâ'î. Fî 5 Zâ sene 288.

E'âzım-ı ricâl Devlet-i Aliyyem'den Trabzon Vilâyeti Vâlîsi ollub ikinci rütbe-i mecîdi nişân-ı zîşânını hâ'iz ve hâmil olan Galib Beğ dâme ulüvvühûye ve rütbe-i sâniye mütemâyizi ashâbından Lazistan Sancağı Mutasarrıfı Şükrü Bey zîde ulüvvühûye ve Gönve Kazâsı Nâ'ibine ve müdür-i kazâ ve a'zâ-yı meclis-i memleket zîde mecdühüme hüküm ki

Ders'âmdan Osman zîde ilmühü Gönve Kazâsına tâbi' Başköy Karyesi toprağında vâki' mâ'lûmetü'l-hudûd tarlalara karye-i merkûme sâkinlerinden Ali ve Ahmed nâm kimesneler ile bâ-tapu iştirâken mutasarrıflar olarak zabtv e beher sene iştirâken zirâ'at ve öşrîn me'mûrîne edâ edegelürler iken merkûmân Ali ve Ahmed ve ol-yerlerden kendü hisselerini zabta adem-i kanâ'at birle mûmâ-ileyh Osman'ın hissesine hilâf-ı kânûn füzûlî müdahaleden hâlî olmadıkları tarafından Mehmed nâm kimesneyi vekîl nasb eylediği beyanyla kânûn üzere amel olunmak Bâbında emr-i şerîfim sudûru mûmâ-ileyh Osman tarafından bu def'a bâ-arzihâl istid'â olunmuş ve Dîvân-ı hümâyûnum kaleminden kânûn ve muktezâsı su'âl olundukda arâzînin derece-i kabiliyetine göre bir veya iki sene ve hasebü'l-mevki'i şâzz olarak daha ziyadece mücerred eğlendirmek veyâhûd tarlayı su basub bir müddetden sonra su çekilerek zirâ'ate salâhiyet kesb edinceye kadar ol-tarlayı hâlî bırakmağa lüzûm görünmek ve esîr olmak gibi i'zâr-ı sahîhadan biri tahakkuk etmeksizin bir tarlayı mutasarrıfı zirâ'at etmeyüb i'âde veyâ icâr sûretiyle dahi itdirmeyübde üç sene ale't-tevâlî ta'tîl eder ise gerek arâzînin oludğu mahallde olsun ve gerek müddet-i sefer-i ba'îd mahallde bulunsun ol-tarla müstehak tapu olub mutasarrıfı sâbıkı müceddeden tefevvüze tâlib olur ise bedel-i misliyle yeniden ona tefvîz olunur tâlib olmaz ise ol-vakt bi'l-müzâyede talibine ihâle kılunur deyü kânûnnâme-i arâzînin altmışsezinici maddesinde münderiç bulunmuş olduğundan münâza'fihâ olan arâzîye ancak merkûmân Ali ve Ahmed iştirâken bâ-tapu mutasarrıflar ise müdâhele eylemeleri hasebü'l-kaûnûn yolunda olub eğer böyle olmayubda fi'l-hakîka mûmâ-ileyh Osman ol-yerlere merkûmân

Ali ve Ahmed ile müşâ‘ ve müşterek ma‘mûlün bih tapu senediyle mutasarrıflar olarak zabt ve beher sene iştirâken zirâ‘at ve oşrin me‘mûruna edâ edegelürler iken merkûmân Ali ve Ahmed ol-yerlerden kendü hisselerini zabta adem-i kanâ‘at birle mûmâ-ileyh Osman’ın hissesine hilâf-ı kânûn füzûlî müdâhale eyledikleri mahall-i nizâ‘ üzerinde me‘mûru hâzır olduğü hâlde tarafeynin hîn-i terâfu‘larında inde’ş-şer‘ ve’l-meclis tebeyyün ve tahakkuk eylediği sûretde bî-vech-i vâki‘ olan müdahalenin ma‘rifet-i şer‘le men‘ ve def‘ etdirilmek için emr-i şerîfim i‘tâsı iktizâ eylediği kalem-i mezbûrdan tahrîr kılınmış olmağla siz ki vâlî-i müşâr ve mutasarrıf ve nâ‘ib vesâ‘ir mûmâ-ileyhimsiz keyfiyet ma‘lûmunuz oldukda husûs-ı mezbûru şer‘-i şerîfe ve bâlâda muharrer kânûn-ı münîfe tatbîk ederek ber-vech-i hakkâniyyet rû‘yet birle fi’l-hakîka merkûmân Ali ve Ahmed ol-yerlerden mûmâileyh Osman’ın hissesine hilâf-ı kânûn füzûlî müdâhale eyledikleri mahall-i nizâ‘ üzerinde me‘mûru hâzır olduğü hâlde tarafeynin hîn-i terâfu‘larında inde’ş-şer‘ ve’l-meclis tebeyyün ve tahakkuk eylediği sûretde bî-vech-i vâki‘ olan müdahalenin ma‘rifet-i şer‘le men‘ ve def‘ etdirilmesi husûsuna mübâdert ve husûs-ı mezbûr zımında müdde‘a-ı mûmâ-ileyh tarafından ol-tarafda mübâşir ta‘yîni matlûb olduğü hâlde bâ-irâde-i seniyye mü’essese olan nizâm mücebince ta‘yîn olunacak mübâşirin masârif ve hizmet-i mübâşiriyesi meclisçe kat‘ ve sende rabt olunarak müdde‘a-ı mûmâ-ileyh tarafından te‘diye etdirilüb müdde‘a-ı aleyhümâ câniblerinden hizmet-i mübâşiriye ve masârif-ı mutâlebe ve hazı ve zinhâr bu vesîle ile kimesne gadr ve ta‘addî misüllü vaz‘ ve hâlet vukû‘a getirülmesi husûsuna dikkat ve keyfiyetin işbu emr-i şerîfim kaydı bâlâsına şerh verilmek üzere bâ-i‘lâm ve mazbata der-bâr-ı şevket-karâr mülûkâneme inhâ ve iş‘ârına müsâra‘at eylemeniz bâbında fi 18 Câ sene 289. Halit.

Der-zemân sadr-ı sudûrû’l-vüzerâ Hazret-i Midhat Paşa ve Nezâret-i Umûr-ı Hâriciye müşârün-ileyh fi 25 Câ sene 89

Der-zamân Nâzır-ı Umûr-ı Hâriciye Mehmed Cemil Paşa fi 27 C sene 89.

Der-zemân Nâzır-ı Umûr-ı Hâriciye Hazret-i Şerif Halil Paşa fi 7 Şa‘ban sene 289.

Der-zemân sadr-ı sudûrû’l-vüzerâ Hazret-i Mehmed Rüşdü Paşa ve Nâzır-ı Umûr-ı Hâriciye Hazret-i müşârün-ileyh fi 18 Ş sene 89.

Sayfa 152

Der-zemân sadr-ı sudûri'l-vüzerâ Hazret-i Ahmed Es'ad Paşa ve Nezâret-i Umûr-ı Hâriciye Hazret-i müşârün-ileyh fî 17 Zî'l-hicce sene 289.

Der-zemân-ı sadr-ı sudûrû'l-vüzerâ Hazret-i Mehmed Rüşdü Paşa ve Nâzır-ı Umûr-ı Hâriciye Hazret-i Safvet Paşa fî 19 Safer sene 290.

Der-zemân Nâzır-ı Umûr-ı Hâriciye Hazret-i Râşid Paşa fî 18 Zâ sene 90.

Trabzon Vilâyeti Vâlîsi olub ikinci rütbe-i mecîdî nişân-ı zîşânı hâ'iz ve hâmil olan vezirim Asım Paşa iclâlehüye ve Keşab Kazâsı Nâ'ibine ve müdür-i kazâ ve a'zâ-yı meclis-i memleket zîde mecdühüye hüküm ki

Hüseyin nâm kimesne Keşab Kazâsına tâbi' Halkalı Karyesi toprağında vâki' ma'lûmetü'l-hudûd on üç kîl tohum isti'âb eder iki kıt'a tarlaya bâ-tapu mutasarrıfken hakk-ı tasarrufunu rızâsı ve sâhib-i arz me'mûru ma'rifetiyle iki yüz seksen yedi senesinde oğulları Hasan ve Mustafa ve Ali nâm kimesnelere ferâğ ve tefvîz ve merkûmûn dahi tefevvüz ve kabûl birle defterhâne-i âmirem cânibinden verilen tapu senedi mücebince zabt ve beher sene iştirâken zirâ'at ve öşrin edâ edegelüb dahl olunmak îcâb etmez iken bu esnâda karye-i mezbûre sâkinlerinden Hâcî oğlu Abdullah nâm kimesne füzûlî müdahaleden hâlî olduğu beyanıyla kânûn üzre amel olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûru merkûmûn Hasan ve Mustafa ve Ali taraflarından bu def'a ba'-arızhâl istid'â olunmuş olub karye-i mezkûrede kâ'in ma'lûmetü'l-hudûd iki kıt'a on üç kîl tohum isti'âb eder taralanın mutasarrıfı merkûm Hüseyin bin Ali rızâsıyla bin guruş bedel mukâbilinde oğulları merkûmûn Hasan ve Mustafa ve Ali'ye ferâğ ve kasr-ı yed eylediği mahallinden vürûd eden kocanlı ilm ü haberlerde beyân olunmuş olduğundan mücebince arâzî-i mezkûre merkûmûnun uhdelerine kayd olunarak bin iki yüz seksen yedi senesi Zî'l-hiccesinin üçüncü günü târihiyle tapu senedi verilmiş olduğu defterhâne-i âmirem muhasebesinden yazılmış ve Divân-ı hümâyûnum kaleminden dahi kânûn ve muktezâsı su'âl olundukda bir kimsenin uhde-i tasarrufunda olub zabt ve behersene zirâ'at ve öşrin edâ edegeldiği arâzîsine taraf-ı aherden müdâhale olmunmaması kânûn iktizasından olduğundan münâza' fihân olan tarlalara merkûm Hüseyin bâ-tapu mutasarrıfken hakk-ı tasarrufunu rızâsı ve sâhib-i arz me'mûru ma'rifetiyle sene-i mezbûrede oğulları

merKûmûn Hasan ve Mustafa ve Ali'ye ferâğ ve tefvîz ve merkûmûn dahi tefevvûz ve kabûl birle defterhâne-i âmirem cânibinden verilen mezkûr tapu senedi mûcebince zabt ve beher sene iştirâken zirâ'at ve oşrin me'mûruna edâ edegelürler iken merkûm Abdullah füzûlî müdâhale eylediği mahall-i nizâ' üzerinde me'mûru hazır olduğu hâlde hîn-i terâfu'da inde'ş-şer' ve'l-meclis tebeyyün ve tahakkuk eylediği sûretde müdâhale-i vâkı'a ma'rifet-i şer'le men' ve def' etdirilmek için emr-i şerîfim i'tâsı iktizâ eylediği kalem-i mezbûrdan tahrîr kılınmış olmağla siz ki vâlî-i müşâr ve nâ'ib-i vesâ'ir mûmâ-ileyhimsiz keyfiyet ma'lûmunuz oldukda ma'rifetiniz ile husûs-ı mezbûru şer'-i şerîfe ve bâlâda muharrer kânûn-ı münîfe tatbîk ederek ber-vech-i hakkâniyet rû'yet birle fi'l-hakîka merkûm Abdullah'ın ol-yerlere müdâhale eylemesi şer'-i şerîf ve kânûn-ı münîfin hilâfı bulunduğu mahall-i nizâ' üzerinde me'mûru hazır olduğu hâlde tarafeynin hîn-i terâfu'larında inde'ş-şer' ve'l-meclis tebeyyün ve tahakkuk eylediği sûretde bî-vech-i vâkı' olan müdahalenin ma'rifet-i şer'le men' ve def' etdirilmesi husûsuna mübâderet ve husûs-ı mezbûr ilâ âhirihi dikkat ve keyfiyetin işbu emr-i şerîfim kaydı bâlâsına şerh verilmek üzere bâ-i'lâm ve mazbata der-bâr-ı şevket-karâr mülûkâneme inhâ ve iş'âr ve husûs-ı mezbûrdan dolayı tarafeynin mahallinde terâfu'ları sebkât idübde bir güne i'lâm-i şer'î verilmiş ise bir kıt'a sûret-i mahfisinin tesyârı hususlarına müsâra'at eylemeniz bâbında fermân-ı âlişânım sâdır olmağla mazmûn-ı münîfi üzere amel ve hareket eyleyesiz fi 30 C sene 290. Asımi

Trabzon Vilâyeti vâlîsi olub ikinci rûtbe-i mecîdi nişân-ı zîşânımı hâ'iz ve hâmil olan vezirim Asım Paşa iclâlehüye ve Giresun Kazâsı Nâ'ib ve Müftîsi zîde ilmühümâyâ ve müdîr-i kazâ ve a'zâ-yı meclis-i memleket zîde mecdühüme hüküm ki

Talebe-i ulûmdan Hasan nâm kimesne Giresün Kazâsına tâbi' Dere nâm karyesi toprağında vâkı' ma'mûlün bih tapu senediyle mutasarrıf olduğu ma'lûmetü'l-hudûd tarlasını zabt ve beher sene zirâ'at ve oşrîn me'mûrunu edâ edegelür iken bu esnâda Tüenlemiş Karyesi ahâlîsi zuhurunun ol-yarler karyemiz hayvanatının ra'ine mahsûs mer'adır deyü hilâf ve kânûn füzûlî müdâheleden hâli olmadıkları

beyanıyla kânûn üzre amel olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûru mûmâ-ileyh
Hasan

A_{DVNSAHK_TZ__d_00008_00080}

Sayfa 153

tarafından bu def'a bâ arz-ı hâl istid'â olunmuş ve dîvân-ı hümâyûnum kaleminden kânûn ve muktezâsı suâl olundukda arazinin derece-i kâbiliyetine göre bir veya iki sene ve hasbe'l-mevki' şâzz olarak daha ziyâdece mücerred dinlendirmek veyahud tarlayı su basup bir müddetden sonra su çekilerek zirâ'ate salâhiyet kesb edinceye kadar ol tarlayı hâlî bırakmağa lüzûm görünmek ve esîr olmak gibi a'zâr-ı sahîhadan biri tahakkuk etmeksizin bir tarlayı mutasarrıfı zirâ'at etmeyüp ve i'âre veya îcâr sûretiyle dahi etdirmeyüp de üç sene ale't-tevâlî ta'tîl eder ise gerek arazinin olduğu mahalde olsun ve gerek müddet-i sefer ba'îd olan mahalde bulunsun ol tarla müstehakk-ı tapu olup mutasarrıf-ı sâbıkı mücerreden tefevvüze tâlib olur ise bedel-i misliyle yeniden âna tefvîz olunur tâlib olmaz ise ol vakit bi'l-müzâyede tâlibine ihâle kılınır diyü kânûnnâme-i arazinin altmış sekizinci maddesinde mûnderic olduğundan münâza'un fihâ olan mahall zikr olunan Kurtulmuş karyesi ahalisinin koyun vesâir davarları ra'y olunup otundun ve suyundan intifâ' edegeldikleri mahsûs ve müstakil kadîmî mer'â yerlerinden ise müdâhale eylemeleri hasbe'l-kânûn yolunda olup eğer böyle olmayup da fi'l-hakîka ol yerler kadîmden tapu ile verilip zabt ve zirâ'at olunagelir sapangîr araziden olarak mûmâ ileyh Hasan ma'mûlun bih tapu senediyle mutasarrıf olup zabt ve beher sene zirâ'at ve öşrûn me'mûruna edâ edegelir iken zikr olunan Kurtulmuş karyesi ahalisi fuzûlî müdâhale eyledikleri mahall-i nizâ' üzerinde me'mûrî hâzır olduğu hâlde hîn-i terâfu'da inde'ş-şer' ve'l-meclis tebeyyün ve tahakkuk eyledikleri sûretde müdâhale-i vâkı'a ma'rifet-i şer'le men' u def' etdirilmek için emr-i şerîfim i'tâsı iktizâ eylediği kalem-i mezbûrdan tahrîr kılınmış olmağla siz ki vâlî-i müşâr ve nâib ve müftî vesâir mûmâ ileyhimsiz keyfiyet ma'lûmunuz oldukda ma'rifetiniz ile husûs-ı mezbûrî şer'-i şerîfe ve bâlâda muharrer kânûn-ı münîfe tatbîk ederek ber vech-i hakkâniyet rû'yet birle fi'l-hakîka zikr olunan Kurtulmuş karyesi ahalisinin ol yerlere müdâhale eylemeleri şer'-i şerîfe ve kânûn-ı münîfin hilâfî bulunduğu mahall-i nizâ' üzerinde me'mûrî hâzır olduğu hâlde tarafeynin hîn-i terâfu'larında inde'ş-şer' ve'l-meclis tebeyyün ve tahakkuk eylediği sûretde bî-vech vâkı' olan

müdâhalenin ma‘rifet-i şer‘le men‘ u def‘ etdirilmesi husûsuna mübâderet ve husûs-ı mezbûr zımında müdde‘î-i mûmâ ileyh cânibinden ol tarafda mübâşir ta‘yîni ilâ âhirihi dikkat ve keyfiyetin işbu emr-i şerîfim kaydı bâlâsına şerh verilmek üzere bâ i‘lâm ve mazbata derbâr-ı şevket-karâr-ı mülûkâneme inhâ ve iş‘ârına müsâra‘at eylemeniz bâbında fermân-ı âlişânım sâdır olmağla mazmûn-ı münîfi üzere amel ve hareket eyleyesiz.

Fî 10 Receb sene 1290

Süreyya

İşbu emr-i âlî mahalline lede‘l-vürûd mücebince tarafeyn-i meclise celb olunarak arazi-i mezkûre mezbûre Fatıma Hatun‘a teslim olunarak sûret-i tasarrufunu hâvî iktizâ eden tapu ilm u haberi kendisine i‘tâ ve keyfiyetin iş‘âr kılınması Akçaabad nahiyesi müdürlüğüne bâ tahrîrât izbâr olunmuş ve cevâben gelen mazbatada ber müceb-i iş‘âr iktizâsı icrâ kılındığı bildirilmiş olduğunu nâtık fî 6 R sene 292 tarihiyle müverrah Trabzon meclisi tarafından vârid olan mazbata meâli bâ fermân-ı âlî şerh verildi.

Fî 5 Câ sene 292

Trabzon vilayeti vâlisi olup ikinci rütbe mecîdî nişân-ı zîşânını hâiz ve hâmil olan vezîrim Mehmed Asım Paşa iclâlehuya ve Akçaabad kazâsı nâibine ve müdür-i kazâ ve a‘zâ-yı meclis-i memleket zîde mecduhuma hüküm

Akçaabad kazâsına tâbi‘ Argalya karyesi ahalisinden olup bin iki yüz altmış altı senesi Zi‘l-hiccesi gâyetinde vefât eden Abanoszâde Abdülhamid bin Mahmud‘un verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Fatıma binti Mehmed Dursun Bey ile babası merkûm Mahmud ve zevce-i mezbûre Fatıma Hatun‘dan mütevellide sulbiye sagîre kızı Hamdiye‘ye münhasıra ba‘dehu kable‘l-kısme merkûm Mahmud dahi bin iki yüz altmış dokuz senesi Zi‘l-hiccesi evâhirinde vefât idüp verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Hâce Mahbube binti el-Hâcc Sadullah ile sulbî kebîr oğlu Ahmed ve sulbî kebîre kızı Emine Hanımcık nâm hâtûna münhasıra ba‘dehu kable‘l-kısme ibn-i mezbûr Ahmed dahi vefât idüp verâseti zevce-i menkuha-i metrükeleri Hadice Kerime binti Hâfızoğlu Süleyman ve Badısaba binti Abdullah nâm hatunlar ile li ebeveyn kız karındaşı bint-i mezbûre Emine Hanımcık Hatun‘a

münhasıra ba‘dehu kable’l-kısme bint-i sagîre-i mezbûre Hamdiye dahi bin iki yüz yetmiş dört senesi Ramazanı’nın evâilinde vefât idüp verâseti vâlidesi zevce-i ûlâsı mezbûre

Sayfa 154

Fatıma’ya münhasıra ve tashîh-i mesele-i mîrâsları yedi yüz altmış sekiz sehmden olup sihâm-ı mezkûreden dört yüz seksen sehmi zevce-i ûlâ ve ümm-i mezbûre Fatıma Hatun’a ve otuz altı sehmi zevce-i sâniye mezbûre Hâce Mahbube Hatun’a ve iki yüz on sehmi bint-i sâniye mezbûre Emine Hanımcık Hatun’a ve yirmi birer sehmden cem’an kırk iki sehmi zevcetân-ı sâlisân-ı mezbûrtân Hadice Kerime ve Badısaba hatunlara isâbeti inde’ş-şer’ zâhir ve mütehakkık oldukdan sonra verese-i mezkûrundan zâtı ta’rîf-i şer’î ile mu‘arrefe zevce-i ûlâ ve ümm-i mezbûre Fatıma Hatun tarafından zikri âtî husûsda vekîl-i müseccel-i şer’îsi Kırımlioğlu Osman bin Hüseyin nâm kimesne medîne-i mezkûrede ma‘kûd meclis-i şer’î-i enverde zikri âtî çiftlik arazisiyle emlâkine mahallinde bi’l-irâe beyyine ile vaz’-ı yedi ber nehc-i şer’î sâbit ve mütehakkık olan mezbûre Emine Hanımcık Hatun tarafından vekîl olduğu zât-ı mezbûreyi bi’l-ma‘rifeti’ş-şer’iyye ârifân her biri mahallerinde lede’t-tezkiye adl ve makbûlü’ş-şehâde olan karye-i mezbûre ahalisinden Küçük Ali oğulları Derviş ve Mustafa veledân Mehmed nâm kimesneler şehâdetleriyle bi’l-muvâcehe ber nehc-i şer’î sâbit ve sübût-ı vekâletine hükm-i şer’î lâhık olan Karaçengel oğlu Mehmed Ruşen bin Ömer nâm kimesne muvâcehesinde sâhib-i arz me’mûrî vekîli hâzır olduğu hâlde mezkûr Argalya karyesi toprağında vâkı‘ kot ta‘bîr olunur ölçek ile tahmînen on ölçek mısır buğdayı tohum istî‘âb eder bir kıt’a arazi-i mîriyeden tarla bâ temessük sâhib-i arz ve bir bâb atık sagîr mülk menzil ve ma‘lûmu’s-sâk eşcâr-ı müsmire bâ hüccet-i şer’iyye müteveffâ-yı sâni merkûm Mahmud’un hâl-i hayâtında müstakillen dâhil-i havza-i tasarrufu ve yedinde mülk ve hakkı olup müteveffâ-yı sâni merkûm Mahmud hayatında bin iki yüz elli yedi senesi Şubatı’nın on ikinci günü zikr olunan Argalya karyesinde vâkı‘ diğer çiftliği derûnunda kâin kendi konağında sulbî oğlu müteveffâ-yı evvel mezbûr Abdulhamid’in hâl-i sagîrinde hattân cem’iyyetinde cemm-i gafîr kesân huzûrlarında mutasarrıf olduğu tarla-yı mezkûrî sâhib-i arz me’mûrî izniyle bi’l-velâye oğlu sagîr-i mezbûr Abdulhamid’e meccânen ferâğ ve tefvîz ve menzil ve eşcâr-ı muharrere-i mezkûreleri dahi ba‘de’t-tahliye sagîr-i mezbûr Abdülhamid’e hibe ve işhâd ve

yine sagîr-i mezbûr için meclis-i ferâğ ve hibe-i mezbûrelerde bi'l-velâye teferruğ ve tefevvüz ve bilâ mâni' ittihâb ve kabûl idüp ol vechile tarla ve menzil ve eşcâr-ı muharrere-i mezkûre tefevvüzen ve hîbeten sagîr-i mezbûr Abdulhamid'in ile'l-vefât müstakillen dâhil-i havza-i tasarrufu ve mülk ve hakkı olup müteveffâ-yı evvel merkûm Abdülhamid vefâtına değin beher sene mütevâliyen tarla ve menzil ve eşcâr-ı mezkûreyi zabt ve zirâ'at ve vaz'-ı yed idüp ba'de vefâtihi tarla-yı mezkûr müstakilleten sulbiye sagîre kızı müteveffât-ı râbi'a-i mezbûre Hamdiye'ye hayatında intikâl-i âdî ile meccânen ve müstakilleten intikâl ve menzil ve eşcâr-ı muharrere-i mezkûreler dahi ber tashîh mezkûr sagîre-i mezkûre ile verese-i sâire-i mezkûresine mevrûs oldukdan sonra ol vechile sagîre-i mezbûre Hamdiye'nin vefâtına kadar cedit ve velisi müteveffâ-yı sâni merkûm Mahmud hayatında tarla-yı mezkûr müstakillen ve menzil ve eşcâr-ı mezkûreden dahi ber tashîh-i mezkûr hisse-i irsiyye-i şâyi'a-i ma'lûmesini sagîre-i mezbûre Hamdiye için bi'l-velâye zabt ve tasarruf ve vaz'-ı yed edegelir iken merkûm Mahmud dahi ber vech-i muharrer vefât etdikde sagîre-i mezbûrenin tesviye-i umûruna kıbel-i şer' den vasî-i mansûbesi vâlidesi müvekkilesi mezbûre Fatıma Hatun tarla-yı mezkûr ile menzil ve eşcâr-ı muharrere-i mezkûrelerden sagîre-i mezbûrenin hisse-i irsiyye-i mezkûresini sagîre-i mezbûre Hamdiye'nin ber vech-i muharrer vefâtına değin sagîre-i mezbûre Hamdiye için bi'l-vesâye zabt ve tasarruf etmekte iken sagîre-i mezbûre sâlifü'z-zikr bin iki yüz yetmiş yedi senesi Ramazan'ın evâilinde vefât etdikde tarla-yı mezbûr ber müceb-i kânûn vâlidesi müvekkilesi mezbûre Fatıma Hatun'a intikâl-i âdî ile meccânen ve müstakilleten intikâl ve menzil ve eşcâr-ı muharrere-i mezkûrelerden dahi ber tashîh-i mezkûr müvekkilesi mezbûre Fatıma Hatun ile verese-i sâire-i mezkûresine mevrûs olmuşiken müvekkile-i mezbûre Emine Hanımcık Hatun tarla ve menzil ve eşcâr-ı muharrere-i mezkûreleri bu esnâda fuzûlî ve bi-gayr-ı hakk zabt ve vaz'-ı yed etmekle suâl olunup kef-i yed birle tarla-yı mezkûr bâ ma'rifet-i sâhib-i arz müstakilleten ve menzil ve eşcâr-ı muharrere-i mezkûrelerden dahi ber tashîh-i mezkûr hisse-i irsiyyesi olan dört yüz seksen sehm hisse-i şâyi'asını dahi vech-i lâyıkiyla mahallerinde müvekkilesi mezbûre Fatıma Hatun'a red ve teslîme müvekkilesi mezbûre Emine Hanımcık Hatun'a izâfetle vekîl-i merkûm Mehmed Ruşen'e tenbîh olunmak bi'l-vekâle matlûbu olduğu vekîl-i merkûm Osman bi'l-vekâle da'vâ etdikde vekîl-i merkûm Mehmed Ruşen dahi cevâbında müvekkilesi mezbûre Emine Hanımcık Hatun'un tarla ve menzil ve eşcâr-ı muharrere-i

mezkûrelere hâlen ve müstakilleten zabt ve vaz'-ı yedini ikrâr lakin müvekkilesi mezbûre Emine Hanımcık Hatun'un babası müteveffâ-yı sâni merkûm Mahmud iddi'â olunan ferâğ ve hibe-i mezkûre tarihi olan sâlifü'l-beyân bin iki yüz elli yedi senesi Şubatı'nın on ikinci günü zikr olunan Argalya karyesinde vâkı' mesbûku'z-zikr konağında olmayup karye-i mezbûreye müddet-i sefer ba'îd olan Of kazâsı müdürü Kethudâzâde Mehmed Emin bin Halil Bey'in müdür vekîli olduğu hâlde mezkûr Of kazâsı müdürü konağında olup ferâğ ve hibe-i mezkûrların dahi aslâ vukû'ı olmayup tarla ve menzil ve eşcâr-ı muharrere-i mezkûrlar ile karye-i mezkûrede vâkı' ma'lûmetü'l-hudûd kot ta'bîr olunur ölçek ile tahmînen on ölçek mısır buğdayı tohum istî'âb eder bir kıt'a tarla ile zikr olunan kebîr konaktan her biri müteveffâ-yı sâni merkûm Mahmud'un hayatında ile'l-vefât müstakillen dâhil-i havza-i tasarrufu ve yedinde mülk ve hakkı olup ba'de vefâtihî mezkûr tarlalar ber müceb-i kânûn sulbî evlâdı müvekkilesi mezbûre Emine Hanımcık Hatun ile li ebeveyn er karındaşı müteveffâ-yı sâlis merkûm Ahmed'e meccânen ve seviyyen intikâl ve eşcâr ve konağ-ı muharrere-i mezkûrelere dahi müvekkilesi mezbûre Emine Hanımcık Hatun ve merkûm Ahmed ve zevce-i mezbûre Hâce Mahbube Hatun'a mevrûs ve mesele-i mirasları yirmi dört sehmden olup sihâm-ı mezkûreden üç sehmi zevce-i mezbûre Hâce Mahbube Hatun'a ve on dört sehmi dahi merkûm Ahmed'e ve yedi sehmi müvekkilesi mezbûre Emine Hanımcık Hatun'a isâbet etdikden sonra müvekkilesi mezbûre Emine Hanımcık Hatun ve merkûm Ahmed ve mezbûre Hâce Mahbube Hatun tarla ve menzil ve eşcâr ve konağ-ı muharrere-i mezkûreleri mesele-i mirasları üzre miyânelerinde taksîm etdiklerinde zikr olunan çiftlik arazisi ile menzil ve eşcâr-ı muharrere-i mezbûreler müvekkilesi mezbûre Emine Hanımcık Hatun'un hissesine ve konağ-ı mezkûr dahi merkûm Ahmed ile mezbûre Hâce Mahbube Hatun'un hisselerine ve tarla-yı mezkûr dahi hayatında merkûm Ahmed'in hissesine ifrâz ve tahsîs

A_{DVNSAHK_TZ__d_00008_00081

Sayfa 155

ve her biri hisse-i mezkûrelerini mahallinde kabz ve kabûl etdikden sonra tarla-yı mezbûr müvekkilesi mezbûre Emine Hanımcık Hatun yedinde olup bin iki yüz yetmiş beş senesi Ramazanı'nın dokuzuncu günü tarihiyle müverrah meclis-i şer'de ibrâz olunan bir kıt'a tapu temessükü mantûkınca babası fevtinden üzerine

tapu idüp ol vechile zikr olunan çiftlik arazisiyle menzil ve eşcâr-ı muharrere-i mezkûreleri mezbûre Emine Hanımcık Hatun bi-hakkın zabt ve vaz'-ı yed eder diyü müdde'î-i vekîl-i merkûm Osman'ın ber vech-i muharrer bi'l-velâye ferâğ ve hibe ve tefevvüz ve ittihâb ve vaz'-ı yed ve zabt müdde'âlarını külliyyen inkâr etmeğle müdde'î-i vekîl-i merkûm Osman ber vech-i muharrer müdde'â-yı mezkûrelerini her biri mahallerinden lede't-tezkiye adl ve makbûlü's-şehâde idükleri ihbâr olunan karye-i mezbûre ve civâr kurâ ahalisinden Abdullohoğlu Ali bin Hüseyin ve Aşıkoglu Hüseyin bin Temel ve Mehmed bin Hasan ve Nakudoğlu Mustafa bin Ahmed vesâir cerîdede mazbûtü'l-esâmî yirmi nefer cemm-i gafîr müslimîn şehâdetleriyle alâ vechi't-tevâtür bi'l-muvâcehe ber nehc-i şer'î isbât itmeğın mücebince ba'de'l-hükm zikr olunan çiftlik arazisi müstakillen ve menzil ve eşcâr-ı muharrere-i mezkûrelerden ber tashîh mezkûr müvekkile-i mezbûre Fatıma Hatun'un dört yüz seksen sehm hissesinden kefi yed birle müvekkile-i mezbûre Fatıma Hatun'a bâ re'y-i sâhib-i arz mahallinde red ve teslîme müvekkile-i mezbûre Emine Hanımcık Hatun'a izâfetle vekîl-i merkûm Mehmed Ruşen'e tenbîh olunduğunu nâtik taraf-ı şer' den i'lâm-ı şer'î verildiği beyânıyla ol bâbda emr-i şerîfim sudûrı mezbûre Fatıma Hatun tarafından mukaddemâ bâ arz-ı hâl istid'â ve niyâz ve i'lâm-ı mezkûr takdîm ve ibrâz kılınmış ve i'lâm-ı mezkûr meâli usûlüne muvâfık idüğü cânib-i fetvâhâneden tasdîk olunmuş ve zikr olunan Argalya karyesinde kâin ma'lûmu'l-hudûd bir kıt'ada on kot tohum istî'âb eder tarlanın mutasarrıfı bulunan merkûm Mahmud'un vukû'-ı vefâtına mebnî mezkûr tarla kızı mezbûre Hanımcık Hatun'a intikâl eylediği mahallinden vürûd eden mazbatada zikr ve beyân olunmuş olmasıyla mücebince defterhâne-i âmiremde mezbûre Hanımcık Hatun'un uhdesine kayd ile iki yüz yetmiş beş senesi Şevvali'nin dokuzuncu günü tarihiyle tapu senedi i'tâ kılınmış idüğü cânib-i defterhâne-i âmireden beyân kılınmış olduğundan husûs-ı mezbûr i'lâm olduğuyze olduğu hâlde arazi-i mezkûre mustakilleten ve menzil ve eşcâr-ı mezkûrelerden dört yüz seksen sehm hissesi dahi şâyi'aten mezbûre Fatıma Hatun'a aliverilip tarafından zabt ve tasarruf etdirilmesi ve mezkûr tapu senedi kaydının terkîni zımnında keyfiyetin Dersa'âdetime iş'ârı bâbında iki yüz yetmiş sekiz senesi evâil-i Rebiülevvelî'nde bir kıt'a emr-i şerîfim sudûr olunmuş ve karye-i merkûme toprağında vâkı' babası müteveffâ-yı merkûm Mahmud'dan intikâlen bâ tapu mutasarrıfı olduğu ma'lûmetü'l-hudûd araziye mezbûre Fatıma Hatun tarafından fuzûlî müdâhale olduğuyze mezbûre Hanımcık Hatun tarafından

dahi mukaddemâ bâ arz-ı hâl inhâ olunduğuna binâen mahallinde kânûn üzre rü'yet olunmak bâbında bin iki yüz yetmiş sekiz senesi evâhir-i Muharremi'nde diğeri bir kıt'a emr-i şerîfim sâdır olmuş olduğu Dîvân-ı hümâyûnum kalemi kuyudundan müstebân olmuş ve zikr olunan arazi ile mülk menzil ve eşcâr-ı mezkûrede olan hisse-i şâyi'asına mezbûre Emine Hanımcık Hatun tarafından vukû' bulan müdâhale üzerine sebkât eden muhâkemedede yedine i'tâ olunan i'lâm-ı şer'î mücebince zikr olunan emr-i şerîfim sâdır olmuş olduğu hâlde mezbûre henüz müdâhaleden hâlî olmadığı mezbûre Fatıma Hatun tarafından mu'ahharan vukû' bulan istid'âya mebnî şer'-i şerîf ve meclis ma'rifetiyle mezkûr emr-i şerîfimin hükm-i celîlinin tamâmî-i infâz ve icrâ ve neticesinin iş'âr ve inbâsını mübeyyin iki yüz seksen beş senesi Cemâziye'l-evvelisinin on birinci günü tarihiyle makâm-ı vekâlet-i mutlakam cânibinden tahrîrât tastîr kılınmış idüğü kaleminden beyân kılınmış olup el-hâletü hazîhi mezbûre Fatıma Hatun cânibinden bu def'a dahi südde-i sa'âdetime takdîm kılınan bir kıt'a arz-ı hâlde mezbûre Emine Hanımcık Hanım tarla ve menzil ve eşcâr-ı mezkûrelerden henüz kefi yed birle mezbûre Fatıma Hanım'a teslim etmeyüp bî-vech zabt ve temellük ve tasarruf etmekte olduğundan mezkûr emr-i şerîfimin mantûk-ı münîfi üzre tarla-yı mezkûrun mecmû'ıyla menzil ve eşcâr-ı mezkûrelerin dört yüz seksen sehm hisse-i şâyi'asından mezbûre Emine Hanımcık Hanım'ın kefi yediyle kendüsüne vech-i lâyıkı üzre teslim etdirilmesi bâbında müceddeden bir kıt'a emr-i şerîfim ısdârı istid'â olunmuş ve keyfiyet bi'l-fi'il Anadolu kâdiaskeri olan ve birinci rütbe mecîdî nişân-ı zîşânının hâiz ve hâmili bulunan a'lemü'l-ulemâi'l-mütebahhirîn efdalü'l-fudalai'l-müteverri'in mevlânâ Mehmed Ataullah Efendi edâmallâhu te'âlâ fezâilehuya lede'l-havâle husûs-ı mezkûr zikr olunan emr-i şerîfim mücebince mukaddemâ mahallinde terâfu'-ı şer'-i şerîf olunarak menzil ve eşcâr-ı mezkûreden ber tashîh dört yüz seksen sehm hisse-i şâyi'asıyla tarla-yı mezkûr mezbûre Emine Hanımcık Hanım'a bâ re'y-i sâhib-i arz teslimîme tenbîh ve hükm-i şer'î lâhık olduğundan mezbûre Emine Hanımcık Hanım'ın hâlâ teslim etmeyüp bî-vech müdâhalesi tahakkuk eylediği ve hükm-i mezkûr bi'l-muvâcehe vech-i şer'î üzre sâbit olduğu hâlde bir def'a şer'an fasl u hasm olunan da'vânın tekrâr istimâ'ı şer'an câiz ve mu'teber olmamağla ber müceb-i hükm-i mezkûr müdâhale-i vâkı'anın men' u def'i bâbında icâb edenlere hitâben te'kîdi hâvî emr-i şerîfim ısdârı irâde-i aliyyeme menût idüğünü i'lâm eylemiş ve mücebince bir kıt'a emr-i şerîfim ısdârı husûsuna irâde-i aliyyem ta'alluk etmiş olmağla

mûcebince dîvân-ı hümâyûnumdan işbu emr-i celîlü'l-kadrim ısdâr olunmuşdur imdi siz ki vâlî-i müşâr ve nâib vesâir mûmâ ileyhimsiz keyfiyet ma'lûmunuz oldukda tarafeyni mahallinde meclis-i memlekete ihzâr birle mevlânâ-yı müşârun ileyhin i'lâmı vechile zikr olunan tarla ile menzil ve eşcâr-ı mezkûreden ber tashîh-i mezkûr dört yüz seksen sehm hisse-i şâyi'ası mezbûre Emine Hanımcık Hanım tarafından teslim olunmayup bî-vech müdâhale olduğu tahakkuk eylediği ve hükmi mezkûr bi'l-muvâcehe vech-i şer'î üzre sâbit olduğu hâlde ma'rifetiniz ile arazi-i mezkûre bâ re'y-i sâhib-i arz müstakilleten ve menzil ve eşcâr-ı mezkûreden ber tashîh-i mezkûr dört yüz seksen sehm hissesinin dahi şâyi'aten ber mûceb-i hükmi mezkûr mezbûre Fatıma Hatun'a alıverilip icrâ-yı şer'î şerîf ve ihkâk-ı hakka mübâderet ve mezbûre Emine Hanımcık tarafına verilmiş olan mezkûr tapu senedi kaydının dahi terkîni zımnında keyfiyetin Dersa'âdetime iş'ârına müsâra'at ve hilâfından hazer ve mücânebet eylesesiz.

Fî 25 Receb sene 290

Recai

Sayfa 156

Trabzon vilayeti vâlîsi olup ikinci rütbe mecîdî nişân-ı zîşânını hâiz ve hâmil olan vezîrim Asım Paşa iclâlehuya ve Rumili beğlerbeğiliği pâyelülerinden Lazistan sancağı mutasarrıfı Abdülhamid Paşa dâmet me'âlihiye ve Livane kazâsı nâib ve müftîsi zîde ilmuhumâya ve müdür-i kazâ ve a'zâ-yı meclis-i memleket zîde mecduhuma hüküm

Livane kazâsına muzâfe Seyriye nâhiyesine tâbi' Gurcan karyesi ahalisinden olup bundan altmış sekiz sene mukaddem vefât eden Hasan bin Molla Habib'in verâseti sulbiye kebîre kızları Dudu ve Fatıma hatunlara münhasıra olup müteveffâ-yı merkûmun hayatında müstakillen karye-i merkûmede vâkı' mâlik olduğu mülk akârâtı kızları mezbûrtâna mevrûs ve arazisi dahi ber mantûk-ı kânûn-ı atîk yine kızları mezbûrtâna tapu-yı misliyle tefvîz olunarak akârât ve arazi-i ma'lûme mezbûrtân Dudu ve Fatıma hâtûnların ale'l-iştirâki's-seviyy taht-ı temellük ve tasarruflarında olduğu hâlde evvelen mezbûre Fatıma Hatun'un vukû'-ı vefâtıyla ber minvâl-i muharrer irsen ve tefevvüzen mâlike ve mutasarrıfe olduğu akârât ve arazi-i ma'lûmesi sadr-ı kebîr oğlu Mustafa'ya mevrûs ve âdiyen intikâl idüp ve mezbûre Dudu Hatun dahi bundan akdem vukû'-ı vefâtıyla mâlike

ve mutasarrıfe olduğu akârât ve arazi-i ma'lûme sadr-ı kebîr oğulları Ali ve Mehmed ve Süleyman'a kezalik mevrûs ve âdiyen intikâl etdikden sonra müteveffât-ı mezbûre Dudu Hatun hayatında vefâtına değin karye-i mezkûre civârında mezkûr Seyriye nahiyesinde vâkı' zevci Ahmed'in menzilinde sâkine olduğu ve evlâdı merkûmûn dahi nâhiye-i mezkûrede sâkinler ve eyyâm-ı sayfda zikr olunan Gurcan karyesine gelerek iskân birle hayvânâtını karye-i merkûme ahalisiyle beraber karye-i mezkûreye mahsûs mer'âda ra'y etmekde iken bu esnâda karye-i merkûme ahalisi zuhûr birle mer'â-yı mezkûrda sizin hayvânâtınızı ra'y etdirmeyiz diyü hilâf-ı te'âmül-i kadîm men' eyledikleri beyânıyla ahali-i mezbûrûnun bî-vech vâkı' olan mûmâna'atlarının men'iyile kadîmî vechile mer'â-yı mezkûrda ra'y-ı hayvan etdirilmesi bâbında emr-i şerîfim sudûru merkûmûndan merkûm Ali'nin oğlu talebe-i ulûmdan Yusuf Ziya tarafından bu def'a bâ arz-ı hâl istid'â olunmuş ve dîvân-ı hümâyûnum kaleminden kânûnı suâl olundukda bir karyeye mahsûs veyahud birkaç karye beyninde müşterek olan mer'âda karye ahalisinden bir kimsenin ne mikdâr hayvânâtı ra'y olunagelmiş ise ol hayvânâtın mu'ahharan hâsıl olan furû'ı yani döllerı dahi ol mer'âda ra'ydan men' olunmaz ve ahali-i kurânın hayvânâtına müzâyaka verecek olduğu hâlde hâricden ilâve ederek hayvânât getirüp ra'y etdirmeğe ahali-i karyeden bir kimsenin salâhiyeti yokdur ve bir karyeye hâricden gelüp müceddeden yurd binâ ederek tavattun edecek kimse ahali-i karyenin hayvânâtına zarûret ve müzâyaka vermemek üzre hâricden bir mikdâr hayvânât tedârik ve celb ederek ol karyenin mer'âsında ra'y etdirebilip ahali-i karyeden bir kimsenin ol karye mer'âsında ne mikdâr hayvânâtı ra'y olunagelmiş ise mu'ahharan ol kimsenin yurdunu alan kimesnenin dahi ol mikdâr hayvânâtı ra'yden men' olunamaz diyü kânûnnâme-i arazinin yüzüncü maddesinde münderic idüğü kalem-i mezbûrdan tahrîr kılınmış ve keyfiyet bi'l-fi'il Anadolu kâdîaskeri olup birinci rütbe mecîdî nişân-ı zîşânını hâiz ve hâmil olan a'lemü'l-ulemâi'l-mütebahhirîn efdalu'l-fudalâi'l-müteverri'in mevlânâ Mehmed Ataullah Efendi edâmallâhu te'âlâ fezâilehuya lede'l-havâle karye-i merkûme ahalisi fi'l-vâkı' mûmâ ileyh Yusuf Ziya'yı ra'y-ı hayvânâtdan men' eyledikleri mütehakkık ise mahallinde tarafeyn ve ehl-i vukûf ve sâhib-i arz me'mûrî hâzır oldukları hâlde şer'-i şerîfe ve kânûn-ı münîfe tevffikan ber vakf-ı istid'â terâfu'ı hâvî emr-i şerîfim ısdârı irâde-i aliyyeme menût idüğünü i'lâm etmiş olmağla siz ki vâlî ve mutasarrıf-ı müşâr ve nâib ve müftî vesâir mûmâ ileyhimsiz keyfiyet ma'lûmunuz oldukda ma'rifetiniz ile husûs-ı mezbûrı mevlânâ-yı

müşârun ileyhın i'lâmı mücebince şer'-i şerîfe ve bâlâda muharrer kânûn-ı münîfe tevfikân ber vech-i hakkâniyet rü'yet birle fi'l-hakîka karye-i merkûme ahâlisinin ol vechile mûmâna'at eylemeleri şer'-i şerîf ve kanûn-ı münîfin hilâfı bulunduğu mahall-i nizâ' üzerinde ehl-i vukûf ve sâhib-i arz me'mûrî hâzır oldukları hâlde tarafeynin hîn-i terâfu'larında inde's-şer' ve'l-meclis tebeyyün ve tahakkuk eylediği sûretde bî-vech vâkı' olan mûmâna'at ve müdâhalenin ma'rifet-i şer'le men' u def' etdirilmesi husûsuna mübâderet ve husûs-ı mezbûr ilâ âhirihi dikkat ve keyfiyetin işbu emr-i şerîfim kaydı bâlâsına şerh verilmek üzere bâ i'lâm ve mazbata derbâr-ı şevket-karâr-ı mülûkâneme inhâ ve iş'ârına müsâra'at eylemeniz bâbında.

Fî 3 Receb sene 290

Nafiz

Der-zamân-ı sadr-ı sudûrû'l-vüzerâ hazret-i Hüseyin Avni Paşa

ve fi eyyâm-ı umûr-ı hâriciye hazret-i Raşid Paşa

Fî 25 Zi'l-hicce sene 290

Der-zamân-ı nâzır-ı umûr-ı hâriciye hazret-i Arifi Paşa

Fî gurre-i R sene 291

A_{DVNSAHK_TZ___d_00008_00082

Sayfa 157

Asker-i Nizâmiye-i Şâhânem müşîrâtından Trabzon Vilâyeti Vâlisi olub birinci rütbe-i mecîdi ve ikinci rütbe-ı Osmanî nişân-ı zîşânlarını hâ'iz ve hâmil olan vezirim Safvet Paşa iclâlehüye ve mütehâyızân ricâl-i Devlet-i ALiyyem'den Lazistan Sancağı mutasarrıfı Fikri Efendi dâme ulüvvühüye ve Batum Kazâsı Nâ'ib ve Müftîsi zîde ilmühümâyâ ve a'zâ-yı meclis-i memleket zîde mecdühüme hüküm ki

Batum Kazâsı'na tâbî Artvin Karyesi ahâlîsinden olubbundan akdem vefât eden teb'a-ı Devlet-i Aliyye'mden Domaz oğlu Evhanis'in hayatında ile'l-vefâd taht-ı tasarrufunda bulunan bir kıt'a sebze bağçesi hîn-i vefâtında verese-i münhasıresi olan sulbî kebîr oğulları Karabet ve Ago'ya sù'yen mevrûs olub ba'dehü merkûm Karabet dahi fevt oldukda bağçe-i mezkûrda olan hissesi sulbî sagîr oğulları Evhanis ve Esteyan'e mevrûs oldukdan sonra yine teb'a-ı Devlet-i Aliyye'mden Artin bağçe-i merkûmeyi tedâvül-i eyâdî ile iki yüz altmış iki senesinde bâ-hüccet-i şer'iyye iştirâ ve temellük ve tesellüm ve kabz ve kabûl idüb ol-vechile mülkü olmak üzere tasarruf eder iken bu esnâda merkûmân Esteyan ve Evhanis bâliğler olub bağçe-i mezkûr bizim babamızdan mevrûs mülkümüz olduğundan semen-i medfû'un olan altı bin guruş bizden ahz ve bağçe-i mezkûrdan keff-i yed ve bize teslîm eyle deyü rencideden hâlî olmağları merkûm Artin tarafından mukaddemâ bâ-arzihâl istid'â olunduğuna ve husûs-ı mezbûr mahallince tahakkuk eder mevâddan olduğundan ber-vefk-i istid'â emr-i şerîf i'tâsı irâde-i aliyyeye menût idüğü Anadolu Kâdîaskeri esbak tarafından i'lâm kılındığına binâ'en mahallinde şer'le rü'yet ve ihkâk-ı hakk olunmak bâbında bin iki yüz yetmiş altı senesi evâsıt-ı Muharrem'inde sâdır olan emr-i şerîfe mücebince müdâhale-i vâkı'a men' olunmuş iken bu def'a merkûmân Esteyan ve Evhanis taraflarından kemâ fî's-sâbık müdâhale ve rencide olunmakda olduğu beyanı ile ol-bâbda te'kîdi hâvî emr-i şerîfim sudûru merkûm Artin tarafından bu kere bâ-arzihâl istid'â olunmuş ve ber-vech-i muharrer târih-i merkûma emr-i şerîf verildiği mukayyed ve mestûr bulunmuş olmağla siz ki vâlî ve mutasarrıf-ı müşâr ve nâ'ib ve müftî vesâ'ir mûmâ-ileyhimsiz keyfiyet ma'lûmunuz oldukda ma'rifetiniz ile tarafeyni mahallinde meclis-i memlekete ihzâr ve i'lâm-ı mezkûr mücebince bi'l-müvâcehe ber-nehc-i şer'î terâfu' ederek ba'de's-sübût ber-muktezâ-yı şer'-i enver icrâ-yı şer'-i şerîfe ve ihkâk-ı hakka mübâderet ve husûs-ı mezbûr ilâ-âhirihi dikket ve keyfiyetin işbu emr-i şerîfe kaydı bâlâsına şerh verilmek üzere bâ-i'lâm ve mazbata der-bâr-ı şevket-karâr-ı mülûkâneme inhâ ve iş'ârına müsâra'at eylemeniz bâbında fermân-ı âlişânım sâdır olmağla mazmûn-ı münîfi üzere amel ve hareket eyleyesiz fî 28 Rebî'ü'l-âhir sene 291. Ziyâ.

Der-zemân Umûr-ı Hâriciye Hazret-i Safvet Paşa fî 15 Zî'l-hicce sene 91.

Asâkir-i Nizâmiye-i Şâhânem müşîrâtından Trabzon Vilâyeti Vâlisi olub birinci rütbe-i mecîdî ve dördüncü rütbe-i Osmanî nişân-ı zîşânlarını hâ'iz ve hâmil olan vezirim Nusret Paşa iclâlehüye ve Of Kazâsı Nâ'ibine ve Müdîr-i Kazâ ve A'zâ-yı meclis-i memleket zîde mecdühüme hüküm ki

Of Kazâsına tâbi' Gurgavresi Karyesi ahâlîsinin kadîmü'l-eyyâmından berü koyun vesâ'ir tavarların ra'î olunub otundun ve suyundan intifâ' edegeldikleri mahsûs ve müstahik mer'âlarında âhirin aâkası yoğiken bu esnâda civârda vâki' Beyhan ve Hulayse karyelerin ahâlîsi zühûr birle ol-yerlere hilâf-ı kânûn füzûlî müdahaleden hâlî oldukların beyanıyla kânûn üzre amel olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûru zikr olunan Gurgurse Karyesi ahâlîsi taraflarından bu def'a bâ-arızhâl istid'â olunmuş ve Divân-ı Hümâyûnum kaleminden kânûn ve muktezâsı su'âl olundukda bir karyeye mine'l-kadîm mahsûs olan mer'âlara yalnız ol-karye ahâlîsi hayvânâtını ra'î eder ve âhir karye ahâlîsi ol-mer'âya hayvânât süremez iki veyâ üç yâ daha ziyâde karye ahâlîsi beyinde mine'l-kadîm müşterek olan mer'â her kangı karyenin hudûdu dâhilinde bulunur ise bulunsun ol-karyeler ahâlîsi hayvanlarını müştereken râ'î etdirmeyüb yek-digeri ra'îden men' edemezler ve böyle bir karye ahâlîsine bi'l-istiklâl veyâhûd birkaç karye ahâlîsine bi'l-iştirâk mahsûs olan kadîmi mer'â yerleri alınub satılmak ve züreine mandıra ve ağıl ve ebniye-i sâ'ire ihdâs olunmaz ve kürûm ve eşcâr garsıyla bağ ve bağçe ittihaz kılınmaz

Sayfa 158

İline ve eşcâr ihdâs ve gars eden olur ise cemî' zemânda ahâlî hedm ve kal' itdirebilür ve arâzî-i mevrû'a misüllü hiçbir kimse tarafından sökülüb zirâ'at ve hirâsete izn ve ruhsat verilmez ve zirâ'a eden olur ise men' olunub her ne vakt olsa mer'â olmak üze ibkâ kılunur deyü kânûnnâme-i arâzînin doksan yedinci maddesinde münderiç olduğundan menâzi' fihâ olan mahall-i mezkûr olunan Yahban ve Havlayse karyeleri ahâlîsinin kadîmü'l-eyyâmından berü koyun vesâ'ir davarları ra'î olunub otundan ve suyundan intifâ' edegeldikleri mahsûs ve müstakil mer'â yerlerinden bulunmuş veyâhûd hayvanları mârû'z-zikr Gurguresi Karyesi ahâlîsinin hayvanatıyla müşâ' ve müşterek ra'î oluna glemişise müdâhale eylemeleri hasebü'l-kânûn yolunda olub eğer böyle olmayubda fi'l-hakîka ol-

yerler zikr olunan Gurguresi Karyesi ahâlîsinin kadîmü'l-eyyâmdan berü koyun vesâ'ir davarların râ'î olunub otundan ve suyundan intifâ' edegeldikleri mahsûs ve müstakil mer'â yerlerinden iken karteyen-i merkûmetiyn ahâlîsi füzûlî müdâhale eyledikleri mahall-i nizâ' üzerinde me'mûru hâzır olduğu hâlde hîn-i terâfu'da inde'sş-şer' ve'l-meclis tebeyyün ve tahakkuk eylediği hâlde müdâhale-i vâkı'a ma'rifet-i şer'le men' ve def etdirilmek için emr-i şerîfim i'tâsı iktizâ eylediği kalem-i mezbûrdan tahrîr kılınmışolmağla siz ki vâli-i meşâr ve nâ'ib vesâ'ir mûmâ-ileyhimsiz keyfiyet ma'lûmunuz oldukda ma'rifetiniz ile husûs-ı mezbûru şer'-i şerîfe ve bâlâda muharrer kânûn-ı münîfe tatbîk ederek ber-vech-i hakkâniyyet rü'yet birle fî'l-hakîka mârû'l-beyân Bahyan ve Havlayse karyelerin ahâlîsinin ol-yerlere müdâhale eylemeleri şer'-i şerîfe ve kânûn-ı münîfin hilâfi bulunduğu mahalle-i nizâ' üzerinde me'mûru hâzır olduğu hâlde tarafeynin hîn-i terâfu'larında inde'sş-şer' ve'l-meclis tebeyyün ve tahakkuk eylediği sûretde müdâhale-i vâkı'anın ma'rifet-i şer'le men' ve def etdirilmesi husûsuna mübâderet ve husûs-ı mezbûr ilâ-âhirihi dikket ve keyfiyetin işbu emr-i şerîfim kaydı bâlâsına şerh verilmek üzere bâ-i'lâm ve mazbata der-bâr-ı şevket-karâr mülûkâneme inhâ ve iş'ârına müsâra'at eylemeniz bâbında fermân-ı âlîşânım sâdır olmağla mazmûn-ı münîfi üzere amel ve hareket eyleyesiz fî 4 Muharrem sene 1292. Rüşdü.

Asâkir-i nizâmiye-i şâhânem müşîrâtından Trabzon Vilâyeti vâlîsi olub birinci rütbe-i mecîdi ve dördüncü rütbe-i Osmanî nişân-ı zîşânlarını hâ'iz ve hâmil olan vezirim Nusret Paşa iclâlehüye ve Tirebolu Kazâsı Nâ'ib ve Müftîsi zîde ilmühümâyâ ve a'zâ-yı meclis-i memleket zîde mecdühüme hüküm ki

Fatıma nâm Hatun Tirebolu Kazâsına tâbi' Esiye Karyesi toprağında vâkı' Defterhâne-i Âmirem cânibinden verilen ma'mûlün bih tapu senedi mücebince mutasarrıf olduğu on beş kutu tohum istî'âb eder ma'lûmetü'l-hudûd bir kıt'a tarlayı zabt ve beher sene tarafından zirâ'at ve oşrü me'mûruna edâ oluna gelür iken bu esnâda karye-i mezkûre sâkinlerinden Paşa dimekle ma'rûf kimesne ile Elmas Hatun füzûlî müdahaleden hâlî olmadıkları beyanıyla kânûn üzere amel olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûru mezbûre Fatıma Hatun tarafından bu def'â bâ-arzihâl istid'â olunmuş ve zikr olunan Esbiye Karyesinde ma'lûmü'l-hudûd bir kıt'ada on beş kutu tohum istî'âb eder tarla Kayagöz oğlu Kirmesi mezbûre

Fatıman bint-i Mahmud'un on seneden mütecâviz bilâ nizâ' taht-ı tasarrufunda olarak hakk-ı karârı sâbit olduğu mahallinden vürûd eden Kocanlı ilm ü haber varakasında gösterilmiş ve mücebince Defterhâne-i Âmiremde mezbûrenin uhdesenie kayd ile bin iki yüz seksen beş senesi Cemâziye'l-evvelinin yirmi dokuzuncu günü târihiyle tabu senedi i'tâ kılındığı defterhâne-i âmirem muhasebesinden yazılmış ve Dîvân-ı Hümâyûnum kaleminden kânûnî su'âl olundukda arâzînin derece-i kâbilîne göre bir veyâ iki sene ve hasebü'l-mevki' şâzz olarak daha ziyadece mücerred eğlendirmek veyâhûd tarlayı su basub bir müddetden sonra su çekilerek zirâ'ate salâhiyet kesb edinceye kadar ol-tarlayı hâlî bırakmağa lüzûm görünmek ve esîr olmak gibi i'zâr-ı sahîlhadan yeri tahakkuk etmeksizin bir tarlayı mutasarrıf zirâ'at etmeyüb ve i'âde veyâ icâr sûretiyle dahi itdirmeyübde üç sene ale't-tevâlî ta'tîl eder ise gerek arâzînin olduğu mahallde olsun ve gerek müddet-i sefer-i ba'îd olan mahallde bulunsun ol-tarla müstehak tapu olub mutasarrıf-ısâbıkı müceddeden tefevvüze tâlibolur ise bedel-i misliyle yeniden ona tefvîz olunur tâlib olmaz ise ol-vakt bi'l-müzâyede talibine ihâle kılınur deyü kânûnnâme-i arâzînin altmış sekizinci maddesinde münderiç olduğundan münâza' fihâ olan tarla mezbûre Fatıma Hatun tarafından zabt olunur iken zirâ'at olunmayub i'âde veyâ icâr sûretiyle dahi itdirmeyüb üç sene

A_DVNSAHK_TZ___d_00008_000083

Sayfa 159

Ale't-tevâlî bilâ-mâni' boz ve hâlî kalub müstehak tapu olarak bedel-i misliyle müceddeden tefevvüze dahi tâlibe olmadığından merkûm ve mezbûre bozdan sâhib-i arz me'mûrundan resm-i tapu ile almışlar ve yedlerinde sened verilmiş ise müdâhale eylemeleri hasebü'l-kânûn yolunda olub eğer böyle olmayubda fi'l-hakîka mezbûre Fatıma Hatun mezkûr tarlaya defterhâne-i âmirem cânibinden verilen mârû'z-zikr tapu senedi mücebince mutasarrıfe olarak zabt ve beher sene tarafından zirâ'at ve öşrü me'mûruna edâ oluna gelür iken merkûm ve mezbûre füzûlî müdâhale eyledikleri mahall-i nizâ' üzerinde me'mûru hâzır olduğu hâlde hîn-i terâfu'da inde's-şer' ve'l-meclis tebüyyün ve tahakkuk eylediği sûrette bî-vech-i vâki' olan müdâhale ma'rifet-i şer'le men' ve def' olunmak için emr-i şerîfim i'tâsı iktizâ eylediği kalem-i mezbûrdan tahrîr kılınmış omağla siz ki vâlî-i müşâr ve nâ'ib ve müftî vesâ'ir mûmâ-ileyhimsiz keyfiyet ma'lûmunuz oldukda ma'rifetiniz ile husûs-ı mezbûru şer'-i şerife ve bâlâda muharrer kânûn-ı münîfe

tatbîk ederek ber-vech-i hakkâniyet rü'yet birle fî'l-hakîka merkûm ile mezbûre Elmas'ın arâzî-i mezkûreye müdâhale eylemeleri şer'-i şerifle ve kanûn-ı münîfin hilâfi bulunduğu mahall-i nizâ' üzerinde me'mûru hâzır olduğu hâlde tarafeynin hîn-i terâfu'larında inde'ş-şer' ve'l-meclis tebeyyün ve tahakkuk eylediği sûrette bî-vech-i vâki' olan müdahalenin ma'rifet-i şer'le men' ve def' etdirilmesi husûsuna mübâderet ve husûs-ı mezbûr ilâ-âhirihi dikkat ve keyfiyetin işbu emr-i şerîfim kaydı bâlâsına şerh verilmek üzere bâ-i'lâm ve mazbata der-yâr-ı şevket-karâr mülûkâneme inhâ ve iş'ârına müsâra'at eylemeniz bâbında fermân-ı âlişânım sâdır olmağla mazmûn-ı münîfi üzere amel ve hareket eyleyesiz fî 21 Zâ sene Avni.

Der-zemân sadr-ı sudûrû'l-vüzerâ Hazret Es'ad Paşa ve nâzır-ı umûr-ı hâriciye müşârûn-ileyh fî 19 Zâ sene 292.

Asker-i Nizâmiye-i Şâhâne müşîrânından Trabzon Vilâyeti vâlisi olup birinci rütbe-i mecîdî ve dördüncü rütbe-i Osmanî nişân-ı zîşânlarına hâ'iz ve hâmil olan vezirim Nusret Paşa iclâlehüye ve mîr-i mîrânzîde mecdühüye Gümüşhane Sancağı mutasarrıfı Mahmud Seza Paşa dâme ikbâlühüye ve Kelkit Kazâsı nâ'ibi ve müftisi zîde ilmühümâyâ ve müdîr-i kazâ ve a'zâyı meclis-i memleket zîde mecdühüme hüküm ki

Kelkit Kazâsına tâbi' Dede Kuru Karyesi ahâlîsinin karye-i mezbûre toprağında vâki' kadîmü'l-eyyâmdan berü koyun vesâ'ir davarları ra'î olunub otundan ve suyundan intifâ' edegeldikleri mahsûs ve müstakil mer'a yerlerinde âhirin alâkası yoğkien civârda vâki' Sarak Karyesi ahâlîsi füzûlî müdahaleden hâlî oldukları beyanıyla kânûn üzere amel olunmak.

A_{DVNSAHK_TZ__d_00008_00086}

Sayfa 165

ikâme-i beyyineden izhâr-ı acz idüp tâlib-i tahlîf dahi olmamalarıyla ol vechile i'lâm-ı mezkûrun hükmü kalmadıktan sonra tarafeyn ber minvâl-i meşrûh kadîmî mer'a ve kışlakiye da'vâlarını be-tekrâr dermiyân ve i'âde etmeleriyle husûs-ı mezkûrda her ne kadar şer'an mer'â ve hâric-i beyyinesi evlâ ise de evvel emirde şöhret ve tevâtür kangı tarafda olduğu anlaşılmak üzere tarafeyn beyyâna havâle

olundukda asîl ve vekîl ve vasî-i merkûmûn Mehmed ve Hacı Mehmed ve Süleyman'ın ikâme eyledikleri kazâ-i mezbûre tâbî' karyelerden Kuymat karyesi ahalisinden Hasan bin Osman ve Süleyman bin Hacı Mehmed ve Hüseyin bin Halil ve Hasan bin Hasan ve mezkûr Gamlus karyesi ahalisinden Hüseyin bin Yusuf ve Ahmed bin İsmail ve Hasan bin Hüseyin ve Yakup bin Ömer ve Mehmed bin Osman ve Mehmed bin Ahmed ve Halil bin Hüseyin ve Osman bin Hüseyin ve Hasan bin Ahmed ve Mustafa bin Hasan ve Osman bin İbrahim ve Hasan bin Mustafa ve Kahraman bin Hasan ve Süleyman bin Mustafa ve Ahmed bin Molla Ömer ve İbrahim bin Hasan ve Abdullah bin Hasan ve Ali bin İbrahim ve Hüseyin bin Hasan ve Mehmed bin Süleyman ve Ali bin İbrahim ve Akalan karyesi ahalisinden Mustafa bin Hüseyin ve Hasan bin Mustafa ve Mehmed bin İbrahim ve Mehmed bin Ahmed ve Halil bin Hüseyin ve Bekir bin Ömer ve Hüseyin bin Ömer ve Sarı Şeyh karyesi ahalisinden Hüseyin bin Yakup ve Osman bin Ahmed ve Hüseyin bin Yusuf ve Mehmed bin Ahmed ve Ahlı karyesi ahalisinden Mehmed Halil ve Hüseyin bin Hasan ve Kelek karyesi ahalisinden İsmail bin Ahmed nâm otuz dokuz nefer kimesnelerden her biri mahallinde tahdîd ve irâe-i hudûd ederek derûnunda akd-i meclis-i şer'î âlî olunan ma'lûmetü'l-hudûd mezkûr arazi asîl ve vekîl-i merkûm Mehmed ile müvekkilûn-ı merkûmûn İsmail ve Mustafa ve Halil ve gâib Feyzullah ve Ali ve Hadice ve Akgül ve Fatıma ve Emine ve Osman ve İsmail ve Kuruca'nın kadîmen eben an cedd malı ve mülkidir biz bu husûsa bu vech üzere şâhidleriz şehâdet dahi ederiz diyü edâ-yı şehâdet eyledikleri gibi arazi-i mezkûreden hiç intifâ'ı olmayan civâr kurâ ahalisinden olup müdde'ıyyûn-ı merkûmûn mezkûr Alnus karyesi ahalisinin ikâme eyledikleri âtîde muharrerü'l-esâmî cem'an kırk nefer kimesneden yine kazâ-i mezbûra tâbî' kurâdan Bilac karyesi sâkinlerinden Bayram bin Mehmed ve Ömer bin İsmail ve Aksu karyesi ahalisinden Sadık bin Mustafa ve Karakavuk karyesi ahalisinden Mehmed bin Habib ve Hüseyin bin Hasan ve Çobanlı karyesinden Ahmed bin Ömer ve Uyumca karyesi ahalisinden Torun Hüseyin bin Yakup nâm yedi kimsenin her biri mahallinde kezalik tahdîd ve irâe-i hudûd ederek derûnunda akd-i meclis-i şer'î âlî olunan mezkûr arazi kadîmen ahali-i müdde'ıyyûn-ı merkûmûnun sâkin oldukları mezkûr Alnus karyesinin mer'âsıdır bizler bu husûsa bu vech üzere şâhidleriz şehâdet dahi ederiz diyü mezkûr Bilac karyesi ahalisinden Mehmed bin Osman ve Hüseyin bin İsmail ve Halil bin Mehmed ve Hüseyin bin İsmail ve Mehmed bin Feyzi ve sâlifü'z-zikr Hançerli

mahallesi ahalisinden Osman bin Ali ve mezkur Çobanlı karyesi ahalisinden Hüseyin bin Halil ve Hüseyin bin Hasan ve Mehmed bin Osman ve İbrahim bin Halil ve Mustafa bin İsmail ve Mürek karyesi ahalisi ahalisinden Hasan bin Hüseyin ve mezkur Uyumca karyesi ahalisinden Mustafa bin Hasan ve Osman bin Mustafa ve Ömer bin Halil ve Osman Çavuş bin Abdullah ve Hasan bin Hüseyin ve Hüseyin bin Hüseyin ve Lablas karyesi ahalisinden Emin bin Mehmed ve mezkûr Karakavuk karyesi ahalisinden Mustafa Çavuş bin Ali ve Mustafa bin Hüseyin ve Osman bin Ali ve Mehmed bin Hüseyin ve mezkûr Afetlü karyesi ahalisinden Abdullah bin Mehmed ve İbrahim bin Hüseyin ve mezkûr Aksu karyesi ahalisinden Hüseyin bin İbrahim ve Osman bin Salih ve mezkûr Kelek karyesi ahalisinden Kahraman bin Kahraman ve Mehmed bin Ali ve mezkûr Kuymat karyesi ahalisinden Mehmed bin Muslu ve Çatmaoluk karyesi ahalisinden Salih bin İbrahim ve Memadus karyesi ahalisinden Osman bin Halil ve Hasan bin Feyzi nâm otuz üç nefer kimesneden her biri dahi kezalik mahallinde tahdîd ve irâe-i hudûd ederek derûnunda akd-i meclis-i şer‘-i âlî olunan mârru’z-zikr arazi kadîmen ahali-i müdde‘iyyûn-ı merkûmûnun sâkin oldukları mezkûr Alnus karyesinin mer‘âsı olup ve hem de senede üç aylık asîl ve vekîl merkûm Mehmed ile gâib ve müvekkilûn-ı merkûmûnun kışlakiyesidir biz buna bu vech üzere şâhidleriz ve şehâdet dahi ederiz diyü her biri edâ-yı şehâdet-i şer‘iyye etmişlerdir ahîren isimleri zikr olunan otuz üç nefer kimesnenin ber minvâl-i muharrer evvel emirde arazi-i mezkûre kadîmen mezkûr Alnus karyesinin mer‘âsıdır dediklerinden sonra hemde senede üç aylık kışlakiyedir diyü ilâve eyledikleri kelâmları mer‘â hakkında şehâdetlerinin kabûlüne şer‘ân mâni‘ olamadığından ve ber beyân-ı bâlâ husûs-ı mezkûrda şer‘an hem mer‘â ve hem de hâric-i beyyinesi evlâ bulunduğundan müdde‘iyyûn-ı merkûmûnun zikr olunan Alnus karyesi ahalisinin ikâme eyledikleri bâlâda muharrerü’l-esâmî yedi nefer kimse ile mezkûr otuz üç nefer kimse ki cem‘an kırk nefer kimesnenin ber vech-i meşrûh bi’t-tevâtür ve’ş-şöhret vukû‘ bulan şehâdet-i mezkûreleriyle arazi-i mezkûre müdde‘iyyûn-ı merkûmûnun sâkin oldukları mezkûr Alnus karyesinin kadîmen mer‘âsı olmak üzere hükm birle arazi-i mezkureden kef-i yedleriçün müvekilleri merkûmûn İsmail ve Mustafa ve Halil ve Ali ve gâib Feyzullah ve Hadice ve Akgül ve Fatıma ve Emine ve İsmail ve Osman ve Kuruca’ya izâfetle asîl ve vekîl merkûm Mehmed ve vekîl ve vasî-i merkûm Hacı Mehmed ve vekîl-i merkûm Süleyman’a ba‘de’t-tenbih asîl ve vekîl ve vasî ve vekîl-i merkûmûn

Mehmed ve Hacı Mehmed ve Süleyman'ın dönüp müdde'ıyyûn-ı merkûmûn mezkûr Alnus karyesi ahalisi mukaddemâ tarlaya ihtiyacları olduğundan bahisle mer'â-yı mezkûr tarla edinmek üzere dört yüz aded lira-yı Osmânî bedel mukâbilinde cânib-i hükümetden teferruğ ve iştirâ etmek tasavvur ve istid'âsında bulunmuşlar idi ve her ne kadar ber minvâl-i meşrûh ol vakit arazi-i mezkûre kendülerinin mer'âsı olduğunu beyân ederek şirâya tâlib olmuşlar ise de mücerred ber vech-i meşrûh şirâya tâlib olduklarından arazi-i mezkûre mer'âları olamayup bizim olmuş olur öyle olacak arazi-i mezkûr be-tekrâr bize teslîme ahali-i müdde'ıyyûn-ı merkûmûna cebr ve tenbîh olunmak matlûbumuzdur diyü takrîr-i meşrûhları üzere tesaddî eyledikleri da'vâları mesmû'a ve iltifâta şâyân olmadığı kendülere tefhîm ve mûcebince da'vâ-yı mezkûreleriyle ahali-i merkûmûna

Sayfa 166

bî-vech-i şer'î mu'ârazadan men' olundukları münderic olarak mûcebince mu'âraza-i mezkûre men' olunmuşiken bu esnâda merkûmûn ve mezbûreler taraflarından mugâyir-i i'lâm-ı şer'î yine müdâhale olunmakda olduğu beyânıyla ol bâbda emr-i şerîfim sudûrî zikr olunan Alnus karyesi ahalisi taraflarından bu def'a bâ arz-ı hâl istid'â ve niyâz ve i'lâm-ı mezkûrun bir kıt'a musaddak sûreti takdîm ve ibrâz olunmuş ve meâli tenbîh ve men'-i mezkûrlar hakkında usûlüne muvâfık idüğü cânib-i fetvâhânededen işâret kılınmış ve bu husûs hakkında mahallî meclis-i temyîzinden verilen mazbata mündericâtına nazaran keyfiyet cânib-i fetvâhâneye havâle olundukda mezkûr mazbata hükmün vukû'unda i'lâm-ı mezkûr musaddak ve nizâma muvâfık olduğundan icrâ-yı iktizâsı bâ müzekkire ifâde olunmuş olup kuyûda mürâca'at olundukda Samsun kazâsına tâbi' Ermiş karyesinde kâin ma'lûmetü'l-hudûd bir kıt'ada yüz elli dönüm yaylak Bayrakdaroğlu merkûm İbrahim bin İsmail'in on seneden mütecâviz bilâ nizâ' taht-ı tasarrufunda olarak hakk-ı karârı sâbit olduğuna dâir vürûd eden koçanlı ilmuhaber varakalarında zikr ü beyân kılınmış olduğundan mûcebince defterhâne-i âmiremde merkûmun uhdesine kayd ile bin iki yüz yetmiş sekiz senesi Rebiülahiri'nin yirmi beşinci günü tarihiyle müverrah tapu senedi i'tâ kılınarak muahharan merkûm İbrahim'in vukû'-ı vefâtına mebnî yaylak-ı mezkûr evlâdı merkûmûn Mehmed ve İsmail ve Mustafa ve Ali ve Halil ve Hadice ve Akgül ve Emine ve Fatıma'ya ba'de'l-intikâl mezbûreler rızalarıyla karındaşları merkûmûna ferâğ ve kasr-ı yed eylemiş ve muahharan merkûmûn Mehmed ve

İsmail ve Mustafa ve Ali ve Halil yaylak-ı mezkûrun nısf hissesini rızâlarıyla Nabvaret Muradyan'a ferâğ ederek nısf-ı diğeri için merkûmûn uhdesine tebdîlen sened i'tâsı kazâ-i mezkûrun doksan bir senesi Teşrîn-i sâni dâimî tapu hâsılâtı cedvelinde gösterilmiş olduğundan mücebince uhdelere kayd ile sene-i sâbıka Saferi'nin yirmi birinci günü tarihiyle müverrah tapu senedâtı i'tâ kılınmış olduğu defterhâne-i âmirem muhâsebesinden yazılmış ve bir karyeye mine'l-kadim mahsûs olan mer'âda yalnız ol karye ahali hayvânâtını ra'y eder ve âhar karye ahali ol mer'âya hayvânât süremez iki veya üç bâdihâ ziyade karye ahali beyninde mine'l-kadim müşterek olan mer'â her kangı karyenin hudûdu dâhilinde bulunur ise bulunsun ol karyeler ahali hayvanlarını müştereken ra'y etdirip yekdiğeri ra'yden men' edemezler ve böyle bir karye ahalisine bi'l-istiklâl veyahud birkaç karye ahalisine bi'l-iştirâk mahsûs olan kadîmî mer'â yerleri alınıp satılmaz ve üzerine mandıra ve ağıl ve ebniye-i sâire ihdâs olunmaz ve kürûm ve eşcâr garsıyla bağ ve bağçe ittihâz kılınmaz ebniye ve eşcâr ihdâs ve gars eden olur ise cemî' zamanda ahali hedm ve kal' etdirebilir ve arazi-i mevrû'a misillü hiçbir kimse tarafından sökölüp zirâ'at ve hirâsete izn ve ruhsat verilmez ve zirâ'at eden olur ise men' olunup her ne vakit olsa mer'â olmak üzere ibkâ kılınır diyü kânûnnâme-i arazinin doksan yedinci maddesinde münderic ve mezkûr ve ber vech-i muharrer tarih-i mezkûrda bir kıt'a emr-i şerîf verildiği mukayyed ve mastûr idüğü dîvân-ı hümâyûnum kaleminden tahrîr kılınmış olmağla mücebince kalem-i mezbûrdan işbu emr-i şerîfim ısdâr ve keyfiyet ma'lûm olmak üzere cânib-i defterhâne-i âmireme bir kıt'a ilm u haberi i'tâ olunmuşdur imdi siz ki mutasarrıf-ı müşâr ve nâib ve müftî vesâir mûmâ ileyhimsiz keyfiyet ma'lûmunuz oldukda husûs-ı mezbûr inhâ ve müvellâ-yı mûmâ ileyh canibinden i'tâ olunmuş olan mezkûr i'lâmda beyân olduğu üzere olduğu halde ma'rifetiniz ile ol mer'â yerlerinde kadîmîsi vechile zikr olunan Alnus karyesi ahali hayvânâtı müstakillen ra'y etdirilip mer'â-yı mezkûre merkûmûn mezbûreler taraflarından muğâyir-i i'lâm-ı şer'î ve münâfi-i kânûn bî-vech dahl ü ta'arruz etdirilmemesi husûsuna mübâderet eyleyesiz.

Fî 2 Câ sene 294

Recai

Derzamân-1 nezâret-i umûr-1 hâriciye hazreti Arifi Paşa

Fî 7 Receb sene 1294

Derzamân-1 nezâret-i umûr-1 hâriciye hazret-i Server Paşa

Fî 20 Receb sene 94

Derzamân-1 sadr-1 sudûrû'l-vüzerâ hazret-i Ahmed Hamdi Paşa

Fî 7 Muharrem sene 95

Derzamân-1 başvekil hazret-i Ahmed Vefik Paşa

Fî 1 Safer sene 95

Derzamân-1 başvekil hazret-i Sadık Paşa

Fî 15 R sene 95

Derzamân-1 sadr-1 sudûrû'l-vüzerâ hazreti Mehmed Rüşdü Paşa

Fî 26 Câ sene 295

Derzamân-1 sadr-1 sudûrû'l-vüzerâ hazreti Safvet Paşa ve

nezâret-i umûr-1 hâriciye hazret-i müşârun ileyh

Fî 3 C sene 95

A_{DVNSAHK_TZ___d_00008_00087}

–ceddisi oldukları çiftte gölleri sarıkça ve --- diğer gulazane namıyla maruf yaylalarını ahirde dahil olmağla icab etmez iken civarlarında vaki zano karyesi ahalinin baihmal hilaf şer-i şerif ve bagyr hak yaylalarını taadi ve tecavüz eylediklerini bildirmeleriyle sadır olan emru şerif nam üzerine mahalle zira yayları inde kimlere ait olduğu teşebbüs etmek için civarı ehli vukuf ve ve bigaraz Müslüman ile mahalle zirai yaylağın var eyleyüp ehli vukuf tarafından yapılan keşif ile ve şah muran eyledikleri v etraf hallice piyale su----- ve tahkikat ile indeltarafğ sabit olduğu üzere müdaccile merkumun --- ahalinin mütecazüne tegaddi ve tegallübeleri varolduğu -- etmiş olmağla ayrıca delillerimizi kimseyede nazır edilerekte elvan nam diğer gülazemene yaylağında tamamı medai merkumenin aidatı tebyin etmiş olmağla eğer sudurusuna cihetine garbında zano

karyesi ahalasına ait ebniyelerin (binalar) mevcudiyeti sebebiyle ceyran eden ihtilafa sual verilmek üzere elvan nam diğer gülazemene yaylağında hudutu eğri sudurusu takiben celili altı parmak takiben boru vana sureti ve tamadiye ve gene takiben zımmi aliye yaylak su deresi takiben eğri komana yaylag sebebiyle mahdur olup iş bu tutanak mevkiaları dahilinde kale elvan yaylağı yukarı esmeleri meskun medai merkumelerin şahıslarına ait bulunduğu o veçhe bu babda davalarını muafık futuve emri şerifi vehucetti şerhi verilmemiş olmagla mediğ aliye zano ahalisinin hilafu şerifu şerif ve kanun elvan nam diğer gülazene yaylarını vaki olan müdahale ve tecavüzlerine meni ve defi 21 elvan gülazane yaylasını müdaiye merkum ve oğlu zımmi ali kuloğlu İsmail efendi kolları ali efendi Eyüpoğlu osman efendi civa oğlu mustafa iş bu İsmail oğlu osmanla kimesnelere kadimi üzere öteden ve suyundan intifa eylemeleri ve su onların rai ettirilmesi babında iş bu fermanı aliye sadır olmakla mahmur? Men fi üzere amil ve hareket eylesin.

Fi Zilkaide 267 sene 15

Müthazin rical devlet aliyemden Trabzon valisi olup ikinci rütbe mucidi mecidiyesi nişan düşmanına haiz ve hasıl olan mustafa bey dame uluviye ve ikiza Trabzon naibi Mevlana dame 91 efendi ---- kazana ile ve azası meclis zide mücced himme hüküm. Rize kazasında vaki Meryem ana kilisesi havalisine kadınlara mahsus bir daire 21 birde canik kullarına inşasına ruhsat itası hakkında rum patrikhanesinden vuku bulan istæda üzerimize sevk eden istilamını cevaben icra kılınan tahkikatı havı gönderelup şurayı devlet havale – tebliğ kılınmış olan varit meliklerine meşkûr kasabasının runiye mahallesinde melik bir kıta arsa üzerine bina kılınmış olan selfüzzikir -----8 suret tuval 4 metre arsa ve 9 metre arazinde kadınlara mahsus bir daire ile 4 metre tual arş ve n15 metre arazinde – bir de canikkulları inşa sarfi iktiza eden 1990 kurış 80 ve -- - ----- tesviye ve ika kılınacağı ve mahali mezkûrda rm milletinden 494 nufus olup meskure daire rical kalesine inşasında halen ve muhale mahzur olmadığı halde ---- söylemekte olduğundan ruhsat havı hicap eden emri şerifinin tasar--- sureti meşkûr maliki dairesinde mazbatasında ifade kılınmış olup ve keyfiyet zarf eşrif - --- arzuhal ile ledel istida --- mucébince idaresine malukaname mutaallik ve şerifi suduru olmakla olmagla ruhsat mutasarrıf divanu himayununa iş bu emri celil kadim estar ve ita olundu. Siz ki ila muşar ve naib vesair mumayilehsizzikir

olunan daire ile canikkullarına ipsadi balada beyan olunan mak--- tecavüz etmemek ve musarifi birhanavil ---- mahrur tesviyen edilmek üzere inşasına memaneat olunmayıp bu ----- kimesneden cebren akçe alınmak veyahut ahız suretleri tasvik a---- kılınmak misulü megair --- nizam vecihle vukuu gösterilmemiş itina ve dikkat eyleyeseniz.

1268 cumadiyel ahir 18 fi.

Müthazin rical devlet aliyemden Trabzon valisi olup ikinci rütbe mucidi mecdiyesi nişan düşmanına haiz ve hasıl olan mustafa bey dame uluviye ve ikiza Trabzon naibi Mevlana dame 91 efendi kazail ve iktazası meclisi müccedühüm hüküm Trabzon kasabasında su deresi ---- ----- ahalsinde balaisticarımına mektup ihtiaz etmiş oldukları hanenin suyun olduğu cihetiyle kasaba merkumda İskender paşa ve frankihisar mahallesinde ---- banamı zigana taksim caddesinde vaki olup 22 ve 117 numaralı merkumesi jarok ahalileri name mmukayed emlakı sarf ederek olan arsalar üzerine munaşir havi muyahane bir mektup ile arka canık inşasijna ruhsat itisa hakkında vuku olan talep ve istida ----- ecir kılınan tahkikatı havi gönderulup şurayı devlet olmakla tebliğ kılınmış olan maliklerine nazaran binaen meşkûrdan munaşer ile muayehane ve mekteb 17 metre tual 20 metre arsa ve 18 metre ar

Havi olacağı gibi – cenahel 8 metre tual 9 metre arsa ve 18 metre arazisinde bina ve sarfi iktiza eden mübalagında meşkûr iş bu tarafından seviyen ve ifæ kılınacağı ve bunların inşasında halen ve maalen mahmur olmadığı anlaşılmıştır. Olma dağından ruhsatı havi icap eden emri şerifi suduru şurayı meşkûr --- ve maruf ve maliye dairesi meclisi valaya fi ha tanzim ve hazuru şahaneme arz ve takdim kılına.

EKLER

Ek-1 8 Numaralı Trabzon Ahkam Defterinde Adı Geçen Sancaklar

Batum	Canik	Çıldır
Giresun	Gümüşhane	Lazistan
Ordu		

Ek-2 8 Numaralı Trabzon Ahkam Defterinde Adı Geçen Kazalar

Akçaabad	Ardahan	Ardanuç
Ardavay	Arhavi	Arhova
Arım	Atina	Bafra
Batum	Bayramlı	Cevizdere
Çeherşenbih	Çürüksu	Engüz
Giresun	Görece	Gümüşhane
Günye	Havla-1 Kebir	Habsamana
Hopa	Karahisar-1 Şarki	Kelkit
Keşab	Kura-i Sebir	Livane
Maçka	Mantaval	Meşkur
Müctemil	Of	Ökse
Peneşenbih	Peneşenbih	Polathane
Rize	Samsun	Satlil
Sürmene	Tavusaker	Tire
Tirebolu	Tonya	Torul
Trabzon	Ulubey	Ünye
Vakf-1 Sagir	Vartan	Yemure
Yolhan	Yoluman	

Ek-3 8 Numaralı Trabzon Ahkam Defterinde Adı Geçen Karyeler

Abı Islah	Ablak	Ackusen
Adayok	Afetlü	Ağulca
Ahar	Ahber	Ahende
Aher	Ahlı	Akalan
Akçagünü	Akçakale	Akpınar
Aksavat	Aksu	Alev
Alnus	Ana	Anakofya
Anano	Aralık	Argalya
Artusye	Artvin	Asu
Aya mihal	Ayakofa	Aydın
Başköy	Bayhan	Bilac
Bucak	Burhafa	Canbalat
Canca	Cancuve	Cavyar
Cayha	Cemil	Civere
Conbak	Çakarka	Çandır
Çartevan	Çartulet	Çatmaoluk
Çavuşlu	Çobanlı	Daracke
Darı	Dede kurusu	Derenam
Düz	Elan	Engüz
Ergilya	Erkuş	Ermiş
Eros	Esbiye	Estari
Filarken	Firuz	Fiyos
Foskonlu	Gavende	Geriş
Göl	Gurcan	Gurgavres
Gurgurse	Gültan	Halkalı

Harvan	Hasebdir nam	Havla i kebir
Hazine	Helvaclu	Hisar
Yer	Yesare	Zahor
Zemrut		

Ek-4 8 Numaralı Trabzon Ahkam Defterinde Adı Geçen Mahalleler

Ataş	Boztepezir	Çapelsin
Düz	Fozandiri	Hacı Hüseyin
Hancerli	Helvaclu	Hutha
Kapıkahvesi	Keçi	Kemerkaya
Kötrenberi	Kufra	Kuyu
Mastere	Muhiyyid	Orta
Örene	Runiye	Teke - Tekfurçayır

Ek-5 8 Numaralı Trabzon Ahkam Defterinde Adı Geçen Devlet Görevlileri

İzzet Paşa	Trabzon	Ahmet Esat Paşa	Trabzon
Ahmet İzzet Paşa	Trabzon	Mehmed Rüştü	Trabzon
Ali Paşa	Trabzon	Es'ad Paşa	Der Saadet
Cemal Paşa	Trabzon	Nusret Paşa	Trabzon
Cemalleddin Paşa	Trabzon	Hüseyin Avni Paşa	Trabzon
Edhem	Erzurum	Asım Paşa	Trabzon
El Hacc Ali Paşa	Trabzon	Ahmed Hamdi Paşa	Derzamân-1
Esad Muhlis Paşa	Trabzon	Safvet Paşa	Derzamân-1
Mahmud Nedim	Trabzon	Galip Bey	Trabzon
Mehmed Rüşti Paşa	Trabzon	Ali Rıza Paşa	Trabzon
Mehmet Emin Muhlis	Trabzon		
Mehmet Fuat Paşa	Der Saadet		

**Ek-6 8 Numaralı Trabzon Ahkam Defteri Çevirisinde Kullanılan
Simgeler**

^	...	(	)	.
‘	’	/	”	”
˘	”	—	:	,
-	?	--	[	]

ÖZGEÇMİŞ

Kişisel Bilgiler	
Adı-Soyadı	Sevgi KELKİTLİ
Doğum Yeri-Tarihi	Elbistan
Eğitim Durumu	
Lisans Öğrenimi	Fen Edebiyat Fakültesi
Yüksek Lisans	Yakınçağ Tarih Anabilimdalı
Bildiği Yabancı Diller (varsa)	İngilizce, Arapça (orta)
Bilimsel Faaliyetleri (varsa)	Odü Fakülte Fen Edebiyat Fakülte Birincisi
İş Deneyimi	
Stajlar	Ordu Fen Lisesi, Yedikule Ğ
Projeler	
Çalıştığı Kurumlar	Çanakkale Zafer Müzesi
İletişim	
E-Posta Adresi	sevgi_armut@hotmail.com
Tarih	10.01.2020